

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНА ДОПОВІДЬ ПРО ЯКІСТЬ ПИТНОЇ ВОДИ ТА СТАН ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ у 2021 році

КИЇВ - 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
1 ПРОТОКОЛ ПРО ВОДУ ТА ЗДОРОВ'Я ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ВОДОТОКІВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОЗЕР ТА ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ	5
2 ДжЕРЕЛА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ	6
2.1 Ресурси підземних вод та їх використання (за інформацією Держгеонадра України)6	
2.2 Результати моніторингу стану водних об'єктів, які є джерелами питного водопостачання в цілому по Україні та регіонах (порівняння з попереднім роком)	11
2.3 Забір та використання води, скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у водні об'єкти	20
2.4 Інтегроване управління водними ресурсами (за інформацією Міндовкілля та Держводагентства).....	24
3 СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ.....	29
3.1 Забезпечення населених пунктів та населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням.....	29
3.2 Застосування привізної води для населення	33
3.3 Системи централізованого водопостачання.....	34
3.4 Системи централізованого водовідведення	41
3.5 Розрахунки за спожиту в системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення електроенергію.....	45
3.6 Собівартість послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.....	50
3.7 Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення	51
3.8 Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.....	55
3.9 Проблема забезпечення якості питної води та стічних вод у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення	56
3.10 Стан реформування та розвитку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.....	59
3.11 Розвиток законотворчої та нормативно-правової бази у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення	63
3.12 Рекомендації щодо розвитку підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.....	66
4 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ	68
4.1 За інформацією МОЗ України.....	68
4.2 За інформацією Держпродспоживслужби України.....	81
4.3 За інформацією Держекоінспекції.....	84
5. СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ.....	88
5.1 Автономна Республіка Крим, м. Севастополь	88

5.2 Вінницька область.....	88
5.3 Волинська область.....	100
5.4 Дніпропетровська область.....	109
5.5 Донецька область.....	119
5.6 Житомирська область.....	119
5.7 Закарпатська область.....	129
5.8 Запорізька область.....	140
5.9 Івано-Франківська область.....	140
5.10 Київська область.....	150
5.11 Кіровоградська область.....	160
5.12 Луганська область.....	171
5.13 Львівська область.....	171
5.14 Миколаївська область.....	181
5.15 Одеська область.....	198
5.16 Полтавська область.....	212
5.17 Рівненська область.....	222
5.18 Сумська область.....	232
5.19 Тернопільська область.....	241
5.20 Харківська область.....	251
5.21 Херсонська область.....	251
5.22 Хмельницька область.....	251
5.23 Черкаська область.....	262
5.24 Чернівецька область.....	273
5.25 Чернігівська область.....	284
5.26 Місто Київ.....	295
6 СТАН ВІДОМЧИХ СИСТЕМ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ.....	302
6.1 За інформацією Міноборони України.....	302
6.2 За інформацією Мінінфраструктури України.....	307
6.3. За інформацією Держводагентства України.....	315
7. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ ТА У СИСТЕМАХ ВОДОВІДВЕДЕННЯ.....	317
7.1 Загальна характеристика рівня техногенної та екологічної безпеки об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства у 2021 році.....	317
7.2 Довідка про виникнення надзвичайних ситуацій на водопровідних мережах та мережах централізованого водовідведення у звітному році.....	317
ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ.....	322

ПЕРЕДМОВА

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році підготовлена відповідно до ст. 9 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2004 року № 576 (зі змінами).

Національна доповідь ґрунтується на офіційних даних про стан поверхневих і підземних джерел питної води, систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення, якість питної води за результатами її моніторингу, склад стічних вод, що скидаються у водойми та їхній вплив на довкілля, результати державного санітарного нагляду за системами питного водопостачання, надзвичайні ситуації в системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, їхні причини, наслідки та вжиті заходи, стан реформування та розвитку систем питного водопостачання та централізованого водовідведення, впровадження нових форм управління підприємствами, удосконалення нормативно-правової та фінансово-економічної бази підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення, шляхи взаємодії з громадськістю, досвід передових підприємств галузі, даних щодо господарської діяльності підприємств, що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

Національна доповідь підготовлена **Міністерством розвитку громад та територій України** на підставі офіційних матеріалів, наданих Міністерством охорони здоров'я України, Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерством оборони України, Міністерством інфраструктури України, Міністерством енергетики України, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП), Державною службою України з надзвичайних ситуацій (ДСНС), Державною службою геології та надр України, Державним агентством водних ресурсів України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Державною екологічною інспекцією України, обласними (військовими) і Київською міською (військовою) державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування.

Систематизацію матеріалів, їх упорядкування та підготовку до оприлюднення **Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році** виконано під загальною редакцією Державного підприємства «Науково-дослідний та конструкторсько-технологічний інститут міського господарства» (ДП «НДКТІ МГ», м. Київ).

1 ПРОТОКОЛ ПРО ВОДУ ТА ЗДОРОВ'Я ДО КОНВЕНЦІЇ ПРО ОХОРОНУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ТРАНСКОРДОННИХ ВОДОТОКІВ ТА МІЖНАРОДНИХ ОЗЕР ТА ЙОГО ВПРОВАДЖЕННЯ В УКРАЇНІ

З 2003 р. Україна є стороною Протоколу про воду та здоров'я (Закон України №1066-IV від 09.07.2003). Відповідальним за впровадження Протоколу центральним органом влади є Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів (Міндовкілля). У 2017 році було призначено другого координатора від Міністерства охорони здоров'я.

У 2011 році за підтримки українсько-норвезького проекту міжнародної допомоги було встановлено до 10 цільових областей 15 національних цільових показника (НЦП) та 32 індикатора з термінами їх досягнення, які були затверджені наказом Міндовкілля від 14 вересня 2011 року №324.

У 2017-2019 роках було здійснено перегляд та підготовано проєкти оновлених національних цільових показників до Протоколу та Плану заходів з їх досягнення за допомоги з боку ЄЕК ООН-Секретаріату Протоколу в рамках проекту «Водна ініціатива ЄС плюс». Запропоновано 40 НЦП і 76 індикаторів прогресу до всіх 20 цільових областей Протоколу, які узгоджені з цілями сталого розвитку та завданнями Угоди про асоціацію Україна-ЄС. Проєкт оновлених НЦП було підтримано Міжвідомчою робочою групою з координації впровадження Протоколу у березні 2019 року.

У 2020 році експертною групою оновлено проєкт Національних цільових показників до Протоколу про воду та здоров'я та проєкт Плану заходів з впровадження Україною Протоколу про воду та здоров'я на 2019-2030 роки.

Проєкт НЦП та індикаторів до Протоколу увійшов додатком до проєкту «Водної стратегії України на період до 2050 року» і знаходиться з грудня 2021 року на стадії обговорення та доопрацювання.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 1134-р від 09.12.2022 р. схвалено [Водну стратегію України на період до 2050 року](#).

Зведену щорічну інформацію щодо НЦП готує Міндовкілля за участі Міністерства охорони здоров'я, Мінрегіону, Мінагрополітики, МОН, Міністерства молоді та спорту, Держпродспоживслужби, Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

2 ДЖЕРЕЛА ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ

2.1 Ресурси підземних вод та їх використання (за інформацією Держгеонадра України)

Загальні прогнозні ресурси підземних вод України складають 61 689,2 тис.м³/добу. Розподілені прогнозні ресурси по території України нерівномірно. Переважаюча їх частина зосереджена у північних та західних областях країни. Розподіл прогнозних ресурсів підземних вод по регіонах України наведений у табл. 2.1.

Упродовж 2021 року було затверджено 10 нових ділянок родовищ підземних вод у: Дніпропетровській (1), Закарпатській (1), Київській (3), Одеській (1), Полтавській (3), Чернігівській (9) областях. Була також проведена переоцінка запасів на 5 раніше розвіданих ділянках у: Київській (1), Львівській (2), Чернігівській (2) областях. Ще на 7 ділянках в затверджені раніше запаси були внесені зміни, з вилученням з них запасів на користь нових ділянок: Вінницькій (1), Волинській (1), Житомирській (1), Херсонській (3) областях та в м. Києві (1).

Загальна кількість балансових експлуатаційних запасів підземних питних і технічних вод у 2021 році збільшилась на 4,250 тис.м³/добу; кількість розвіданих ділянок – на 10.

Станом на 01.01.2022 р. розвідано і затверджено ДКЗ СРСР, Укр ТКЗ та ДКЗ України 725 родовищ підземних вод, які включають 1513 ділянок, в тому числі: 1509 ділянок - з балансовими експлуатаційними запасами, 3 ділянки з позабалансовими запасами, 2 ділянки з балансовими та позабалансовими запасами. У 2021 р. розроблялось 558 ділянок, в т.ч. 556 ділянок з балансовими експлуатаційними запасами.

Загальні експлуатаційні запаси підземних питних і технічних вод України складають 16 351,156 тис. м³/добу, з них балансових запасів – 16 272,371 тис. м³/добу, в т. ч. за категоріями А+В+С1 – 15 276,527 тис. м³/добу, за категорією С2 – 995,844 тис.м³/добу; позабалансових запасів – 78,785 тис. м³/добу.

Розподіл розвіданих ділянок родовищ підземних вод та їх балансових запасів по території України за 2021 рік наведений у табл. 2.1.

Видобуток підземних вод з експлуатаційних запасів склав у 2021 році 1 129,895 тис. м³/добу; використання – 1 091,759 тис. м³/добу. Видобуток підземних вод з балансових родовищ скоротився на 276,795 тис. м³/добу.

Інформація щодо видобутку підземних вод по адміністративних областях та Україні в цілому наведена у табл. 2.1 та 2.2.

Підземні води, що видобуваються в Україні, використовуються на господарсько-питні, виробничі, сільськогосподарські потреби, на зрошення земель і промисловий розлив та виготовлення напоїв. Частина видобутих підземних вод, що відкачується з надр (переважно з гірничих виробок під час видобутку корисних копалин), скидається без використання. Ця частина загального видобутку підземних вод у 2021 році складала 38,136 тис. м³/добу або 3,3% від загального видобутку. Використання підземних вод в Україні в цілому у 2020 році склало 1 330,956 тис. м³/добу. В 2021 році воно зменшилось до 1 094,256 тис. м³/добу або на 236,700 тис м³/добу.

У 2021 році використання підземних вод на господарсько-питні потреби становило 923,473 тис. м³/добу, на виробничо-технічні потреби – 160,005 тис. м³/добу, на сільськогосподарські потреби – 0,632 тис. м³/добу, на зрошення земель – 1,785 тис. м³/добу, на промисловий розлив і виготовлення напоїв – 8,361 тис. м³/добу.

Інформація щодо використання підземних вод по адміністративних областях та Україні в цілому наведена у табл. 2.2.

Наведена інформація щодо прогнозних ресурсів, балансових експлуатаційних запасів та використання підземних вод свідчить про великі потенційні можливості розширення їх використання практично в усіх регіонах України, особливо для невеликих водоспоживачів з потребою в питній воді до 30–50 тис. м³/добу.

Примітка: Інформація щодо видобування підземних вод у 2021 році по Автономній республіці Крим не наводиться у зв'язку з анексією АР Крим.

Таблиця 2.1

Зведені дані експлуатаційних запасів питних і технічних підземних вод по адміністративних одиницях на 01.01.2022 р.

№	Адміністративна одиниця	Кількість родовищ	Кількість ділянок				Експлуатаційні запаси, тис. м ³ /добу					Видобуток, тис. м ³ /добу за 2021 р.		% використання запасів А+В+С1
			всього	в т.ч. позабал.	в т.ч. розроб.	в т.ч. розроб. позаб.	балансові			позабалансові	всього	в т.ч. скид		
							А+В+С1	С2	в т.ч. розробляються					
									А+В+С1				С2	
1.	АР Крим	15	89				945.826	158.992						
2.	Вінницька	30	62		24		131.078	10.166	32.425	0.166		8.478	1.624	5.23
3.	Волинська	10	26		14		332.289	21.800	147.567			49.452	2.720	14.06
4.	Дніпропетровська	18	30		5		661.023	45.000	39.351			6.079		0.92
5.	Донецька	57	120	1	40	1	1011.934	143.050	342.437	83.700	5.700	103.324	1.394	10.07
6.	Житомирська	26	42		9		209.699		45.485			4.448		2.12
7.	Закарпатська	22	30	2	17	1	349.550		190.323		43.010	26.899	0.082	7.67
8.	Запорізька	20	40		16		316.273		147.984			36.760	4.998	10.04
9.	Івано-Франківська	21	36	1	8	1	289.843		31.133		0.075	4.100	0.410	1.27
10.	Київська	51	120		38		983.926	227.400	156.865			73.041	6.306	6.78
11.	Кіровоградська	22	43		8		224.951		37.715			7.303	1.363	2.64
12.	Луганська	36	102		17		1896.518	17.513	332.500			53.668	0.449	2.81
13.	Львівська	60	102		64		1293.472	45.000	794.888	30.000		280.832	14.288	20.61
14.	Миколаївська	12	16		13		102.459	0.423	84.659	0.423		11.320		11.05
15.	Одеська	29	43		18		488.140	0.400	159.195	0.400		23.196	0.051	4.74
16.	Полтавська	50	96		49	1	736.885	0.050	247.972		30.000	82.349	0.145	11.16
17.	Рівненська	19	47		17		437.289	16.700	99.404	16.700		22.364	0.067	5.10
18.	Сумська	27	52		20		628.248	0.250	63.886	0.250		14.672	0.245	2.30
19.	Тернопільська	17	27		6		296.820		122.865			42.047	0.050	14.15
20.	Харківська	64	96		50		1017.845	73.600	176.089			25.009	0.439	2.41
21.	Херсонська	23	56		31		792.840	137.700	114.950	26.000		65.870	0.367	8.26
22.	Хмельницька	31	59		22		349.542	22.100	78.362			26.289	2.215	6.89
23.	Черкаська	28	74		33		330.944	3.600	109.716	3.600		24.458	0.016	7.39
24.	Чернівецька	7	15		5		174.061		32.120			15.923	0.290	8.98
25.	Чернігівська	17	39		18		491.550	69.300	214.210			55.168	0.626	11.10
26.	м. Київ	7	36		19		695.399		488.438			69.352		9.97

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

№	Адміністративна одиниця	Кількість родовищ	Кількість ділянок				Експлуатаційні запаси, тис. м ³ /добу					Видобуток, тис. м ³ /добу за 2021 р.		% використання запасів А+В+С1
			всього	в т.ч. поза-бал.	в т.ч. розроб.	в т.ч. розроб. позаб.	балансові				поза-балансові	всього	в т.ч. скид	
							А+В+С1	С2	в т.ч. розробляються					
									А+В+С1	С2				
27.	м. Севастополь	6	10			88.603	2.800							
	Всього по Україні	725	1 508	4	561	4	15277.007	995.844	4290.539	161.239	78.785	1132.401	38.145	7.16

*Примітка. Розрахунок освоєння ресурсів і запасів в цілому по Україні та невикористані ресурси і запаси наведені без урахування обсягів по А.Р. Крим

Таблиця 2.2

Видобуток і використання експлуатаційних запасів питних і технічних підземних вод по Україні станом на 01.01.2022 р.

№	Адміністративна одиниця	Експлуатаційні запаси, тис. м ³ /добу				Видобуток, тис. м ³ /добу за 2021 р.	Використання, тис.	в тому числі						Скид без використання
		Балансові запаси, тис. м ³ /добу			Позабалансові запаси, тис.			господарсько-питне	виробничо-технічне	сільсько-господарське	зрошення	виготовлення напоїв	розлив	
		А+В+С	С2	Всього										
1.	АР Крим	945.826	158.992	1104.818										
2.	Вінницька	131.078	10.166	141.244		8.478	6.854	4.557	1.558				0.739	1.624
3.	Волинська	332.289	21.800	354.089		49.452	46.732	45.219	1.507				0.006	2.720
4.	Дніпропетровська	661.023	45.000	706.023		6.079	6.079	0.335	5.744					
5.	Донецька	1011.934	143.050	1154.984	5.700	103.324	101.930	80.885	20.413	0.632				1.394
6.	Житомирська	209.699	227.400	209.699		4.448	4.448	3.137	1.311					
7.	Закарпатська	349.550	17.513	349.550	43.010	26.899	26.817	26.665	0.147				0.005	0.082
8.	Запорізька	316.273	45.000	316.273		36.760	31.762	30.436	1.326					4.998
9.	Івано-Франківська	289.843	0.423	289.843	0.075	4.100	3.690	3.667					0.023	0.410
10.	Київська	983.926	0.400	1211.326		73.041	66.735	48.469	15.879				2.387	6.306
11.	Кіровоградська	224.951	0.050	224.951		7.303	5.940	4.168	1.772					1.363
12.	Луганська	1896.518	16.700	1914.031		53.668	53.219	50.890	2.329					0.449

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

№	Адміністративна одиниця	Експлуатаційні запаси, тис. м ³ /добу				Видобуток, тис. м ³ /добу за 2021 р.	Використання, тис.	в тому числі						Скид без використання
		Балансові запаси, тис. м ³ /добу			Позабалансові запаси, тис.			господарсько-питне	виробничо-технічне	сільсько-господарське	зрошення	виготовлення напоїв	розлив	
		A+B+C	C2	Всього										
13.	Львівська	1293.472	0.250	1338.472		280.832	266.544	251.808	14.717				0.019	14.288
14.	Миколаївська	102.459	73.600	102.882		11.320	11.320	7.034	4.286					
15.	Одеська	488.140	137.700	488.540		23.196	23.145	20.796	2.349					0.051
16.	Полтавська	736.885	22.100	736.935	30.000	82.349	82.204	76.513	5.528				0.163	0.145
17.	Рівненська	437.289	158.992	453.989		22.364	22.297	20.656	1.634				0.007	0.067
18.	Сумська	628.248	10.166	628.498		14.672	14.427	11.794	2.610				0.023	0.245
19.	Тернопільська	296.820	21.800	296.820		42.047	41.997	41.808	0.188				0.001	0.050
20.	Харківська	1017.845	45.000	1091.445		25.009	24.570	12.488	6.561		1.366		4.155	0.439
21.	Херсонська	792.840	143.050	930.540		65.870	65.503	19.479	45.486		0.419		0.119	0.367
22.	Хмельницька	349.542	227.400	371.642		26.289	24.074	20.216	3.678				0.180	2.215
23.	Черкаська	330.944	3.600	334.544		24.458	24.458	12.505	11.784				0.153	0.016
24.	Чернівецька	174.061		174.061		15.923	15.923	15.571	0.062					0.290
25.	Чернігівська	491.550	69.300	560.850		55.168	55.168	51.571	2.615				0.356	0.626
26.	м. Київ	695.399		695.399		69.352	69.352	62.806	6.521				0.025	
27.	м. Севастополь	88.603	2.800	91.403										
	Всього по Україні	15288.130	995.844	16283.974	78.785	1132.401	1094.256	923.473	160.005	0.632	1.785		8.361	38.145

2.2 Результати моніторингу стану водних об'єктів, які є джерелами питного водопостачання в цілому по Україні та регіонах (порівняння з попереднім роком)

Держводагентство проводить державний моніторинг вод відповідно до Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758.

Програмою державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод), затвердженої наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 31.12.2020 № 410 (далі - Програма) визначено перелік пунктів моніторингу, відповідальних виконавців, показники та періодичність вимірювань.

У 2021 році спостереження за станом поверхневих вод здійснювались у 558 пунктах моніторингу на масивах поверхневих вод на транскордонних ділянках водотоків відповідно до міжурядових угод, на масивах поверхневих вод, забір з яких здійснюється для задоволення питних та господарсько-питних потреб населення та на масивах поверхневих вод, де є ризик недосягнення екологічних цілей.

Відповідно до Програми Держводагентство здійснювало моніторинг якості масивів поверхневих вод на зазначених пунктах за фізико-хімічними (щомісячно), пріоритетними (щомісячно) та басейновими специфічними (щомісячно) показниками.

Відповідно до Порядку у 2021 році моніторинг масивів поверхневих вод, забір з яких здійснюється для задоволення питних та господарсько-питних потреб населення здійснювався у 95 пункті спостережень.

Аналіз якісного стану поверхневих вод за результатами моніторингу у системі Держводагентства за 2021 рік у розрізі гідрографічного районування наведено нижче.

Район басейну річки Дніпро

Відповідно до Програми у районі басейну Дніпра спостереження здійснювались по 206 пунктах моніторингу, з них 41 - у місцях питних водозаборів.

Згідно із результатами проведених вимірювань якісний стан масивів поверхневих вод басейну Дніпра знаходиться на задовільному рівні. Спостерігається підвищений вміст показників ХСК (хімічного споживання кисню) та БСК (біохімічного споживання кисню). Показник розчиненого у воді кисню знаходиться у межах нормативних значень.

У рамках досліджень хімічних пріоритетних речовин фіксується вміст показників летких органічних сполук (трихлорметан, дихлорметан), поліароматичних вуглеводнів (флуорантен, нафталін, антрацен), пестицидів (цибутрин, циперметрин) та важких металів (нікель, свинець).

Виявлені показники не перевищують екологічних нормативів якості для пріоритетних речовин (ЕНЯмах), визначених наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 14.01.2019 № 5.

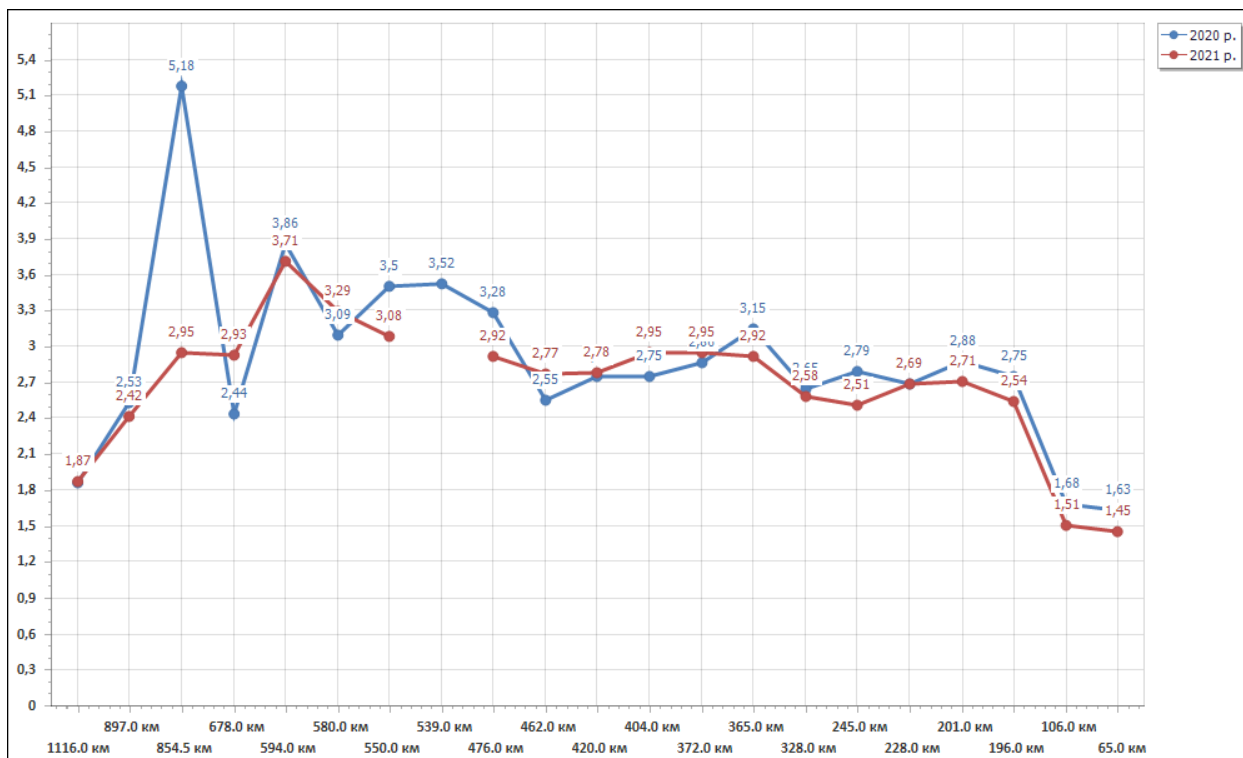

Рис. 2.1. Динаміка зміни середньорічних значень показника БСК₅ по руслу річки Дніпро у 2020-2021 роках

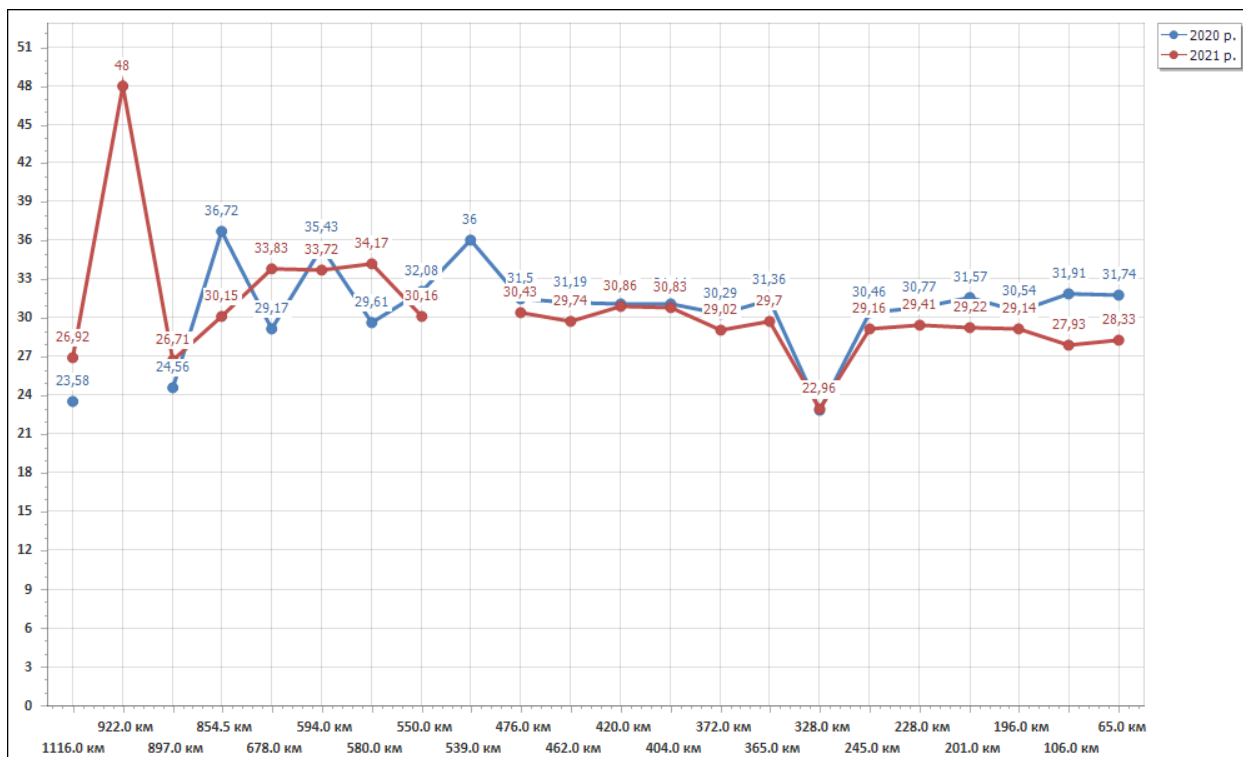
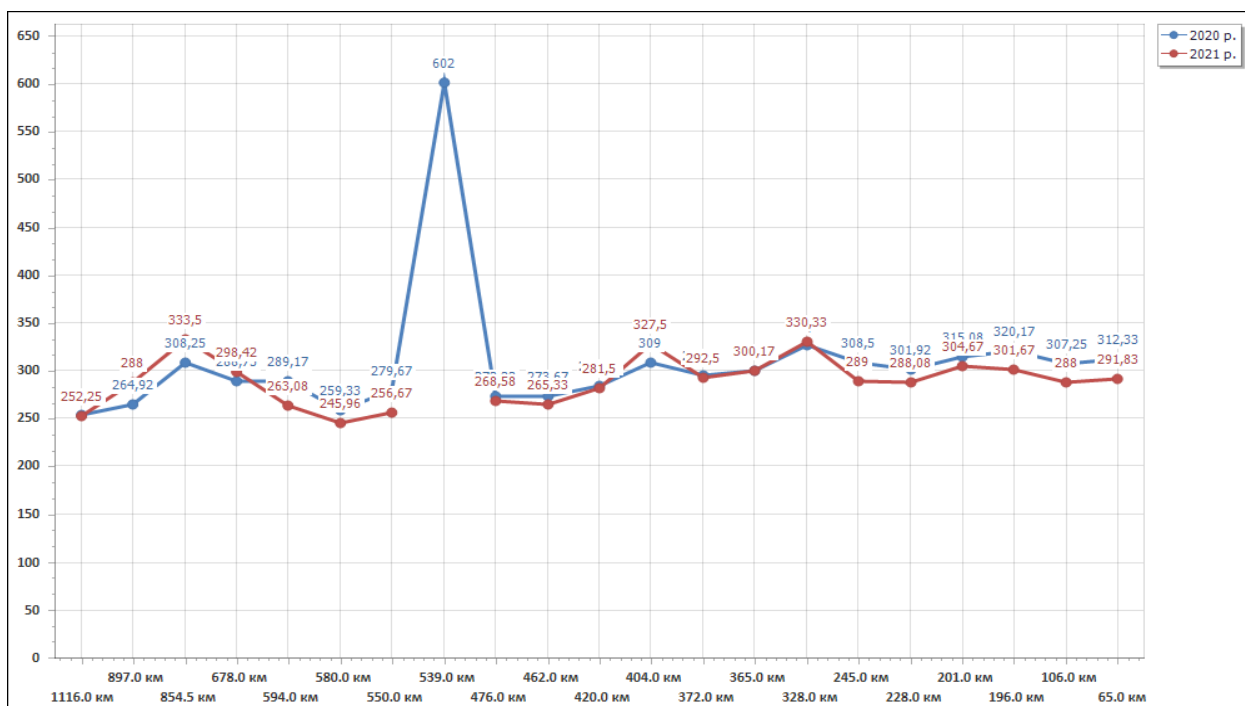
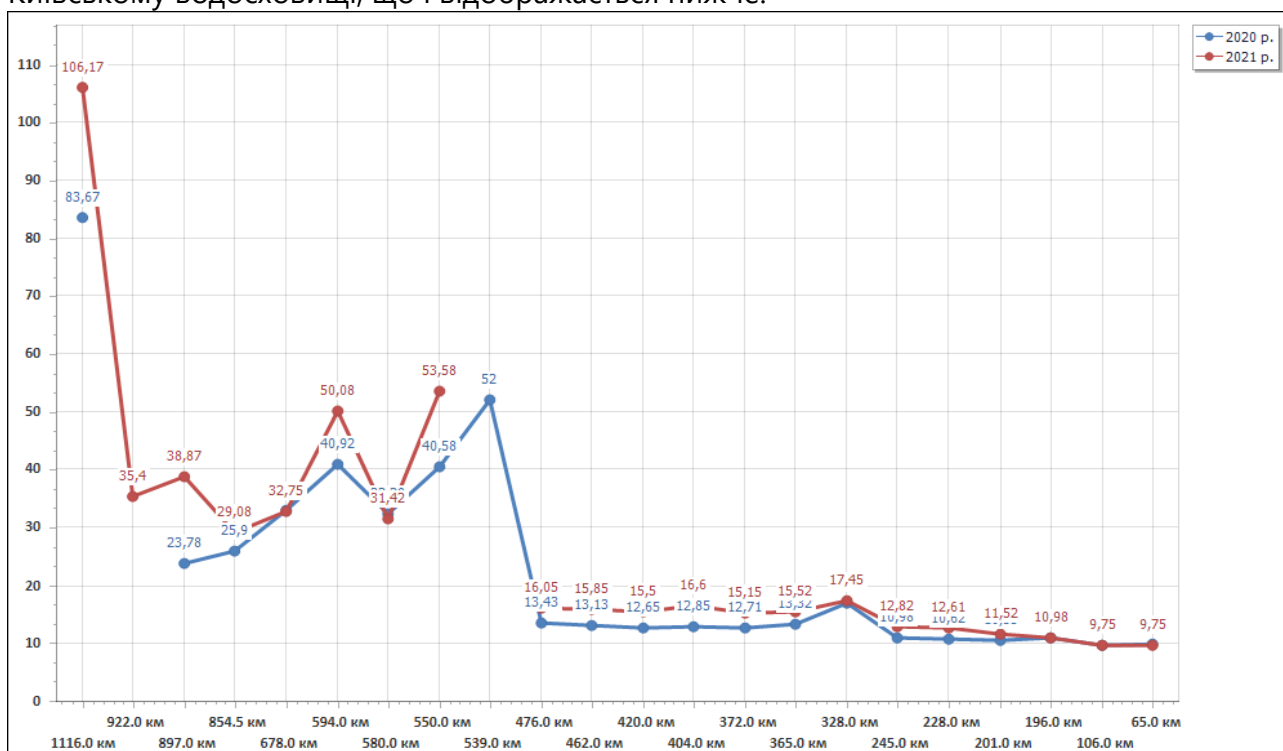

Рис. 2.2. Динаміка зміни середньорічних значень показника ХСК по руслу річки Дніпро у 2020-2021 роках

Рис. 2.3. Динаміка зміни середньорічних значень сухого залишку по руслу річки Дніпро у 2020-2021 роках

Разом з тим, для басейну річки Дніпро характерні регіональні аспекти формування їх якості. Води у верхній течії Дніпра характеризуються підвищеним вмістом природних сполук гумінових та фульво кислот, сполук заліза та марганцю. Кольоровість води є індикатором вмісту цих сполук. У зв'язку з цим, найбільше природне (біогенне) забруднення серед усіх водосховищ Дніпровського каскаду спостерігається саме у Київському водосховищі, що і відображається нижче.

Рис. 2.4. Динаміка зміни середньорічних значень кольоровості по руслу річки Дніпро у 2020-2021 роках

Середні значення показників якості поверхневих вод басейну Дніпра свідчать про покращення показників верхньої та нижньої течії Дніпра і в той же час незначне погіршення якості вод у середній течії.

Радіологічний стан поверхневих вод басейну Дніпра протягом 2021 року не зазнав суттєвих змін порівняно з попередніми роками. Вміст радіонуклідів у річках басейну Дніпра був стабільним і значно нижчим за встановлені нормативи (Державні гігієнічні нормативи «Допустимі рівні вмісту радіонуклідів ^{90}Sr і ^{137}Cs у продуктах харчування та питній воді», затверджені наказом МОЗ України від 03.05.2006 № 256, обмежують вміст ^{90}Sr і ^{137}Cs рівнем 2,00 кБк/м³).

Район басейну річки Дністер

У районі басейну річки Дністер спостереження здійснювались по 80 пунктах моніторингу, з них 13 - у місцях питних водозаборів.

У масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних та господарсько-побутових потреб населення, виконання вимірювань здійснювалося за фізико-хімічними, пріоритетними та басейновими специфічними показниками.

У 2021 році спостерігалось коливання вмісту показників БСК (біохімічного споживання кисню) та ХСК (хімічного споживання кисню). Спостерігалось незначне збільшення середньорічних значень вмісту сухого залишку.

Згідно із результатами хімічних та фізико-хімічних вимірювань найбільш забрудненими є:

- р. Стрипа (м. Бучач) - ХСК - 42 мгО/дм³, БСК - 3,7 мгО₂/дм³;
- р. Серет (с. Горішній-Івачів) - БСК - 6,1 мгО₂/дм³;
- р. Серет (м. Тернопіль) - БСК - 6,0 мгО₂/дм³.

Найбільш чистими річками є: р. Бистриця Надвірнянська (с. Березівка, питний в/з м. Івано-Франківськ) та р. Лімниця (с. Вістова, питний в/з м. Калуш).

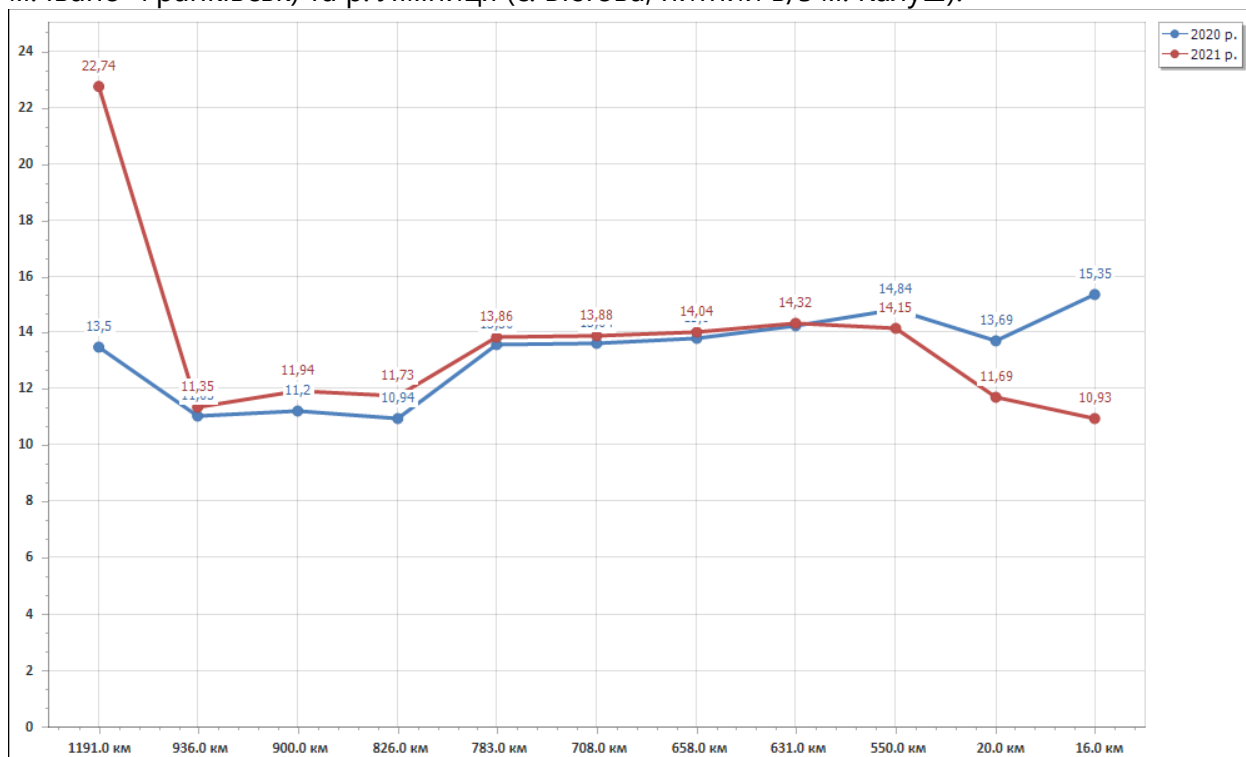

Рис. 2.5. Динаміка зміни середньорічних значень ХСК по руслу річки Дністер у 2020-2021 роках

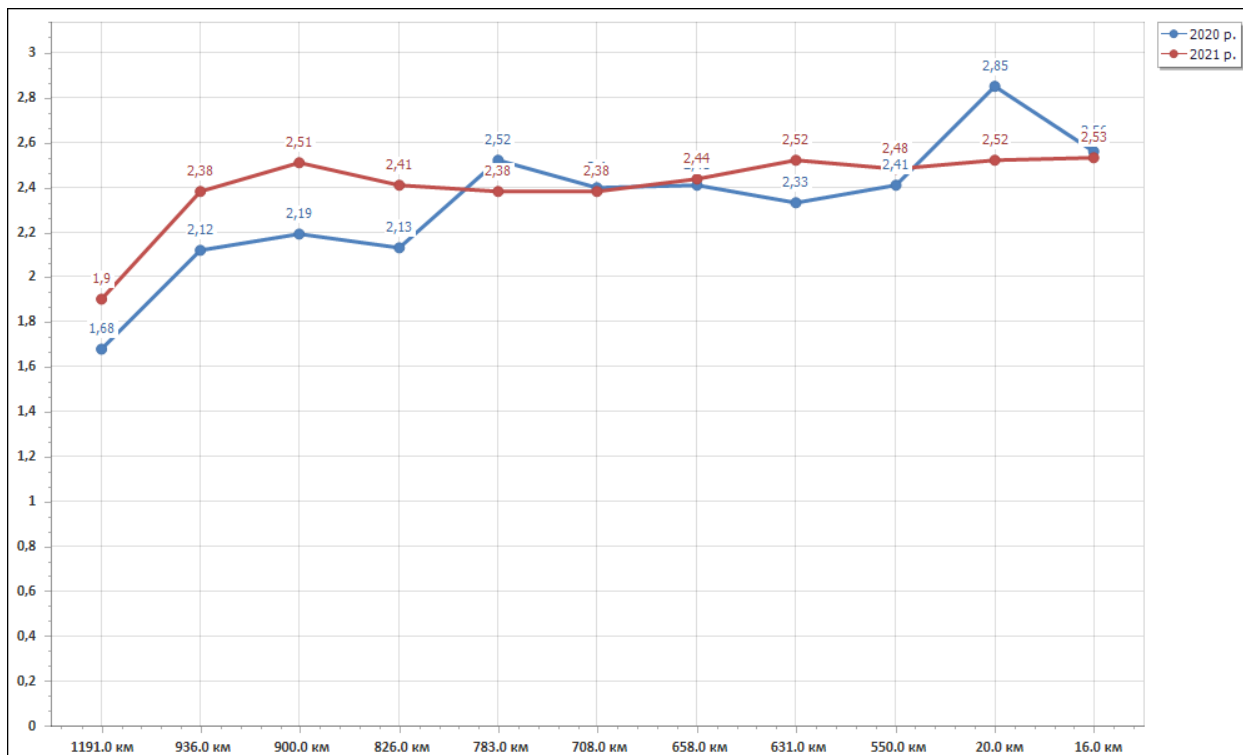

Рис. 2.6. Динаміка зміни середньорічних значень БСК по руслу річки Дністер у 2020-2021 роках

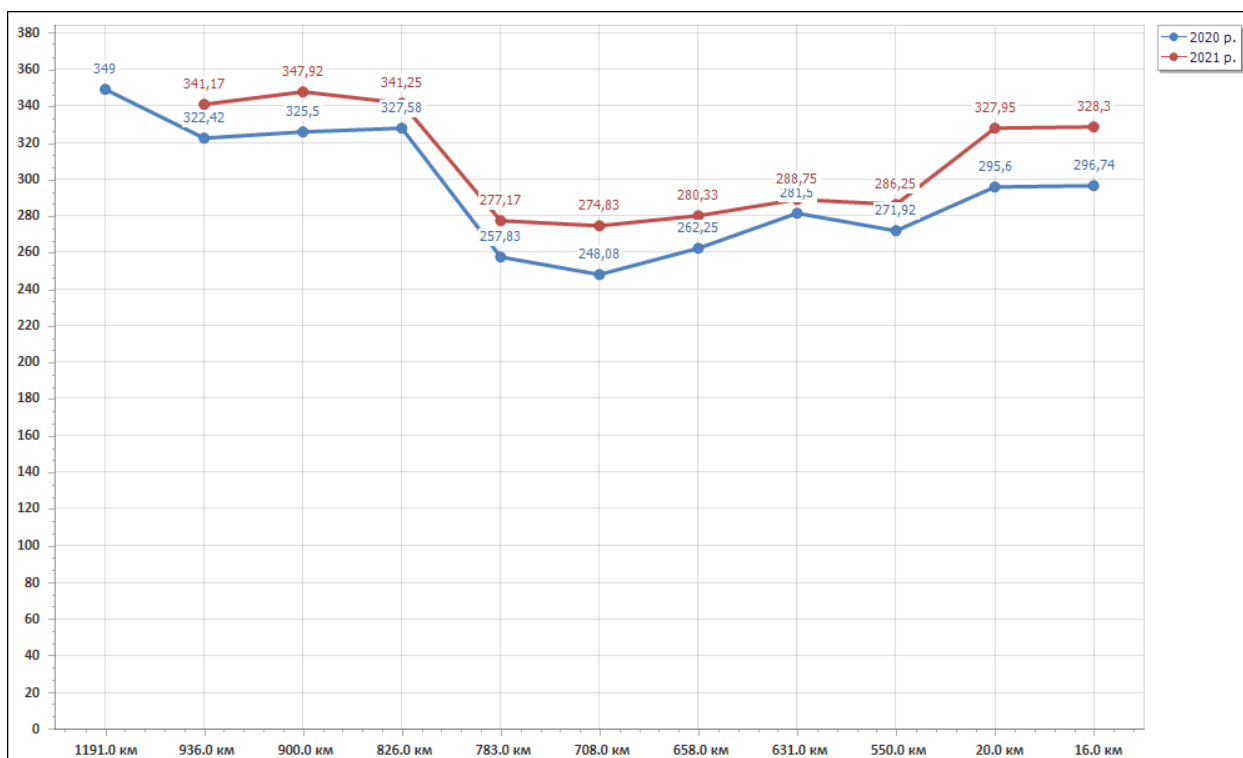

Рис. 2.7. Динаміка зміни середньорічних значень сухого залишку по руслу річки Дністер у 2020-2021 роках

У рамках досліджень хімічних пріоритетних речовин на масивах поверхневих вод басейну Дністра, які використовуються для задоволення питних потреб населення, виявлено перевищення екологічних нормативів якості середньорічної концентрації (ЕНЯ_{ср}) за вмістом:

- трихлорметан (хлороформ) - р. Слониця, 23 км, м. Трускавець;
- флуорантен - р. Бистриця Солотвинська, 18 км с. Скобичівка та р. Нічлава, 35 км, Борщівське вдсх., м. Борщів;
- дикофол - р. Бистриця Солотвинська, 18 км с. Скобичівка.

Вміст інших виявлених показників пестицидів, поліароматичних вуглеводних та летких органічних сполук не перевищував екологічних нормативів якості для пріоритетних речовин, визначених наказом Міністерства екології та природних ресурсів від 14.01.2019 № 5.

Перевищення середньорічних концентрації за вмістом кадмію протягом року виявлено у 8 пунктах моніторингу, а саме:

- р. Стрий, 78 км, с. Верхнє Синьовидне;
- р. Свіча, 57 км, с. Княжолука;
- р. Бистриця Солотвинська, 18 км с. Скобичівка;
- р. Стрипа, 34 км, м. Бучач;
- р. Серет, 211 км, Горішньо-Івачівське вдсх., с. Горішньо-Івачів;
- р. Серет, 81 км, м. Чортків;
- р. Нічлава, 35 км, Борщівське вдсх., м. Борщів;
- р. Збруч, 137 км, м. Підволочиськ.

Вміст інших досліджуваних важких металів, зокрема ртуті, свинцю та нікелю, не перевищував екологічних нормативів якості (ЕНЯ_{ср} та ЕНЯ_{мах}).

Згідно із результатами лабораторних досліджень, проведених у 2021 році, визначено 4 пункти моніторингу, де масиви поверхневих вод, які використовуються для задоволення питних потреб населення, відповідають I класу хімічного стану - «доброму».

На інших пунктах моніторингу масиви поверхневих вод відповідають II класу хімічного стану - «недосягнення доброго».

Район басейну річки Дон

У районі басейну річки Дон спостереження здійснювались у 72 пунктах моніторингу, з них 6 - у місцях питних водозаборів.

Вміст показників у пунктах моніторингу становив:

р. Сіверський Донець, с. Кочеток, питний водозабір КП «Харківводоканал», 829 км:

- *показники згідно з наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45:* азот заг. - 0,65 мг/дм³, азот амонійний - 0,37 мг/дм³, азот нітритний - 0,012 мг/дм³, нітрити - 0,042 мг/дм³, азот нітратний - 0,27 мг/дм³, нітрати - 1,16 мг/дм³, фосфор заг. - 0,114 мг/дм³, фосфор фосфатів - 0,114 мг/дм³, фосфати - 0,36 мг/дм³, БСК₅ - 2,6 мгО₂/дм³, ХСК - 19,3 мгО/дм³, мінералізація - 545 мг/дм³, розчинений у воді кисень - 8,3 мгО₂/дм³;

- *показники, що можуть впливати на якість питної води:* алюміній - 0,041 мг/дм³, залізо заг. - 0,09 мг/дм³, зважені речовини - 5,7 мг/дм³, кальцій - 79,5 мг/дм³, кобальт - 0,0001 мг/дм³, магній - 20,3 мг/дм³, СПАран. - 0,0155 мг/дм³, сульфати - 133,8 мг/дм³, хлориди - 48,9 мг/дм³, нафтопродукти не визначені;

- *важкі метали:* нікель - 0,0035 мг/дм³, свинець - 0,0003 мг/дм³, кадмій та ртуть не визначено.

Жорсткість складала 5,3 ммоль/дм³.

р. Сіверський Донець, водозабір КП «Слов'янськводоканал», 540 км:

- показники згідно з наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45: азот заг. - 2,08 мг/дм³, азот амонійний - 0,403 мг/дм³, азот нітритний - 0,027 мг/дм³, нітриту - 0,08 мг/дм³, азот нітратний - 2,17 мг/дм³, нітрати - 7,16 мг/дм³, фосфор заг. - 0,382 мг/дм³, фосфор фосфатів - 0,378 мг/дм³, фосфати - 1,13 мг/дм³, БСК₅ - 3,5 мгО₂/дм³, ХСК - 20,1 мгО/дм³, мінералізація - 800,6 мг/дм³, розчинений у воді кисень - 8,6 мгО₂/дм³;

- показники, що можуть впливати на якість питної води: алюміній - 0,0834 мг/дм³, залізо заг. - 0,126 мг/дм³, зважені речовини - 13,4 мг/дм³, кальцій - 99,7 мг/дм³, кобальт - 0,0002 мг/дм³, магній - 25,9 мг/дм³, СПАРан. - 0,026 мг/дм³, сульфати - 292,8 мг/дм³, хлориди - 80,2 мг/дм³, нафтопродукти не визначені;

- важкі метали: кадмій - 15,7*10⁻⁵ мг/дм³, нікель - 0,0023 мг/дм³, свинець - 0,002 мг/дм³, ртуть не визначено.

Жорсткість складала 7,1 ммоль/дм³.

р. Сіверський Донець, водозабір Слов'янського РВУ КП «Компанія «Вода Донбасу», 527 км:

- показники згідно з наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45: азот заг. - 2,03 мг/дм³, азот амонійний - 0,377 мг/дм³, азот нітритний - 0,021 мг/дм³, нітриту - 0,071 мг/дм³, азот нітратний - 1,64 мг/дм³, нітрати - 7,13 мг/дм³, фосфор заг. - 0,404 мг/дм³, фосфор фосфатів - 0,4 мг/дм³, фосфати - 1,21 мг/дм³, БСК₅ - 3,5 мгО₂/дм³, ХСК - 20,6 мгО/дм³, мінералізація - 795,4 мг/дм³, розчинений у воді кисень - 8,4 мгО₂/дм³;

- показники, що можуть впливати на якість питної води: алюміній - 0,095 мг/дм³, залізо заг. - 0,124 мг/дм³, зважені речовини - 10,9 мг/дм³, кальцій - 98,9 мг/дм³, кобальт - 0,0002 мг/дм³, магній - 25,7 мг/дм³, СПАРан. - 0,023 мг/дм³, сульфати - 291,2 мг/дм³, хлориди - 78,8 мг/дм³, нафтопродукти не визначені;

- важкі метали: кадмій - 2,6*10⁻⁵ мг/дм³, нікель - 0,0029 мг/дм³, свинець - 0,001 мг/дм³, ртуть не визначено.

Жорсткість складала 7,1 ммоль/дм³.

р. Сіверський Донець, с. Райгородок, 522 км (питний водозабір в канал Сіверський Донець-Донбас РУЕК КП «Компанія «Вода Донбасу»):

- показники згідно з наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45: азот заг. - 2,0,3 мг/дм³, азот амонійний - 0,416 мг/дм³, азот нітритний - 0,024 мг/дм³, нітриту - 0,08 мг/дм³, азот нітратний - 1,6 мг/дм³, нітрати - 7 мг/дм³, фосфор заг. - 0,42 мг/дм³, фосфор фосфатів - 0,41 мг/дм³, фосфати - 1,24 мг/дм³, БСК₅ - 3,5 мгО₂/дм³, ХСК - 19 мгО/дм³, мінералізація - 766 мг/дм³, розчинений у воді кисень - 8,4 мгО₂/дм³;

- показники, що можуть впливати на якість питної води: алюміній - 0,094 мг/дм³, залізо заг. - 0,119 мг/дм³, зважені речовини - 12,4 мг/дм³, кальцій - 101,8 мг/дм³, кобальт - 0,0003 мг/дм³, магній - 22,9 мг/дм³, СПАРан. - 0,023 мг/дм³, сульфати - 293,3 мг/дм³, хлориди - 79,4 мг/дм³, нафтопродукти не визначені;

- важкі метали: кадмій - 14*10⁻⁵ мг/дм³, нікель - 0,0032 мг/дм³, свинець - 0,0015 мг/дм³, ртуть не визначено.

Жорсткість складала 7 ммоль/дм³.

р. Сіверський Донець, с. Білогорівка, 469 км (питний водозабір на Луганську область, КП «Попаснянський Районний Водоканал»):

- показники згідно з наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45: азот заг. - 2,04 мг/дм³, азот амонійний - 0,398 мг/дм³, азот нітритний - 0,029 мг/дм³, нітриту - 0,096 мг/дм³, азот нітратний - 1,62 мг/дм³, нітрати - 7,03 мг/дм³, фосфор заг. - 0,393 мг/дм³, фосфор

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

фосфатів - 0,387 мг/дм³, фосфати - 1,17 мг/дм³, БСК₅ - 3,4 мгО₂/дм³, ХСК - 20,1 мгО/дм³, мінералізація - 1097 мг/дм³, розчинений у воді кисень - 9,2 мгО₂/дм³;

- показники, що можуть впливати на якість питної води: алюміній - 0,069 мг/дм³, залізо заг. - 0,097 мг/дм³, зважені речовини - 13 мг/дм³, кальцій - 122,6 мг/дм³, кобальт - 0,0003 мг/дм³, магній - 37,3 мг/дм³, СПАРан. - 0,019 мг/дм³, сульфати - 352,1 мг/дм³, хлориди - 159,2 мг/дм³, нафтопродукти не визначені;

- важкі метали: кадмій - 23,1*10⁻⁵ мг/дм³, нікель - 0,0021 мг/дм³, свинець - 0,0015 мг/дм³, ртуть не визначено.

Жорсткість складала 9,3 ммоль/дм³.

Краснопавлівське водосховище, 215 км (питний водозабір на м. Харків КП «Харківводоканал»):

- показники згідно з наказом Мінприроди від 06.02.2017 № 45: азот заг. - 0,528 мг/дм³, азот амонійний - 0,326 мг/дм³, азот нітритний - не визначено, азот нітратний - 0,173 мг/дм³, нітрати - 0,75 мг/дм³, фосфор заг. - 0,027 мг/дм³, фосфор фосфатів - 0,026 мг/дм³, фосфати - 0,08 мг/дм³, БСК₅ - 3,6 мгО₂/дм³, ХСК - 19,6 мгО/дм³, мінералізація - 1102,8 мг/дм³, розчинений у воді кисень - 9,1 мгО₂/дм³;

- показники, що можуть впливати на якість питної води: алюміній - 0,115 мг/дм³, залізо заг. - 0,135 мг/дм³, зважені речовини - 15,3 мг/дм³, кальцій - 85,3 мг/дм³, кобальт - 0,0003 мг/дм³, магній - 51,6 мг/дм³, СПАРан. - 0,023 мг/дм³, сульфати - 442,7 мг/дм³, хлориди - 101,8 мг/дм³, нафтопродукти не визначені;

- важкі метали: кадмій - 8,5*10⁻⁵ мг/дм³, нікель - 0,0014 мг/дм³, свинець - 0,0002 мг/дм³, ртуть не визначено.

Жорсткість складала 8,5 ммоль/дм³.

Район басейну річки Дунаю

У районі басейну річки Дунай спостереження здійснювались по 96 пунктах моніторингу, з них 11 - у місцях питних водозаборів.

У пробах води, які відбиралися у 2021 році у місцях розташування питних водозаборів у руслових створах р. Дунай (м. Ізмаїл; м. Кілія, м. Вилкове), якісні показники порівняно з 2020 роком суттєво не змінилися. Спостерігалось незначне коливання вмісту показників сульфатів, БСК та ХСК.

В усіх створах у місцях розташування питних водозаборів **суббасейну Пруту та Сірету**, а саме:

- р. Прут, 772 км, с. Ленківці, питний водозабір м. Чернівці;
- р. Прут, 867 км, м. Коломия;
- р. Жонка, притока р. Прут, 3 км, м. Яремче, питний водозабір м. Яремче, ВУВКГ м. Яремче;
- р. Сірет, 448 км, питний водозабір м. Сторожинець,

вода, за результатами проведених у 2021 році вимірювань фізико-хімічних показників, характеризується як чиста. Значення вмісту забруднюючих речовин перебувають нижче середніх значень. Перевищення фіксувалося лише у літні місяці за вмістом завислих речовин.

У рамках досліджень хімічних пріоритетних речовин на масивах поверхневих вод суббасейну Пруту та Сірету виявлено перевищення екологічних нормативів якості за вмістом:

- поліароматичних вуглеводнів - флуорантен, бензо(б)флуорантен, бензо(к)флуорантен;
- летких органічних сполук - трихлорметану (хлороформу);

- важких металів - кадмій, нікель.

Вмісту свинцю та ртуті не виявлено у жодному пункті моніторингу.

Стан водних об'єктів у місцях водозаборів та водних об'єктів **суббасейну Тиси** у 2021 році за результатами моніторингу, порівняно з 2020 роком, істотно не змінився.

У створах, розташованих у місцях, що використовуються як джерела питного водопостачання, а саме:

- 40 км р. Уж, питний водозабір м. Ужгород;
- 65 км р. Латориця, питний водозабір м. Чоп;
- 882 км р. Тиса, питний водозабір м. Тячів;
- потік Умножанський, 2 км вище смт Міжгір'я, питний водозабір;
- р. Волівчик, 5 км вище смт Воловець, питний водозабір;
- р. Свалявка, 2 км вище м. Свалява, питний водозабір;
- р. Уж, 85 км, вище смт Великий Березний, питний водозабір,

якісні показники стану води перебували в межах нормативних значень.

Район басейну річки Вісла

У районі басейну річки Вісла спостереження здійснювались по 19 пунктах моніторингу, з них 4 - у місцях питних водозаборів.

Поверхневі води басейну не використовуються для питного водопостачання. Потреби населення у питній воді задовольняються за рахунок запасів підземних вод.

Основний вплив на якісний стан поверхневих вод басейну здійснюють комунальні та промислові підприємства Львівської області. Вплив підприємств Волинської області на якісний стан р. Західний Буг незначний.

У рамках досліджень хімічних пріоритетних речовин на масивах поверхневих вод басейну Вісли виявлено перевищення екологічних нормативів якості за вмістом важких металів (кадмію, ртуті, нікелю), пестицидів (дихлофосу, дикофолу, циперметрину), поліароматичних вуглеводнів (флуорантену, бензо(в)флуорантену), октилфенолів.

Річка Полтва, ліва притока Західного Бугу, є найбільш забрудненою річкою басейну, оскільки є колектором стічних вод м. Львова.

Згідно із результатами моніторингу у р. Полтва (с. Кам'янопіль) виявлено перевищення максимальних допустимих норм кадмію (в 1,4 рази), дихлофосу (у 128 разів), октилфенолів (до 1,3 разів), циперметрину (у 5 разів); середньорічних концентрацій кадмію (у 2,8 разів), нікелю (у 2,7 разів), дихлофосу (у 15 разів) і циперметрину (у 2,1 рази).

Враховуючи перевищення максимально допустимих та середньорічних екологічних нормативів якості, масиви поверхневих вод басейну Вісли, охоплені моніторингом, відносяться до II класу хімічного стану («недосягнення доброго»).

Район басейну річки Південний Буг

У районі басейну річки Південний Буг спостереження здійснювались по 15 пунктах моніторингу у місцях питних водозаборів.

Поверхневі води басейну р. Південний Буг забруднені в основному органічними сполуками.

Підвищений вміст органічних сполук також є наслідком впливу забруднюючих речовин, які потрапляють у водні об'єкти зі стічними водами підприємств, і впливу органічних сполук природного походження, що надходять у поверхневі води з торфовищ та боліт.

У створах питних водозаборів фіксувались високі значення показників органічного забруднення БСК та ХСК. Вміст показників амонію сольового, нітритів і нітратів, у більшості пунктів моніторингу, знаходиться значно нижче рівня токсичної дії. Вміст магнію в середньому становить 13,3-34,06 мг/дм³. Середні концентрації заліза загального були в межах 0,01-0,30 мг/дм³, марганцю 0,009-0,028мг/дм³.

В цілому значення показників якості басейну річки Південний Буг майже не відрізняються від показників минулого року, знаходяться у задовільному стані та підтверджуються сезонними коливаннями гідрологічного та гідрохімічного режимів.

Район басейну річок Причорномор'я

У районі басейну річок Причорномор'я спостереження здійснювались на 5 пунктах моніторингу, у місцях питних водозаборів моніторинг якості вод не проводився.

Для басейну річок Причорномор'я характерними є високі значення показників сольового складу - сухого залишку, сульфатів та хлоридів внаслідок регіональних аспектів.

Район басейну річок Приазов'я

У районі басейну річок Приазов'я спостереження здійснювались у 19 пунктах моніторингу, з них 5 - у місцях питних водозаборів (р. Кальчик, р. Берда і Каховський магістральний канал).

Води річок Кальчик та Берда характеризувались високими значеннями показників сольового складу - сухого залишку (максимальні значення 3246-4967 мг/дм³ відповідно), сульфатів (максимальні значення 1354-2836,9 мг/дм³ відповідно).

2.3 Забір та використання води, скидання зворотних вод та забруднюючих речовин у водні об'єкти

Основні показники використання водних ресурсів в Україні за 2021 рік вказані без урахування даних водокористувачів тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі.

У 2021 році з природних джерел забрано 8 856,6 млн. куб. м води (прісної – 8 348,5 млн. куб. м), з них 1 002,2 млн. куб. м - з підземних водних джерел, у тому числі 267,1 млн. куб. м шахтно-кар'єрних вод.

Найбільше води забрано у Дніпропетровській (964,9 млн. куб. м), Донецькій (1 539,2 млн. куб. м), Запорізькій (995,8 млн. куб. м), Херсонській (1 246,4 млн. куб. м), Одеській (1 001,9 млн. куб. м) областях та у м. Києві (563,4 млн. куб. м), на які припадає 71 % сумарного обсягу забору води.

У басейновому розрізі забрано води у басейні Дніпра – 5 397,2 млн. куб. м, Дону – 1 133,9 млн. куб. м, Дунаю - 788,2 млн. куб. м, річок Приазов'я - 631,7 млн. куб. м, Дністра - 426 млн. куб. м Південного Бугу - 250,4 млн. куб. м, річок Причорномор'я - 155,6 млн. куб. м та у басейні Вісли - 73,5 млн. куб. м.

За видами економічної діяльності у 2021 році основними водоспоживачами були підприємства секції Е (Водопостачання; каналізація, поводження з відходами) якими забирався 3675,6 млн. куб. м води або 45,5 % від загального забору по країні, секції D (Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря) – 2 352,2 млн. куб. м води (26,6 %), секції А (Сільське господарство, лісове господарство та рибне

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році (господарство) – 1 504,3 млн. куб. м води (17 %), секції С (Переробна промисловість) - 945 млн. куб. м води (10,7 %), та іншими секціями - 379,6 млн. куб. м води (4,28%).

У цілому використання прісної води у 2021 році на різні потреби становило 5 649 млн. куб. м, із них питної – 1 482 млн. куб. м та технічної – 4 167 млн. куб. м, 433,7 млн. куб. м води питної якості використано на виробничі потреби, із них 130 млн. куб. м із комунальних водопроводів (тобто, води спеціально підготовленої до питної якості).

У 2021 році використано 263,8 млн. куб. м зворотних вод, 20,9 млн. куб. м. колекторно-дренажних вод та 51,6 млн. куб. м шахтно-кар'єрних вод.

У системах оборотного та повторно-послідовного водопостачання налічувалось 34122 млн. куб. м води.

Втрати при транспортуванні на власні потреби склали 847,1 млн. куб. м води (9,56 % від забраної).

Більше половини обсягів води, які втрачаються, припадає на клас 36.00 секції Е видів економічної діяльності (783,7 млн. куб. м води, або 92,5 % від усіх втрат).

За результатами узагальнення даних державного обліку водокористування у 2021 році у поверхневій водні об'єкти скинуто 4 684,6 млн. куб. м стічних вод, у тому числі: забруднені складають 541,5 млн. куб. м (11,6 %), нормативно-очищені – 1 430 млн. куб. м (30,5 %) та нормативно-чисті без очистки – 2 712,9 млн. куб. м (57,9%).

Основними причинами забруднення поверхневих вод є скид забруднених комунально-побутових і промислових стічних вод безпосередньо у водні об'єкти та через систему міської каналізації, а також надходження до водних об'єктів забруднюючих речовин у процесі поверхневого стоку води із забудованих територій та сільгоспугідь.

Таблиця 2.3. Порівняльні характеристики скидів зворотних (стічних) вод за 2020 і 2021 роки

Обсяги скинутих зворотних вод, млн. м³	2020 р.	2021р.
Усього	5 159	4 684,6
Забруднені	518	541,5
Без очищення	100	119,3
Недостатньо очищені	418	422,2
Нормативно-очищені	1 425	1 430,2
Нормативно-чисті без очистки	3 216	2 712,9
Не категоровані води	-	-
Потужність очисних споруд	5 142	5 520,8

У територіальному розрізі найбільше забруднених стічних вод скидається у Дніпропетровській (120,3 млн. куб. м, що складає 20 % від загального обсягу скидів в області), Львівській (119,8 млн. куб. м, що складає 80 % від загального обсягу скидів в області), Донецькій (90 млн. куб. м, що складає 10,1 % від загального обсягу скидів в області), Одеській (31,5 млн. куб. м, що складає 21,7 % від загального обсягу скидів в області), Полтавській (24,8 млн. куб. м, що складає 34,1 % від загального обсягу скидів в області) областях.

За результатами узагальнення звітів про використання води за 2021 рік у галузевому розрізі найбільшими забруднювачами є секція Е (Водопостачання; каналізація, поводження з відходами) видів економічної діяльності, якими скинуто 381 млн. куб. м забруднених стічних вод.

Підприємствами секції В (Добувна промисловість і розроблення кар'єрів) скинуто 100,2 млн. куб. м забруднених стічних вод, секції С (Переробна промисловість) скинуто 16.5 млн. куб. м забруднених стічних вод, та секції А (Сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство) скинуто 33.7 млн. куб. м забруднених стічних вод.

Скид зворотних (стічних) вод за видами економічної діяльності у поверхневій водні об'єкти наведено у табл. 2.4.

Таблиця 2.4. Скид зворотних (стічних) вод за видами економічної діяльності у 2021 році

Назва виду діяльності	Скинуто зворотних (стічних) вод, млн. куб. м					
	Всього	Забруднених			Нормативно чистих без очистки	Нормативно очищених на очисних спорудах
		усього	без очистки	недостатньо очищених		
Всього по Україні	4 684,565	541,507	119,327	422,18	2 712,896	1 430,165
[А] Сільське господарство лісове господарство та рибне господарство	261,079	33,744	32,809	0,935	222,692	4,643
[В] Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	168,341	100,205	31,14	69,065	29,946	38,19
[С] Переробна промисловість	774,309	16,478	6,377	10,101	422,508	335,324
[D] Постачання електроенергії газу пари та кондиційованого повітря	1 972,733	3,023	0,01	3,013	1 952,538	17,172
[Е] Водопостачання; каналізація поведження з відходами	1 480,656	381,067	47,055	334,012	71,317	1 028,272
[F] Будівництво	3,102	2,484	-	2,484	0,484	0,134
[G] Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	1,248	0,057	-	0,057	1,038	0,152
[H] Транспорт складське господарство поштова та кур'єрська діяльність	4,86	1,443	0,954	0,489	1,365	2,053
[I] Тимчасове розміщування й організація харчування	0,553	0,074	-	0,074	0,33	0,149
[J] Інформація та телекомунікації	0	-	-	-	-	0
[К] Фінансова та страхова діяльність	-	-	-	-	-	-
[L] Операції з нерухомим майном	2,73	0,147	0,006	0,141	0,478	2,105

Назва виду діяльності	Скинуто зворотних (стічних) вод, млн. куб. м					
	Всього	Забруднених			Нормативно чистих без очистки	Нормативно очищених на очисних спорудах
		усього	без очистки	недостатньо очищених		
[M] Професійна наукова та технічна діяльність	9,894	0,007	-	0,007	9,548	0,339
[N] Діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	1,501	1,346	0,947	0,399	-	0,156
[O] Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	1,427	0,691	0,007	0,684	0,369	0,368
[P] Освіта	0,262	0,254	-	0,254	-	0,008
[Q] Охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	1,314	0,465	0,022	0,443	0,185	0,664
[R] Мистецтво спорт розваги та відпочинок	0,449	0,016	-	0,016	0,071	0,362
[S] Надання інших видів послуг	0,107	0,006	-	0,006	0,027	0,074
[T] Діяльність домашніх господарств	-	-	-	-	-	-

У басейновому розрізі об'єми скидів забруднених стічних вод розподіляються у такому порядку: у басейні Дніпра - 256,6 млн. куб. м, Вісли - 114,2 млн. куб. м (у тому числі у суббасейні р. Західний Буг - 113,7 млн. куб. м та суббасейн р. Сян - 0,48 млн. куб. м), Дону (суббасейн р. Сіверського Дінця) - 69,2 млн. куб. м, Дунаю - 32 млн. куб. м, Південного Бугу - 25,5 млн. куб. м, річок Приазов'я - 29,9 млн. куб. м, Дністра - 10,8 млн. куб. м, річок Причорномор'я - 3,3 млн. куб. м.

На якість поверхневих вод негативно впливає також скид шахтно-кар'єрних вод, які практично без очистки скидаються у поверхневі водні об'єкти.

Разом із стічними водами до поверхневих водних об'єктів у 2021 році скинуто 22,1 тис. тон завислих речовин, 244,2 тон нафтопродуктів, 6 тис. тон азоту амонійного, 47,62 тис. тон нітратів, 1,75 тис. тон нітритів, 176,6 тон СПАР, 397,4 тон заліза, 6242,7 тон фосфатів тощо. Крім того, сумарний показник ХСК дорівнював 76,6 тис. тон та БСК - 16,9 тис. тон.

Інформація щодо використання води в Україні за даними державного обліку водокористування за формою 2ТП-водгосп (річна)

Показники	2020 р.*	2021 р.*	+/- до 2020 р.
1. Забір води з природних джерел, млн.м³:			
- всього	9 952	8 856,58	-1 095,42
- у тому числі прісної води	9 459	8 348,52	-1 110,48
- у тому числі з підземних водних джерел (вкл. шахтно-кар'єрні)	972,2	1 002,25	+30,05
- у тому числі морської води	476,84	494,63	+17,79

Показники	2020 р.*	2021 р.*	+/- до 2020 р.
2. Забезпечення валових потреб у воді у відсотках за рахунок			
- забору прісних вод з поверхневих джерел	85,28	82,95	-2,33
- забору вод з підземних джерел	9,77	11,32	+1,55
- у тому числі забору шахтно-кар'єрних вод	2,43	3,02	+0,59
- забору морської води	4,79	5,58	+0,79
- використання води в оборотних та повторно-послідовних системах	356,03	385,27	+29,24
3. Використано води всього, млн.м³:			
- на питні та санітарно-гігієнічні потреби	1 168,86	1 019,04	-149,816
- на виробничі потреби	4 054,56	4 046,70	-7,86
- на зрошення	1 452,63	970,54	-482,09
- на сільськогосподарське водопостачання	23,84	40,74	+16,9
4. Використано підземних вод:			
- у тис.м ³ /добу	1 686,82	1 709,21	+22,389
- у відсотках від забору підземних вод	63,33	62,25	-1,083
5. У тому числі використано підземних вод, тис.м³/добу			
- на питні та санітарно-гігієнічні потреби	1 106,19	1 049,57	-56,62
- на виробничі потреби	458,88	472,52	+13,65
- на зрошення	21,97	21,46	-0,52
- на сільськогосподарське водопостачання	55,12	103,86	+48,74
6. Використано підземних вод, млн.м³:			
- на питні та санітарно-гігієнічні потреби	403,76	383,093	-20,667
- на виробничі потреби	167,49	172,471	+4,981
- на зрошення	8,02	7,832	-0,188
- на сільськогосподарське водопостачання	20,12	37,909	+17,789
7. Скинуто підземних вод без використання (шахтно-кар'єрні):			
- у тис.м ³ /добу	524,56	600,25	+75,70
- у відсотках від забору підземних вод	19,69	21,86	+2,17
8. Використано стічних вод, млн.м³			
	537,85	263,76	-274,09
9. Використано колекторно - дренажних вод, млн.м³			
	47,14	20,86	-26,28
10. Оборотно та повторно - послідовне водозабезпечення, млн.м³			
	35 432,39	34 122,06	-1 310,33

* без урахування даних водокористувачів тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях, Автономній Республіці Крим та місті Севастополі.

2.4 Інтегроване управління водними ресурсами (за інформацією Міндовкілля та Держводагентства)

З метою наближення національного законодавства до законодавства ЄС, зокрема Директив ЄС № 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики (далі - ВРД) та № 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення, Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впровадження інтегрованих підходів в управлінні водними ресурсами за басейновим принципом» від 04.10.2016 № 1641-VIII (далі - Закон).

На виконання зазначеного Закону Держводагентством спільно з Мінприроди протягом 2017-2019 років та спільно з Міндовкіллям протягом 2020-2021 років розроблено низку нормативно-правових актів, які започатковують нові підходи в управлінні водними ресурсами, зокрема накази Мінприроди:

- ✓ від 26.01.2017 № 23 «Про затвердження Типового положення про басейнові ради», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17.02.2017 за № 231/30099;
  - ✓ від 26.01.2017 № 25 «Про виділення суббасейнів та водогосподарських ділянок у межах встановлених районів річкових басейнів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 14.02.2017 за № 208/30076;
  - ✓ від 26.01.2017 № 26 «Про затвердження Порядку розроблення водогосподарських балансів», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 17.02.2017 за № 232/30100;
  - ✓ від 06.02.2017 № 45 «Про затвердження Переліку забруднюючих речовин для визначення хімічного стану масивів поверхневих і підземних вод та екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 20.02.2017 за № 235/30103;
  - ✓ від 03.03.2017 № 103 «Про затвердження Меж районів річкових басейнів, суббасейнів та водогосподарських ділянок», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 29.03.2017 за № 421/30289;
  - ✓ від 14.01.2019 № 4 «Про затвердження методики визначення масивів поверхневих та підземних вод», зареєстрований у Міністерстві юстиції України 22.03.2019 за № 287/33258;
  - ✓ від 14.01.2019 № 5 «Про затвердження Методики віднесення масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного та хімічного станів масиву поверхневих вод, а також віднесення штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод до одного з класів екологічного потенціалу штучного або істотно зміненого масиву поверхневих вод», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.02.2019 за № 127/33098;
  - ✓ від 27.11.2020 № 313 (із змінами) «Про затвердження планів-графіків процесу розробки планів управління річковими басейнами»;
  - ✓ від 31.12.2020 № 410 «Про затвердження програм державного моніторингу вод»;
  - ✓ від 15 квітня 2021 року № 244 «Про затвердження Методики визначення зон, вразливих до (накопичення) нітратів».
- Крім того, Кабінетом Міністрів України прийнято постанови:
- ✓ від 18.05.2017 № 336 (із змінами) «Про затвердження Порядку розроблення плану управління річковим басейном»;
  - ✓ від 31.05.2017 № 372 Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 08.04.1996 № 413 «Про затвердження Порядку ведення державного водного кадастру» і від 20.08.2014 № 393 «Про затвердження Положення про Державне агентство водних ресурсів України»;
  - ✓ від 04.04.2018 № 247 «Про затвердження Порядку розроблення плану управління ризиками затоплення»;
  - ✓ від 19.09.2018 № 758 (із змінами) «Про затвердження Порядку здійснення державного моніторингу вод».

У 2021 році Міндовкілля спільно з іншими центральними органами виконавчої влади продовжувало роботу з впровадження в Україні положень Директиви 2000/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23 жовтня 2000 р. про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики із змінами та доповненнями, внесеними Рішенням 2455/2001/ЄС (Водна рамкова директива), на виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони.

Міндовкілля здійснювало загальну координацію та організацію державного моніторингу вод відповідно до Порядку здійснення державного моніторингу вод, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.09.2018 № 758, з метою створення ефективної системи державного моніторингу стану поверхневих, підземних та морських вод відповідно до вимог Водної рамкової директиви та Директиви № 2008/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 червня 2008 року, що встановлює рамки діяльності Співтовариства у сфері політики з морського середовища.

Відповідно до Програми державного моніторингу вод (в частині діагностичного та операційного моніторингу поверхневих вод), що затверджена наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів від 31.12.2020 № 410, у 2021 році здійснювались спостереження за станом поверхневих вод у 558 пунктах моніторингу в річкових басейнах Дону, Дністра, Дунаю, Вісли, Дніпра, Південного Бугу, Причорномор'я та Приазов'я. Результати моніторингу оприлюднено на сайті Держводагентства.

Для забезпечення виконання вимірювань пріоритетних забруднюючих речовин відповідно до європейських принципів і підходів здійснено оснащення чотирьох базових лабораторій - Західного, Східного, Північного та Південного регіонів. У рамках впровадження європейських підходів моніторингу вод створено сучасну приладову базу для виконання досліджень.

Закуплено додаткове сучасне обладнання: лабораторія моніторингу вод Західного регіону отримала рідинний хроматограф LC-40XS Shimadzu з мас-спектрометричним детектором LCMS-8050; лабораторія моніторингу Північного регіону доукомплектована газовим хроматографом-мас-спектрометром Shimadzu GCMSTQ8050NX; лабораторією моніторингу вод Південного регіону закуплено нові прилади для виконання хімічних та фізико-хімічних показників якості вод - автоматичний аналізатор загального азоту по Кьельдалю, фотометричний ХСК - аналізатор Prove 600 Spectroquant, терморектор TR 320 Spectroquant для підготовки зразків для дослідження ХСК, інкубатор Isotherm IFC з охолодженням, кондуктометр/pH-метр (з комбінованим електродом), спектрофотометр LAMBDA 365 та універсальну сухожарову шафу Isotherm з примусовою конвекцією повітря.

Триває облаштування (за рахунок коштів державного бюджету) лабораторії моніторингу вод Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю.

Лабораторія моніторингу вод Західного регіону (м. Івано-Франківськ) отримала сертифікат про акредитацію відповідно до вимог ДСТУ EN ISO/IEC 17025:2019 у сфері хімічних та фізико-хімічних методів випробувань поверхневих, зворотних (стічних), підземних вод та ґрунту, що підтверджує її кваліфікацію, специфічні технічні можливості та достовірність результатів її досліджень.

У рамках реалізації проєкту ЄС «Водна ініціатива плюс для країн Східного партнерства» (EUWI+) у басейні Дніпра проведено скринінг нових забруднюючих речовини у воді та біоті. 27 зразків поверхневих вод та 5 зразків біоти найбільшого річкового басейну країни були відібрані у кінці 2020 року. Всі проби проаналізовано в одній з кращих лабораторій Європейського Союзу - Інституті навколишнього середовища Словацької Республіки.

Методами газової та рідинної хроматографії високого розділення і масспектрометрії було проведено цільовий на понад 2 000 органічних сполук та нецільовий скринінг на більше 65 000 сполук.

Держводагентством наказом від 01.03.2018 № 95 (із змінами) затверджено структуру Державного агентства водних ресурсів України, якою передбачено створення органу управління (басейнового управління водних ресурсів) у межах річкового басейну (суббасейну). Створено 13 басейнових управлінь водних ресурсів.

Крім того, з метою забезпечення раціонального використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів, інтегрованого управління ними забезпечено формування басейнових рад.

В Україні басейнові ради сформовані у 8 районах річкових басейнів: Дніпра, Дністра, Дунаю, Південного Бугу, Дону, Вісли, річок Причорномор'я та річок Приазов'я. Загалом сформовано 13 басейнових рад. Басейнові ради відіграють ключову роль при підготовці та реалізації планів управління річковими басейнами.

Всього у звітному періоді було проведено 34 засідання басейнових рад.

Серед питань, які розглядалися басейновими радами протягом 2021 року були: розробка елементів планів управління річковими басейнами, огляд місцевих природоохоронних програм та залучення коштів місцевих бюджетів для здійснення заходів із збереження та відновлення водних ресурсів, проведення інвентаризації водних об'єктів та гідротехнічних споруд, впровадження директиви ЄС 2007/60/ЄС про управління ризиками затоплення, про програму моніторингу масивів поверхневих вод, та інші питання водного менеджменту.

З метою забезпечення доступу громадян до інформації щодо водних об'єктів України Держводагентством забезпечено роботу геопорталу «Водні ресурси України» (<http://geoport.davr.gov.ua:81>), який є основою для візуалізації (картування) даних щодо впровадження директив ЄС у сфері управління водними ресурсами.

Одночасно, з метою підвищення екологічної свідомості та залучення громадян до впровадження інтегрованих підходів в управління водними ресурсами за басейновим принципом, Держводагентством протягом 2021 року проведено низку еколого-просвітницьких кампаній - Всесвітній день води, Міжнародний день чистих берегів, заходи з відзначення днів річок: Дністра, Дунаю, Південного Бугу, Сіверського Дінця, Дніпра, Десни, Західного Бугу, Молочної. Ряд заходів було проведено у онлайн форматі.

У рамках з проєкту ГЕФ «Сприяння транскордонному співробітництву та комплексному управлінню водними ресурсами у басейні річки Дністер» розроблено стратегічну програму дій до 2035 року для басейну Дністра, що визначає стратегічні напрямки для зменшення забруднення води та посилення двосторонньої співпраці в галузі управління водними ресурсами та сприяння раціональному використанню води. Програма дій допоможе впровадити конкретні кроки для зниження забруднення в басейні річки Дністер та синхронізує заходи у планах управління річковим басейном Дністра.

Відповідно до Порядку розроблення плану управління річковим басейном, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 336, в Україні розробляються перші плани управління річковими басейнами для кожного району річкового басейну.

У 2021 році роботи з підготовки планів управління річковими басейнами було продовжено відповідно до кроків, передбачених відповідними планами-графіками затвердженими наказом Міндовкілля від 27.11.2020 № 313 (із змінами від 15.11.2021 № 725) та підготовлено перші проєкти ПУРБ для трьох найбільших річкових басейнів України - Дніпра, Дністра та Дону, а саме:

- ✓ завершено економічний аналіз водокористування для 8 річкових басейнів;

- ✓ узгоджено графік референційних умов для річкових басейнів - Дністра, Дону, Вісли, Південного Бугу, а також суббасейнів - Тиси, Пруту та Сірету. Розпочато виконання робіт з визначення референційних умов для басейну Дніпра;
- ✓ підготовлено класифікаційні таблиці для басейну Вісли, Тиси, Пруту та Сірету;
- ✓ виконано огляд виконання програм або заходів, включаючи шляхи досягнення визначених цілей для річкових басейнів Дону та Дністра;
- ✓ підготовлено проект програми заходів для басейну Дону на 2025-2030 роки у рамках діяльності Координатора проектів ОБСЄ. Проведено регіональні обговорення з зацікавленими сторонами щодо формування програми заходів;
- ✓ розроблено стратегічну програму дій басейну річки Дністер на 2021-2035 роки в рамках проекту, що реалізується ОБСЄ у співпраці з Європейською Економічною Комісією ООН за підтримки Глобального екологічного фонду/ПРООН.

3 СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Аналіз загального стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за 2021 р. здійснено для 19 областей та м. Київ у порівнянні з даними для цих же областей у 2020 р.

На жаль, 5 обласних державних адміністрацій (обласних військових адміністрацій), а саме: АР Крим та м. Севастополь, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська, Херсонська - не змогли надати інформацію щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 р. через повномасштабну військову агресію рф.

3.1 Забезпечення населених пунктів та населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням

Забезпечення населених пунктів централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням

У 2021 році показник охоплення міст централізованим водопостачанням, порівняно з 2020 роком, не змінився: 310 із 314 міст було забезпечено послугами з централізованого водопостачання (табл. 3.1, табл. 3.2) – дані без урахування інформації по 5 областям та АР Крим.

У чотирьох містах - Судова Вишня, Турка Львівської обл., Копичинці Тернопільської обл. та Вашківці Чернівецької обл. - централізоване водопостачання відсутнє. У цих населених пунктах водопостачання здійснюється зі свердловин та колодязів.

Охоплення селищ міського типу (далі - смт) та сіл централізованим водопостачанням в цілому по країні у 2021 році практично не змінилось та залишилось на рівні 2020 року: 427 із 473 смт; 5 215 із 22 204 сіл було охоплено централізованим водопостачанням. У 2020 р. показник охоплення послугами з централізованого водопостачання становив 432 із 473 смт та 5 382 із 22 204 сіл.

Показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведення у 2021 році не змінився: 301 із 314 міст були забезпечені послугами з централізованого водовідведення.

У тринадцяти містах - Берестечко, Устилуг Волинської області; Благовіщенське Кіровоградської області; Турка, Угнів, Белз, Доброміль, Глиняни Львівської області; Копичинці Тернопільської області; Шпола Черкаської області; Вашківці, Герца Чернівецької області; Батурин Чернігівської області централізоване водовідведення відсутнє.

Охоплення смт та сіл централізованим водовідведенням у 2021 році не змінилось: 319 із 473 смт та 330 із 22 204 сіл було охоплено централізованим водовідведенням (у 2020 році охоплення послугами було наступним: 319 із 473 смт та 323 із 22 204 сіл).

В цілому, у 2021 році по країні у розрізі населених пунктів ситуація не змінилась порівняно із 2020 р. (без урахування тих областей, які не змогли надати інформацію) забезпечено:

✓ централізованим водопостачанням - 98,7 % міст (відсутнє у 4 містах), 90,3 % смт (відсутнє у 46 смт) та 23,5 % сільських населених пунктів (відсутнє у 16 989 сільських населених пунктах);

✓ централізованим водовідведенням - 95,9 % міст (відсутнє у 13 містах), 67,4 % смт (відсутнє у 154 смт) та 1,5 % сільських населених пунктів (відсутнє у 21 874 сільських населених пунктах).

Таблиця 3.1

Кількість населених пунктів, забезпечених системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

Рік	Міста		Смт		Села	
	всього	з них забезпечено	всього	з них забезпечено	всього	з них забезпечено
централізованим водопостачанням						
2020	314	310	473	432	22 204	5 382
2021	314	310	473	427	22 204	5 215
централізованим водовідведенням						
2020	314	301	473	319	22 204	323
2021	314	301	473	319	22 204	330

Таблиця 3.2

Стан забезпеченості населених пунктів централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням у 2021 р.

№	Область	Чисельність населених пунктів, усього			Забезпечено централізоване					
		міста	смт	села	водопостачання			водовідведення		
					міста	смт	села	міста	смт	села
1.	Вінницька	18	29	1 456	18	29	359	18	19	5
2.	Волинська	11	22	1 054	11	18	319	9	18	25
3.	Дніпропетровська	20	46	1 372	20	46	348	20	33	29
4.	Донецька	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.	Житомирська	12	43	1 613	12	38	132	12	35	18
6.	Закарпатська	11	19	578	11	19	191	11	15	16
7.	Запорізька	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8.	Ів. Франківська	15	24	765	15	13	26	15	11	9
9.	Київська	26	30	1 126	26	29	834	26	25	58
10.	Кіровоградська	12	27	991	12	22	217	11	18	6
11.	Луганська	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.	Львівська	44	34	1 850	42	25	213	39	17	11
13.	Миколаївська	9	17	885	9	16	513	9	17	19
14.	Одеська	19	33	1 124	19	33	126	19	14	14
15.	Полтавська	16	20	1 810	16	20	548	16	16	37
16.	Рівненська	11	16	999	11	16	204	11	15	21
17.	Сумська	15	20	1 458	15	20	344	15	12	16
18.	Тернопільська	18	17	1 023	17	15	49	17	10	16
19.	Харківська	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20.	Херсонська	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21.	Хмельницька	13	24	1 414	13	24	443	13	15	12
22.	Черкаська	16	15	824	16	9	139	15	7	7
23.	Чернівецька	11	8	398	10	7	16	9	7	0
24.	Чернігівська	16	29	1 464	16	28	194	15	15	11
25.	м.Київ	1	-	-	1	-	-	1	-	5
РАЗОМ		314	473	22 204	310	427	5 215	301	319	330

Забезпечення населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням

У 2021 році повністю (100 % населення) було забезпечено послугами централізованого водопостачання населення міст у Київській області та у м. Київ (табл. 3.3). Показник не змінився з 2020 року. Для централізованого водовідведення 100 % охоплення послугою протягом 2021 р. було лише у м. Київ.

Щодо охоплення населення селищ міського типу послугами централізованого водопостачання, то цей показник протягом 2021 р. коливався у межах від 22,4 % у Черкаській до 96,8 % у Київській областях; для централізованого водовідведення цей показник змінювався у межах від 6,9 % у Одеській до 92,1 % у Київській областях.

Протягом 2021 року 65,2 % населення було забезпечено послугами з централізованого водопостачання та 50,4 % населення - послугами з централізованого водовідведення (без урахування населення тих областей, які не змогли надати інформацію).

Таблиця 3.3

Забезпечення населення централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням

(у % до загальної чисельності населення)

№	Область	водопостачання			водовідведення		
		міста	сmt	села	міста	сmt	села
1.	Вінницька	78,1	67,8	7,3	71,1	59,0	2,0
2.	Волинська	82,7	43,7	14,1	66,2	24,7	1,2
3.	Дніпропетровська	96,9	84,7	34,3	73,0	37,1	4,8
4.	Донецька	-	-	-	-	-	-
5.	Житомирська	82,3	46,3	13,8	65,6	44,8	4,0
6.	Закарпатська	86,0	48,5	14,6	83,5	38,9	1,3
7.	Запорізька	-	-	-	-	-	-
8.	Івано-Франківська	91,8	40,3	6,5	84,3	38,7	5,7
9.	Київська	100,0	96,8	78,7	99,6	92,1	33,5
10.	Кіровоградська	80,6	68,2	49,7	75,0	53,9	4,6
11.	Луганська	-	-	-	-	-	-
12.	Львівська	81,0	-	8,9	75,9	-	1,0
13.	Миколаївська	98,0	96,0	75,0	80,5	70,7	20,7
14.	Одеська	99,8	96,5	24,6	64,2	6,9	2,4
15.	Полтавська	83,1	63,7	33,8	66,3	16,4	6,8
16.	Рівненська	84,0	71,0	18,0	71,0	36,9	1,4
17.	Сумська	81,6	47,8	31,2	84,5	13,4	7,3
18.	Тернопільська	98,3	88,4	1,7	96,1	58,7	0,3
19.	Харківська	-	-	-	-	-	-
20.	Херсонська	-	-	-	-	-	-
21.	Хмельницька	84,7	86,6	35,8	72,1	36,6	1,1
22.	Черкаська	69,3	22,4	2,7	59,7	16,4	0,2
23.	Чернівецька	70,2	70,4	3,7	64,7	31,0	0,0
24.	Чернігівська	86,3	38,3	12,6	64,7	24,8	2,3
25.	м.Київ	100,0	-	-	100,0	-	-
РАЗОМ,%		88,0 %		22,0 %	74,2 %		5,2 %
Для Львівської області - відсоток пораховано разом для міст та сmt.							

Населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості

У 2021 р., згідно до наданої інформації, 686 населених пунктів перебували у маловодній місцевості у 7 областях України. Найбільша кількість вказаних населених пунктів і населення були у Одеській та у Житомирській областях - 270 та 131 населений пункт, відповідно.

У маловодній місцевості перебувають переважно сільські населені пункти - 662 села або 96,5 % від тих населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості.

Режим подачі води з систем централізованого водопостачання

Цілодобове водопостачання населених пунктів і населення у 2021 р. забезпечувалось у 4 областях: Волинська, Рівненська, Хмельницька, Чернігівська та м. Київ (табл. 3.4).

У звітному році забезпеченість населених пунктів покращилась у Житомирській та Сумській областях. У Полтавській, Черкаській - погіршилась; у інших областях та м. Київ - залишилась без змін.

Щодо забезпеченості населення цілодобовим водопостачанням, то у Житомирській, Миколаївській та Сумській областях ситуація покращилась, у Чернівецькій, Полтавській, Черкаській - погіршилась; у решті областей - залишилась без змін.

Таблиця 3.4

№	Область	Цілодобова подача води, %			
		2021 рік		2020 рік	
		населених пунктів	населення	населених пунктів	населення
1.	Волинська	100	100	100	100
2.	Рівненська	100	100	100	100
3.	Хмельницька	100	100	100	100
4.	Чернігівська	100	100	100	100
5.	м. Київ	100	100	100	100
6.	Чернівецька	99,3	96,4	99,3	97,1
7.	Вінницька	99,0	99,0	99,0	99,0
8.	Тернопільська	99,0	99,0	99,0	99,0
9.	Житомирська	98,0	89,0	97,0	86,0
10.	Полтавська	96,3	93,0	98,5	95,6
11.	Івано-Франківська	96,2	97,6	96,2	97,6
12.	Одеська	94,4	69,5	94,4	69,5
13.	Київська	90,0	91,0	90,0	91,0
14.	Миколаївська	80,0	82,2	80,0	75,0
15.	Львівська	76,5	93,9	76,5	93,9
16.	Кіровоградська	48,1	76,0	48,1	76,0
17.	Дніпропетровська	29,0	92,0	29,0	92,0
18.	Закарпатська	27,1	34,8	27,1	34,8
19.	Сумська	25,6	79,1	20,6	75,7
20.	Черкаська	19,2	48,0	20,4	64,3
21.	Донецька	-	-	-	-
22.	Запорізька	-	-	-	-
23.	Луганська	-	-	-	-
24.	Харківська	-	-	-	-
25.	Херсонська	-	-	-	-

3.2 Застосування привізної води для населення

У 2021 р. привізною питною водою забезпечувалось 171,2 тис. осіб (2 % від загальної чисельності осіб тих областей, де використовувалась привізена вода, та 0,6 % від загальної чисельності населення в Україні без урахування населення тих областей, які не змогли надати інформацію) у 5 областях (табл. 3.5): Дніпропетровська, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Полтавська. Для порівняння, у 2020 р. 165,1 тис. осіб або 0,6 % від загальної чисельності населення в Україні користувались привізною водою у цих же 5 областях, що складало 2 % від загальної чисельності осіб областей, де використовувалась привізена вода.

Щодо населених пунктів, то привізною водою протягом 2021 р. користувались у 549 населених пунктах або 8,6 % від загальної кількості населених пунктів, де використовувалась привізена вода та 2,5 % від загальної кількості населених пунктів в Україні (без урахування даних тих областей, які не змогли надати інформацію). У 2020 р. кількість населених пунктів складала - 523 або 8,2 % від загальної кількості населених пунктів, де використовувалась привізена вода, або 2,4 % загальної кількості населених пунктів (табл. 3.5). Кількість населених пунктів, порівняно з 2020 р., збільшилась за рахунок населених пунктів та населення Кіровоградської та Полтавської областей.

Найбільша кількість населених пунктів і населення, які забезпечувались привізною водою, була у Дніпропетровській - 293 населених пункти (20,4 % від загальної кількості населених пунктів області) і 70,6 тис. осіб (2,2 % від загальної чисельності населення області) та Миколаївській областях - 154 населених пункти (16,9 % від загальної чисельності населення області) і 46,6 тис. осіб (4,3 % від загальної чисельності населення області) (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

№	Область	Населені пункти			Населення		
		Кількість населених пунктів		% до населених пунктів області	Чисельність, тис. осіб		% до населення області
		усього	забезп. привізною водою		усього	забезп. привізною водою	
2021 р.							
1.	Дніпропетровська	1 438	293	20,4	3 221,55	70,61	2,2
2.	Донецька	-	-	-	-	-	-
3.	Запорізька	-	-	-	-	-	-
4.	Кіровоградська	1 030	29	2,8	618,90	16,65	2,7
5.	Миколаївська	911	154	16,9	1 093,50	46,60	4,3
6.	Одеська	1 176	55	4,7	2 266,80	32,90	1,5
7.	Полтавська	1 846	18	1,0	1 386,94	4,40	0,3
8.	Херсонська	-	-	-	-	-	-
	Всього	6 401	549	-	8 587,69	171,16	-
2020 р.							
1.	Дніпропетровська	1 438	293	20,4	3 221,55	70,61	2,2
2.	Донецька	-	-	-	-	-	-
3.	Запорізька	-	-	-	-	-	-
4.	Кіровоградська	1 030	13	1,3	618,90	13,52	2,2
5.	Миколаївська	911	154	16,9	1 108,40	46,60	4,2
6.	Одеська	1 176	55	4,7	2 266,80	32,90	1,5
7.	Полтавська	1 846	8	0,4	1 386,95	1,52	0,1
8.	Херсонська	-	-	-	-	-	-
	Всього	6 401	523	-	8 602,603	165,147	-

За категоріями, населені пункти, де використовувалась привізена вода, розподілялись (табл. 3.6):

- 2 міста у Кіровоградській обл.: Новоукраїнка та Долинська, що складає 16,6 % від кількості міст області та 2,3 % від загальної чисельності населення міст області;
- 3 смт у Дніпропетровській – смт Межова, Юр'ївка, Просяна (7,32 тис. осіб – 3,3 % від загальної чисельності населення смт області; 6,5 % від загальної кількості смт області); по 1 смт - у Кіровоградській – смт Устинівка (1 тис. осіб – 1,0 % від загальної чисельності населення смт області; 2,6 % від загальної кількості смт області), Миколаївській – смт Єланець (4,89 тис. осіб – 5,4 % від загальної чисельності населення смт області; 5,9 % від загальної кількості смт області) і Одеській – смт Суворове (367 осіб – 0,3 % від загальної чисельності населення смт області; 3,0% від загальної кількості смт області) областях;
- 541 сільський населений пункт (146 тис. осіб або 7,3 % від загальної чисельності населення сіл областей; 8,8 % від загальної кількості сіл областей).

Таблиця 3.6

№ з/п	Область	міста				смт				Сільські населені пункти			
		кільк	%*	тис. осіб	%**	кільк	%*	тис. осіб	%**	кільк	%*	тис. осіб	%**
1.	Дніпропетровська	-	-	-	-	3	6,5	7,323	3,3	290	21,1	63,287	11,8
2.	Донецька	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Запорізька	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4.	Кіровоградська	2	16,6	11,478	2,3	1	3,7	1,000	1,0	26	2,6	4,167	6,4
5.	Миколаївська	-	-	-	-	1	5,9	4,892	5,4	153	17,3	41,706	12,2
6.	Одеська	-	-	-	-	1	3,0	0,367	0,3	54	4,8	32,533	6,3
7.	Полтавська	-	-	-	-	-	-	-	-	18	1,0	4,40	0,3
8.	Херсонська	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Всього		2	16,6	11,478	2,3	6	4,8	13,582	2,5	541	8,8	146,093	7,3

*% розраховано до кількості населених пунктів області

**% розраховано до чисельності населення області

3.3 Системи централізованого водопостачання

Відповідно до наданої інформації у 2021 році показники водопостачання були наступними – дані без урахування інформації по 5 областям та АР Крим.

Обсяги води в системах водопостачання (рис. 3.1):

- ✓ піднято – 1 452,82 млн. м³;
- ✓ очищено – 1 087,44 млн. м³ або 74,9 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 1 344,38 млн. м³ або 92,5 %;
- ✓ реалізовано – 1 046,45 млн. м³ або 72,0 %;
- ✓ знезаражено – 1 283,49 млн. м³ або 88,3 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 406,37 млн. м³ або 28 %.

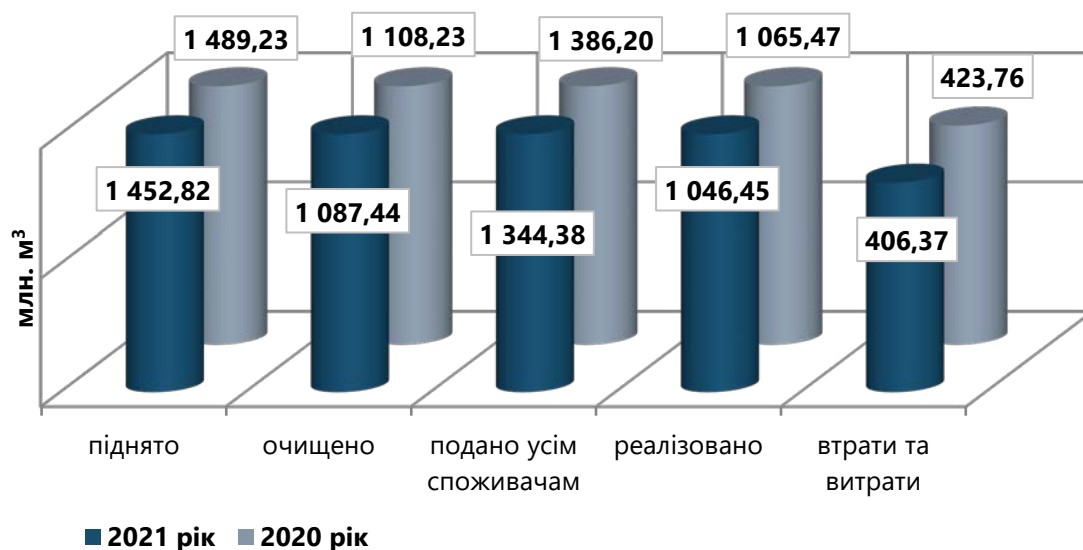

Рис. 3.1. Виробничі показники водопостачання по Україні

За структурними складовими обсяги води у 2021 році розподілялись наступним чином (рис. 3.2):

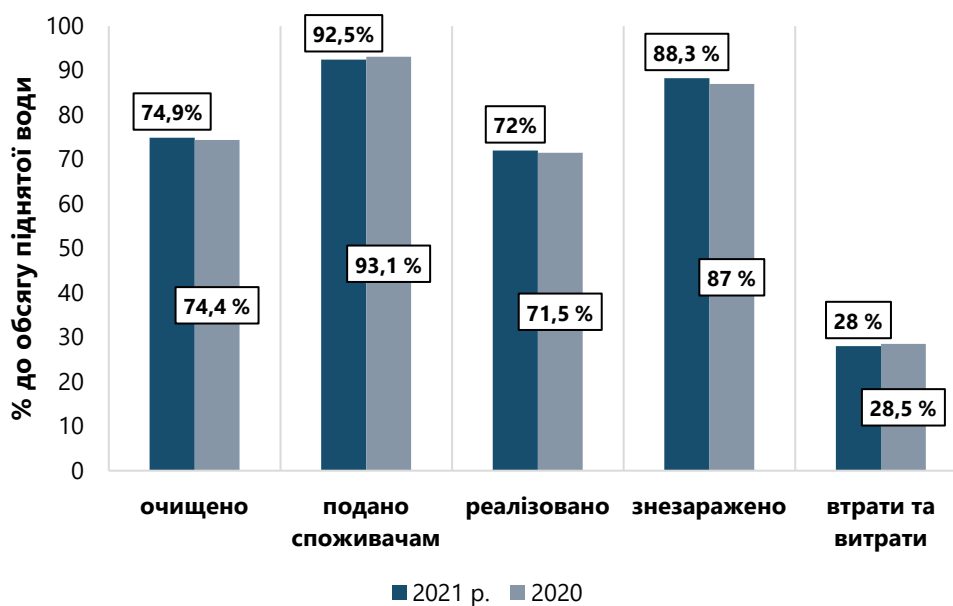

Рис. 3.2. Співвідношення обсягів води (у % до піднятої води)

У 2021 р. найбільші обсяги піднятої та поданої у мережу води у системах водопостачання протягом року були, відповідно, у наступних областях (рис. 3.3, 3.4):

- Дніпропетровська - 360,72; 331,80 млн. м³;
- м. Київ - 250,90 та 234,32 млн. м³;
- Одеська - 135,2 та 123,40 млн. м³;
- Львівська - 103,38 та 97,91 млн. м³.

Найменші обсяги піднятої та поданої у мережу води у системах водопостачання протягом 2021 року, були, відповідно, у областях:

- Тернопільська - 19,30 та 19,10 млн. м³;
- Закарпатська - 23,70 та 22,70 млн. м³;
- Волинська - 24,99 та 24,00 млн. м³;
- Рівненська - 25,33 та 24,34 млн. м³.

Рис. 3.3. Обсяги піднятої води

Рис. 3.4. Обсяги води, поданої усім споживачам

Протягом 2021 року уся піднята вода (100 %) знезаражувалась у Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській, Одеській, Чернівецькій областях та у м. Київ; у 7 областях знезаражувалось від 91,5 до 99,0 % піднятої води, у 5 областях - від 59,7 до 89,3 %; у 3 областях - від 59,8 до 63,5 %; у Чернігівській та Сумській областях вода подавалась споживачам без знезараження.

Показник реалізації питної води (рис. 3.5) був найкращим у Дніпропетровській, Київській, Вінницькій та Чернігівській областях, де його величина (у % до обсягів піднятої води) становила відповідно 89,8, 84,1, 83,7, 81,3 %. Найгірша ситуація була у Чернівецькій області, де протягом 2021 р. було реалізовано 36,8% і у цій же області були найбільші втрати і витрати води - 63,2 %. У решті областей втрати та витрати води становили менше 50 %. Найменші втрати та витрати води були у Дніпропетровській області - 10,2 % та Київській області - 15,9 % (рис. 3.6).

Рис. 3.5. Реалізація води

Рис. 3.6. Втрати та витрати води

Водопровідні насосні станції. Згідно представлених даних в системах водопостачання у 2021 році перебувало 5 988 водопровідних насосних станцій із сумарною фактичною потужністю – 4 640,42 млн. м³/рік. При цьому їх проектна потужність становила 12 144,63 млн. м³/рік, тобто у 2,6 рази була більшою від потреби. У розрізі окремих областей найгіршою ситуація була в Одеській області, де проектна потужність ВНС перевищувала фактичну у 6,9 рази. У 4 областях - Вінницькій, Львівській, Чернівецькій - та м. Київ проектна та фактична потужність були практично однаковими.

Водопровідне насосне обладнання. Технічний стан водопровідного насосного обладнання у 2021 році був наступним:

- відсоток насосів, які потребували заміни (по відношенню до їх загальної кількості), був найвищим у Тернопільській області (45,7 %), у м. Київ (62,5 %); у 5 областях (Закарпатська, Кіровоградська, Полтавська, Житомирська, Черкаська) відсоток знаходився у межах 30-40 %; у 6 областях (Чернівецька, Львівська, Вінницька, Рівненська, Волинська, Київська) - у межах 20-30 %; у межах 10-20 % цей показник був у 5 областях (Одеська, Івано-Франківська, Хмельницька, Миколаївська, Сумська); найнижче значення було у Дніпропетровській - 6,2 % та у Чернігівській - 3,1 % областях (рис. 3.7);

- відсоток насосів, які було замінено (по відношенню до тих, що потребували заміни), був найвищим у Київській - 86,4 %, Миколаївській - 85,0 %, Львівській - 74,2 % та Сумській – 72,3 % областях; у 3 областях (Чернігівська, Кіровоградська, Рівненська) знаходився у межах 50-70 %; у 8 областях (Полтавська, Одеська, Вінницька, Закарпатська, Волинська, Житомирська, Хмельницька, Тернопільська) - у межах 20-50 %; у 4 областях

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році (Дніпропетровська, Чернівецька, Івано-Франківська, Черкаська) - у межах 10-20 %. У м. Київ заміна насосів не проводилась (рис. 3.8).

Рис. 3.7. Частка насосного обладнання, яке потребувало заміни від загальної кількості насосів

Рис. 3.8. Частка насосного обладнання, яке було замінено по відношенню до тих, що потребували заміни

Водопровідні мережі. У 2021 р. сумарна протяжність водопровідних мереж, відповідно до наданих даних, складала 82,919 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних – 27,325 тис. км або 33 %; протягом року було замінено 0,679 тис. км або 2,5 % від потреби (рис. 3.9).

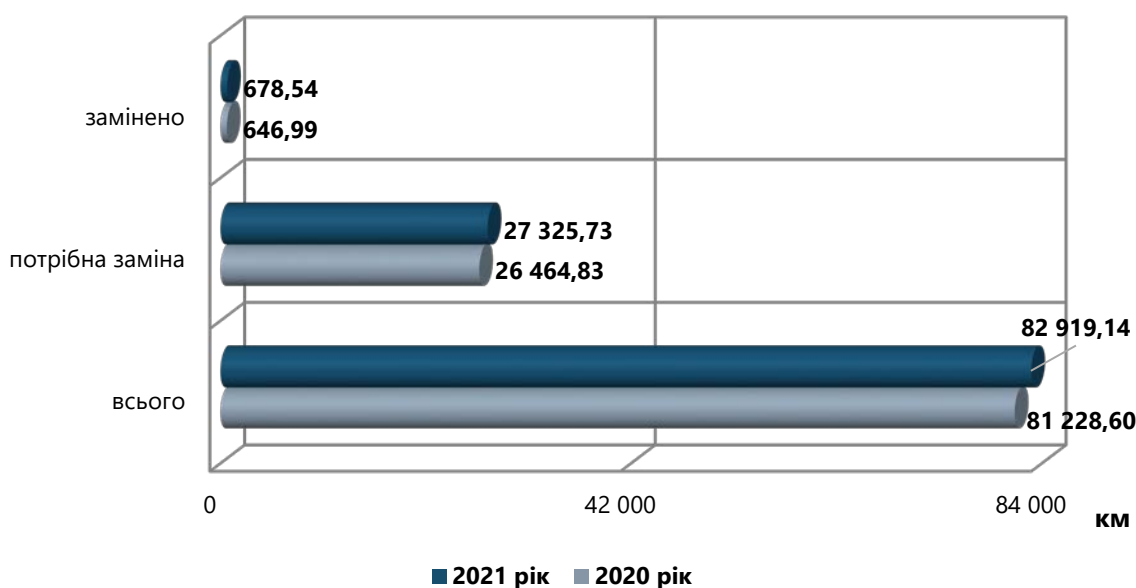

Рис. 3.9. Протяжність водопровідних мереж в цілому по Україні

Найбільший відсоток труб, які через свій незадовільний технічний стан потребували заміни, був у Волинській - 54,9 % та Кіровоградській - 52,5 % областях. У 9 областях та м. Київ цей показник знаходився у межах 30-50 %, у решті областей знаходився у межах 13-30 % (рис. 3.10).

Найбільший відсоток замінених водопровідних мереж (по відношенню до тих, що потребували заміни) у 2021 році був у Київській області - 28,2 %. У 10 областях цей показник становив від 2 до 10 %, у 5 областях - від 1 до 2 %, у 4 областях - менше 1 % (рис. 3.11).

Щодо аварійності водопровідних мереж, зокрема показник кількості аварій на 1 км мережі, то він був найбільшим у Київській області - 5,23 аварії; найменшим - у Черкаській області - 0,01 (табл. 3.7).

Рис. 3.10. Частка ветхих та аварійних водопровідних мереж
(у % до загальної протяжності мереж)

Рис. 3.11. Частка замінених водопровідних мереж
(у % до тих, що потребували заміни)

Облік послуг з водопостачання. У 2021 році ситуація з системою обліку спожитої води порівняно з попереднім роком практично не змінилась. В цілому, як і у попередньому році, показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку різко відрізнявся за регіонами: найбільший – у Сумській – 96,2 % та Дніпропетровській областях - 91,3 %, найменший - у Закарпатській – 10,5 %. Стосовно рівня обладнання квартир, то у всіх областях цей показник перевищував 78 % (табл. 3.8).

Відсоток споживачів (абонентів) від їх загальної чисельності, нарахування за спожиту питну воду яким здійснюється за показаннями приладів обліку, у 2021 році у всіх областях був вищим за 70 % та у порівнянні з попереднім роком ситуація покращилась.

Таблиця 3.7

№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі	№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі
1.	Вінницька	0,80	14.	Одеська	5,00
2.	Волинська	1,35	15.	Полтавська	2,62
3.	Дніпропетровська	0,15	16.	Рівненська	0,39
4.	Донецька	-	17.	Сумська	0,04
5.	Житомирська	1,30	18.	Тернопільська	0,69
6.	Закарпатська	0,52	19.	Харківська	-
7.	Запорізька	-	20.	Херсонська	-
8.	Ів. Франківська	0,62	21.	Хмельницька	0,60
9.	Київська	5,23	22.	Черкаська	0,01
10.	Кіровоградська	0,78	23.	Чернівецька	4,16
11.	Луганська	-	24.	Чернігівська	0,64
12.	Львівська	1,80	25.	м.Київ	0,44
13.	Миколаївська	1,20			

Таблиця 3.8

Область	Оснащення будівель вузлами комерційного обліку (% до загальної кількості)	Обладнання квартир приладами обліку води (% до загальної кількості)	Відсоток споживачів (абонентів) від їх загальної чисельності, нарахування за спожиту питну воду яким здійснюється за показаннями приладів обліку
Сумська	96,20	80,80	79,20
Дніпропетровська	91,30	98,00	78,50
м.Київ	87,00	88,00	91,10
Ів. Франківська	79,80	93,70	94,30
Житомирська	76,40	87,00	85,70
Вінницька	75,00	95,00	88,60
Київська	73,00	85,00	-
Миколаївська	48,50	97,90	94,60
Тернопільська	45,00	97,00	91,90
Полтавська	44,20	81,30	73,20
Львівська	41,82	90,40	87,40
Волинська	34,00	82,40	88,50
Чернігівська	26,40	84,10	76,30
Рівненська	26,25	80,65	71,60
Хмельницька	19,80	78,80	78,90
Чернівецька	17,90	90,80	91,20
Черкаська	12,00	82,00	81,40
Закарпатська	10,50	98,80	90,00

Витрати електроенергії у системах водопостачання

У 2021 році, відповідно до наданої інформації, у системах водопостачання було витрачено 980,19 млн. кВт*год електроенергії, з яких (рис. 3.12):

- ✓ найбільше - у Дніпропетровській - 226,89, у Львівській - 161,7, у м. Київ - 151 млн. кВт год/рік;
- ✓ найменше - у Чернігівській - 16,4, у Івано-Франківській - 14,24, у Волинській - 13,27, у Київській - 10,7 млн. кВт год/рік.

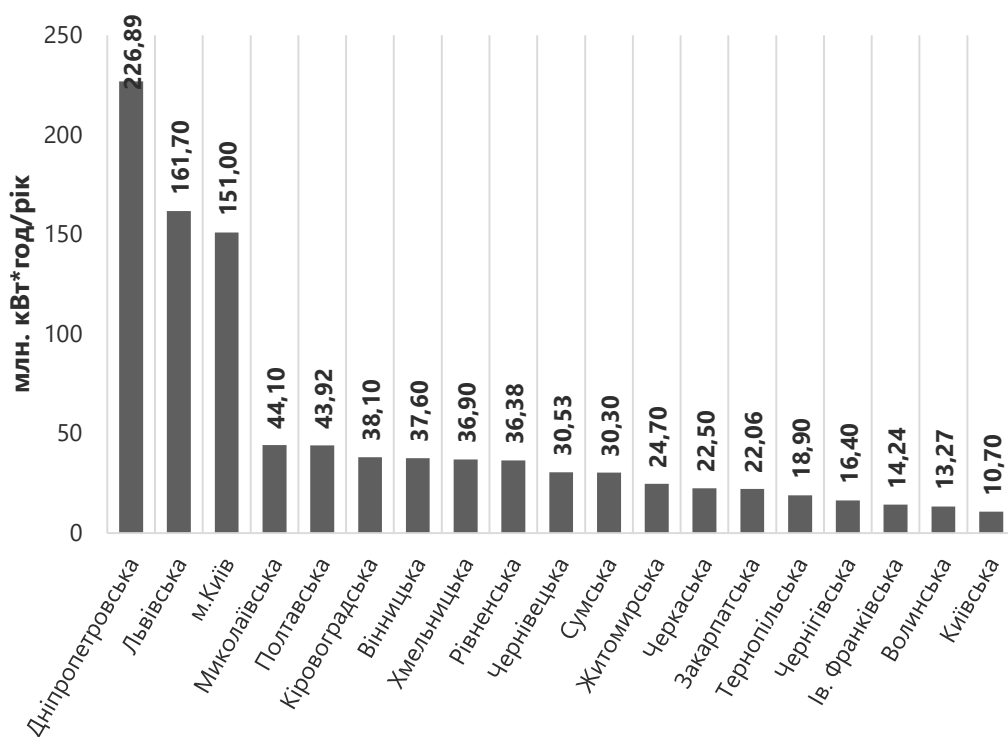

Рис. 3.12. Витрати електроенергії у системах водопостачання, 2021 рік

3.4 Системи централізованого водовідведення

Обсяги стічних вод у 2021 році були такими (рис. 3.13):

- реалізовано – 762,80 млн. м³;
- відведено стічних вод – 1 074,84 млн. м³;
- очищено стічних вод – 1 060,90 млн. м³ або 98,7 % до обсягу відведених стічних вод;
- біологічно очищено стічних вод - 995,80 млн. м³ або 92,6 %;
- доочищено стічних вод – 84,87 млн. м³ або 7,9 %.

Дані по Одеській області не представлено; для показника реалізації – по Одеській, Київській та Сумській областях дані не представлено.

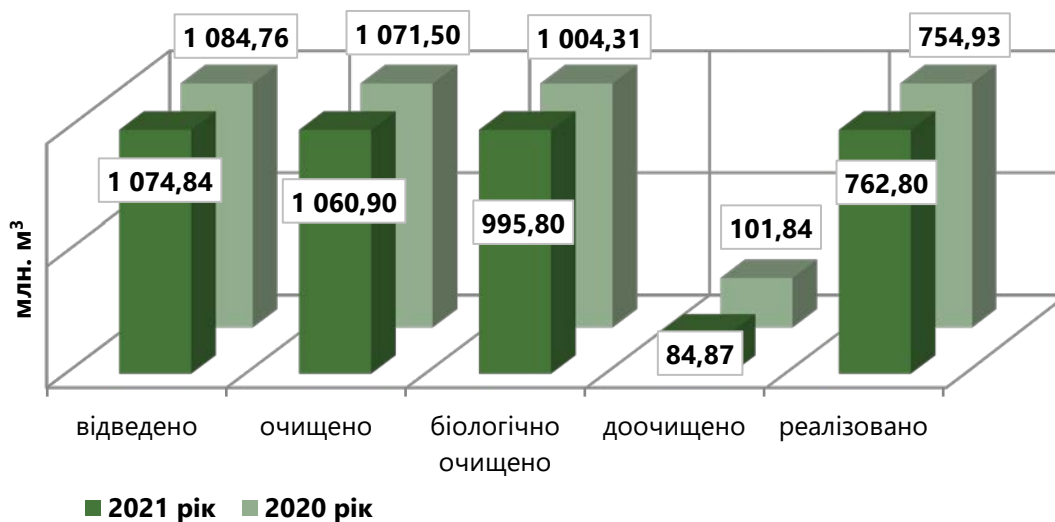

Рис. 3.13. Виробничі показники водовідведення по Україні

За структурними складовими обсяги стічної води у 2021 році розподілялись наступним чином (рис. 3.14).

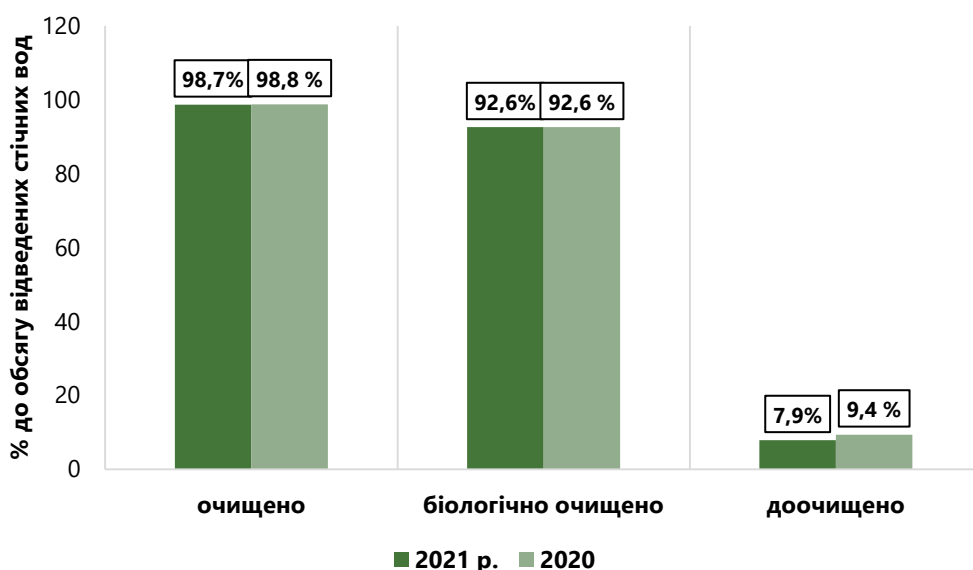

Рис. 3.14. Співвідношення обсягів води (у % до відведеної стічної води)

Повний цикл біологічного очищення вся відведена стічна вода проходила у 5 областях - Вінницькій, Івано-Франківській, Львівській, Рівненській, Хмельницькій та м. Київ. У Чернігівській області цей показник становив 97,5 %, у Волинській - 96,1 %, у Полтавській - 94 %, у Київській - 91 %, у Миколаївській - 90 %, у Тернопільській - 90,5 %, у Черкаській - 93,2 %, у Чернівецькій - 92,6 %, у Чернігівській - 97,5 %. В інших областях біологічному очищенню піддавалося менше 97 % відведених стічних вод. Найнижчий рівень біологічного очищення – у Сумській області – 69,8 %.

Насосні станції систем централізованого водовідведення. Згідно представлених даних в системах водовідведення у 2021 році перебувало 2 322 насосних станцій із загальною фактичною потужністю – 1 818,16 млн. м³/рік. При цьому їх проектна потужність становила 7 067,29 млн. м³/рік, тобто у 3,9 рази була більшою від потреби.

У розрізі окремих областей найгірша ситуація мала місце в Кіровоградській, Одеській та Дніпропетровській областях, де проектна потужність насосних станцій перевищувала фактичну у 9,5, 9,3 та 7,9 разів, відповідно. У Вінницькій та Чернівецькій областях проектна та фактична потужність були практично однаковими.

Насосне обладнання систем централізованого водовідведення.

Технічний стан насосного обладнання систем водовідведення у 2021 році був наступним:

- відсоток насосів, які потребували заміни (по відношенню до їх загальної кількості), був найвищим у м. Київ (89,1 %) та у Кіровоградській області (62,3 %); у 8 областях (Житомирська, Полтавська, Вінницька, Рівненська, Черкаська, Закарпатська, Тернопільська, Хмельницька) показник знаходився у межах 30-40 %; у решті 10 областей - від 10 до 30 % (рис. 3.15);

- відсоток насосів, які було замінено (по відношенню до тих, що потребували заміни), був найвищим у Одеській - 87,5 % області; у 2 областях (Закарпатська, Житомирська) перевищував 50 %; у 9 областях (Полтавська, Черкаська, Кіровоградська, Тернопільська, Хмельницька, Івано-Франківська, Миколаївська, Чернігівська, Київська) -

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

у межах 10-40 %; у 5 областях (Волинська, Львівська, Дніпропетровська, Рівненська, Сумська) показник був меншим за 10 %, у м. Київ, Чернівецькій та Вінницькій областях заміни насосів не було (рис. 3.16).

Рис. 3.15. Частка насосного обладнання, яке потребувало заміни від загальної кількості насосів

Рис. 3.16. Частка насосного обладнання, яке було замінено (по відношенню до тих, що потребували заміни)

Мережі централізованого водовідведення. Сумарна протяжність мереж централізованого водовідведення у 2021 році дорівнювала – 28,603 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних - 9,9 тис. км або 34,6 %; протягом року було замінено 0,133 тис. км або 1,4 % від потреби (рис. 3.17).

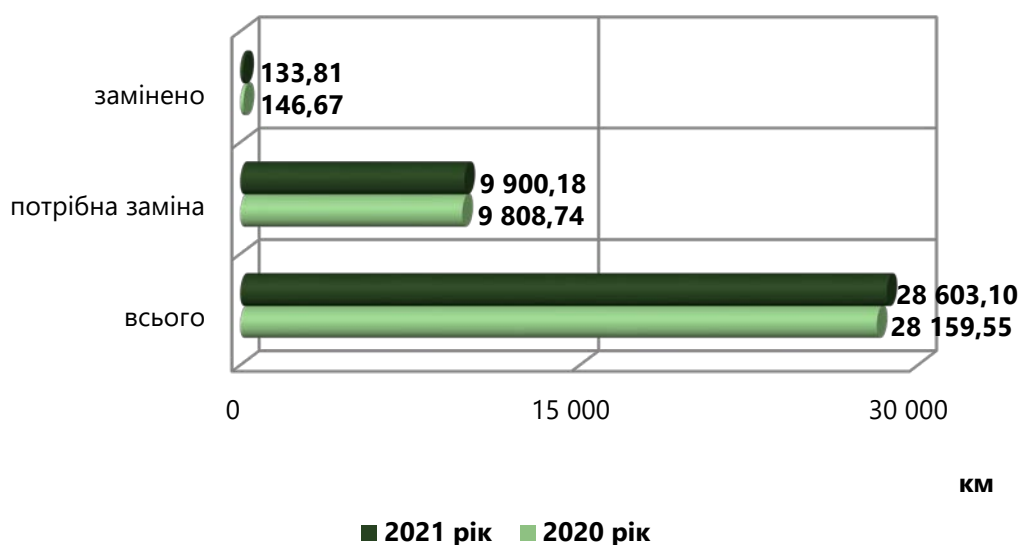

Рис. 3.17. Протяжність мереж централізованого водовідведення в цілому по Україні

Найбільший відсоток мереж централізованого водовідведення, які через свій незадовільний технічний стан потребували заміни, був у Волинській області - 54,4 %; у 11 областях цей показник знаходився у межах 30-50 %, у м. Київ та 7 областях - у межах 20-30 % (рис. 3.18).

Найбільший відсоток замінених мереж централізованого водовідведення (по відношенню до тих, що потребували заміни) у 2021 році був у Київській - 9,1 % області. У 9 областях цей показник становив від 1 до 4 %, у решті областей та м. Київ показник коливався у межах від 0,2 до 1 %; у Житомирській – 0,04 %. У Кіровоградській, Полтавській областях заміни мереж протягом 2021 р. не було (рис. 3.19).

Рис. 3.18. Частка ветхих та аварійних мереж централізованого водовідведення
(у % до загальної протяжності мереж)

Рис. 3.19. Частка замінених мереж централізованого водовідведення
(у % до тих, що потребували заміни)

Щодо аварійності мереж централізованого водовідведення, зокрема показник кількості аварій на 1 км мережі, то він був найбільшим у Київській області - 4,8 аварії; найменшим - у Рівненській області - 0,02 (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі	№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі
1.	Вінницька	0,90	14.	Одеська	2,81
2.	Волинська	0,25	15.	Полтавська	1,35
3.	Дніпропетровська	0,15	16.	Рівненська	0,02
4.	Донецька	-	17.	Сумська	0,07
5.	Житомирська	1,90	18.	Тернопільська	0,10
6.	Закарпатська	1,55	19.	Харківська	-
7.	Запорізька	-	20.	Херсонська	-

№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі	№	Область	Аварійність, аварії на 1 км мережі
8.	Ів. Франківська	1,00	21.	Хмельницька	0,29
9.	Київська	4,80	22.	Черкаська	0,04
10.	Кіровоградська	0,19	23.	Чернівецька	3,40
11.	Луганська	-	24.	Чернігівська	0,16
12.	Львівська	2,20	25.	м.Київ	0,032
13.	Миколаївська	1,20			

Витрати електроенергії у системах водовідведення. У 2021 році, відповідно до наданої інформації, у системах водовідведення було витрачено 784,94 млн. кВт*год електроенергії (без урахування Одеської та Київської областей), з яких найбільше - у Львівській - 194,43 та Дніпропетровській - 186,79 млн. кВт год/рік; найменше - у Чернівецькій - 6,69 млн. кВт год/рік (рис. 3.20).

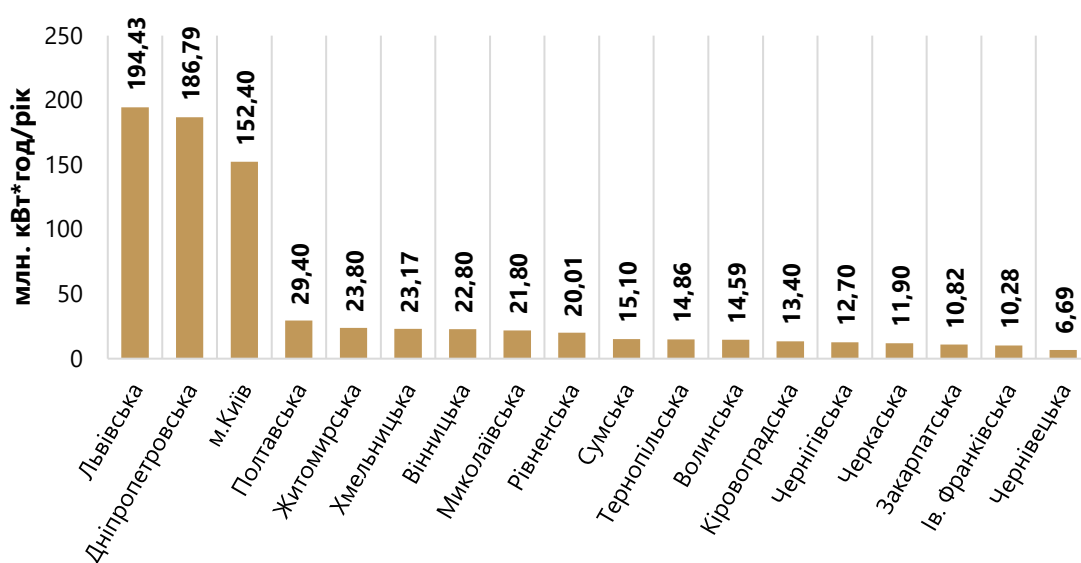

Рис. 3.20. Витрати електроенергії у системах водовідведення, 2021 рік

3.5 Розрахунки за спожити в системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення електроенергію

Інформація про оплату заборгованості підприємствами водопостачання та водовідведення за спожиту електричну енергію за 12 місяців 2021 року та про проведення розрахунків за спожиту електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення за 12 місяців 2021 року, надана Міністерством енергетики України, наведена у табл. 3.10-3.11.

Таблиця 3.10

Інформація про проведення розрахунків за спожиту електричну енергію підприємствами водопостачання та водовідведення за 12 місяців 2021 року

Електропостачальники	Борг (+)/ Переплата (-) за спожиту енергію станом на 01.01.2021	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період		Борг (+)/ Переплата (-) за спожиту енергію станом на 01.01.2022	Приріст (+)/Зниження (-) заборгованості з початку року	
	тис. грн		тис. грн	Всього тис. грн		% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
Разом	104 740	912 320	859 181	94,2	157 850	53 110	50,7
ТОВ «Енера Вінниця»	4 294	9 972	12 825	128,6	1 441	-2 853	-66,4
ТОВ «Волиньелектрозбут»	204	10 686	10 228	95,7	662	458	224,5
ТОВ «Дніпровські енергетичні послуги»	26 586	16 636	25 234	151,7	17 988	-8 598	-32,3
ТОВ «Донецькі енергетичні послуги»	5 251	89 627	79 193	88,4	15 686	10 435	198,7
ТОВ «Житомирська обласна енергопостачальна компанія»	5	2 400	2 108	87,8	297	292	5 840,0
ТОВ «Закарпаттяенергозбут»	896	17 255	14 789	85,7	3 362	2 466	275,2
ТОВ «Запоріжжяелектропостачання»	-2	7 477	6 479	86,7	982	984	100,0
ТОВ «Прикарпатенерготрейд»	5 829	55 972	44 740	79,9	17 061	11 232	192,7
ТОВ «Київські енергетичні послуги»	0	0	0	0,0	0	0	0,0
ТОВ «Київська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана						
ТОВ «Кіровоградська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана						
ТОВ «Енера Схід»	2 720	47 959	46 394	96,7	4 285	1 564	57,5
ТОВ «Львівенергозбут»	26 613	344 044	330 920	96,2	39 737	13 124	49,3
ТОВ «Миколаївська електропостачальна компанія»	3 819	47 529	42 501	89,4	8 847	5 028	131,7
ТОВ «Одеська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана						
ТОВ «Полтаваенергозбут»	1 202	24 974	24 222	97,0	1 939	737	61,3

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

Електропостачальники	Борг (+)/ Переплата (-) за спожиту енергію станом на 01.01.2021	Відпущено енергії за звітний період	Оплачено за спожиту енергію за звітний період		Борг (+)/ Переплата (-) за спожиту енергію станом на 01.01.2022	Приріст (+)/Зниження (-) заборгованості з початку року	
	тис. грн		тис. грн	Всього		% від вартості відпущеної енергії	тис. грн
ТОВ «Рівненська обласна енергопостачальна компанія»	Інформація не була надана						
ТОВ «Енера Суми»	13 677	24 865	34 161	137,4	4 381	-9 296	-68,0
ТОВ «Тернопільелектропостач»	1	12 134	9 811	80,9	2 324	2 323	232300,0
ПрАТ «Харківенергозбут»	163	8 535	7 480	87,6	1 219	1 056	647,1
ТОВ «Херсонська обласна енергопостачальна компанія»	0	0	0	0,0	0	0	0,0
ТОВ «Хмельницькенергозбут»	360	31 131	27 672	88,9	3 818	3 459	960,7
ТОВ «Черкасиенергозбут»	5 332	7 191	11 558	160,7	965	-4 367	-81,9
ТОВ «Чернівецька обласна енергопостачальна компанія»	2 130	73 296	55 396	75,6	20 030	17 900	840,6
ТОВ «Енера Чернігів»	5 661	80 637	73 469	91,1	12 828	7 168	126,6
ДПЗД «Укрінтеренерго»	0	0	0	0,0	0	0	0,0

Таблиця 3.11

Інформація по Україні про оплату заборгованості підприємствами водопостачання та водовідведення за спожиту до 01.01.2022 електричну енергію за 12 місяців 2021 року

Оператори систем розподілу	Борг за спожиту енергію станом на 01.01.2021	Відпуск енергії (Корегування)	Оплата за спожиту до 01.01.2020 електричну енергію Всього	Корегування боргу згідно бух. обліку	Борг за спожиту електричну енергію станом на 01.01.2022	Приріст/Зниження заборгованості з початку року	
	тис. грн		тис. грн		тис. грн	тис. грн	тис. грн
Всього по Україні	4 337 562,3	-7,3	1 655 903,5	-120 962,0	2 560 689,5	-1 776 872,8	-41,0
АТ «Вінницяобленерго»	21 194,0	0,0	21 194,0	0,0	0,0	-21 194,0	-100,0
ПрАТ «Волиньобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «ДТЕК Дніпровські електромережі»	457 343,0	-7,3	133 151,9	0,0	324 183,8	-133 159,2	-29,1
АТ «ДТЕК Донецькі електромережі»	20 231,0	0,0	209,0	0,0	20 022,0	-209,0	-1,0
АТ «Житомиробленерго»	8 156,8	0,0	3 764,7	0,0	4 392,1	-3 764,7	-46,2
ПрАТ «Закарпаттяобленерго»	3 547,0	0,0	0,0	0,0	3 547,0	0,0	0,0
ПАТ «Запоріжжяобленерго»	639,0	0,0	459,0	0,0	180,0	-459,0	-71,8
АТ «Прикарпаттяобленерго»	16,0	0,0	0,0	0,0	16,0	0,0	0,0
ПрАТ «ДТЕК Київські електромережі»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПрАТ «ДТЕК Київські регіональні електромережі»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПрАТ «Кіровоградобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання»	1 355 285,0	0,0	22 865,0	-120 962,0	1 211 458,0	-143 827,0	-10,6
ПрАТ «Львівобленерго»	170,0	0,0	150,0	0,0	20,0	-150,0	-88,2
АТ «Миколаївобленерго»	51,0	0,0	0,0	0,0	51,0	0,0	0,0
АТ «ДТЕК Одеські електромережі»	1,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0	0,0
АТ «Полтаваобленерго»	126 620,0	0,0	3 400,0	0,0	123 220,0	-3 400,0	-2,7
ПрАТ «Рівнеобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «Сумиобленерго»	12 633,0	0,0	12 633,0	0,0	0,0	-12 633,0	-100,0
ВАТ «Тернопільобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «Харківобленерго»	975 465,8	0,0	433 936,4	0,0	541 529,4	-433 936,4	-44,5
АТ «Херсонобленерго»	9,0	0,0	0,0	0,0	9,0	0,0	0,0

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

Оператори систем розподілу	Борг за спожиту енергію станом на 01.01.2021	Відпуск енергії (Корегування)	Оплата за спожиту до 01.01.2020 електричну енергію Всього	Корегування боргу згідно бух. обліку	Борг за спожиту електричну енергію станом на 01.01.2022	Приріст/Зниження заборгованості з початку року	
	тис. грн		тис. грн		тис. грн	тис. грн	тис. грн
АТ «Хмельницькобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПАТ «Черкасиобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
АТ «Чернівціобленерго»	25 519,9	0,0	12 818,4	0,0	12 701,5	-12 818,4	-50,2
АТ «Чернігівобленерго»	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ПрАТ «ДТЕК ПЕМ-Енерговугілля»	1 297 062,0	0,0	1 006 875,0	0,0	290 187,0	-1 006 875,0	-77,6
ДП «Регіональні електричні мережі»	26 054,5	0,0	0,0	0,0	26 054,5	0,0	0,0
ТОВ «ДТЕК Високовольтні мережі»	7 564,3	0,0	4 447,1	0,0	3 117,2	-4 447,1	-58,8

3.6 Собівартість послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, середня собівартість послуг з централізованого водопостачання у 2021 році знизилась у Вінницькій області, з централізованого водовідведення - середня собівартість послуг зросла в усіх областях (табл. 3.12).

Таблиця 3.12

№	Область	Середня собівартість, грн./м ³			
		водопостачання		водовідведення	
		2021 р.	+/- до 2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1.	Вінницька	28,30	-2,00	35,50	+11,20
2.	Волинська	18,28	+2,85	24,83	+3,46
3.	Дніпропетровська	23,63	+0,63	38,72	+15,12
4.	Донецька	-	-	-	-
5.	Житомирська	38,00	+8,97	38,07	+0,47
6.	Закарпатська	21,12	+0,36	12,21	+1,42
7.	Запорізька	-	-	-	-
8.	Ів. Франківська	21,41	+9,21	15,86	+1,75
9.	Київська	13,28	+2,04	14,58	+2,22
10.	Кіровоградська	26,63	+4,65	18,152	+5,562
11.	Луганська	-	-	-	-
12.	Львівська	19,90	+5,70	8,20	+0,90
13.	Миколаївська	25,08	+6,54	23,69	+4,02
14.	Одеська	17,20	+4,36	15,32	+0,81
15.	Полтавська	17,23	+2,66	20,21	+3,76
16.	Рівненська	14,11	+2,58	14,78	+3,22
17.	Сумська	16,80	+1,06	23,60	+1,10
18.	Тернопільська	18,00	+7,10	17,00	+7,70
19.	Харківська	-	-	-	-
20.	Херсонська	-	-	-	-
21.	Хмельницька	14,90	+2,39	14,10	+2,35
22.	Черкаська	28,27	+4,83	28,55	+3,60
23.	Чернівецька	20,89	+3,08	8,854	+1,224
24.	Чернігівська	12,39	+2,46	14,46	+3,13
25.	м.Київ	10,63	+1,43	8,73	+0,77

3.7 Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення

Інформація Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо встановлених ліцензіатам НКРЕКП тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення станом на 31.12.2021 року наведена у табл. 3.13.

Таблиця 3.13

**Тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення
(станом на 31.12.2021 р.)**

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Автономна Республіка Крим							
1	КРП «ВПВКГ Південного берега Криму»	-	5,82	-	4,98	№ 481 від 25.04.2014	01.06.2014
Вінницька область							
2	КП «Вінницяоблводоканал»	-	12,58	-	7,14	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Волинська область							
3	КП «Луцькводоканал»	5,86	8,93	5,44	11,48	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Дніпропетровська область							
4	КП «Дніпроводоканал» ДМР	5,15	12,44	4,15	8,63	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
5	КП Кам'янський водоканал ДОР	-	10,91	-	8,58	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
6	КП «Нікопольське ВУВКГ» НМР	3,97	10,04	5,35	13,88	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
7	КП Дніпропетровської обласної ради «Аульський водовід»	4,19	7,00	-	6,98	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
8	ДМПВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	12,43	24,00	-	-	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
9	КП «Новомосковськводоканал»	9,00	17,35	9,83	18,47	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
10	ПРАТ «Енергоресурси»	9,22	17,58	-	2,11	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
11	КП «Кривбасводоканал»	5,03	11,10	3,13	9,92	№ 283 від 04.02.2020	05.02.2020
12	КП «Павлоградське ВУВКГ» ПМР	-	28,20	-	10,96	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Донецька область							
13	КВП «Краматорський водоканал»	6,56	16,54	3,86	8,99	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
14	КП «Маріупольське ВУВКГ»	8,20	15,98	5,57	7,37	№ 956 від 09.06.2021	01.07.2021
15	КП «БАХМУТ-ВОДА»	-	15,29	8,25	12,35	№ 1282 від 09.07.2020	10.07.2020
16	КП СМР «Словмиськводоканал»	8,45	16,25	7,85	17,31	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
17	КП «Компанія «Вода Донбасу»	5,21	10,97	5,11	9,35	№ 1014 від 10.08.2017	01.09.2017
Житомирська область							
18	КП «Житомирводоканал» ЖМР	-	11,47	-	13,07	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Закарпатська область							
19	КП «ВУВКГ міста Ужгорода»	8,33	21,13	7,89	11,23	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Запорізька область							
20	КП «Водоканал» Мелітопольської міської ради Запорізької області	6,45	12,90	9,73	16,26	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
21	КП «Бердянськводоканал» БМР	-	21,31	-	17,36	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
22	КП «ВОДОКАНАЛ» (м. Запоріжжя)	4,85	12,76	4,09	7,38	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
23	КП «Облводоканал» ЗОР	9,38	21,47	-	34,02	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Івано-Франківська область							
24	КП «Івано-Франківськ-водокотехпром»	3,33	9,66	3,14	11,38	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Київська область							
25	КП «Ірпінськводоканал»	-	9,78	-	16,19	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
26	КП БМР Київської області «Броваритепловодоенергія»	7,87	12,77	9,73	12,07	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
27	ТОВ «БІЛОЦЕРКІВВОДА»	4,23	12,64	-	15,90	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Кіровоградська область							
28	ОКВП «Дніпро-Кіровоград»	7,41	20,04	6,24	17,04	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Луганська область							
29	ЛКСП «Лисичанськводоканал»	-	17,22	-	10,88	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
30	КП «Севєродонецькводоканал»	-	8,05	-	7,20	№ 731 від 01.04.2020	02.04.2020
31	РКП «СТАРОБІЛЬСЬКВОДА»	-	12,71	-	24,81	№ 296 від 06.03.2018	21.03.2018
Львівська область							
32	ЛМКП «Львівводоканал»	5,78	12,71	1,90	6,18	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
33	КП «Дрогобичводоканал» ДМР Львівської області	8,36	19,48	2,59	9,05	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Миколаївська область							
34	МКП «Миколаївводоканал»	6,08	13,99	9,18	12,92	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Одеська область							
35	ТОВ «Інфокс» (Філія «Інфоксводоканал»)	5,41	13,70	3,82	11,32	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Полтавська область							
36	КП «Кременчукводоканал» КМР	-	10,83	-	11,87	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
37	КП ПОР «Полтававодоканал»	-	13,23	5,96	13,94	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Рівненська область							
38	РОВОП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	-	12,18	4,67	11,46	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
39	ПРАТ «Рівнеазот»	-	-	-	2,86	№ 2069 від 11.11.2020	12.11.2020
Сумська область							
40	КП «Міськводоканал» СМР	-	11,46	-	11,14	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Тернопільська область							
41	КП «Тернопільводоканал»	-	11,58	6,01	13,44	№ 73 від 20.01.2021	21.01.2021
Харківська область							
42	КП «Харківводоканал»	5,05	13,40	2,26	7,44	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Херсонська область							
43	МКП «ВУВКГ міста Херсона»	-	12,63	-	11,82	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Хмельницька область							
44	МКП «Хмельницькводоканал»	-	10,95	-	10,40	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
45	КП «Міськтепловоденергія» (м. Кам'янець-Подільський)	-	11,88	-	10,22	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021

№	Назва ліцензіата	Тарифи встановлені НКРЕКП, грн/м ³ (без ПДВ)				№ та дата постанови НКРЕКП	Дата набуття чинності постанови НКРЕКП
		водопостачання		водовідведення			
		для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)	для споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (водоканали)	для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері ЦВВ (населення, бюджетні організації, інші)		
Черкаська область							
46	КП «Черкасиводоканал» ЧМР	5,17	11,44	5,57	9,75	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
47	ПАТ «АЗОТ» (м.Черкаси)	-	-	2,59	3,33	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
48	КП «Уманьводоканал» УМР	-	24,25	-	18,01	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Чернівецька область							
49	КП «Чернівціводоканал»	4,65	12,18	-	7,21	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
Чернігівська область							
50	КП «Чернігівводоканал» ЧМР	-	11,68	-	11,73	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
місто Київ							
51	ПрАТ «АК «Київводоканал»	3,69	11,12	3,25	10,03	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021
52	АТ «Українська залізниця»	14,34	23,10	10,33	15,96	№ 2499 від 16.12.2020	01.01.2021

Тарифна політика. Інформація щодо середньозважених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що визначені на основі даних галузевої звітності, яка ведеться Мінрегіоном відповідно до наказів Мінрегіону від 21.12.2015 № 326 «Про моніторинг стану реформування і розвитку житлово-комунального господарства» та від 16.12.2019 № 312 «Про здійснення моніторингу стану розрахунків за житлово-комунальні послуги та інших показників у сфері житловокомунального господарства» зазначені в табл. 3.14.

Таблиця 3.14

Інформація щодо середньозважених тарифів для населення (з ПДВ) на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році (за даними галузевої статистичної звітності)

№	Область	Централізоване водопостачання (грн/м ³)	Централізоване водовідведення (грн/м ³)
Усього по Україні		15,17	12,59
1	Вінницька	16,46	10,37
2	Волинська	11,82	15,11
3	Дніпропетровська	15,36	11,83
4	Донецька	13,07	8,14
5	Житомирська	16,45	16,90

№	Область	Централізоване водопостачання (грн/м³)	Централізоване водовідведення (грн/м³)
6	Закарпатська	21,23	12,64
7	Запорізька	17,05	12,44
8	Івано-Франківська	14,15	13,62
9	Київська	14,82	15,05
10	Кіровоградська	23,08	20,68
11	Луганська	13,58	13,33
12	Львівська	16,62	9,51
13	Миколаївська	18,18	16,25
14	Одеська	16,80	13,73
15	Полтавська	15,05	16,21
16	Рівненська	15,20	15,85
17	Сумська	14,32	15,41
18	Тернопільська	15,78	15,38
19	Харківська	16,99	10,22
20	Херсонська	13,89	15,56
21	Хмельницька	14,38	13,36
22	Черкаська	17,34	14,43
23	Чернівецька	15,93	9,60
24	Чернігівська	14,14	15,83
25	м. Київ	12,20	10,83

3.8 Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

Інформація щодо загальної вартості заходів, здійснених протягом 2021 року у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в областях, наведена у табл. 3.15.

Розподіл вартості заходів за окремими напрямками розміщено у розд. 5 для кожної з областей.

Таблиця 3.15

№	Область	Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.			
		водопостачання		водовідведення	
		2021 р.	+/- до 2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1.	Вінницька	113,600	-64,400	33,000	+16,100
2.	Волинська	12,172	-125,151	7,494	-8,790
3.	Дніпропетровська	175,983	+54,893	65,305	-72,662
4.	Донецька	-	-	-	-
5.	Житомирська	183,400	-127,579	404,720	+101,607
6.	Закарпатська	38,050	-9,756	11,108	-14,307
7.	Запорізька	-	-	-	-
8.	Ів. Франківська	26,690	-4,970	41,350	+7,300
9.	Київська	18,020	-4,780	31,800	+0,650
10.	Кіровоградська	13,830	-103,200	5,860	-42,390
11.	Луганська	-	-	-	-
12.	Львівська	238,883	+120,763	111,589	-37,851
13.	Миколаївська	82,970	-13,930	79,550	+26,920
14.	Одеська	-	-	-	-

№	Область	Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.			
		водопостачання		водовідведення	
		2021 р.	+/- до 2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
15.	Полтавська	42,874	-0,292	69,097	+9,137
16.	Рівненська	13,600	-7,950	12,080	-2,690
17.	Сумська	6,700	-4,740	2,700	-5,970
18.	Тернопільська	16,760	+4,091	20,465	+2,515
19.	Харківська	-	-	-	-
20.	Херсонська	-	-	-	-
21.	Хмельницька	110,700	+38,280	72,830	+40,670
22.	Черкаська	5,350	+20,110	3,570	+19,440
23.	Чернівецька	11,600	+12,600	6,900	+13,500
24.	Чернігівська	51,380	+3,780	60,900	+10,040
25.	м.Київ	119,180	+2,640	461,290	-51,630

Заходи з розвитку, здійснені ліцензіатами НКРЕКП, наведені у табл. 3.16.

Таблиця 3.16

№	Підприємство	Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.			
		водопостачання		водовідведення	
		2021 р.	+/- до 2020р.	2021 р.	+/- до 2020р.
1.	КП «Вінницяоблводоканал»	101,900	-70,400	12,700	+7,600
2.	КП «Луцькводоканал»	11,260	+3,420	13,760	+0,620
3.	ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	0,210	+0,010	-	-
4.	КП «Дніпроводоканал»	95,523	+62,119	34,959	-52,148
5.	КП «Кривбасводоканал»	40,957	-1,740	28,346	-12,368
6.	КП «Житомирводоканал»	170,32	+18,500	391,120	+165,460
7.	КП «Водоканал міста Ужгорода»	5,113	+3,711	4,031	+0,434
8.	КП «Івано-Франківськводоканал»	12,100	-12,700	15,650	-16,550
9.	ОКВП «Дніпро-Кіровоград»	0	-111,070	0	-45,730
10.	ЛМКП «Львівводоканал»	113,000	+50,400	51,500	-1,800
11.	МКП «Миколаївводоканал»	1,870	+0,770	22,590	+4,360
12.	КП ПОР «Полтававодоканал»	13,232	+4,057	49,371	+21,966
13.	РОВОКП ВКГ «Рівнеобл-водоканал»	12,200	+3,180	7,930	+1,780
14.	КП «Тернопільводоканал»	8,380	+2,830	6,630	+0,390
15.	КП «Хмельницькводоканал»	14,400	+10,200	26,300	+22,340
16.	КП «Міськтепловоденергія» м. Кам'янець-Подільський	2,490	+0,370	2,420	+2,280
17.	КП «Чернівціводоканал»	8,400	-0,900	5,300	+1,500
18.	КП «Чернігівводоканал»	8,800	-2,300	13,500	+4,430
19.	ПрАТ «АК«Київводоканал»	119,180	+2,640	461,290	-51,630

3.9 Проблема забезпечення якості питної води та стічних вод у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

Проблема якості питної води для України була і наразі залишається вкрай актуальною і надзвичайно гострою.

Питне водопостачання України майже на 80 відсотків забезпечується з поверхневих джерел і на 20 відсотків з підземних. Більшість басейнів річок згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених, які не відповідають вимогам санітарного законодавства на джерела питного водопостачання.

Водночас наявні очисні споруди, технології очистки та знезараження питної води в деяких випадках не спроможні очистити її до рівня нормативних показників.

Моніторинг якості води поверхневих водойм свідчить про те, що їх екологічний стан практично не покращується.

Неналежна сільськогосподарська практика, комунальне, промислове та сільськогосподарське забруднення водних об'єктів на фоні негативних змін клімату призвели до зникнення з карти України тисяч малих річок, втрати водності головних водних артерій України та деградації й знищення водних та навколоводних екосистем.

Якість підземних вод також не завжди відповідає нормативним вимогам Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПін 2.24-171-10), зокрема за сухим залишком, жорсткістю, вмістом заліза.

Слід зазначити, що протягом осінньо-зимового періоду 2020-2021 років склалася несприятлива гідрометеорологічна ситуація для формування весняного водопілля у басейнах усіх річок України, що вкрай незадовільно позначилось на джерелах питного водопостачання.

Визначається погіршення якості питної води з сільських централізованих систем водопостачання. На багатьох сільських водопроводах немає очисних споруд та знезаражуючих установок, відсутній лабораторний контроль якості питної води.

В окремих регіонах гостро стоїть питання забезпечення населення питною водою не тільки в якісному, але і в кількісному відношенні. Подача води за графіками та її тривала відсутність у водопровідних мережах сприяє бактеріальному забрудненню питної води.

Одним із першочергових завдань є вирішення проблеми відсутності централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в населених пунктах та забезпечення якісною питною водою населених пунктів, що забезпечуються привізною водою.

У 2021 році послугами з централізованого водопостачання забезпечено 310 із 314 **міст** (без урахування даних по 5 областям та АР Крим) - це 98,7 %.

У чотирьох містах - Судова Вишня, Турка Львівської обл., Копичинці Тернопільської обл. та Вашківці Чернівецької обл. - централізоване водопостачання відсутнє.

Забезпечено послугами з централізованого водопостачання 427 із 473 **селищ міського типу** це 90,3 % (відсутнє у 46 смт) та 5 215 із 22 204 **сільських населених пунктів** це 23,5 %. (відсутнє у 16 989 сільських населених пунктах).

У 2021 році послугами з централізованого водовідведення були забезпечені 301 із 314 **міст** - це 95,9 %.

У тринадцяти містах – Берестечко, Устилуг Волинської області; Благовіщенське Кіровоградської області; Турка, Угнів, Белз, Доброміль, Глиняни Львівської області; Копичинці Тернопільської області; Шпола Черкаської області; Вашківці, Герца Чернівецької області; Батурин Чернігівської області - централізоване водовідведення відсутнє.

Забезпечено послугами з централізованого водовідведення 319 із 473 **селищ міського типу** - це 67,4 % (відсутнє у 154 смт) та 330 із 22 204 **сільських населених пунктів** - це 1,5 % (відсутнє у 21 874 селах).

За інформацією, отриманою від регіонів, у 2021 році **привізною водою** забезпечувались 171,2 тис. населення у 549 населених пунктах 5-ти областей країни, а саме: у Дніпропетровській, Кіровоградській, Миколаївській, Одеській, Полтавській областях (без урахування тих областей, які не змогли надати інформацію).

Також залишається невирішеною проблема забезпечення підприємствами сфери водопровідно-каналізаційного господарства нормативних показників якості питної води, що постачається споживачам системами централізованого водопостачання, зокрема і через значну зношеність мереж централізованого водопостачання та застарілість обладнання.

Така ситуація призвела до того, що підприємства водопровідно-каналізаційного господарства виявилися не готові виконувати вимоги Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2010 № 400, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 01.07.2010 за № 452/17747, а саме доводити якість питної води до показників, які повинні були впроваджуватися з 01.01.2020 згідно з діючим ДСанПіН 2.2.4-171-10, що передбачало штрафні санкції для підприємств.

З метою врегулювання вищенаведеного питання та на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 10.12.2019 № 44969/0/1-19 Міністерством охорони здоров'я України розроблено та затверджено наказ від 24.12.2019 № 2675 «Про внесення змін до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 12 травня 2010 року № 400», який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 27.12.2019 за № 1304/34275.

Цим наказом передбачено відтермінування набрання чинності нових нормативних значень для окремих показників якості питної води строком до 01 січня 2022 року, але вирішення зазначеної проблеми залишається недосяжним для переважної більшості водоканалів України.

З метою здійснення ґрунтового аналізу необхідних заходів та орієнтовної потреби в коштах на їх реалізацію щодо досягнення показників питної води відповідно до ДСанПіН 2.2.4-171-10, Мінрегіоном було опрацьовано матеріали, надані обласними державними адміністраціями. На реалізацію заходів лише із доведення якості питної води до нормативних вимог необхідно понад 1,5 млрд гривень.

Нормування якості очищених стічних вод здійснюється за методами, які не повною мірою відповідають вимогам Директиви Ради 91/271/ЄЕС від 21 травня 1991 року про очищення міських стічних вод. При цьому існуючі очисні споруди не дозволяють забезпечити очищення стічних вод відповідно до вимог законодавства, що призводить до скидання забруднених стічних вод у водні об'єкти.

Системи централізованого водовідведення України вкрай застарілі. Вони побудовані з урахуванням значної перспективи на постійне збільшення обсягів стічних вод. Однак в останні 20 років обсяги стічних вод зменшуються, що призводить до неоптимальних режимів роботи насосного та очисного обладнання, їх прискореного зносу та додаткових витрат підприємства на електроенергію.

Проте, підприємства не мають змоги оновлювати насосне та енергетичне обладнання.

Слід зазначити, що відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» повноваження щодо управління об'єктами житлово-комунального господарства, які перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, забезпечення їх належного утримання та ефективної експлуатації, необхідного рівня та якості послуг населенню, здійснення контролю за дотриманням стандартів, нормативів, норм, порядків і правил у сфері житлово-комунальних послуг, покладено на органи місцевого самоврядування.

Для покращення якості води централізованого питного водопостачання необхідно забезпечити належне фінансування та неухильне виконання в повному обсязі заходів, передбачених державними і регіональними програмами охорони водних ресурсів, розвитку водного господарства та підвищення якості питної води; розробки та своєчасного впровадження нових та удосконалення існуючих технологій очищення води, сучасного обладнання, ефективних реагентів, фільтруючих матеріалів, сорбентів тощо.

3.10 Стан реформування та розвитку централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

Для забезпечення розвитку та реконструкції систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України та забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості Мінрегіоном розроблено проєкт Програми «Питна вода України», яка передбачає реалізацію понад 1 747 інфраструктурних проєктів у регіонах протягом 2022-2026 років. Це проєкти з будівництва і реконструкції мереж водопостачання та водовідведення, водозабірних споруд, водопровідних очисних споруд, базових лабораторій контролю якості питної води, стічних вод та оснащення їх сучасним контрольно-аналітичним обладнанням тощо.

Проєктом Програми також передбачається можливість фінансування пріоритетних проєктів для забезпечення населення України питною водою, в тому числі і у сільській місцевості, в результаті яких будуть досягнуті вимоги Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), а також проєктів щодо будівництва, ремонту, реконструкції мереж водопостачання та водовідведення.

Загалом орієнтовний обсяг фінансування завдань і заходів Програми на визначені роки становить – 28 588,6 млн гривень, з них за рахунок державного бюджету – 16 949,3 млн гривень, інших джерел – 11 639,3 млн гривень.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» Мінрегіону, як головному розпоряднику коштів, не було передбачено фінансування на реалізацію заходів щодо забезпечення розвитку та реконструкції систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України та забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості.

Разом з тим відповідно до статті 44 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до делегованих повноважень місцевих державних адміністрацій належить забезпечення збалансованого економічного і соціального розвитку відповідної території, сприяння здійсненню інвестиційної діяльності на відповідній території тощо.

Також зазначаємо, що державна підтримка розвитку регіонів здійснюється в межах коштів, передбачених у Державному бюджеті України на відповідний рік, зокрема через державний фонд регіонального розвитку.

Перелік інвестиційних програм і проєктів регіонального розвитку з водопостачання та водовідведення, що реалізовувалися у 2021 році за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку (розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.04.2021 № 297-р (зі змінами розп. КМУ № 660, № 1250, № 1432, № 1596) державним бюджетом передбачалося 4 500 000 тис. гривень.

За рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2021 році профінансовано 21 проєкт з водопостачання та водовідведення на суму 485,1 млн гривень, завершено 11 проєктів.

№	Регіон	Об'єкти водопостачання та водовідведення		
		кількість	передбачено тис. гривень	завершено
	Всього по Україні	21	485 082,888	11
1	Донецька область	2	126 366,436	1
2	Закарпатська область	1	15 546,390	0
3	Запорізька область	3	31 331,807	1
4	Івано-Франківська обл.	1	5 000,000	1
5	Кіровоградська область	1	4 131,675	1
6	Львівська область	2	8 710,689	2
7	Сумська область	2	6 614,879	0
8	Тернопільська область	4	22 212,309	1
9	Харківська область	1	45 919,354	1
10	Херсонська область	1	15 027,991	1
11	Хмельницька область	2	28 323,812	2
12	м. Київ	1	175 897,546	0

З метою вирішення проблемних питань в сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вживаються заходи щодо залучення коштів міжнародних фінансових організацій та інших джерел фінансування.

За рахунок коштів Міжнародного банку реконструкції та розвитку реалізується проєкт «**Проєкт розвитку міської інфраструктури – 2**».

Загальна сума позики становить 326,568 млн дол. США (277,096 млн дол. США – Міжнародний банк реконструкції та розвитку (далі – МБРР), 49,472 млн дол. США – Фонд чистих технологій). Термін реалізації Проєкту становить 7 років (з 26 травня 2014 р. до 30 червня 2023 року).

Метою Проєкту є підвищення якості та надійності надання послуг й ефективності використання енергії комунальними підприємствами шляхом удосконалення їх інституційного потенціалу та інвестування робіт з відновлення та заміни пошкоджених систем водопостачання та водовідведення, а також поліпшення екологічної ситуації територій за рахунок вирішення проблеми очищення стоків. Проєкт складається із декількох субпроєктів у сфері водопостачання та водовідведення.

Бенефіціарами Проєкту є: КП «Харківводоканал» (85,55 млн дол. США), ПрАТ «АК «Київводоканал» (11,37 млн дол. США), КВП «Краматорський водоканал» (0,34 млн дол. США), ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (46,89 млн дол. США),

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

КП «Тернопільводоканал» (38,58 млн дол. США), КП «Черкасиводоканал» (12,31 млн дол. США), КП «Житомирводоканал» (43,33 млн дол. США); КП «Коломияводоканал» (3,09 млн дол. США), Підприємство «Нововолинськводоканал» (5,99 млн дол. США), КП «Вінницяоблводоканал» (16,02 млн дол. США).

Очікувані результати впровадження Проєкту передбачають наступне:

- Реконструкція споруд очистки питної води буде здійснена у 3 містах (Кропивницький, Тернопіль, Нововолинськ);
- Реконструкція споруд очистки стічних вод буде здійснена у 5 містах (Кропивницький, Черкаси, Харків, Тернопіль, Житомир);
- Переоснащення автоматизованої системи управління технологічними процесами (АСУТП) з використанням SCADA буде здійснено в 3 містах (Кропивницький, Черкаси, Тернопіль);
- Насосні станції водопроводу переоснащено у 3 містах (Київ, Кропивницький, Житомир);
- Насосні станції каналізації переоснащено у 3 містах (Кропивницький, Тернопіль, Нововолинськ);
- Буде замінено 115 км водопровідних мереж та 20 км каналізаційних мереж (Кропивницький, Тернопіль, Нововолинськ, Коломия, Житомир, Вінниця, Черкаси);
- Нове лабораторне обладнання закуплено для 3 водоканалів (Кропивницький, Черкаси, Тернопіль);
- Закуплено 58 одиниць техніки (Кропивницький, Черкаси, Тернопіль, Харків, Вінниця, Краматорськ).

Упродовж 2021 року, в рамках виконання проєкту у м. Черкаси, було завершено реконструкцію головних каналізаційних колекторів по вул. Чигиринській та по вул. Гоголя (від вул. Добровольського до вул. Різдвяної), а також закуплено спеціалізовану автотехніку (мулосос та кран). У м. Тернопіль, було завершено модернізацію каналізаційних насосних станцій № 7 та 9.

Таблиця фінансового моніторингу стану впровадження проекту комунальними підприємствами-учасниками проекту

		<i>млн. дол. США</i>				
		Позика	Законтраковано	% в контрактах	Вибірка факт.	% вибірки
1	КП «Черкасиводоканал»	12,309	12,002	97,51%	9,313	75,66%
2	КП «Харківводоканал»	85,554	79,910	93,40%	20,684	24,18%
3	КП «Муніципальна компанія поводження з відходами»	50,116	51,223	102,21%	47,017	93,82%
4	ОКВП «Дніпро-Кіровоград»	46,889	46,759	99,72%	33,049	70,48%
5	ПрАТ «АТ «Київводоканал»	11,367	11,560	101,70%	10,965	96,46%
6	КП «Тернопільводоканал»	38,584	38,527	99,85%	21,255	55,09%
7	КП «Житомирводоканал»	43,330	39,570	91,32%	26,513	61,19%
8	КВП «Краматорський водоканал»*	0,343	0,343	99,90%	0,343	100,00%
9	КП «Коломияводоканал»	3,092	2,769	89,55%	2,444	79,03%
10	Підприємство «Нововолинськводоканал»	5,985	5,693	95,11%	5,697	95,18%
11	КП «Чугуїввода»**	-	-	0,00%	-	0,00%
12	КП «Вінницяоблводоканал»	16,022	9,610	59,98%	6,565	40,97%
	Інституційний компонент та Компонент управління проектом	12,000	5,107	42,56%	4,751	39,59%
	Разова комісія	0,975	0,975	100,00%	0,975	100,00%
	Всього:	326,568	304,047	93,10%	189,570	58,05%

*підкомпонент скасовано. Остаточні розрахунки за контрактами проведено.

**підкомпонент скасовано

Основні показники

Показник	<i>млн. дол. США</i>	
	05.09.2022	
Вибірка коштів , в тому числі:	189,570	
• МБРР	160,473	
• ФЧТ	29,097	
Укладено контрактів (інвестиційний компонент), в тому числі:	64	297,965
• завершено контрактів	37	42,921
• виконується контрактів	27	255,043
Оцінка тендерних пропозицій	-	-
Оголошено тендерів	-	-
Підготовка документації для торгів, в тому числі:	-	-
• подано на розгляд до МБРР/ЦГУП	-	-
• готується РГУП	-	-

За рахунок коштів Європейського інвестиційного банку в Україні реалізується **проект «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв»**, загальною вартістю 31,08 млн Євро (з яких: 15,54 млн євро - кредитні кошти; 5,11 млн євро - кошти Гранту фонду E5P; інше - власні кошти).

Метою зазначеного проекту є реконструкція інфраструктури водопостачання, водовідведення та очистки стічних вод, розширення водопровідної мережі м. Миколаїв.

Протягом 2020 року у межах реалізації проєкту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв» виконано частину робіт з реконструкції самопливних каналізаційних колекторів у м. Миколаєві на суму **6 982 979,47 гривень**.

У рамках спільного з Європейським інвестиційним банком проєкту «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України» (позика в розмірі 400 млн євро) передбачено проведення реконструкції та оновлення міської інфраструктури для покращення ефективності функціонування реконструйованих об'єктів, в тому числі шляхом скорочення втрат енергії і води, покращення послуг, що надаються в сфері централізованого водопостачання та водовідведення.

Наразі забезпечується здійснення заходів, спрямованих на реалізацію трьох проєктів у сфері водопостачання та водовідведення загальною вартістю **57,8 млн євро**, а саме:

№	Кінцевий бенефіціар	Назва проєкту	Загальна вартість проєкту, тис. євро	Обсяг фінансування за рахунок кредитних коштів, тис. євро
1	КП «Луцьк-водоканал»	Модернізація системи водопостачання та водовідведення м. Луцьк	13 929,00	11 607,50
2	РОВОКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	Комплексна модернізація систем централізованого водопостачання та водовідведення міст Рівненської області	19 905,63 ²	16 588,02
3	МКП «Миколаїв-водоканал»	Розвиток системи водопостачання та водовідведення у м. Миколаїв	24 000,00	20 000,00
	ВСЬОГО		57 834,62	48 195,52

За рахунок коштів **Кредитної організації для відновлення (KfW)** планується реалізувати Проєкт «Реконструкція та відновлення комунальної інфраструктури» обсягом 50 млн євро у м. Харків.

29 грудня 2021 року між Кабінетом Міністрів України, комунальним підприємством «Чернівціводоканал» та KfW підписано Кредитну та Грантову Угоди на суму 23 550 000,00 євро - Муніципальна програма захисту клімату II (проєкт «Проєкт муніципального водного господарства м. Чернівці, Стадія 2»).

3.11 Розвиток законотворчої та нормативно-правової бази у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення

Для вирішення актуальних питань галузі Мінрегіоном у 2021 році розроблено:

➤ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.04.2021 № 388-р «Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової програми «Питна вода України» на 2022-2026 роки» метою якої, зокрема є:

- визначення оптимальних шляхів формування та реалізації ефективної державної політики, спрямованої на надійне та доступне забезпечення споживачів послугами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (у тому числі і сільських населених пунктах) для створення комфортних умов проживання;

- зменшення негативного впливу на навколишнє природне середовище;

- забезпечення населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою.

- Проект Закону України від 28.12.2021 № 6478 ВРУ «Про водовідведення стічних вод населених пунктів» з метою імплементації Директиви Ради ЄС № 91/271/ЄЕС Європейського Парламенту та Ради від 21 травня 1991 року про очищення міських стічних вод, а також впровадження в Україні основних вимог актів ЄС щодо захисту навколишнього природного середовища від негативного впливу скидів стічних вод промисловості, що безпосередньо впливає на якість води в джерелах питного водопостачання, та забезпечення права на безпечну воду та належні санітарні умови для кожного громадянина України.

- Проект Закону України від 18.11.2021 № 6318 ВРУ «Про внесення зміни до статті 2 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Метою даного Закону є усунення прогалини, що виникла у законодавстві та надання повноцінної можливості реалізації органами ліцензування (Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації) функцій державного нагляду (контролю) за дотриманням ліцензіатами ліцензійних умов провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

- Розпорядження Президента України від 15.11.2021 № 578/2021-рп «Про уповноваження О. Чернишова на підписання Листа про внесення змін № 4 до Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком (Проект «Миколаївводоканал» (Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв)» розроблено з метою підписання листа ЄІБ від 19.05.2021 року № JU OPS2/OEU-V/VD/if/2021-951.

- Розпорядження Президента України від 18.11.2021 № 581/2021-рп «Про уповноваження О. Чернишова на підписання Листа про відмову № 1 до Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком (Проект «Миколаївводоканал» (Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв)» розроблено з метою підписання листа ЄІБ від 21.01.2021 № JU OPS2/OEU-V/VD/if/2021-114.

- Постанова Кабінету Міністрів України від 07.07.2021 № 711 «Про затвердження Порядку відбору Мінрегіоном проєктів для участі у програмі Danida Business Finance в Україні» на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 11.11.2020 р. № 1094 «Деякі питання реалізації Рамкової угоди між Урядом України та Урядом Королівства Данія щодо загальних умов та процедур, організаційних заходів та фінансових умов реалізації програми Danida Business Finance в Україні» та пункту 7 Рамкової угоди між Урядом України та Урядом Королівства Данія щодо загальних умов та процедур, організаційних заходів та фінансових умов реалізації програми Danida Business Finance в Україні, ратифікованої Законом України від 16 червня 2020 року № 707-ІХ.

- Наказ Мінрегіону від 05.08.2021 № 193 «Про утворення Комісії з відбору проєктів, пов'язаних з розвитком та модернізацією місцевої інфраструктури, які

підлягають фінансуванню згідно з Рамковою угодою між Урядом України та Урядом Королівства Данія щодо загальних умов та процедур, організаційних заходів та фінансових умов реалізації програми Danida Business Finance в Україні».

➤ Постанова Кабінету Міністрів України від 03.11.2021 № 1211 «Про утворення Міжвідомчої координаційної ради з питань водних ресурсів України» метою забезпечення координації діяльності міністерств, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, окремих підприємств, установ та організацій незалежно від їх підпорядкування та форми власності пов'язаної з виконанням завдань щодо сприянню розробленню та реалізації міжнародних програм, проєктів, угод з питань раціонального використання і охорони водних ресурсів, запобігання шкідливій дії води на транскордонних водних об'єктах; опрацювання питання щодо розширення джерел формування державного фонду розвитку водного господарства, залучення коштів, зокрема міжнародних фінансових організацій, реалізації інвестиційних проєктів; опрацювання питання щодо проведення інвентаризації інженерної інфраструктури зрошувальних міжгосподарських та внутрішньогосподарських систем, аудиту використання зрошуваних земель та енергетичного аудиту насосних станцій та агрегації суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання, централізованого водовідведення відповідно до адміністративно-територіального устрою України та вдосконалення порядку ведення державного водного кадастру.

➤ Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.06.21 № 624-р «Про перерозподіл обсягів надання кредитів з державного бюджету, передбачених Міністерству розвитку громад та територій України на 2021 рік для реалізації спільних з міжнародними фінансовими організаціями інвестиційних проєктів», розроблено з метою перерозподілу обсягів надання кредитів з державного бюджету в сумі 185 549,9 тис. гривень за програмою 2751600 «Розвиток міської інфраструктури і заходи в секторі централізованого тепlopостачання України, розвиток системи водопостачання та водовідведення в м. Миколаєві, реконструкція та розвиток системи комунального водного господарства м. Чернівці» шляхом зменшення обсягу надання кредитів з державного бюджету за програмою 2751640 «Програма розвитку муніципальної інфраструктури».

➤ Наказ Мінрегіону від 09.11.2021 № 286 зареєстрований у Міністерстві юстиції 24.12.2021 за № 1671/37293 «Про внесення змін до Правил приймання стічних вод до систем централізованого водовідведення та Порядку визначення розміру плати, що справляється за понаднормативні скиди стічних вод до систем централізованого водовідведення», на виконання пункту 57 плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності та покращення бізнес-клімату, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2019 р. № 1413 «Про затвердження плану заходів щодо дерегуляції господарської діяльності та покращення бізнес-клімату, плану дій щодо підвищення позиції України в рейтингу Світового банку «Ведення бізнесу» («Doing Business»).

➤ зміни до Правил користування системами централізованого комунального водопостачання та водовідведення в населених пунктах України, затверджених наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України від 27 червня 2008 року № 190, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 07 жовтня 2008 року за № 936/15627. Зміни затверджено наказом Мінрегіону № 97 від 19.04.2021 р. (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 червня 2021 р. за № 839/36461).

Для вирішення проблем реформування і розвитку водопровідно-каналізаційного господарства протягом 2021 року відбулись наступні заходи.

З метою застосування кращих світових практик у житлово-комунальному господарстві України, удосконалення системи управління в житловому секторі, енергоефективності в будівництві, стратегії розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, системи тарифоутворення, забезпечення населення якісною питною водою, сучасного стану та проблем водних ресурсів, технологій очищення стічних вод, задля обміну досвідом та здобуття нових плідних контактів, впровадження сучасних стандартів та всебічного реформування галузі 19-21 жовтня 2021 р. за організацією Міністерства розвитку громад та територій України відбувся **XIX Міжнародний конгрес «Інституційні та технічні аспекти реформування житлово-комунального господарства»** за участю українських підприємств ЖКГ, науковців, експертів, представників органів державної влади, місцевого самоврядування, міжнародної спільноти. У рамках конгресу було проведено **Міжнародну спеціалізовану виставку «AQUA UKRAINE-2021»**, у форматі спеціалізованої міжнародної виставки та Міжнародної конференції «Заходи спрямовані на активізацію роботи систем водопостачання в рамках реалізації норм та правил проєкту нового ДСанПіНу 2.2.4-171-20» та ряду науково-практичних конференцій і семінарів.

Міжнародний водний форум **«AQUA UKRAINE»** є головним місцем зустрічі спеціалістів водної галузі, де вирішуються екологічні, економічні та правові аспекти водопостачання та водовідведення. У роботі Форуму взяли участь представники центральних і місцевих органів влади, наукових установ, промислових підприємств, міжнародних фондів та фінансових організацій.

Головними цілями конференції, яка відбулася під час проведення форуму, був пошук шляхів вирішення проблем водних ресурсів та якості питної води в Україні, вдосконалення законодавчої бази щодо забезпечення населення питною водою, ефективного водокористування і ресурсозбереження, питання тарифної політики, впровадження сучасних технологій у водопровідно-каналізаційній галузі.

17-19 травня 2021 р. у м. Київ відбулась міжнародна виставка **«Aquatherm Kyiv-2021»**.

16-19 лютого 2021 року в м.Яремче Івано-Франківської області відбувся **Міжнародний водний форум та Технічна виставка «Яремче 2021»**.

7-9 липня 2021 року в м. Чорноморськ відбувся тринадцятий **Міжнародний конгрес і Технічна виставка «ЕТЕВК-2021»** та Південний водний форум. 23-24 вересня 2021 року у м. Львів відбувся сьомий **Lviv Eco Forum'21**.

3.12 Рекомендації щодо розвитку підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення

Мінрегіоном для розвитку підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення рекомендовано:

1. Створення ефективних систем реагування на надзвичайні ситуації, зокрема, логістичних ланцюгів поставки питної води у разі припинення водопостачання населенню, доставки необхідних реагентів для очищення води та стічних вод.

2. Продовження роботи із залучення інвестицій для модернізації водопровідних та очисних споруд систем централізованого водовідведення.

3. Впровадження сучасних методів знезараження питної води (на заміну газоподібному хлору) з відповідним науковим обґрунтуванням.

4. Проведення наукових досліджень, проєктних та будівельних робіт з метою модернізації споруд очищення стічних вод з використанням сучасних технологій та обладнання для зниження рівня біогенних елементів у стічних водах, враховуючи при цьому поетапне введення черг та пускових комплексів.

5. Створення системи управління осадами очисних споруд з впровадженням прогресивних методів оброблення, утилізації або їх подальшого використання.

6. Впровадження енергоефективних заходів для модернізації підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.

7. Розглянути питання щодо забезпечення населення якісною питною водою шляхом облаштування локальних пунктів розливу тим підприємствам, які використовують воду з підвищеною мінералізацією.

8. Зниження рівня втрат та витрат питної води шляхом удосконалення законодавчої бази, установки вузлів комерційного обліку води в багатоквартирному житловому фонді, розробки та реалізації державних програм з реконструкції та заміни мереж водопостачання.

9. Агрегація підприємств водопостачання та водовідведення.

10. Зменшення рівня собівартості послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і тарифів на ці послуги шляхом розроблення схем оптимізації роботи систем водопостачання та водовідведення, інвестиційних програм і планів розвитку (у т. ч. довгострокових) та залучення інвестицій в галузь, спрямовуючи їх на: стимулювання скорочення питомих витрат паливно-енергетичних та інших матеріальних ресурсів, здійснення комплексу енергозберігаючих та інших заходів відновлення активів, автоматизацію процесу виробництва, оновлення основних фондів, забезпечення обліку природних та енергетичних ресурсів.

11. Постійне підвищення кваліфікації працівників підприємств водопостачання та водовідведення, створення позитивного іміджу професії.

4 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САНІТАРНО-ЕПІДЕМІОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ НАСЕЛЕННЯ

4.1 За інформацією МОЗ України

Питна вода. Моніторинговий нагляд та контроль за джерелами питного водопостачання. Якість води з джерел питного водопостачання

Питне водопостачання України майже на 80% забезпечується поверхневими водами. Водночас більшість басейнів річок згідно з гігієнічною класифікацією водних об'єктів за ступенем забруднення можна віднести до забруднених та дуже забруднених, проте склад очисних споруд та технології водопідготовки фактично не змінились. У той же час наявні очисні споруди, технології очистки та знезараження питної води не спроможні очистити її до рівня показників безпеки.

Моніторинг якості води поверхневих водойм свідчить про те, що їх екологічний стан практично не покращується. По країні зареєстрована тенденція незначного покращення стану водойм I-го категорії як за санітарно-хімічними показниками, так і за мікробіологічними - дещо зменшилися рівні показників невідповідності якості води за рахунок зменшення загальної кількості досліджених проб та досліджених проб, що не відповідали нормативам.

З водойм I-ої категорії було відібрано та досліджено 2 076 проб за санітарно-хімічними та 1 851 пробу за мікробіологічними показниками, з них не відповідало відповідно 314 і 285 проб. Питома вага досліджених проб води з водойм I категорії, які не відповідали нормам у 2021 році за санітарно-хімічними показниками становила 15,1%, за мікробіологічними показниками - 15,4 % (табл. 4.1, рис. 4.1).

Таблиця 4.1

Питома вага досліджених проб води з водойм I категорії, які не відповідали нормам (%)

Показники	2019	2020	2021
Санітарно-хімічні	19,1	18,6	15,1
Мікробіологічні	20,8	19,6	15,4

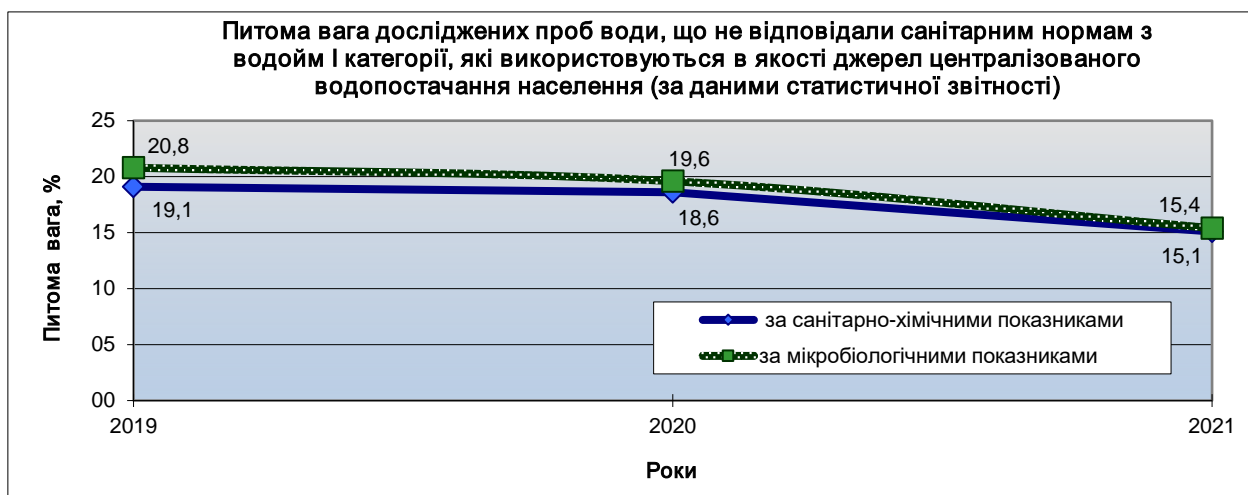

Рис. 4.1. Питома вага досліджених проб води, що не відповідали нормам з водойм I категорії, які використовуються в якості джерел централізованого водопостачання населення

Найбільший відсоток відхилень за санітарно-хімічними показниками відмічається у Луганській, Вінницькій, Миколаївській, Київській областях, що значно перевищує

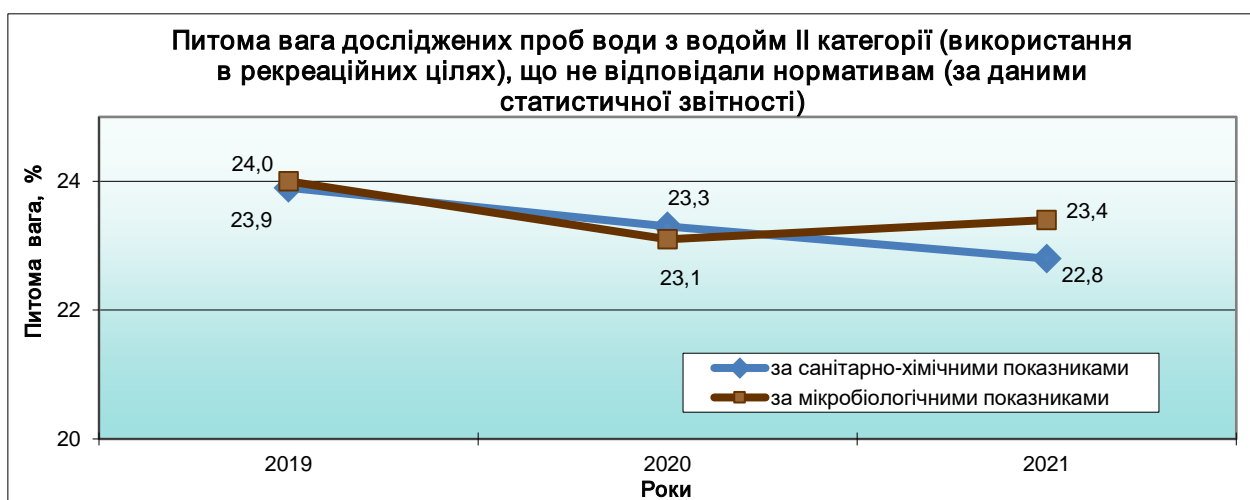
Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році середній по державі; за мікробіологічними показниками - у Полтавській, Київській, Луганській, Запорізькій областях.

З водойм II-ої категорії було відібрано та досліджено 9 347 проб за санітарно-хімічними та 12 280 проб за мікробіологічними показниками, з них не відповідало відповідно 2 129 і 2 869 проб. Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії, які не відповідали санітарним нормам, за санітарно-хімічними показниками - 22,8%, за мікробіологічними - 23,4% (табл. 4.2, рис. 4.2). Дещо зменшився показник невідповідності якості води. Така картина відмічається за рахунок зменшення загальної кількості досліджених проб вод за санітарно-хімічними і за мікробіологічними показниками. Негативна тенденція спостерігається для ділянок водойм II категорії, які використовуються для купання, занять спортом і відпочинку населення, а також ті, що знаходяться в межах населених пунктів.

Таблиця 4.2

Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії, які не відповідали нормам (%)

Показники	2019	2020	2021
Санітарно-хімічні	23,9	23,3	22,8
Мікробіологічні	24,0	23,1	23,4

Рис. 4.2. Питома вага досліджених проб води з водойм II категорії (використання в рекреаційних цілях), що не відповідали нормам

Найбільший відсоток відхилень за санітарно-хімічними показниками відмічається у Запорізькій, Донецькій, Луганській, Одеській, Дніпропетровській областях, що перевищує середній по державі; за мікробіологічними показниками - у Тернопільській, Львівській, Рівненській, Дніпропетровській, Донецькій областях та м. Києві.

Високий рівень техногенного навантаження на водойми та використання застарілих технологій підготовки питної води, які розраховані на доведення природної води до якості питної лише у випадку, коли вихідна вода відповідає I-му класу поверхневих джерел водопостачання, не дозволяють забезпечити населення якісною та безпечною для здоров'я людини питною водою. Застосування в технології підготовки питної води хлору, неефективних коагулянтів, відсутність сорбційних фільтрів з активованим вугіллям тощо призводить до надходження у питну воду значної кількості неорганічних та органічних забруднювачів, спільна дія яких на організм людини, особливо в умовах радіаційного навантаження, викликає реальну загрозу здоров'ю нації.

Таблиця 4.3

Питома вага досліджених проб води з водойм I та II категорії, які не відповідали нормам (2017-2021 роки)

показник	за хімічними показниками					за мікробіологічними показниками				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
досліджено проб води з водойм I категорії										
усього	5 092	3 033	2 503	2 140	2 076	2 760	2 627	2 571	2 081	1 851
не відповідає	427	585	479	399	314	494	590	534	408	285
питома вага, %	8,4	19,3	19,1	18,6	15,1	17,9	22,4	20,8	19,6	15,4
досліджено проб води з водойм II категорії										
усього	22 861	15 519	12 072	8 470	9 347	18 458	18 915	14 571	10 261	12 280
не відповідає	3 549	3 223	2 890	1 977	2 129	3 409	3 571	3 498	2 370	2 869
питома вага, %	15,5	20,8	23,9	23,3	22,8	18,5	18,9	24,0	16,7	23,4

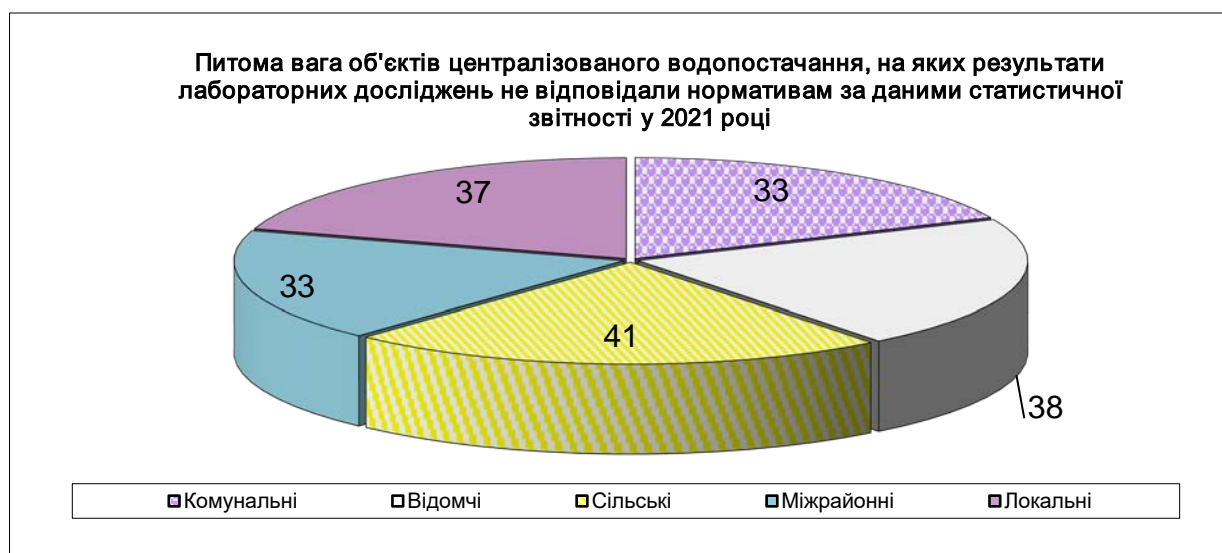
При здійсненні моніторингових досліджень в місцях рекреаційного та оздоровчого водокористування (пляжами) на протязі року, особливо впродовж літнього оздоровчого періоду, територіальні центри контролю та профілактики хвороб МОЗ України постійно здійснюють дослідження морської та річкової води в районах відпочинку.

Існують природні проблеми вихідної води в невеликих населених пунктах, зокрема щодо вмісту фторидів (в Полтавській, Чернігівській, Львівській, Одеській областях), заліза (в Тернопільській, Київській та інших областях) тощо.

Істотне питання антропогенного забруднення поверхневих джерел води за рахунок неочищених промислових та побутових стоків, які містять широкий спектр забруднюючих речовин. Окремо слід зазначити проблеми фосфатного забруднення водних ресурсів через використання синтетичних фосфатних миючих засобів та проблеми «цвітіння» поверхневих вод, які є джерелами питного водопостачання.

У 2021 році територіальні центри контролю та профілактики хвороб МОЗ України здійснювали моніторингові дослідження на 15 415 об'єктах централізованого водопостачання населення (у 2020 – 16 097, 2019 – 20 622, 2018 – 20 109), з них 3 282 комунальних (у 2020 – 3 433, 2019 – 4 092, 2018 – 4 441), 3357 відомчих (у 2020 – 3 090, 2019 – 3 993, 2018 – 3 853), 4 360 сільських (у 2020 – 4 617, 2019 – 5 906, 2018 – 5 929) та 2 580 локальних водопроводах (у 2020 – 2 248, 2019 – 3 307, 2018 – 3 296); а також 36 893 джерелах нецентралізованого водопостачання (у 2020 – 38 522, 2019 – 58 780, 2018 – 70 830, 2017 – 72 876, 2016 – 118 110, 2015 – 160 343).

На 36,6% об'єктах централізованого водопостачання населення, за результатами лабораторних досліджень проби води не відповідали вимогам нормативного документу, у тому числі з комунальних водопроводів - 33,3%, сільських - 40,7%, відомчих - 38,3%, міжрайонних - 32,6%, локальних - 36,7% водопроводів (рис. 4.3); 36,1% об'єктів нецентралізованого водопостачання населення, на яких результати лабораторних досліджень не відповідають нормам.

Рис. 4.3. Питома вага об'єктів централізованого водопостачання, на яких результати лабораторних досліджень не відповідали нормативам за даними статистичної звітності за 2021 рік

Підземні води України, зокрема артезіанські, в багатьох регіонах (АР Крим, Донбас, Придніпров'я) за своєю якістю не відповідають нормативам на джерела водопостачання, що пов'язано не тільки з природними умовами їх формування, але і з антропогенним забрудненням і тому потребують очищення. При цьому лише поодинокі артезіанські водопроводи мають споруди по доочистці вод.

Характеристика якості питної води. Лабораторний нагляд за питним водопостачанням

Протягом 2021 року територіальними центрами контролю та профілактики хвороб МОЗ України із джерел централізованого водопостачання, у тому числі водогонів, було досліджено за санітарно-хімічними показниками 95 453 проби питної води (у 2020 – 94 303, 2019 – 128 441, 2018 – 146 007), за мікробіологічними – 123 023 проби (у 2020 – 117 216, 2019 – 166 705, 2018 – 186 317).

У 2021 році питома вага нестандартних проб питної води, відібраних із джерел централізованого водопостачання, у тому числі водогонів, за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками році становить 21,2% та 7,5% відповідно (у 2020 - 21,7% і 7,6%, 2019 - 22,3% і 8,2%, 2018 - 22,7% і 7,7%); у тому числі з комунальних водопроводів - відповідно 18,2% та 5,1% (проти відповідно у 2020 - 16,8% і 4,7%, 2019 - 17,2% і 5,7%, 2018 - 18,5% і 5,1%); сільських водопроводів - відповідно 28,9% та 11,9% (проти відповідно у 2020 - 26,9% і 13,8%, 2019 - 31,2% і 11,4%, 2018 - 29,8% і 11,8%).

Найбільша кількість нестандартних проб питної води з централізованих систем водопостачання реєструється, як і раніше, на сільських та локальних водопроводах, найменша - на комунальних і міжрайонних (табл. 4.4).

Таблиця 4.4

Відсоток досліджених проб питної води, що не відповідають вимогам нормативів

За санітарно-хімічними показниками			
Водопроводи	2019	2020	2021
Комунальні	17,2	16,8	18,2
Відомчі	22,6	21,1	22,3
Сільські	31,2	26,9	28,9
Міжрайонні	7,8	14,2	14,3
Локальні	35,8	39,3	36,1
За мікробіологічними показниками			
Водопроводи	2019	2020	2021
Комунальні	5,7	4,7	5,1
Відомчі	8,9	8,2	8,3
Сільські	11,4	13,8	11,9
Міжрайонні	7,2	8,0	5,5
Локальні	12,9	11,8	12,7

У 2021 році питома вага нестандартних проб питної води з централізованих систем водопостачання за санітарно-хімічними показниками у Миколаївській, Луганській, Житомирській, Рівненській, Київській областях, а за мікробіологічними показниками - у Хмельницькій, Рівненській, Івано-Франківській, Миколаївській, Тернопільській, Вінницькій областях у півтора рази і більше перевищує середні показники по країні. (табл. 4.5).

Таблиця 4.5

Питома вага нестандартних проб питної води (%)

За санітарно-хімічними показниками			
Області	2019	2020	2021
Миколаївська	55,8	54,2	58,2
Луганська	46,4	43,2	46,9
Житомирська	25,6	39,6	43,5
Рівненська	36,5	34,3	32,3
Київська	33,9	33,5	29,1
Середній по Україні	22,3	21,7	21,2
За мікробіологічними показниками			
Області	2019	2020	2021
Хмельницька	14,2	13,0	17,2
Рівненська	16,1	19,6	16,8
Івано-Франківська	12,3	10,9	13,5
Миколаївська	12,7	14,5	13,3
Тернопільська	15,3	11,0	13,1
Вінницька	14,7	12,5	11,4
Середній по Україні	8,2	7,6	7,5

Протягом 2021 року територіальними центрами контролю та профілактики хвороб МОЗ України із водопровідної мережі було відібрано для досліджень за мікробіологічними показниками 87 623 проби питної води (у 2020 – 81 838, 2019 – 117 786, 2018 – 132 806). Питома вага нестандартних проб питної води, відібраних із

водопровідної мережі за мікробіологічними показниками, становила 7,8% (у 2020 - 7,6%, 2019 - 8,3%, 2018 - 7,8%).

Протягом 2021 року територіальними центрами контролю та профілактики хвороб МОЗ України із водопровідної мережі було відібрано для досліджень за санітарно-хімічними показниками 59492 проби питної води (у 2020 – 65 434, 2019 – 92 502, 2018 – 105 083, 2017 – 98 375). Питома вага нестандартних проб питної води, відібраних із водопровідної мережі за санітарно-хімічними показниками становила 18,3% (у 2020 - 17,6%, 2019 - 18,6%, 2018 - 18,5%); у тому числі на нітрати - 2,9% проб (у 2020 - 2,0%, 2019 - 2,6%, 2018 - 2,6%).

У 2021 році питома вага досліджених на атомно-абсорбційному фотометрі проб питної води з джерел централізованого та нецентралізованого водопостачання, які не відповідали санітарним вимогам: на свинець становила 0,2% (у 2020 - 0,5%, 2019 - 1,5%, 2018 - 0,9%, 2017 - 1,2%); на залізо - 3,3% (у 2020 - 0,1%, 2019 - 2,0%, 2018 - 3,3%, 2017 - 4,1%); на марганець - 7,6% (у 2020 - 6,4%, 2019 - 3,4%, 2018 - 3,7%, 2017 - 1,7%); на кадмій - 0,0% (у 2020 - 0,1%, 2019 - 0,7%, 2018 - 0,7%, 2017 - 0,9%); на газовому хроматографі - по вуглецю 4-хлористому - 0% (у 2020 - 0%, 2019 - 0,0%, 2018 - 0,3%, 2017 - 0,5%, 2016 - 0%); по хлороформу - 17,7% (у 2020 - 36,5%, 2019 - 31,6%, 2018 - 23,3%, 2017 - 28,7%, 2016 - 32,4%).

На якість питної води систем централізованого водопостачання негативно впливає незадовільний санітарно-технічний стан водопровідних споруд і мереж, відсоток їх зношеності, що становить у різних регіонах від 30% до 70%, несвоєчасні проведення капітальних та поточних планово-профілактичних ремонтів та ліквідації аварій.

В окремих регіонах гостро стоїть питання забезпечення населення питною водою не тільки в якісному, але і в кількісному відношенні. Подача води за графіками та її тривала відсутність у водопровідних мережах сприяє бактеріальному забрудненню питної води. Ситуацію значно погіршують випадки відключення об'єктів водопостачання від систем енергопостачання, що є грубим порушенням ст.6 розділу II Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення».

Санітарний стан джерел та систем питного водопостачання у сільських населених пунктах, у тому числі нецентралізованого водопостачання

Особливу занепокоєність викликає стан водопостачання сільського населення - у 2021 році питома вага сільських водопроводів, на яких результати лабораторних досліджень не відповідають нормативам склала 38,3% із 3 351 сільського водопроводу, на яких проводились дослідження.

Визначається погіршення якості питної води з сільських централізованих систем водопостачання. У 2021 році питома вага досліджених проб питної води з сільських водопроводів, які не відповідали вимогам, становила 22,3% за санітарно-хімічними (нижче рівнів показника 2020-2017 років - 26,9%, 31,2%, 29,8%, 27,4%) та 8,3% за мікробіологічними показниками (нижче рівнів показника 2020-2017 років - 13,8%, 11,4%, 11,9%, 11,2%).

Зміна форм власності та передача сільських водопроводів на баланс органів місцевого самоврядування загострили проблему забезпечення населення питною водою гарантованої якості. Водопроводи знаходяться в незадовільному технічному стані, населення змушено проводити ремонти за свої кошти. На багатьох сільських водопроводах немає очисних споруд та знезаражуючих установок, відсутній виробничий лабораторний контроль якості питної води.

Водночас централізованим водопостачанням забезпечено лише четверту частину сіл України. Решта сільського населення споживає воду з колодязів та індивідуальних свердловин, які у переважній більшості знаходяться у незадовільному санітарно-технічному стані.

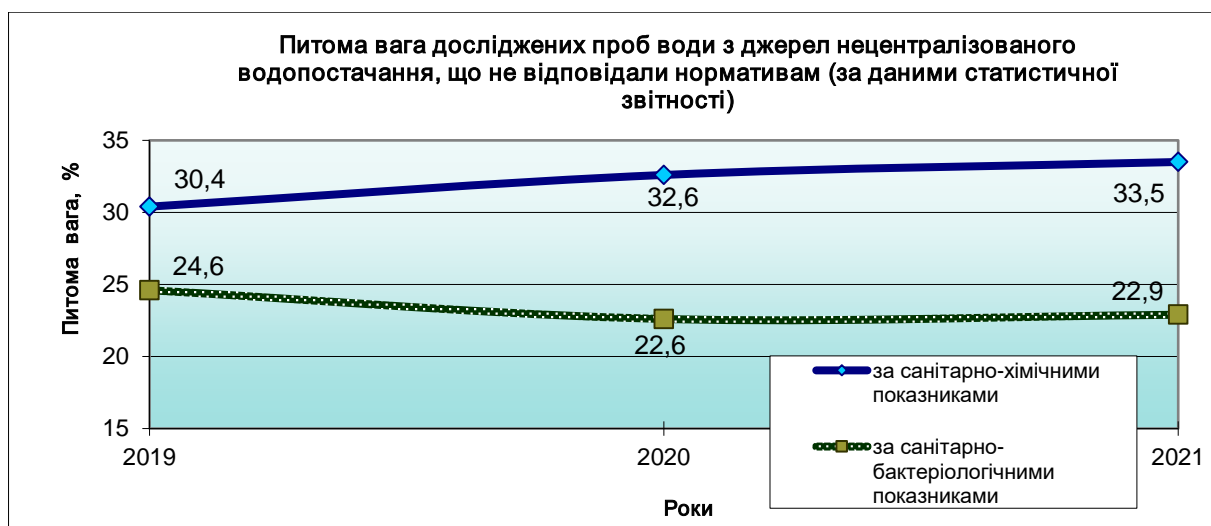
Моніторинговими дослідженнями територіальними центрами контролю та профілактики хвороб МОЗ України у 2021 році охоплено 36 893 джерела нецентралізованого водопостачання, на яких проводились дослідження питної води (у 2020 – 38 522, 2019 – 58 780, 2018 – 70 830), з них 29 717 шахтних колодязів (у 2020 – 31 927, 2019 – 47 824, 2018 – 59 821), 4 989 артезіанських свердловин (у 2020 – 4 625, 2019 – 7 183, 2018 – 7 318), 465 каптажів (у 2020 - 438, 2019 - 534, 2018 - 713).

У 2021 році питома вага досліджених проб питної води з джерел нецентралізованого водопостачання, які не відповідали вимогам, становила 33,5% за санітарно-хімічними (на рівні показників у 2020 - 32,6%, 2019 - 30,4%, 2018 - 34,4%, 2017 - 32,6%) та 22,9% за мікробіологічними показниками (на рівні показників у 2020 - 22,6%, 2019 - 24,6%, 2018 - 23,4%, 2017 - 20,4%), у тому числі з шахтних колодязів, які не відповідали санітарним вимогам, становила 35,3% за санітарно-хімічними (на рівні показників у 2020-2017 років - 33,6%, 37,0%, 35,6%, 34,3%) та 30,0% за мікробіологічними показниками (дещо вище рівнів показників у 2020 - 28,1%, 2019 - 30,1%, 2018 - 27,9%, 2017 - 23,8%) (табл. 4.6, рис. 4.4).

Таблиця 4.6

Питома вага досліджених проб питної води з джерел нецентралізованого водопостачання, які не відповідали нормам за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками (%)

Показники	2019	2020	2021
Санітарно-хімічні	30,4	32,6	33,5
Мікробіологічні	24,6	22,6	22,9

Рис. 4.4. Питома вага досліджених проб води з джерел нецентралізованого водопостачання, що не відповідали нормам

Проводився моніторинг вмісту нітратів у воді нецентралізованих джерел водопостачання, зокрема колодязів та каптажів, вода з яких використовується для споживання дітьми віком до 3-х років щодо попередження виникнення водно-нітратної метгемоглобінемії у дітей, щоквартальний збір та опрацювання інформації. Обстежено у 2021 році 29 717 шахтних колодязів, з них 9 618 громадських і 17 875 індивідуальних,

465 каптажів, з них 309 громадських, 4 989 артезіанських свердловин, 91 бювет (у 2020 році 31 927 шахтних колодязів, з них 9 508 громадських і 19 388 індивідуальних, 438 каптажі, з них 138 громадських, 4 625 артезіанських свердловин, 425 бюветів; у 2019 - відповідно 59 824, з них 16 237 і 29 206, 534, з них 333, 7 183 і 436; 2018 - відповідно 59 824, з них 19 792 і 38 085, 713, з них 298, 7 318 і 384).

За санітарно-хімічними показниками досліджено у 2021 році 10 549 проб питної води з *громадських колодязів* (у 2020 - 11 630, 2019 - 15 844, 2018 - 21 972), з них не відповідали нормативам - 45,6% (у 2020 - 40,8%, 2019 - 46,5%, 2018 - 46,8%), у тому числі на вміст нітратів - 8 983 (у 2020 - 9 333, 2019 - 14 111, 2018 - 18 402), з них не відповідали нормативам за вмістом нітратів - 36,3% (у 2020 - 37,8%, 2019 - 39,0%, 2018 - 40,2%), за мікробіологічними показниками досліджено 10 682 проби (у 2020 - 12 054, 2019 - 17 235, 2018 - 22 176), з них не відповідає нормативам - 37,3% (у 2020 - 33,4%, 2019 - 38,8%, 2018 - 30,8%).

Кількість досліджених проб питної води з *індивідуальних колодязів* за санітарно-хімічними показниками - 19 511 проб (у 2020 - 20 892, 2019 - 30 985, 2018 - 40 448), з них не відповідали нормативам - 32,1% (у 2020 - 30,7%, 2019 - 33,3%, 2018 - 31,0%), у тому числі на вміст нітратів - 18 363 (у 2020 - 19 267, 2019 - 28 497, 2018 - 37 856), з них не відповідає нормативам за вмістом нітратів - 26,1% (у 2020 - 24,3%, 2019 - 30,5%, 2018 - 28,7%), за мікробіологічними показниками досліджено 7 224 проби (у 2020 - 10 152, 2019 - 13 792, 2018 - 16 863), з них не відповідало нормативам - 25,4% (у 2020 - 23,7%, 2019 - 30,3%, 2018 - 27,6%).

Кількість досліджених проб питної води з *каптажів* за санітарно-хімічними показниками - 1 190 проб (у 2020 - 806, 2019 - 941, 2018 - 855), з них не відповідали нормативам - 14,2% (у 2020 - 12,2%, 2019 - 19,4%, 2018 - 13,7%), у тому числі на вміст нітратів - 626 (у 2020 - 562, 2019 - 818, 2018 - 580), з них не відповідає нормативам за вмістом нітратів - 13,4% (у 2020 - 7,7%, 2019 - 12,2%, 2018 - 10,9%), за мікробіологічними показниками досліджено 958 проб (у 2020 - 899, 2019 - 1208, 2018 - 1245), з них не відповідало нормативам 22,5% (у 2020 - 25,9%, 2019 - 27,2%, 2018 - 24,8%); у тому числі з *громадських каптажів* - за санітарно-хімічними показниками досліджено 972 проби питної води (у 2020 - 645, 2019 - 693, 2018 - 541), з них не відповідали нормативам - 15,9% (у 2020 - 10,5%, 2019 - 20,5%, 2018 - 16,8%), у тому числі на вміст нітратів - 458 (у 2020 - 407, 2019 - 586, 2018 - 430), з них не відповідали нормативам за вмістом нітратів - 17,5% (у 2020 - 8,8%, 2019 - 14,8%, 2018 - 14,4%), за мікробіологічними показниками досліджено 609 проб (у 2020 - 496, 2019 - 705, 2018 - 630), з них не відповідає нормативам - 23,8% (у 2020 - 23,8%, 2019 - 27,2%, 2018 - 22,2%).

За результатами лабораторних досліджень, які не відповідали вимогам Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (ДСанПіН 2.2.4-171-10), затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 12.05.2010 № 400, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01 липня 2010 року за № 452/17747 (далі - ДСанПіН 2.2.4-171-10). Органам державної виконавчої влади та місцевого самоврядування надавались рекомендації щодо недопущення використання води з таких об'єктів для питних потреб населення.

Епідемічні ситуації, пов'язані з якістю питної води

Невідповідність якості питної води нормативним вимогам є однією з причин поширення в державі багатьох інфекційних (вірусний гепатит А, черевний тиф,

ротавірусна інфекція тощо) та неінфекційних (хвороби системи травлення, серцево-судинної, ендокринної системи тощо) хвороб.

У 2021 році було зареєстровано 3 спалахи, пов'язаних з вживанням недоброякісної питної води, при цьому постраждало 244 мешканці, з них 214 дітей, - 1 спалах на ротавірусну інфекцію - постраждало 15 дітей (Одеська - м. Чорноморськ, ДНЗ), 1 спалах на гострі кишкові інфекції встановленої етіології - постраждало 15 мешканців, у т.ч. 15 дітей (Тернопільська - м. Тернопіль, ДНЗ), 1 спалах на гострі кишкові інфекції невстановленої етіології - постраждало 31 особа, у т.ч. 29 дітей (Чернівецька - с. Іспас Вижицького р-ну, ДНЗ) - вода з централізованих мереж водопостачання, можливе забруднення якої виникло через аварійну ситуацію на водогоні.

У 2020 році було зареєстровано 1 спалах, пов'язаний з вживанням недоброякісної питної води, при цьому постраждало 16 учнів 1-8 класів на гострі кишкові інфекції норівірусної етіології (Рівненська - с. Ясногірка Сарненського р-ну, загальноосвітній навчальний заклад - використання неякісної водопровідної води через забруднення шкільної артсвердловини).

У 2019 році було зареєстровано 6 спалахів, пов'язаних з вживанням недоброякісної питної води, при цьому постраждало 177 мешканців, з них 151 дитина, - 1 спалах на вірусний гепатит А - постраждало 5 мешканців, у т.ч. 3 дитини (Черкаська - с. Нова Гребля Жашківського р-ну, у побуті - вода кринична); 1 спалах на ротавірусну інфекцію - постраждало 7 дітей (Тернопільська - м. Тернопіль, ДНЗ - вода бутильована), 1 спалах на шигельоз - постраждало 57 осіб, у т.ч. 54 дитини (Одеська - смт. Сергіївка Б-Дністровського р-ну, табір відпочинку - вода централізованих мереж водопостачання, можливе забруднення якої виникло через аварійну ситуацію на водогоні), 1 спалах на гострі кишкові інфекції встановленої етіології - постраждало 16 мешканців, у т.ч. 15 дітей (Тернопільська - с. Новосілка Заліщицького р-ну, у побуті - вода кринична), 2 спалахи на гострі кишкові інфекції невстановленої етіології - постраждало 92 особи, у т.ч. 72 дитини (Донецька - смт. Іванопілля Костянтинівського р-ну, у побуті - питна вода централізованого водопостачання через перебої у постачанні - 66, з них 47 дітей; Миколаївська - с. Коблево Березанського р-ну, позаміський дитячий заклад оздоровлення та відпочинку - постраждало 25 дітей - питна вода привізана).

Вплив якості питної води на стан здоров'я та умови проживання населення в Україні в цілому та в окремих регіонах

Невідповідність якості питної води нормативним вимогам поряд з забрудненнями є однією з причин поширення в державі таких захворювань, як жовчнокам'яна хвороба, виразкова хвороба шлунку.

У Карпатському, Дніпровсько-Придніпровському, на Поліссі та в деяких інших регіонах України у питній воді реєструється нестача мікроелементів - I, Zn, Cu, F, що впливає на виникнення ендемічних захворювань. Вплив такої води на поширення в Україні потребує поглибленого вивчення.

Має місце зростання нітратного забруднення ґрунтових вод внаслідок ненормованого використання в колективних господарствах та у приватному секторі мінеральних та, особливо, органічних добрив. Коли йдеться про сільські території, здебільшого, забруднена нітратами та бактеріями вода - провина самих господарів. Передусім, нітрата є ознакою органічного забруднення водоносного горизонту - або використовують азотовмісні органічні добрива, або це є фекальне забруднення водоносного горизонту. Джерелом забруднення є вигрібні ями, негерметичні септики

або ємності для збору рідких відходів, гноєсховища, місця утримання худоби тощо. Люди самі створили такі умови, адже це, як правило, приватна територія. Слід зауважити, що ефективних методів видалення нітратів з води в умовах нецентралізованого водопостачання практично не існує.

Чутливі до нітратів особи похилого віку, хворі на анемію, та люди, які страждають захворюваннями дихальної та серцево-судинної системи. Перевищення кількості нітратів у питній воді призводить до зниження загальної резистентності організму, що сприяє збільшенню рівня загальної захворюваності, в тому числі інфекційними та онкологічними хворобами.

Вживання води питної, яка містить понад нормовану кількість нітратів, у окремих випадках може призвести до захворювання, яке називається водно-нітратна метгемоглобінемія. Дане захворювання обумовлене значним підвищенням вмісту метгемоглобіну в крові, який утворюється внаслідок токсичної дії нітратів на гемоглобін, що призводить до кисневого голодування тканин (гіпоксії). Групи підвищеного ризику становлять немовлята віком до 1 року, які перебувають на штучному вигодовуванні (коли суміші готуються на воді з високою концентрацією нітратів).

У 2021 році зареєстровано 2 випадки отруєння нітратами, неінфекційного захворювання на водно-нітратну метгемоглобінемію - у Київській області (с. Росава Миронівської ОТГ Обухівського району); у Житомирській області (с. Ліщин Житомирського району).

У 2020 році зареєстровано 5 випадків отруєння нітратами, неінфекційного захворювання на водно-нітратну метгемоглобінемію - у Харківській області (с. Руська Лозова Дергачівського району; Новобаварський район міста Харкова; м. Люботин; с. Мечибилове Барвінського району) та у Полтавській області (смт. Ромодан Миргородського району).

У 2019 році зареєстровано 7 випадків отруєння нітратами, неінфекційного захворювання на водно-нітратну метгемоглобінемію - у Житомирській області (с. Жеребилівка Новоград-Волинського району та с. Копанівка Хорошівського району); Полтавській (с. Кочубеївка Чутівського району і с. Макарцівка Полтавського району); Харківській (смт. Пруднянка Дергачівського району) та Чернігівській (с. В.Кошелівка Ніжинського району та с. Володькина Дівиця Носівського району).

У кожному випадку виявлення незадовільного стану утримання колодязів індивідуального користування та невідповідності якості колодязної води за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками, власникам криниць та органам місцевого самоврядування, лабораторними центрами МОЗ скеровуються пропозиції про необхідність належного облаштування колодязів, здійснюється інформування населення, у тому числі і через засоби масової інформації щодо неприпустимості використання колодязної води для питних потреб у випадку перевищення вмісту нітратів тощо, зокрема для приготування дитячого харчування, проводиться санітарно-освітня робота з батьками, персоналом дитячих навчальних закладів, з працівниками медичних закладів, зокрема ФАПів.

Проводиться щоквартальний переоблік дітей віком до 3-х років, які споживають воду для питних потреб з джерел нецентралізованого водопостачання та переоблік наявних індивідуальних джерел водопостачання.

Проблемними питаннями залишаються недостатньо чітке визначення відомчого підпорядкування громадських колодязів, відсутність спеціалізованих бригад по їх

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

технічному обслуговуванню, несвоєчасне проведення власниками профілактичних заходів.

Досягнення за останні 25-30 років в області вивчення ролі водного фактору у формуванні здоров'я населення сприяли появі принципово нових уявлень про вплив хімічного складу питної води на неінфекційну захворюваність населення. У науковій літературі з'являються публікації, які свідчать про зв'язок зростання числа онкологічних захворювань із забрудненням питної води хлорорганічними сполуками, що утворюються при хлоруванні води поверхневих водойм.

За даними Державної установи «Інститут громадського здоров'я ім. О.М.Марзєєва НАМН України» - науково обґрунтовано та удосконалено параметри і критерії моніторингу якості вод, враховуючи вимоги європейського законодавства та результати багаторічного вивчення пріоритетних показників якості природних і питних вод, а також їхнього впливу на здоров'я споживачів. Зазначено, що розробка програми порядку моніторингу питних вод має проводитися з урахуванням результатів моніторингу природних вод. Удосконалено критерії аналізу моніторингу вод, запропоновано аналізувати наявність проблемних показників, концентрації яких перевищують гігієнічний норматив для питних вод до або/та після очищення, а також нестабільні і наближені до рівня зазначеного нормативу (більше 0,75 нормативу). Порівняльна оцінка Директиви 98/83/ЄС та ДСанПіН 2.2.4-171-10 щодо порядку моніторингу якості питних вод за мікробіологічними та органолептичними показниками показала, що за продуктивності водопроводу <math>< 13\ 000\ \text{м}^3/\text{добу}</math> ДСанПіН передбачено жорсткіший контроль, що доцільно зберегти у разі імплементації зазначеної Директиви. Виявлено відсутність порядку контролю якості питної води щодо вмісту залишкових кількостей реагентів та гігієнічні нормативи для них (регламентовано у ДСанПіН 2.2.4-171-10), що мають залишитися й у поновленому національному нормативному документі. Встановлено, що доочищені водопровідні питні води із поверхневих та підземних джерел питного водопостачання мають стабільний склад, тому вимоги до якості таких вод та періодичність їх контролю мають бути однаковими. Для знесоленої питної води з штучною мінералізацією у пунктах розливу продуктивністю до 5 м³/добу знижено частоту визначення мінеральних речовин (замість одного разу на тиждень передбачено один раз на місяць). Запропоновано для питних вод у разі знезараження діоксидом хлору встановити норматив для хлоратів згідно з рекомендаціями ВООЗ (0,7 мг/л) та проводити його контроль один раз на місяць; для питних вод, що потребують очищення від тригалогенметанів, слід встановити жорсткіший контроль якості питної води на вміст цих канцерогенних речовин (не рідше одного разу на три місяці). Вперше зазначено, що після переобладнання системи водопостачання та змін у технології водопідготовки виробники можуть проводити контроль якості питної води не за повним переліком показників, а лише за тими, які можуть змінюватися, що є економічно доцільним. Запропоновано впроваджувати комплексний еколого-гігієнічний моніторинг природних та питних вод за новим порядком, що буде суттєвим кроком до поліпшення якості питних вод та впровадження європейського законодавства в Україні.

За даними Львівського національного медичного університету ім. Данила Галицького - за результатами проведеного дослідження якості води і продуктів харчування з урахуванням коефіцієнта біологічної еквівалентності «їжа - вода» було встановлено, що факторами ризику розвитку метгемоглобінемії можуть бути не тільки надходження нітратів з водою та харчовим раціоном, але і свинцю у кількостях, що перевищують допустимі добові надходження, комбінована дія нітратів, нітритів і

свинцю, незбалансоване харчування, стан здоров'я дитини. Внаслідок дії цих факторів ризику можуть виникати безсимптомні метгемоглобінемії у дітей, виявлення яких потребує індивідуального підходу до обстеження дітей.

За даними Ужгородського національного університету - посилення за останні роки впливу природно-антропогенного чинника на функціонування водних екосистем створює екологічну небезпеку не лише для їхнього розвитку, але й для існування самої людини. У результаті проведеного дослідження виявлено взаємозв'язок між факторами стану об'єктів водопостачання та стоматологічною захворюваністю мешканців Закарпатського регіону з мікроелементною ендемією через формування патології ротової порожнини внаслідок поєданого впливу дефіциту мікроелементів та антропогенної діяльності людини.

У статті «Оцінка токсичності нітратів у воді з використанням цитоморфологічних показників тест-організмів» (Верголяс М.Р., ПВНЗ «Міжнародна академія екології та медицини») вказано, що людина ризикує, регулярно вживаючи питну воду з нітратами (50 мг/дм^3) і різними хімічними речовинами навіть в межах гранично допустимих концентраціях. Система моніторингу якості вод в Україні, як і в більшості країн світу, дає оцінку перевищення хімічних елементів, в основному токсикантів, до їх показників, що лімітуються гранично допустимою концентрацією для водних об'єктів. Значення гранично допустимої концентрації на вимоги ДСанПіН 2.2.4-171-10 практично не враховують специфіку формування якості вод, в тому числі поведінку антропогенних сполук и природну вразливість водних екосистем до її забруднення і їх комбіновані ефекти.

У статті «Еколого-економічні проблеми питного водопостачання в Україні» (Гусятинський М.В., Чорна Т.М., «Університет державної фіскальної служби України») вказано, що в країні має місце високий рівень навантаження на природні водойми та використання застарілих технологій підготовки питної води. В питну воду може надходити значна кількість неорганічних та органічних забруднювачів, сукупна дія яких на організм людини становить реальну загрозу її здоров'ю. Вирішення проблем питного водопостачання потребує комплексного підходу: впровадження сучасних технологій водопідготовки, споруд, реагентів, матеріалів та обладнання, відновлення мережевих систем розподілу питної води, розробка нових ефективних методів очищення природних вод та удосконалення існуючих технологічних процесів підготовки питної води, тощо.

Стан поінформованості населення про якість питної води, проблем питного водопостачання та водовідведення

Через засоби масової інформації постійно проводиться **санітарно-просвітня та роз'яснювальна робота** серед населення з питань профілактики гострих кишкових інфекційних хвороб, харчових отруєнь, необхідності дотримання правил особистої гігієни в надзвичайних умовах перебування. З актуальних питань проводиться цілеспрямована санітарно-просвітня та роз'яснювальна робота серед населення, у тому числі із застосуванням засобів масової інформації, прес-конференції за участю керівництва та провідних фахівців територіальних обласних центрів контролю та профілактики хвороб МОЗ України (лабораторних центрів МОЗ України). Особливо приділяється більше уваги у весняно-літній період року.

Центри контролю та профілактики хвороб МОЗ України постійно співпрацювали із органами місцевого самоврядування, державними адміністраціями та громадськістю.

З різних питань за **12 місяців 2021** року фахівцями територіальних ДУ «Центри контролю та профілактики хвороб МОЗ України» проведено 3815 виступів на радіо та 2 977 - на телебаченні, підготовлено та опубліковано 15 023 публікації у пресі, проведено 98,0 тис. лекцій, проведено і прийнято участь у 973 прес-конференціях, 2 115 засіданнях круглих столів, 938 брифінгах, підготовлено 7 328 прес-релізів та 23 916 санбюлетенів.

З них стосовно профілактики інфекційних захворювань проведено 2670 виступів на радіо та 1 981 - на телебаченні, підготовлено та опубліковано 11 757 публікацій у пресі, проведено 66,8 тис. лекцій, проведено і прийнято участь у 814 прес-конференціях, 1 814 засіданнях круглих столів, 801 брифінгу, підготовлено 5 391 прес-реліз та 17 480 санбюлетенів; у т.ч. з профілактики гострих кишкових інфекцій та харчових отруєнь - відповідно 260, 155, 574 і 7,2 тис., 37, 47 і 41, 498 і 1 533; а також щодо попередження виникнення водно-нітратної метгемоглобінемії у дітей - 46, 15, 138 і 965, 17, 9 і 1, 178 і 853; питного водопостачання - 91, 100, 261 і 1 031, 35, 15 і 11, 137 і 364; щодо ситуації в місцях організованого відпочинку, масового перебування населення, надзвичайних умовах - 195, 180, 341 і 2900, 58, 147 і 60, 219 і 1 154.

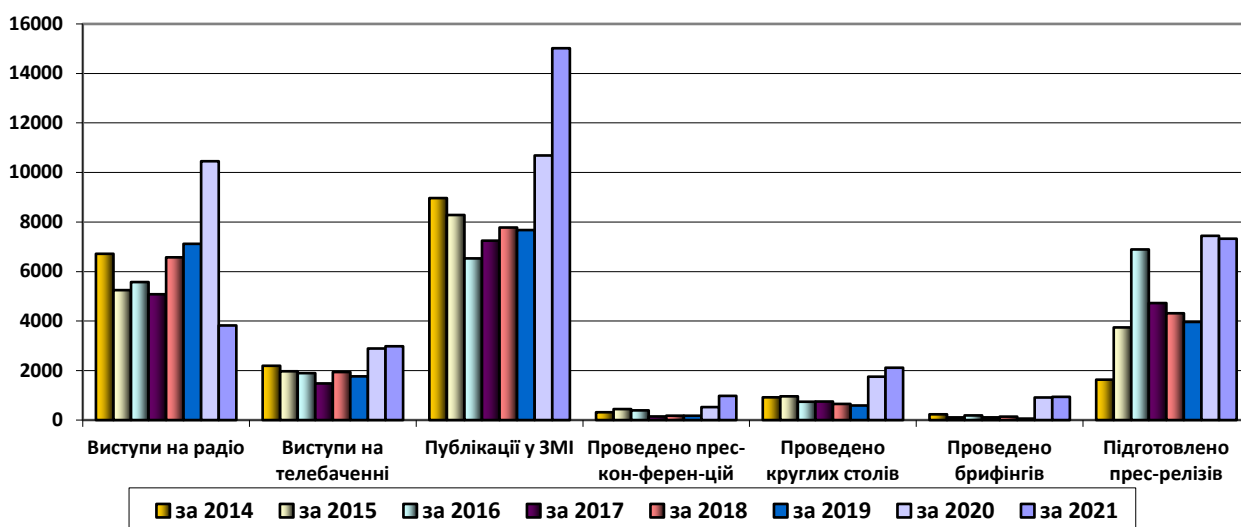

Рис. 4.5. Інформація щодо проведення санітарно-просвітньої та роз'яснювальної роботи серед населення України у 2014-2021 роках

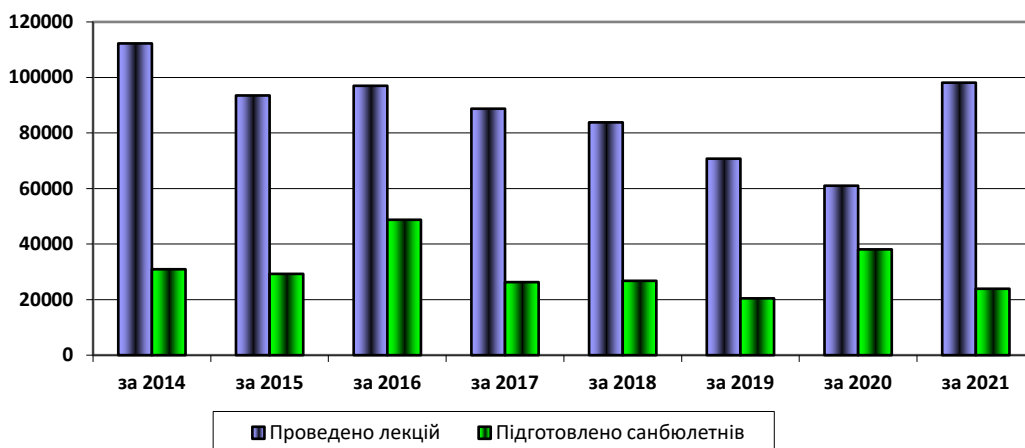

Рис. 4.6. Інформація щодо проведення санітарно-просвітньої та роз'яснювальної роботи серед населення України у 2014-2021 роках

4.2 За інформацією Держпродспоживслужби України

Питання забезпечення населення якісною та безпечною питною водою є одним із пріоритетних у діяльності Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Держпродспоживслужбою у 2021 році з метою забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення та на виконання рішень Ради національної безпеки і оборони України від 13 березня 2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», уведеного у дію Указом Президента України від 13 березня 2020 року № 87 та від 30 липня 2021 року «Про стан водних ресурсів», уведеного в дію Указом Президента України від 13 серпня 2021 року № 357/2021, посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням вимог санітарного законодавства на об'єктах систем водопостачання та водовідведення населених пунктів країни.

Працівниками територіальних органів Держпродспоживслужби було забезпечено взаємодію із органами місцевої влади та власниками систем централізованого водопостачання, водовідведення щодо організації комісійних перевірок, посилення виробничого лабораторного контролю за якістю питної води, якістю очистки стічних вод, забезпечення необхідного запасу реагентів, засобів знезараження тощо.

Також було посилено державний санітарно-епідеміологічний нагляд за дотриманням підприємствами, установами, організаціями усіх форм власності вимог санітарного законодавства щодо безпечності та якості питної води, призначеної для споживання людиною, у закладах освіти та закладах охорони здоров'я.

Так, спільно з місцевими органами виконавчої влади та за участю органів місцевого самоврядування здійснювалися перевірки об'єктів систем водопостачання щодо дотримання ними вимог протиепідемічних заходів, зокрема стосовно дотримання режиму охорони господарської діяльності в зонах санітарної охорони джерел та об'єктів питного водопостачання, правил експлуатації систем питного водопостачання, встановлених режимів їх роботи, правил користування водозабірними спорудами, призначеними для задоволення потреб споживачів у питній воді, контролю за якістю питної води, вимог законодавства щодо здійснення виробничого контролю за якістю та безпечністю питної води на об'єктах водопостачання.

Про результати проведеної роботи, зокрема інформація про проведені заходи державного нагляду (контролю), комісійні перевірки, результати лабораторних досліджень питної води, а також про вжиті заходи щотижнево інформувався Апарат Ради національної безпеки і оборони України, з висвітленням відповідної інформації на офіційних сайтах Держпродспоживслужби та її територіальних органів.

За інформацією територіальних органів Держпродспоживслужби станом на кінець 2021 року під наглядом знаходилося 62 631 об'єкт водопостачання, у тому числі 10 264 об'єкти централізованого та 52 367 об'єктів нецентралізованого водопостачання та 1 977 об'єктів водовідведення.

У 2021 році було перевірено 12 383 об'єкти водопостачання, що склало 19,7% від кількості об'єктів водопостачання, із них обстежено 3 945 об'єктів централізованого та 8438 об'єктів нецентралізованого водопостачання.

Під час здійснення перевірок на предмет дотримання вимог санітарного законодавства порушення встановлено на 6 619 об'єктах водопостачання, що складає

53,5 % від перевірених об'єктів. Кількість об'єктів централізованого водопостачання, на яких встановлено порушення – 2 495 (63,2 %) та об'єктів нецентралізованого водопостачання – 4 124 (48,9 %).

Таким чином, на більшості перевірених об'єктах централізованого водопостачання встановлено порушення санітарного законодавства. Найвищі показники встановлених порушень на об'єктах централізованого водопостачання у Запорізькій (98 %) і Миколаївській (97,7 %) областях.

У Дніпропетровській, Київській, Луганській, Рівненській, Тернопільській, Харківській та Хмельницькій областях такий показник складає від 81 до 70 %.

У Волинській, Донецькій, Кіровоградській, Львівській, Сумській, Херсонській, Черкаській та Чернівецькій областях відсоток порушень на об'єктах централізованого водопостачання складає від 70 до 50 %.

У Житомирській області такий показник склав 49 %, в Одеській і Полтавській областях - 45 % та у Вінницькій області - 43 %.

Найнижчі показники встановлених порушень на об'єктах централізованого водопостачання у м. Києві (22,7 %), Закарпатській (27,3 %), Івано-Франківській (30,6 %) та Чернігівській (31,2 %) областях.

За результатами проведених перевірок об'єктів нецентралізованого водопостачання в Тернопільській та Миколаївській областях встановлено, що не відповідають встановленим вимогам 98 % таких об'єктів.

Також, порушення встановлені на переважній кількості перевірених об'єктів в Донецькій (90 %), Рівненській (82 %), Запорізькій (75 %), Харківській (71 %), Кіровоградській (57 %), Хмельницькій (54 %) та Вінницькій (46 %) областях.

За результатами перевірок на 336 об'єктах водовідведення, порушення встановлено на 170 (50,6%). Так, у Вінницькій області порушення встановлено на 3-х з 4-х перевірених таких об'єктів, у Волинській - на 1-му з 6-ти перевірених, у Дніпропетровській на 69-ти з 102-х перевірених, у Донецькій області перевірено 5 об'єктів водовідведення, на всіх встановлені порушення, у Житомирській області порушення встановлено на 7-ми з 10-ти перевірених об'єктів водовідведення, у Закарпатській області - на 4-х з 27-ми перевірених, у Запорізькій - на 4-х з 5-ти перевірених, в Івано-Франківській області за результатами перевірок на 6-ти об'єктах водовідведення порушень не встановлено, у Київській області порушення встановлено на 3-х з 5-ти перевірених об'єктів, у Кіровоградській області - на 12-ти з 19-ти перевірених, в Луганській області - на 2-х з 13-ти перевірених, у Львівській області - на 1-му з 23-х перевірених, в Миколаївській - на 11-ти з 12-ти перевірених, у Полтавській області - на 6-ти з 12-ти перевірених, в Тернопільській області - на 5-ти з 7-ми перевірених, в Харківській області - на 8-ми з 27-ми перевірених, в Херсонській області - на 17-ти з 26-ти перевірених, в Хмельницькій області - на 2-х з 3-х перевірених, в Черкаській області - на 3-х з 7-ми перевірених, в Чернівецькій області - на 6-ти з 10-ти перевірених, в Чернігівській області порушення встановлено на 1-му об'єкті водовідведення з 7-ми перевірених.

У 2021 році досліджено понад 17 тис проб питної води централізованого водопостачання, у тому числі за результатами відомчого контролю, не відповідало гігієнічним нормативам 15,3 % досліджених проб. Досліджено за мікробіологічними показниками понад 7,5 тис проб, відхилення склало 12,3 % та за санітарно-хімічними показниками понад 12 тис проб, відхилення від гігієнічних норм склало 16,4 %.

Так, найвищі показники відхилень досліджених проб води з централізованих джерел за мікробіологічними показниками у Миколаївській (46,1 %), у Вінницькій (21,9 %), Одеській (21,7 %) та Харківській (20 %) областях. У Дніпропетровській області показник відхилень склав 13,6 %, в Житомирській - 16,2 %, в Закарпатській - 11,4 %, в Запорізькій - 12,5 %, в Івано-Франківській - 9,4 %, в Луганській - 11,3 %, в Полтавській - 10 %, в Рівненській - 5,5 %, в Тернопільській - 8 %, в Херсонській - 7,3 %, в Хмельницькій - 11,2 %, в Черкаській області - 8,7 % та в м. Києві - 12 %. Показник відхилень на рівні 1,9 - 4,7 % в Львівській, Київській, Кіровоградській, Сумській, Чернігівській та Донецькій областях. Відхилення за мікробіологічними показниками не реєструвалися у Волинській та Чернівецькій областях.

За результатами лабораторних досліджень проб питної води централізованого водопостачання за санітарно-хімічними показниками, встановлено, що найвищі показники відхилень у Миколаївській (84 %), Херсонській (79,6 %), Запорізькій (75%) та Одеській (66,2%) областях. Показники відхилень на рівні 30 - 50 % в Тернопільській (33 %), Хмельницькій (34 %), Рівненській (39,6 %), Дніпропетровській (37,7 %), Кіровоградській (44,2 %), Житомирській (46 %) та Харківській (49,6 %) областях.

Із джерел нецентралізованого водопостачання досліджено 3 732 проби води питної, відхилення встановлено у понад 1 тис проб (28,2 %), зокрема за санітарно-хімічними показниками не відповідало 26,4 % проб, за мікробіологічними показниками - 26 %.

Питома вага відхилень від гігієнічних нормативів за мікробіологічними та санітарно-хімічними показниками складає відповідно: у Вінницькій області - 51% і 27%, у Волинській області - 0 і 28 %, у Донецькій області - 40 % і 95 %, у Житомирській області - 37 % і 50 %, в Закарпатській області - 26,2 % і 5,4 %, у Івано-Франківській області - 12 % і 5,7 %, в Київській області - 3 % і 6,5 %, в Кіровоградській області - 35,7 % і 49 %, в Луганській області - 65 % і 77 %, в Миколаївській області - 36 % і 84 %, в Одеській області - 18 % і 90 %, в Рівненській області - 9 % і 38 %, в Сумській області - 10 % і 57 %, в Тернопільській області - 2,4 % і 24 %, в Хмельницькій - 20,5 % і 9,8 %, в Черкаській - 8,7 % і 7,1 %, в Чернівецькій - 12,4 % і 6,7 %, в Чернігівській - 11 % і 0, в м. Києві - 22 % і 40 %.

Досліджено 603 проби води поверхневих водойм I категорії, відхилення виявлено в 55 пробах (9,1 %), зокрема за санітарно-хімічними показниками не відповідало 9,5 % проб, за мікробіологічними показниками - 14,2 %.

За результатами здійснених заходів державного нагляду (контролю) на підставі встановлених порушень санітарного законодавства територіальними органами Держпродспоживслужби ініційовано 467 засідань комісій ТЕБ та НС, направлено 2 227 приписів, пропозицій, рекомендаційних листів тощо, накладено 493 штрафи на суму 203 516 грн.

За результатами обстеження фахівцями Держпродспоживслужби у Харківській області до правоохоронних органів передано 1 справу.

Основні порушення на об'єктах централізованого водопостачання за результатами проведених перевірок такі:

- виробничий лабораторний контроль безпечності та якості питної води проводиться з порушенням термінів, визначених затвердженою робочою програмою (графіком) виробничого лабораторного контролю безпечності та якості питної води, або не здійснюється взагалі;
- відсутні проекти організації зон санітарної охорони джерела централізованого водопостачання;

- не дотримується особливий режим в межах першого поясу санітарної охорони джерела;
- під час знезараження водопровідної питної води залишкові концентрації реагентів не визначаються;
- відсутні позитивні висновки державної санітарно-епідеміологічної експертизи на нормативно-технічний документ, за яким здійснюється виробництво води питної, технологічний регламент, сполуки, матеріали, речовини, які використовуються в процесі обробки води;
- до територіальних органів Держпродспоживслужби області не надається інформація про результати виробничого контролю безпечності та якості питної води, про забруднення джерел питного водопостачання та аварійні ситуації;
- порушується періодичність проходження медичних оглядів персоналом.

Основні порушення на об'єктах нецентралізованого водопостачання за результатами проведених перевірок такі:

- відсутні санітарні паспорти на інженерні споруди нецентралізованого питного водопостачання;
- колодязі громадського користування потребують оновлення та ремонту;
- не налагоджено відомчий лабораторний контроль питної води;
- несвоєчасно та не в повному обсязі проводиться дезінфекція та очистка.

Для усунення порушень, виявлених у ході обстежень, на адресу органів місцевого самоврядування, балансоутримувачам направляються пропозиції щодо вжиття заходів реагування та доведення об'єктів нецентралізованого питного водопостачання до нормативних вимог.

У 2021 році у зв'язку з реформуванням адміністративно-територіального устрою здійснювалася зміна балансоутримувачів та суб'єктів господарювання, які забезпечують експлуатацію об'єктів водопостачання. Так, процеси щодо визначення балансоутримувачів (суб'єктів господарювання) об'єктів централізованого водопостачання та забезпечення наявності у них відповідних дозвільних документів, які відбувалися протягом 2021 року, унеможливили проведення планових заходів державного нагляду контролю територіальними органами Держпродспоживслужби у повному обсязі відповідно до річного плану.

У 2021 році працівники територіальних органів Держпродспоживслужби взяли участь у розслідуванні 3 спалахів гострої кишкової інфекції, які пов'язані з вживанням неякісної питної води, всі у закладах дитячої освіти, внаслідок якого постраждало 52 особи, у тому числі 47 дітей. Зокрема один у Чернівецькій області, с. Іспас (забруднена питна вода з нецентралізованого джерела), один в Одеській області, м. Чорноморськ (ймовірно забруднена питна вода з централізованої мережі) та один у м. Тернополі (забруднена кип'ячена вода для пиття).

4.3 За інформацією Держекоінспекції

Згідно із статтею 20² Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Положенням про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275, Держекоінспекція є центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього

природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів та здійснює свої повноваження безпосередньо та через утворені в установленому порядку територіальні та міжрегіональні територіальні органи.

Протягом 2021 року державний нагляд (контроль) у сфері охорони, раціонального використання та відтворення водних ресурсів здійснювали центральний апарат Держекоінспекції, 11 територіальних органів у Вінницькій, Волинській, Донецькій, Луганській, Львівській, Закарпатській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій, Чернігівській областях та 7 міжрегіональних територіальних органів (Столичний, Карпатський, Центральний, Поліський, Південно-Західний, Південний, Придніпровський округи).

У рамках реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища з метою оптимізації структури територіальних та міжрегіональних територіальних органів Держекоінспекції відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 09.09.2020 № 802 «Про утворення міжрегіональних територіальних органів та ліквідацію територіальних органів Державної екологічної інспекції» протягом звітного року ліквідовані державні екологічні інспекції у Житомирській, Рівненській, Чернівецькій, Кіровоградській областях та Азовська морська екологічна інспекція.

Скорочення кількості територіальних органів Держекоінспекції має низку переваг: зменшення бюрократичного апарату, оптимізація витрат та можливість перерозподілу коштів на виконання заходів контролю.

Протягом 2021 року Держекоінспекцією, її територіальними та міжрегіональним територіальними органами у сфері охорони, раціонального використання та відтворення водних ресурсів (крім морських вод), у тому числі у зонах санітарної охорони джерел питного водопостачання проведено 8 242 перевірки, при цьому інструментально-лабораторний контроль за дотриманням нормативів скидів зворотних вод здійснювався на 850 підприємствах. Проконтрольовано 1 096 випусків зворотних вод, з яких на 786 встановлено наднормативні скиди, що склало 72% від загальної кількості проконтрольованих скидів. Загалом відібрано 7 343 проб вод, у тому числі 2 337 проб зворотних вод та 5 006 проб поверхневих вод (крім морських вод), у яких виконано 106 377 визначень складу та властивостей вод.

Основними порушеннями вимог водоохоронного законодавства є:

- забруднення вод недостатньо-очищеними та неочищеними стічними водами;
- недотримання умов дозволу або порушення правил спеціального водокористування;
- недодержання правил ведення державного обліку вод;
- пошкодження водогосподарських споруд і пристроїв, порушення правил їх експлуатації;
- невиконання раніше наданих приписів про усунення виявлених порушень;
- відсутність спеціального дозволу на користування надрами (підземні води);
- недотримання правил експлуатації очисних споруд.

До основних проблем у сфері охорони та раціонального використання водних ресурсів відносяться:

- диспропорція між потужностями водопровідних мереж та каналізаційних очисних споруд, їх незадовільний технічний стан та неефективність роботи;

- невпровадження водозберігаючих технологій та нових технологічних схем очистки стічних вод;
- невирішення питання очистки високомінералізованих вод на об'єктах гірничорудної промисловості;
- відсутність в цілому ряді міст та селищ міського типу централізованих каналізаційних систем;
- відсутність в більшості населених пунктів та промислових вузлах очисних споруд зливових стоків;
- відсутність проектів організації та створення прибережних захисних смуг водоохоронних зон та винесення їх в натуру.

За фактами виявлених порушень вимог законодавства про охорону водних ресурсів складено 7 348 протоколів про адміністративні правопорушення, до адміністративної відповідальності у вигляді штрафів притягнуто 6 235 осіб на загальну суму 1 266,302 тис. грн., з яких стягнуто 1 170,788 тис. грн.

Відповідно до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 20.07.2009 № 389, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.08.2009 за № 767/16783, розраховано збитки та пред'явлено 1 091 претензійно-позовних матеріалів на загальну суму 282 134,76 тис. грн., з яких відшкодовано 810 на загальну суму 41 309,496 тис. грн.

З метою припинення негативного впливу на водні ресурси при здійсненні господарської діяльності до судових органів для прийняття відповідних рішень подано 29 позовів, за якими прийнято 7 рішень про тимчасову заборону (зупинення) діяльності суб'єктів господарювання до усунення виявлених порушень.

До правоохоронних органів направлено 245 матеріалів, в тому числі 119 матеріалів з ознаками кримінального правопорушення, за якими відкрито 44 кримінальні провадження.

Відповідно до вимог пункту 7 статті 41 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» та статті 55 Водного кодексу України у звітному періоді Держекоінспекцією внесено Держводагентству 16 приписів про анулювання дозволів на спеціальне водокористування у разі виявлення випадків невиконання водокористувачами умов дозволів на спеціальне водокористування.

Державною екологічною інспекцією України на виконання доручення Прем'єр - міністра України від 07.09.2021 № 39200/1/1-21 торік здійснено позапланові перевірки підприємств-забруднювачів, які скидали забруднені зворотні води у поверхневі водні об'єкти у 2020 році і мають негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення екологічної безпеки держави.

За фактами виявлених в ході перевірок порушень вимог водоохоронного законодавства відповідальних осіб притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді штрафів на загальну суму 240,759 тис. грн., розраховано збитки та пред'явлено відповідачам претензії на загальну суму 54 531,64 тис. грн., видано приписи щодо усунення виявлених порушень. До проведення 42 позапланових перевірок територіальні та міжрегіональні територіальні органи Держекоінспекції суб'єктами господарювання були безпідставно не допущені. За результатами недопусків складено

акти про недопущення до проведення перевірки, викликано поліцію та подано заяви про вчинення кримінального правопорушення до правоохоронних органів.

З метою посилення здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства у сфері охорони, раціонального використання вод та відтворення водних ресурсів Держекоінспекцією ініційовано внесення змін до Методики розрахунку розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства про охорону та раціональне використання водних ресурсів, які затверджені наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 16.02.2021 № 119, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21.05.2021 за № 678/36300, яким передбачено приведення положень Методики у відповідність з вимогами законодавства України.

Крім того, Держекоінспекцією взято участь в опрацюванні таких законопроектів:

✓ «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині посилення відповідальності у сфері охорони природи, використання природних ресурсів» (реєстр. № 6175 від 13.10.2021);

✓ «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення в частині посилення відповідальності у сфері охорони природи, використання природних ресурсів» (реєстр. № 6175-1 від 01.11.2021).

На виконання завдань, визначених Указом Президента України від 08.11.2019 № 837 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави», Держекоінспекцією у складі робочої групи взято участь у розробці проекту Закону України «Про державний екологічний контроль» (зареєстрований у Верховній Раді України від 19.02.2020 № 3091), прийняття якого удосконалисть систему державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів та дасть можливість забезпечити належне реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони довкілля. 15.07.2021 народними депутатами України 251 голосом підтримано прийняття законопроекту № 3091 у першому читанні.

5. СТАН СИСТЕМ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ВОДОВІДВЕДЕННЯ У РЕГІОНАХ УКРАЇНИ

5.1 Автономна Республіка Крим, м. Севастополь

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в Автономній Республіці Крим та м. Севастополь за 2021 рік відсутні.

5.2 Вінницька область

Вінницькою обласною державною адміністрацією (Вінницькою обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 94,2 млн. м³ води, що на 5,8 млн. м³ менше, ніж у 2020 році. Загальний обсяг використаної води становив 73,8 (менше на 5,5) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 25,1 (менше на 3,8) млн. м³, на виробничі - 45,7 (більше на 1,5) млн. м³. Для підземної води показники були такими: всього використано - 12,4 (більше на 0,2) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 7,7 (більше на 0,2) млн. м³ (табл. 5.2.1, рис. 5.2.1).

Таблиця 5.2.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	100,1	94,2	-5,8
	<i>поверхневої</i>	85,2	78,9	-6,3
	<i>підземної</i>	14,9	15,3	+0,41
2	Використання води, млн м³			
	всього	79,3	73,8	-5,5
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	28,8	25,1	-3,8
	<i>на виробничі потреби</i>	44,2	45,7	+1,5
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,6	1,5	-0,1
	<i>на зрошення</i>	4,6	1,5	-3,1
	<i>на інші потреби</i>	0,1	0,08	-0,02
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	12,2	12,4	+0,2
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	7,5	7,7	+0,2
	<i>на виробничі потреби</i>	3,0	3,3	+0,3
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,4	1,2	-0,2
	<i>на зрошення</i>	0,2	0,1	-0,1
	<i>на інші потреби</i>	0,1	0,08	-0,02

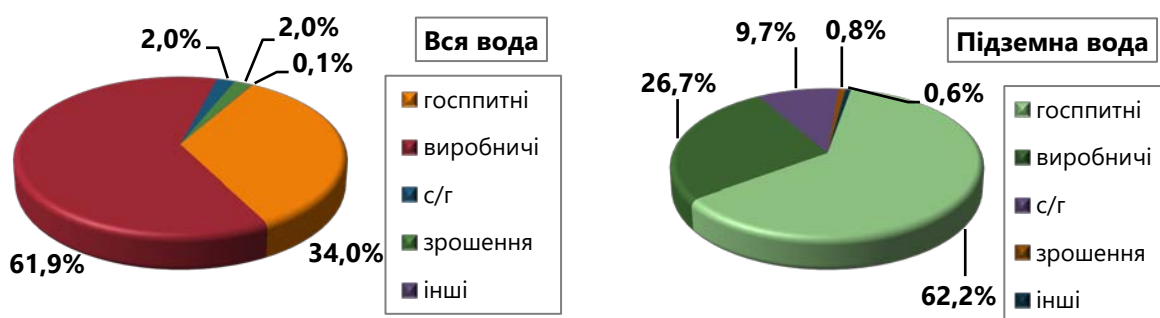

Рис. 5.2.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з р. Південний Буг та підземних водозаборів.

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області залишилась на рівні 2020 р. та була такою (табл. 5.2.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 18 міст, усі 29 смт, 359 сіл (24,7%).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 097 селах;

- **централізоване водовідведення** - усі 18 міст, 19 смт (65,5 %), 5 сіл (0,3%).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 10 смт (Бродецьке, Літин, Теплик, Брацлав, Шпиків, Чернівці, Сутиски, Дашів, Попелюхи, Трудове) та у 1 451 селі.

Таблиця 5.2.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
міста	18	18	18
смт	29	29	19
села	1 456	359	5
Разом	1 503	406	42

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.2.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 525,0 тис. осіб (78,1 %), у смт - 92,0 тис. осіб (67,8 %), у селах - 56,0 тис. осіб (7,3 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 478,0 тис. осіб (71,1 %), у смт - 80,0 тис. осіб (59 %), у селах - 15,0 тис. осіб (2 %).

Таблиця 5.2.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
міста	671,9	525,0	478,0
сmt	135,7	92,0	80,0
села	768,3	56,0	15,0
Разом	1 575,9	673,0	573,0

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 99 % населених пунктів та 99 % населення.

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах: м. Гайсин - 12 год (16 год. у 2020 р.), смт Брацлав, смт Вапнярка - 18 год. (18 год. у 2020 р.).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 295, з них поверхневих - 5; кількість свердловин - 350. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 10,3 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.2.2):

- ❖ піднято води - 42,4 млн. м³;
- ❖ очищено - 42,4 млн. м³ або 100 % до обсягу піднятої води;
- ❖ подано усім споживачам - 38,8 млн. м³ або 91,5 %;
- ❖ реалізовано - 35,5 млн. м³ або 83,7 %;
- ❖ знезаражено - 38,8 млн. м³ або 91,5 %;
- ❖ втрати та технологічні витрати - 6,9 млн. м³ або 16,3 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 40,0 млн. м³ або 94,3 % від загального обсягу; смт - 2,2 млн. м³ або 5,2 %; сільські населені пункти - 0,2 млн. м³ або 0,5 %.

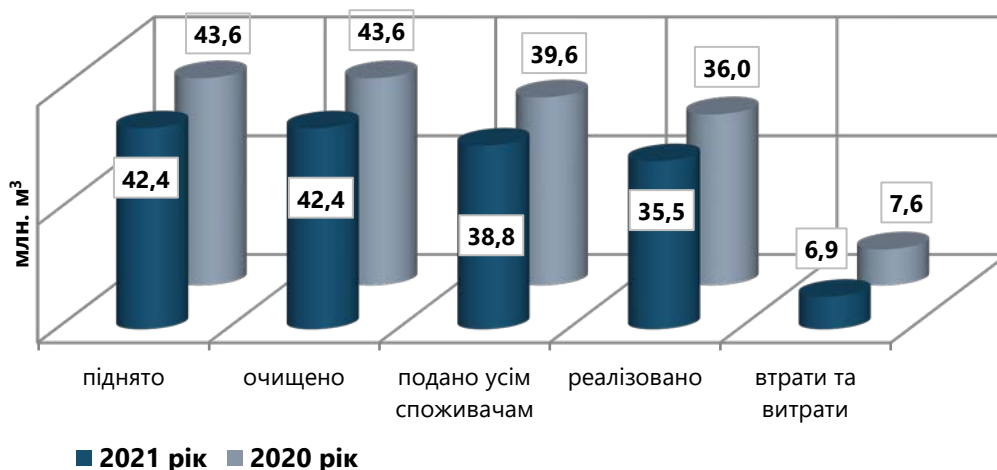

Рис. 5.2.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 71,7; за категорією «населення» - 42 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 246 (фактична потужність - 220,3 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 560 одиниць, з них заміни потребували 140 або 25 % насосів, було замінено протягом року - 62 або 44,3 % від потреби (рис. 5.2.3).

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 194 км, з них ветхих та аварійних - 962,5 км або 30,1 %; протягом року було замінено 22,8 км або 2,4 % від потреби (рис. 5.2.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,7 до 0,8 аварій на 1 км мережі.

КІЛЬКІСТЬ
водопровідних насосних станцій, 2021 р.   **водопровідного насосного обладнання**

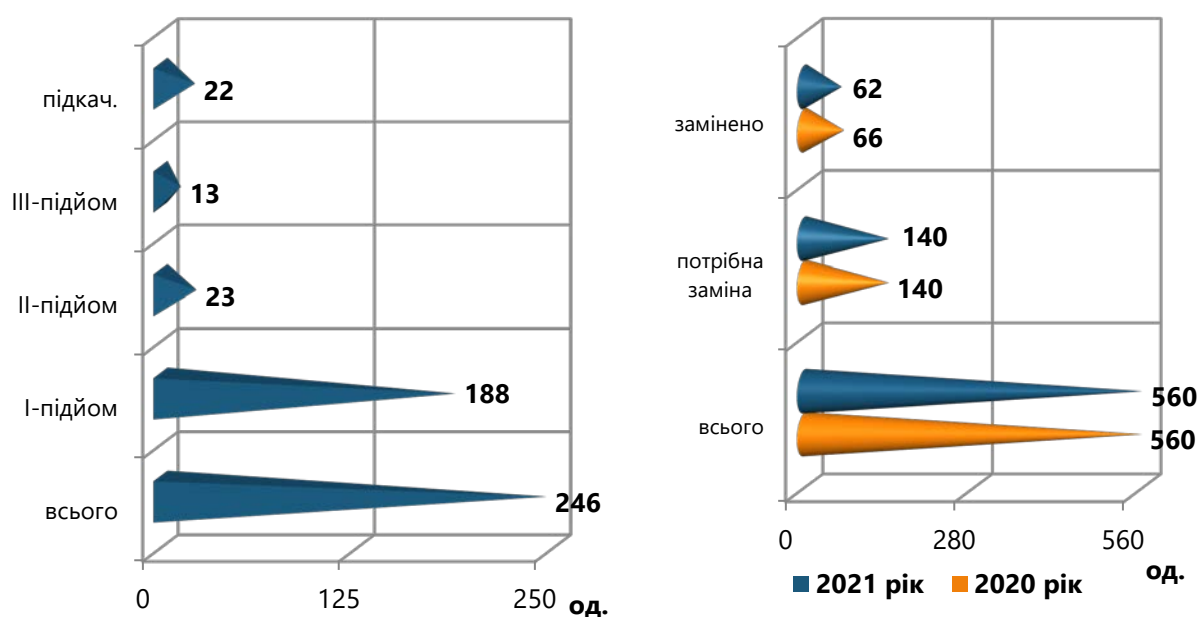

Рис. 5.2.3

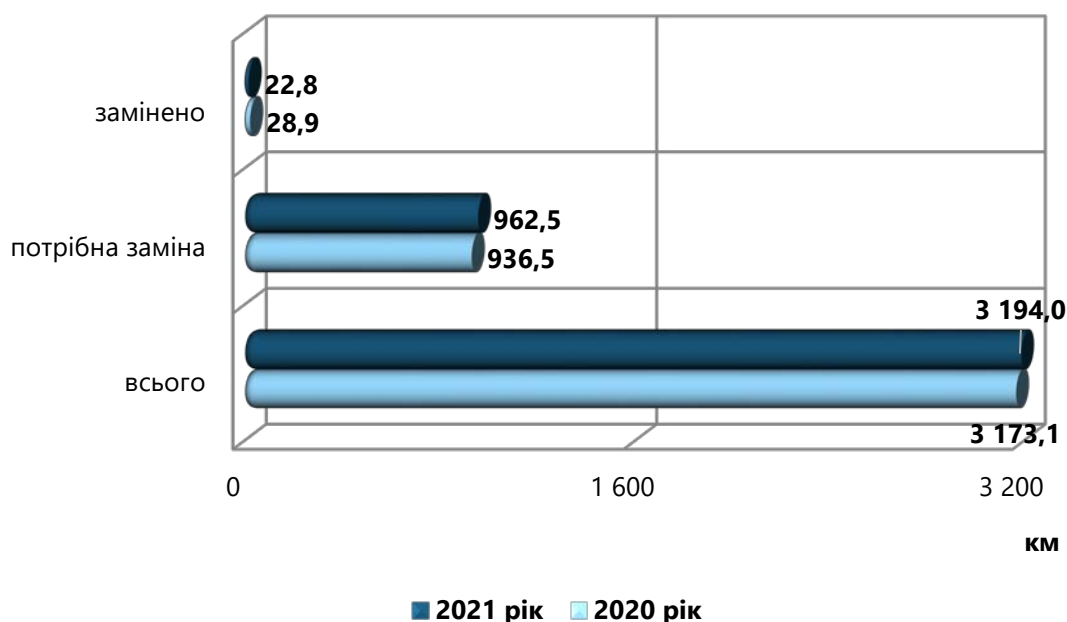

Рис. 5.2.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 50 з сумарним об'ємом - 68,7 тис. м³; водонапірні башти - 272 з сумарним об'ємом - 8,9 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 0,63 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 68 до 75 %; квартир - з 92 до 95 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину залишилось на рівні 2020 р.: у містах - 100; у смт - 80; у сільських населених пунктах - 50 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.2.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 29,0 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 29,0 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 29,0 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 29,0 млн. м³ або 100 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 28,6 млн. м³ або 98,6 % від їх загальної кількості; у смт - 0,2 млн. м³ або 0,7 %; у сільських населених пунктів - 0,2 млн. м³ або 0,7 %.

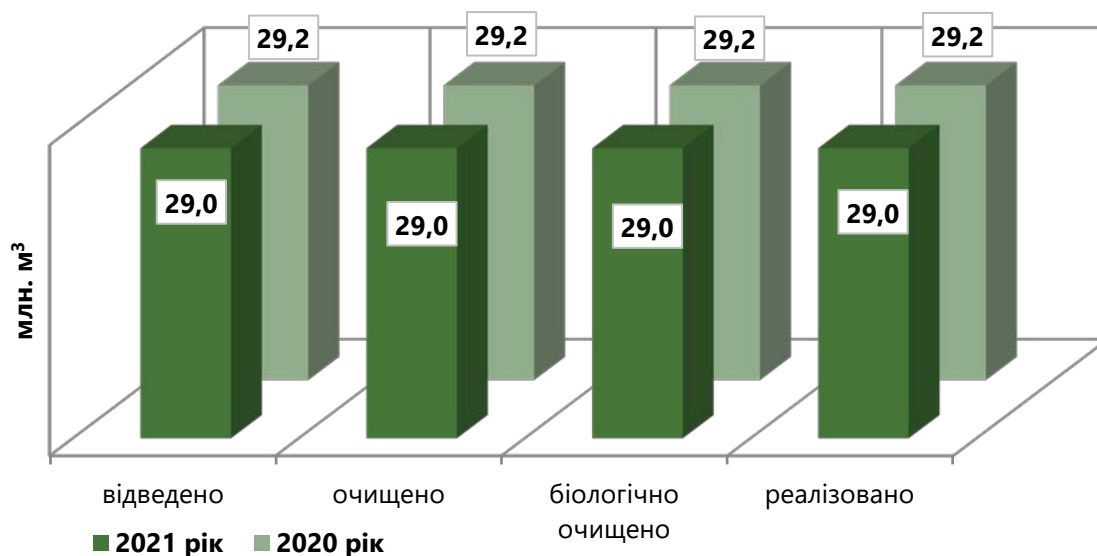

Рис. 5.2.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 94 НС (загальна фактична потужність - 122,24 млн. м³/рік); 240 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 77 або 32,1 % насосів, протягом року заміна насосів не проводилась;

➤ 43 очисних споруди (загальна фактична потужність - 147,7 млн. м³/рік), з них 20 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.2.6).

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 097,0 км, з них ветхих та аварійних - 260,0 км або 23,7 %; протягом року було замінено 2,1 км або 0,8 % від потреби (рис. 5.2.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,8 до 0,9 аварії на 1 км мережі.

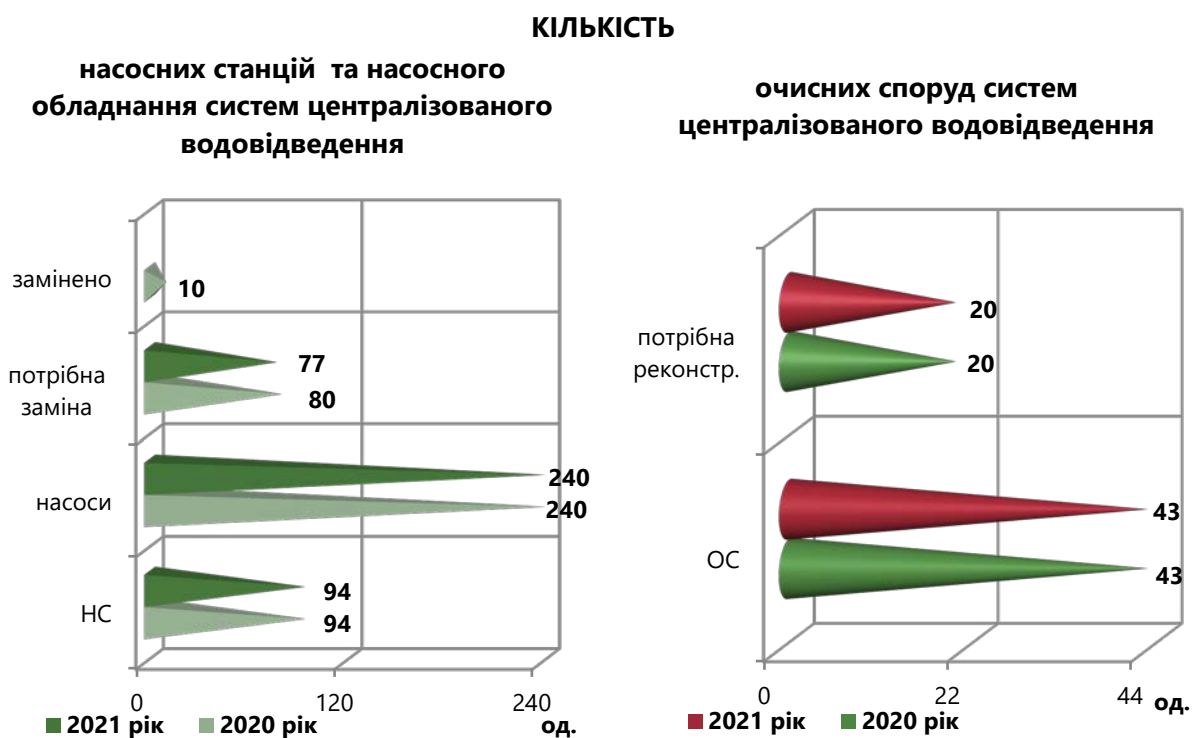

Рис. 5.2.6

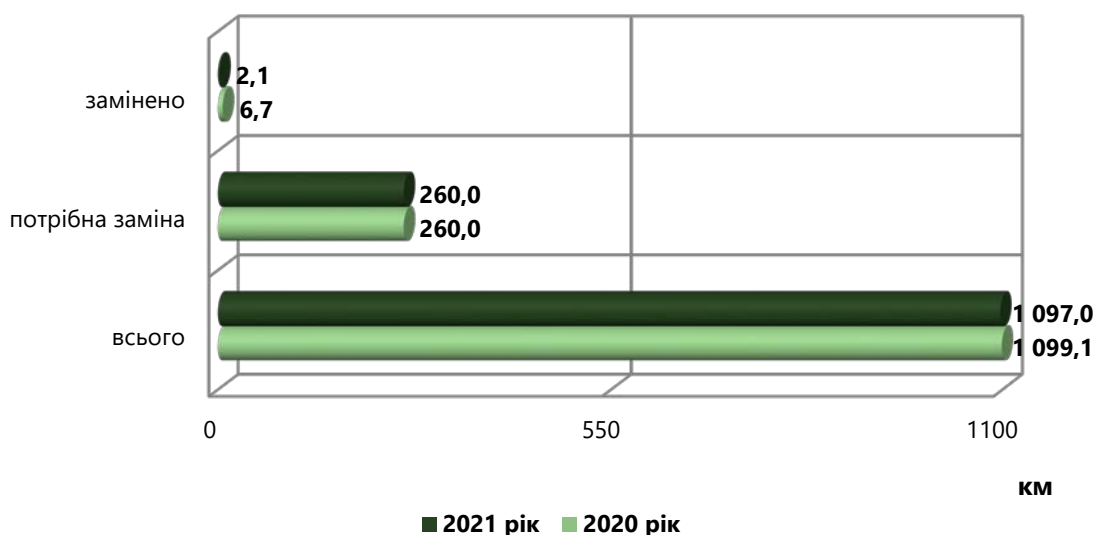

Рис. 5.2.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системах водопостачання зросли з 35,2 до 37,6 млн. кВт-год/рік; питомі витрати знизилась - до 1 263,5 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 21,98 до 22,8 млн. кВт-год/рік; питомі витрати зросли - до 765,6 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання зменшилась з 21 979,76 до 20 426 тис. грн.; в системах водовідведення - відсутня.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	14,48	12,58	7,45	10,32
максимальні	54,61	60,00	66,55	66,76
<i>для населення</i>				
мінімальні	10,0	13,07	6,96	8,51
максимальні	30,0	31,08	32,58	43,44
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	10,56	14,30	6,79	9,13
максимальна	50,79	43,92	41,74	62,24
середня	30,60	28,30	24,30	35,50
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	100	100	100	85,0
<i>для населення</i>	76	77,3	70,6	64,0

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надають 80 підприємств (у 2020 р. - 80 підприємств), в тому числі 24 спеціалізованих комунальних, 41 багатогалузеве комунальне, 15 відомчих. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 63 підприємства; до іншої - 2.

Базове підприємство області - КП «Вінницяоблводоканал».

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Вінниця-облводоканал»		КП «Водоканал м.Могилів-Подільський		КП «Хмільник-водоканал»		КП «Тульчин-водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	31,94	30,91	1,0	1,0	0,96	1,03	0,90	0,90
<i>очищено</i>	31,89	30,87	0,74	-	0,96	1,03	-	-

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Вінницька область

Показники	КП «Вінниця-облводоканал»		КП «Водоканал м.Могилів-Подільський»		КП «Хмільник-водоканал»		КП «Тулчин-водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>подано усім споживачам</i>	28,36	27,39	0,80	0,80	0,82	0,88	0,50	0,50
<i>реалізовано</i>	18,29	17,74	0,73	0,75	0,55	0,59	0,50	0,50
<i>втрати та витрати</i>	13,65	13,17	0,21	0,19	0,41	0,44	0,40	0,40
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	631,47	634,86	101	101	101,4	101,4	84	98,6
<i>ветхі та аварійні</i>	172,7	177,1	25	25	37,9	37,6	15,5	17
<i>замінено</i>	1,0	1,0	8,7	9,0	0,5	0,6	-	-
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	23,59	24,01	0,29	0,77	0,91	0,89	0,9	0,9
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	29 158*	6802,8	-	-	173,9	498,4	-	-
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	16,94	16,60	0,54	0,55	0,55	0,69	0,4	0,4
<i>відведено</i>	23,99	24,58	0,54	0,55	0,55	0,69	-	-
<i>очищено</i>	23,98	24,58	0,54	0,55	0,55	0,69	0,4	0,4
<i>біологічно очищено</i>	23,98	24,58	0,54	0,55	0,55	0,69	0,4	0,4
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	551,01	558,62	40,4	40,4	44,2	43,9	56,5	56,7
<i>ветхі та аварійні</i>	97,6	107,5	15,0	15,0	15,8	15,2	6,4	5,4
<i>замінено</i>	1,0	1,16	0,5	0,6	0,1	0,1	0,8	-
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	18,59	18,65	0,29	0,71	0,76	0,79	0,3	0,2
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	29 158*	5284,2	-	-	142,3	464,9	-	-

* загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	6,1	13,4
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	2,0	6,9
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	3,3	0,3
4.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	0,3	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		11,7	20,3

Загальна вартість здійснених заходів з розвитку ліцензіатом НКРЕКП - КП «Вінницяоблводоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 101,9 млн. грн. (172,3 млн. грн. у 2020 р.), для систем водовідведення - 12,7 млн. грн (5,1 млн. грн. у 2020 р.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	13,1	14,9
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,3	12,7
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	16,7	14,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	26,8	11,2
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	44,2	44,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	39,3	44,2
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	13,8	15,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	12,5	11,4
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	14,0	15,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	13,0	11,2
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	13,3	10,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	18,9	16,1

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Липовець, смт Чернівці, смт Сутиски (харчоблок Сутисківський ліцей), харчоблок Спеціалізований заклад ЗСО І-ІІІ ст.№1), смт Тиврів (харчоблок КНП «Багатопрофільна лікарня», харчоблок ОЗО ЗОШ І-ІІІ ст.№1), с. Рівне, с. Конищів, с. Дзвониha (харчоблок ЗДО «Бджілка»), с. Василівка (харчоблок ОЗО ЗОШ І-ІІІ ст.№1, с. Жахнівка (харчоблок ЗОШ І-ІІ ст.), с. Уяринці (харчоблок ЗОШ І-ІІ ст.), с. Немія, с. Серебря, с. Борівка, с. Березівка, с. Гонтівка, с. Моївка, с. Бабчинці, с. Мазурівка, с. Джурин, с. Заливанщина, с. Радівка, с. Дружне, с. Черепашинці, с. Уладівське, с. Хомутиці, с. Глинськ, с. Люлинці, с. Дружне	Мікробіологічні
м. Бершадь, смт Чечельник, смт Теплик (ЗОШ №2), с. Соколівка, с. Яланець, с.Кислицьке, с.Борщагівка	Мікробіологічні (ЗМЧ, загальні коліформи)
с.Балки, с. Вівсяники, с. Миколаївка, с.Чернятка	Мікробіологічні (ЗМЧ, загальні коліформи, <i>E.coli</i>)
м. Гайсин, м.Бар, м. Тульчин, смт Вороновиця, смт Теплик (кран артсвердловини, вул. Енергетиків, 4, ЗОШ №2, водогінний кран умивальника), м.Жмеринка (ЗДО №8 «Барвінок», кран харчоблоку), с. Якушинці, с. Хижинці, с. Михайлівка, с. Оленівка, с. Побережне, с. Хижинці, с. Степанівка, с. Широка Гребля, с. Йосипівка, с. Юрівка, с.Кузьминці, с.Чемериси, с.Ялтушків, с. Кукули, с. Студена, с. Летківка, с. Липівка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
смт Томашпіль, с. Гальжбіївка, с. Махаринці, с. Сигнал, с.Хмарівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>)
м. Погребище	Мікробіологічні (ЗМЧ, загальні коліформи), рН, каламутність, залізо загальне, амоній

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Вінницька область

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Ладизин, м. Шаргород, м. Калинівка, с. Будне, с. Писарівка, с. Плебанівка, с. Копистирин, с. Мурафа, с. Джурин	Мікробіологічні, санітарно-хімічні
м. Козятин	Мікробіологічні (ЗМЧ, загальні коліформи, <i>E.coli</i>), каламутність, загальна жорсткість
с.Довгополівка	Мікробіологічні (загальні коліформи), нітрати
с. Глибочок, с. Гордіївка	Мікробіологічні (ЗМЧ), нітрити
с. Савинці	Мікробіологічні (ЗМЧ), нітрати
с. Ольгопіль	Мікробіологічні (ЗМЧ, загальні коліформи), сульфати
с. Білопілля	Мікробіологічні (ЗКФ), залізо загальне, амоній, каламутність
с. Непедівка	Мікробіологічні (ЗМЧ, ЗКФ), каламутність
м. Ямпіль, с. Кордишівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>), сульфати
с. Миронівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>), сульфати, нітрати
м. Хмільник, м. Могилів-Подільський, м. Гнівань (харчоблок ОЗО Альтернативна ЗОШ I-III ст.№1), с. Вахнівка, с. Стіна, с. Курашівці	Санітарно-хімічні
м. Немирів, с.Медвежа, с.Райгород, с. Чуків, с. Махнівка	Загальна жорсткість, нітрати
с. Тягун, с. Володимирівка	Загальна жорсткість
с. Слободище	Забарвленість
с. Петрашівка	Нітрати

Охорона природних водойм

Таблиця 5.2.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	52,57	52,91
нормативно чистих без очищення	25,12	25,64
нормативно очищених	27,32	26,45
недостатньо очищених	0,133	0,795
неочищених	-	0,019
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	27,14	25,68
нормативно чистих без очищення	3,795	3,610
нормативно очищених	22,58	21,42
недостатньо очищених	0,133	0,653
неочищених	-	0,005

Таблиця 5.2.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2020 р.	2021 р.
Проби з водойм I-ї категорії , які не відповідали нормативам:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	8	1
<i>за мікробіологічними показниками</i>	1	1
Проби з водойм II-ї категорії , які не відповідали нормативам за:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	13	5
<i>за мікробіологічними показниками</i>	26	12

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Забезпечення населення якісною питною водою залишається одним із ключових завдань для Вінниччини. Для питного водопостачання в регіоні використовуються відкриті поверхневі водні об'єкти та підземні джерела. В якості джерел централізованого питного водопостачання використовуються відкриті водойми (річки) на п'яти водогонах (у містах Вінниця, Калинівка, Хмільник, Ладизин, Козятин), на які припадає 85% всієї спожитої води в області. На сьогодні частка населених пунктів області, охоплених послугами централізованого водопостачання, становить 26,8%, в тому числі: міста та селища міського типу - 100%, села - 24,5%. Однак, тільки 42,5% міського та сільського населення мають доступ до систем централізованого водопостачання. Решта споживачів забезпечуються питною водою із підземних джерел (свердловини, каптажні криниці).

В області у 63 територіальних громадах послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надають 84 суб'єкта господарювання різних форм власності, які розташовані в містах, селищах, селах області, та отримали відповідні ліцензії на право провадження господарської діяльності. Є такі територіальні громади, в яких послуги з централізованого водопостачання надають 2 і більше суб'єкта господарювання. Так, найбільше суб'єктів господарювання - 4 в Козятинській, Мурованокуріловецькій, Піщанській та Тульчинській територіальних громадах, в Агрономічній, Барській, Жмеринській, Немирівській, Томашпільській - по 3. Водночас в Томашпільській та Тростянецькій територіальних громадах відбулось об'єднання таких суб'єктів господарювання.

На даний час продовжується робота щодо агрегації підприємств централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до адміністративного устрою України. Дане питання неодноразово піднімалось на нарадах та семінарах з питань житлово-комунального господарства та знаходиться на контролі обласної військової адміністрації. Протягом останніх років в області намітилась чітка тенденція щодо збільшення основних виробничих потужностей підприємств водопровідно-каналізаційного господарства. Проводиться робота щодо будівництва та введення в експлуатацію нових.

Незважаючи на позитивну динаміку в галузі водопровідно-каналізаційного господарства, існує ряд проблемних питань, над якими постійно працюють керівники підприємств спільно з органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Виробниче обладнання підприємств в середньому зношене на 40%. Як наслідок, витоки і непродуктивні втрати води становлять 30%. Потребує заміни застаріле енергозатратне насосне обладнання.

З метою вирішення проблемних питань в сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення обласною військовою адміністрацією вживаються заходи щодо залучення коштів міжнародних фінансових організацій та інших джерел фінансування.

Зокрема, Міністерству розвитку громад та територій України надано пропозиції щодо можливої реалізації 20-ти актуальних проєктів з п'яти територіальних громад щодо модернізації систем питного водопостачання та централізованого водовідведення в рамках позики Європейського інвестиційного банку за програмою DANIDA на загальну суму позики 2 млн. грн.

Відповідно до інформації, наданої територіальними громадами, у 2021 році за рахунок різних джерел фінансування, в тому числі державного бюджету, було впроваджено 50 проєктів з будівництва, реконструкції систем питного водопостачання та централізованого водовідведення на суму 97,5 млн. грн.

Комунальне підприємство «Вінницяоблводоканал» співпрацює із Міжнародним банком реконструкції та розвитку в рамках Другого проєкту розвитку міської інфраструктури та залучає кошти на реалізацію проєктів з реконструкції магістральних мереж водопостачання м. Вінниці. Також укладено Меморандум про співпрацю щодо розвитку системи водопостачання та водовідведення м. Вінниці із Акціонерним товариством спрощеного типу «БЕТЕН Енженєри», Франція.

За останні роки водність річок значно знизилась унаслідок малої кількості опадів та високих температур. Також протягом останніх років посилився вплив аграрного та господарсько-побутового фактору на якість води в річці. Слід зазначити, що водозабори знаходяться на зарегульованій акваторії Південного Бугу, що призводить до суттєвого погіршення якості води джерела. Тому необхідно передбачити можливість використання альтернативних джерел водозабезпечення шляхом будівництва артезіанських свердловин, в результаті використання яких суттєво зменшиться рівень навантаження на водопровідні станції, що дозволить отримати питну воду кращої якості. Згідно проведених досліджень по Вінницькій територіальній громаді прогнозні запаси підземних вод Бузької ділянки затверджені на рівні 13,9 тис. куб м/добу. Прогнозні ресурси двох інших ділянок - Сосонська та Селищенська, що були досліджені в якості перспективних, склали 15 тис. куб м/добу. Потреба водопостачання м. Вінниця з урахуванням на перспективу, складає близько 110 тис. куб м/добу. Тому забезпечити потреби обласного центру питною водою за рахунок лише альтернативних підземних джерел неможливо. Для вирішення питання забезпечення населення питною водою необхідно проводити нові геологорозвідувальні дослідження. З метою раціонального використання водних ресурсів необхідна модернізація систем питного водопостачання та централізованого водовідведення.

Для вирішення проблемних питань в сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області Рішенням 11 сесії Обласної ради 8 скликання від 30 липня 2021 року затверджена Програма «Питна вода Вінницької області на 2021-2025 роки» (далі - Програма). Основним завданням Програми є оптимізація роботи систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення шляхом їх розбудови, розширення мережі абонентів, зменшення непродуктивних втрат та витоків води з системи, технічного переоснащення насосного обладнання та приведення його характеристик до фактичного навантаження, а також проведення економічного аналізу водокористування.

5.3 Волинська область

Волинською обласною державною адміністрацією (Волинською обласною військовою адміністрацією) було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 44,822 млн. м³ води, що на 4,695 млн. м³ більше, ніж у 2020 році. Загальний обсяг використаної води становив - 32,263 (більше на 2,208) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 18,676 (менше на 0,453) млн. м³, на виробничі - 12,493 (більше на 2,615) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 25,545 (менше на 0,285) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 18,676 (менше на 0,453) млн. м³ (табл. 5.3.1, рис. 5.3.1).

Таблиця 5.3.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	40,127	44,822	+4,695
	<i>поверхневої</i>	5,949	8,197	+2,248
	<i>підземної</i>	34,178	36,625	+2,447
2	Використання води, млн м³			
	всього	30,055	32,263	+2,208
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	19,129	18,676	-0,453
	<i>на виробничі потреби</i>	9,878	12,493	+2,615
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,152	0,105	-0,047
	<i>на зрошення</i>	0,670	0,744	+0,074
<i>на інші потреби</i>	0,226	0,245	+0,019	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	25,830	25,545	-0,285
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	19,129	18,676	-0,453
	<i>на виробничі потреби</i>	6,387	6,593	+0,206
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,152	0,105	-0,047
	<i>на зрошення</i>	0,67	0,171	-0,499
<i>на інші потреби</i>	-	-	-	

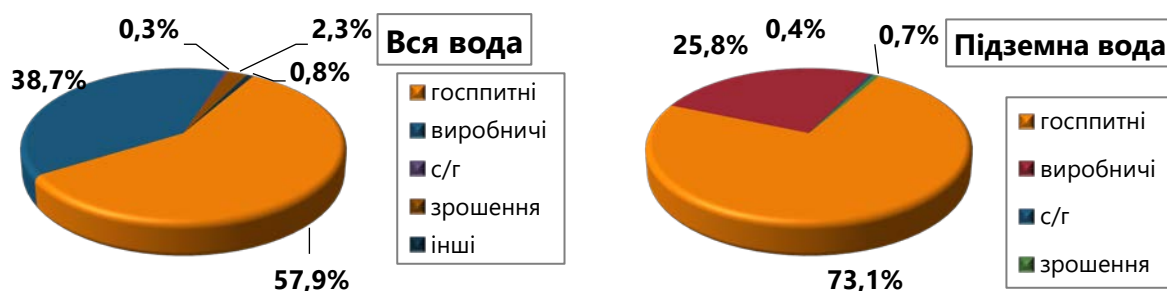

Рис. 5.3.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з 11 підземних водозаборів: Дубнівський, Ново-Дубнівський водозабори, Східний, Південно-Східний,

Омелянівський водозабори (м. Луцьк), Ковельський, Південний (м. Ковель), Міськводозабір, Північний водозабір (м. Володимир), Південний, Північний водозабори (м. Нововолинськ).

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році забезпеченість населених пунктів області не змінилась з попереднім роком та була такою (табл. 5.3.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 11 міст, 18 смт (81,8 %), 319 сіл (30,3 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 4 смт (Головне, Заболоття, Колки, Сенкевичівка) та у 735 селах;
- **централізоване водовідведення** - 9 міст (81,8 %), 18 смт (81,8 %), 25 сіл (2,4 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 2 містах (Берестечко, Устилуг), 4 смт (Головне, Заболоття, Колки, Сенкевичівка) та у 1 029 селах.

Таблиця 5.3.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	11	9
<i>смт</i>	22	18	18
<i>села</i>	1 054	319	25
Разом	1 087	348	52

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.3.3):

- **централізованим водопостачанням**: у містах - 357,4 тис. осіб (82,7%), у смт - 44,2 тис. осіб (43,7 %), у селах - 68,6 тис. осіб (14,1 %);
- **централізованим водовідведенням**: у містах - 286,3 тис. осіб (66,2 %), у смт - 25,0 тис. осіб (24,7 %), у селах - 5,9 тис. осіб (1,2 %).

Таблиця 5.3.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	432,4	357,4	286,3
<i>смт</i>	101,1	44,2	25,0
<i>села</i>	487,8	68,6	5,9
Разом	1 021,3	470,2	317,2

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах -103 л/добу, у смт - 83 л/добу;

- кількість вуличних колективних установок - 106 (менше на 6).

Наступна інформація надана лише по містах області (без смт та сіл).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 11, з них поверхневих - 1; кількість свердловин - 103. Потреба у додатковій потужності водозаборів відсутня.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.3.2):

- ✓ піднято води - 24,99 млн. м³;
- ✓ очищено - 20,59 млн. м³ або 82,4 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 24,00 млн. м³ або 96,0 %;
- ✓ реалізовано - 16,54 млн. м³ або 66,2 %;
- ✓ знезаражено - 24,57 млн. м³ або 98,3 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 8,45 млн. м³ або 33,8 %.

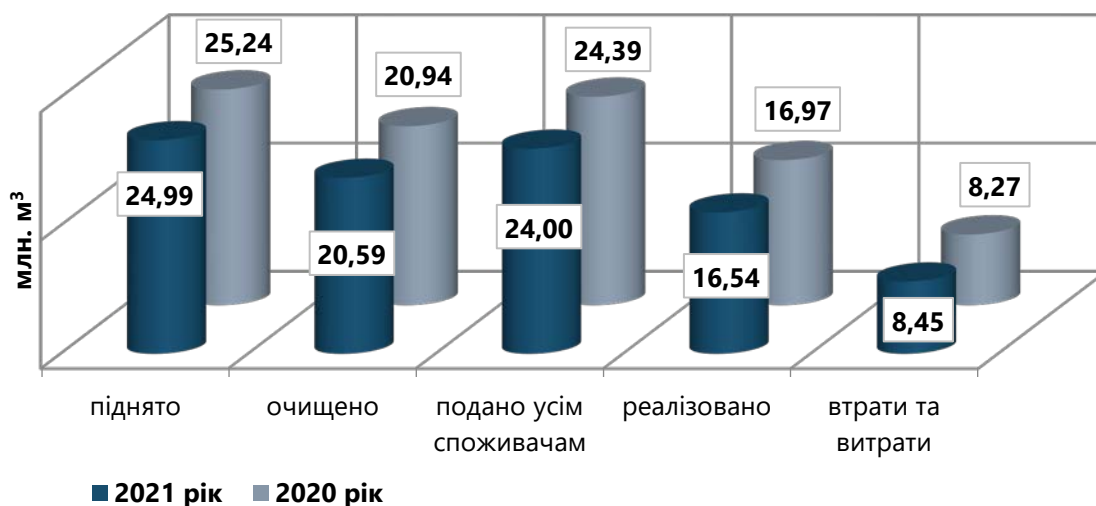

Рис. 5.3.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 65,74; за категорією «населення» - 34,06 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 160 (фактична потужність - 24,99 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 254 одиниці, з них заміни потребували 59 або 23,2 % насосів, було замінено протягом року - 21 або 35,6 % від потреби (рис. 5.3.3).

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила - 714,4 км, з них ветхих та аварійних - 392,5 км або 54,9 %; протягом року було замінено 4,13 км або 1,1 % від потреби (рис. 5.3.4). Показник аварійності мереж знизився з 1,44 до 1,35 аварій на 1 км мережі.

Споруди для зберігання питної води налічували: резервуари чистої води - 30 з сумарним об'ємом - 71,9 тис. м³; 1 водонапірна башта з сумарним об'ємом - 0,55 тис.м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 32,4 до 34,0%; квартир - з 79,7 до 82,4 %.

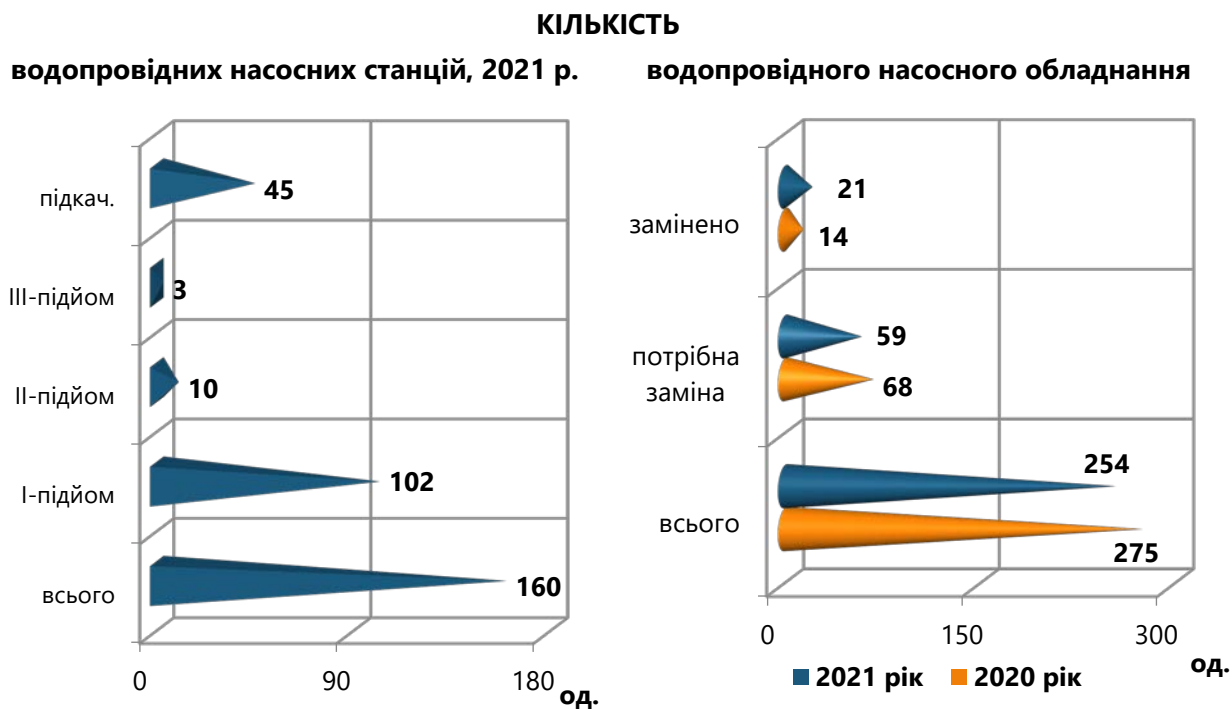

Рис. 5.3.3

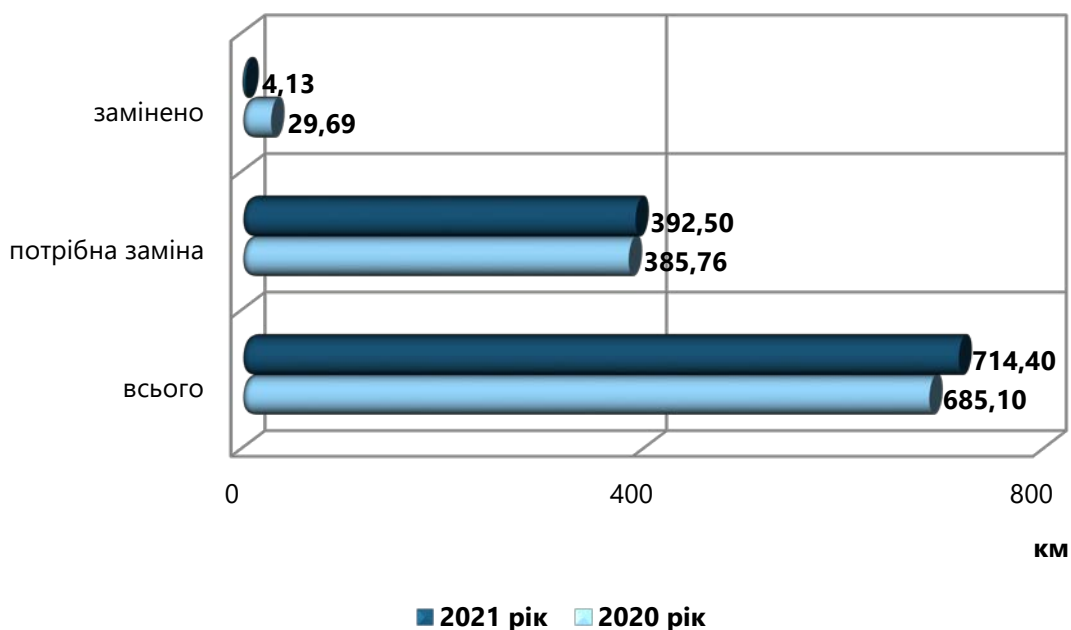

Рис. 5.3.4. Протяжність водопровідних мереж

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину знизилось: у містах - 116,9 л/добу, у смт - 26,1 л/добу, 132,5 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.3.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 16,15 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 22,89 млн. м³;

- ❖ пройшло через очисні споруди - 22,89 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 21,99 млн. м³ або 96,1 %.

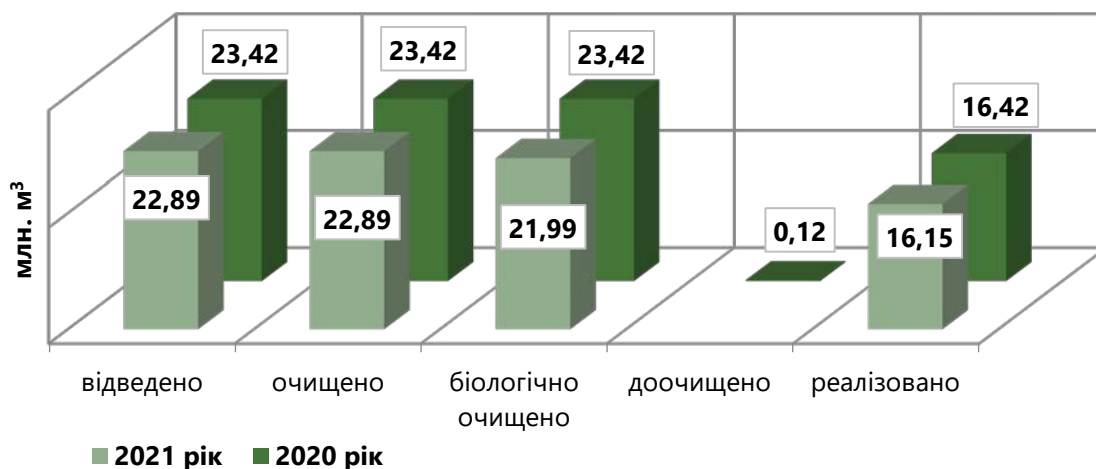

Рис. 5.3.5. Виробничі показники водовідведення

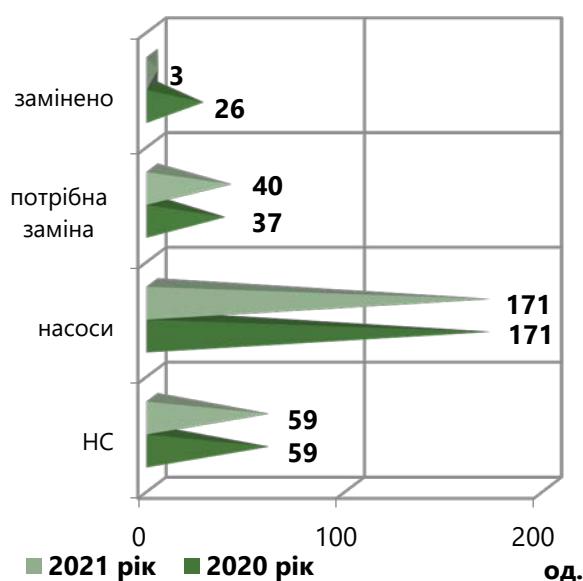
Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

- 59 НС (загальна фактична потужність - 23,53 млн. м³/рік); 171 одиниця насосного обладнання, з них потребували заміни 40 або 23,4 % насосів, було замінено протягом року - 3 або 7,5 % від потреби;

- 8 очисних споруд (загальна фактична потужність - 23,12 млн. м³/рік), з яких усі потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.3.6).

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

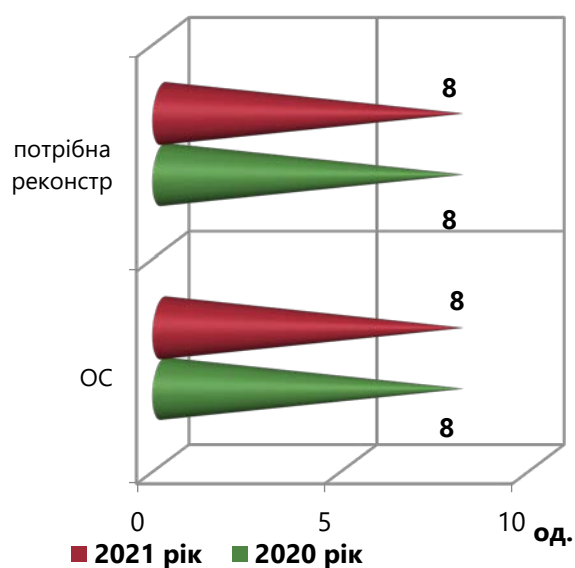

Рис. 5.3.6

Мережі централізованого водовідведення (без сіл) у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 531,28 км, з них ветхих та аварійних - 288,81 км або 54,4 %; протягом року було замінено 0,85 км або 0,3 % від потреби (рис. 5.3.7). Показник аварійності мереж знизився з 0,63 до 0,25 аварій на 1 км мережі.

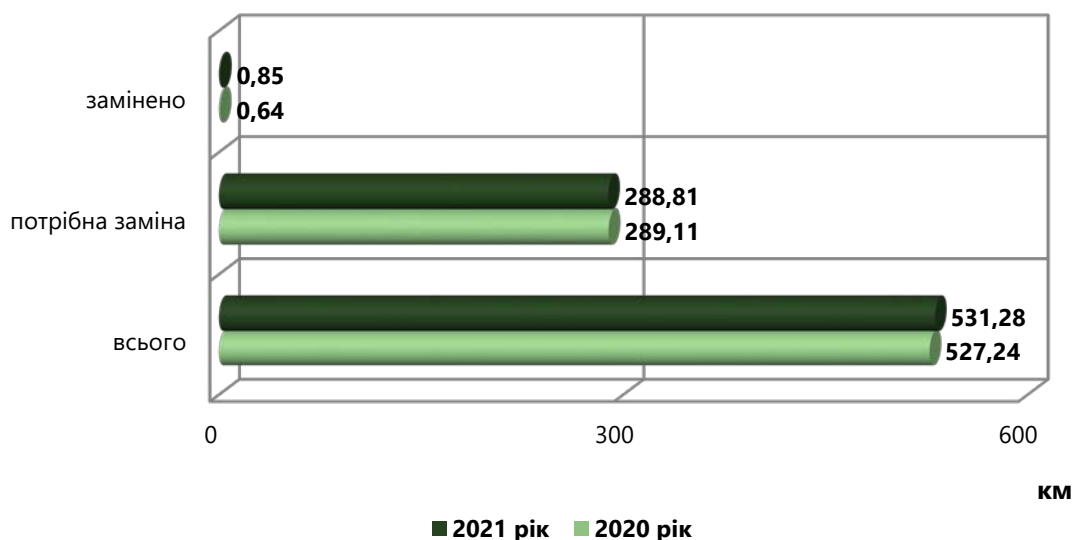

Рис. 5.3.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	5,0	9,49	7,03	8,00
максимальні	20,28	22,65	24,42	32,04
<i>для населення</i>				
мінімальні	4,56	9,49	7,03	8,00
максимальні	20,28	22,65	24,42	32,04
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	4,65	7,80	5,85	5,79
максимальна	26,20	24,08	36,88	43,87
середня	15,43	18,28	21,37	24,83
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	34,7-176,2	54,5-113,1	32,1-135,2	52,1-136,1
<i>для населення</i>	34,7-132,8	54,5-113,1	32,1-132,0	52,1-136,1

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системах водопостачання зросли з 13,05 до 13,27 млн. кВт·год/рік; питомі витрати - з 517 до 530,9 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення знизилась з 15,8 до 14,59 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 643,9 до 635,6 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію зменшилася: у системах водопостачання - з 1 743,4 до 1 258,4 тис. грн.; у системах водовідведення - з 2 060,9 до 792,2 тис. грн.

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 43 підприємства (у 2020 р. - 43), в тому числі 5 спеціалізованих комунальних, 31 багатогалузеве комунальне, 5 відомчих, 2 міждрайонних. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 34 підприємства; до державної - 5, до іншої - 2. Базове підприємство області - КП «Луцькводоканал».

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	УВКГ м. В. Волинський		Ковельське УВКГ «Ковельводоканал»		КП «Луцьк- водоканал»		Підприємство «Нововолинськ- водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	1,87	1,83	3,46	3,16	16,04	16,03	3,87	3,97
<i>очищено</i>	1,54	1,54	3,40	2,97	16,00	15,98	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	1,71	1,71	3,40	2,97	15,43	15,41	3,85	3,91
<i>реалізовано</i>	1,16	1,16	2,05	2,004	11,27	10,89	2,49	2,49
<i>витрати та витрати</i>	0,70	0,67	1,41	1,16	4,77	5,14	1,38	1,48
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	46,1	46,1	108,94	108,94	317,7	347,0	212,34	212,34
<i>ветхі та аварійні</i>	6,1	6,1	74,88	72,97	168,8	168,8	136,00	144,65
<i>замінено</i>	0,78	0,83	1,26	1,91	1,26	0,68	27,20	1,19
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	1,14	1,13	1,466	1,366	8,218	8,51	2,23	2,26
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	469,7	811,4	378,7	-	895,0	447,0	0	0
ВОДОВІДВЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	0,998	0,97	2,035	2,089	17,66	17,05	2,16	2,27
<i>відведено</i>	0,998	0,97	2,665	2,666	17,66	17,05	2,16	2,27
<i>очищено</i>	0,998	0,97	2,665	2,666	17,66	17,05	2,16	2,27
<i>біологічно очищено</i>	0,998	0,97	2,665	2,666	17,66	17,05	2,16	2,27
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	55,9	55,9	115,3	115,3	221,4	225,2	124,10	124,42
<i>ветхі та аварійні</i>	5,3	5,3	73,3	73,3	107,2	107,2	103,00	103,00
<i>замінено</i>	0,28	0,27	0	0	0,03	0,26	0,333	0,320
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	0,532	0,490	2,686	2,551	9,907	9,678	1,95	1,88
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	446,2	345,2	-	-	896,8	447,0	0	0

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	1,079	0,229
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	4,979	1,733
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	4,671	1,578
4.	Науково-технічне і методичне забезпечення	0,040	-
5.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	-	3,954
6.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	1,403	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		12,172	7,924

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП КП «Луцькводоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 11,26 млн. грн. (7,84 млн. грн. у 2020 р.), для систем водовідведення - 13,76 млн. грн. (13,14 млн. грн. у 2020 р.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	<i>санітарно-хімічні показники</i>	7,5	12,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,5	0
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	<i>санітарно-хімічні показники</i>	10,8	13,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	0	0
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	<i>санітарно-хімічні показники</i>	32,1	25,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,4	0
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0	0
	<i>бактеріологічні показники</i>	0	0
водопровідні мережі:			
5	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,4	7,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	0	0
сільські системи водопостачання:			
6	<i>санітарно-хімічні показники</i>	9,6	17,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	1,1	0

Охорона природних водойм

Таблиця 5.3.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	26,549	29,768
нормативно чистих без очищення	3,153	6,586
нормативно очищених	22,973	22,697

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
недостатньо очищених	-	0,063
неочищених	0,423	0,421
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	21,107	21,115
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	20,684	20,649
недостатньо очищених	-	0,045
неочищених	0,423	0,421

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Системи водопостачання та водовідведення підприємств області знаходяться в задовільному робочому стані. В порівнянні з минулим роком суттєвих змін щодо стану водопровідно-каналізаційного господарства області не відбулося.

Для забезпечення населення області якісною питною водою, рішенням сесії обласної ради від 21.12.2012 року № 14/13, затверджена Регіональна програма «Питна вода Волинської області» на 2012-2023 роки зі змінами.

Підприємства водопровідно-каналізаційного господарства області продовжують працювати над покращенням якості надання своїх послуг.

КП «Луцькводоканал» протягом 2021 року реалізовував Інвестиційну програму з обсягом фінансування - 10 192 тис. грн. (без ПДВ), завдяки якій в 2021 році:

- ✓ придбали та встановили насосні агрегати в кількості 6 один.;
- ✓ придбати та встановити трансформатори;
- ✓ впровадили системи знезараження та очищення повітря на двох КНС;
- ✓ провели капітальний ремонт вторинного радіального відстійника № 3 на очисних спорудах каналізації м. Луцька.

Станом на 31.12.2021 року, на виконання заходів Інвестиційної програми 2021 року спрямовано та освоєно 10 376 тис. грн. (без ПДВ), що становить 101,8% від запланованих обсягів.

Підприємство «Нововолинськводоканал» ЖКО НМР, за кошти місцевого бюджету та власні кошти підприємства в 2021 році провело капітальний ремонт, поточний ремонт вуличних водопроводів, загальною протяжністю 1,190 км на суму 562,518 тис. грн.

Обсяг наданих послуг в 2021 році порівняно з 2020 роком збільшився на 110,7%. За 2021 рік фінансовий результат до оподаткування склав +12323,2 тис. гривень.

В каналізаційному господарстві практично всі очисні споруди збудовані до 1990 року за технологіями, розробленими у 60-70 роках минулого століття, і на даний час потребують реконструкції та капітального ремонту, а в окремих населених пунктах необхідне будівництво нових.

Реконструкція та розвиток централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у містах, селищах і селах можлива за умови залучення коштів з бюджетів усіх рівнів, в т.ч. державного.

5.4 Дніпропетровська область

Дніпропетровською обласною державною адміністрацією (Дніпропетровською обласною військовою адміністрацією) було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 360,725 млн. м³ води, що на 0,856 млн. м³ менше, ніж у 2020 році. Загальний обсяг використаної води становив - 337,97 (менше на 0,66) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 282,11 (менше на 0,23) млн. м³, на виробничі - 51,7 (менше на 0,19) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 1,818 (менше на 0,006) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 1,794 (менше на 0,006) млн. м³ (табл. 5.4.1, рис. 5.4.1).

Таблиця 5.4.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	361,581	360,725	-0,856
	<i>поверхневої</i>	359,621	358,785	-0,836
	<i>підземної</i>	1,96	1,94	-0,02
2	Використання води, млн м³			
	всього	338,63	337,97	-0,66
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	282,34	282,11	-0,23
	<i>на виробничі потреби</i>	51,89	51,7	-0,19
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,00	0,96	-0,04
	<i>на зрошення</i>	0	0	0
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	1,824	1,818	-0,006
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	1,8	1,794	-0,006
	<i>на виробничі потреби</i>	0,004	0,004	0
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0	0	0
	<i>на зрошення</i>	0	0	0
	<i>на інші потреби</i>	0,02	0,02	0

Рис. 5.4.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з р. Дніпро та Каховського, Карачунівського, Південного, Іскрівського та Макортівського водосховищ.

Відповідно до наданої інформації на території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.4.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 20 міст, усі 46 смт, 348 сіл (25,4 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 024 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 20 міст, 33 смт (71,7 %), 29 сіл (2,1 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 13 смт (Письменне, Чаплине, Христофорівка, Божедарівка, Аули, Демурине, Червоногригорівка, Горняцьке, Петропавлівка, Залізничне, Курилівка, Лихівка, Вишневе) та у 1 343 селах.

Таблиця 5.4.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	20	20	20
<i>смт</i>	46	46	33
<i>села</i>	1 372	348	29
Разом	1 438	414	82

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.4.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 2 390,32 тис. осіб (96,9%), у смт - 185,21 тис. осіб (84,7 %), у селах - 184,56 тис. осіб (34,3 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 1 799,32 тис. осіб (73,0%), у смт - 81,03 тис. осіб (37,1 %), у селах - 25,69 тис. осіб (4,8 %).

Таблиця 5.4.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	2 465,61	2 390,32	1 799,32
<i>смт</i>	218,62	185,21	81,03
<i>села</i>	537,32	184,56	25,69
Разом	3 221,55	2 760,09	1 906,04

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 29 % населених пунктів та 92 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 142; у смт - 130; у сільських населених пунктах - 118 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 191 (не змінилась з 2020 р.).

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у м. Верхівцеве, сел. Новомиколаївка - 8 годин на добу, як і у 2020 р.

Застосування привізної питної води в області залишилось на рівні 2020 р., та частково або повністю привізна вода застосувалась у 293 населених пунктах, зокрема у 3 смт (Межова, Просяна, Юр'ївка), 1 селище (Письменне, Синельниківський р-н) та у 289 селах; чисельність населення, що споживало привізну воду, складала - 70,61 тис. осіб.

Найгірша ситуація була у смт Межова, де привізною водою користувалось біля 4 тис. осіб (50 % від чисельності населених пунктів), у с. Шолохове - 2,4 тис. осіб (86,4 %) та у смт Просяна - 2,1 тис. осіб (40 %).

Кількість населення, яке користувалось привізною водою, становило:

- у 13 населених пунктів - від 1 000 до 4 000 осіб;
- у 27 населених пунктів - від 500 до 1 000 осіб;
- у 104 населених пунктів - від 100 до 500 осіб;
- у 57 населених пунктів - від 50 до 100 осіб;
- у 63 населених пунктів - від 10 до 50 осіб;
- у 29 населених пунктів - від 1 до 10 осіб.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 201, з них поверхневих - 29; кількість свердловин - 172. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 0,66 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2020 році становили (рис. 5.4.2):

- ✓ піднято води - 360,72 млн. м³;
- ✓ очищено - 346,52 млн. м³ або 96,1% до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 331,8 млн. м³ або 92,0 %;
- ✓ реалізовано - 323,95 млн. м³ або 89,8 %;
- ✓ знезаражено - 335,69 млн. м³ або 93,1 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 36,77 млн. м³ або 10,2 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 259,83 млн. м³ або 72,0 % від загального обсягу; смт - 73,0 млн. м³ або 20,2 %; сільські населені пункти - 27,89 млн. м³ або 7,7 %.

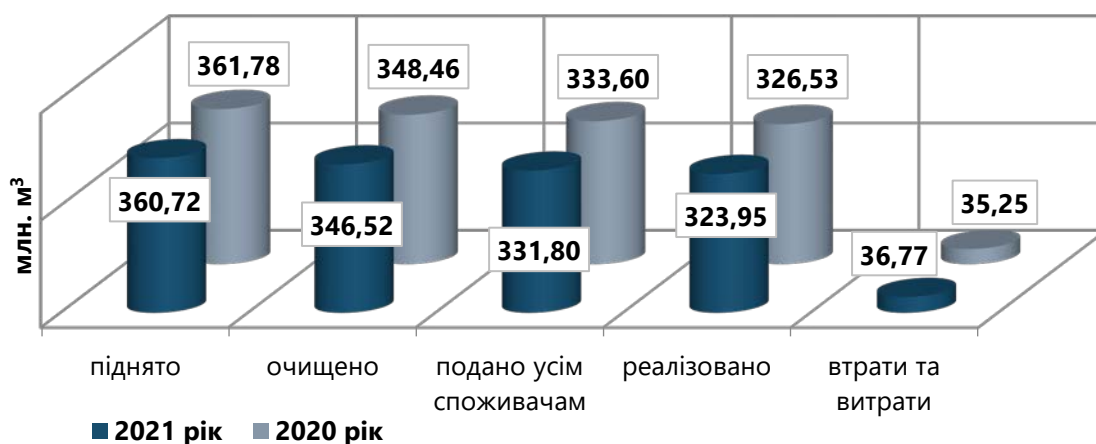

Рис. 5.4.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 1 028,97; за категорією «населення» - 629,53 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 289 (фактична потужність - 628,6 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 959 одиниць, з них заміни потребували 59 або 6,2 % насосів, було замінено протягом року - 9 або 15,3 % від потреби (рис. 5.4.3).

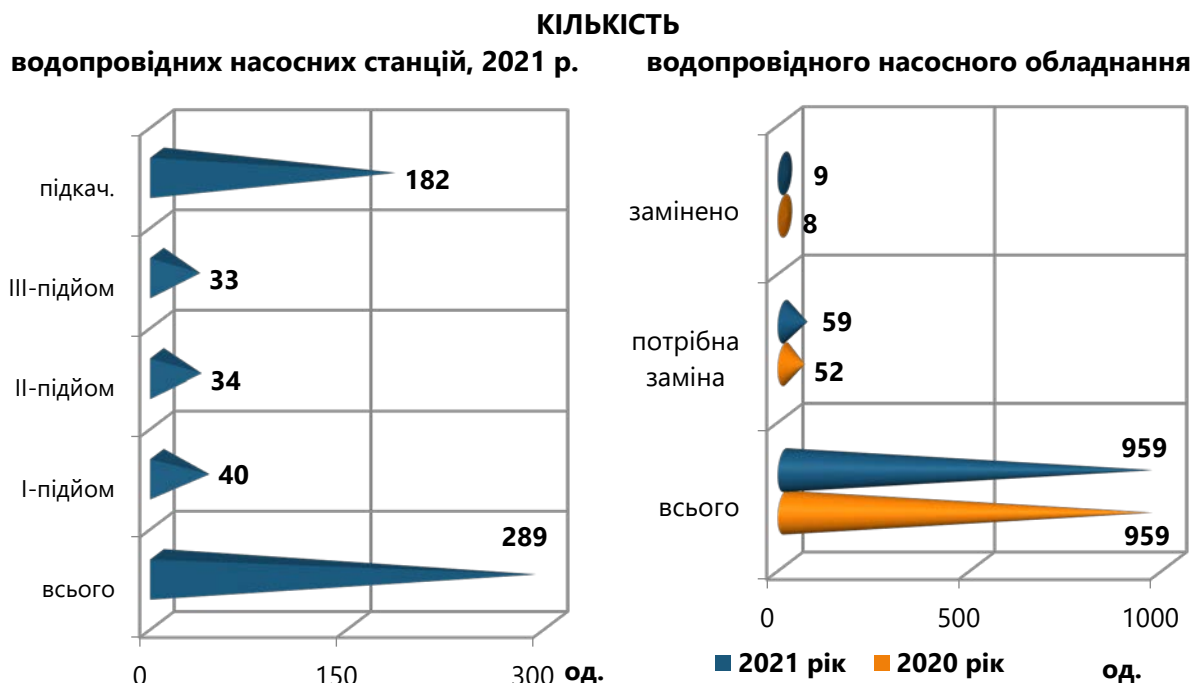

Рис. 5.4.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 14 796,0 км, з них ветхих та аварійних – 5 551,0 км або 37,5 %; протягом року було замінено 29,33 км або 0,5 % від потреби (рис. 5.4.4). Показник аварійності мереж не змінився - 0,15 аварій на 1 км мережі.

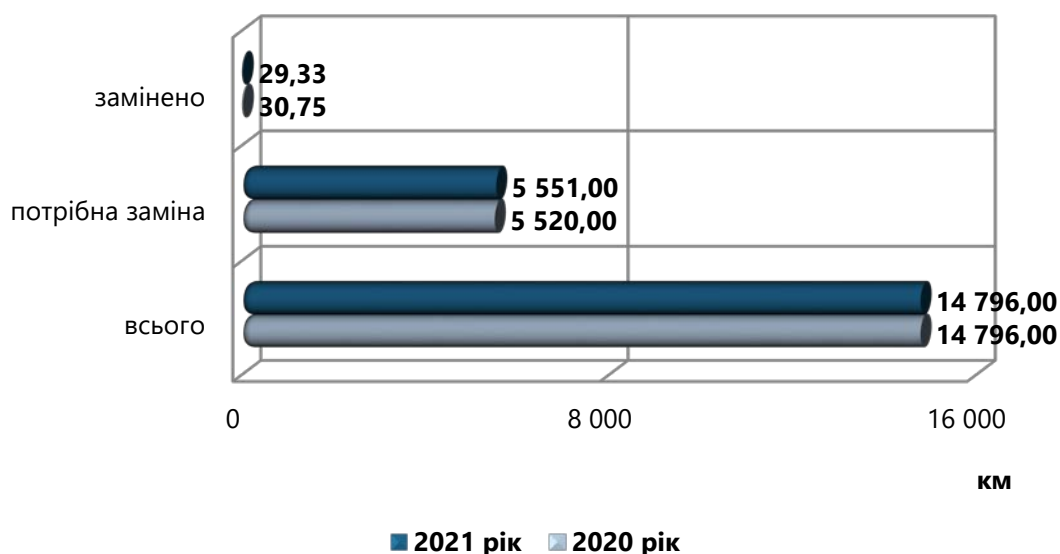

Рис. 5.4.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 180 з сумарним об'ємом - 773 тис. м³; водонапірні башти - 202 з сумарним об'ємом - 333 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 23 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 91 до 91,5 %; квартир - залишився на рівні минулого року - 98 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину не змінилось: у містах - 138; у смт - 115; у сільських населених пунктах - 75 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.4.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 215,08 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 230,56 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 224,6 млн. м³ або 97,4 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 181,72 млн. м³ або 78,8 %;
- ❖ пройшло доочищення - 1,37 млн. м³ або 0,6 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 184,52 млн. м³ або 80 % від їх загальної кількості; у смт - 45,38 млн. м³ або 19,6 %; у сільських населених пунктах - 0,66 млн. м³ або 0,3 %.

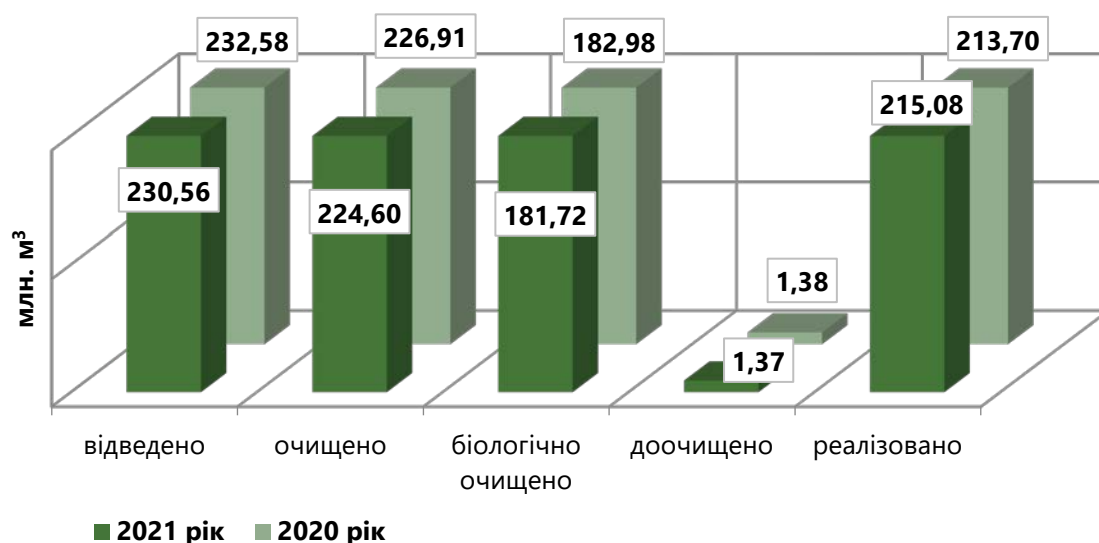

Рис. 5.4.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 338 НС (загальна фактична потужність - 284,41 млн. м³/рік); 880 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 252 або 28,6 % насосів, було замінено протягом року - 8 або 3,2 % від потреби;

➤ 55 очисних споруд (загальна фактична потужність - 204,9 млн. м³/рік), з них 42 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.4.6).

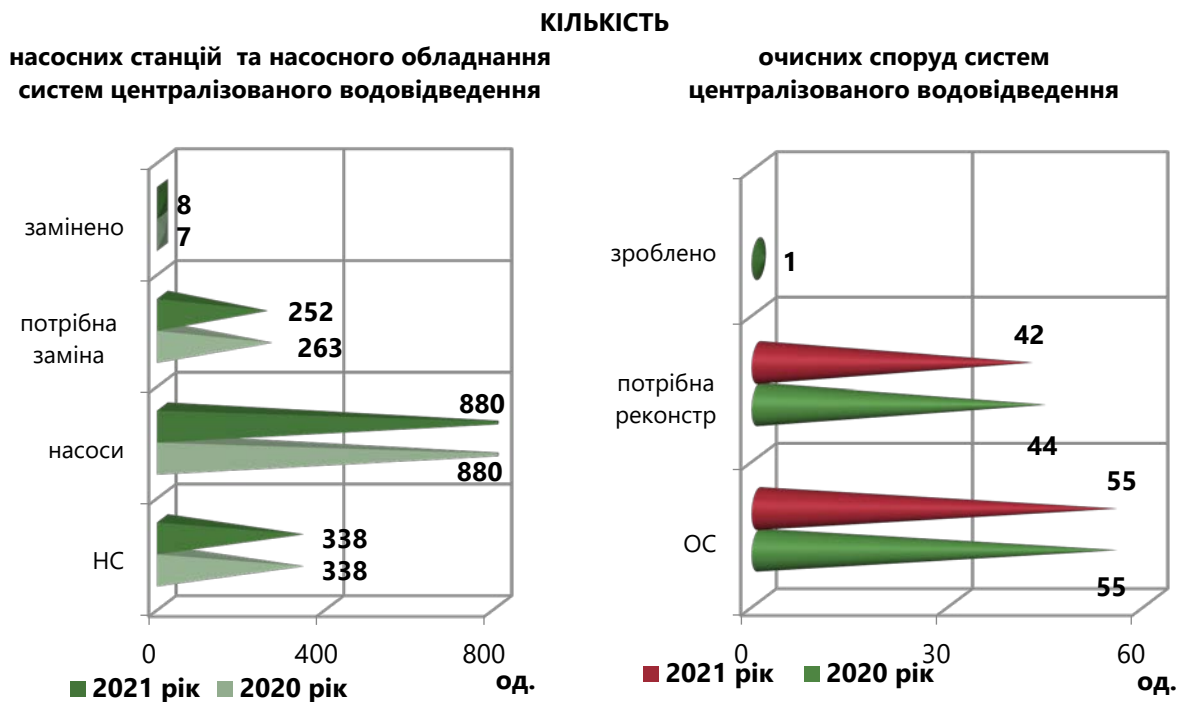

Рис. 5.4.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 4 728,9 км, з них ветхих та аварійних – 1 933,7 км або 40,9 %; протягом року було замінено 5,3 км або 0,3 % від потреби (рис. 5.4.7). Показник аварійності мереж не змінився - 0,15 аварій на 1 км мережі.

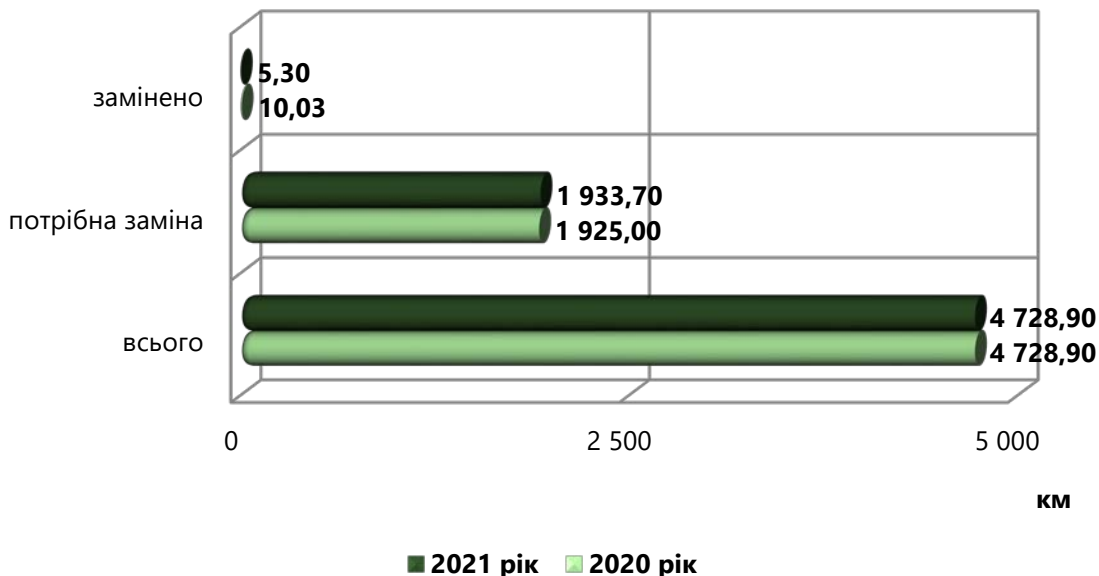

Рис. 5.4.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання знизилась 247,55 до 226, 89 млн. кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 891 до 902,7 кВт-год/1000 м³ піднятої води;

► у системах водовідведення знизились з 214,48 до 186,79 млн. кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 710,5 до 736,4 кВт-год/1000 м³ відведених стічних вод.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання зменшилась - з 463 000 до 162 104,356 тис. грн.; в системах водовідведення - з 193 452,3 до 19 484,06 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	7,48	11,18	8,9	7,21
максимальні	80,85	43,81	123,6	71,43
<i>для населення</i>				
мінімальні	8,4	11,18	7,2	7,21
максимальні	33,84	43,81	35,7	71,43
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	5,8	11,18	8,6	6,01
максимальна	38,2	36,09	50,3	71,43
середня	23	23,63	23,6	38,72
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	107	76,2	101,8	56,33
<i>для населення</i>	86	76,2	79	56,33

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 95 підприємств (у 2020 р. - 95 підприємств), в тому числі 44 спеціалізованих комунальних, 46 багатогалузевих комунальних, 1 міжрайонне. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 76 підприємств; до державної - 3; до іншої - 16.

Базове підприємство - КП «Дніпроводоканал» Дніпровської міської ради.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Дніпро-водоканал»		КП «Кривбас-водоканал»		КП «Нікополь-водоканал»		КП «Новомосковськ-водоканал»		КП ДОР «Аульський водовід»		ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ												
Обсяги води, млн. м³/рік												
<i>піднято</i>	73,354	71,6	131,4	130,8	11,24	10,76	-	-	77,297	74,29	17,95	17,5
<i>очищено</i>	66,82	64,9	103,13	102,1	9,79	9,39	-	-	74,748	73,4	17,94	17,3
<i>подано усім споживачам</i>	102,1	101,1	90,148	130,2	9,79	9,39	4,11	4,47	71,144	69,36	16,61	16,1
<i>реалізовано</i>	63,3	62,54	60,28	88,1	6,93	6,51	2,62	2,92	68,455	66,2	10,33	10,2
<i>втрати та витрати</i>	45,4	9,06	42,85	42,7	4,31	4,20	1,49	1,55	8,579	8,09	7,63	7,3
Водопровідні мережі, км												
<i>всього</i>	2245,81	2222,816	2302,51	2302,51	531,5	531,5	177,96		315,19	266,167	710,5	710,5
<i>ветхі та аварійні</i>	907,15	907,9	738,35	739,1	286,55	146,2	115,64	118,0	177,797	144,8*	29,98	30,62
<i>замінено</i>	1,8	2,4	29,91	9,8	16,821	19,652	-	-	-	-	0,281	0,1

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Дніпропетровська область

Показники	КП «Дніпро-водоканал»		КП «Кривбас-водоканал»		КП «Нікополь-водоканал»		КП «Новомосковськ-водоканал»		КП ДОР «Аульський водовід»		ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Витрати електроенергії, млн.кВт-год/рік	45,081	45,801	51,75	46,79	6,316	6,469	1,01	1,22	58,126	55,722	26,252	27,704
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	20536**	3660,696	35663**	14427,66	-	-	214	1149	110355**	-	93378**	84320,4
ВОДОВІДВЕДЕННЯ												
Показники	КП «Дніпро-водоканал»		КП «Кривбас-водоканал»		КП «Нікополь-водоканал»		КП «Новомосковськ-водоканал»		КП «Кам'янський водоканал» ДОР»			
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.		2021 р.	
Обсяги стоків, млн. м³/рік												
реалізовано	73,1	70,04	36,63	34,74	7,29	6,86	1,4	1,35	-		-	
відведено	73,1	71,9	77,30	76,3	6,86	6,75	-	-	16,27		16,1	
очищено	73,1	71,9	77,30	76,3	6,86	6,75	1,88	1,79	16,27		16,1	
біологічно очищено	73,1	71,9	77,30	76,3	6,86	6,75	1,88	1,79	16,27		16,1	
доочищено	-	-	-	-	-	-	-	-	-		-	
Мережі централізованого водовідведення, км												
всього	1362,7	1362,7	1184,5	1184,5	158,2	158,2	90	90	372,3		372,3	
ветхі та аварійні	279,0	282,6	858,5	857,6	97,9	98,2	52,4	73,23	127,5		129,3	
замінено	0,3	0,4	7,98	0,9	-	-	-	-	0,53		0,2	
Витрати електроенергії, млн.кВт-год/рік	45,765	46,028	44,46	41,88	6,631	6,554	1,23	1,18	17,4		-	
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	20536**	3448,953	35663**	12794,34	-	-	142	766	110355**		-	

*дані по смт

**загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Завершення будівництва об'єктів	9,986	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	11,807	1,426
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	15,594	0,294
4.	Науково-технічне і методичне забезпечення	0,173	-
5.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,430	-
6.	Інші заходи	1,303	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		39,293	2,000

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатами НКРЕКП у 2021 р. складала:

- ДМП ВКГ «Дніпро-Західний Донбас»: для систем водопостачання - 0,21 млн. грн. (у 2020 р. - 0,2 млн. грн.), для систем водовідведення - не здійснювались;
- КП «Дніпроводоканал» ДМР: для систем водопостачання - 95,523 млн. грн. (у 2020 р. - 33,404 млн. грн.), для систем водовідведення - 34,959 млн. грн. (у 2020 р. - 87,107 млн. грн.);

- КП «Кривбасводоканал»: для систем водопостачання - 40,957 млн. грн. (у 2020 р. - 42,697 млн. грн.), для систем водовідведення - 28,346 млн. грн. (у 2020 р. - 40,714 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
01	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	40,5	31,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,3	3,6
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	41,4	40,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,4	3,6
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	36,9	26,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	12,5	11,7
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	30,6	26
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,5	4,0
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	18,2	13,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,8	2,5
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	48,7	41,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	20,7	19,0

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Дніпро	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність, каламутність, кольоровість); мікробіологічні
м. Кривий Ріг	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність)
м. Кам'янське	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність, кольоровість); мікробіологічні
м. Нікополь	Мікробіологічні (ЗМЧ)
м. Жовті Води	Санітарно-хімічні (жорсткість)
м. Синельниково	Мікробіологічні
м. Павлоград	Санітарно-хімічні (кольоровість), мікробіологічні
м. П'ятихатки, смт Покровка, с. Катеринівка	Санітарно-хімічні (жорсткість), мікробіологічні
смт Солоне	Санітарно-хімічні (перманганатна окиснюваність, запах, кольоровість, амоній); мікробіологічні
смт Чаплине, с. Великомихайлівка	Санітарно-хімічні (жорсткість, каламутність, хлориди)
смт Гвардійське	Санітарно-хімічні (жорсткість, каламутність, кольоровість)
с. Червоногригорівка	Мікробіологічні (ЗМЧ, бактерії групи кишкової палички)

Охорона природних водойм

Таблиця 5.4.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	564,71	600,386
нормативно чистих без очищення	263,15	307,919
нормативно очищених	173,84	172,144
недостатньо очищених	78,18	78,773
неочищених	48,92	41,553

Таблиця 5.4.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	19,2	17,1
<i>за мікробіологічними показниками</i>	1,8	1,2
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	38,9	35,4
<i>за мікробіологічними показниками</i>	34,8	33,7

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення. заходи з реформування та розвитку

В облдержадміністрації питання розвитку водопостачання стоїть на особливому контролі.

Щороку в даному напрямку реалізуються проєкти спрямовані в першу чергу на забезпечення питною водою нових територій та модернізації існуючих водогонів з перспективою розвитку територій.

Так у 2021 році за рахунок обласного бюджету збудовано 3 км водогону, що дозволить підключити три населені пункти Нікопольського району, які раніше користувались виключно привізною водою (с. Дмитрівка, с. Борисівка, с. Новоіванівка), до мереж водопостачання. До відома вартість привізної води за нашою інформацією сягає близько 150 грн за 1 м³.

У Новомосковському районі розпочато реалізацію проєктів спрямованих на модернізацію існуючих магістральних водогонів з метою уникнення аварійних ситуацій та перспективного розвитку району. Реалізація запланованих заходів мінімізує ризики перебоїв постачання питної води для 100 тис мешканців.

За рахунок коштів місцевих бюджетів відремонтовано та замінено 142 км водопровідних та 17 км мереж централізованого водовідведення.

5.5 Донецька область

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Донецькій області за 2021 рік відсутні.

5.6 Житомирська область

Житомирською обласною державною адміністрацією (Житомирською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 36,89 млн. м³ води, що на 0,64 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 23,53 (менше на 1,36) млн. м³, в т.ч. на господарсько-питні потреби - 17,49 (менше на 0,22) млн. м³, на виробничі - 6,04 (менше на 1,14) млн. м³. Для підземної води всього використано - 4,05 (більше на 0,15) млн. м³ води (табл. 5.6.1, рис. 5.6.1).

Таблиця 5.6.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	36,25	36,89	+0,64
	<i>поверхневої</i>	31,36	31,99	+0,63
	<i>підземної</i>	4,89	4,90	+0,01
2	Використання води, млн м³			
	всього	24,89	23,53	-1,36
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	17,71	17,49	-0,22
	<i>на виробничі потреби</i>	7,18	6,04	-1,14
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	3,90	4,05	+0,15
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	-	-	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

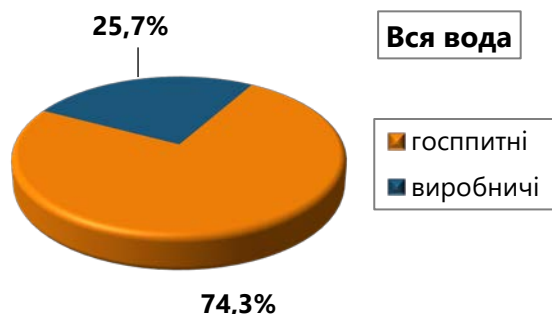

Рис. 5.6.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел річок Уж, Тетерів, Гнилоп'ять, Случ, Ірша та артезіанських свердловин.

Станом на 2021 рік, відповідно до наданої інформації, у маловодній місцевості перебуває 131 населений пункт (7,9 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 1 місто, 6 смт та 124 села.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.6.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 12 міст, 38 смт (88,4 %), 132 села (8,2 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 5 смт (Бучмани, Гришківці, Діброва, Новоозерянка, Яблунець) та у 1 481 селі;

- **централізоване водовідведення** - усі 12 міст, 35 смт (81,4 %), 18 сіл (1,1%). Централізоване водовідведення було відсутнє у 8 смт (Брусилів, Біла Криниця, Бучмани, Гришківці, Діброва, Корнин, Новоозерянка, Яблунець) та у 1 595 селах.

Таблиця 5.6.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	12	12	12
<i>смт</i>	43	38	35
<i>села</i>	1 613	132	18
Разом	1 668	182	65

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.6.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 476,331 тис. осіб (82,3 %), у смт 61,174 тис. осіб (46,3 %), у селах - 66,678 тис. осіб (13,8 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 379,759 тис. осіб (65,6 %), у смт 59,191 тис. осіб (44,8 %), у селах - 19,254 тис. осіб (4 %).

Таблиця 5.6.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	579,0	476,331	379,759
<i>смт</i>	132,1	61,174	59,191
<i>села</i>	484,4	66,678	19,254
Разом	1 195,5	604,183	458,204

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 98 % населених пунктів та 89 % населення;

► питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 125; у смт - 92 у сільських населених пунктах - 67 л/добу;

► кількість вуличних колективних установок - 931;

► кількість колодязів - 240.

Протягом 2021 року подача питної води за графіком з систем централізованого водопостачання здійснювалась у смт Хорошів (19 годин на добу) та смт Головино (10 годин на добу), як і у 2020 р.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 367, з них поверхневих - 6; кількість свердловин - 361. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 4,12 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.6.2):

✓ піднято води - 36,89 млн. м³;

✓ очищено - 30,60 млн. м³ або 82,9 % до обсягу піднятої води;

✓ подано усім споживачам - 31,84 млн. м³ або 86,3 %;

✓ реалізовано - 21,05 млн. м³ або 57,0 %;

✓ знезаражено - 32,93 млн. м³ або 89,3 %;

✓ втрати та технологічні витрати - 15,84 млн. м³ або 43 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 33,95 млн. м³ або 92 % від загального обсягу; смт - 1,74 млн. м³ або 4,7 %; сільські населені пункти - 1,2 млн. м³ або 3,3 %.

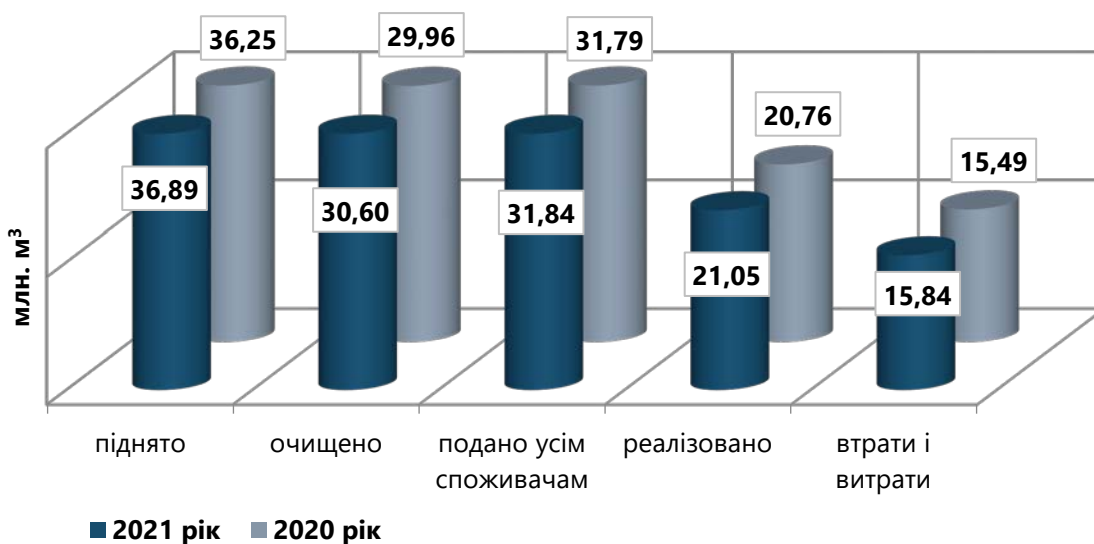

Рис. 5.6.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 87,46; за категорією «населення» - 62,3 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 261 (фактична потужність - 53,8 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 389 одиниць, з них заміни потребували 124 або 31,9% насосів, було замінено протягом року - 43 або 34,7 % від потреби (рис. 5.6.3).

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 826,67 км, з них ветхих та аварійних – 1 207,72 км або 31,6 %; протягом року було замінено 10,78 км або 0,9 % від потреби (рис. 5.6.4). Показник аварійності мереж знизився з 2,3 до 1,3 аварії на 1 км мережі.

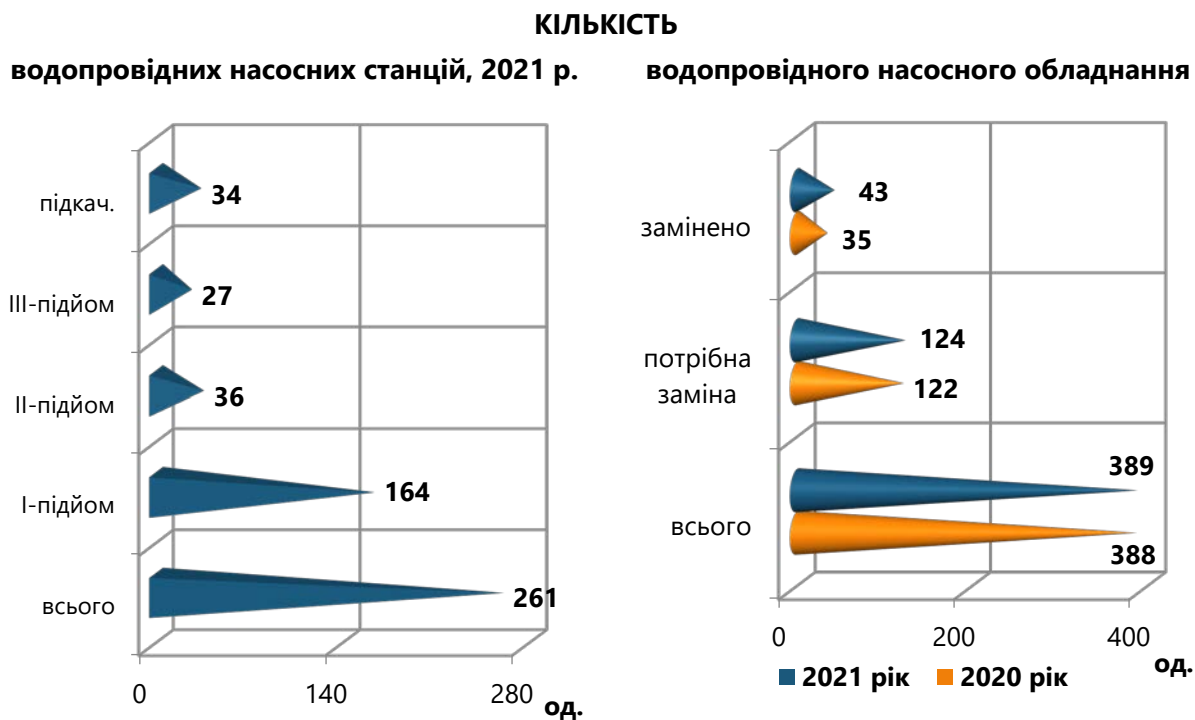

Рис. 5.6.3

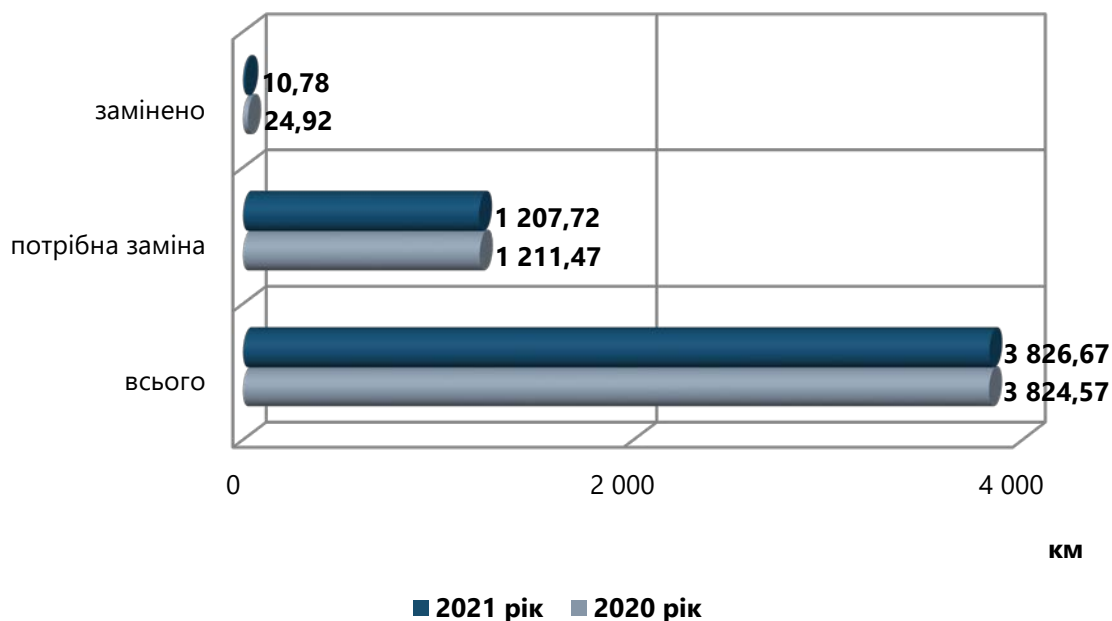

Рис. 5.6.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 142 з сумарним об'ємом 103,58 тис. м³; водонапірні башти -

114 з сумарним об'ємом - 8,67 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води у містах - 2,05 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 76,21 до 76,4 %; квартир - з 85,5 до 87 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 106; у смт - 88; у сільських населених пунктах - 48 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.6.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 29,52 млн. м³ (28,78 млн. м³ у 2020 р.);
- ❖ відведено стічних вод - 29,52 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 27,69 млн. м³ або 93,8 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 25,52 млн. м³ або 86,4 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 28,25 млн. м³ або 95,7 % від їх загальної кількості; у смт - 1,16 млн. м³ або 3,9 %; у сільських населених пунктах - 0,11 млн. м³ або 0,4 %.

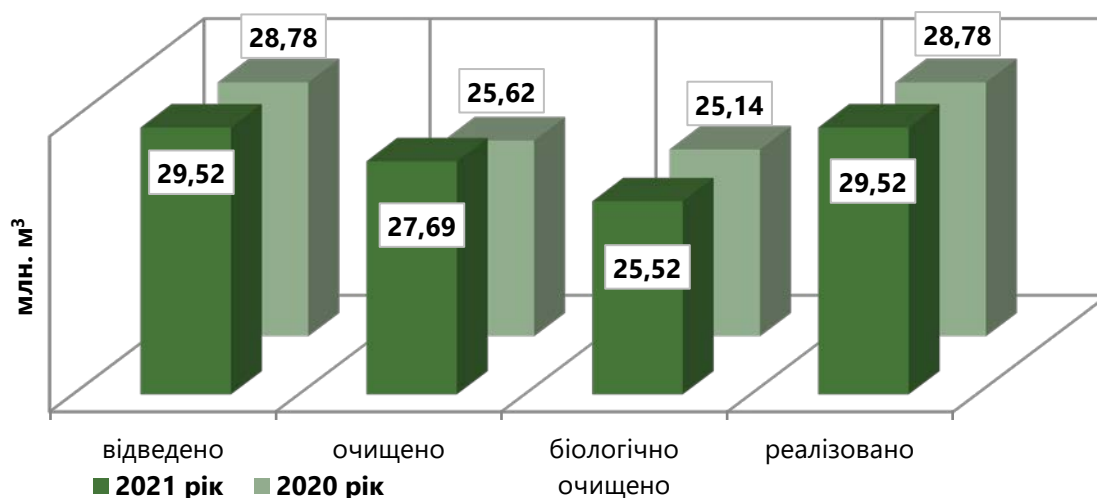

Рис. 5.6.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 137 НС (загальна фактична потужність - 23,9 млн. м³/рік); 238 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 81 або 34 % насосів, було замінено протягом року 44 або 54,3 % від потреби;

➤ 56 очисних споруд (загальна фактична потужність - 66,61 млн. м³/рік), з них 19 потребували реконструкції; на 1 було зроблено реконструкцію (рис. 5.6.6).

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 219,2 км, з них ветхих та аварійних - 507,5 км або 41,6 %; протягом року було замінено 0,21 км або 0,04 % від потреби (рис. 5.6.7). Показник аварійності мереж зріс з 1,7 до 1,9 аварій на 1 км мережі.

КІЛЬКІСТЬ

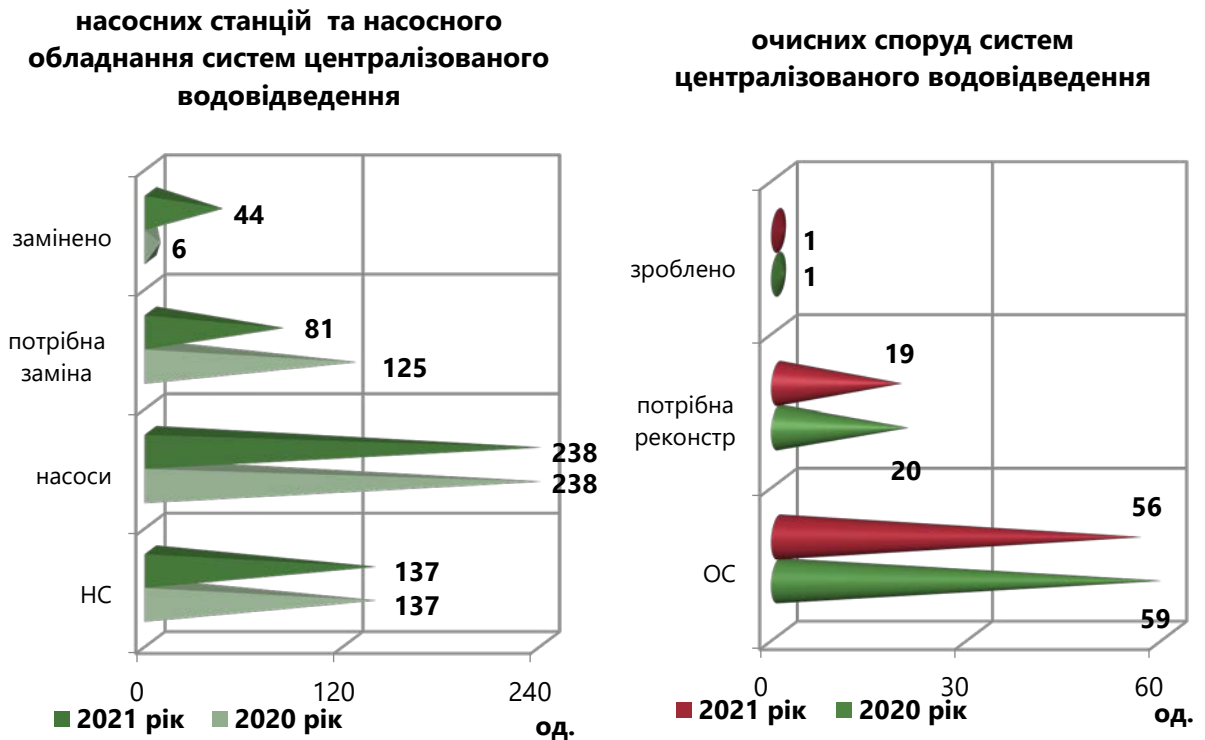

Рис. 5.6.6

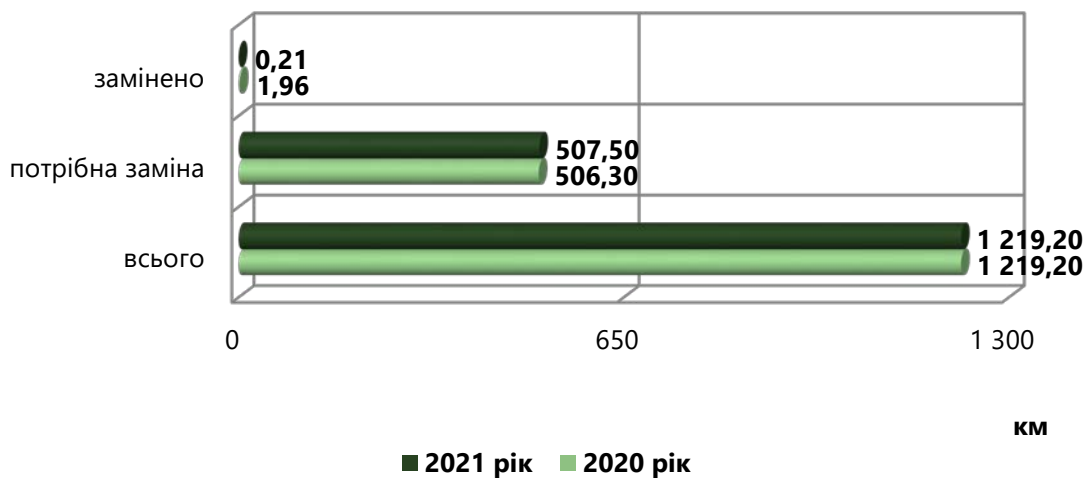

Рис. 5.6.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання зросли з 24,5 до 24,7 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 701,4 до 708,3 кВт год/1000 м³ води;
- ▶ у системах водовідведення зросли з 23 до 23,8 млн. кВт-год/рік; питомі витрати зменшились - з 843,5 до 806,2 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію у системах водопостачання збільшилась до 8 842,7 тис. грн., у системах водовідведення - до 9 469,2 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	9,13	12,74	8,20	12,60
максимальні	37,60	51,00	49,85	54,84
<i>для населення</i>				
мінімальні	8,00	11,15	7,15	12,60
максимальні	37,60	51,00	49,85	50,00
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	10,53	12,40	9,87	11,30
максимальна	47,54	63,60	65,33	64,85
середня	29,03	38,0	37,6	38,07
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	80	85	90	93
<i>для населення</i>	85	76	95	87

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 81 підприємство (у 2020 р. - 94), в тому числі 7 спеціалізованих комунальних, 63 багатогалузевих комунальних, 11 відомчих. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 66 підприємств; до державної - 4; до іншої - 4.

Базове підприємство області - **КП «Житомирводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Житомир-водоканал»		МКП «Бердичів-водоканал»		КП НВМР «ВУВКГ»		Коростенське КП «Водо-канал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	22,40	23,13	3,03	2,95	2,69	2,57	2,60	2,47
<i>очищено</i>	18,14	18,81	2,68	2,63	2,20	2,11	2,25	2,15
<i>подано усім споживачам</i>	21,83	11,17	2,09	2,00	1,38	1,37	1,74	1,69
<i>реалізовано</i>	11,32	7,64	0,59	0,63	0,82	0,74	0,52	0,46
<i>втрати та витрати</i>	11,01	18,81	2,68	2,63	2,20	2,11	2,25	2,15
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	528,026	528,026	173,8	173,8	213,6	213,6	233,9	233,9
<i>ветхі та аварійні</i>	321,766	321,76	122,5	122,5	90,5	90,3	120,4	120,4
<i>замінено</i>	5,615	4,2	0,25	0,25	0,3	0,2	0,609	0,79
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	12,1	13,0	4,0	3,5	1,63	1,5	1,4	2,1
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	5 631,0*	5 393,7	-	1432,3	-	1 537	-	-

Показники	КП «Житомир-водоканал»		Коростишівське МКП «Водоканал»		КП НВМР «ВУВКГ»		Коростенське КП «Водо-канал»	
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	16,92	18,89	0,4	0,3	2,13	2,31	3,37	3,30
<i>відведено</i>	16,72	18,89	0,4	0,3	2,13	2,31	3,37	3,30
<i>очищено</i>	16,72	18,56	0,4	0,3	1,86	2,04	3,37	3,30
<i>біологічно очищено</i>	16,72	18,56	0,4	0,3	1,86	2,04	3,37	3,30
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	259,412	263,030	42,6	42,6	90,6	90,6	203,0	203,0
<i>ветхі та аварійні</i>	183,212	183,212	22,6	22,5	34	34	121,8	125,8
<i>замінено</i>	0,902	0,459	-	0,1	-	-	0,169	0,212
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	17,3	17,6	0,4	0,4	1,94	1,95	1,50	1,53
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	5 631,0*	7 297,4	-	-	-	1 456	-	-

*загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	2,95	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	1,54	6,42
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	5,50	5,64
4.	Інші заходи	3,09	1,54
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		13,08	13,60

Загальна вартість здійснених заходів з розвитку ліцензіатом НКРЕКП - КП «Житомирводоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 170,32 млн. грн. (у 2020 р. - 151,82 млн. грн.), для систем водовідведення - 391,12 млн. грн. (у 2020 р. - 225,66 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	34,5	38,9
	<i>бактеріологічні показники</i>	14,9	12,9
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	26,4	36
	<i>бактеріологічні показники</i>	1,9	0
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	42,0	43,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	35,3	19,3

Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>		34,5
	<i>бактеріологічні показники</i>		14,9
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>		27,7
	<i>бактеріологічні показники</i>		8,2
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>		46,5
	<i>бактеріологічні показники</i>		17,6

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Найменування населеного пункту	Показники
м. Олевськ, смт Хорошів, смт Народичі	Залізо
м. Радомишль	Залізо, жорсткість
м. Чуднів	Загальна жорсткість
м. Коростишів	Залізо, жорсткість, забарвленість
смт Брусилів	Залізо, жорсткість, загальні коліформи
смт Іршанськ	Залізо, марганець
смт Нова Борова	Прозорість, залізо, марганець
смт Романів	Залізо, марганець, забарвленість
смт Миропіль	Жорсткість, залізо
смт Любар	Марганець, жорсткість, залізо, ентерококи
смт Пулини	Залізо, каламутність
с. Троянів	Нітрати, загальні коліформи
с. Пряхів	Залізо, каламутність, загальні коліформи

Охорона природних водойм

Таблиця 5.6.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	58,47	63,38
нормативно чистих без очищення	28,95	31,64
нормативно очищених	27,62	29,63
недостатньо очищених	1,859	1,916
неочищених	0,044	0,194
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	26,38	28,54
нормативно чистих без очищення	0,76	0,73
нормативно очищених	24,11	25,92
недостатньо очищених	1,501	1,749
неочищених	0,004	0,139

Таблиця 5.6.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	47,0	68,6
<i>за мікробіологічними показниками</i>	30,9	14,3
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	35,9	36,8
<i>за мікробіологічними показниками</i>	51,3	7,1

**Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення,
заходи з реформування та розвитку**

Заходи, що проводяться підприємствами області направлені на скорочення витрат матеріальних ресурсів, зменшення втрат та витрат води, покращення якості надання послуг.

Основними проблемними питаннями є: застарілість обладнання, зношеність водопровідних та каналізаційних мереж, невідповідність наявних інфраструктурних потужностей зростаючим вимогам та потребам, підвищення вартості паливних, матеріальних та енергетичних ресурсів. Не менш важливим є питання якості води, яка за своїми природними властивостями містить підвищений вміст заліза.

Протягом 2021 року під наглядом фахівців Головного управління Держпродспоживслужби в Житомирській області знаходилося 224 водопроводи централізованого водопостачання.

Спеціалістами служби було проведено 98 перевірок, виявлено порушень під час 48 перевірок (49%).

Окрім того, в минулому році проведено обстеження 146 джерел децентралізованого водопостачання, на 37 об'єктах виявлені порушення.

По виявлених випадках порушення вимог санітарного законодавства із забезпечення населення питною водою гарантованої якості керівникам підприємств надано 76 приписів та розпоряджень, підготовлено та направлено 109 інформаційних листів з відповідними пропозиціями та рекомендаціями, до адмінвідповідальності притягнуто 19 керівників підприємств, інформація щодо якості води широко висвітлювалася в засобах масової інформації.

5.7 Закарпатська область

Закарпатською обласною державною адміністрацією (Закарпатською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 39,027 млн. м³ води, що на 7,605 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив 22,236 (менше на 5,413) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 11,892 (більше на 0,054) млн. м³, на виробничі - 9,346 (менше на 5,639) млн. м³. Для підземної води ці показники були: всього використано - 11,242 (більше на 0,552) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 6,012 (менше на 2,218) млн. м³ (табл. 5.7.1, рис. 5.7.1).

Таблиця 5.7.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	46,632	39,027	-7,605
	<i>поверхневої</i>	27,217	21,119	-6,098
	<i>підземної</i>	19,415	17,908	-1,507
2	Використання води, млн м³			
	всього	27,649	22,236	-5,413
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	11,838	11,892	+0,054
	<i>на виробничі потреби</i>	14,985	9,346	-5,639
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,030	0,029	-0,001
	<i>на зрошення</i>	0,738	0,851	+0,113
	<i>на інші потреби</i>	0,058	0,118	+0,060
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	10,690	11,242	+0,552
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	8,230	6,012	-2,218
	<i>на виробничі потреби</i>	2,352	4,937	+2,585
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,029	0,029	0
	<i>на зрошення</i>	0,083	0,264	+0,181
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

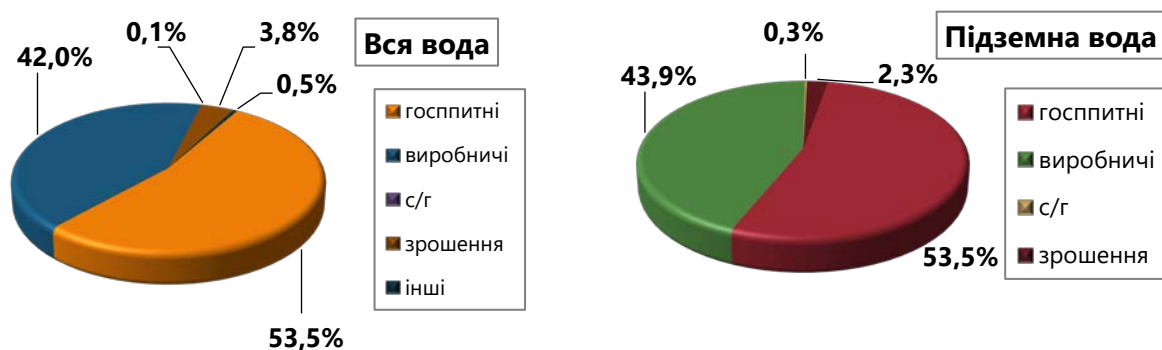

Рис. 5.7.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - річок Уж, Свалявка, Ждиммер, Боржава, Вича, Тиса, Шопурка, та артезіанських свердловин.

Населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації, на території області немає.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.7.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 11 міст, усі 19 смт, 191 село (33 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 387 селах;

- **централізоване водовідведення** - усі 11 міст, 15 смт (78,9 %), 16 сіл (2,8%).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 4 смт (Буштино, Кобилецька Поляна, Середнє, Дубове) та у 562 селах.

Таблиця 5.7.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	11	11
<i>смт</i>	19	19	15
<i>села</i>	578	191	16
Разом	608	221	42

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.7.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 296,207 тис. осіб (86 %), у смт 56,616 тис. осіб (48,5 %), у селах - 114,923 тис. осіб (14,6 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 287,744 тис. осіб (83,5 %), у смт 46,245 тис. осіб (38,9 %), у селах - 9,91 тис. осіб (1,3 %).

Таблиця 5.7.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	344,589	296,207	287,744
<i>смт</i>	118,772	57,616	46,245
<i>села</i>	781,115	114,293	9,910
Разом	1 244,476	468,116	343,899

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 27,1 % населених пунктів та 34,8 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 91,91; у смт - 32,8; у сільських населених пунктах - 27,3 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 24; відсоток населення, що споживає з них воду - 0,055 %.

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах: м. Іршава (20 годин на добу), м. Мукачево (18 годин на добу), м. Хуст (12 годин на добу). Ситуація не змінилась порівняно з 2020 р.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 58, з них поверхневих - 14, кількість свердловин - 187. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 4,32 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.7.2):

- ✓ піднято води - 23,70 млн. м³;
- ✓ очищено - 6,33 млн. м³ або 26,7 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 22,70 млн. м³ або 95,8 %;
- ✓ реалізовано - 12,66 млн. м³ або 53,4 %;
- ✓ знезаражено - 24,05 млн. м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 11,04 млн. м³ або 46,6 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: у містах - 22,85 млн. м³ або 96,4 % від загального обсягу; у смт - 0,44 млн. м³ або 1,9 %; у сільських населених пунктах - 0,41 млн. м³ або 1,7 %.

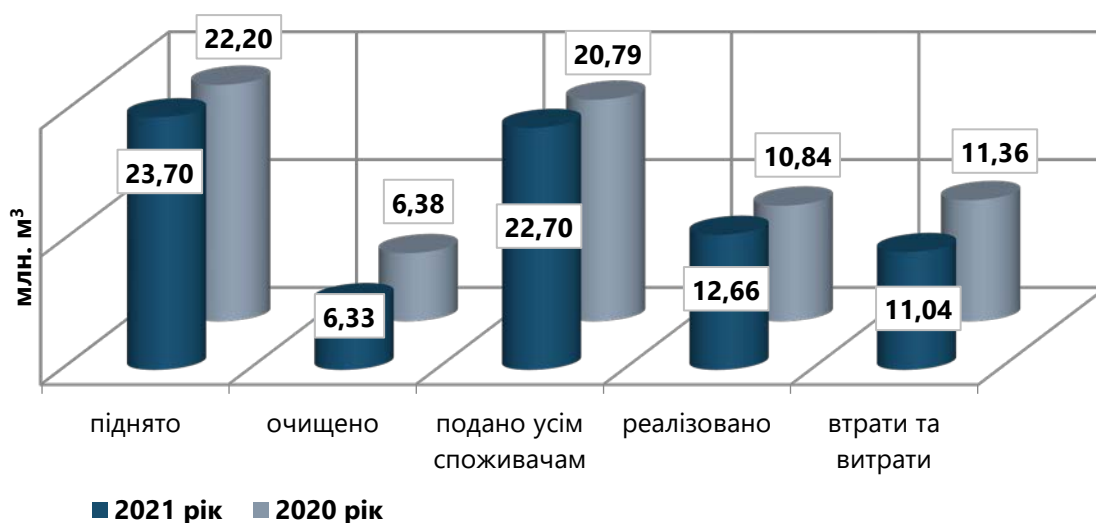

Рис. 5.7.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 34,68; за категорією «населення» - 24,06 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 200 (фактична потужність - 63,56 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 319 одиниць, з них заміни потребували 124 або 38,9% насосів, було замінено протягом року - 51 або 41,1 % від потреби (рис. 5.7.3).

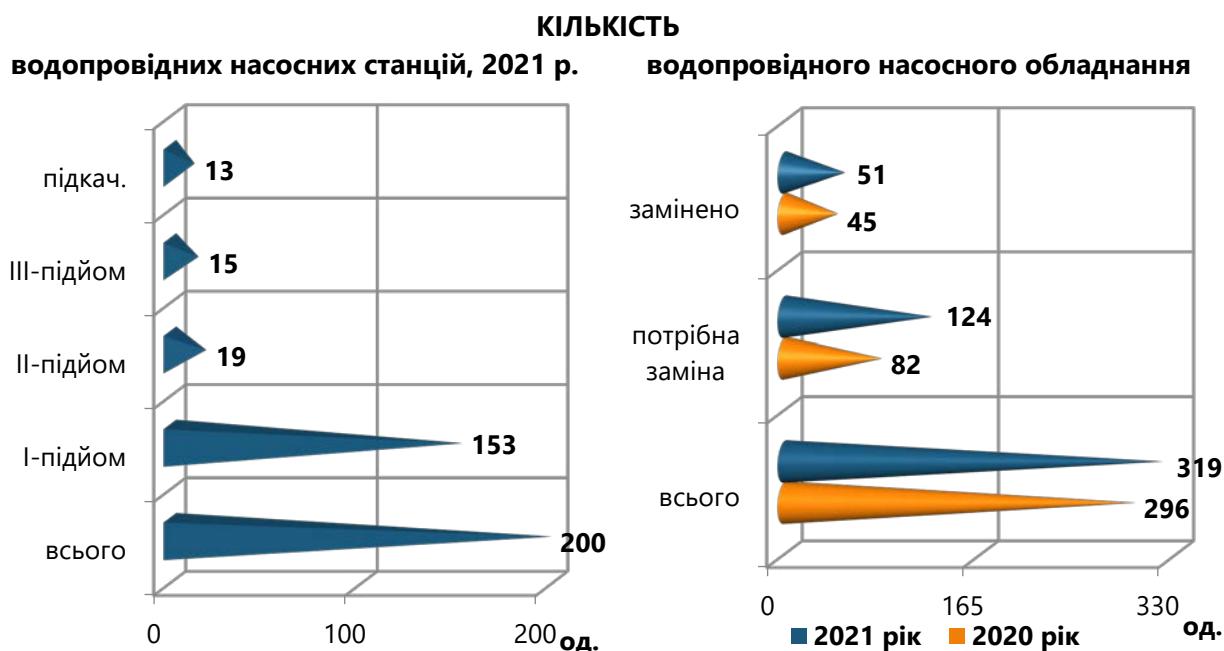

Рис. 5.7.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 2 508,7 км, з них ветхих та аварійних - 327,2 км або 13 %; протягом року було замінено 6,42 км або 2,0 % від потреби (рис. 5.7.4). Показник аварійності мереж знизився з 0,55 до 0,52 аварії на 1 км мережі.

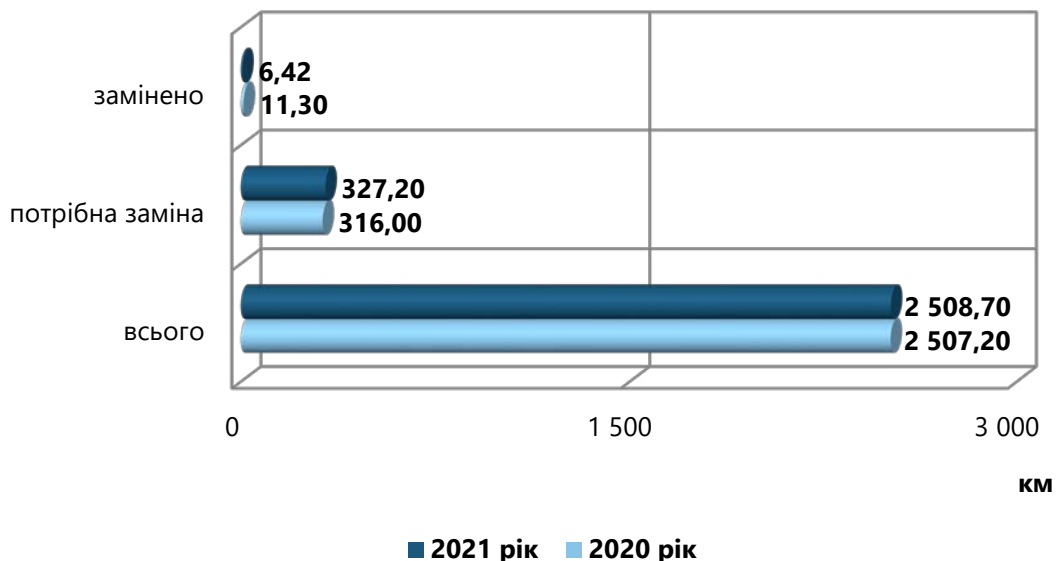

Рис. 5.7.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 69 з сумарним об'ємом - 65,2 тис. м³; водонапірні башти - 13 з сумарним об'ємом - 0,57 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 2,1 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року зменшився з 32,8 до 10,5 %; квартир збільшився з 91,5 до 98,9 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 92,39 (93,30 л/добу у 2020 р.); у смт - 7,84 (більше на 0,09); у сільських населених пунктах - 0,24 (більше на 0,07) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.7.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 12,03 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 28,64 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 28,46 млн. м³ або 99,4 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 24,52 млн. м³ або 85,6 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 11,62 млн. м³ або 96,6 % від їх загальної кількості; у смт - 0,34 млн. м³ або 2,8 %; у сільських населених пунктів - 0,069 млн. м³ або 0,6%.

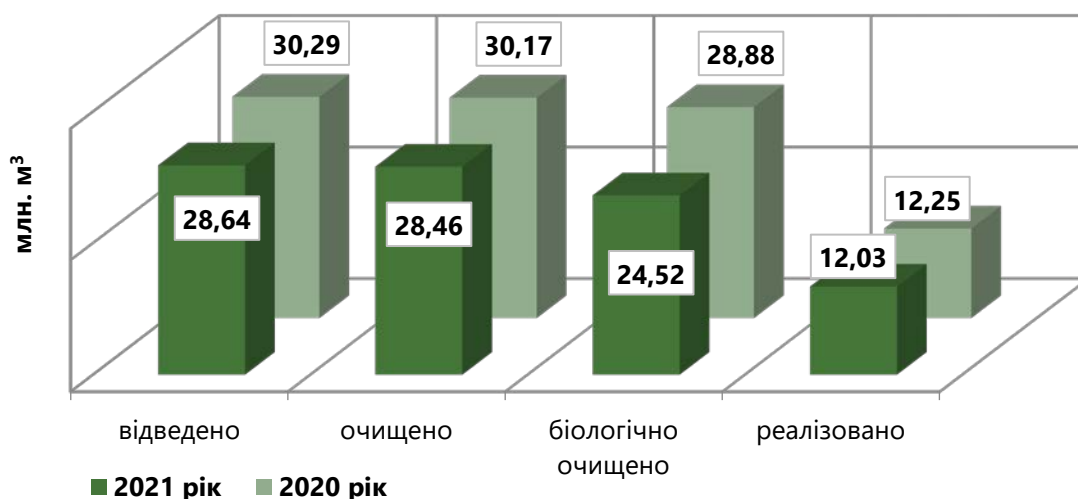

Рис. 5.7.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками (рис. 5.7.6):

➤ 75 НС (загальна фактична потужність - 69,55 млн. м³/рік); 173 одиниці насосного обладнання, з них потребували заміни 53 або 30,6 % насосів, було замінено протягом року - 27 або 50,9 % від потреби;

➤ 16 очисних споруд (загальна фактична потужність – 66,26 млн. м³/рік), з них усі потребували реконструкції; протягом року реконструкція очисних споруд не проводилась.

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 687,2 км, з них ветхих та аварійних - 186,2 км або 27,1 %; протягом року було замінено 2,64 км або 1,4 % від потреби (рис. 5.7.7). Показник аварійності мереж знизився з 2,82 до 1,55 аварій на 1 км мережі.

КІЛЬКІСТЬ

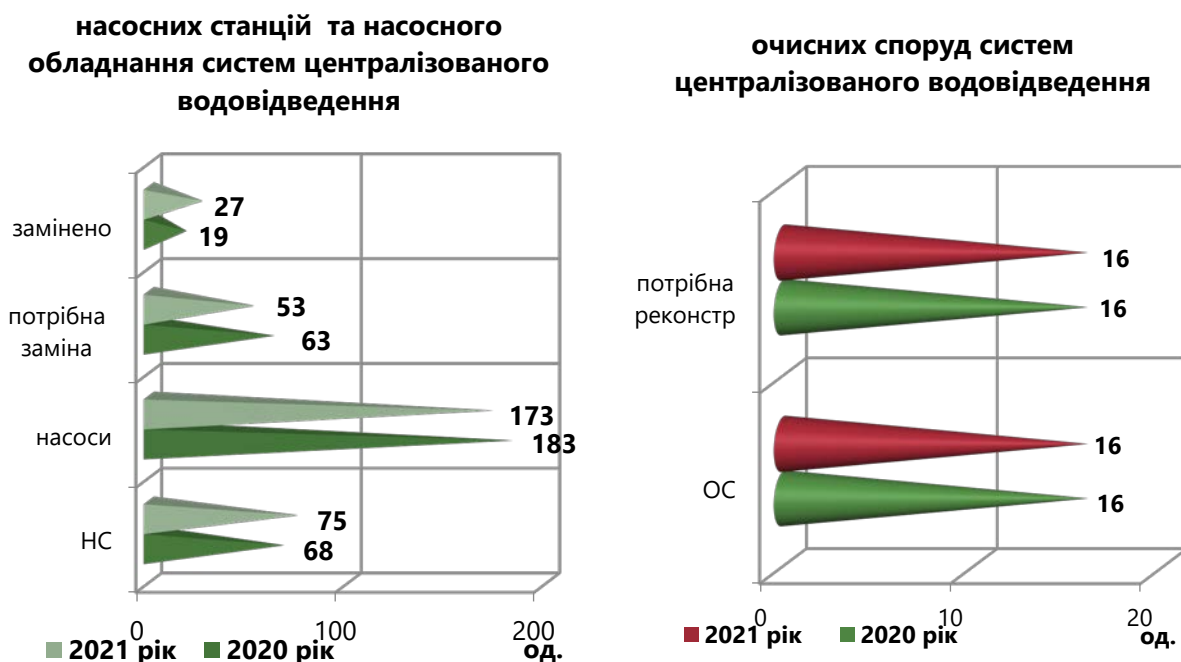

Рис. 5.7.6

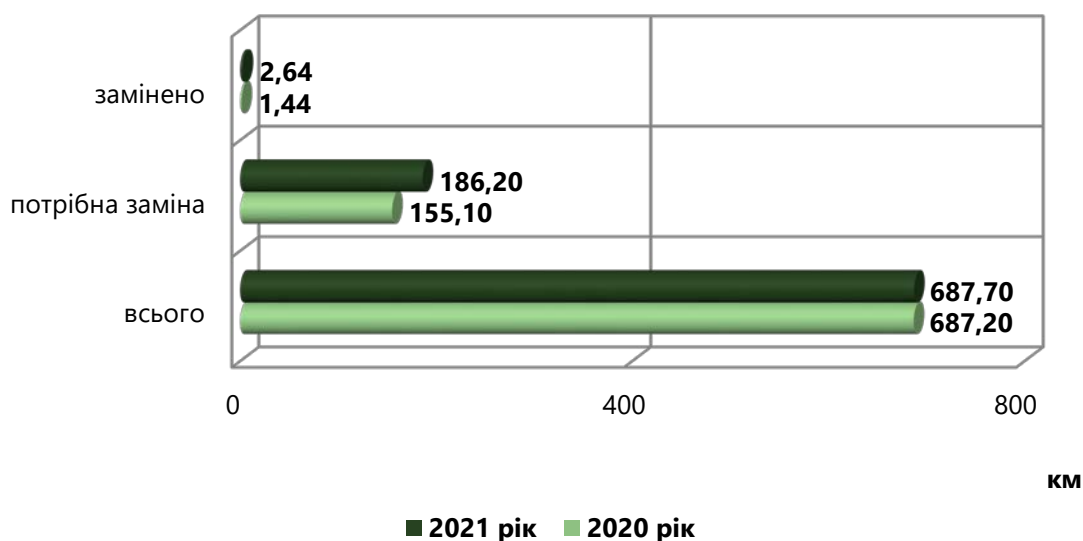

Рис. 5.7.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** знизилась з 22,68 до 22,06 млн. кВт·год/рік; питомі витрати - з 1 029,2 до 930,9 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** зросли з 10,50 до 10,82 млн. кВт·год/рік; питомі витрати збільшились - з 346,6 до 377,1 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась - з 14 521,0 до 19 759,8 тис. грн.; в системах водовідведення зменшилась - з 11 272,0 до 8 150,7 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	12,96	12,96	8,25	8,25
максимальні	31,13	43,13	31,33	31,53
<i>для населення</i>				
мінімальні	12,96	12,96	8,25	8,25
максимальні	23,99	27,72	17,73	19,72
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	11,08	11,47	7,84	8,34
максимальна	33,24	45,15	20,60	23,73
середня	20,76	21,12	10,79	12,21
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	82,0	80,97	83,7	84,25
<i>для населення</i>	76,5	83,46	83,1	85,23

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 38 підприємств (у 2020 р. - 39 підприємств), в тому числі 11 спеціалізованих комунальних, 19 багатогалузевих комунальних, 8 відомчих. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 28 підприємств; до державної - 2; до іншої - 8.

Базове підприємство області - **КП «Водоканал міста Ужгород»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Водоканал м. Ужгорода»		ММКП «Мукачів-водоканал»*		ВУЖКГ м. Виноградів		ВУВКГ м. Хуст	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	8,75	8,81	8,98	8,91	1,0	0,88	0,74	0,74
<i>очищено</i>	4,2	4,21	0,74	0,55	-	-	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	7,61	7,71	8,61	8,73	1,0	0,88	0,74	0,74
<i>реалізовано</i>	4,94	5,04	2,33	2,34	0,66	0,64	0,56	0,55
<i>втрати та витрати</i>	3,81	2,71	6,27	6,38	0,34	0,24	0,18	0,19
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	286,3	286,5	224,8	226,35	24,8	24,8	66,4	66,4
<i>ветхі та аварійні</i>	149,8	151,3	14,74	14,74	5,5	5,5	5,4	4,0
<i>замінено</i>	2,163	1,1	1,61	1,70	0,79	0,6	2,18	0,614
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	10,29	10,37	7,23	6,79	0,82	0,73	1,02	0,97

Показники	КП «Водоканал м. Ужгорода»		ММКП «Мукачів-водоканал»*		ВУЖКГ м. Виноградів		ВУВКГ м. Хуст	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	2694,3	4576,0	7595,0	10346,90	0	0	319,2	1048,9
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	19,4	18,0	3,5	3,4	0,53	0,53	0,54	0,50
<i>відведено</i>	19,4	18,0	7,72	7,67	0,53	0,53	0,54	0,50
<i>очищено</i>	19,4	17,0	7,72	7,67	0,53	0,53	0,54	0,50
<i>біологічно очищено</i>	19,4	17,0	7,55	5,84	0,53	0,53	0,54	0,50
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	207,8	207,9	209,1	227,88	16,8	16,8	36,6	36,9
<i>ветхі та аварійні</i>	66,7	69,3	13,8	29,79	0	2,0	4,4	4,0
<i>замінено</i>	0,165	0,197	0,06	0,19	0,02	0,32	0	0,4
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	5,97	6,31	2,92	3,20	0,18	0,15	0,24	0,265
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	1582,4	2804,6	5201,1	3596,50	0	0	0	0

*Збір та очищення стічних вод у м.Мукачево у 2021 р. здійснював КП «Міськводоканал», м. Мукачево

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	1,712	1,503
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	3,729	0,534
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	24,738	4,681
4.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	2,660	0,178
5.	Інші заходи (упорядкування зон санітарної охорони джерел питного водопостачання, сертифікація лабораторії)	0,098	0,181
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		32,937	7,077

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - КП «Водоканал міста Ужгорода» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 5,113 млн. грн. (у 2020 р. - 1,402 млн. грн.), для систем водовідведення - 4,031 млн. грн. (у 2020 р. - 3,597 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,2	1,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	15,6	10,9
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,3	0
	<i>бактеріологічні показники</i>	12,9	0
3	джерела децентралізованого водопостачання:		

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	12,9	11,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	18,3	25,3
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	3,9	5,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	12,3	8,0
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	3,8	6,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	18,6	9,4
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	1,7	4,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	15,8	19,8

Надзвичайні ситуації в області відбуваються під час паводків внаслідок танення снігу або потужних дощів. Спалахів інфекційних хвороб, пов'язаних із порушеннями в системах питного водопостачання, в 2021 році не зареєстровано.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.7.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	38,134	39,521
нормативно чистих без очищення	7,073	9,557
нормативно очищених	27,529	26,071
недостатньо очищених	3,259	3,772
неочищених	0,273	0,121
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	30,060	28,683
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	26,723	24,914
недостатньо очищених	3,096	3,648
неочищених	0,241	0,121

Таблиця 5.7.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	-	16,6
<i>за мікробіологічними показниками</i>	-	-
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	1,4	3,2
<i>за мікробіологічними показниками</i>	23,5	14,7

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Загальна сума дебіторської заборгованості по підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства області за станом на 01.01.2022 року склала 219,9 млн. грн., у тому числі: за надані послуги - 181,2 млн. грн., із неї заборгованість населення 129,4 млн. гривень. Протягом звітнього року дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги зросла на 53,4 відс. за рахунок збільшення боргу по населенню та інших споживачах.

Загальна сума кредиторської заборгованості за станом на 01.01.2022 року становить 213,4 млн. грн., у тому числі заборгованість за товари, роботи, послуги 87,9 млн. грн., із неї заборгованість за енергоносії - 25,4 млн. гривень.

У звітному періоді зберіглася тенденція до накопичення споживачами заборгованості за отримані послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, що спричинило збільшення кредиторської заборгованості.

Підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства області за 2021 рік отримано збитки від основної діяльності з урахуванням фінансової підтримки, наданої з місцевих бюджетів територіальних громад, у сумі 10,4 млн. гривень.

Заходи, які впроваджувалися на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства у звітному році, фінансувалися за рахунок коштів місцевих бюджетів і обігових коштів водопостачальних підприємств та спрямовувалися на проведення поточних робіт для підтримки об'єктів у робочому стані. На ці цілі спрямовано фінансовий ресурс у сумі 24,5 млн. гривень.

Зокрема, проведено роботи з капітального ремонту об'єктів та насосного обладнання на водопровідних очисних спорудах поверхневого водозабору у м. Ужгород і водопровідних насосних станціях у містах Свалява, Рахів та с. Велика Бакта. Також проведено технічне переоснащення насосного обладнання каналізаційних насосних станцій у містах Ужгород, Виноградів та Свалява.

У 2021 році збудовано 1 541 п.м. нових (міста Мукачево, Хуст, Перечин та селі Сторожниця) та капітально відремонтовано 4297 п.м. діючих (містах Ужгород, Мукачево, Хуст, Свалява, Іршава та смт Міжгір'я і с. Сторожниця) водопровідних мереж; проведено будівництво каналізаційного колектора у м. Хуст протяжністю 330 п.м. та реконструкцію каналізаційної мережі у містах Ужгород, Хуст та Тячів протяжністю 715 п.м.

Водопостачальними підприємствами міст Ужгорода та Берегово вжито заходів щодо часткового оновлення діючих на підприємствах лабораторій. Підприємствами спрямовано кошти на оновлення спецтехніки та обладнання (Ужгород, Мукачево, Берегово, Свалява, Іршава, Рахів, Перечин, Виноградів, с. Розівка).

Крім того, у 2021 році 15,546 млн. грн. коштів державного фонду регіонального розвитку та 5,681 млн. грн. коштів міського бюджету Тячівської міської громади було спрямовано на реалізацію проєкту «Водозабір та споруди очищення води з р. Тиса потужністю 2400 куб. метрів на добу для питних та господарсько-побутових потреб м. Тячева – реконструкція».

У 2021 році введено в експлуатацію об'єкт «Будівництво водозабору на підземних свердловинах по вул. Миру, 8Д в м.Чоп (коригування)», будівництво якого тривало з

2017 року за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку на умовах співфінансування з міського бюджету міста Чоп.

За інформацією Державної екологічної інспекції у Закарпатській області протягом 2021 року було проведено планові та позапланові перевірки суб'єктів господарювання, які надають послуги з централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення у містах Свалява, Рахів, Чоп, Іршава, Ужгород, Мукачево, Виноградів, Берегово, Хуст та смт Буштино, Солотвино, Дубове, Міжгір'я і Великий Березний.

За результатами проведених заходів державного нагляду (контролю) встановлено, що через технічний знос обладнання та застосування застарілих недосконалих технологій очистки стічних вод, а в окремих випадках - відсутність очисних споруд систем централізованого водовідведення у водні об'єкти області здійснюється скид недостатньо очищених стічних вод.

За порушення вимог природоохоронного законодавства в частині охорони та раціонального використання водних ресурсів притягнуто до адміністративної відповідальності 37 посадових осіб на загальну суму штрафів 9,452 тис. гривень. Штрафи сплачено. Крім того, проведено розрахунки розмірів відшкодування збитків, заподіяних державі, та виставлено 21 претензію на загальну суму 945,304 тис. гривень.

5.8 Запорізька область

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Запорізькій області за 2021 рік відсутні.

5.9 Івано-Франківська область

Івано-Франківською обласною державною адміністрацією (Івано-Франківською військовою державною адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 91,04 млн. м³ води, що на 11,01 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 81,88 (більше на 15,2) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 14,12 (менше на 1,21) млн. м³, на виробничі - 66,17 (більше на 15,54) млн. м³. Для підземної води ці показники були: всього використано - 10,92 (більше на 6,83) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 2,04 (менше на 0,51) млн. м³ (табл. 5.9.1, рис. 5.9.1).

Таблиця 5.9.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	80,03	91,04	+11,01
	<i>поверхневої</i>	74,88	83,31	+8,43
	<i>підземної</i>	5,15	11,88	+2,58
2	Використання води, млн м³			
	всього	66,68	81,88	+15,2
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	15,33	14,12	-1,21
	<i>на виробничі потреби</i>	50,63	66,17	+15,54
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,66	0,58	-0,08
	<i>на зрошення</i>	0,03	0,03	-
<i>на інші потреби</i>	0,03	0,98	+0,95	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	4,09	10,92	+6,83
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	2,55	2,04	-0,51
	<i>на виробничі потреби</i>	0,88	7,43	+6,55
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,63	0,56	-0,07
	<i>на зрошення</i>	0,01	0,01	0
<i>на інші потреби</i>	0,02	0,88	+0,86	

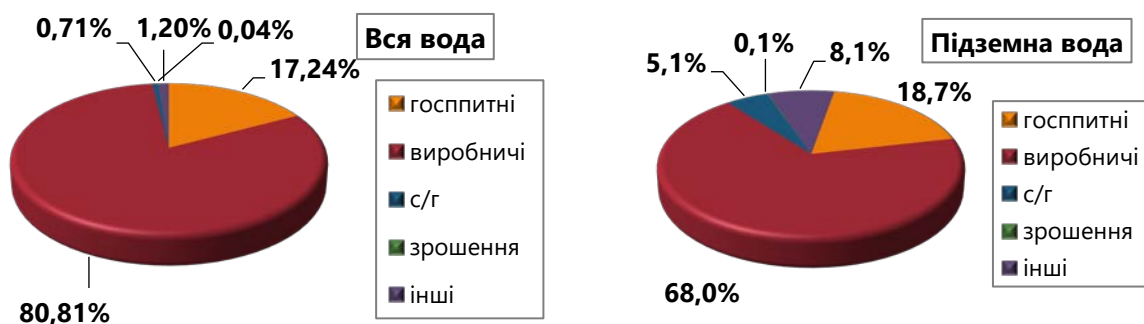

Рис. 5.9.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - річок Віпче, Свіча, Прут, Пістинька, Жонка, Бистриця та артезіанських свердловин.

Населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації, на території області немає.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області не змінилась порівняно з 2020 р. та була такою (табл. 5.9.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 15 міст, 13 смт (54,2 %), 26 сіл (3,4%). Централізоване водопостачання було відсутнє у 11 смт (Битків, Більшівці, Букачівці, Єзупіль, Ланчин, Лисець, Обертин, Печеніжин, Солотвино, Чернелиця, Яблунів) та у 739 селах;

- **централізоване водовідведення** - усі 15 міст, 11 смт (45,8 %), 9 сіл (1,2%). Централізоване водовідведення було відсутнє у 13 смт (Битків, Більшівці, Букачівці, Єзупіль, Ланчин, Лисець, Обертин, Печеніжин, Солотвино, Чернелиця, Яблунів, Вигода, Кути) та у 756 селах.

Таблиця 5.9.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
міста	15	15	15
смт	24	13	11
села	765	26	9
Разом	804	54	35

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.9.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 455,7 тис. осіб (91,8 %), у смт - 41,9 тис. осіб (40,3 %), у селах - 49,2 тис. осіб (6,5 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 418,5 тис. осіб (84,3 %), у смт - 40,2 тис. осіб (38,7 %), у селах - 42,9 тис. осіб (5,7 %).

Таблиця 5.9.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
міста	496,3	455,7	418,5
смт	103,9	41,9	40,2
села	752,8	49,2	42,9
Разом	1 353,0	546,8	501,6

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 96,2 % населених пунктів та 97,6 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: 83,9 л/добу.

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у м. Снятин 12 годин на добу, та у м. Косів - 5 годин на добу (без змін відносно до 2020 р.).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 31, з них поверхневих - 7; кількість свердловин - 156. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 1,2 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.9.2):

- ✓ піднято води - 30,48 млн. м³;
- ✓ очищено - 21,63 млн. м³ або 71 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 27,70 млн. м³ або 90,9 %;
- ✓ реалізовано - 16,60 млн. м³ або 54,5 %;
- ✓ знезаражено - 30,48 млн. м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 13,88 млн. м³ або 45,5 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 29,9 млн. м³ або 98 % від загального обсягу; смт - 0,58 млн. м³ або 2 %.

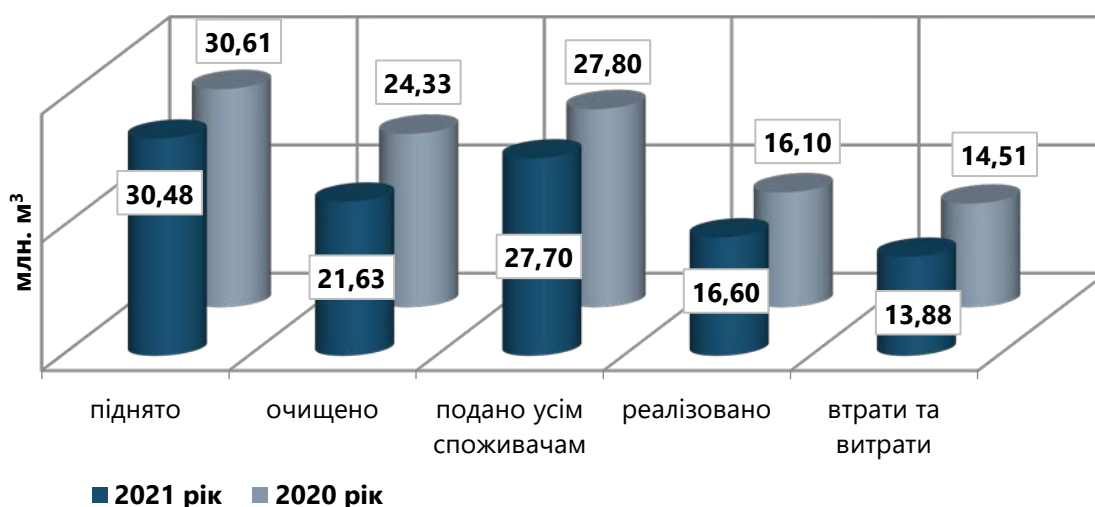

Рис. 5.9.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 45,4; за категорією «населення» - 34,4 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 125 (фактична потужність - 103,8 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 350 одиниць, з них заміни потребували 67 або 19,1 % насосів, було замінено протягом року - 12 або 17,9 % від потреби (рис. 5.9.3).

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 1 633,0 км, з них ветхих та аварійних - 400,2 км або 24,5%; протягом року було замінено 11,2 км або 2,8 % від потреби (рис. 5.9.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,6 до 0,62 аварій на 1 км мережі.

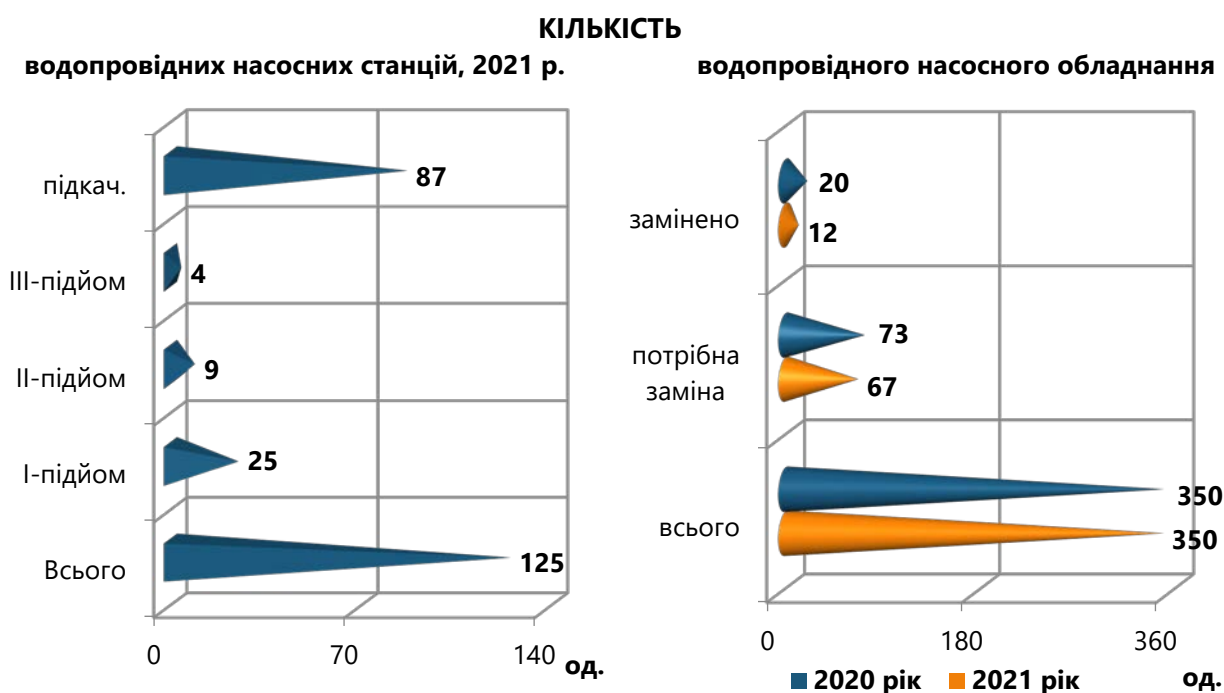

Рис. 5.9.3

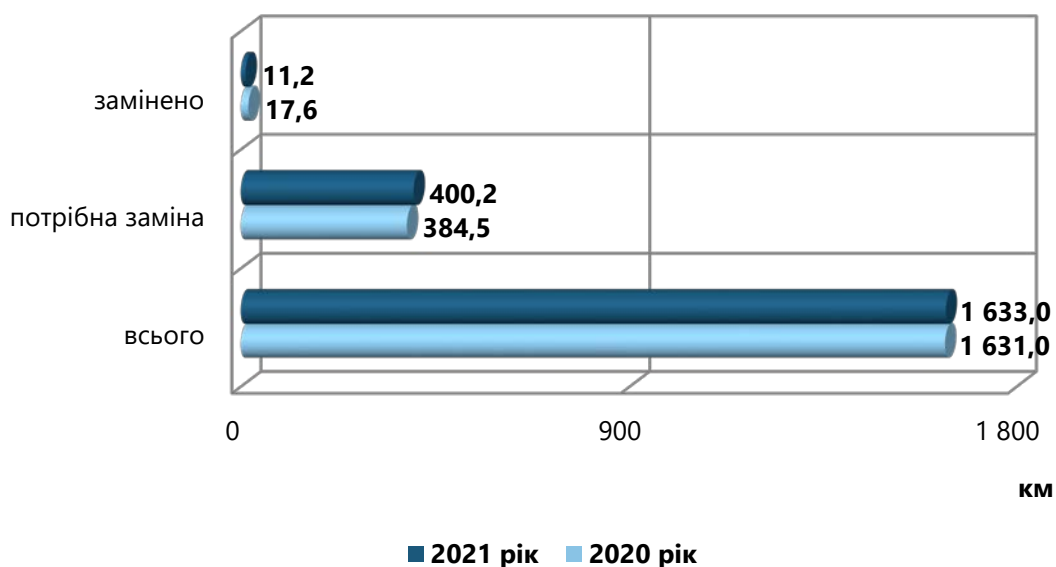

Рис. 5.9.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 40 з сумарним об'ємом - 108,5 тис. м³, водонапірні башти - 25 з сумарним об'ємом - 6 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 5 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 78,6 до 79,8 %; квартир - збільшився з 93,4 до 93,7 %.

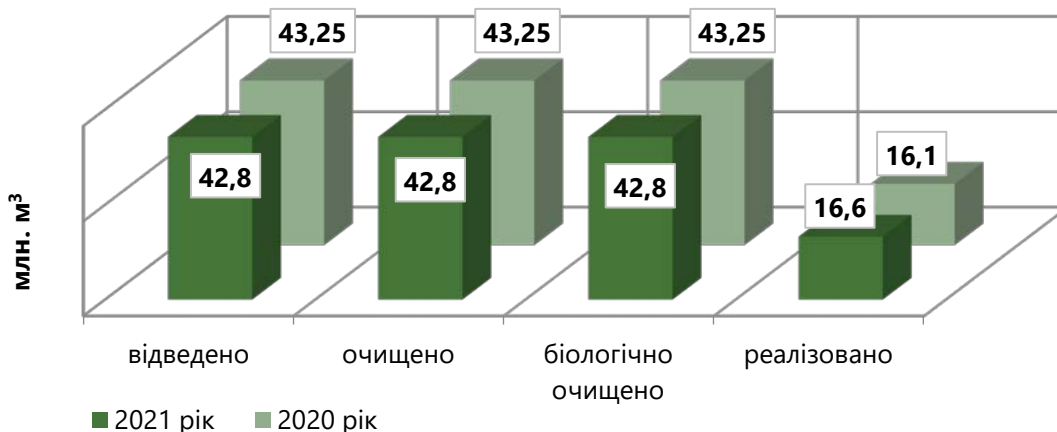
Системи централізованого водовідведення

У 2021 році питоме водовідведення на 1 людину складало 83,9 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.9.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 16,6 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 42,8 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 42,8 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 42,8 млн. м³ або 100 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 42,3 млн. м³ або 98,8 % від їх загальної кількості; у смт - 0,5 млн. м³ або 1,2 %.

Рис. 5.9.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

- 52 НС (загальна фактична потужність - 19,3 млн. м³/рік); 109 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 29 або 26,6 % насосів, було замінено протягом року - 7 або 24,1 % від потреби;
- 26 очисних споруд (загальна фактична потужність - 42,8 млн. м³/рік), з яких 13 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.9.6).

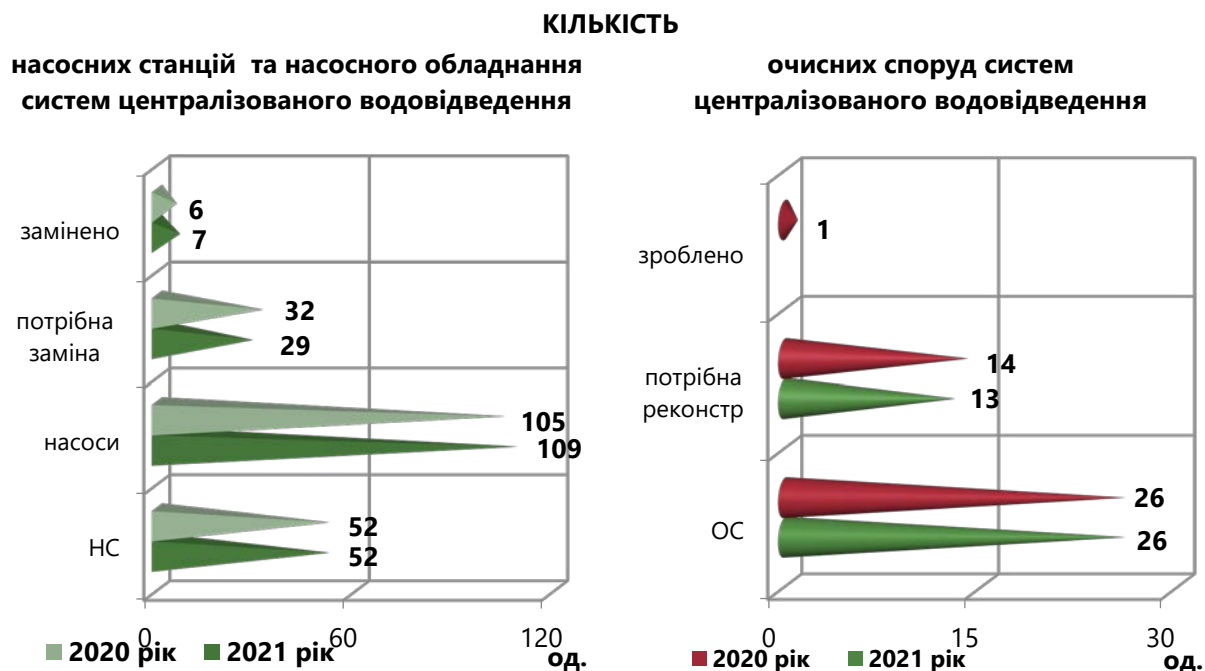

Рис. 5.9.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 002,0 км, з них ветхих та аварійних - 257,1 км або 25,7 %; протягом року було замінено 5,94 км або 2,3 % від потреби (рис. 5.9.7). Показник аварійності мереж знизився з 1,06 до 1 аварії на 1 км мережі.

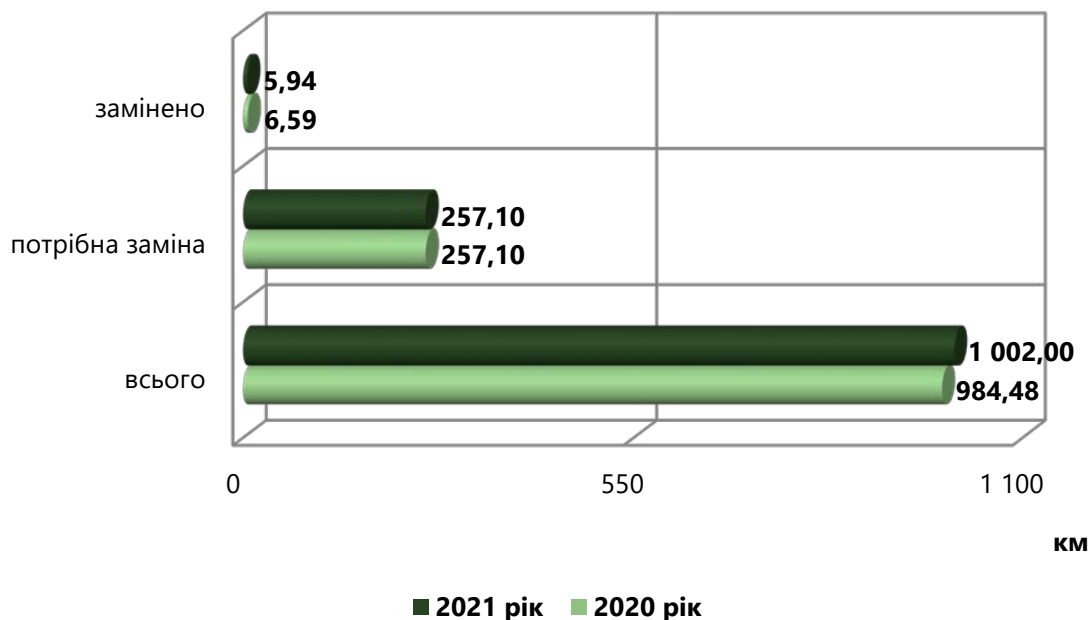

Рис. 5.9.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

▶ **у системах водопостачання** знизились з 14,58 до 14,24 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 476 до 467 кВт год/1000 м³ води;

▶ **у системах водовідведення** зросли з 10,23 до 10,28 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 237 до 240 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась з 2 944,4 до 7 482 тис. грн.; в системах водовідведення - з 2 221,2 до 5 166 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	8,53	8,53	3,90	3,90
максимальні	60,00	82,07	50,00	50,00
<i>для населення</i>				
мінімальні	6,65	8,53	3,60	5,80
максимальні	29,84	29,84	20,00	20,00
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	10,2	9,12	3,90	3,90
максимальна	61,4	40,20	38,05	23,88
середня	12,2	21,41	14,11	15,86
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	95	95	93	93
<i>для населення</i>	68	68	69,5	69,5

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 30 підприємств (у 2020 р. - 30 підприємств), в тому числі 15 спеціалізованих комунальних, 10 багатогалузевих комунальних, 5 відомчих.

Базове підприємство області - **КП «Івано-Франківськводокотехпром»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Івано-Франківськ-водокотехпром»		КП «Коломия-водоканал»		КП «Водоканал», м. Долина	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн. м³/рік						
<i>піднято</i>	19,12	19,21	2,58	2,35	1,7	1,8
<i>очищено</i>	19,12	19,21	1,90	1,96	1,7	1,8
<i>подано усім споживачам</i>	17,17	17,23	1,90	1,96	1,6	1,16

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Івано-Франківська область

Показники	КП «Івано-Франківськ-водокотехпром»		КП «Коломия-водоканал»		КП «Водоканал», м. Долина	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>реалізовано</i>	9,63	9,53	1,37	1,34	1,05	1,1
<i>втрати та витрати</i>	9,498	9,68	1,2	1,02	0,51	0,5
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	620,27	629,32	112,7	112,7	185,6	185,6
<i>ветхі та аварійні</i>	106,2	178,04	39	35	82,5	82,5
<i>замінено</i>	2,96	2,406	6,43	-	5,6	0,3
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	5,3	5,6	1,1	1,0	2,6	2,3
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	2437*	4300,02	-	-	955,0	3182,0
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн. м³/рік						
<i>реалізовано</i>	9,6	9,5	1,37	1,34	1,05	1,08
<i>відведено</i>	28,3	27,8	6,07	5,95	0,56	0,54
<i>очищено</i>	28,3	27,8	6,07	5,95	0,56	0,54
<i>біологічно очищено</i>	28,3	27,8	6,07	5,95	0,56	0,54
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	339,004	345,7	100,7	108,9	43,1	43,1
<i>ветхі та аварійні</i>	131,8	131,7	20	20	3,8	1,8
<i>замінено</i>	1,657	0,81	0,06	-	0,022	2,0
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	5,5	5,9	1,1	1,2	0,3	0,4
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	2437*	3142,03	-	-	369,1	1300,0

*загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	3,59	5,52
2.	Продовження будівництва об'єктів	1,00	-
3.	Реконструкція і модернізація об'єктів	7,50	1,66
4.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	2,49	14,61
5.	Інші заходи	0,01	3,91
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		14,59	25,70

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - КП «Івано-Франківськводокотехпром» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 12,1 млн. грн. (у 2020 р. - 24,8 млн. грн.), для систем водовідведення - 15,65 млн. грн. (у 2020 р. - 32,2 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,0	1,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,1	0
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	-
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	16,9	12,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	45,1	36,0
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,4	1,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,8	1,2
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,4	1,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,8	1,2
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	15,9	15,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,5	1,5

Спалахи інфекційних хвороб, пов'язаних із порушеннями в системах питного водопостачання, в 2021 році не зареєстровано.

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам за мікробіологічними показниками (Долина ВУВКГ), мікробіологічними, залізо загальне (Калуш КП «Водотеплосервіс»).

Охорона природних водойм

Таблиця 5.9.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	59,45	60,55
нормативно чистих без очищення	5,62	6,76
нормативно очищених	52,49	52,48
недостатньо очищених	1,34	1,28
неочищених	-	0,03
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	37,21	36,49
нормативно чистих без очищення	0,35	0,36
нормативно очищених	36,54	35,87
недостатньо очищених	0,32	0,26
неочищених	-	-

Таблиця 5.9.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, од.	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	3	3
<i>за мікробіологічними показниками</i>	24	5
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	24	12
<i>за мікробіологічними показниками</i>	23	6

**Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення,
заходи з реформування та розвитку**

Фактичний рівень відшкодування тарифів за результатами фінансово-господарської діяльності не покриває витрати на виробництво послуг практично всіх підприємств, що надають послуги з водопостачання та водовідведення.

Станом на 01.01.2022 року тарифи на послуги для споживачів з водопостачання були близькими до економічно-обґрунтованих в містах Івано-Франківську, Коломиї, Бурштині та Городенці.

Пріоритетними цілями на найближчі роки є заміна та реконструкція аварійних водопровідних мереж, заміна зношеного насосного та іншого технологічного обладнання.

5.10 Київська область

Київською обласною державною адміністрацією (Київською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 529,2 млн. м³, що на 11,91 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 512,5 (менше на 1,9) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 43,76 (менше на 1,33) млн. м³, на виробничі - 465,1 (більше на 0,4) млн. м³. Для підземної води ці показники були: всього використано - 56,157 (більше на 0,492) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 34,20 (більше на 0,41) млн. м³ (табл. 5.10.1, рис. 5.10.1).

Таблиця 5.10.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	517,29	529,2	+11,91
	<i>поверхневої</i>	456,0	461,9	-5,9
	<i>підземної</i>	61,29	60,77	-0,52
2	Використання води, млн м³			
	всього	514,4	512,5	-1,9
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	45,09	43,76	-1,33
	<i>на виробничі потреби</i>	464,7	465,1	+0,4
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,420	0,420	0
	<i>на зрошення</i>	3,716	3,143	-0,573
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	55,665	56,157	+0,492
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	33,79	34,20	+0,41
	<i>на виробничі потреби</i>	15,9	15,96	+0,06
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	5,93	5,950	+0,02
	<i>на зрошення</i>	0,045	0,047	+0,002
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

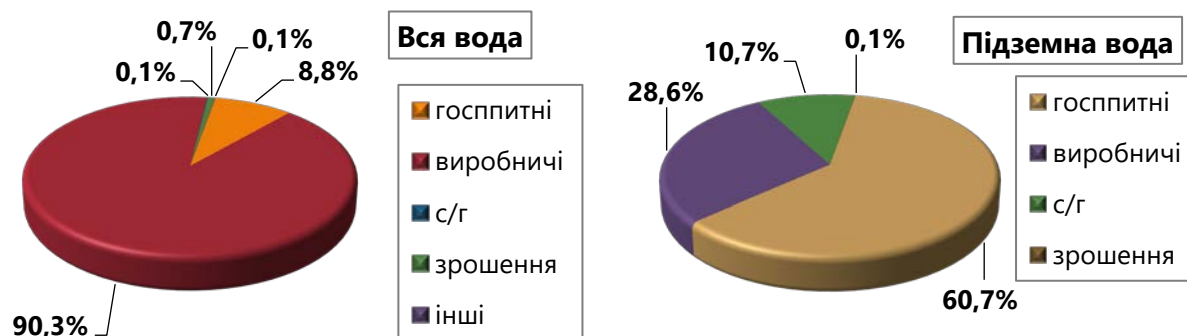

Рис. 5.10.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - річок Дніпро, Десна, Рось та артезіанських свердловин.

Населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації, на території області немає.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією у 2021 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.10.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 26 міст, 29 смт (96,7 %), 834 села (74,1 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 смт (Кожанка) та у 292 селах;
- **централізоване водовідведення** - усі 26 міст, 25 смт (83,3 %), 58 сіл (5,2%). Централізоване водовідведення було відсутнє у 1 смт (Кожанка) та у 1 068 селах, 4 смт (Велика Димерка, Дослідне, Красятичі, Козин) частково забезпечено централізованим водовідведенням.

Таблиця 5.10.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	26	26	26
<i>смт</i>	30	29	25
<i>села</i>	1 126	834	58
Разом	1 182	889	109

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.10.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 875,056 тис. осіб (100 %), у смт - 223,1 тис. осіб (96,8 %), у селах - 540,098 тис. осіб (78,7 %);
- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 875,661 тис. осіб (99,6 %), у смт - 212,258 тис. осіб (92,1%), у селах - 229,968 тис. осіб (33,5 %).

Таблиця 5.10.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	879,056	879,056	875,661
<i>смт</i>	230,531	223,100	212,258
<i>села</i>	685,861	540,098	229,968
Разом	1 795,448	1 642,254	1 317,887

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 90 % населених пунктів та 91 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину не змінилось та складало: у містах - 113,6; у смт - 93,7; у сільських населених пунктах - 58,2 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 365; відсоток населення, що споживає з них воду - 10,6 %.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 5 277, з них поверхневих - 4; кількість свердловин – 5 273. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 0,27 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.10.2):

- ✓ піднято води - 56,63 млн. м³;
- ✓ очищено - 50,60 млн. м³ або 89,4 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 52,22 млн. м³ або 92,2 %;
- ✓ реалізовано - 47,62 млн. м³ або 84,1 %;
- ✓ знезаражено - 52,22 млн. м³ або 92,2 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 9,01 млн. м³ або 15,9 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: у містах - 41,85 млн. м³ або 73,9 % від загального обсягу; у смт - 7,19 млн. м³ або 12,7 %; у сільських населених пунктах - 7,59 млн. м³ або 13,4 %.

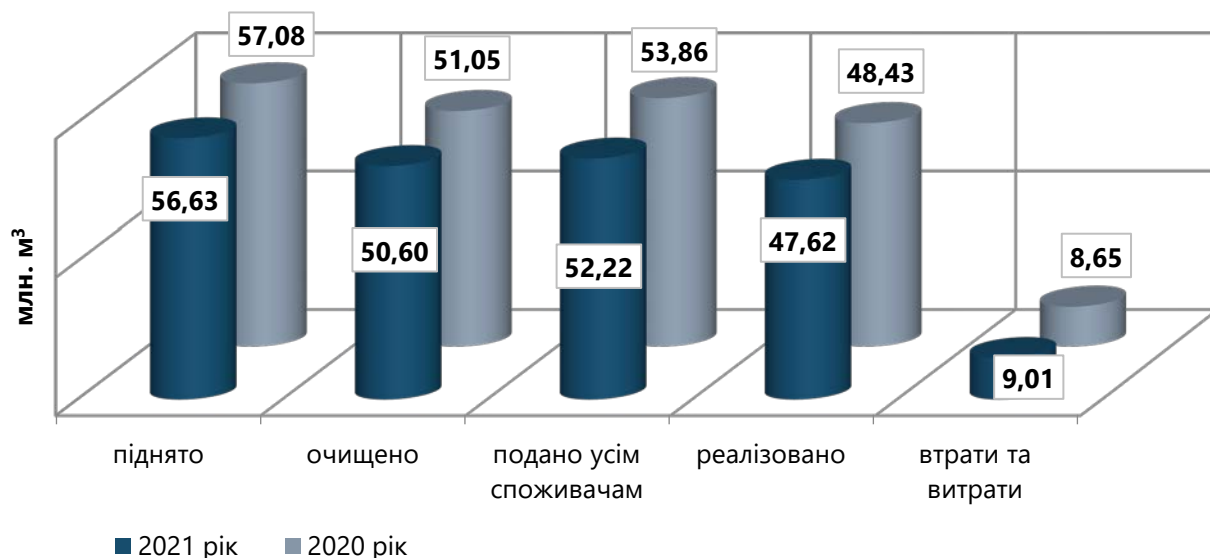

Рис. 5.10.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 211,18; за категорією «населення» - 181,5 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 865; встановлене насосне обладнання - 887 одиниць, з них заміни потребували 198 або 22,3 % насосів, було замінено протягом року 171 або 86,4% від потреби (рис. 5.10.3).

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 5 291,1 км, з них ветхих та аварійних - 744 км або 14,1 %; протягом року було замінено 209,5 км або 28,2 % від потреби (рис. 5.10.4).

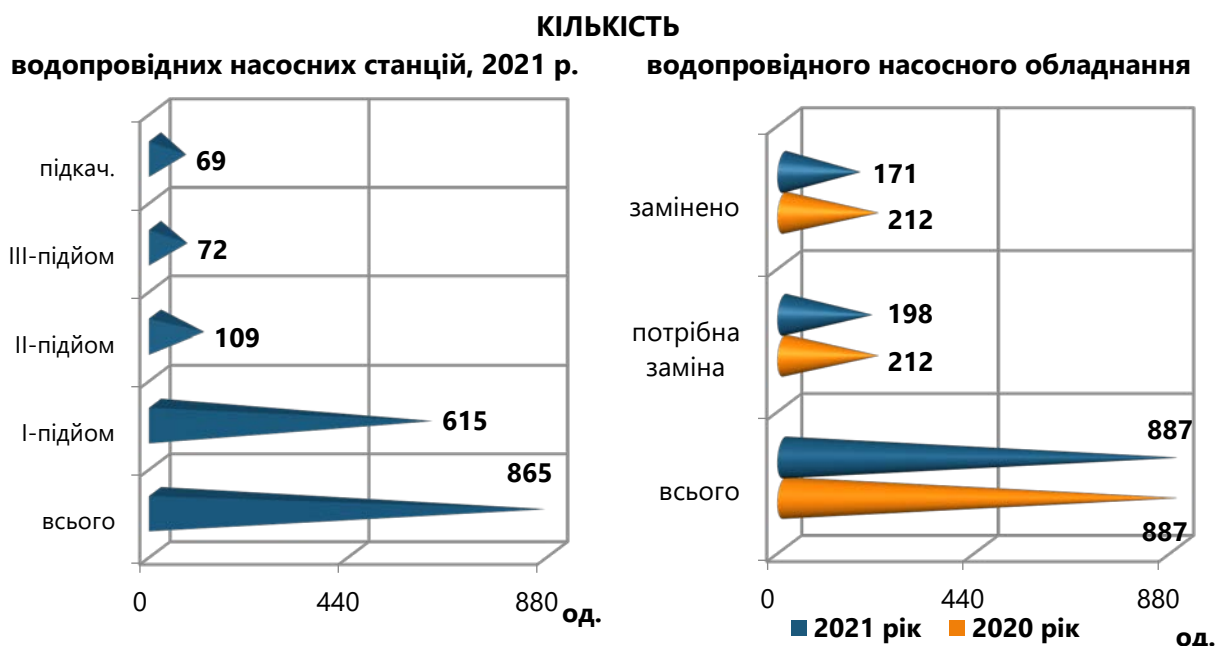

Рис. 5.10.3

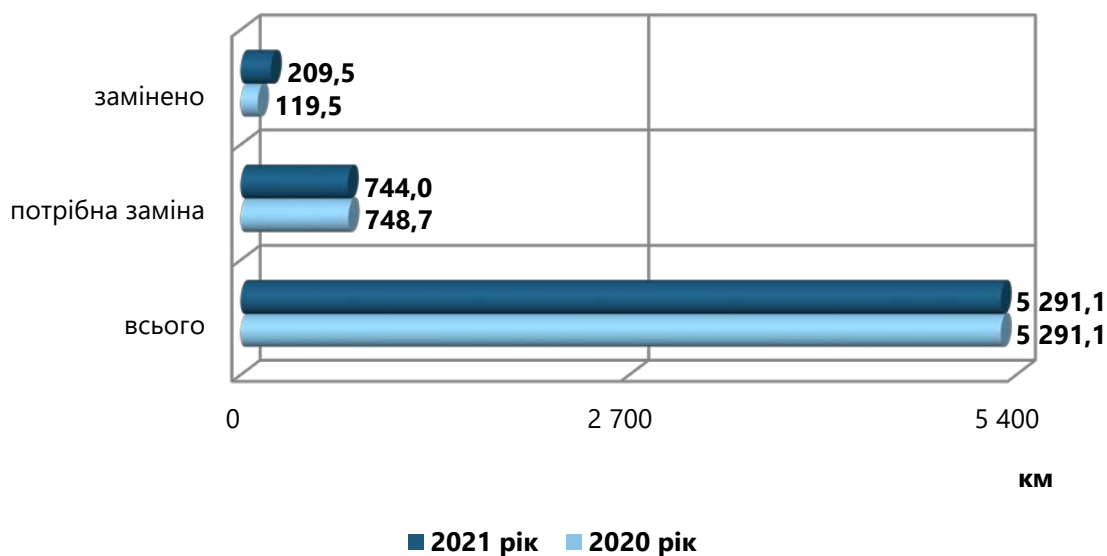

Рис. 5.10.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 114 з сумарним об'ємом - 189,5 тис. м³; водонапірні башти - 292. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 14,2 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 70 % до 73 %; квартир з 83 % до 85 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину не змінилось та становило: у містах - 153; у смт - 144; у сільських населених пунктів - 129 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.10.5):

- ❖ відведено стічних вод - 45,31 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 42,64 млн. м³ або 94,1 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 42,60 млн. м³ або 94 %.
- ❖ пройшло доочищення - 4,05 млн. м³ або 8,9 %.

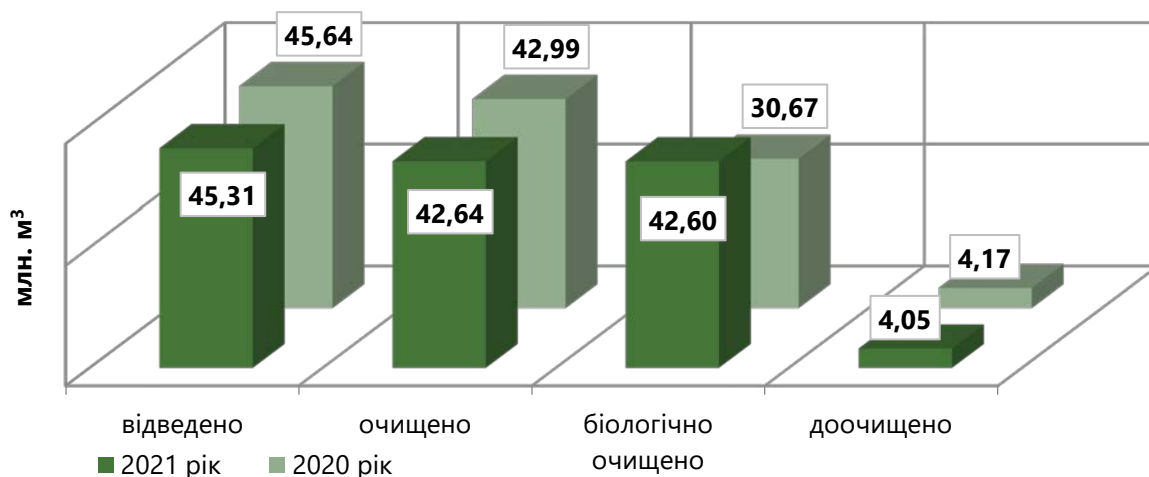

Рис. 5.10.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 255 НС (загальна фактична потужність - 219,1 млн. м³/рік); 878 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 189 або 21,5 % насосів, було замінено протягом року - 68 або 36 % від потреби;

➤ 146 очисних споруд (загальна фактична потужність - 80,5 млн. м³/рік), з них 44 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.10.6).

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

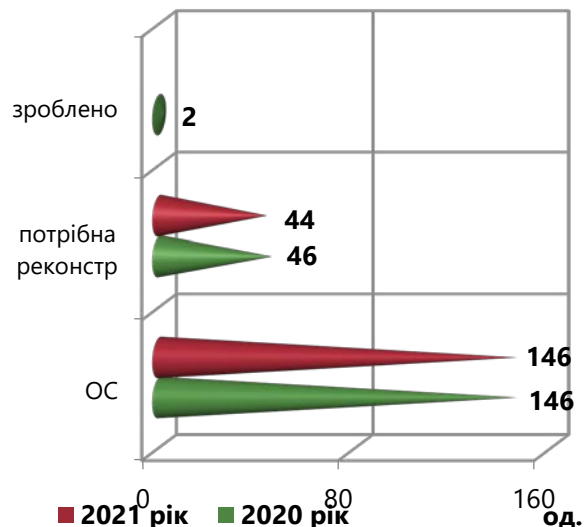
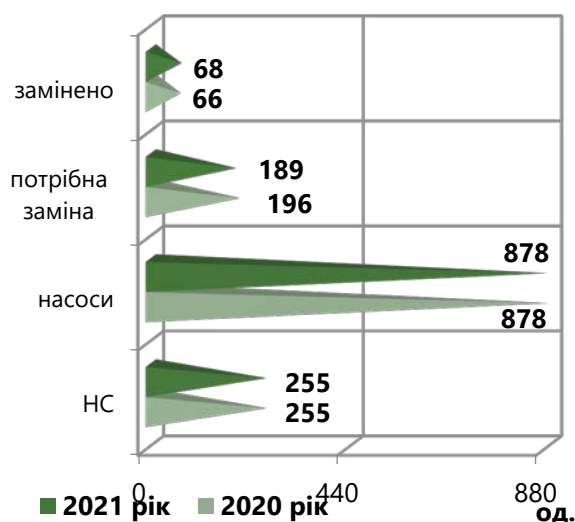

Рис. 5.10.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 2 503,87 км, з них ветхих та аварійних - 570,71 км або 22,8 %; протягом року було замінено 51,76 км або 9,1 % від потреби (рис. 5.10.7).

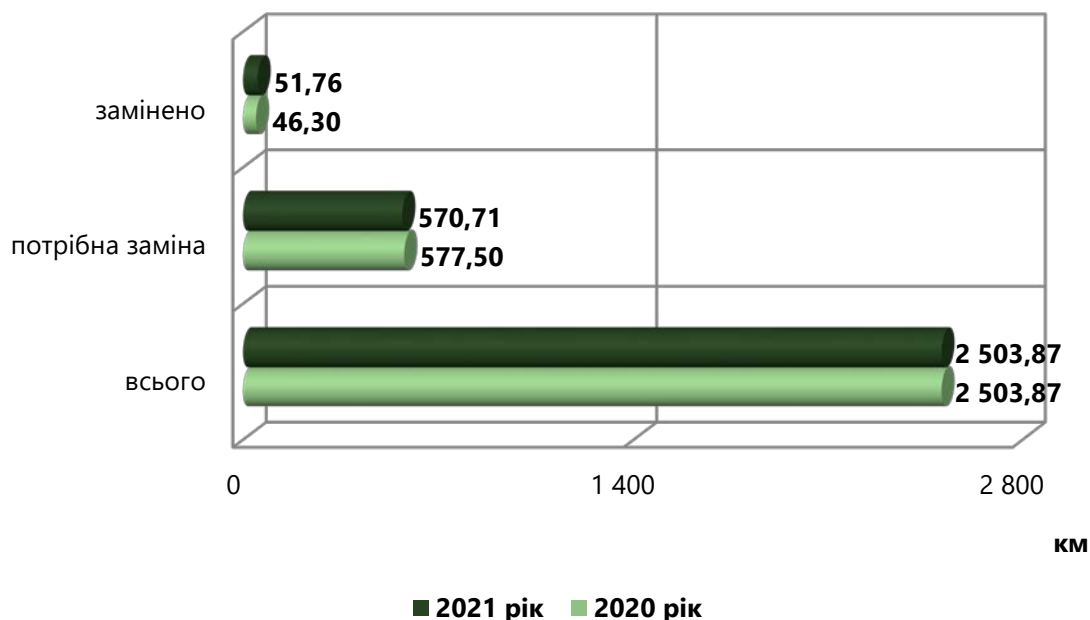

Рис. 5.10.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	8,64		8,66	
максимальні	42,76		40,50	
<i>для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення</i>				
мінімальні	8,64	8,64	6,54	6,54
максимальні	25,26	38,92	30,97	49,60
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	7,65	9,41	6,36	7,035
максимальна	29,83	34,74	52,76	64,71
середня	11,24	13,28	12,36	14,58
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	93,3		98,6	
<i>для споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення</i>	81,6	86,92	85,5	84,57

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії у системах водопостачання та водовідведення порівняно з попереднім роком знизились з 24,835 до 10,7 млн. кВт·год/рік.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання та водовідведення збільшилась - з 2 001,2 до 3 906,0 тис. грн.

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 217 підприємств (у 2020 р. - 215 підприємств), в тому числі 96 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 162 підприємства; до державної - 16; до іншої - 39.

Базове підприємство області - ТОВ «Білоцерківвода», м. Біла Церква.

Виробничі показники підприємств області

Показники	Вишгородське МКП «Водоканал»		КП «Тетіїв-водоканал»		КП БСР «Бородянкатепло-водопостачання»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн. м³/рік						
<i>піднято</i>	1,9643	1,9643	0,184	0,228	0,69	0,59
<i>очищено</i>	-	-	0,184	0,228	0,67	0,58
<i>подано усім споживачам</i>	1,9643	1,9643	0,161	0,175	0,67	0,58
<i>реалізовано</i>	1,7937	1,8298	0,1613	0,1757	0,51	0,43
<i>втрати та витрати</i>	1,96	1,96	0,023	0,052	0,18	0,16
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	58,04	60,7	129,78	137,48	143,9	143,9
<i>ветхі та аварійні</i>	14,3	13,5	35,31	38,64	96,5	98,2
<i>замінено</i>	-	-	1,93	1,70	0,5	0,1
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	2,086	2,059	0,23172	0,316983	0,964	0,835
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	-	-	-	-	0	206,9
ВОДОВІДВЕННЯ						
Обсяги стоків, млн. м³/рік						
<i>реалізовано</i>	1,55	1,52	0,1613	0,1757	-	-
<i>відведено</i>	1,55	1,52	0,0784	0,0767	-	-
<i>очищено</i>	-	-	0,0784	0,0767	-	-
<i>біологічно очищено</i>	-	-	0,0784	0,0767	-	-
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	78,79	81,3	38,2	39,2	0,26	0,24
<i>ветхі та аварійні</i>	25	26,4	-	0,2	0,26	0,24
<i>замінено</i>	-	-	-	0,03	0,26	0,24
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	0,504	0,471	0,179413	0,187809	0,27	0,24
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	-	-	-	-	0	0

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	6,02	2,8
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	7,7	20,5
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	4,3	8,5
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		18,02	31,8

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	27,5	28,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	7,6	7,8
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	28,2	27,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,0	8,1
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	50,7	50,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	23,8	21,3
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	21,6	21,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,4	8,5
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	23,4	23,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,0	6,3
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	37,2	37,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	17,5	16,8

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам за мікробіологічними та санітарно-хімічними показниками у таких населених пунктах області: КП «Березанський міськводоканал», КП «Райводоканал» Баришівської районної ради, ТОВ «Згурівка-водексплуатація», КП «ККП-Ржищів», ТОВ «Інтерагроінвест 2007», КП «Вишнівськводоканал», КП Обухівська Переяслав-Хмельницької міської ради, ТОВ «Яготинводопостачання», ФМР «Фастівводоканал», КП «Господар», КП «Благоустрій» в Києво-Святошинському, КП «Злагода», КП «Макарівське ВУ ЖКГ», КП «Музичі», КП «Чабанівська керуюча компанія ЖКП», ККП Борівської Соснівська сільрада, Малоснітинська сільрада, Дорогинська сільрада, Томашівська сільрада, ОТГ КП «Колонщина - сервіс», село Бзів, село Ярешки, село Садове Баришівського р-ну, село В.Крупіль, село Усівка в Згурівського р-ну, село Засупоївка в Яготинського р-ну, село Жоравка в Яготинського р-ну, село Лемешівка в Яготинського р-ну, село Гологурів в Бориспільського р-н, село Рогозів в Бориспільського р-ну, Щасливе в Бориспільського р-ну, Гора в Бориспільського р-ну, Іванків в Бориспільського р-ну, Чубинське в Бориспільського р-ну, В.Олександрівка в

Бориспільського, Любарці в Бориспільського р-ну, Житні Гори в Рокитнянського р-ну, Андріївка Макарівського р-ну, Наливайківка Макарівського р-ну, Лишня Макарівського р-ну, Рожівка Макарівського р-ну, Бишів Макарівського р-ну, Королівка в Макарівського р-ну.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.10.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	582,568	473,3
нормативно чистих без очищення	547,166	428,5
нормативно очищених	34,212	37,7
недостатньо очищених	1,19	2,284
неочищених		
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	26,438	26,56
нормативно чистих без очищення	1,765	1,648
нормативно очищених	22,52	24,14
недостатньо очищених	2,153	0,765
неочищених		

Таблиця 5.10.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	73	71
<i>за мікробіологічними показниками</i>	102	101
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	95	96
<i>за мікробіологічними показниками</i>	65	67

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

У 4-х містах Київської області питне водопостачання забезпечується з поверхневих джерел (м. Біла Церква, Богуслав, Миронівка - з р. Рось, м. Бровари - з р. Десна). Решта населених пунктів області для потреб централізованого господарсько-питного водопостачання використовує воду з підземних водоносних горизонтів за допомогою артезіанських свердловин.

Стан водозабірних басейнів річок Рось і Десна задовільний, за виключенням періоду пропуску повені та сильних опадів.

Вода з підземних джерел, що переважно використовується в області з Бучакського і Сеноманського водоносних горизонтів, характеризується в більшості випадків надмірним вмістом заліза, сірководню, радону, жорсткістю.

Стан водоохоронних зон водних об'єктів та підземних джерел водопостачання в основному відповідає вимогам екологічного та санітарно-гігієнічного законодавства.

Наразі в області функціонує 217 підприємств різних форм власності, які здійснюють свою діяльність у сфері питного водопостачання та водовідведення (мають відповідні ліцензії) у тому числі в м. Біла Церква - найбільшому місті Київської області - водоканал взято в концесію ТОВ «Білоцерківвода».

Згідно ліцензійних умов на підприємствах в наявності лабораторії, які мають право здійснювати виробничий контроль за якістю води згідно вимог ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної для споживання людиною» або договори на виконання таких робіт з відповідними лабораторіями інших організацій.

Сьогодні однією з найбільших проблем є зношеність мереж водопостачання та водовідведення, велика енергоємність та моральна застарілість обладнання підприємств, що безпосередньо впливає на якість надання послуг, якість питної води та стічних вод. Втрати питної води під час її транспортування та розподілу в середньому в області становить близько 24 %.

В області діє, затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 №312-14-VII (із змінами) Програма «Питна вода Київщини» на 2017-2021 роки, метою якої є забезпечення населення якісною питною водою в необхідних обсягах та відповідно до встановлених нормативів.

Вказаною Програмою у 2021 році за рахунок коштів різних бюджетів було передбачено заходи на загальну суму 275,9 млн грн. Фактично освоєно кошти у сумі майже 67,7 млн грн.

Крім цього, відповідно до місцевих галузевих Програм забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості проводились роботи із заміни енергоємного насосного обладнання, будівництва, реконструкції, капітального ремонту мереж водопостачання та водовідведення, ремонту артсвердловин, ремонту водопровідних та каналізаційних насосних станцій, водозабірних споруд, виготовлення проектно-кошторисної документації, інші заходи у водопровідно-каналізаційному господарстві області.

5.11 Кіровоградська область

Кіровоградською обласною державною адміністрацією (Кіровоградською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 200,633 млн. м³ води, що на 43,378 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 44,347 (більше на 2,16) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 14,711 (менше на 1,158) млн. м³, на виробничі - 24,757 (більше на 6,184) млн. м³. Для підземної води ці показники були: всього використано - 7,292 (більше на 1,893) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 3,112 (менше на 0,097) млн. м³ (табл. 5.11.1, рис. 5.11.1).

Таблиця 5.11.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	244,011	200,633	-43,378
	<i>поверхневої</i>	209,408	185,166	-23,942
	<i>підземної</i>	14,903	15,467	+0,564
2	Використання води, млн м³			
	всього	42,187	44,347	+2,16
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	15,869	14,711	-1,158
	<i>на виробничі потреби</i>	18,573	24,757	+6,184
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	0,039	+0,039
	<i>на зрошення</i>	7,633	2,857	-4,776
<i>на інші потреби</i>	0,113	1,982	+1,869	
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	5,399	7,292	+1,893
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	3,209	3,112	-0,097
	<i>на виробничі потреби</i>	2,167	2,186	+0,019
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	0,039	+0,039
	<i>на зрошення</i>	0,015	0,013	-0,002
<i>на інші потреби</i>	0,009	1,942	+1,933	

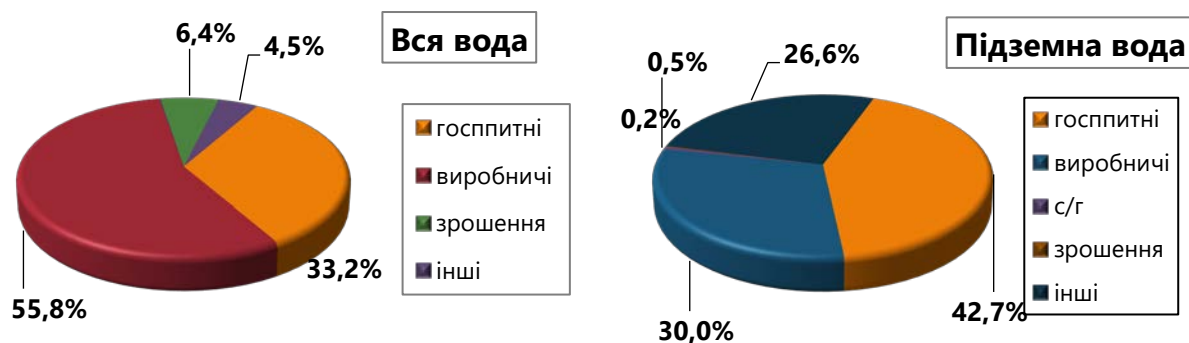

Рис. 5.11.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел річок Сугоклія, Південний Буг, Синюха, Карачунівського, Кременчуцького та Іскрівського водосховищ, а також артезіанських свердловин.

У маловодній місцевості, згідно наданої інформації, у 2021 році перебувало 2 міста (Новоукраїнка, Долинська), 1 смт (Устинівка) та 108 сіл Новоукраїнського та Кропивницького районів.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області не змінилась відносно 2020 р. та була такою (табл. 5.11.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 12 міст, 22 смт (81,5 %), 217 сіл (21,9 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 5 смт (Єлисаветградка, Знам'янка Друга, Капітанівка, Павлиш, Салькове) та у 774 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - 11 міст (91,7 %), 18 смт (66,7 %), 6 сіл (0,6 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Благовіщенське, у 9 смт (Єлисаветградка, Знам'янка Друга, Капітанівка, Нова Прага, Приютівка, Павлиш, Салькове, Вільшанка, Устинівка) та у 985 селах.

Таблиця 5.11.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	12	12	11
<i>смт</i>	27	22	18
<i>села</i>	991	217	6
Разом	1 030	251	35

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.11.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 393,87 тис. осіб (80,6 %), у смт - 62,3 тис. осіб (68,2 %), у селах - 32,23 тис. осіб (49,7 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 366,68 тис. осіб (75%), у смт - 49,3 тис. осіб (53,9 %), у селах - 2,96 тис. осіб (4,6 %).

Таблиця 5.11.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	488,9	393,87	366,68
<i>смт</i>	91,4	62,30	49,30
<i>села</i>	64,8	32,23	2,96
Разом	645,2	488,4	418,94

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 48,1 % населених пунктів та 76 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 105,7; у смт - 103,8; у сільських населених пунктах - 109 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 1 022; відсоток населення, що споживає з них воду - 0,3 %.

Привізна питна вода в області застосувалась частково у 29 населених пунктах (16,65 тис. осіб), зокрема:

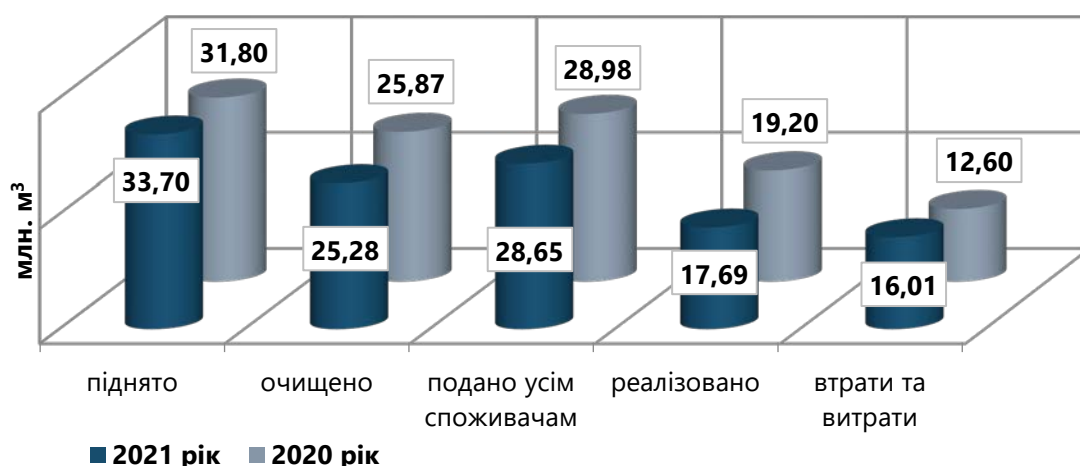
- у м. Новоукраїнка - 11,3 тис. осіб або 68,3 % населення міста;
- у м. Долинська - 178 осіб або 1,0 % населення міста;
- у 1 смт Устинівка - 1 тис. осіб або 31 % населення смт;
- у 15 селах Новоукраїнського р-ну (3091 особи), 2 селах Кропивницького р-ну (160 осіб) та 9 селах Устинівської територіальної громади (916 осіб).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 9, з них поверхневих - 6; кількість свердловин - 282.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.11.2):

- ✓ піднято води - 33,70 млн. м³;
- ✓ очищено - 25,28 млн. м³ або 75 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 28,65 млн. м³ або 85 %;
- ✓ реалізовано - 17,69 млн. м³ або 52,5 %;
- ✓ знезаражено - 24,40 млн. м³ або 72,4 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 16,01 млн. м³ або 47,5 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 27,9 млн. м³ або 82,8 % від загального обсягу; смт - 4,3 млн. м³ або 12,8 %; сільські населені пункти - 1,4 млн. м³ або 4,2 %.

Рис. 5.11.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 47,4; за категорією «населення» - 34,29 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 263 (фактична потужність - 194 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 300 одиниць, з них заміни потребували 111 або 37 % насосів, було замінено протягом року - 72 або 64,9 % від потреби (рис. 5.11.3).

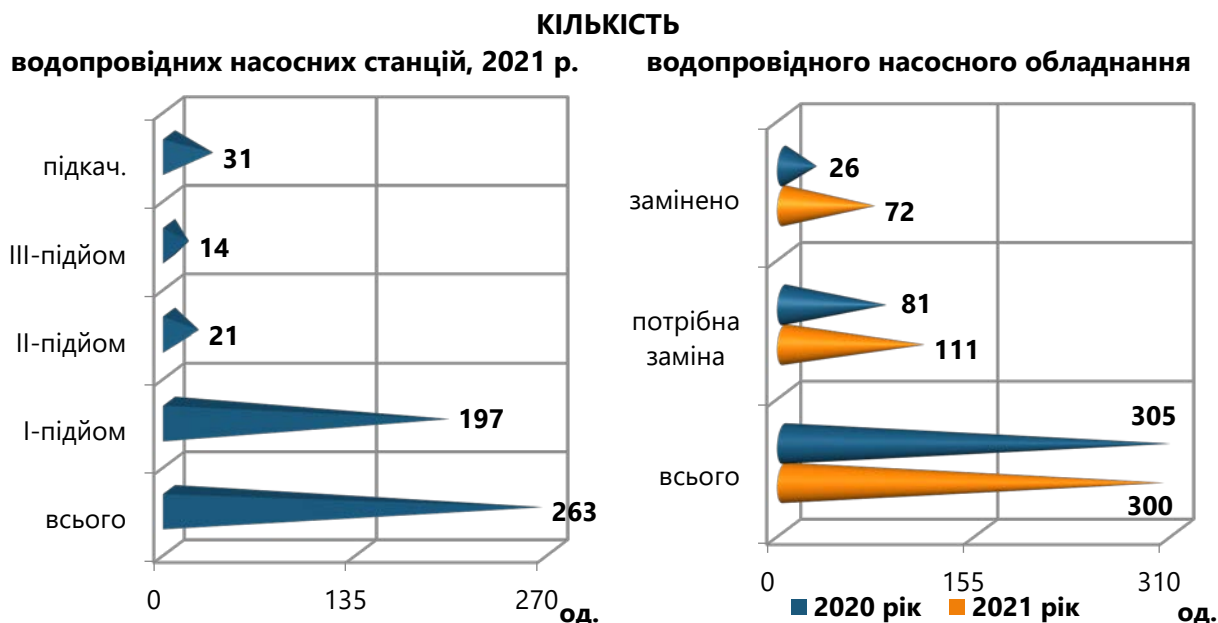

Рис. 5.11.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 3 372,5 км, з них ветхих та аварійних – 1 770,6 км або 52,5 %; протягом року було замінено 18,9 км або 1,1 % від потреби (рис. 5.11.4). Показник аварійності мереж знизився з 0,85 до 0,78 аварій на 1 км мережі.

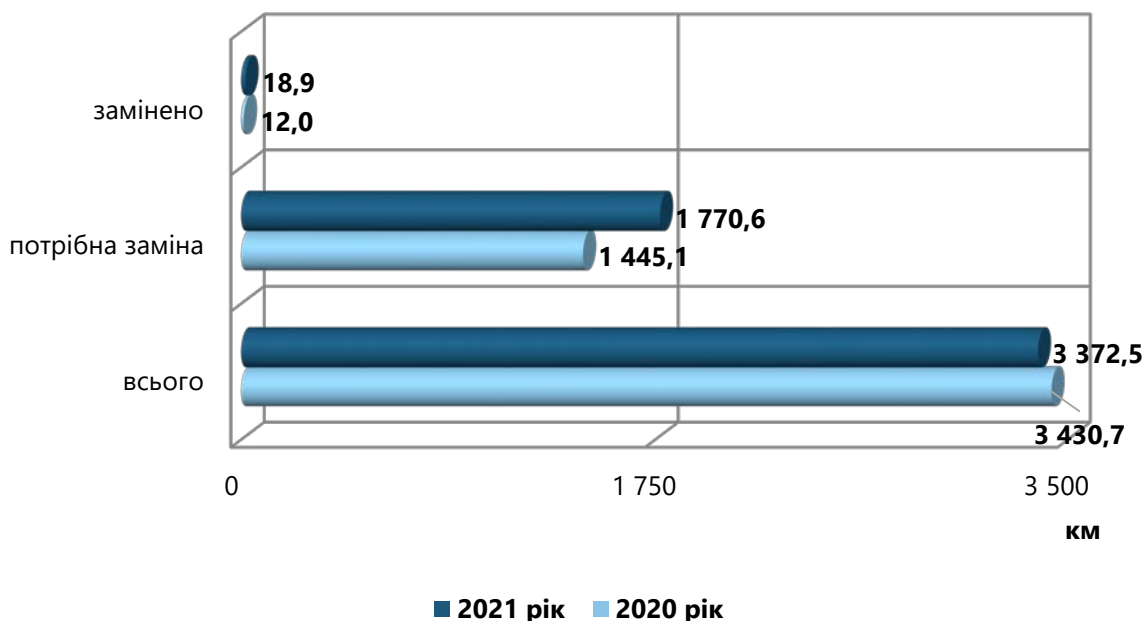

Рис. 5.11.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 49 з сумарним об'ємом - 149,2 тис. м³; водонапірні башти - 194 з сумарним об'ємом - 8,78 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився до 17,4 %; квартир - з 93,2 до 94,4 %.

Системи централізованого водовідведення

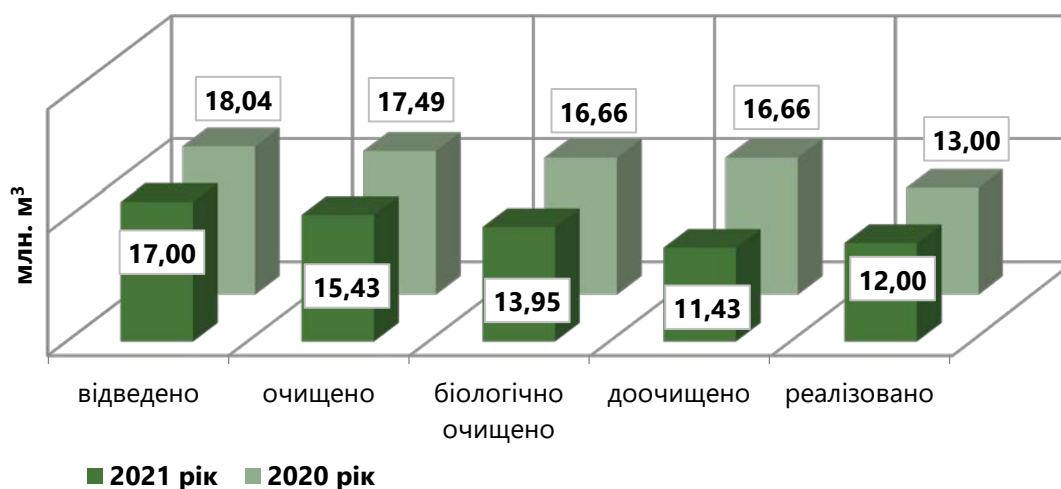
У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

► питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 123,9 (більше на 1); у смт - 116,2 (більше на 23,5); у сільських населених пунктів - 92 (більше на 2,3) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.11.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 12,00 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 17,00 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 15,43 млн. м³ або 90,8 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 13,95 млн. м³ або 82,1 %;
- ❖ пройшло доочищення - 11,43 млн. м³ або 67,2 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 15,08 млн. м³ або 88,7 % від їх загального об'єму; у смт - 1,79 млн. м³ або 10,5 %; у сільських населених пунктах - 0,13 млн. м³ або 0,8 %.

Рис. 5.11.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

► 98 НС (загальна фактична потужність - 17 млн. м³/рік); 175 одиниць насосного обладнання, з яких 109 або 62,3 % потребували заміни, замінено протягом року - 17 або 15,6 % від потреби;

► 23 очисні споруди (загальна фактична потужність - 14,8 млн. м³/рік), з них 14 потребували реконструкції; було проведено реконструкцію 1 очисних споруд (рис. 5.11.6).

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 009,6 км, з них ветхих та аварійних - 427,6 км або 42,4 %; протягом року заміна мереж не проводилась (рис. 5.11.7). Показник аварійності мереж зріс з 0,09 до 0,19 аварій на 1 км мережі.

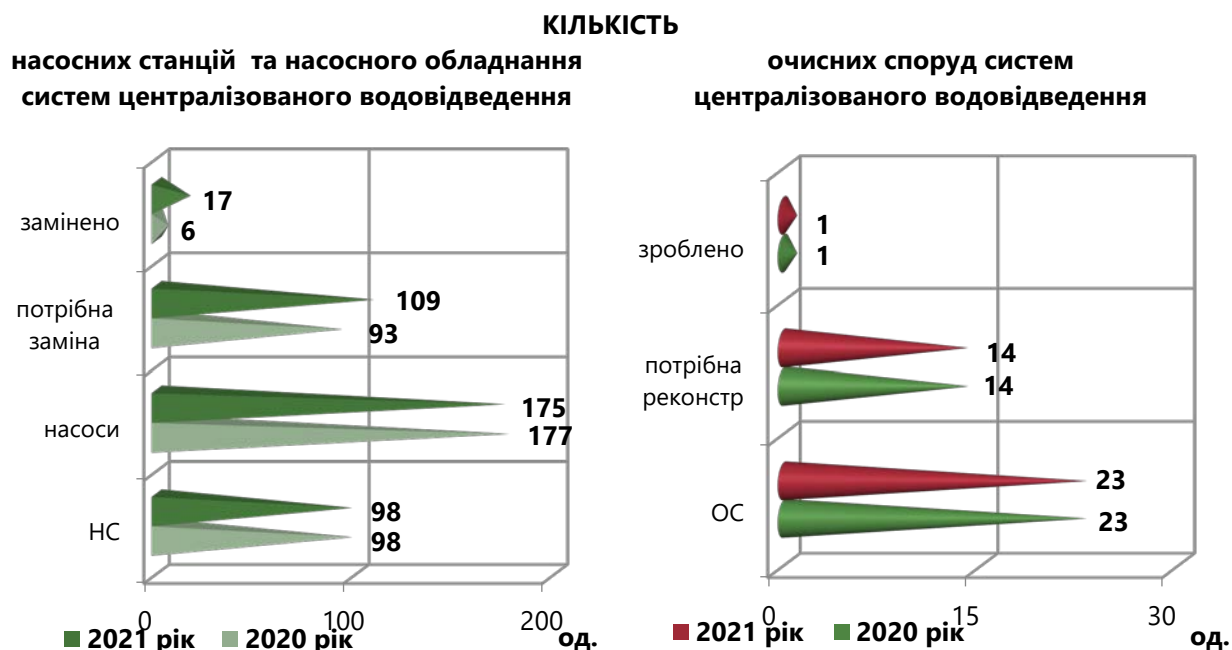

Рис. 5.11.6

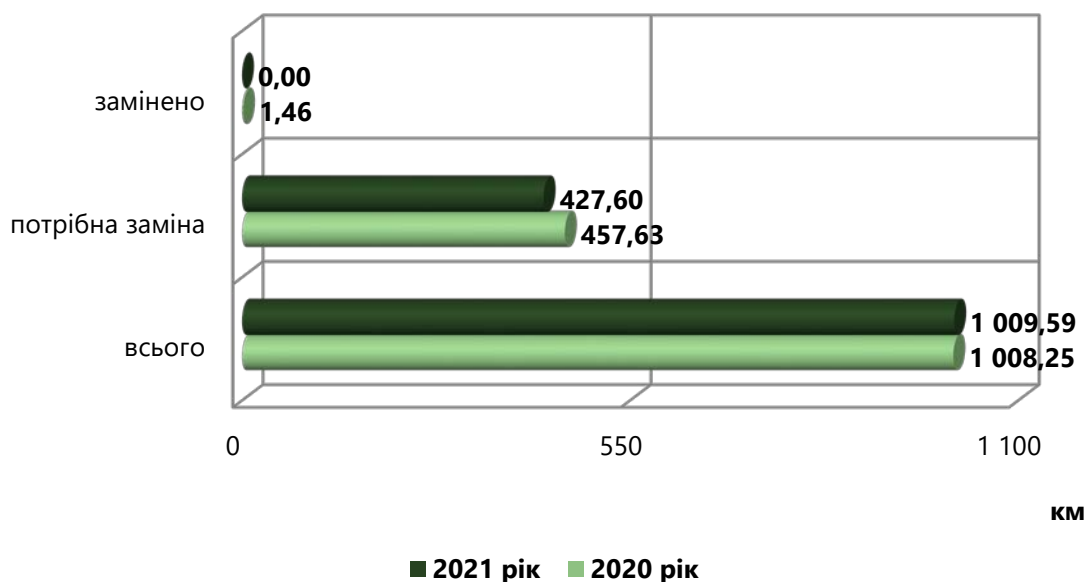

Рис. 5.11.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання зросли з 37,11 до 38,1 млн. кВт-год/рік; питомі витрати знизилась - з 1 167 до 1 130 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 13,1 до 13,4 млн. кВт-год/рік; питомі витрати зросли - з 728 до 835 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання порівняно з попереднім роком зменшилась з 3 442,1 до 329,5 тис. грн.; у системах водовідведення - з 818,7 до 47,79 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	6,96	6,96	2,81	2,81
максимальні	67,50	67,50	51,64	59,28
<i>для населення</i>				
мінімальні	5,46	5,46	2,43	2,43
максимальні	38,72	38,72	39,23	59,28
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	6,77	8,86	1,91	1,89
максимальна	64,19	68,55	100,22	92,22
середня	21,98	26,633	13,94	18,152
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	90,2	75,3	123,4	95,6
<i>для населення</i>	86,7	74,4	118,9	93,9

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області у 2021 р. надавало 40 спеціалізованих комунальних, 28 багатогалузевих комунальних, 5 відомчих підприємств. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 76 підприємств; до державної - 5; до іншої - 12. Кількість підприємств не змінилась порівняно з 2020 р.

Базове підприємство області - **ОКВП «Дніпро-Кіровоград»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (м. Кропивницький)	роки	
	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ		
Обсяги води, млн. м³/рік		
<i>піднято</i>	24,08	25,79
<i>очищено</i>	22,946	22,95
<i>подано усім споживачам</i>	22,75	23,31
<i>реалізовано</i>	14,50	13,83
<i>втрати та витрати</i>	9,572	11,95
Водопровідні мережі, км		
<i>всього</i>	1911,6	1 925,9

ОКВП «Дніпро-Кіровоград» (м. Кропивницький)	роки	
	2020 р.	2021 р.
<i>ветхі та аварійні</i>	973,81	1 092,9
<i>замінено</i>	6,197	9,57
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	30,497	32,13
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	1799,0	-
ВОДОВІДВЕДЕННЯ		
Обсяги стоків, млн. м³/рік		
<i>реалізовано</i>	10,6	10,16
<i>відведено</i>	15,73	14,36
<i>очищено</i>	15,73	14,36
<i>біологічно очищено</i>	14,979	13,61
<i>доочищено</i>	13,01	11,43
Мережі централізованого водовідведення, км		
<i>всього</i>	631,6	632,95
<i>ветхі та аварійні</i>	300,03	299,44
<i>замінено</i>	1,297	0,57
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	11,713	12,45
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	801,15	-

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Завершення будівництва об'єктів	11,61	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	0,349	-
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	-	5,86
4.	Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	0,298	-
5.	Інші заходи	1,568	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		13,83	5,86

У 2021 р. ліцензіатом НКРЕКП - ОКВП «Дніпро-Кіровоград» заходів з розвитку не було здійснено. У 2020 р. витрати на заходи з розвитку склали: для систем водопостачання - 111,07 млн. грн., для систем водовідведення - 45,73 млн. грн.

Якість води джерел та систем питного водопостачання

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області за показниками: м.Благовіщенське, с.Куколівка - нітрати, загальна жорсткість, сухий залишок; смт Онуфріївка - залізо загальне; смт Голованівськ, с. Червоне, с. Данилова Балка - загальна жорсткість, нітрати.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.11.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	28,028	33,163
нормативно чистих без очищення	7,395	13,155
нормативно очищених	17,010	3,963
недостатньо очищених	3,624	16,045
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	17,352	14,706
нормативно чистих без очищення	1,181	1,417
нормативно очищених	13,698	0,059
недостатньо очищених	0,929	13,23
неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Водопостачання населених пунктів області здійснюється з відкритих, змішаних та підземних водозаборів, а саме:

✓ з відкритих водозаборів - міст Знам'янка, Олександрія, Світловодськ (з Кременчуцького водосховища), Бобринець (з р. Сугоклея), смт Побузьке (з р. Південний Буг), смт Смоліне (з р. Синюхи);

✓ із змішаних водозаборів - м. Кропивницький (з магістрального районного водопроводу «Дніпро-Кіровоград» та із підземного водозабору «Холодні Ключі»); м. Долинська (з Карачунівського водосховища та підземного водозабору); м. Помічна (з р. Чорний Ташлик та водозабірних свердловин); смт Петрове (з Іскрівського водосховища та підземного водозабору).

Основним джерелом водопостачання 4 міст обласного значення та притрасових населених пунктів є районний водопровід «Дніпро-Кіровоград».

Протягом 2021 року виконувалися наступні заходи з розвитку, здійснені на об'єктах водопровідно-каналізаційного господарства:

По проєкту «Реконструкція Дніпровської водоочисної станції МРВ «Дніпро-Кіровоград» у 2021 році сплачено 76 338,08 тис.грн. Виконано армування бетонних пальових ковпаків та встановлено каркас для бетонування приміщень обробки мулу. Змонтовано каркас будівлі. Завезено сандвіч-панелі для улаштування стін та стелі. Виконано робіт на 60%.

По проєкту «Реконструкція водопровідних насосних станцій» у 2021 році сплачено 27 358,659 тис.грн. Розроблено проєктно-кошторисну документацію та отримано позитивні експертні звіти на 11 ВНС. Закуплено 98% основного обладнання. Виконано повністю роботи по монтажу обладнання по 9 насосним станціям та монтажу 3 електролізних установок. На 10 насосних змонтовано повністю механічне обладнання та ведуться електромонтажні роботи. На 4 ВНС завершено випробування, проходить введення в експлуатацію.

По проєкту «Реконструкція каналізаційних насосних станцій» у 2021 році сплачено 24 154,097 тис.грн. Розроблено проєктно-кошторисну документацію та отримано позитивні експертні звіти на 21 КНС. Отримано дозволи на початок робіт. Закуплено 84% основного насосного обладнання та запірної арматури. Ведуться будівельно-монтажні роботи. Роботи на 17 каналізаційних насосних станціях знаходяться на завершальному етапі.

По проєкту «Реконструкція каналізаційних очисних споруд м. Кіровограда» у 2021 році сплачено 55 299,117 тис.грн. Завершено будівельно-монтажні роботи по улаштуванню дефосфотатора, первинного відстійника, аеротенка, двох вторинних відстійників, розподільчої камери аеротенків, розподільчої камери вторинних відстійників, збудовано повітродувну насосну станцію. Прокладено 8 каналізаційних колекторів загальною протяжністю 1000 м. Закуплено 79% основного обладнання. Змонтовано 1 первинний та 2 вторинних відстійника. Завезено систему аерації, розпочато її монтаж. Встановлено нове механічне та електричне обладнання на первинному та вторинних відстійниках. І черга запущена в роботу. Розпочаті роботи по виведенню ІІ черги для проведення реконструкції. Виконано робіт на 77,7%.

По проєкту «Впровадження системи автоматизації та диспетчеризації ОКВП «Дніпро-Кіровоград» у 2021 році сплачено 11586,8 тис.грн.

Розроблено проєктно-кошторисну документацію на технічне переоснащення автоматизованої системи обліку водоспоживання підприємства. Завершено обстеження та паспортизацію мереж. Встановлено 102 електролічильника відповідно до ПКД на улаштування автоматизованої системи комерційного та технічного обліку електроенергії підприємства. Завершено будівельно-монтажні роботи серверної та змонтовано обладнання у ній. Закуплено шафи керування СКАДА, з яких 42 встановлено. Ведуться роботи з підключення датчиків та витратомірів до шаф. Завершено роботи по влаштуванню ПС-системи. На стадії завершення роботи по розробці гідроделі м. Кропивницький.

На розвиток водопровідно-каналізаційного господарства у 2021 році спрямовувались **кошти з обласного бюджету** у сумі 5 959,2 тис.грн.:

- придбання та встановлення ОКВП «Дніпро-Кіровоград» пожежних гідрантів на території м. Знам'янка;
- придбання матеріалів для реалізації ОКВП «Дніпро-Кіровоград» проєкту «Реконструкція водоводу від камери №44 до ВНС «Зона 2А» в м. Кіровограді (дюкер через р. Інгул-ВНС «Зона 2А».

З обласного фонду охорони навколишнього природного середовища у 2021 році спрямовані кошти у сумі 10 093,8 тис.грн. на реалізацію наступних інвестиційних проєктів:

✓ «Реконструкція каналізаційних очисних споруд з новим будівництвом цеху механічного зневоднення осаду стічних вод по вул. Байкальській, 107 в м.Кропивницькому Кіровоградської області», профінансовано 22987,5 тис.грн. Виконані внутрішні роботи будівлі (монтаж сходів, мурування внутрішніх перегородок, монтаж головного розподільчого щита, придбання та встановлення розширювального баку);

✓ «Реконструкція ІІ нитки напірного каналізаційного колектора від КНС №1 «Ново-Пилипівська» до Марто-Іванівських каналізаційних очисних споруд м. Олександрія» 7025,86 тис.грн. У 2021 виконано земельні роботи та прокладено 2246 м каналізаційного колектора діаметром 400 мм. Виконано прокол під автодорогою 28

м, збудовано дюкерний перехід в 2 нитки через р. Інгулець по 71 м кожна, встановлено 4 засувки $\varnothing 300$, 1 засувка $\varnothing 400$, 3 засувки $\varnothing 100$, витратомір «Енергомера-125-БВ», збудовано 13 колодязів;

✓ «Реконструкція КНС-1 по вул Шевченка, 1б с. Березівка, Маловисківського району, Кіровоградської області. Коригування», профінансовано 80,4 тис.грн. У 2021 році прокладено 90 м труб ПЕ $\varnothing 75$ мм, влаштовано 4 каналізаційних колодязі.

Крім того у 2021 році за рахунок коштів місцевих бюджетів у сумі 3 998,5 тис.грн. та підприємств водопровідно каналізаційного господарства у сумі 4 842,2 тис.грн. проводились роботи з ремонту та реконструкції 6,41 км водопровідних мереж, ремонту та встановленню водонапірних башт, капітальному ремонту свердловин, ремонту насосів та ремонту насосного обладнання, ремонту на об'єктах ВНС, ремонту водопровідних колонок, електрообладнання, придбанню обладнання та інше.

5.12 Луганська область

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Луганській області за 2021 рік відсутні.

5.13 Львівська область

Львівською обласною державною адміністрацією (Львівською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 119,2 млн. м³ води, що на 24,6 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 67,4 (менше на 23,44) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 58,87 (більше на 2,72) млн. м³, на виробничі - 23,35 (менше на 11,2) млн. м³. Для підземної води ці показники були: всього використано - 67,56 (менше на 15,12) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 54,59 (менше на 0,83) млн. м³ (табл. 5.13.1, рис. 5.13.1).

Таблиця 5.13.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	143,80	119,20	-24,60
	<i>поверхневої</i>	125,75	8,25	-9,80
	<i>підземної</i>	18,05	110,25	-15,50
2	Використання води, млн. м³			
	всього	101,10	67,40	-23,44
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	56,15	58,87	+2,72
	<i>на виробничі потреби</i>	33,55	22,35	-11,20
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	10,26	5,35	-4,91
	<i>на зрошення</i>	0	0	0
	<i>на інші потреби</i>	1,14	0,0984	-1,04
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	82,68	67,56	-15,12
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	55,42	54,59	-0,83
	<i>на виробничі потреби</i>	16,90	9,02	-7,88
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	10,26	0	-10,26
	<i>на зрошення</i>	0	0	0
	<i>на інші потреби</i>	0,1	0,326	+0,226

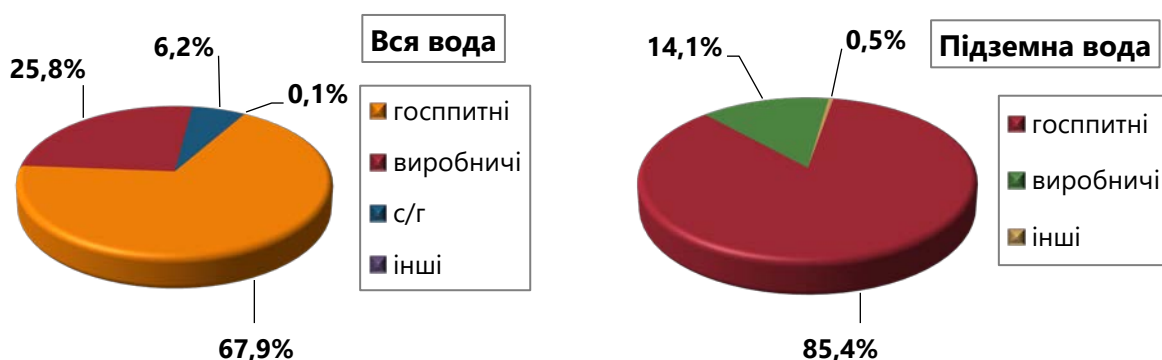

Рис. 5.13.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих (Трускавецьке водосховище на р. Солониця) та підземних джерел.

На території області, за наданою інформацією, у маловодній місцевості перебувало 39 сіл (2 % від загальної кількості населених пунктів області), більше на 11 сіл, ніж у 2020 р.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області залишилась на рівні 2020 р. та була такою (табл. 5.4.2):

- **централізоване водопостачання** - 42 міста (95,5 %), 25 смт (73,5 %), 213 сіл (11,5 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 2 містах (Турка, Судова Вишня), у 9 смт (Стара Сіль, Нижанковичі, Бориня, Красне, Гніздичів, Куликів, Верхнє Синьовидне, Меденичі, Підбуж) та у 1 637 селах;

- **централізоване водовідведення** - 39 міст (88,6 %), 17 смт (50 %), 11 сіл (0,6 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у 5 містах (Турка, Угнів, Белз, Доброміль, Глиняни), у 17 смт (Дубляни, Стара Сіль, Нижанковичі, Бориня, Гніздичів, Куликів, Верхнє Синьовидне, Меденичі, Підбуж, Підкамінь, Олесько, Нові Стрілища, Магерів, Поморяни, Краковець, Немирів, Східниця) та у 1 839 селах.

Таблиця 5.13.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
міста	44	42	39
смт	34	25	17
села	1 850	213	11
Разом	1 928	280	67

Населення області у 2021 р. було охоплено послугами таким чином (табл. 5.13.3):

- **централізованим водопостачанням:** у містах – 1 228,21 тис. осіб, у смт – 31,7 тис. осіб, у селах – 86,0 тис. осіб; 54,3 % населення області охоплено послугами з централізованого водопостачання;

- **централізованим водовідведенням:** у містах – 1 151,6 тис. осіб, у смт – 18,2 тис. осіб, у селах – 10,0 тис. осіб; 47,6 % населення області охоплено послугами з централізованого водовідведення.

Таблиця 5.13.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	1 516,36	1 228,21	1 151,6
<i>смт</i>	-	31,7	18,2
<i>села</i>	961,78	86,0	10,0
Разом	2 478,1	1 345,91	1 179,8

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 76,5 % населених пунктів та 93,9 % населення;
- кількість вуличних колективних установок - 69 (менше на 11);
- кількість колодязів - 590, відсоток населення, що споживає з них воду - 0,5 % (більше на 0,2 %).

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах: м. Борислав, смт Східниця - 6 годин на добу (як і у 2020 р.); м. Новий Калинів м.Ходорів - 16 годин на добу (як і у 2020 р.).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 98, з них поверхневих - 14; кількість свердловин - 523 (485 у 2020 р.).

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.6.2):

- ✓ піднято води - 103,38 млн. м³;
- ✓ очищено - 27,40 млн. м³ або 26,5 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 97,21 млн. м³ або 94 %;
- ✓ реалізовано - 58,27 млн. м³ або 56,4 %;
- ✓ знезаражено - 103,38 млн. м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 45,11 млн. м³ або 43,6 %.

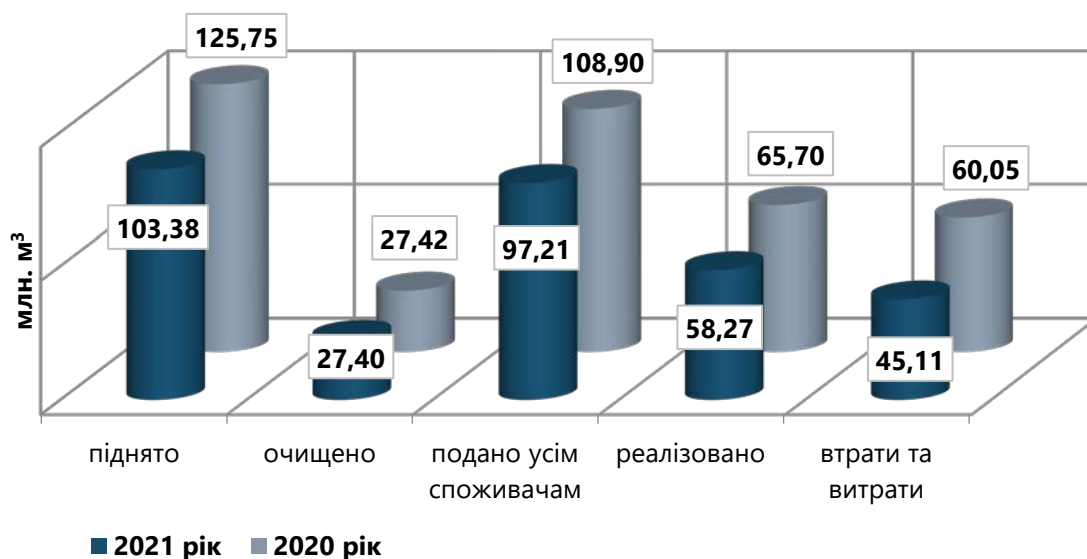

Рис. 5.13.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 252,99 тис. м³/добу; за категорією «населення» - 179,31 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 505 (фактична потужність - 588,35 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 699 одиниць, з них заміни потребували 190 або 27,2% насосів, було замінено протягом року - 141 або 74,2 % від потреби (рис. 5.13.3).

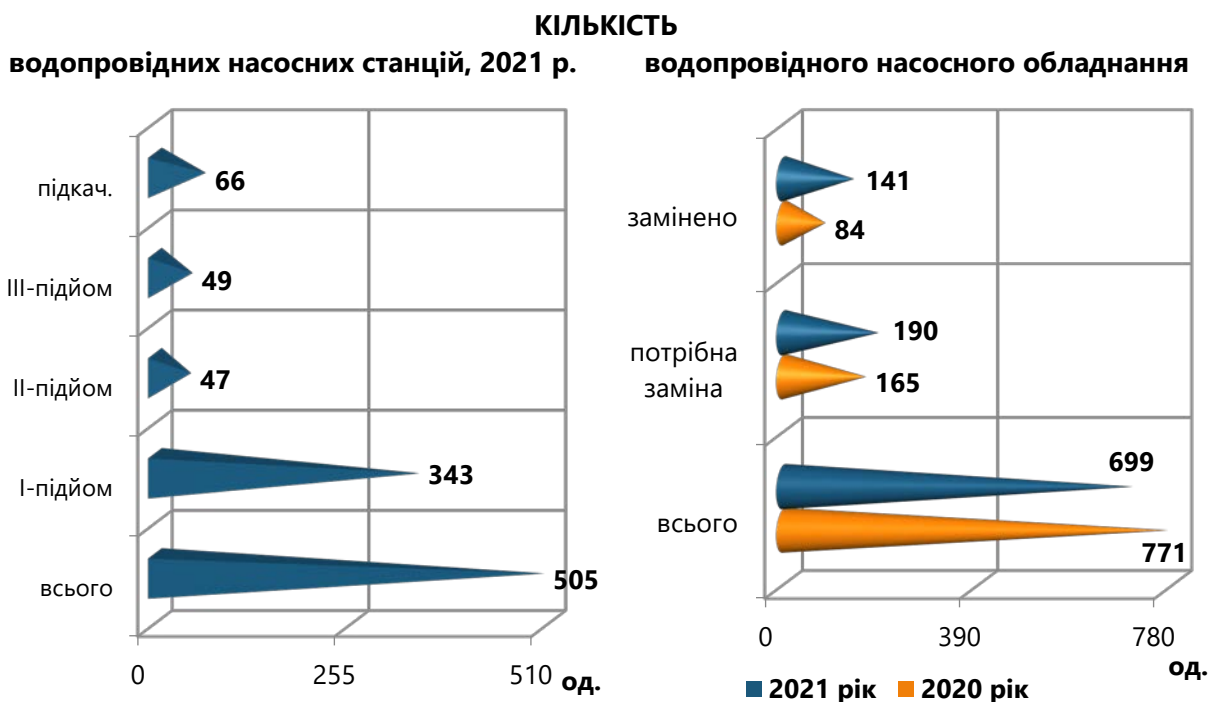

Рис. 5.13.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 4 804,15 км, з них ветхих та аварійних – 2 045,18 км або 42,6 %; протягом року було замінено 34,57 км або 1,7 % від потреби (рис. 5.13.4). Показник аварійності мереж знизився з 1,96 до 1,8 аварій на 1 км мережі.

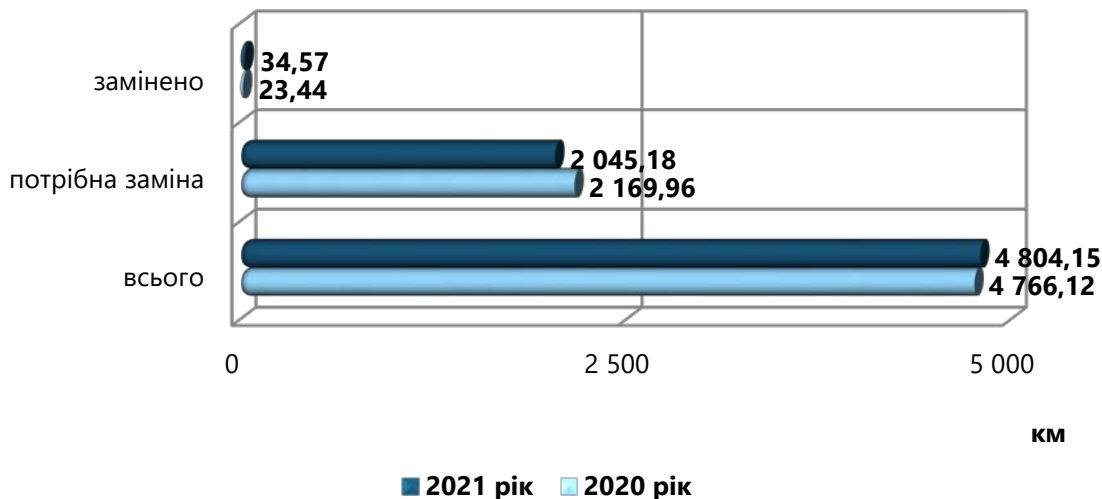

Рис. 5.13.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 139 з сумарним об'ємом - 357 тис. м³; водонапірні башти - 34 з сумарним об'ємом - 3,3 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 93,3 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 28,2 до 41,8 %; квартир - з 86,6 до 90,4%.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році питоме водовідведення на 1 людину залишилось на рівні 2020 р. та складало: у містах - 32-140; у смт - 30-210; у сільських населених пунктах - 30-210 л/добу).

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.13.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 63,31 млн. м³ (58,04 млн. м³ у 2020 р.);
- ❖ відведено стічних вод - 128,72 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 132,56 млн. м³;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 132,56 млн. м³;
- ❖ пройшло доочищення - 2,1 млн. м³.

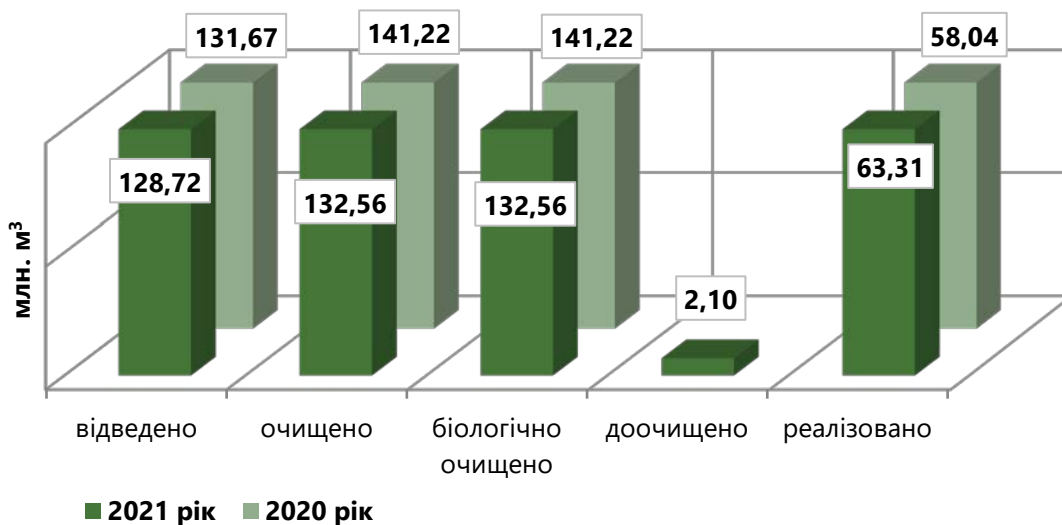

Рис. 5.13.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

- 137 НС (загальна фактична потужність - 262,3 млн. м³/рік); 353 одиниці насосного обладнання, з яких потребували заміни 75 або 21,2 % насосів, замінено протягом року - 5 або 6,7 % від потреби;

- 49 очисних споруд із загальною фактичною потужністю - 212,65 млн. м³/рік, з яких 25 потребували реконструкції; проведено реконструкцію 3 очисних споруд.

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 2 140,25 км, з них ветхих та аварійних - 498,25 км або 23,3 %; протягом року було замінено 11,67 км або 2,3 % від потреби (рис. 5.13.7). Показник аварійності мереж знизився з 2,76 до 2,2 аварії на 1 км мережі.

КІЛЬКІСТЬ
насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

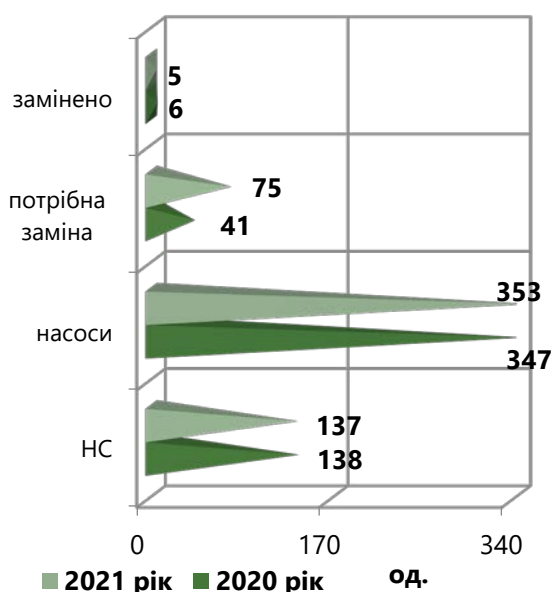

Рис. 5.13.6

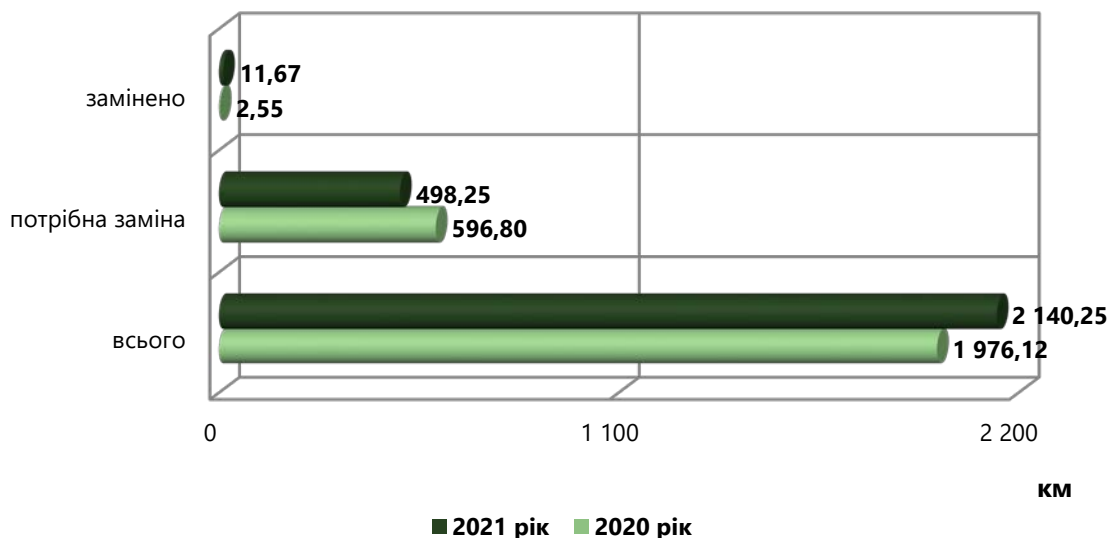

Рис. 5.13.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання зросли з 146,1 до 161,1 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - залишились на рівні 2020 р. - 4 960,56 кВт год/1000 м³ піднятої води;
- ▶ у системах водовідведення зросли з 146,1 до 194,43 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 586,17 до 599,8 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання та водовідведення зменшилась - з 23 311,1 до 22 320,13 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	9,13	10,77	6,83	11,85
максимальні	27,85	36,34	35,2	35,52
<i>для населення</i>				
мінімальні	9,13	10,77	2,14	11,85
максимальні	26,82	36,34	21,45	35,52
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	10,0	15,9	4,6	8,63
максимальна	87,4	87,14	56,2	59,97
середня	14,2	19,9	7,3	8,2
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	89,1	84,2	96,8	94,8
<i>для населення</i>	82,6	84,2	85,3	94,8

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 104 підприємства, в тому числі 67 спеціалізованих комунальних, 24 багатогалузевих комунальних, 9 відомчих. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 67 підприємств; до державної - 9; до іншої - 28.

Базове підприємство області - **ЛМКП «Львівводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	ЛМКП «Львів-водоканал»		КП «Дрогобич-водоканал»		КП «Червоноград-водоканал»		КП «Стрий-водоканал»		МКП «Новояворівськ-водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ										
Обсяги води, млн. м³/рік										
<i>піднято</i>	79,58	78,01	7,07	6,68	4,25	4,34	2,1	2,1	1,07	1,09
<i>очищено</i>	6,41	4,7	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	71,7	73,7	7,03	6,64	4,25	4,34	2,1	2,1	1,07	1,09
<i>реалізовано</i>	43,03	45,06	4,79	4,36	3,05	3,04	1,6	1,6	0,93	0,93
<i>втрати та витрати</i>	36,55	32,41	2,28	2,32	1,2	1,3	0,5	0,5	0,14	0,16
Водопровідні мережі, км										
<i>всього</i>	2 416,48	2 480,97	232	232	310,8	320,5	223,8	223,8	56,1	56,1
<i>ветхі та аварійні</i>	1 342,58	1 330,21	135	135	65	65	88,8	88,8	8,2	8,23
<i>замінено</i>	13,68	11,81	0,88	1,44	2,44	6,54	0,2	0,1	0,45	0,24
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	69,56	65,67	9,66	10,0	3,973	3,887	2,8	2,5	0,53	0,53
Заборгованість за електроенергію, тис. грн., з ПДВ	13 694*	28 465,75*	0	1367	-	-	2760,3	-	825	989,1
ВОДОВІДВЕННЯ										
Обсяги стоків, млн. м³/рік										
<i>реалізовано</i>	44,18	45,57	6,31	6,18	2,82	2,86	1,6	1,6	1,04	1,03
<i>відведено</i>	114,95	108,43	11,24	10,85	3,92	3,95	1,6	1,6	1,04	1,03
<i>очищено</i>	114,95	108,43	11,24	10,85	3,92	3,95	1,6	1,6	1,04	1,03
<i>біологічно очищено</i>	114,95	108,43	11,24	10,85	3,92	3,95	1,6	1,6	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км										
<i>всього</i>	873,18	896,96	108,8	108,8	232,5	232,5	86,7	86,7	68,7	68,7
<i>ветхі та аварійні</i>	226,87	222,99	39,5	39,5	36,3	36,3	30,7	30,7	14,9	15,5
<i>замінено</i>	3,8	3,9	0,05	0,05	0,22	0,141	0,3	0,3	0,11	0,04
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	36,39	35,35	4,05	4,4	1,649	1,535	0,7	0,4	0,92	0,93
Заборгованість за електроенергію, тис. грн., з ПДВ	13 694*	28 465,75*	0	695	-	-	690,1	-	-	-

* загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, (2020 р. - без ПДВ, 2021 р. - з ПДВ)

**Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання
централізованого та водовідведення**

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	73,383	16,600
2.	Продовження будівництва об'єктів	-	0,640
3.	Реконструкція і модернізація об'єктів	8,414	42,518
4.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	35,621	1,209
5.	Науково-технічне і методичне забезпечення	7,441	0,620
6.	Інші заходи	1,300	0,590
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		125,883	60,089

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - ЛМКП «Львівводоканал» у 2021 р. складала: для систем централізованого водопостачання - 113,0 млн. грн. (62,6 млн. грн. у 2020 р.), для систем централізованого водовідведення - 51,5 млн. грн. (53,3 млн. грн. у 2020 р.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	<i>санітарно-хімічні показники</i>	6,0	3,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,1	4,1
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	<i>санітарно-хімічні показники</i>	6,0	2,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,1	4,1
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	<i>санітарно-хімічні показники</i>	18,5	17,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	20,0	15,4
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,5	5,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,0	6,6
водопровідні мережі:			
5	<i>санітарно-хімічні показники</i>	4,5	5,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,0	6,6
сільські системи водопостачання:			
6	<i>санітарно-хімічні показники</i>	6,0	5,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,5	6,3

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області:

- за мікробіологічними показниками: м. Борислав, м. Сколе, м. Новий Розділ, м. Старий Самбір, м. Хирів, смт Східниця, смт Славсько, смт Гніздичів;
- за мікробіологічними показниками, кольоровістю та каламутністю: м. Трускавець (поверхневий водозабір);

- за вмістом заліза: м. Буськ;
- за вмістом заліза та органолептичними показниками: м. Червоноград, м. Великі Мости;
- загальною жорсткістю: м. Жидачів;
- нітратів: смт Рудно;
- амоній: смт Гніздичів;
- твердість: с. Оброшино.

Охорона природних водойм

У 2021 р. з водойм I-ї категорії не відповідало нормативам, порівняно з 2020 р., за санітарно-хімічними показниками 3 проби (більше на 2), за мікробіологічними - 2; з водойм II-ї категорії - за санітарно-хімічними показниками - 69 проб (більше на 31), за мікробіологічними - 82 (більше на 51).

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Водні ресурси Львівщини відіграють важливу роль у житті населення та економіки. Проблеми, що стосуються кількісного, якісного, екологічного, народногосподарського та інших аспектів ресурсів води, насамперед питної якості, сьогодні вкрай важливі.

Територія Львівської області розташована в гірській місцевості Карпат та на Волино-Тернопільській височині, яка є водорозділом басейнів Балтійського та Чорного морів. Як наслідок, річки, що беруть початок і протікають по території області, є маловодні і для організації потужного господарсько-питного водопостачання населених пунктів області без проведення регулювання стоку непридатні.

Усі заходи, що реалізовувались водопровідно-каналізаційними підприємствами області у 2021 році були скеровані на забезпечення надійної роботи системи водопостачання та водовідведення, впровадження енергозберігаючого обладнання, зниження втрат води на всіх етапах її видобутку, транспортування та реалізації та каналізування не каналізованих районів області.

5.14 Миколаївська область

Миколаївською обласною державною адміністрацією (Миколаївською обласною військовою адміністрацією) було надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 204,807 млн. м³ води, що на 59,003 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 169,108 (менше на 58,105) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 26,821 (менше на 0,736) млн. м³, на виробничі - 87,139 (менше на 5,808) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 9,876 (більше на 0,798) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 6,504 (більше на 0,542) млн. м³ (табл. 5.14.1, рис. 5.14.1).

Таблиця 5.14.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	263,810	204,807	-59,003
	<i>поверхневої</i>	253,195	193,159	-60,036
	<i>підземної</i>	10,615	11,648	+1,038
2	Використання води, млн. м³			
	всього	218,14	169,108	-58,105
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	21,121	26,821	-0,736
	<i>на виробничі потреби</i>	90,804	87,139	-5,808
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0	0,296	-0,178
	<i>на зрошення</i>	105,479	53,595	-51,92
<i>на інші потреби</i>	0,731	1,257	+0,537	
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	9,078	9,876	+0,798
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	6,436	6,504	+0,542
	<i>на виробничі потреби</i>	2,144	2,601	+0,457
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,003	0,288	-0,186
	<i>на зрошення</i>	0,036	0,053	+0,017
<i>на інші потреби</i>	0,459	0,430	-0,032	

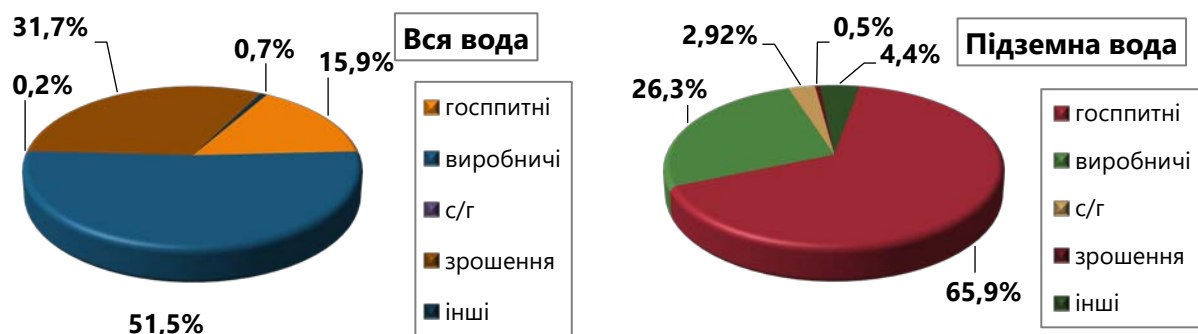

Рис. 5.14.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел (р. Інгул, р. Синюха, р. Південний Буг, р. Дніпро) та артезіанських свердловин.

Відповідно до наданої інформації станом на 2021 рік, у маловодній місцевості перебуває 104 населених пунктів (11 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 2 смт та 102 села.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області залишилась на рівні 2020 р. та була такою (табл. 5.14.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 9 міст, 16 смт (94,1 %), 513 сіл (58%).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 смт (Єланець) та у 372 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 9 міст, усі 17 смт, 19 сіл (2,1%).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 866 селах.

Таблиця 5.14.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	9	9	9
<i>смт</i>	17	16	17
<i>села</i>	885	513	19
Разом	911	538	45

Населення області у 2021 р. було охоплено послугами таким чином (табл. 5.14.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 647,5 тис. осіб (98,0 %), у смт - 87 тис. осіб (96,0 %), у селах - 256,6 тис. осіб (75,0 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 532,1 тис. осіб (80,5 %), у смт - 64,07 тис. осіб (70,7 %), у селах - 70,86 тис. осіб (20,7 %).

Таблиця 5.14.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	660,7	647,5	532,1
<i>смт</i>	90,6	87,0	64,07
<i>села</i>	342,2	256,6	70,86
Разом	1 093,5	991,1	667,03

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 80 % населених пунктів та 82,15 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 139; у смт - 91; у сільських населених пунктах 69 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 383; відсоток населення, що споживає з них воду - 3 %.

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	Кількість годин на добу	
	2020 р.	2021 р.
с. Партизанське Первомайська селищна ТГ с. Калинівка Воскресенська селищна ТГ	20	20
с. Безводне, с. Чумаки, с. Зелене, с. Шурино Веснянська сільська ТГ	19	19
с. Білозірка Первомайська селищна ТГ	16	16
с. Краснопілля Березанська селищна ТГ с. Каравелове, с. Зайчевське, с. Капустине Мішково-Погорілівська сільська ТГ с.Новоселівка, с.Новомиколаївське Первомайська селищна ТГ	12	12
с. Березнегуватське Новобузька міська ТГ с. Кам'яне, с. Веселий Поділ, с. Майорівка Софіївська сільська ТГ с. Юр'івка, с. Василівка, с. Євгенівка, с.Павло-Мар'янівка, с. Івано-Кепине, с. Першотравневе Снігурівська міська ТГ с.Баратівка, с.Новософіївка, с.Романо Булгакове, с.Промінь Горохівська сільська ТГ с. Шмідтове, с. Знам'янка Шевченківська сільська ТГ с.Червона Долина Широківська сільська ТГ	10	12
с.Мартинівське Прибужанівська сільська ТГ	11	11
с. Новоолександрівка, с. Висунськ, с. Калуга Березнегуватська селищна ТГ	10	11
с. Перемога Інгульська сільська ТГ с. Комісарівка, с. Прогресівка, с. Дмитрівка, с. Богданівка, с. Ганнівка, с. Єлизаветівка, с. Журівка Березанська селищна ТГ смт Березнегувате, с. Новоукраїнка, с. Нововолодимирівка Березнегуватська селищна ТГ с. Шостакове, с. Корчине Ольшанська селищна ТГ м. Нова Одеса Новоодеська міська ТГ м. Новий Буг, с. Петрівка, с. Загальна Користь Новобузька міська ТГ с. Центральне Шевченківська сільська ТГ с. Софіївка Софіївська сільська ТГ с. Горохівське, с. Великопілля, с. Новий Шлях, с.Виноградне, с. Широке, с. Поляна, с. Покровське Широківська сільська ТГ с. Суворе, с. Світла Дача, с. Гуляйгородок, селище Садове Горохівська сільська ТГ с. Киселівка, с. Максимівка Первомайська селищна ТГ с. Кобзарці, с. Любомирівка, с. Калинівка, с. Бурханівка, с. Любимівка, с. Новокандакове, с. Галагановка, с. Павлівка, с. Трудолюбівка, с. Васильки, с. Тамарине, с. Безіменне Снігурівська міська ТГ с. Новокиївка, с. Богородицьке, с. Вавилове Шевченківська сільська ТГ с. Новопетрівка, с. Любине Широківська сільська ТГ с. Новотимофіївка, с. Лиманці, с. Олександрівка, с. Михайлівка Горохівська сільська ТГ	10	10

Привізною питною водою в області повністю користувались у 154 населених пунктах, зокрема у 1 смт (Єланець) та 153 сільських населених пунктах із загальною чисельністю населення - 46,598 тис. осіб. Найгірша ситуація була у смт Єланець, де привізною водою користувалось понад 4,892 тис. осіб та у с. Бузьке - 3,09 тис. осіб.

Кількість населення, яке користувалось привізною водою, становила:

- у 9 населених пунктах - від 1 000 до 5 000 осіб;
- у 12 населених пунктах - від 500 до 1000 осіб;
- у 70 населених пунктах - від 100 до 500 осіб;
- у 24 населених пунктах - від 50 до 100 осіб;
- у 34 населених пунктах - від 10 до 50 осіб;
- у 5 населених пунктах - від 6 до 9 осіб.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 922, з них 7 поверхневих, 915 свердловин. Потреба у додатковій потужності водозаборів 5,5 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.14.2):

- ✓ піднято води - 71,7 млн. м³;
- ✓ очищено - 55,9 млн. м³ або 78,0 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 63,8 млн. м³ або 89 %;
- ✓ реалізовано - 42,3 млн. м³ або 59 %;
- ✓ знезаражено - 42,8 млн. м³ або 59,7 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 29,4 млн. м³ або 41 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 59,95 млн. м³ або 83,6 % від загального обсягу; смт - 3,65 млн. м³ або 5,1 %; сільські населені пункти - 8,1 млн. м³ або 11,3 %.

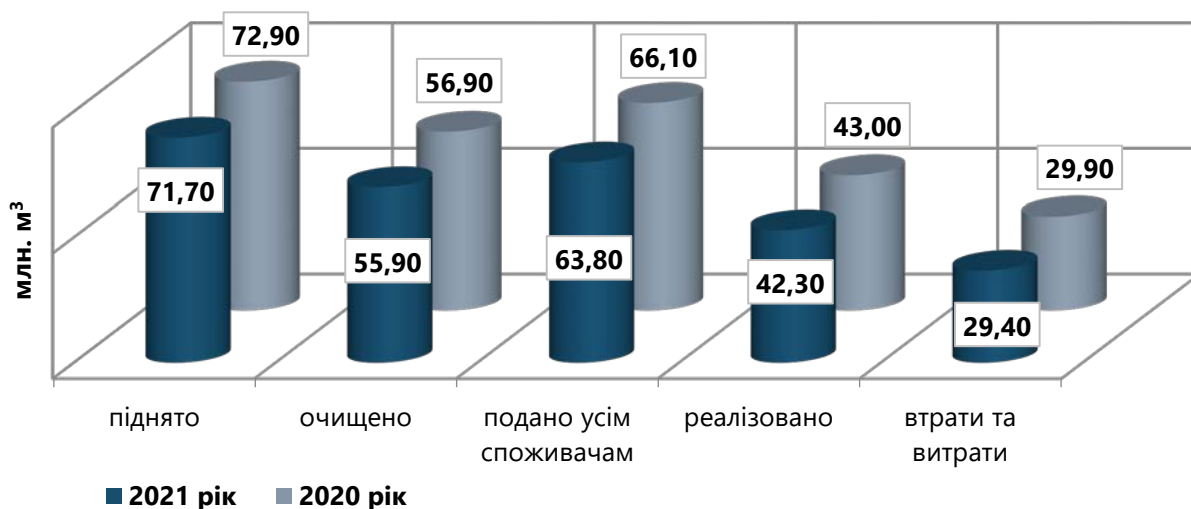

Рис. 5.14.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 174,9; за категорією «населення» - 148,7 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 1 092 (фактична потужність - 194,4 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання – 1 328 одиниць, з них заміни потребували 147 або 11,1% насосів, було замінено протягом року - 125 або 85 % від потреби (рис. 5.14.3).

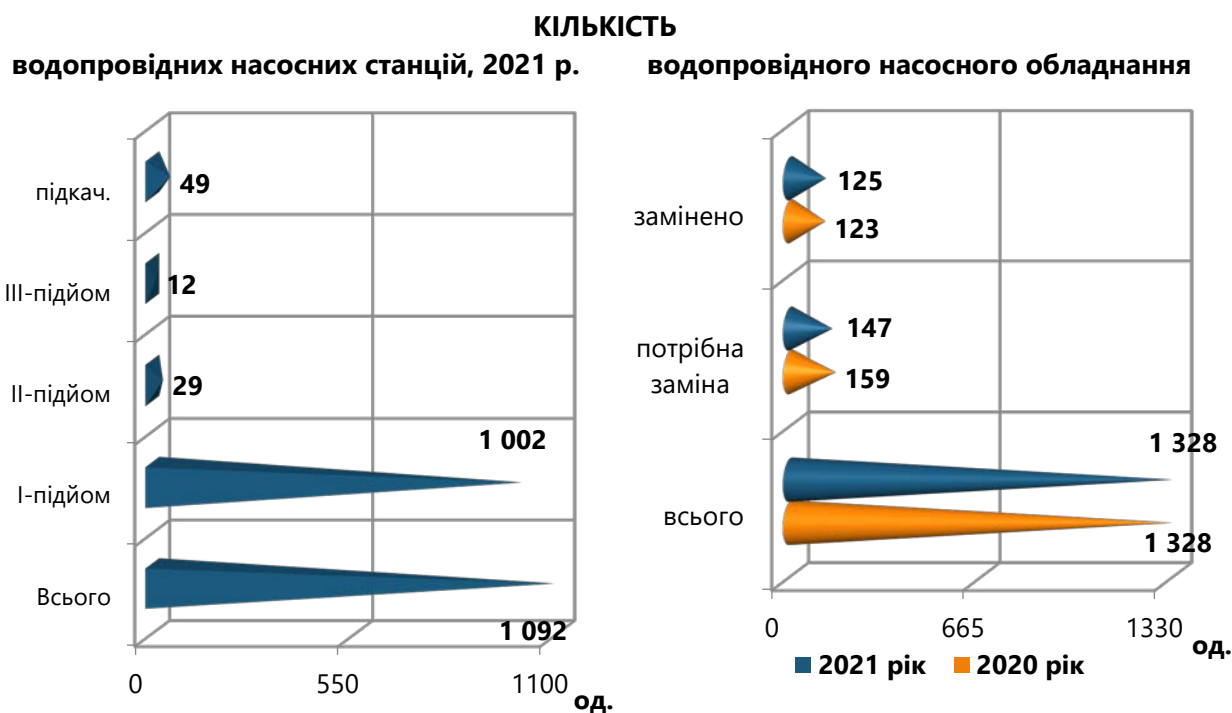

Рис. 5.14.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 6 416,3 км, з них ветхих та аварійних – 1 896,8 км або 29,6 %; протягом року було замінено 62 км або 3,3 % від потреби (рис. 5.14.4). Показник аварійності мереж зріс з 1,1 до 1,2 аварій на 1 км мережі.

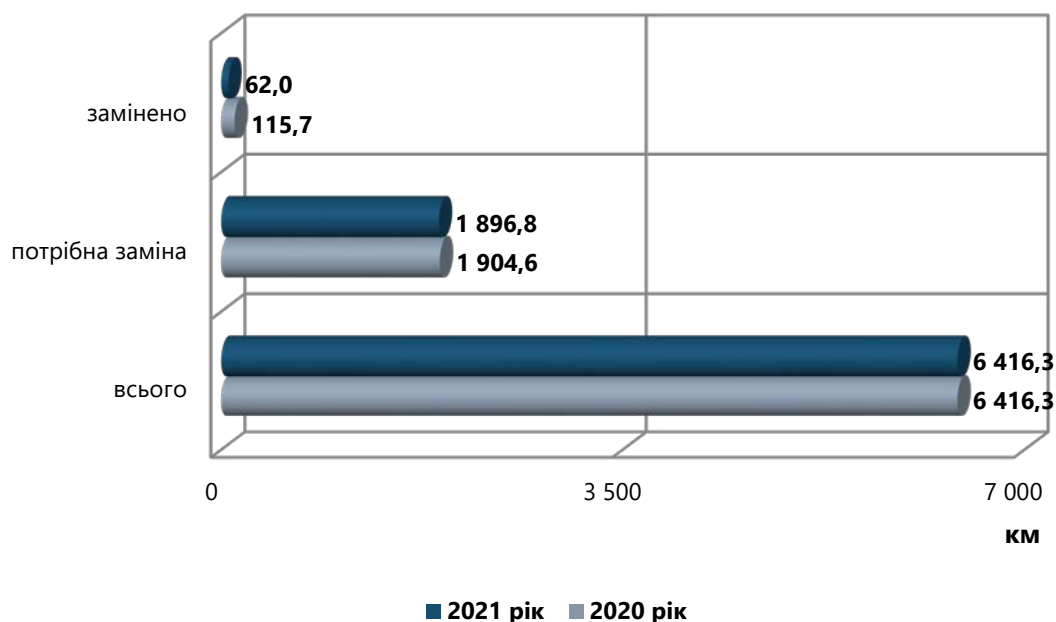

Рис. 5.14.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 80 з сумарним об'ємом - 162,1 тис. м³; водонапірні башти - 871 з сумарним об'ємом - 4,4 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води 121 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року зменшився з 48,7 % до 48,5 %; квартир - залишився на рівні минулого року 97,9 %.

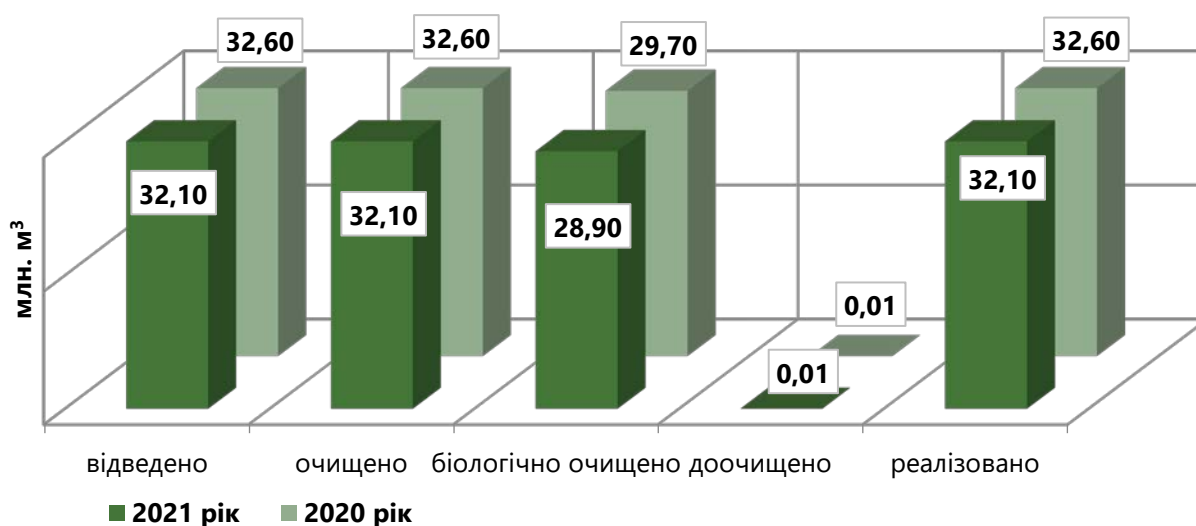
Системи централізованого водовідведення

У 2021 році питоме водовідведення на 1 людину складало: у містах - 109 (менше на 36); у смт - 105 (менше на 36); у сільських населених пунктах - 101 (більше на 30) л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.14.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 32,10 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 32,10 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 32,10 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 28,90 млн. м³ або 90 %;
- ❖ пройшло доочищення - 0,01 млн. м³ або 0,03 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 28,3 млн. м³ або 88,2 % від їх загальної кількості; у смт - 3,3 млн. м³ або 10,3 %; у сільських населених пунктів - 0,4 млн. м³ або 1,2 %.

Рис. 5.14.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

- 101 НС (загальна фактична потужність - 46,9 млн. м³/рік); 249 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 32 або 12,9 % насосів, було замінено протягом року - 8 або 25 % від потреби;
- 46 очисних споруд (загальна фактична потужність - 39,4 млн. м³/рік), з них 13 потребували реконструкції; на 1 очисних спорудах було зроблено реконструкцію (рис. 5.14.6).

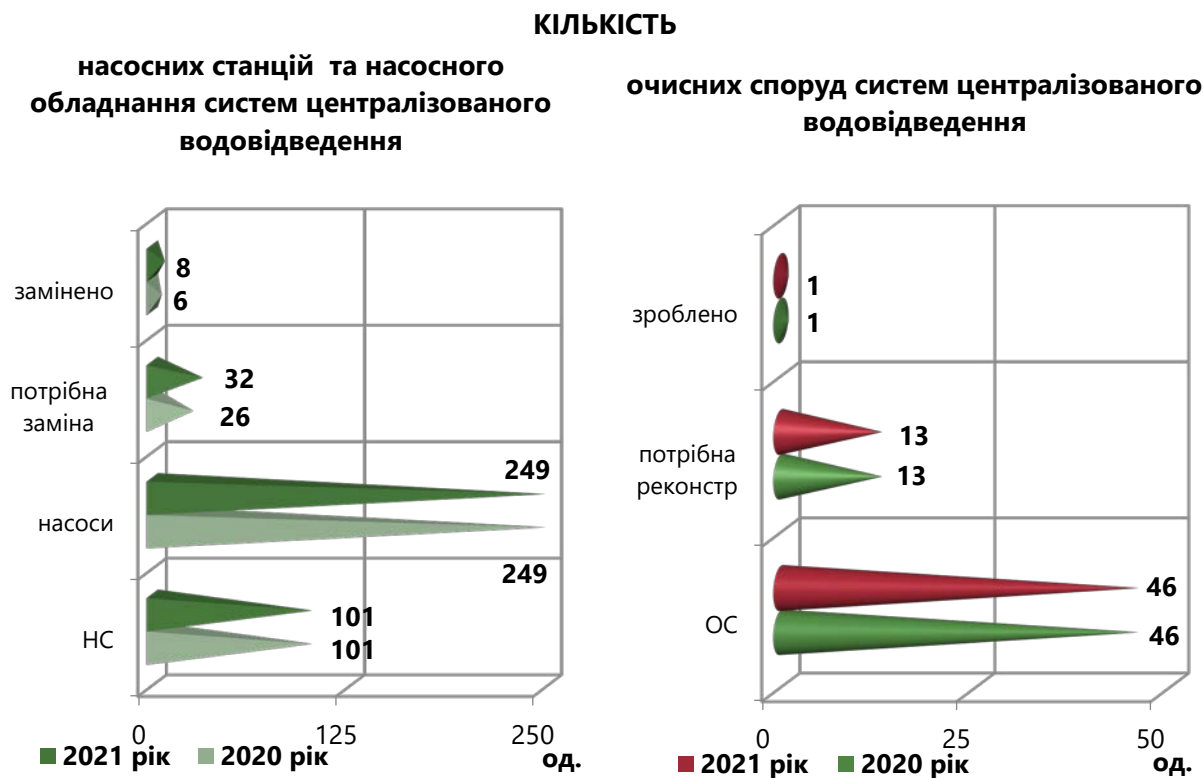

Рис. 5.14.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 677,9 км, з них ветхих та аварійних - 480,8 км або 28,7 %; протягом року було замінено 8,9 км або 1,9 % від потреби (рис. 5.14.7). Показник аварійності мереж залишився на рівні минулого року - 1,2 аварії на 1 км мережі.

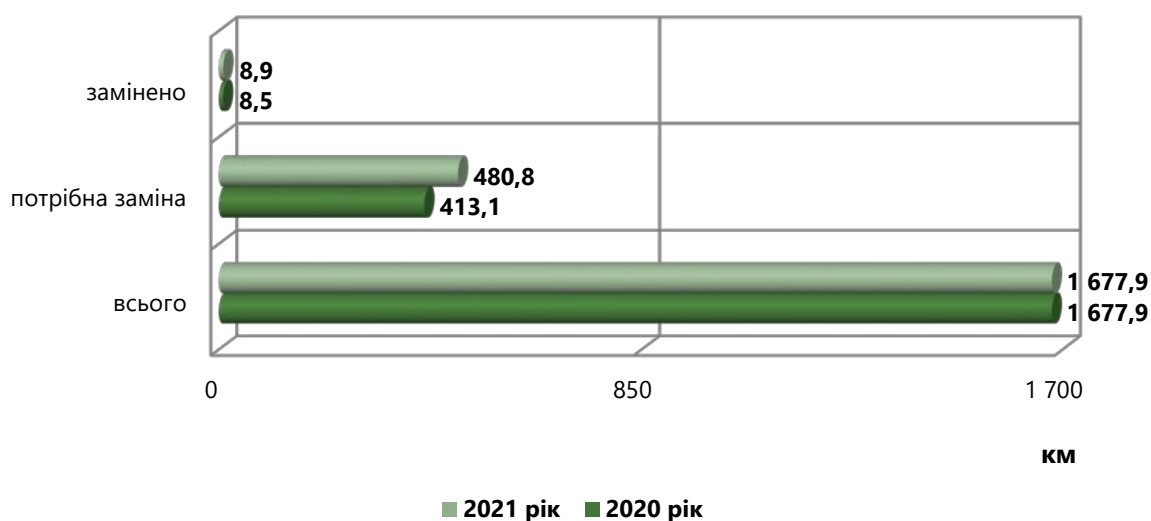

Рис. 5.14.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

▶ **у системах водопостачання** знизилась з 48,42 до 44,1 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 1506 до 1626 кВт год/1000 м³ води;

▶ **у системах водовідведення** знизилась з 23,35 до 21,8 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 716 до 679,1 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась з 16 206,4 до 17 570,1 тис. грн.; в системах водовідведення - з 3 168,51 до 12 306,37 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	13,9	16,788	11,9	15,504
максимальні	39,25	44,05	34,3	35
<i>для населення</i>				
мінімальні	13,9	16,788	11,9	15,504
максимальні	33,9	35,40	34,3	35
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	11,6	13,8583	10,7	12,3860
максимальна	37,04	42,3	28,61	35
середня	18,54	25,08	19,67	23,693
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	96,1	97,1	93,5	95,9
<i>для населення</i>	95,4	96,1	94,8	95,6

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 115 підприємств (у 2020 р. - 129 підприємств), в тому числі 63 спеціалізованих комунальних, 31 багатогалузеве комунальне, 17 відомчих, 1 міжрайонне. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 94 підприємства; до державної - 3; до іншої 18. Базове підприємство області - **МКП «Миколаївводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	МКП «Миколаївводоканал»		КП «Первомайський міськводоканал»		КП «Водопостачання м.Вознесенська»*		КП «Міськводоканал» м.Баштанка	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	44,6	42,1	3,5	4,0	1,69	1,56	0,89	0,87
<i>очищено</i>	33,9	32,5	3,5	4,0	1,69	1,56	0,83	0,82

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Миколаївська область

Показники	МКП «Миколаївводоканал»		КП «Первомайський міськводоканал»		КП «Водопостачання м.Вознесенська»*		КП «Міськводоканал» м.Баштанка	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>подано усім споживачам</i>	33,9	32,5	2,82	3,27	1,69	1,56	0,82	0,81
<i>реалізовано</i>	21,7	21,0	1,7	1,7	0,98	1,0	0,70	0,68
<i>втрати та витрати</i>	17,4	16,5	1,8	2,3	0,8	0,8	0,12	0,13
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	1208	1208	401	401	157,25	157,25	331,1	331,1
<i>ветхі та аварійні</i>	66,71	64,30	198,2	198,2	36,98	36,97	157	157
<i>замінено</i>	2,40	2,41	1,0	0,27	0,126	0,1	1,0	3,0
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	26,781	26,988	5,5	5,7	2,07	2,17	1,34	1,35
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	7 393,19	17 270,04	208,44	0	0	0	0,6	300,1
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	18,5	18,2	1,29	1,27	0,55	0,58	0,36	0,36
<i>відведено</i>	20,4	19,0	1,29	1,27	0,61	0,64	0,36	0,36
<i>очищено</i>	20,4	19,0	1,23	1,22	0,61	0,64	0,36	0,36
<i>біологічно очищено</i>	0	0	1,16	1,22	0,61	0,64	0,36	0,36
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	723,6	724,2	189,6	189,6	35,35	35,35	22	22
<i>ветхі та аварійні</i>	199,9	199,0	39,8	39,8	14,18	14,18	5	5
<i>замінено</i>	0,54	0,89	-	-	-	-	-	-
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	17,099	17,069	1,16	1,18	1,38	1,56	0,03	0,03
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	3 168,51	7 643,28	138,56	4 013,09	0	650	0	49
*Збір та очищення стічних вод у м. Вознесенськ здійснює ТОВ «Біологічні очисні споруди»								

**Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та
централізованого водовідведення**

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	34,2	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	17,6	39,26
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	28,9	17,70
4.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	0,40	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		81,1	56,96

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП – МКП «Миколаївводоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 1,87 млн.

грн. (у 2020 р. - 1,1 млн. грн.), для систем водовідведення - 22,59 млн. грн. (у 2020 р. - 18,23 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	<i>санітарно-хімічні показники</i>	10,8	9,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,8	0,8
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,4	8,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	1,0	1,0
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	<i>санітарно-хімічні показники</i>	22,1	20,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,6	7,8
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	<i>санітарно-хімічні показники</i>	12,7	12,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,8	0,7
водопровідні мережі:			
5	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,4	8,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,4	0,4
сільські системи водопостачання:			
6	<i>санітарно-хімічні показники</i>	32,0	30,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,5	10,3

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області:

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Очаків	Амоній, сухий залишок, хлориди, залізо загальне, загальна жорсткість
м. Баштанка	Загальна жорсткість, перманганатна окиснюваність
м. Новий Буг	Загальна жорсткість, сухий залишок, перманганатна окиснюваність, сульфати
м. Снігурівка, селище Галаганівка	Загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати, нітрати, перманганатна окиснюваність
смт Казанка	Загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати, нітрати, перманганатна окиснюваність
с. Піски, с. Маліївка, с.Новокондакове, с.Коблеве	Загальна жорсткість, хлориди
с.Новофедорівка	Хлориди
м. Нова Одеса, смт Воскресенське, смт Ольшанське, смт Єланець, селище Горохівка, с. Новопетрівське, с. Себине, с.Радісний Сад, с. Павлівка, с. Євгенівка, с. Галицинове	Загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди
смт Арбузинка, смт Братське, смт Первомайське, смт Березнегувате, с. Мішково - Погорілове, с. Пересадівка,	Загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, сульфати

Категорія населеного пункту	За показниками
селище Полігон, с. Шевченкове, с. Новоолександрівка, с. Новополтавка, с. Любине, с. Олександрівка, с. Михайлівка, с. Новогригорівка, с. Воєводське, с. Садове, с. Любоіванівка	
смт Підгородна, с. Чаусове - 1, с. Катеринка, с. Мічуріне, с. Лукашівка, с. Голоскове, с. Мар'ївка, с. Ермолівка, с. Сергіївка, с. Безіменне, с. Киселівка, с. Максимівка, с. Гуляйгородок, с. Суворе, с.Новотимофіївка, с.Лиманці, с. Новокиївка, с. Єлизаветівка, с. Мурахівка, с. Чаусове - 2, с. Болеславчик, с. Лиса Гора, с. Довга Пристань, с. Кінецьпіль	Загальна жорсткість
с. Новомиколаївка	Загальна жорсткість, нітрати, перманганатна окиснюваність
с. Івано-Кепине	Сухий залишок, хлориди
с. Василівка	Амоній, сухий залишок, хлориди
с. Новопетрівка	Загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, нітрати
с. Кобзарці	Загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, перманганатна окиснюваність
с.Рибаківка	Хлориди, сухий залишок, загальне залізо
с. Куцуруб	Амоній, сухий залишок, хлориди, залізо загальне
с. Парутине	Амоній, сухий залишок, хлориди, залізо загальне, загальна жорсткість, кольоровість, каламутність
с. Дмитрівка, с. Чорноморка	Амоній, сухий залишок, хлориди, загальна жорсткість
с. Мигія, с. Софіївка, с. Степківка, селище Садібне	Загальна жорсткість, сухий залишок
с. Лимани	Водневий показник, загальна жорсткість, хлориди

Охорона природних водойм

Таблиця 5.14.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	69,163	72,314
нормативно чистих без очищення	46,491	49,972
нормативно очищених	1,981	2,101
недостатньо очищених	20,628	19,384
неочищених	0,063	0,857
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	25,595	24,489
нормативно чистих без очищення	3,047	3,295
нормативно очищених	1,858	1,873
недостатньо очищених	20,628	19,321
неочищених	0,063	-

Таблиця 5.14.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	18	18
<i>за мікробіологічними показниками</i>	16	16
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	36	36
<i>за мікробіологічними показниками</i>	24	24

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

З метою реалізації державної політики щодо забезпечення населення Миколаївської області якісною питною водою відповідно до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення», розвитку і реалізації заходів з технічного переоснащення підприємств водопровідно-каналізаційного господарства, підвищення рівня доступу населення до якісної питної води розроблено обласну Програму «Питна вода Миколаївщини» на 2021-2025 роки, яка схвалена розпорядженням голови облдержадміністрації від 03.03.2021 № 105-р та затверджена рішенням сесії обласної ради від 29.09.2021 № 4.

В області з 911 населених пунктів області 538 або 59 % забезпечені централізованими системами водопостачання з охопленням понад 1 млн. осіб, що становить 87,5 % від загальної чисельності населення Миколаївської області, а для потреб водозабезпечення решти споживачів сільської місцевості використовуються громадські колодязі та каптажі, а також привозна вода в приватні резервуари.

Станом на 01.01.2022 на заходи з розвитку об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства спрямовані видатки в сумі 137,6 млн грн (державний бюджет 40,1 млн грн., обласний бюджет - 1,7 млн грн., місцеві бюджети - 46,2 млн грн., ЄІБ - 39,2 млн грн., кошти ДП «НАЕК «Енергоатом» - 10,0 млн грн, інших - 0,419 тис.грн.) за рахунок яких реалізовано 44 проекти зокрема:

- субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій розпорядження КМУ від 19.05.2021 № 468-р – 6 877,653 тис. грн (держаний бюджет – 6 866,523 тис. грн, співфінансування з місцевих бюджетів - 11,13 тис. грн), у тому числі:

✓ капітальний ремонт башти Рожновського в с. Новосілка Вознесенського району Миколаївської області - 299,900 тис. грн;

✓ капітальний ремонт артезіанської свердловини № 1533 в с. Прибужани Вознесенського району Миколаївської області - 417,949 тис. грн;

✓ нове будівництво водопровідної мережі по вул. Партизанської іскри в місті Первомайськ Миколаївської області – 1 924,164 тис. грн;

✓ капітальний ремонт резервуара № 1 запасу води насосної станції «Контррезервуари» по вул. Київській, 125-Б міста Первомайськ Миколаївської області – 2 117,820 тис. грн;

✓ капітальний ремонт резервуара № 2 запасу води насосної станції «Контррезервуари» по вул. Київській, 125-Б міста Первомайськ Миколаївської області - 2 117,820 тис. грн;

✓ реалізація державного інвестиційного проєкту «Забезпечення питним водопостачанням сільських населених пунктів Казанківського, Новобузького районів та реконструкція водоскидної споруди Софіївського водосховища Новобузького району Миколаївської області» - 33 115,9 тис. грн, в тому числі:

✓ реконструкція промивного та напірного трубопроводів на очисних спорудах Казанківського групового водопроводу Новобузького району Миколаївської області - 3853,8 тис. грн;

✓ реконструкція частини водогону від НС 2-го підйому до НС 3-го підйому Казанківського групового водопроводу Казанківського району Миколаївської області - 5398,6 тис. грн;

✓ реконструкція частини водогону від смт. Казанка до НС 4-го підйому Казанківського групового водопроводу Казанківського району Миколаївської області - 12938,9 тис. грн;

✓ реконструкція частини водогону від смт Казанка до с. Володимирівка: відгалуження до с. Миколаївка Казанківського групового водопроводу Казанківського району Миколаївської області – 7 592,1 тис. грн;

✓ реконструкція частини водогону від НС 3-го підйому до смт Казанка (відгалуження на смт Казанка) Казанківського групового водопроводу Казанківського району Миколаївської області - 1 392,5 тис. грн;

- забезпечення питним водопостачанням сільських населених пунктів - 1940,0 тис. грн, а саме:

✓ реконструкція Казанківського групового водопроводу з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Миколаївської області централізованим питним водопостачанням (виготовлення ПКД та експертиза) -1940,0 тис. грн;

- освітня субвенція -112,0 тис. грн, а саме:

✓ встановлення систем доочистки питної води в навчальних закладах Новомар'ївської ТГ (с.Григорівка філія Новомар'ївського ОНЗЗСО I-III ст., Новомар'ївський ЗЗСО I-III ст, Костуватський ЗЗСО I-II ст., Миролюбівський ЗЗСО I-III ст. - 112,0 тис. грн;

✓ субвенція з обласного бюджету місцевим бюджетам (рішення обласної ради від 17.06.2021 № 11) - 724,733 тис. грн, у тому числі: обласний бюджет - 395,5 тис. грн, місцевий бюджет – 2 051,603 тис. грн (обласний бюджет – 1 729,1 тис.грн, співфінансування з місцевих бюджетів - 322,5 тис. грн), у тому числі;

✓ забезпечення шкіл (с. Старогорожене, с. Привільне, с. Лук'янівка) Привільненської сільської ради якісною питною водою - крок до оздоровлення нації -119,861 тис. грн;

✓ капітальний ремонт мережі водопостачання в с. Миколаївка Мостівської сільської територіальної громади - 292,634 тис. грн;

✓ капітальний ремонт мережі водопостачання в с. Суха Балка Мостівської сільської територіальної громади - 294,658 тис. грн;

✓ придбання обладнання для КП «Снігурівський комунальник» (станції управління насосів та глибинних насосів для води, насоси відцентровані, мембранні елементи та фільтри системи очистки води) - 99,6 тис. грн;

✓ нове будівництво насосної станції III-го підйому з резервуарами запасу води по вул. Кам'яномостівській в м. Первомайську Миколаївської області. Коригування - 1 150,000 тис. грн;

- кошти ДП «НАЕК «Енергоатом» на виконання соціальних та екологічних заходів, пов'язаних з будівництвом Ташлицької ГАЕС – 10 000,0 тис грн, у тому числі:
  - ✓ реконструкція водозабірних споруд для підвищення водозабезпеченості міста Вознесенська водою для господарсько-питних потреб Миколаївська область, м. Вознесенськ - 10 000,0 тис. грн;
  - кошти місцевих бюджетів - 12 747,615 тис грн, у тому числі:
    - ✓ капітальний ремонт самопливного каналізаційного колектору по вул. Флотська в м. Миколаїв - 3 268,43 тис. грн;
    - ✓ капітальний ремонт насосного агрегату герметичного для стічних вод з шафою керування на КНС-3 - 185,09 тис. грн;
    - ✓ капітальний ремонт електротехнічного обладнання на КНС №3, с. Таборівка, вул. Єланецьке шосе, 12 - 265,46 тис. грн;
    - ✓ встановлення систем доочистки питної води на системи централізованого водопостачання в Братській ЗОШ 1-3 ст, Новоолександрівській ЗОШ 1-2 ст., Новокостянтинівській ЗОШ 1-3 ст., Братській Гімназії - 73,0 тис. грн;
    - ✓ придбання ПММ, вакуумного насоса для ассенізаторного автомобіля, придбання канало-промивочної машини, протигазів, помпи для відкачки стічних вод в смт Єланець - 282,0 тис. грн;
    - ✓ капітальний ремонт трубопроводу зонування холодного водопостачання 1-го та 3-го мікрорайонів від насосної станції зонування до ВК-125 за адресою Дружби Народів м. Южноукраїнськ Миколаївської області. Коригування – 1 970,485 тис. грн;
    - ✓ реконструкція господарчо-питного водопроводу в с. Краснопілля Березанської територіальної громади (виготовлення ПКД, експертиза) - 99,304 тис. грн;
    - ✓ коригування робочого проєкту «Реконструкція споруд очищення стічних вод в смт Березанка» Березанської селищної ТГ - 156,306 тис. грн;
    - ✓ капітальний ремонт водопроводу в с. Куцуруб - 1 349,00 тис. грн;
    - ✓ поточний ремонт артезіанської свердловини № 2301 в с. Полігон Миколаївського району - 129,70 тис.грн;
    - ✓ капітальний ремонт водопроводу по вул. Петра Гончарука в с. Мирне Вітовського району Миколаївської області – 1 473,32 тис.грн;
    - ✓ реконструкція водопровідної мережі по населених пунктах Воскресенської селищної ради Миколаївського району - 156,02 тис. грн;
    - ✓ заміна водопровідних труб водопровідної мережі населених пунктів - смт Первомайське, с. Новомиколаївка, с. Киселівка, с. Партизанське Первомайської селищної ради Миколаївського району - 746,10 тис.грн;
    - ✓ поточний ремонт артезіанської свердловини в с. Засілля Первомайської селищної ради Миколаївського району - 50,0 тис.грн;
    - ✓ встановлення водопровідної башти Рожновського с. Засілля Первомайської селищної ради Миколаївського району - 180,0 тис.грн;
    - ✓ прочищення каналізаційної мережі в смт Первомайське Миколаївського району - 100,0 тис.грн;
    - ✓ ремонт даху водопровідної насосної станції в смт Первомайське Миколаївського району - 50,0 тис.грн;
    - ✓ поточний ремонт артезіанської свердловини в с. Шевченко Чорноморської сільської ради Миколаївського району - 185,0 тис. грн;

- ✓ нове будівництво водопровідної мережі в с. Генівка Первомайського району Миколаївської області - 159,04 тис. грн;
- ✓ капітальний ремонт водопровідної мережі в с. Софіївка Первомайського району Миколаївської області – 1 396,03 тис. грн;
- ✓ реконструкція водогону в с. Лиса Гора Первомайського району Миколаївської області - 42 тис. грн;
- ✓ благоустрій та ремонт огорожі I поясу санітарної зони водозабору в с. Лиса Гора Первомайського району Миколаївської області - 99,95 тис. грн;
- ✓ капітальний ремонт водонапірної башти в смт Врадіївка Первомайського району Миколаївської області - 819,00 тис. грн.

Крім того, з місцевих бюджетів на 2021 рік станом на 01.01.2022 спрямовані видатки на утримання та ремонт об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства в сумі 36,6 млн. грн.

По найбільшому виробнику послуг централізованого водопостачання області МКП «Миколаївводоканал» за січень - грудень 2021 року проведено роботи з ремонту: мереж водопостачання - 1,9 км на суму 2,5 млн грн; мереж водовідведення - 0,792 км на суму 1,5 млн грн, пожежних гідрантів - 53 од. на суму 0,08 млн грн та заміну 32 пожежних гідрантів на суму 0,135 млн грн.

Одночасно в місті Миколаєві продовжується реалізація проєкту «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв» за рахунок кредитних коштів Європейського інвестиційного банку. Основні заходи, які реалізовані МКП «Миколаївводоканал» в межах проєкту:

- ✓ реконструкція будівлі решіток на очисних спорудах каналізації с. Галицинівка;
- ✓ заміна 3,4 км самопливного колектора по вул. Кузнецька (0,2 км), вул. Адмірала Макарова (1,9 км), вул. Мала Морська (1,1 км), вул. Богородична (0,2 км);
- ✓ реконструкція оглядових колодязів (60 од.) та приймальної камери;
- ✓ розпочато реконструкцію насосної станції II підйому.

Всього з початку реалізації проєкту спрямовано кошти в сумі 186,0 млн. грн. (кредитних коштів ЄІБ - 135,7 млн. грн., коштів за Програмою «E5P» - 27,8 млн. грн., власних коштів МКП «Миколаївводоканал» та коштів Миколаївської міської ради - 22,5 млн. грн.), у тому числі у 2021 році 39,2 млн. грн.

У 2021 році за рахунок консолідації коштів всіх рівнів виконано ремонт: водопровідних мереж - 61,85 км; свердловин - 16 од.; башт Рожновського - 7 од.; ВНС - 2 од.; ВОС - 1 од.; каналізаційних мереж - 8,9 км; КНС - 9 од.; КОС - 1 од.

У Миколаївській області без централізованого водопостачання залишається селище міського типу Єланець.

З метою вирішення зазначеного питання за підтримки народних депутатів України від Миколаївської області, облдержадміністрації, Регіонального офісу водних ресурсів в Миколаївській області, Державного агентства водних ресурсів України ініційовано реалізацію проєкту «Реконструкція Казанківського групового водопроводу з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Миколаївської області централізованим питним водопостачанням». Наказом Державного агентства водних ресурсів України від 26.03.2021 № 207 затверджено План заходів з першочергового забезпечення сільських населених пунктів централізованим водопостачанням на 2021 рік до якого увійшов об'єкт «Реконструкція Казанківського групового водопроводу

з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Миколаївської області централізованим питним водопостачанням».

Регіональним офісом водних ресурсів у Миколаївській області проведено конкурсні закупівлі проєктних робіт та укладено договір від 18.10.2021 № 754 на виготовлення проєктно-кошторисної документації з ФОП «Любенко Ігор Вікторович» по об'єкту «Реконструкція Казанківського групового водопроводу з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Миколаївської області централізованим питним водопостачанням», вартістю 1 940,0 тис. грн.

У 2021 році виконано роботи по виготовленню проєктно-кошторисної документації та проведено його експертизу відповідно до якої загальна кошторисна вартість будівельних робіт становить 183 403,577 тис. грн.

Проєктом «Реконструкція Казанківського групового водопроводу з метою забезпечення населених пунктів Єланецького району Миколаївської області централізованим питним водопостачанням» передбачено підключення до магістрального водогону шести населених пунктів, зокрема: смт Єланець - 4 692 мешканців, с. Возсіятське – 1 841 мешканців, с. Волідарівка - 323 мешканця, с. Ковалівка - 127 мешканців, с. Малоукраїнка - 234 мешканця, с. Дружелюбівка - 337 мешканців.

Реалізація цього проєкту дозволить забезпечити централізованим водопостачанням понад 7,5 тис. осіб на території населених пунктів новоствореної Єланецької селищної територіальної громади.

За результатами спільної роботи МКП «Миколаївводоканал» та Міністерства розвитку громад та територій України, на підставі наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 21.10.2021 № 256 «Про затвердження рішення Комісії з відбору проєктів, пов'язаних з розвитком та модернізацією місцевої інфраструктури, які підлягають фінансуванню згідно з Рамковою угодою між Урядом України та Урядом Королівства Данія щодо загальних умов та процедур, організаційних заходів та фінансових умов реалізації програми Danida Business Finance в Україні» до переліку відібраних проєктів включно проєктну пропозицію МКП «Миколаївводоканал» «Будівництво нових очисних споруд каналізації в м. Миколаїв» з прогнозним обсягом залучених пільгових кредитних ресурсів в сумі 80 млн Євро, що еквівалентно 2 442,4 млн. грн.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 7 липня 2021 року № 705 «Про затвердження Порядку відбору проєктів, пов'язаних з реінтеграцією тимчасово окупованих територій України та розвитком інфраструктури прилеглих до них територій, які підлягають фінансуванню згідно з Рамковою угодою між Урядом України та Урядом Королівства Данія щодо загальних умов та процедур, організаційних заходів та фінансових умов реалізації програми Danida Business Finance в Україні» 10 грудня 2021 року Комісією з відбору проєктів, пов'язаних з реінтеграції тимчасово окупованих територій України та розвитком інфраструктури прилеглих до них територій, які підлягають фінансуванню згідно з Рамковою угодою між Урядом України та Урядом Королівства Данія щодо загальних умов та процедур, організаційних заходів та фінансових умов реалізації програми Danida Business Finance в Україні відібрано проєкт КП «Водопостачання м. Вознесенська» - «Забезпечення якісними послугами водопостачання та водовідведення мешканців та бізнесу Територіальної громади міста Вознесенська» з прогнозним обсягом залучених пільгових кредитних ресурсів в сумі 15,7 млн. євро, що еквівалентно 470 млн. грн.

З метою підвищення рівня доступу населення до якісної питної води в населених пунктах області експлуатується 311 колективних установок доочистки та розливу питної води, у тому числі у 2021 році встановлено 17 од.

ТОВ «Сандора» компанії «PepsiCo в Україні» започатковано в Миколаївській області реалізацію довгострокової програми, спрямованої на поліпшення якості питної води. Це проєкт «Чиста вода», для забезпечення доступу населення, насамперед дітей, до безпечної для здоров'я води шляхом інсталяції локальних установок доочищення питної води в установах та закладах. За період реалізації в області соціальної Програми «Чиста вода» ТОВ «Сандора» інвестовано фінансові ресурси на впровадження 63 колективних установок доочищення води, в тому числі 6 од. у 2021 році.

Усвідомлюючи, що найбільш складний за високими температурними показниками зовнішнього повітря є весняно-літній період, облдержадміністрацією 24.02.2021 на засіданні регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій при облдержадміністрації та 18-21.05.2021 на кущових нарадах за участю керівництва облдержадміністрації, райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, Головного управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області, ДУ «Миколаївський лабораторний центр МОЗ України», підприємств водопровідно-каналізаційного господарства розглядалося питання щодо підвищення рівня організації роботи по контролю якості питної води, в тому числі в умовах поширення коронавірусної хвороби COVID-19, за результатами яких надані відповідні доручення, в тому числі посилити роботу по контролю якості питної води та продовжити реалізацію заходів з ремонту і реконструкції об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства населених пунктів області.

На всіх базових підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства міст області створені і діють виробничі акредитовані лабораторії з постійного контролю якості питної води та забезпечено 100% технологічний облік відпуску води в межах інвестиційних програм.

Малопотужними підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства організований контроль показників якості питної води за рахунок укладання договірних відносин з головним управлінням Держпродспоживслужби в Миколаївській області та ДУ «Миколаївський обласний лабораторний центр МОЗ України».

Питання якості питного водопостачання знаходиться на постійному контролі управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області, органів місцевого самоврядування, райдержадміністрацій та облдержадміністрації.

5.15 Одеська область

Одеською обласною державною адміністрацією (Одеською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 305,6 млн. м³ води, що на 1,1 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 305,6 (більше на 1,1) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 141 (більше на 6,9) млн. м³, на виробничі - 49,6 (менше на 2,5) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 34,3 (менше на 0,9) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 22,6 (менше на 1,3) млн. м³ (табл. 5.15.1, рис. 5.15.1).

Таблиця 5.15.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	304,5	305,6	+1,1
	<i>поверхневої</i>	262,3	264,6	+2,3
	<i>підземної</i>	42,2	41,0	-1,2
2	Використання води, млн. м³			
	всього	304,5	305,6	+1,1
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	134,1	141,0	+6,9
	<i>на виробничі потреби</i>	52,1	49,6	-2,5
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	12,9	14,2	+1,3
	<i>на зрошення</i>	92,2	85,2	-7
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	35,2	34,3	-0,9
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	23,9	22,6	-1,3
	<i>на виробничі потреби</i>	5,1	5,2	+0,1
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	4,2	3,9	-0,3
	<i>на зрошення</i>	1,1	1,6	+0,5
	<i>на інші потреби</i>	0,9	1,0	+0,1

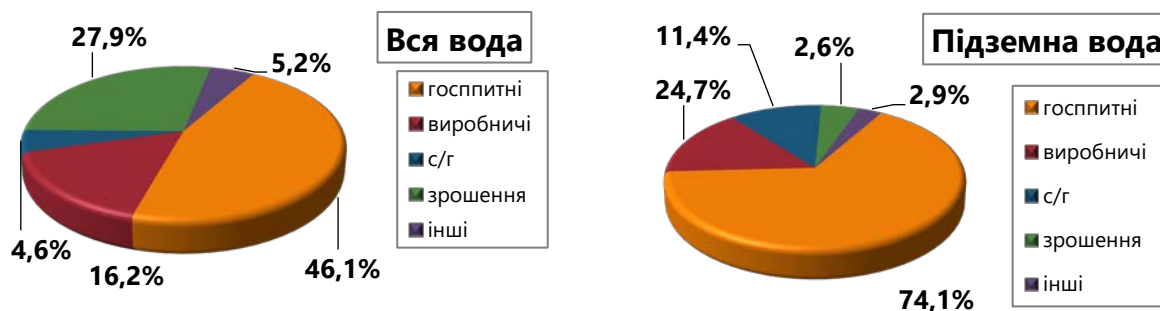

Рис. 5.15.1. Використання води на різні потреби, 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з річок Дністер та Дунай, а також артезіанських свердловин.

Відповідно до наданої інформації станом на 2021 рік, у маловодній місцевості перебуває 270 населених пунктів (23 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 3 міста (Болград, Татарбунари, Арциз), 5 смт та 262 села.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів залишилась на рівні 2020 р. та області була такою (табл. 5.15.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 19 міст, усі 33 смт, 126 сіл (11,2%).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 998 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 19 міст, 14 смт (42,4 %), 14 сіл (1,2%).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 19 смт (Бородіно, Березіно, Велика Михайлівка, Великодолинське, Доброслав, Затишся, Захарівка, Зеленогірське, Цебрикове, Олександрівка, Овідіюполь, Нові Біляри, Петорівка, Радісне, Серпневе, Суворово, Саврань, Слобідка, Любашівка) та у 1 110 селах.

Таблиця 5.15.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	19	19	19
<i>смт</i>	33	33	14
<i>села</i>	1 124	126	14
Разом	1 176	178	47

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.15.3):

✓ **централізованим водопостачанням:** у містах – 1 610,65 тис. осіб (99,8%), у смт - 129,56 тис. осіб (96,5 %), у селах - 127,928 тис. осіб (24,6 %);

✓ **централізованим водовідведенням:** у містах – 1 036,2 тис. осіб (64,2%), у смт - 9,2 тис. осіб (6,9 %), у селах - 12,38 тис. осіб (2,4 %).

Таблиця 5.15.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	1 613,3	1 610,65	1 036,2
<i>смт</i>	134,3	129,56	9,2
<i>села</i>	519,2	127,928	12,38
Разом	2 266,8	1 868,14	1 057,78

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

➤ цілодобове водопостачання - 94,4 % населених пунктів та 69,5 % населення;

➤ питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 130,0; у смт - 102,2; у сільських населених пунктах - 104,3 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 61, відсоток населення, що споживає з них воду - 5 %;

➤ кількість колодязів – 6 436, відсоток населення, що споживає з них воду - 35 %

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах.

Категорія населеного пункту	Кількість годин на добу	
	2020 р.	2021 р.
м. Вилкове	17,5	20
смт Петрівка, с. Салгани, с. Абрикосове, с. Привітне	18	18
с. Карналіївка	16	16
с. Шабо, с. Біленьке, с. Прибрежне, с. Фурманівка, с. Новоселівка	12	12
с. Кубей, с. Рівне Рівненської сільради, с. Ярове, с. Червоний Яр	10	10
с. Долинське	9	10
смт Слобідка, с. Баштанкове, с. Будеї, с. Грабове, с. Загнітків, с. Івашків, с. Круті, с. Лабушне, с. Лисогірка, с. М.Слобідка, с. Олексіївка, с. Петрівка, с. Писарівка, с. Серби, с. Смолянка, с. Тимкове, с. Шершенці	9	9
м. Татарбунари, с. Козацьке, с. Софіївка, с. Старокозаче, с. Зеленівка, с. Дмитрівка, с. Нагірне,	8	8
с. Нові Чобручі	10	7,2
с. Старостине	9	5
с. Раухівка	4	4
с. Олександрівка	2	4
с. Слобідка	5	3,5
с. Надія	3	3
с. Парканці	5	2,5
с. Бокалове	4	2
с. Сухе	5	1,5

Привізною питною водою в області частково або повністю користувались у 55 населених пунктах, зокрема у 1 смт (Суворове) та 54 селах; чисельність населення, що споживало привізну воду, складала - 32,9 тис. осіб. Показник залишився на рівні 2020 р.

Найгірша ситуація була у селах Утконосівка (4 005 осіб) та Комишівка (3 242 осіб) Ізмаїльського р-ну, де привізною водою користувалось все населення цих сіл.

Кількість населення, яке користувалось привізною водою, становило:

- у 11 населених пунктах - від 1 000 до 4 005 осіб;
- у 6 населених пунктах - від 500 до 1 000 осіб;
- у 19 населених пунктах - від 100 до 500 осіб;
- у 8 населених пунктах - від 50 до 100 осіб;
- у 6 населених пунктах - від 10 до 50 осіб;
- у 5 населених пунктах - від 1 до 10 осіб.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 3 054, з них поверхневих - 4; кількість свердловин – 3 054. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 3,8 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.15.2):

- ✓ піднято води – 135,2 млн. м³;
- ✓ очищено – 123,4 млн. м³ або 91,3 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам – 123,4 млн. м³ або 91,3 %;
- ✓ реалізовано – 87,9 млн. м³ або 65 %;
- ✓ знезаражено - 135,2 млн. м³ або 83,5 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 47,3 млн. м³ або 35 %.

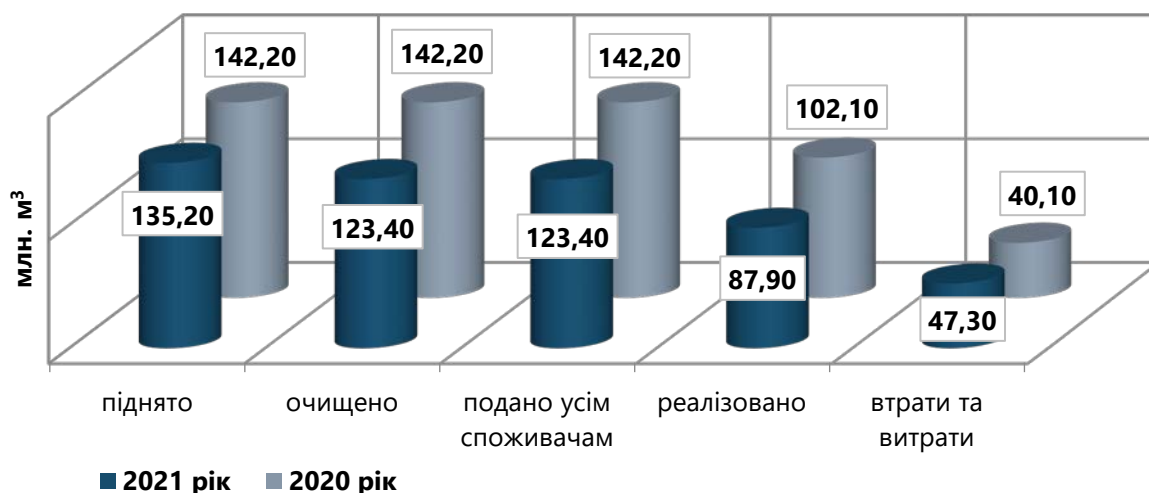

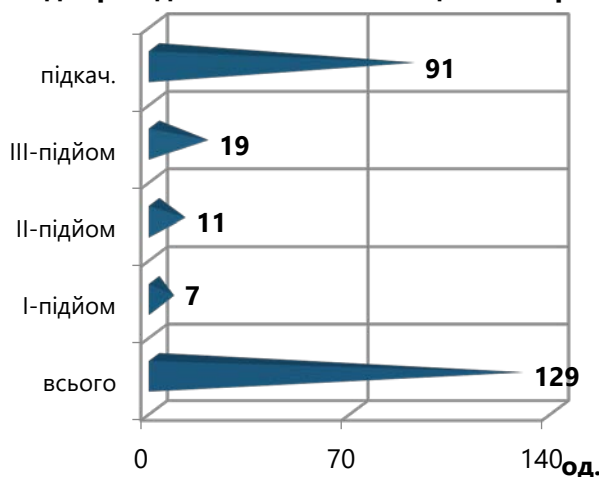
Рис. 5.15.2. Виробничі показники водопостачання

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 74 з сумарним об'ємом - 3290 тис. м³; водонапірні башти - 1269 з сумарним об'ємом - 13,84 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 91 тис. м³.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 129 (фактична потужність - 418,4 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 492 одиниць, з них заміни потребували 97 або 19,7% насосів, було замінено протягом року - 44 або 45,4 % від потреби (рис. 5.15.3).

КІЛЬКІСТЬ

водопровідних насосних станцій, 2021 р.

водопровідного насосного обладнання

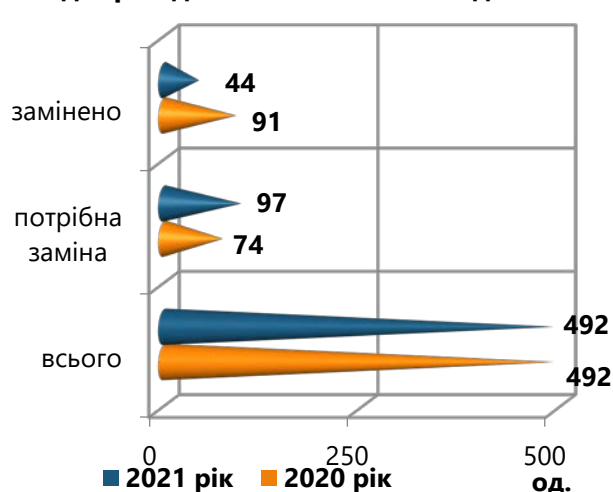

Рис. 5.15.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 10 162,1 км, з них ветхих та аварійних – 3 053,3 км або 30 %; протягом року було замінено 9,3 км або 0,3 % від потреби (рис. 5.15.4). Показник аварійності мереж зріс з 4,92 до 5,0 аварій на 1 км мережі.

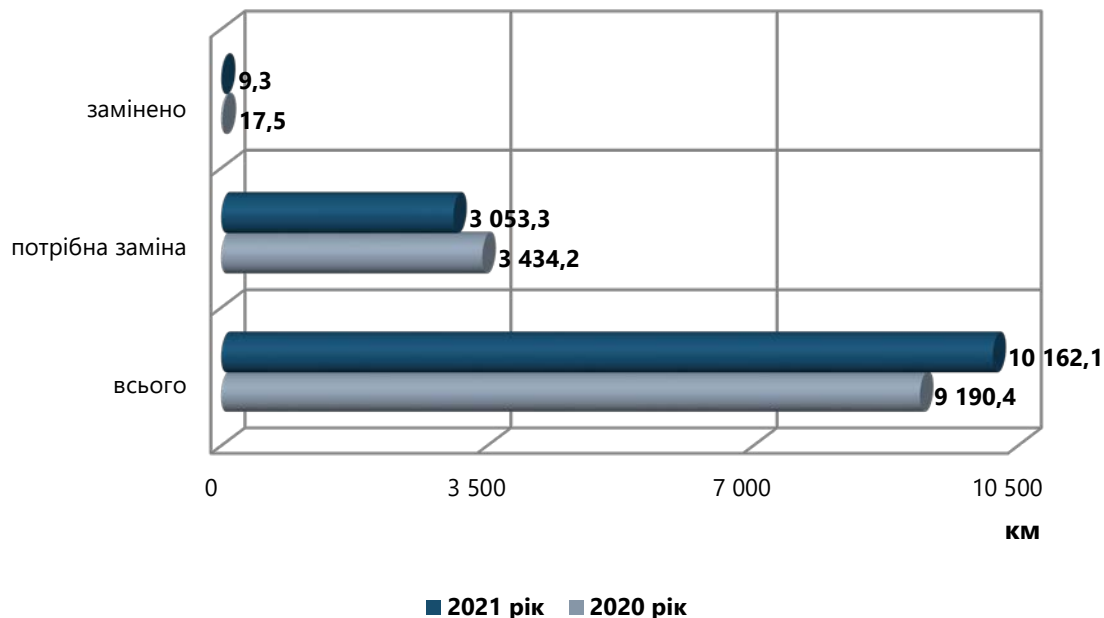

Рис. 5.15.4. Протяжність водопровідних мереж

Системи централізованого водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 126 НС (загальна фактична потужність - 138,1 млн. м³/рік); 423 одиниці насосного обладнання, з них потребували заміни 48 або 11,3 % насосів, було замінено протягом року - 42 або 87,5 % від потреби;

➤ 47 очисних споруд (загальна фактична потужність - 88 млн. м³/рік), з них 35 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.15.6).

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 886,4 км, з них ветхих та аварійних - 857,3 км або 45,4 %; протягом року було замінено 1,3 км або 0,2 % від потреби (рис. 5.15.7). Показник аварійності мереж знизився з 4,35 до 2,81 аварій на 1 км мережі.

КІЛЬКІСТЬ

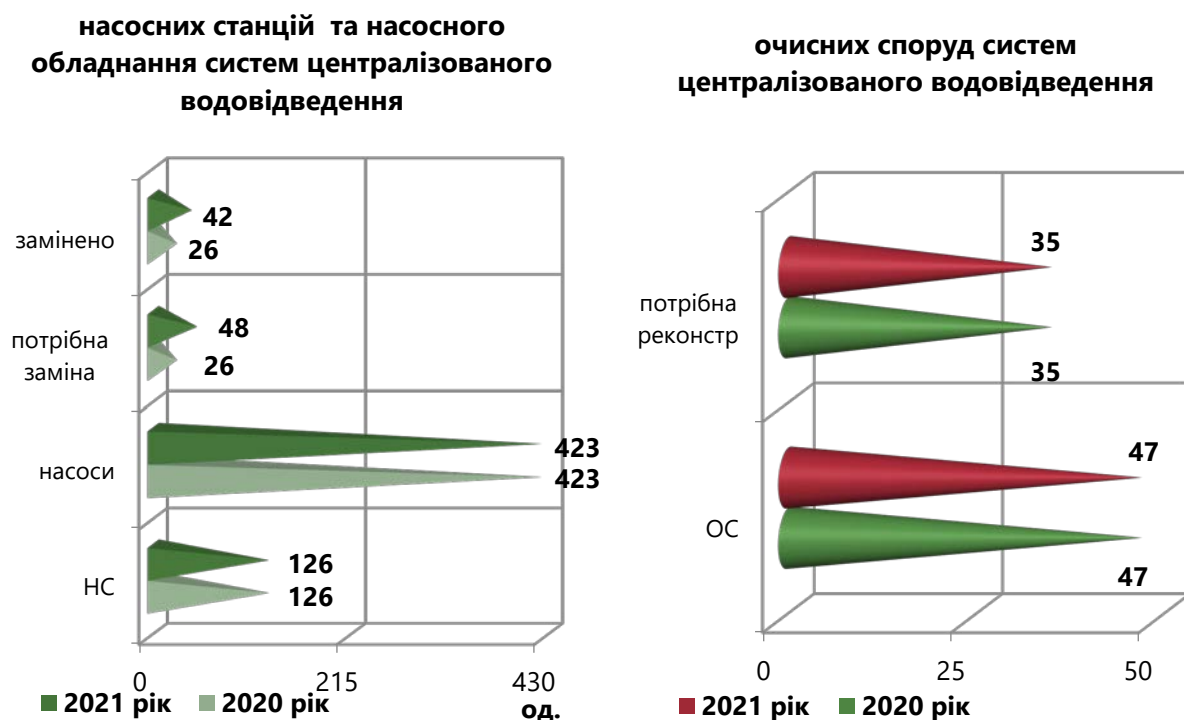

Рис. 5.15.6

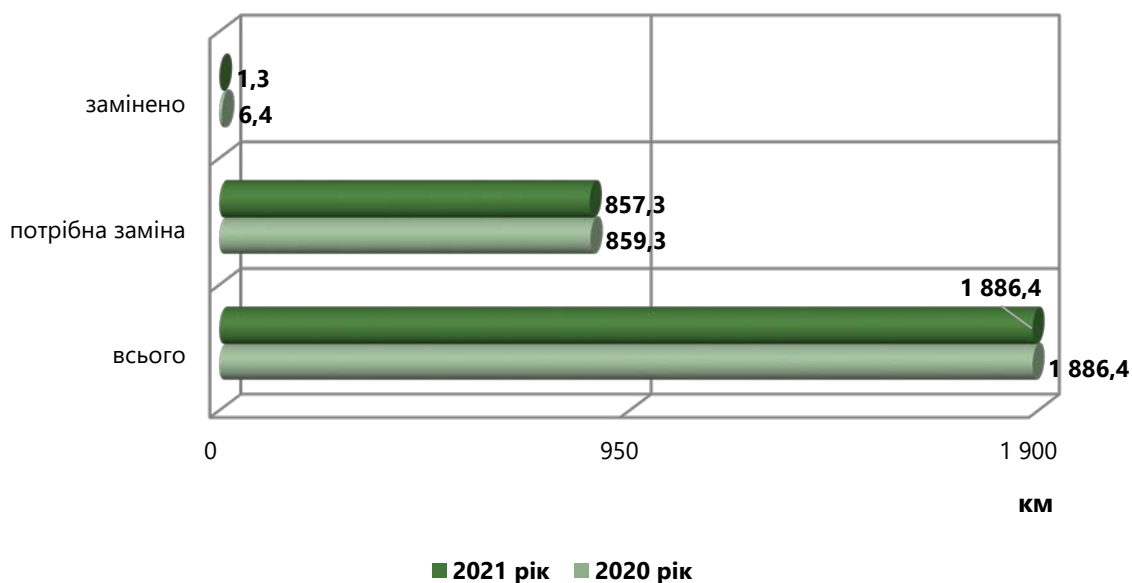

Рис. 5.15.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	13,33	16,01	13,68	13,68
максимальні	35,0	40,0	28,64	35,0
<i>для населення</i>				
мінімальні	12,28	15,38	11,39	11,8
максимальні	34,0	34,0	25,0	27,0
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	10,56	11,5	10,94	12,98
максимальна	26,7	29,2	21,6	23,02
середня	12,84	17,2	14,51	15,32
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	86,0	87,4	86,4	85,2
<i>для населення</i>	93,0	92,7	88,4	89,0

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 366 підприємств (у 2020 р. - 358 підприємств), в тому числі 251 спеціалізоване комунальне, 65 багатогалузевих комунальних, 49 відомчих, 1 міжрайонне. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 128 підприємств, до державної - 14, до іншої - 234.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	ТОВ «Інфокс» філія «Інфоксводоканал»		КП «БДВК», м. Білгород-Дністровський		КП «Чорноморськводоканал»		КВЕП «Подільськводоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	129,60	127,25	2,33	2,05	-	-	817,82	768,6
<i>очищено</i>	117,51	116,79	-	-	-	-	817,82	768,6
<i>подано усім споживачам</i>	117,51	116,79	2,22	1,93	5,92	5,52	816,98	767,76
<i>реалізовано</i>	83,09	79,64	-	-	4,59	4,53	588,3	551,05
<i>втрати та витрати</i>	46,56	47,61	0,77	0,63	1,33	0,99	229,52	217,55
Мережі водопостачання, км								
<i>всього</i>	1 853,405	1 853,405	152,2	152,2	234,6	235,49	108,7	124,1
<i>ветхі та аварійні</i>	537,5	537,5	58,0	57,6	93,97	94,02	16,8	16,4
<i>замінено</i>	11,35	9,42	4,34	0,4	0,69	-	0,2	0,4
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	92,52	89,8	3596280	3457758	0,98	1,04	1,87591	2,0035
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	-	-1795	1344,9	1787,6	0,06	0,38	489,9	1051,8

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Одеська область

Показники	ТОВ «Інфокс» філія «Інфоксводоканал»		КП «БДВК», м. Білгород- Дністровський		КП «Чорноморсь- кводоканал»		КВЕП «Подільськ- водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стічних вод, млн. м³/рік								
реалізовано	55,72	57,40	-	-	3,21	3,32	546,40	580,67
відведено	82,95	87,18	1,27	1,49	3,42	3,44	593,93	631,16
очищено	82,95	87,18	1,27	1,49	3,42	3,44	593,93	631,16
біологічно очищено	82,95	87,18	1,27	1,49	3,42	3,44	-	-
доочищено	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
всього	931,669	931,669	80,7	80,7	136,9	137,4	91,0	91,0
ветхі та аварійні	386,5	386,5	37,94	37,94	70,23	86,4	6,4	6,4
замінено	2,5	2,4	0,27	-	0,14	-	0,2	-
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	44,64	46,6	1 253 911	1 291 445	2,92	3,19	0,43935	0,4926
Заборогованість за електроенергію, тис. грн.	-	-	719,9	1 065,8	0,24	1,2	326,6	591,7

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	11,1	6,8
	бактеріологічні показники	6,6	7,8
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	20,3	17,4
	бактеріологічні показники	16,5	15,3
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	38,0	45,8
	бактеріологічні показники	26,0	18,3
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	16,1	13,0
	бактеріологічні показники	10,2	10,0
5	водопровідні мережі:		
	санітарно-хімічні показники	14,1	14,0
	бактеріологічні показники	11,6	12,3
6	сільські системи водопостачання:		
	санітарно-хімічні показники	14,6	13,0
	бактеріологічні показники	14,8	12,0

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області:

Категорія населених пунктів	За показниками
м. Болград, м. Арциз, смт Тарутино	Каламутність, забарвленість, сухий залишок, хлориди

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
м. Білгород-Дністровський	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), сухий залишок, хлориди, нітрити
м. Подільськ	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи), каламутність, запах, присмак
м. Роздільна	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), запах
м. Кілія	Мікробіологічні (загальне мікробне число, ентерококи)
сmt Слобідка Кодимська ТГ: м. Кодима, с. Пиріжна, с. Серби Великодолинська ТГ: сmt Великодолинське; Дальницька ТГ: с. Новоградівка, с.Санжійка; Авангардівська ТГ: с.Прилиманське Піщанська ТГ: с. Піщана Куяльницька ТГ: с. Нестоїта, с. Петрівка, с. Випасне, с. Петрівка	Мікробіологічні (загальні коліформи)
м. Вилкове	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>), каламутність, забарвленість, залізо
Березівська ТГ: м. Березівка, с. Черногірка Раухівська ТГ: с. Маринове	Мікробіологічні (загальні коліформи), загальна жорсткість
Ананівська ТГ: м. Ананів с. Чабанське, с. Монаші, с. Маразліївка, с. В. Марьянівка, с. Широке, с. Руськоіванівка с. Володимирівка Новоборисівська ТГ: с. Новоборисівка, с. Мигаї Великомихайлівська ТГ: с. Новопетрівка, с. Новоолександрівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i>)
сmt Овідіополь	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи), сульфати, залізо, забарвленість, каламутність, сухий залишок, хлориди, рН
сmt Сарата	Мікробіологічні (загальне мікробне число, <i>E.coli</i> , ентерококи), сухий залишок, сульфати
сmt Сергіївка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), сухий залишок, хлориди
сmt Затока	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), сухий залишок, хлориди, сульфати, кольоровість, нітрити, аміак
сmt Ширяєво	Мікробіологічні (загальні коліформи), загальна жорсткість, сухий залишок

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
смт Авангард	Мікробіологічні (загальні коліформи), залізо
Іванівська ТГ: смт Іванівка вул. Шевченка, Виноградна	Мікробіологічні (<i>E.coli</i>), загальна жорсткість, сухий залишок, хлориди, залізо загальне
Великобуялицька ТГ: смт. Петрівка Знам'янська ТГ: с Знам'янка вул. Нова, Коноплянська ТГ: с.Шерове, с.Михайлопіль, с.Козлове Іванівська ТГ: с.Северинівка	Сухий залишок, загальна жорсткість, залізо загальне
Миколаївська ТГ: смт Миколаївка, с. Гвоздавка, Новокальчевська ТГ: с. Петрівка Березівська ТГ: с. Михайлівка, с. Яснопіль, с. Златоустове, Раухівська ТГ: с. Зброжівка	Загальна жорсткість, хлориди
с. Черкеси, с. Біленьке Розквітівське ТГ: с. Ставкове Чогодарівська ТГ: с. Чогодарівка, с. Малігонове, с.Копійкове Старомаяківська ТГ: с.Чорний Кут, с.Старі Маяки Петровірівська ТГ: с.Петровірівка, с.Армашівка, с.Новосвітівка Ширяївська ТГ: с.Макарове Авангардівська ТГ: с.Прилиманське	Мікробіологічні (загальні коліформи)
Савранська ТГ: смт Саврань, Іванівська ТГ: с.Бузинове, свердловина СПД «Себов»	Мікробіологічні (<i>E.coli</i>)
Окнянська ТГ: смт Окни, с. Ткаченково Роздільнянська ТГ: с. Бурдівка Куяльницька ТГ: с. Климентове, с. Гонората, с. Качурівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи)
Захарівська ТГ: смт Захарівка Затишанська ТГ: смт Затишся, с. Ройлянка, с. Косівка, с. Миколаївка, с. Приморське, с. Козацьке, с. Старокозаче с. Софіївка, с. Чистоводне, с. Дальничени	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи)
Степанівська ТГ: КП «Степанівське», с. Степанівка Роздільнянська ТГ: с. Шеметове, с. Єреміївка, с. Бринівка с. Бритівка, Таїровська ТГ: с. Сухий Лиман	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи)
с. Попаздра, с. Вільне, с. Молога, с. Сухолужжя, с. Карналіївка, с. Красна Коса	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи)
с. Крутоярівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i>)
с. Долинівка, с. Випасне	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи)
Окнянська ТГ: с. Новосамарка Куяльницька ТГ: с. Мардарівка	Мікробіологічні (ентерококи)
Біляївська ТГ: с. Широка Балка Вигодянська ТГ: с. Вигода, с. Петрове, с. Березань, с. Василівка, с. Паліївка, с. Кам'янка, с. Дослідне, с. Сонячне, Дачнянська ТГ: с. Єгорівка, с. Болгарка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>)
Балтська ТГ: с. Гольма	Мікробіологічні (загальні коліформи), каламутність

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
с. Садове	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи), рН
Степанівська ТГ: с. Яковлівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), загальна жорсткість
Великопосківська ТГ: с. Словяносербка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>), загальна жорсткість
Великопосківська ТГ: с. Велике Плоське	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>), загальна жорсткість, хлориди
Лиманська ТГ: с. Нові Зельці	Мікробіологічні (ентерококи), хлориди, сухий залишок
с. Успенівка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи), сухий залишок, сульфати
с. Крива Балка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи), сухий залишок
Авангардівська ТГ: с. Нова Долина	Мікробіологічні (загальні коліформи, ентерококи), сухий залишок
с. Розкішне	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i>), хлориди
с. Зоря	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i>), сухий залишок, хлориди, сульфати
Яськівська ТГ: с. Троїцьке	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>), сухий залишок, хлориди, загальна жорсткість
Вигодянська ТГ: с. Секретарівка	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i>), сухий залишок, хлориди, сульфати
с. Олексіївка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи), хлориди
с. Андріївка	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи), хлориди
Біляївська ТГ: с. Граданиці, Яськівська ТГ: с. Яськи	Мікробіологічні (загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), сухий залишок, хлориди
с. Курортне	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, ентерококи), нітриту, сухий залишок, хлориди
с. Шабо	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), хлориди
с. Вигін	Мікробіологічні (загальні коліформи), хлориди
Дальницька ТГ: с. Доброолександрівка	Мікробіологічні (загальні коліформи), забарвленість

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Одеська область

Категорія населених пунктів	За показниками
с. Салгани	Мікробіологічні (загальне мікробне число, загальні коліформи, <i>E.coli</i> , ентерококи), нітрати, хлориди
Дальницька ТГ: с. Барабой	Мікробіологічні (загальні коліформи), забарвленість, каламутність
Дальницька ТГ: с. Грибівка	Мікробіологічні (загальні коліформи), хлориди, сухий залишок, загальна жорсткість, рН, нітрити, залізо, забарвленість, каламутність
Таїровська ТГ: с. Лиманка ж/м Совіньон	Мікробіологічні (загальні коліформи), забарвленість, каламутність, залізо, рН
Кароліно-Бугазька ТГ: с. К. Бугаз	Мікробіологічні (загальні коліформи), забарвленість, каламутність, залізо загальне
с. Кубей, Болградський район	Каламутність, кольоровість, сухий залишок, хлориди, сульфати
Таїровська ТГ: с. Чорноморка,	Нітрити
Великомихайлівська ТГ: с. Новоселівка	Загальна жорсткість, хлориди
Роздільнянська ТГ: с. Степанівка, КП «Роздільнянський міський водоканал»	Запах
Куяльницька ТГ: с. Розалівка, с. Куяльник Вилківська ТГ: с.Приморське	Каламутність
Степаніська ТГ: с. Вапнярка, с. Ноконстантинівка Миколаївська ТГ: с.Переселенці, с.Н-Петровка, с.Антонюки, с.Романівка, с.Амбарово, с.Ульянівка Андрієво-Івановська ТГ с.Андрієво-Іваново, школа-інтернат, с.Нова Григорівка, с Ісаєве Аграрний ліцей Стрюківська ТГ: с.Стрюкове, с..Шабельники №1, с.Шабельники №2, с.Григорівка, с.Жуково, с.Дубово Миколаївська ТГ с.Василівка Березівська ТГ, с. Юркове Маяківська ТГ: с. Надлиманське	Загальна жорсткість
Новокальчевська ТГ: с.Виноградне Березівська ТГ: с. Гуляївка	Хлориди
Лиманська ТГ: м. Татарбунари, с. Нове, с. Щербанка, с. Базар'янка, с. Тузли, с. Безименка, с. Садове, с. Весела Балка, с. Жовтояри, с. Морозліївка, с. Дивізія, с. Білолісся	Хлориди, сухий залишок
с. Надежда, с. Новоселівка, с. Кулевча, с. Сергіївка Чогодарівська ТГ: с. Бранкованове, Старомаяківська ТГ: с. Миколаївка, Ширяївська ТГ: с. Мар'янівка	Сухий залишок
Дальницька ТГ: с. Дальник	Сухий залишок, забарвленість, каламутність
с. Введінка, с. Ярославка, с. Михайлівка, с. Долинка, с. Мирнопілля Дачнянська ТГ: с. Дачне	Сухий залишок, сульфати
Дальницька ТГ: с. Мар'янівка	Сухий залишок, хлориди

Категорія населених пунктів	За показниками
Коноплянська ТГ: с.Шерове, с. Михайлопіль, с.Козлове, с.Богунове Іванівська ТГ: с.Адамівка, с Черняхівське	Сухий залишок, загальна жорсткість, хлориди, залізо загальне
с. Плахтіївка, с. Світлодолинське Нерубайська ТГ: с. Холодна Балка	Сухий залишок, сульфати, хлориди
Коноплянська ТГ: с.Конопляне, с.Гудевичеве	Сухий залишок, хлориди, залізо загальне
Дальницька ТГ: с. Роксолани, Кароліно-Бугазька ТГ: с. Затока	Сухий залишок, хлориди, загальна жорсткість
Овідіопольська ТГ: с. Миколаївка	Забарвленість, каламутність, перманганатна окиснюваність, загальна жорсткість, хлориди, сульфати, залізо
Великодальницька ТГ: с. Петродолинське	Залізо загальне

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Водопостачання області здійснюється як з поверхневих так і з підземних джерел. Поверхневими джерелами, що придатні для господарсько-питного водопостачання, є річки Дністер та Дунай, які протікають вздовж західних кордонів області, отже вони віддалені від основних споживачів води.

Водночас більшість басейнів малих річок області можна віднести до забруднених та дуже забруднених. Водопроводи, які одержують воду з поверхневих джерел це Одеський - з ріки Дністер, Кілійський та Вилківський - з ріки Дунай та Болградський - з озера Ялпуг. Всі інші користуються водою з підземних джерел. Підземними водними ресурсами область забезпечена недостатньо, розміщені вони вкрай нерівномірно, що є особливостями географічного розташування.

Північні райони області, до складу яких входять 3 райони (Подільський, Березівський, Роздільнянський) достатньо забезпечений розвіданими запасами підземних вод. Вода з артсвердловин у більшості північних районів відповідає нормативним вимогам на питну воду.

Одеський район, до складу якого входять міста Одеса, Чорноморськ, Теплодар, Южне має малопродуктивні артсвердловини, з яких неможливо одержати необхідну кількість води. Водозабезпечення Одеського району здійснюється від водозбору ВОС «Дністер» філії «Інфоксводоканал» ТОВ «Інфокс».

Південна частина області, до складу якої входять 3 райони (Білгород-Дністровський, Болградський, Ізмаїльський) у міжріччі Дністра та Дунаю, найменш забезпечена підземними водами питної якості. Майже на всій цій території, крім міст Ізмаїл та Рені, підземні води не відповідають державному стандарту на питну воду через високий вміст розчинених солей та різних домішок, а в деяких місцях зовсім відсутні підземні водоносні джерела.

Для організації централізованого водопостачання водоносний горизонт не перспективний, але ці води дозволяють частково компенсувати дефіцит питної води на технічно-побутові потреби.

Слід зазначити, що якість питної води також у значній мірі залежить від стану водопровідно-каналізаційного господарства. Значна частина водопровідно-

каналізаційних споруд області: насосних станцій, очисних споруд та мереж відпрацювала нормативний строк експлуатації, що призводить до підвищених витрат електроенергії та збільшення вартості перекачування води і стоків. У зношеному та аварійному стані перебуває 3 053,3 км водопровідних мереж, що становить 30,0 відсотків їх загальної довжини та 857,3 км мереж централізованого водовідведення, це 45,5 відсотків їх загальної довжини.

Забезпечення населення Одеської області питною водою є однією з найбільш важливих проблем, розв'язати яку необхідно для збереження здоров'я, поліпшення умов проживання та підвищення рівня життя населення регіону.

Рішенням Одеської обласної ради від 16.04.2021 року № 134-VIII «Про обласний бюджет Одеської області на 2021 рік» виділено кошти на виконання заходів регіональної програми «Питна вода Одещини» на 2021-2024 роки» у сумі 8 837,152 тис. грн. Всього у 2021 році освоєно 8 830,008 тис.грн.

Забезпечення населення якісною питною водою проводиться також за рахунок коштів місцевих та інших бюджетів. Так у 2021 році на розвиток та реконструкцію систем водопостачання та водовідведення області спрямовано 305 539,978 тис. грн. у тому числі за рахунок:

- субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам – 6 343,848 тис.грн.;
  - обласного бюджету розвитку – 4 499,4 тис.грн.
  - місцевих районних, міських (міст обласного значення) бюджетів - 4092,9 тис. грн;
  - бюджетів сіл селищ, міст районного підпорядкування – 95 034,1 тис. грн;
  - інших коштів не бюджетних джерел – 185 162,1 тис. грн.
- Всього протягом звітного періоду:
- пробурено артезіанських свердловин - 14 од.;
  - проведено ремонт артезіанських свердловин на - 29 од, у тому числі замінено 14 башт;
  - замінено насосне обладнання на артезіанських свердловинах – 42 од;
  - замінено водопровідних мереж - 9,3 км;
  - проведено капітальний ремонт на водопровідних мережах- 16,3 км;
  - замінено каналізаційних мереж - 1,3 км;
  - проведено капітальний ремонт на каналізаційних мережах - 6,2 км;
  - здійснено ремонтні роботи на 6 водопровідних та каналізаційних насосних станціях.

Нажаль, заходи передбачені регіональною програмою «Питна вода Одещини» на 2021-2024 роки виконані не у повному обсязі, у зв'язку із недофінансуванням.

5.16 Полтавська область

Полтавською обласною державною адміністрацією (Полтавською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 114,51 млн. м³ води, що на 7,91 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 67,03 (менше на 5,16) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 29,152 (менше на 3,63) млн. м³, на виробничі - 27,35 (менше на 1,25) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано (на сільськогосподарські потреби) - 45,5 (більше на 3,9) млн. м³ води (табл. 5.16.1, рис. 5.16.1).

Таблиця 5.16.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	106,609	114,51	+7,91
	<i>поверхневої</i>	41,247	43,158	+1,92
	<i>підземної</i>	65,362	71,350	+5,99
2	Використання води, млн. м³			
	всього	72,184	67,03	-5,16
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	32,778	29,152	-3,63
	<i>на виробничі потреби</i>	28,597	27,350	-1,25
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,210	0,200	-0,01
	<i>на зрошення</i>	8,496	7,963	-0,54
	<i>на інші потреби</i>	2,103	2,356	+0,26
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	41,609	45,5	+3,9
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	-	-	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	41,609	45,5	+3,9
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

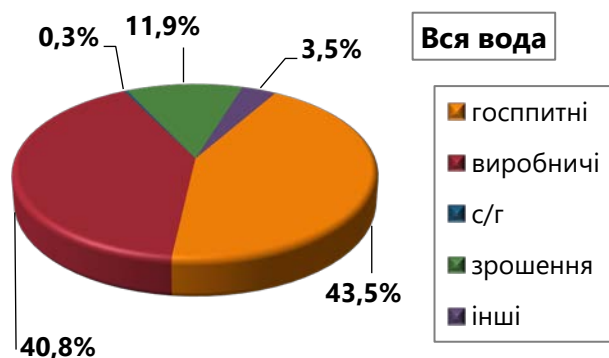

Рис. 5.16.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода артезіанських свердловин, у м. Кременчук та Горішні Плавні - вода з р. Дніпро. У маловодній місцевості перебуває 8 населених пунктів (0,43 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 1 смт (Нова Галещина) та 7 сіл Козельщинського та Кременчуцького районів.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області не змінилась та була такою (табл. 5.16.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 16 міст, усі 20 смт, 548 сіл (30,3%).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 262 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 16 міст, 16 смт (80 %), 37 сіл (2 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 4 смт (Оржиця, Чутове, Ромодан, Котелька) та у 1 773 селах.

Таблиця 5.16.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	16	16	16
<i>смт</i>	20	20	16
<i>села</i>	1 810	548	37
Разом	1 846	584	69

Охоплення населення послугами залишилось на рівні минулого року та розподілялось наступним чином (табл. 5.16.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 623,04 тис. осіб (83,1%), у смт - 66,194 тис. осіб (63,7 %), у селах - 180,401 тис. осіб (33,8 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 497,274 тис. осіб (66,3%), у смт - 17,049 тис. осіб (16,4 %), у селах - 36,307 тис. осіб (6,8 %).

Таблиця 5.16.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	749,505	623,040	497,274
<i>смт</i>	103,880	66,194	17,049
<i>села</i>	533,553	180,401	36,307
Разом	1386,94	869,635	550,630

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

➤ цілодобове водопостачання - 96,33 % населених пунктів та 92,99 % населення;

➤ питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 88,8; у смт - 136,9; у сільських населених пунктах - 126 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок – 1 216 (більше на 78); відсоток населення, що споживає з них воду - 4,1 %.

Привізною питною водою в області протягом звітного року було забезпечено 18 сіл загальною чисельністю 4 408 осіб, в т.ч. в Кременчуцькому районі - 16 сіл – 4 373 особи та Миргородському районі - 2 села - 35 осіб.

Кременчуцький район: Горішньоплавнівська міська ТГ: с. Гора - 68 осіб, с. Дмитрівка – 1 576 осіб, с. Кияшки - 689 осіб, с. Кузьменки - 51 особа, с. Солонці - 138 осіб. Новогалещинська селищна ТГ: с. Бондарі - 353 особи, с. Василенки - 84 особи, с. Заруддя - 125 осіб, с. Остапці - 203 особи, с. Ревівка - 121 особа. Омельницька сільська ТГ: с. Запсілля - 333 особи, с. Крамаренки - 110 осіб, с. Степанівка - 57 осіб. Пришибська сільська ТГ: с. Пришиб - 378 осіб, с. Єристівка - 20 осіб, с. Роботівка - 67 осіб. Миргородський район: Лохвицька міська ТГ: с. Дібрівка - 20 осіб, Камишнянська селищна ТГ: с. Безводівка - 15 осіб.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 216, кількість свердловин - 937.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.16.2):

- ✓ піднято води - 75,21 млн. м³;
- ✓ очищено - 34,75 млн. м³ або 46,2 % до обсяг у піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 70,39 млн. м³ або 93,6 %;
- ✓ реалізовано - 46,11 млн. м³ або 61,3 %;
- ✓ знезаражено - 49,01 млн. м³ або 65,2 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 29,10 млн. м³ або 38,7 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 71,25 млн. м³; смт - 2,38 млн. м³, села - 1,12 млн. м³.

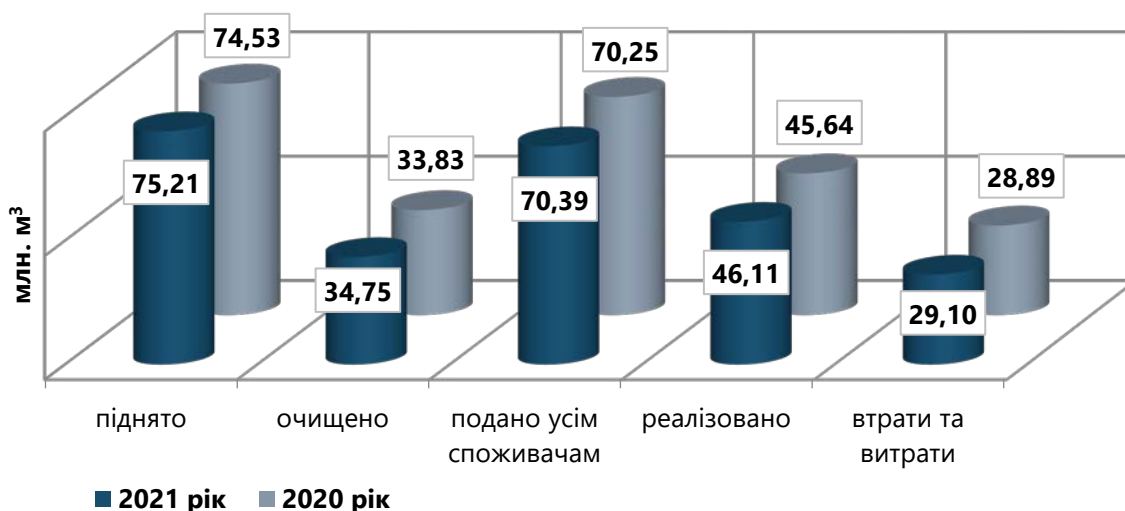

Рис. 5.16.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 301,98; за категорією «населення» - 280,41 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 287 (фактична потужність - 170 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 652 одиниці, з них заміни потребували 216 або 33,1% насосів, було замінено протягом року - 100 або 46,3 % від потреби (рис. 5.16.3).

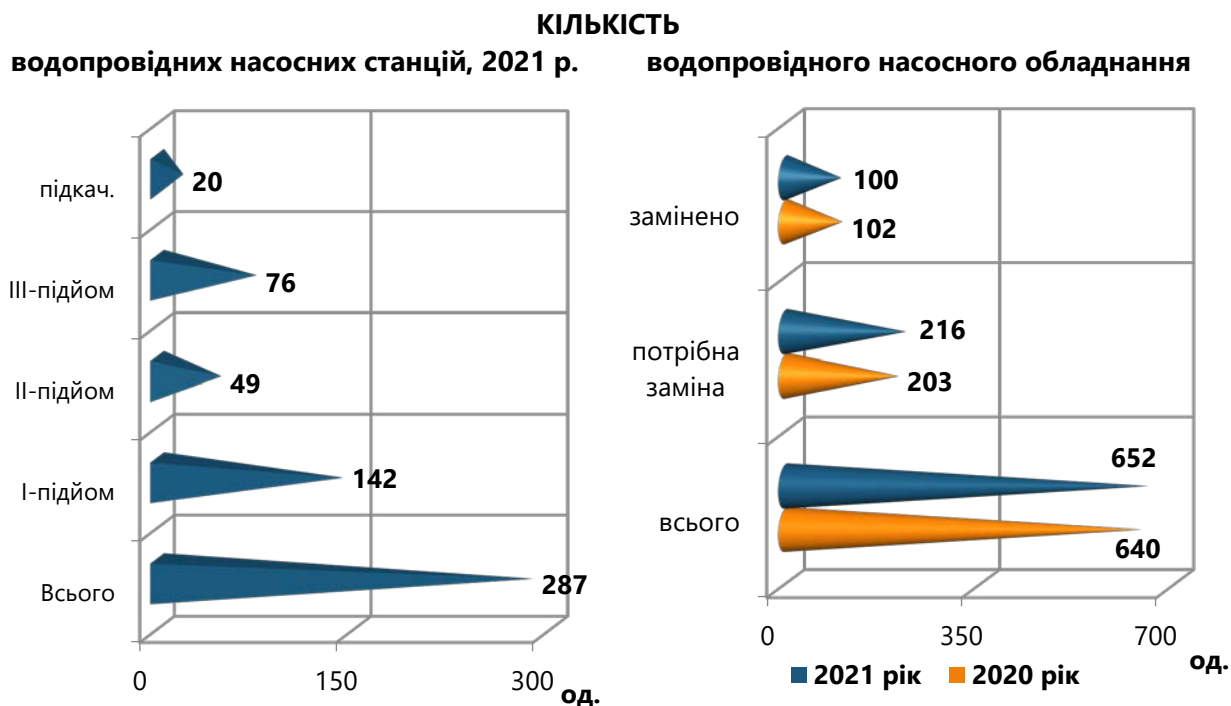

Рис. 5.16.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 4 723,93 км, з них ветхих та аварійних – 1 369,94 км або 29 %; протягом року було замінено 19,6 км або 1,4 % від потреби (рис. 5.16.4). Показник аварійності мереж зріс з 2,35 до 2,62 аварій на 1 км мережі.

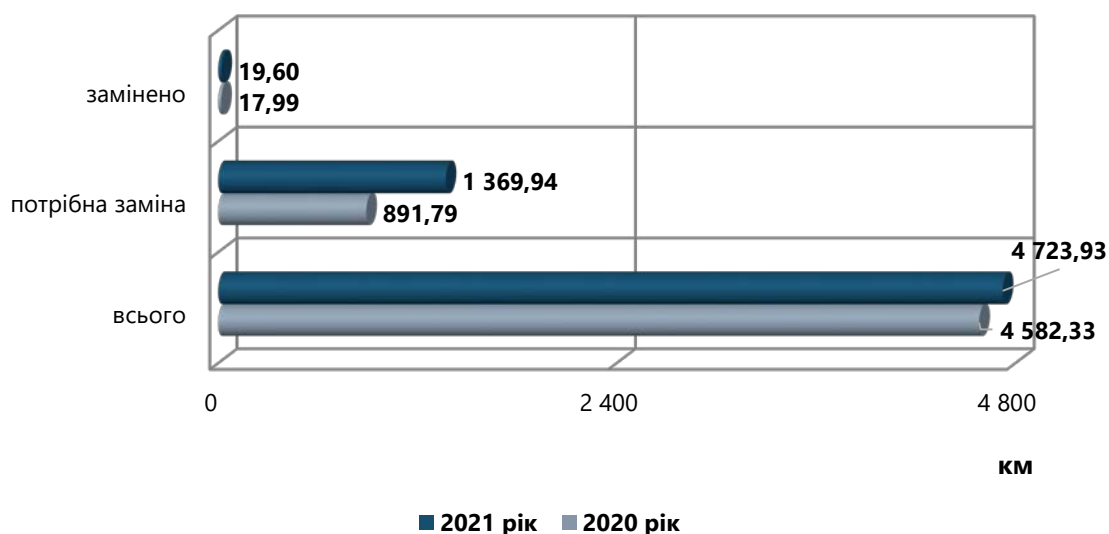

Рис. 5.16.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 59 з сумарним об'ємом - 121,22 тис. м³; водонапірні башти - 378. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 7,54 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 42,9 до 44,2 %; квартир - з 81,2 до 81,3 %.

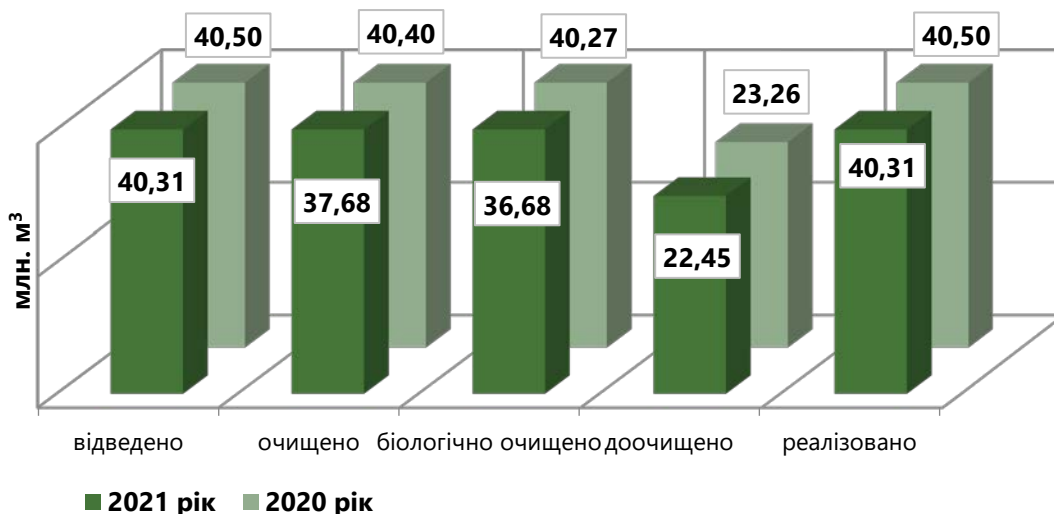
Системи централізованого водовідведення

У 2021 році питоме водовідведення на 1 людину складало: у містах - 189,9 л/добу (зменшилось на 3,95 л/добу); у смт - 95,65 л/добу (зменшилось на 11,03 л/добу); у сільських населених пунктах - 89,7 л/добу (підвищилось на 44,98 л/добу).

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.16.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 40,31 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 40,31 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 37,68 млн. м³ або 93,5 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 36,68 млн. м³ або 91 %;
- ❖ пройшло доочищення - 22,45 млн. м³ або 55,7 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 40,06 млн. м³ або 99,3 % від їх загальної кількості; у смт - 0,24 млн. м³ або 0,6 %; у сільських населених пунктах - 0,029 млн. м³ або 0,1 %.

Рис. 5.16.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 175 НС (загальна фактична потужність - 69,2 млн. м³/рік); 416 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 140 або 33,7 % насосів, було замінено протягом року - 15 або 10,7 % від потреби;

➤ 34 очисних споруди (загальна фактична потужність - 41,19 млн. м³/рік), з них 20 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.16.6).

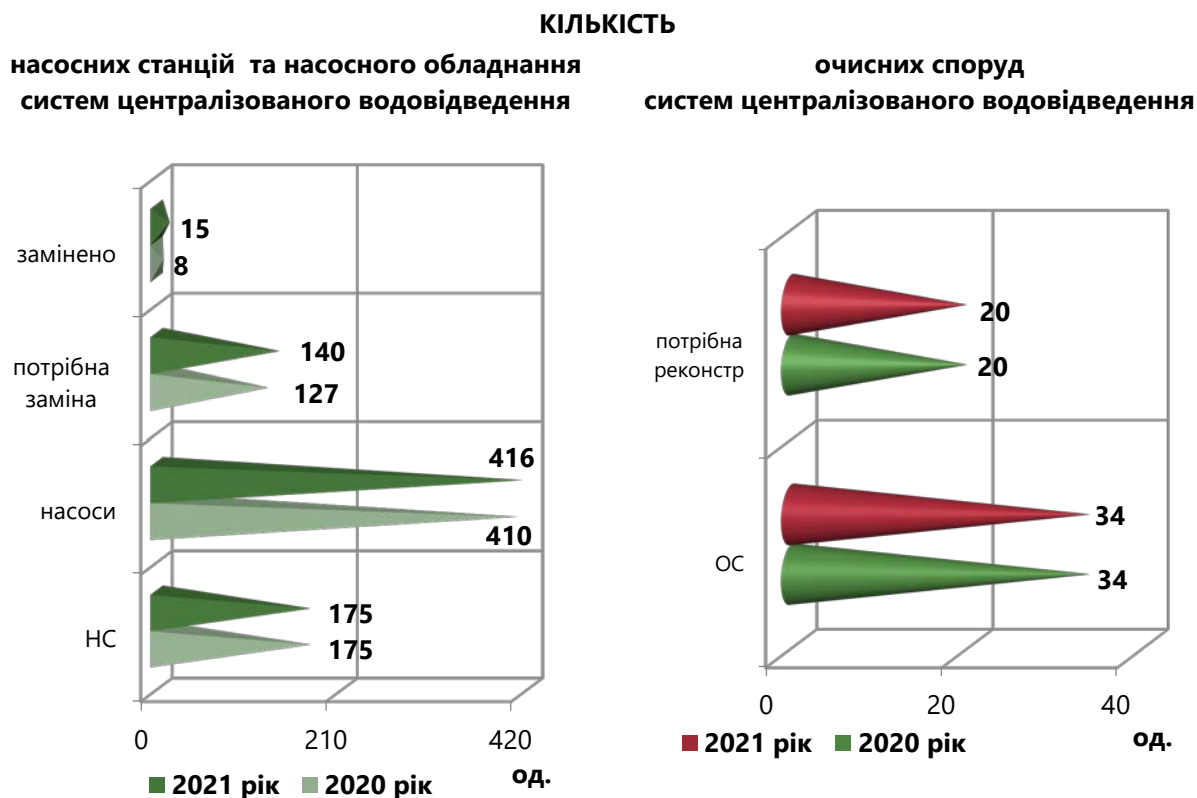

Рис. 5.16.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 235,94 км, з них ветхих та аварійних - 489,61 км або 39,6%; протягом року заміна мереж не проводилась (рис. 5.16.7). Показник аварійності мереж зріс з 1,33 до 1,35 аварії на 1 км мережі.

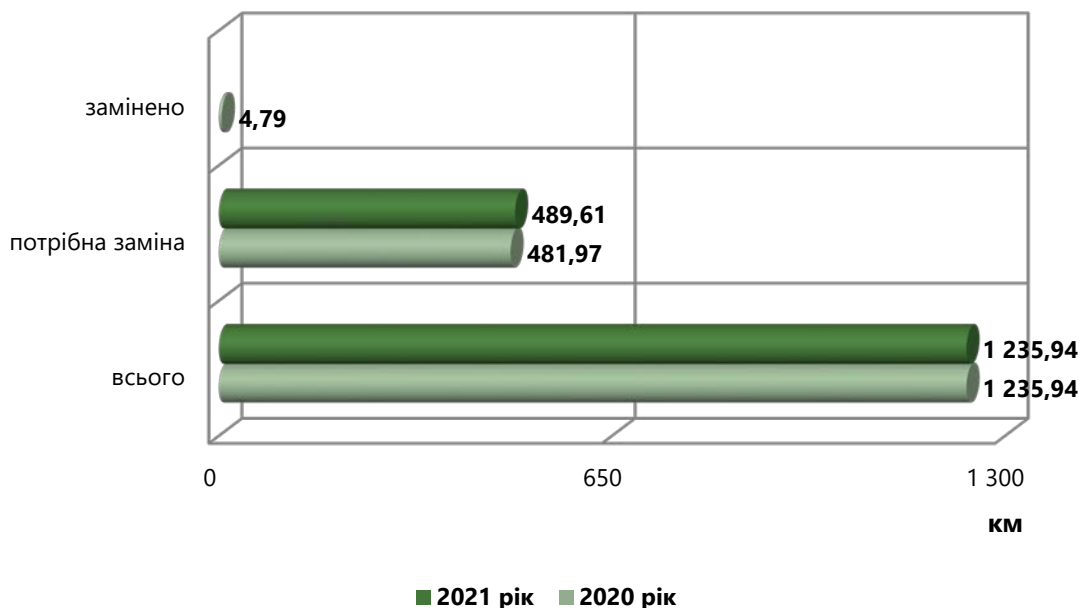

Рис. 5.16.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

▶ **у системах водопостачання** знизились з 44,69 до 43,92 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 791,8 до 735,6 кВт год/1000 м³ води;

▶ **у системах водовідведення** зросли з 26,88 до 29,4 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 450,8 до 495,2 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась - з 94 764,55 до 112 726,38 тис. грн.; в системах водовідведення - з 42 829,81 до 47 064,13 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,2	11,0	10,91	14,24
максимальні	40,0	43,0	45,9	46,5
<i>для населення</i>				
мінімальні	9,60	11,0	6,25	7,0
максимальні	18,5	25,5	38,7	46,5
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	8,71	9,0	9,06	9,06
максимальна	22,69	48,92	50,74	44,69
середня	14,57	17,23	16,45	20,21
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	118,1	82,6	81,1	78,0
<i>для населення</i>	71,05	91,6	58,8	72,0

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 34 підприємства (у 2020 р. - 35 підприємств), в тому числі 9 спеціалізованих комунальних, 25 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 24 підприємства; до державної - 15; до іншої - 179.

Базове підприємство області - **КП ПОР «Полтававодоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП ПОР «Полтававодоканал»		КП «Кременчук- водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ				
Обсяги води, млн. м³/рік				
<i>піднято</i>	22,57	22,27	21,08	24,1

Показники	КП ПОР «Полтававодоканал»		КП «Кременчук- водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>очищено</i>	-	-	20,74	19,4
<i>подано усім споживачам</i>	22,19	21,89	17,70	16,7
<i>реалізовано</i>	16,12	15,9	11,51	10,7
<i>втрати та витрати</i>	6,45	6,37	9,56	9,0
Водопровідні мережі, км				
<i>всього</i>	840,8	849,4	439,8	439,8
<i>ветхі та аварійні</i>	471,77	429,15	140,01	139,4
<i>замінено</i>	1,623	2,21	2,516	1,5
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	25,01	24,96	8,0	7,7
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	87 270,0	83 294,6	-	-
ВОДОВІДВЕДЕННЯ				
Обсяги стоків, млн. м³/рік				
<i>реалізовано</i>	20,55	13,14	13,78	10,2
<i>відведено</i>	20,546	20,91	13,78	14,0
<i>очищено</i>	20,5	20,85	13,78	14,0
<i>біологічно очищено</i>	20,5	20,85	13,78	14,0
<i>доочищено</i>	20,21	20,5	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км				
<i>всього</i>	466,34	468,97	271,67	271,67
<i>ветхі та аварійні</i>	166,10	168,13	203,56	203,56
<i>замінено</i>	1,05	1,84	0,339	1,6
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	14,57	13,59	7,64	7,87
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	41 243,5	38 037,6	-	-

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	4,800	-
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	10,447	0,998
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	12,223	18,232
4.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,344	0,396
5.	Оснащення житлового фонду засобами обліку споживання води	1,760	-
6.	Інші заходи	0,068	0,100
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		29,642	19,726

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатом НКРЕКП - КП ПОР «Полтававодоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 13,232 млн. грн. (у 2020 р. - 9,175 млн. грн.), для систем водовідведення - 27,405 млн. грн. (у 2020 р. - 49,371 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,1	9,1
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,3	6,7
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,6	9,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,8	11,4
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	-
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,6	8,9
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,3	8,5
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	9,1	3,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,4	3,6
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	7,8	10,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,0	10,2

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у м. Карлівка за показниками сухого залишку, вмістом фторидів та хлоридів; у м. Решетилівка, селах Хоружі, Шкурупіївка, Лиман-II - фтор; у селах Селещина, Сухоносівка, Новий Тагамлик, Абрамівка, Базилівщина Машівської ТГ - забарвленість, каламутність, хлориди, фториди.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.16.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	69,432	68,946
нормативно чистих без очищення	31,294	32,125
нормативно очищених	36,118	34,896
недостатньо очищених	2,020	1,925
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	38,928	40,501
нормативно чистих без очищення	2,850	2,540
нормативно очищених	34,178	36,661
недостатньо очищених	1,9	1,3
неочищених	-	-

**Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення,
заходи з реформування та розвитку**

У цілому питна вода в області відповідає вимогам чинного стандарту. Але в районах, водопостачання яких здійснюється з Бучацького водоносного горизонту (у містах Миргороді, Карлівці, Хоролі і Решетилівці, селищах Великій Багачці і Машівці) існує проблема щодо відхилень від вимог Державних санітарних норм та правил за вмістом хлоридів (кількість яких перевищує нормативне значення в 1,3-2 рази), фтору (кількість якого перевищує нормативне значення в 1,5 рази), в деякій місцевості і по сухому залишку (перевищує нормативне значення в 1,5 рази). За останні роки відмічається погіршення якості питної води в зв'язку з підвищенням вмісту заліза за рахунок незадовільного технічного стану водогінної мережі.

З метою покращення забезпечення населення області питною водою нормативної якості, реформування та розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, підвищення ефективності та надійності його функціонування; поліпшення на цій основі стану здоров'я населення та оздоровлення соціально-екологічної ситуації; відновлення, охорони та раціонального використання джерел питного водопостачання, у 2021 році підготовлений для затвердження на черговій сесії обласної ради проект Обласної програми «Питна вода Полтавщини» на 2022 - 2026 роки.

У 2021 році на загальну суму 19,193 млн грн на умовах співфінансування обласного бюджету з місцевими бюджетами здійснено будівництво 7 артезіанських свердловин, часткова реконструкція 1 артезіанської свердловини та підготовлено Звіт про стан водоспоживання в об'єднаних територіальних громадах Полтавської області.

5.17 Рівненська область

Рівненською обласною державною адміністрацією (Рівненською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 116,624 млн. м³ води, що на 0,296 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 90,189 (більше на 1,102) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 16,253 (менше на 0,28) млн. м³, на виробничі - 73,034 (більше на 1,728) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 23,25 (менше на 0,843) млн. м³ води (табл. 5.17.1, рис. 5.17.1).

Таблиця 5.17.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	116,328	116,624	+0,296
	<i>поверхневої</i>	77,279	77,634	+0,355
	<i>підземної</i>	39,049	36,99	-2,059
2	Використання води, млн. м³			
	всього	89,087	90,189	+1,102
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	16,533	16,253	-0,280
	<i>на виробничі потреби</i>	71,306	73,034	+1,728
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,442	0,147	-0,295
	<i>на зрошення</i>	0,002	0,013	+0,011
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	24,093	23,25	-0,843
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	16,533	16,253	-0,280
	<i>на виробничі потреби</i>	5,09	4,964	-0,126
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,442	0,147	-0,295
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
	<i>на інші потреби</i>	2,028	1,886	-0,142

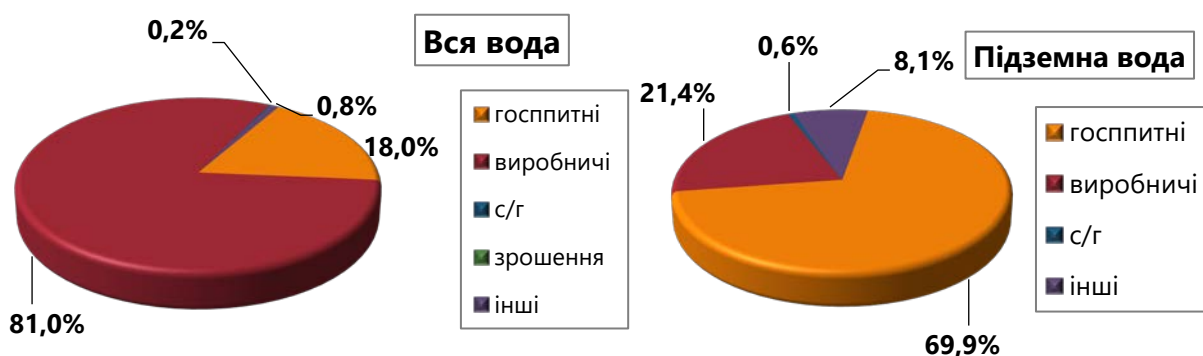

Рис. 5.17.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода з підземних джерел.

Відповідно до наданої інформації на території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області не змінилась порівняно з 2020 р. та була такою (табл. 5.17.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 11 міст, усі 16 смт, 204 села (20,4%).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 795 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - усі 11 міст, 15 смт (93,8 %), 21 село (2,1%).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 1 смт (Рафалівка) та у 978 селах.

Таблиця 5.17.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	11	11
<i>смт</i>	16	16	15
<i>села</i>	999	204	21
Разом	1 026	231	47

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.17.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 387,3 тис. осіб (84 %), у смт - 57,3 тис. осіб (71 %), у селах - 108,0 тис. осіб (18,0 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 327,4 тис. осіб (71,0 %), у смт - 29,8 тис. осіб (36,9 %), у селах - 8,3 тис. осіб (1,4 %).

Таблиця 5.17.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	461,1	387,3	327,4
<i>смт</i>	80,7	57,3	29,8
<i>села</i>	600,0	108,0	8,3
Разом	1 141,8	552,6	365,4

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та 100 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах зменшилось - 116; у селищах міського типу зменшилось - 68; у селах збільшилось - 53 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 145 (більше на 2); відсоток населення, що споживає з них воду - 2,1 %.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 228; кількість свердловин - 425.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.17.2):

- ✓ піднято води - 25,33 млн. м³;
- ✓ очищено - 14,09 млн. м³ або 55,6 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 24,34 млн. м³ або 96,1 %;
- ✓ реалізовано - 18,32 млн. м³ або 72,3 %;
- ✓ знезаражено - 24,34 млн. м³ або 96,1 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 7,01 млн. м³ або 27,7 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 20,32 млн. м³ або 83,5 % від загального обсягу; смт - 1,59 млн. м³ або 6,5 %; у сільських населених пунктах - 2,43 млн. м³ або 10 %.

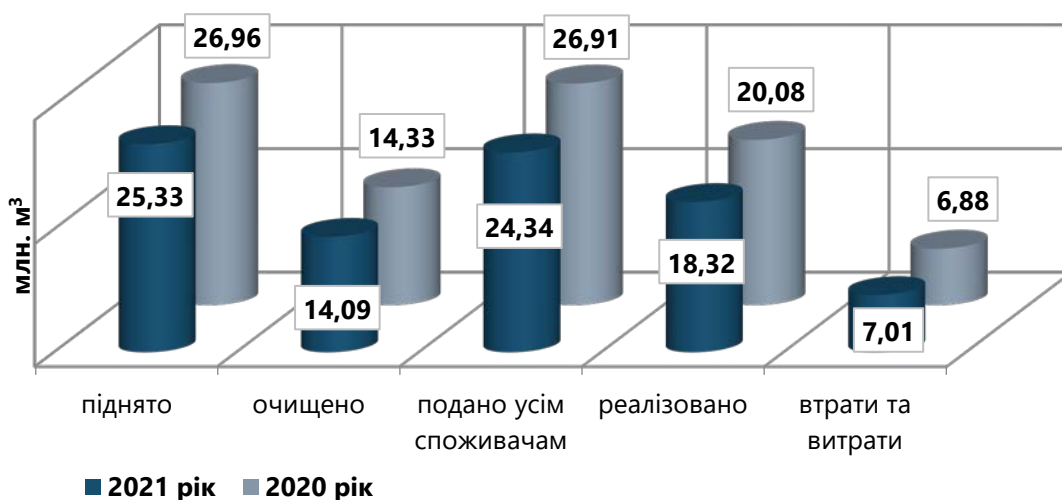

Рис. 5.17.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 66,7; за категорією «населення» - 45,7 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 94 (фактична потужність - 37,8 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 496 одиниць, з них заміни потребували 120 або 24,2 % насосів, було замінено протягом року - 70 або 58,3 % від потреби (рис. 5.17.3).

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 2 084,17 км, з них ветхих та аварійних - 492,87 км або 23,6%; протягом року було замінено 35,06 км або 7,1 % від потреби (рис. 5.17.4). Показник аварійності мереж залишився на рівні 2020 р - 0,39 аварій на 1 км мережі.

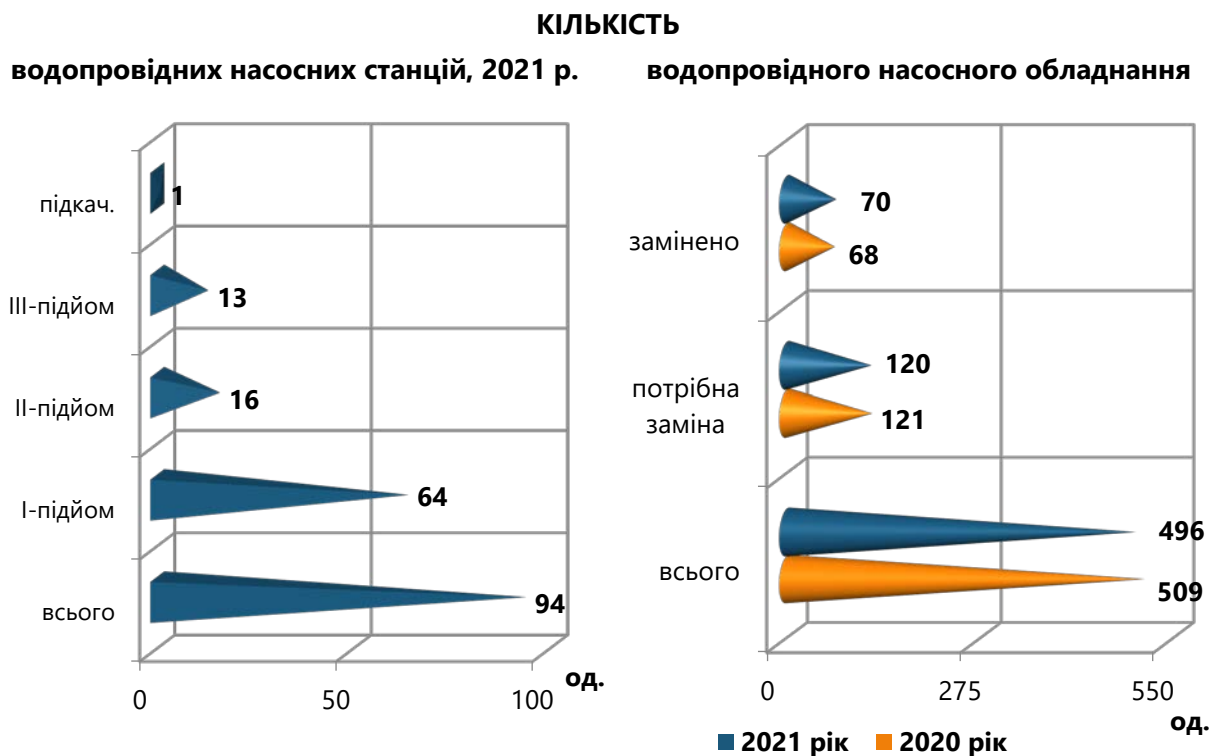

Рис. 5.17.3

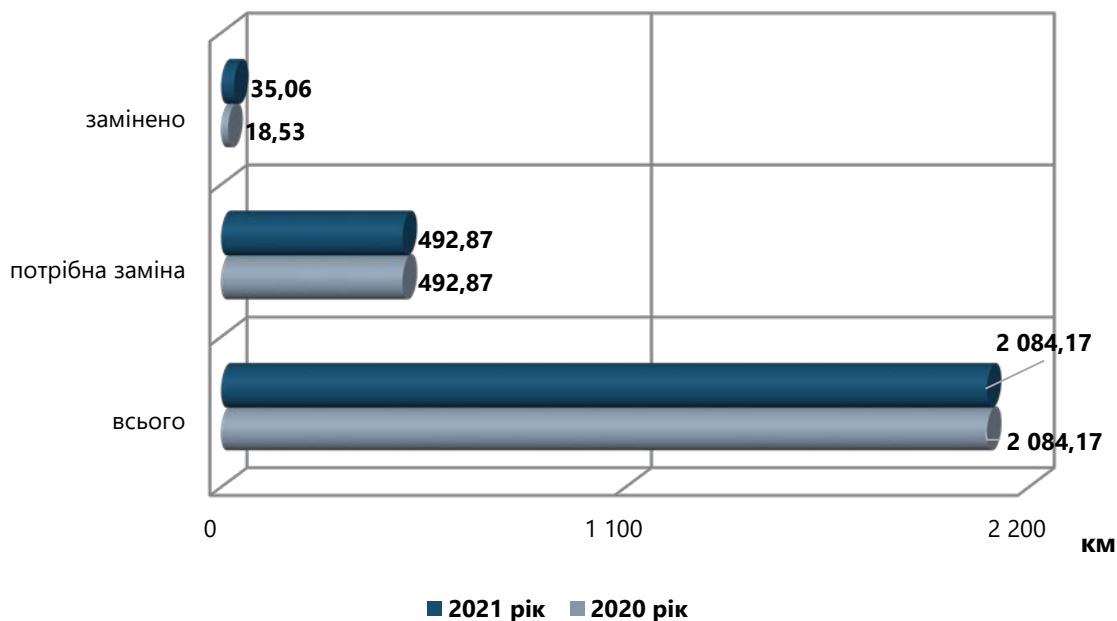

Рис. 5.17.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 51 з сумарним об'ємом - 139,85 тис. м³; водонапірні башти - 231 з сумарним об'ємом - 10,64 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 3,15 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 24,8 до 26,3 %; квартир - з 80 до 80,65 %.

Системи централізованого водовідведення

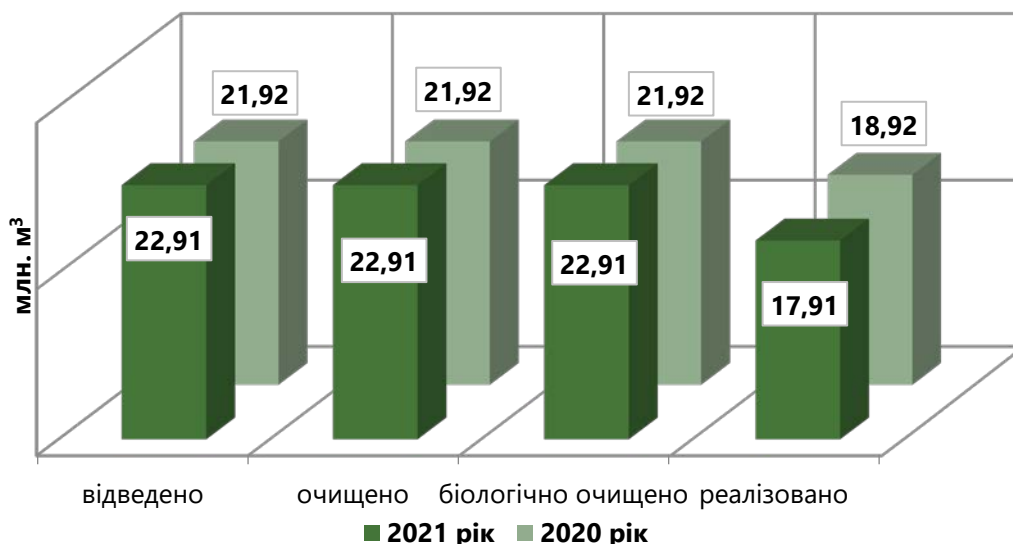
У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 161,2; у смт - 145,26; у сільських населених пунктах - 61,34 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.17.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 17,91 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 22,91 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 22,91 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 22,91 млн. м³ або 100 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 21,01 млн. м³ або 91,7 % від їх загального обсягу; у смт - 1,61 млн. м³ або 7 %; у сільських населених пунктах - 0,29 млн. м³ або 1,3 %.

Рис. 5.17.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 142 НС (загальна фактична потужність - 31,76 млн. м³/рік); 342 одиниці насосного обладнання, з них потребували заміни 109 або 31,9 % насосів, було замінено протягом року - 3 або 2,8 % від потреби;

➤ 35 очисних споруд (загальна фактична потужність - 16,88 млн. м³/рік), з них 29 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд протягом 2021 р. не проводилась (рис. 5.17.6).

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 827,53 км, з них ветхих та аварійних - 217,99 км або 26,3 %; протягом року було замінено 0,9 км або 0,4 % від потреби (рис. 5.17.7). Показник аварійності мереж залишився на рівні 2020 р. - 0,02 аварії на 1 км мережі.

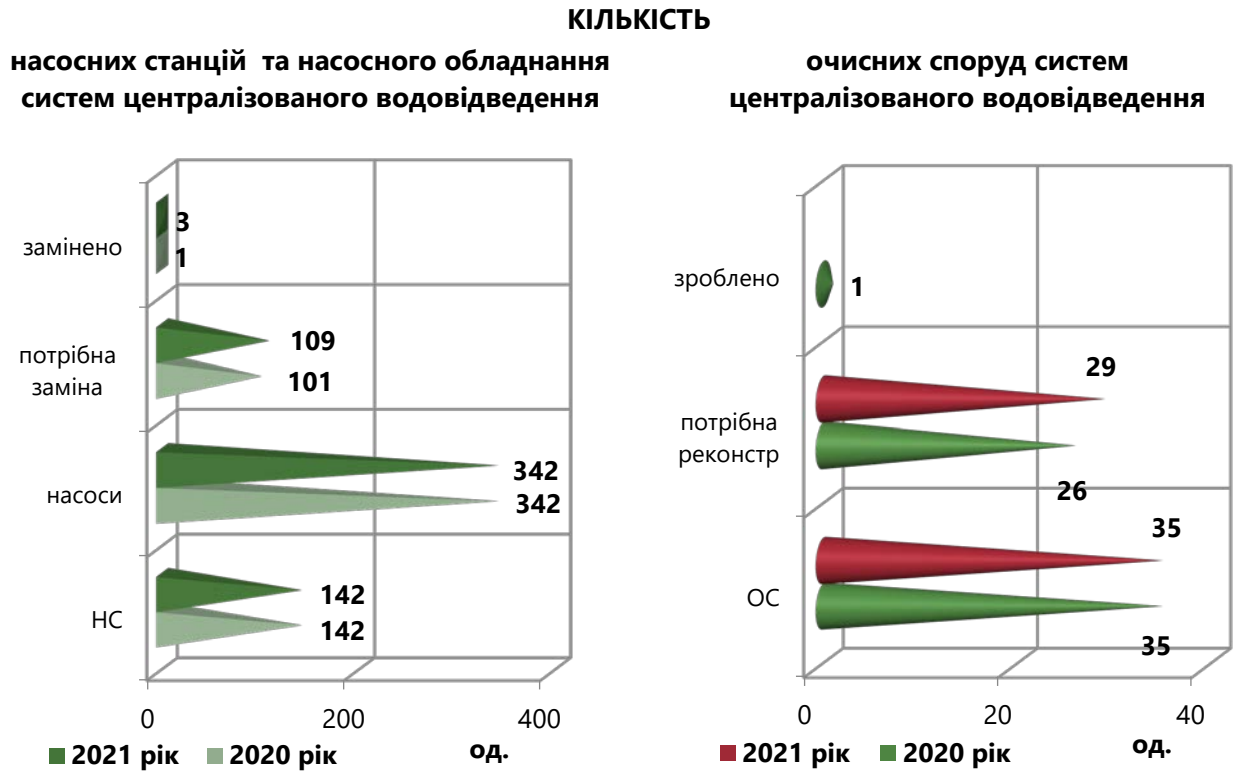

Рис. 5.17.6

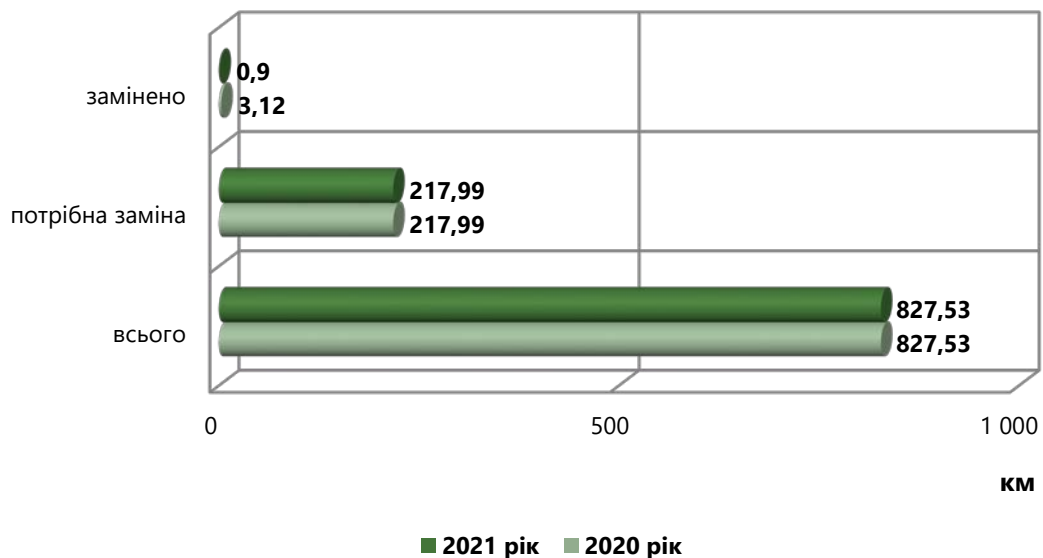

Рис. 5.17.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** знизилась з 39,73 до 36,38 млн. кВт·год/рік; питомі витрати - з 1 474 до 1 307,07 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** знизилась з 20,18 до 20,01 млн. кВт·год/рік; питомі витрати - з 920,29 до 919,1 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання та водовідведення - відсутня.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

Тарифи на послуги, грн./м ³	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	4,45	7,86	4,46	9,18
максимальні	64,00	64,00	71,21	87,00
<i>для населення</i>				
мінімальні	4,45	6,00	4,46	6,40
максимальні	30,00	30,00	38,50	49,02
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	4,28	6,58	4,45	5,73
максимальна	68,26	83,97	61,58	84,65
середня	11,53	14,11	11,56	14,78
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	97	93	99	92
<i>для населення</i>	97	93	99	92

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 52 підприємства (у 2020 р. - 49 підприємств), в тому числі 12 спеціалізованих комунальних, 33 багатогалузевих комунальних, 7 відомчих. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 36 підприємств; до державної - 7; до іншої - 9.

Базове підприємство області - **РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	РОВКП ВКГ «Рівнеобл-водоканал»		КП «Вараштепло-водоканал»		КП «Здолбунів-водоканал»		КП «Костопіль-водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	16,01	15,78	1,31	1,33	0,95	0,93	0,874	0,857
<i>очищено</i>	13,38	13,25	-	-	-	-	0,874	0,857
<i>подано усім споживачам</i>	15,4	15,19	2,25	2,29	0,95	0,92	0,864	0,846
<i>реалізовано</i>	10,49	10,34	1,63	1,69	0,68	0,65	0,724	0,718
<i>втрати та витрати</i>	5,52	4,46	0,62	0,59	0,27	0,28	0,150	0,139
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	750,5	751,5	51,9	51,9	36,5	37,5	68,5	74,3
<i>ветхі та аварійні</i>	130,7	171,6	4,221	2,509	-	-	25,98	29,01

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Рівненська область

Показники	РОВКП ВКГ «Рівнеобл- водоканал»		КП «Вараштепло- водоканал»		КП «Здолбунів- водоканал»		КП «Костопіль- водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>замінено</i>	1,553	1,359	0,234	0,112	0,12	0,16	1,51	-
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	17,439	16,78	1,25	1,09	0,741	0,722	0,514	0,540
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	4324*	-	231,3	-	-	-	-	92,16
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	11,03	10,39	1,82	1,90	-	-	0,475	0,487
<i>відведено</i>	14,38	15,37	2,46	2,44	0,71	0,72	0,475	0,487
<i>очищено</i>	14,38	15,37	2,46	2,44	-	-	0,475	0,487
<i>біологічно очищено</i>	14,38	15,37	2,46	2,44	-	-	0,475	0,487
<i>доочищено</i>	-	-	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	299,1	300,2	54,5	54,5	48,41	52,09	26,4	26,4
<i>ветхі та аварійні</i>	93,3	150,9	11,95	11,92	0,80	7,61	11,4	11,7
<i>замінено</i>	0,19	0,9	0,05	0,03	0,04	0,81	-	0,6
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	9,36	9,77	1,16	0,97	0,143	0,142	0,284	0,289
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	4 324*	-	90,0	-	-	-	-	49,32

*загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Продовження будівництва об'єктів	1,00	2,73
2.	Завершення будівництва об'єктів	-	0,75
3.	Реконструкція і модернізація об'єктів	0,09	0,19
4.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	0,13	0,48
5.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,19	0,23
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		1,4	4,15

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатом НКРЕКП - РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 12,2 млн. грн. (у 2020 р. - 9,02 млн. грн.), для систем водовідведення - 7,93 млн. грн. (у 2020 р. - 6,15 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	39,8	42,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	30,5	20,8
2	підземні джерела водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	39,8	42,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	30,5	20,8
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	31,8	31,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	26,0	24,3
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	34,3	32,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	19,6	16,8
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	32,0	28,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	16,6	15,8
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	40,6	40,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	30,0	24,9

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у Вараському та Сарненському районах за показниками каламутності, забарвленості та заліза загального; у Рівненському - забарвленості, жорсткості, заліза загального.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.17.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік	56,793	56,98
нормативно чистих без очищення	21,538	18,747
нормативно очищених	20,273	29,983
недостатньо очищених	14,961	7,405
неочищених	0,021	0,845
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік	14,238	14,507
нормативно чистих без очищення	0,013	0,013
нормативно очищених	0,309	11,33
недостатньо очищених	13,916	3,164
неочищених	-	-

Таблиця 5.17.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам	2020 р.	2021 р.
Водойми II-ї категорії:		
за санітарно-хімічними показниками	64	45
за мікробіологічними показниками	60	71

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Централізоване водопостачання населених пунктів області здійснюється за допомогою водопроводів з підземними водозаборами.

В населених пунктах, де якість води з підземних джерел централізованого водопостачання не відповідає вимогам чинних нормативів, зокрема, по вмісту заліза, для доведення до нормативних показників передбачається її обробка на водопровідних очисних спорудах (станціях знезалізнення). Разом з тим, всі ліцензіати, які здійснюють господарську діяльність з централізованого водопостачання (далі - ліцензіати) проводять доочищення та знезараження питної води, оскільки це необхідна міра, спрямована на знищення хвороботворних бактерій у воді, призначеній для пиття.

На комунальних очисних спорудах систем централізованого водовідведення області застосовуються біологічні та механічні методи очистки. З метою уникнення бактеріального забруднення проводиться знезараження стічних вод.

У продовж 2021 року по будівництву, реконструкції, капремонті об'єктів водопостачання та водовідведення реалізовано заходів вартістю 9,8 млн.грн., що на 0,7 млн. грн. більше від 2020 року - об'єкти капітального та поточного ремонту РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал». Зокрема: за рахунок коштів місцевого бюджету проведено реконструкцію мереж водопостачання, реконструкція мереж промислового комплексу будівель і споруд, поточний ремонт водопроводів.

Для виміру об'єму видобутих підземних вод і контролю її подачі, ліцензіатами, застосовуються прилади обліку холодної води.

У 2021 році РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» піднято підземної води - 15,78 млн. м³ (у 2020 році 16,01 млн. м³), подано всім споживачам - 15,19 млн. м³ (у 2020 році 15,40 млн. м³).

У 2021 році на власних очисних спорудах систем централізованого водовідведення РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал» очищено стоків в обсязі 15,78 млн. м³ (у 2020 році 13,38 млн. м³), відведено - 15,37 млн. м³ (у 2020 році 14,38 млн. м³) (частина стоків перекачана на ПАТ «Рівнеазот»).

Поряд з цим наявна проблема морально та фізично застарілого обладнання, зношеності мереж та устаткування, нестача виробничих потужностей.

5.18 Сумська область

Сумською обласною державною адміністрацією (Сумською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 71,056 млн. м³ води, що на 8,519 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив – 47,510 (менше на 9,04) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби – 23,638 (менше на 2,774) млн. м³, на виробничі – 18,307 (менше на 6,71) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 27,114 (менше на 2,657) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби – 23,638 (менше на 2,682) млн. м³ (табл. 5.18.1, рис. 5.18.1).

Таблиця 5.18.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	79,575	71,056	-8,519
	<i>поверхневої</i>	38,360	30,053	-8,307
	<i>підземної</i>	41,215	41,003	-0,212
2	Використання води, млн. м³			
	всього	56,550	47,510	-9,040
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	26,412	23,638	-2,774
	<i>на виробничі потреби</i>	25,017	18,307	-6,710
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	3,960	4,465	0,505
	<i>на зрошення</i>	0,257	0,050	-0,207
<i>на інші потреби</i>	0,904	0,917	0,013	
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	29,771	27,114	-2,657
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	26,32	23,638	-2,682
	<i>на виробничі потреби</i>	1,49	1,202	-0,288
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,95	2,243	0,293
	<i>на зрошення</i>	0,005	0,025	0,020
<i>на інші потреби</i>	0,006	0,006	0	

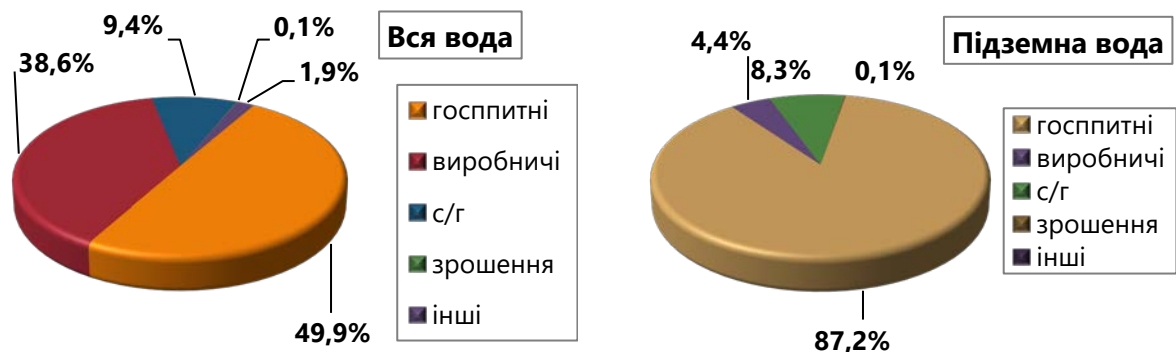

Рис. 5.18.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода з підземних джерел.

Відповідно до наданої інформації на території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.18.2):

- **централізоване водопостачання** – усі 15 міст, усі 20 смт, 344 села (23,6 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у 1 114 селах;
- **централізоване водовідведення** – усі 15 міст, 12 смт (60 %), 16 сіл (1,1 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у 8 смт (Велика Писарівка, Кириківка, Шалигине, Есмань, Дубов'язівка, Терни, Чупахівка, Низи) та у 1 442 селах.

Таблиця 5.18.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	15	15	15
<i>смт</i>	20	20	12
<i>села</i>	1 458	344	16
Разом	1 493	379	43

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.18.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 556,56 тис. осіб (81,6 %), у смт – 39,328 тис. осіб (47,8 %), у селах – 84,63 тис. осіб (31,2 %);
- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах – 576,39 тис. осіб (84,5 %), у смт – 11,015 тис. осіб (13,4 %), у селах – 19,758 тис. осіб (7,3 %).

Таблиця 5.18.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	682,398	556,562	576,390
<i>смт</i>	82,013	39,238	11,015
<i>села</i>	271,361	84,630	19,758
Разом	1 035,772	680,430	607,163

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання – 25,6 % населених пунктів та 79,1 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах – 147,65; у смт – 58,51; у сільських населених пунктах – 71,03 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок – 2 216; відсоток населення, що споживає з них воду – 12,8 %.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 45; кількість свердловин – 773.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.18.2):

- ✓ піднято води – 33,20 млн. м³;
- ✓ очищення та знезараження води – відсутнє;
- ✓ подано усім споживачам – 33,10 млн. м³ або 99,7 %;
- ✓ реалізовано – 23,79 млн. м³ або 71,1 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати – 9,41 млн. м³ або 28,3 %.

Рис. 5.18.2. Виробничі показники водопостачання

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста – 30,15 млн. м³ або 90,8 % від загального обсягу; смт – 0,84 млн. м³ або 2,53 %; сільські населені пункти – 2,19 млн. м³ або 6,6 %.

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» – 65,2; за категорією «населення» – 55,7 тис. м³/добу.

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води – 46 з сумарним об'ємом – 31 тис. м³; водонапірні башти – 540 з сумарним об'ємом – 12,6 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року залишився на рівні минулого року – 96,2 %; квартир – зріс з 80,3 до 80,8%.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість – 83 (фактична потужність – 41,82 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання – 773 одиниці, з них заміни потребували 137 або 17,7 % насосів, було замінено протягом року – 99 або 72,3 % від потреби (рис. 5.18.3).

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 4 063,9 км, з них ветхих та аварійних – 1 163,1 км або 28,6%; протягом року було замінено 36,36 км або 0,9 % від потреби (рис. 5.18.4). Показник аварійності мереж знизився з 0,4 до 0,04 аварій на 1 км мережі.

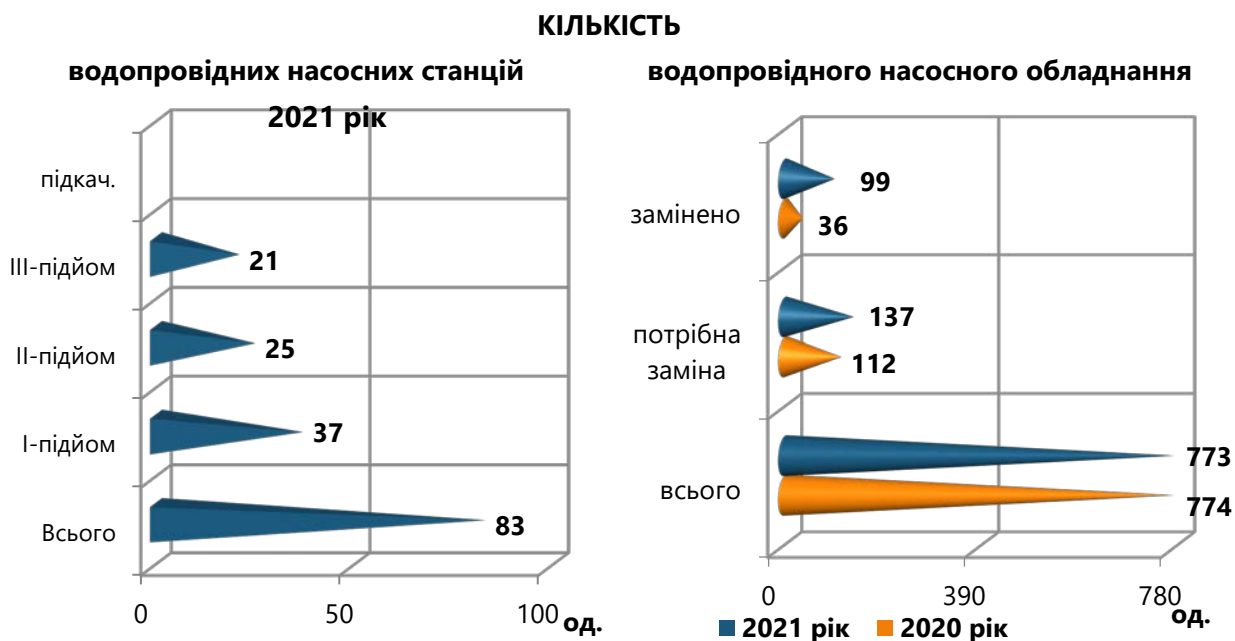

Рис. 5.18.3

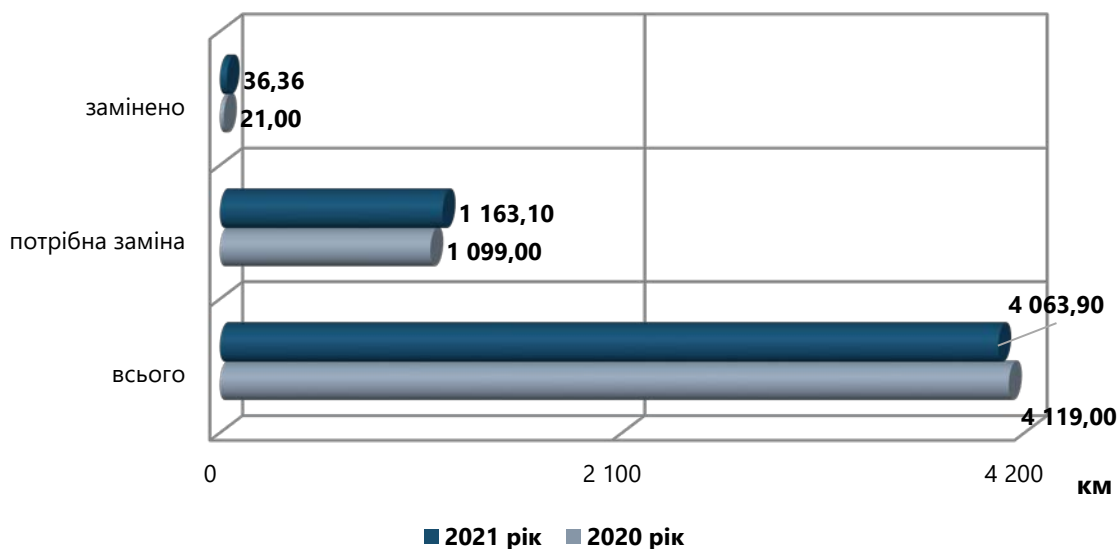

Рис. 5.18.4. Протяжність водопровідних мереж, км

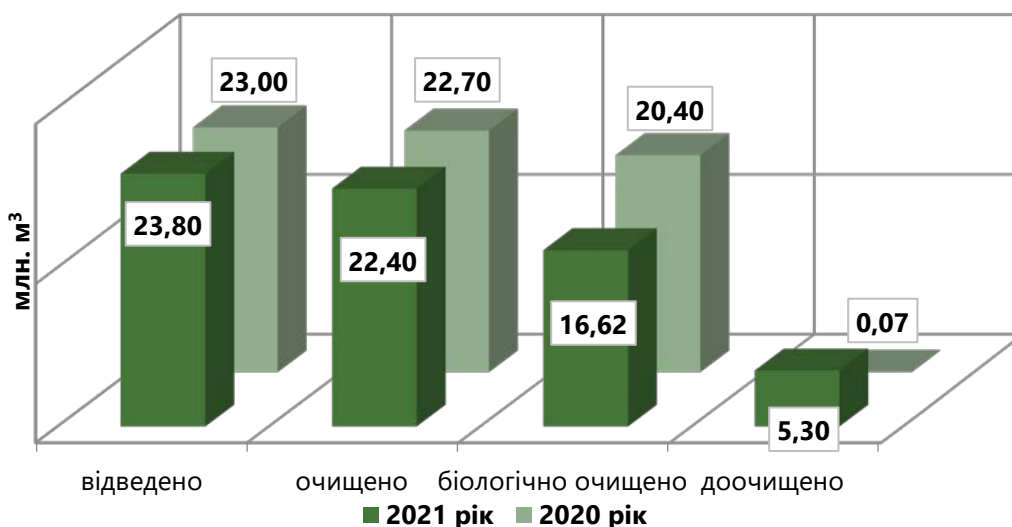
Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах – 97,1; у смт – 78,9; у сільських населених пунктах – 45,2 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.18.5):

- ❖ відведено стічних вод – 23,8 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди – 22,4 млн. м³ або 94,1%;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення – 16,62 млн. м³ або 69,8 %;
- ❖ пройшло доочищення – 5,3 млн. м³ або 22,3 %.

Рис. 5.18.5. Виробничі показники водовідведення

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах – 20,4 млн. м³ або 85,7 % від їх загальної кількості; у смт – 3,18 млн. м³ або 13,4 %; у сільських н/п – 0,3 млн. м³ або 1,3 %.

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

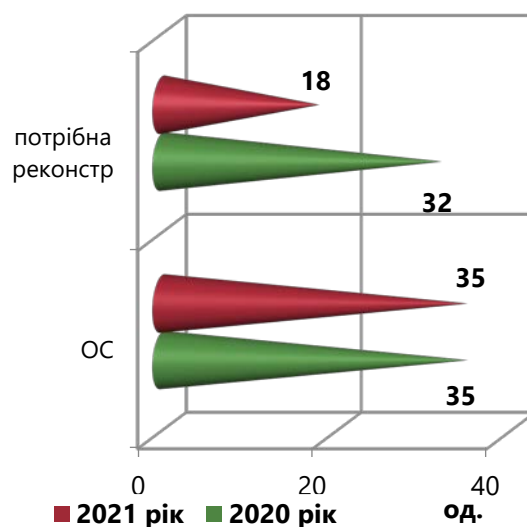
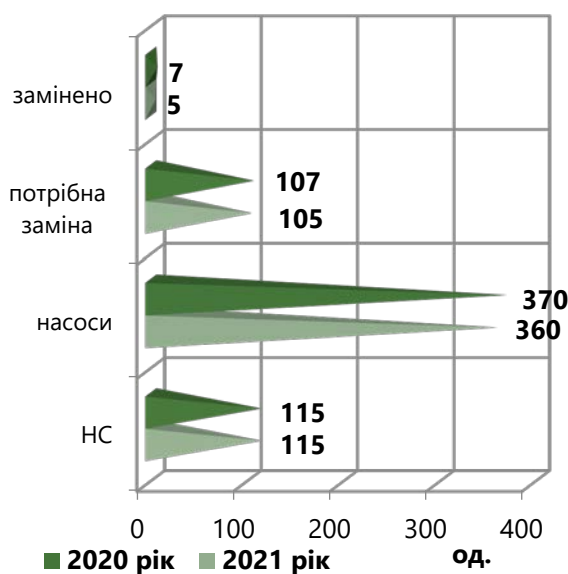
- 115 НС (загальна фактична потужність – 24,8 млн. м³/рік); 360 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 105 або 29,2 % насосів, було замінено протягом року – 5 або 4,8 % від потреби;

- 35 очисних споруд (загальна фактична потужність – 24,8 млн. м³/рік), з них 18 потребували реконструкції; реконструкція не проводилась (рис. 5.18.6).

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

Рис. 5.18.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 007 км, з них ветхих та аварійних –

400,4 км або 39,8 %; протягом року було замінено 10,47 км або 2,6 % від потреби (рис. 5.18.7). Показник аварійності мереж зменшився з 0,18 до 0,07 аварій на 1 км мережі.

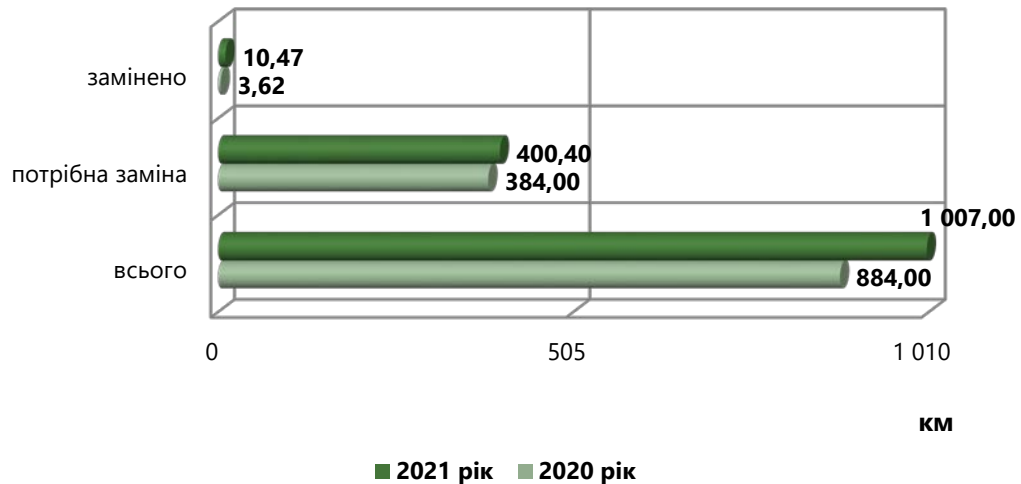

Рис. 5.18.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** збільшилися з 29,5 до 30,3 млн. кВт-год/рік; питомі витрати – з 862 до 914 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** знизилися з 17,8 до 15,1 млн. кВт-год/рік; питомі витрати – з 774 до 629 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання знизилась - з 37 618 до 23 216,1 тис. грн.; в системах водовідведення збільшилась - з 9 404 до 20 486,8 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	2,0	11,4	1,45	1,45
максимальні	43,97	50,4	59,44	59,44
<i>для населення</i>				
мінімальні	1,7	5,35	1,28	1,28
максимальні	34,8	46,4	39,62	56,49
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	8,09	10,7	9,46	12,8
максимальна	29,01	29,4	39,14	48,2
середня	15,74	16,8	22,5	23,6
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	92,6	92,9	93,3	94,2
<i>для населення</i>	82,2	83,1	86,1	87,3

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 88 підприємств (у 2020 р. - 81 підприємство), в тому числі 33 спеціалізованих комунальних, 49 багатогалузевих комунальних, 6 відомчих. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 38 підприємств; до державної - 6; до іншої - 44.

Базове підприємство ВКГ області – КП «Міськводоканал» Сумської міської ради.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Назва підприємства	КП «Міськводоканал» м. Суми		КП ВУВКГ м. Шостка		КП ВУВКГ м. Конотоп	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн. м³/рік						
<i>піднято</i>	17,4	17,3	3,4	3,4	3,3	3,5
<i>очищено</i>	0	0	0	0	0	0
<i>подано усім споживачам</i>	17,3	17,2	3,4	3,4	3,3	3,5
<i>реалізовано</i>	12,6	12,4	2,4	2,2	2,3	2,4
<i>втрати та витрати</i>	4,82	4,6	0,9	1,13	0,9	1,1
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	536,2	536,4	248,7	181,9	182,6	177,4
<i>ветхі та аварійні</i>	252,67	253,9	63,2	48,22	106,1	105,8
<i>замінено</i>	0,7	0,8	0,14	0,18	0	0
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	14,5	15,3	2,1	1,97	3,1	2,9
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	34 567*	20 260	0	0	0	912
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн. м³/рік						
<i>відведено</i>	14,2	12,6	3,5	3,5	1,8	1,91
<i>очищено</i>	14,2	12,6	3,5	3,5	1,8	1,91
<i>біологічно очищено</i>	14,2	12,6	3,5	3,5	1,8	1,91
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	338,6	328,6	154	141,7	98,7	98,7
<i>ветхі та аварійні</i>	195,6	196,5	43,1	41,6	48	47,8
<i>замінено</i>	0	0,54	0	0	0	0
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	11,6	10,7	2,45	–	0,49	0,49
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	34 567*	19 079	0	0	64,4	242,4

*загальна заборгованість за спожиту електроенергію, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	1,3	1,3
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	2,4	0,3
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	1,8	1,1
4.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	1,2	–
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		6,7	2,7

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
усі джерела централізованого водопостачання:			
1	<i>санітарно-хімічні показники</i>	14,8	30,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	7,4	2,9
підземні джерела централізованого водопостачання:			
2	<i>санітарно-хімічні показники</i>	22,45	64,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,9	7,14
джерела децентралізованого водопостачання:			
3	<i>санітарно-хімічні показники</i>	35,7	20,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,13	14,2
Системи водопостачання			
системи централізованого водопостачання:			
4	<i>санітарно-хімічні показники</i>	31,3	30,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	7,2	2,9
водопровідні мережі:			
5	<i>санітарно-хімічні показники</i>	14,08	27,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	7,18	2,53
сільські системи водопостачання:			
6	<i>санітарно-хімічні показники</i>	36,0	37,9
	<i>бактеріологічні показники</i>	6,3	4,62

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідає встановленим нормативам у таких населених пунктах області:

Категорія населеного пункту	За показниками
с. Сафонівка Конотопський район, с. Косівщина Сумський район, с. Некрасове Шосткинський район	Мікробіологічні
міста Шостка, Лебедин, Білопілля смт Вороніж Шосткинський район, смт Свеса Шосткинський район Конотопський район: села Грузьке, Тулушка, Таранське, Бояро-Лежачі, Пересипки, Успенка, Юрівка, Землянка, Добротове, Михайлівка Охтирський район: села Мала Павлівка, Доброславівка Роменський район: села Пустовійтівка, Артюхівка, Великі Бубни, Іваниця Сумський район: села Мезенівка, Великий Вистороп, Малий Вистороп, Словгород, Токарі, Улянівка, Рясне, Будилка, Велика Чернеччина, Верхня Сироватка, Косівщина, Новосуханівк Шосткинський район: села Пирогівка, Ображіївка	Санітарно-хімічні

Охорона природних водойм

Таблиця 5.18.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	41,558	33,958
нормативно чистих без очищення	16,506	10,557
нормативно очищених	5,163	4,890
недостатньо очищених	19,840	18,458
неочищених	0,049	0,053
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	22,238	20,428
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	4,748	4,717
недостатньо очищених	17,441	15,658
неочищених	0,049	0,053

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

У 2021 році на заходи з модернізації систем водопровідно-каналізаційного господарства Сумської області було використано 41,78 млн. гривень, що на 22,58 млн. гривень більше, ніж у 2020 році.

Частка ветхих та аварійних водопровідних мереж, у порівнянні з 2020 роком, збільшилась на 1,9% (з 26,7% до 28,6%), мереж централізованого водовідведення – збільшилась на 1,8% (з 43,7% до 45,5%).

Витрати електроенергії на підйом 1 м³ води становлять 0,914 кВт*год (2020 рік – 0,863 кВт*год), на перекачування 1 м³ стоків - 0,629 кВт*год (2020 рік – 0,774 кВт*год).

Основними проблемними питаннями водопровідно-каналізаційного господарства області, що потребують вирішення є:

- зменшення частки ветхих та аварійних мереж;
- реконструкція систем централізованого водовідведення (технічний стан насосних станцій та очисних споруд не відповідає сучасним вимогам очистки стічних вод);
- збільшення мережі централізованого водопостачання мешканців приватного сектору міст та сільських населених пунктів разом з будівництвом нових глибоководних свердловин у зв'язку із перевищенням вмісту нітратів у шахтних колодязях ряду районів області.

З метою покращення технічного стану об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства, якості надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2022 році планується виконати упорядкування 21 зони санітарної охорони, заміну, реконструкцію та будівництво 63,5 кілометрів водопровідних та 15,8 кілометрів каналізаційних мереж, реконструкцію та капітальний ремонт 3 артезіанських свердловин, капітальний ремонт 12 водонапірних веж, капітальний ремонт 5 водопровідних насосних станцій, реконструкцію та ремонт 3 каналізаційних насосних станцій, будівництво та реконструкцію 9 каналізаційних очисних споруд. Загальна вартість робіт становить 282,628 млн гривень.

5.19 Тернопільська область

Тернопільською обласною державною адміністрацією (Тернопільською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо Рівненською обласною державною адміністрацією у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 39,17 млн. м³ води, що на 0,42 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 30,33 (менше на 0,41) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 14,78 млн. м³ (менше на 1,37), на виробничі - 13,38 (менше на 0,04) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 18,34 (більше на 0,35) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 13,42 (менше на 1,72) млн. м³ (табл. 5.19.1, рис. 5.19.1).

Таблиця 5.19.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	38,75	39,17	+0,42
	<i>поверхневої</i>	17,35	17,42	+0,07
	<i>підземної</i>	21,40	21,75	+0,35
2	Використання води, млн. м³			
	всього	30,74	30,33	-0,41
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	15,14	14,78	-1,37
	<i>на виробничі потреби</i>	15,20	13,83	-0,04
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,12	1,39	+1,27
	<i>на зрошення</i>	0,16	0,19	+0,03
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	17,99	18,34	+0,35
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	15,14	13,42	-1,72
	<i>на виробничі потреби</i>	2,57	3,53	+0,96
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,12	1,39	+1,27
	<i>на зрошення</i>	0,16	0	-0,16
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

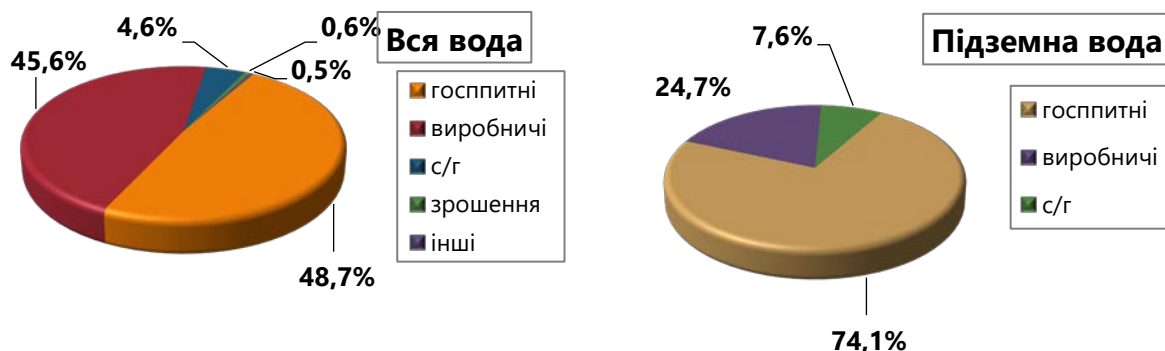

Рис. 5.19.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для забезпечення питного водопостачання області використовується вода з підземних джерел.

Відповідно до наданої інформації на території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області практично не змінилась, збільшилось охоплення сільських населених пунктів та була такою (табл. 5.19.2):

- **централізоване водопостачання** - 17 міст (94,4 %), 15 смт (88,2 %), 49 сіл (4,8%).
Централізоване водопостачання було відсутнє у м. Копичинці, у 2 смт (Мельниця-Подільська, Золотий Потік) та у 974 селах;

- **централізоване водовідведення** - 17 міст (94,4 %), 10 смт (58,8 %), 16 сіл (1,6 %).
Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Копичинці, у 7 смт (Мельниця-Подільська, Скала-Подільська, Золотий Потік, Гримайлів, Залізці, Козлів, Коропець) та у 1 007 селах.

Таблиця 5.19.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	18	17	17
<i>смт</i>	17	15	10
<i>села</i>	1 023	49	16
Разом	1 058	81	43

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.19.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням**: у містах – 396,0 тис. осіб (98,3 %), у смт - 62,3 тис. осіб (88,4 %), у селах - 9,4 тис. осіб (1,7 %);

- ✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 387,1 тис. осіб (96,1 %), у смт - 41,4 тис. осіб (58,7 %), у селах - 1,8 тис. осіб (0,3 %).

Таблиця 5.19.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	402,9	396,0	387,1
<i>смт</i>	70,5	62,3	41,4
<i>села</i>	565,0	9,4	1,8
Разом	1 038,4	467,7	430,3

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 99 % населених пунктів та 99 % населення;

➤ питоме водоспоживання на 1 людину підвищилось у містах та селах, у смт залишилось без змін: у містах - 109,3; у смт - 100; у сільських населених пунктах - 110 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 52; відсоток населення, що споживає з них воду - 14 %.

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у м. Борщів - 20 годин на добу (у 2020 р. - 20 годин на добу).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 114; кількість свердловин - 276. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 0,3 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.19.2):

- ✓ піднято води - 19,30 млн. м³;
- ✓ очищено - 3,89 млн. м³ або 20,2 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 19,10 млн. м³ або 99,0 %;
- ✓ реалізовано - 14,19 млн. м³ або 73,5 %;
- ✓ знезаражено - 19,10 млн. м³ або 99,0 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 5,11 млн. м³ або 26,5 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 18,17 млн. м³ або 94,1 % від загального обсягу; смт - 1,0 млн. м³ або 5,2 %; сільські населені пункти - 0,13 млн. м³ або 0,7 %.

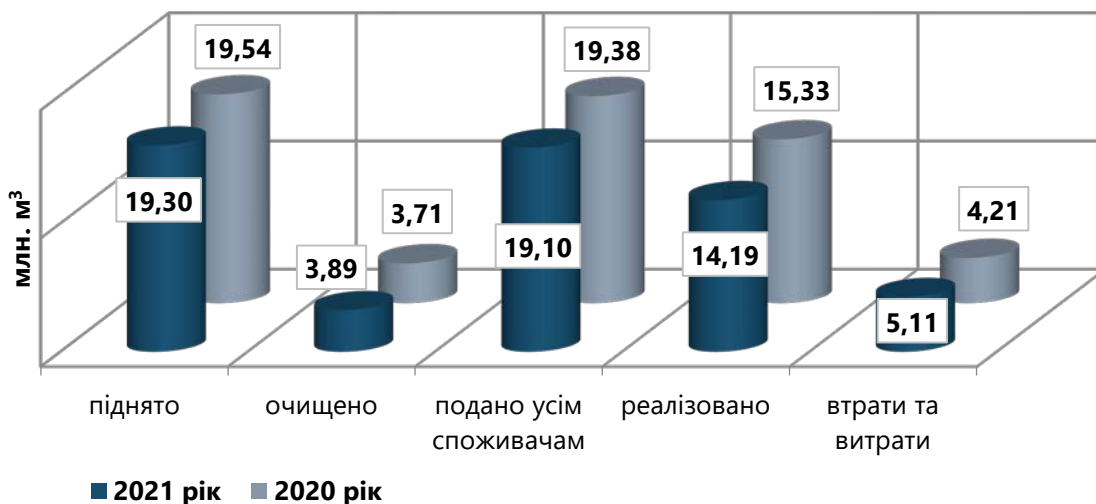

Рис. 5.19.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 52,5; за категорією «населення» - 36,4 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 31 (фактична потужність - 19,45 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 81 одиниця, з них заміни потребували 37 або 45,7 % насосів, було замінено протягом року - 10 або 27 % від потреби (рис. 5.19.3).

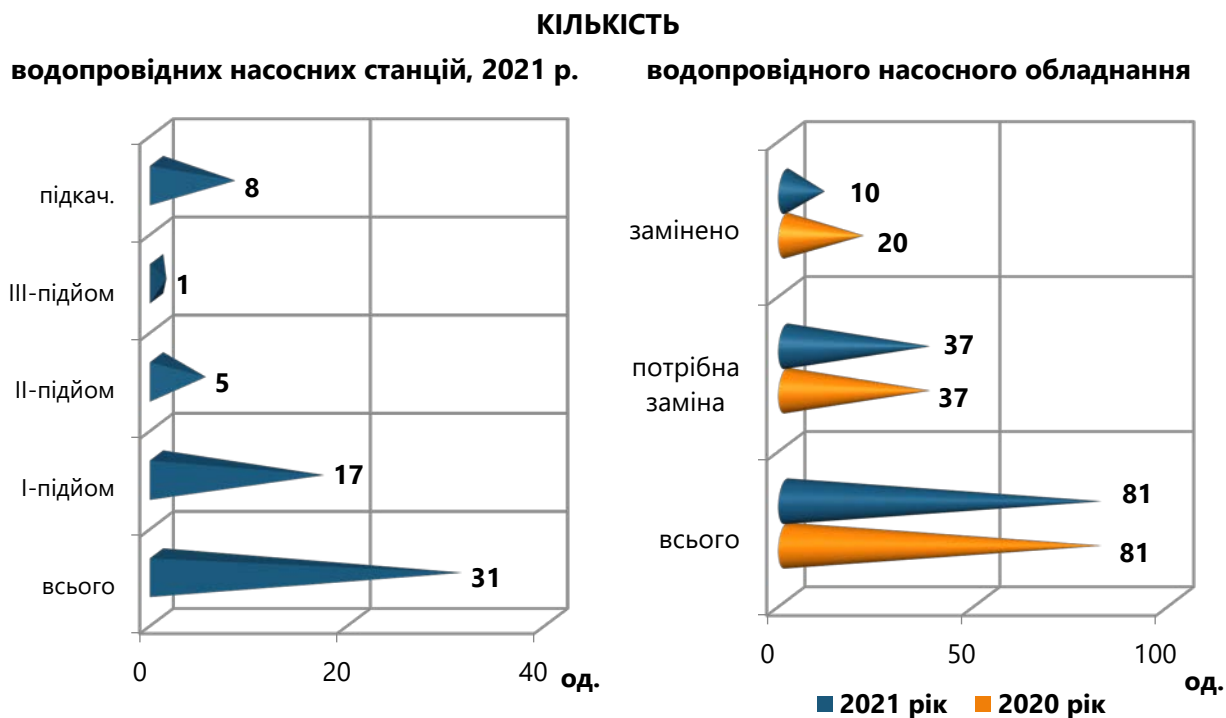

Рис. 5.19.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 1 354,0 км, з них ветхих та аварійних - 651,9 км або 48,1 %; протягом року було замінено 7,6 км або 1,2 % від потреби (рис. 5.19.4). Показник аварійності мереж зріс з 0,68 до 0,69 аварій на 1 км мережі.

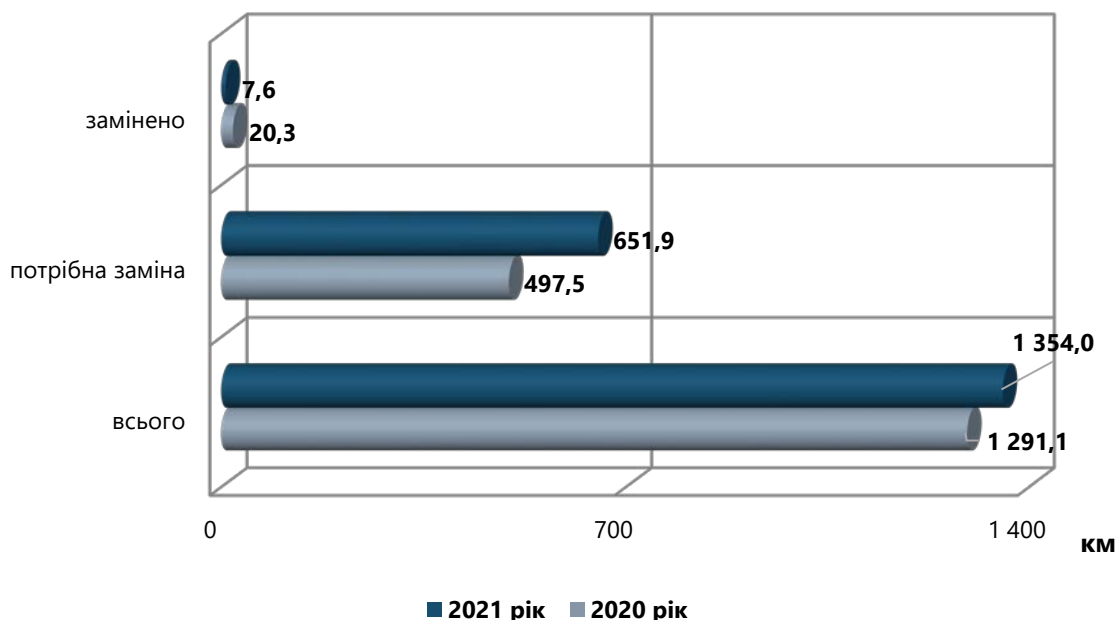

Рис. 5.19.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 44 з сумарним об'ємом - 60 тис. м³; водонапірні башти - 109 з сумарним об'ємом - 4,71 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 0,4 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 35,3 до 45 %; квартир - з 96 до 97 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році загальні показники водовідведення області не змінилися порівняно з 2020 р.: питоме водовідведення на 1 людину становило: у містах - 95; у смт - 100; у сільських населених пунктах - 65 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.19.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 11,99 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 17,90 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 17,90 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 16,20 млн. м³ або 90,5 %;
- ❖ пройшло доочищення - 16,20 млн. м³ або 90,5 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 17,1 млн. м³ або 95,5 % від їх загальної кількості; у смт - 0,8 млн. м³ або 4,5 %.

Рис. 5.19.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

- 31 НС (загальна фактична потужність - 18,6 млн. м³/рік); 79 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 24 або 30,4 % насосів, було замінено протягом року - 4 або 16,7 % від потреби;
- 24 очисних споруди (загальна фактична потужність - 21,31 млн. м³/рік), з них 9 потребували реконструкції; на 3 очисних спорудах було зроблено реконструкцію (рис. 5.19.6).

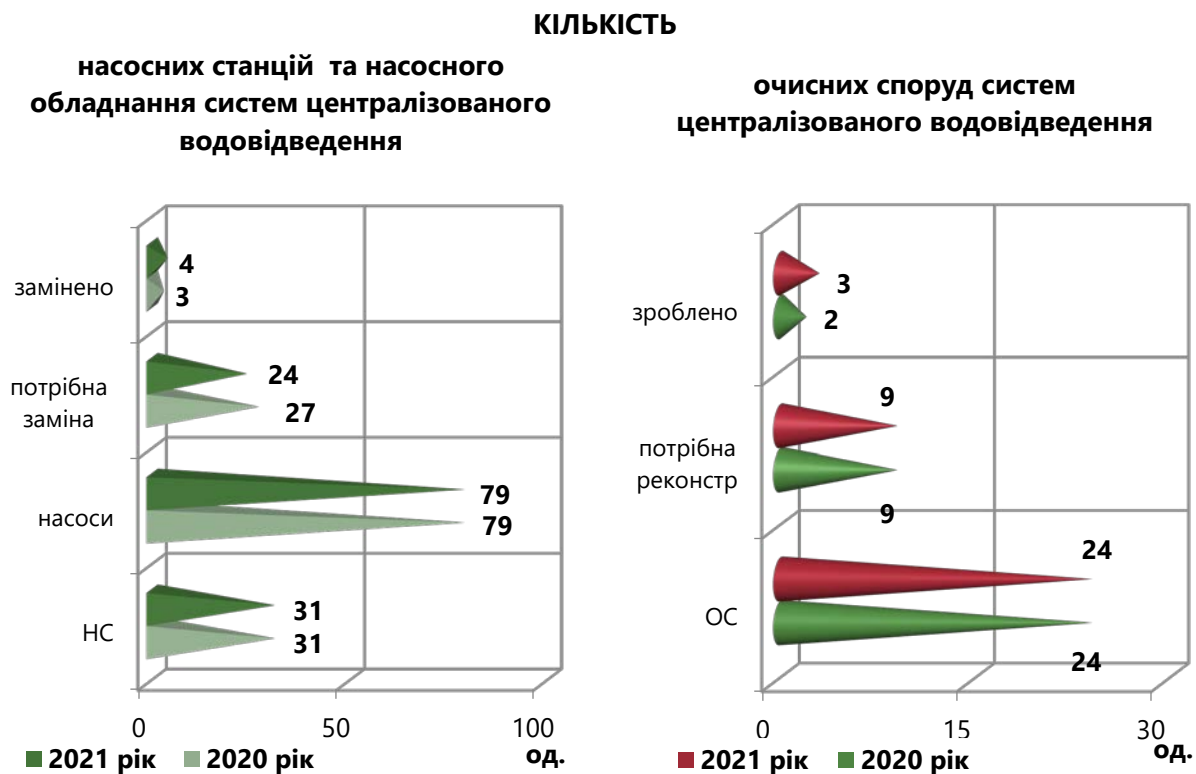

Рис. 5.19.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 658,7 км, з них ветхих та аварійних - 281,36 км або 42,7 %; протягом року було замінено 4,83 км або 1,7 % від потреби (рис. 5.19.7). Показник аварійності мереж залишився на рівні 2020 р. - 0,1 аварія на 1 км мережі.

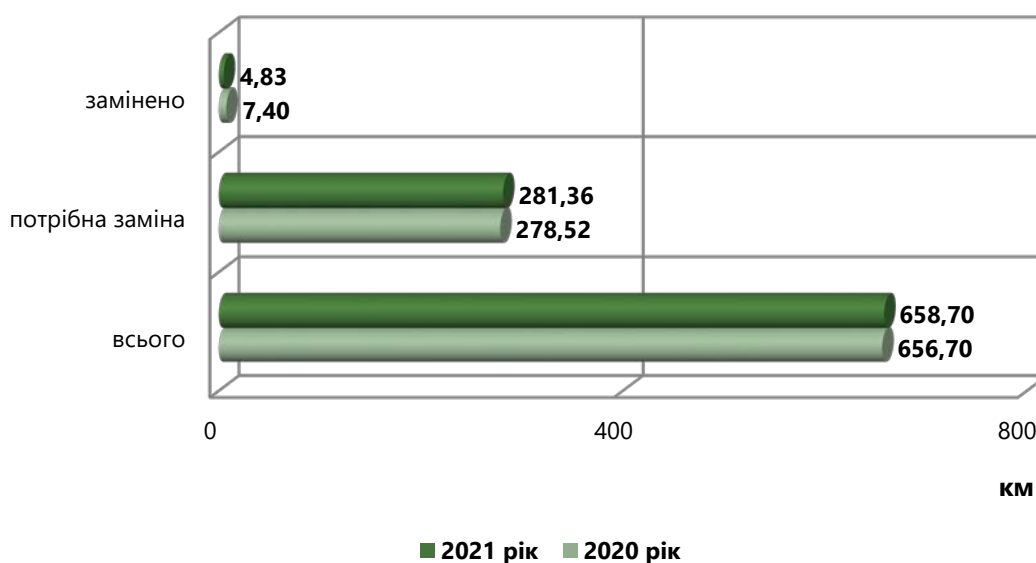

Рис. 5.19.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** знизились з 19,0 до 18,9 млн. кВт-год/рік; питомі витрати не змінилися - з 809 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** - не змінилися - 14,86 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - 790 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання та водовідведення збільшилась з 1 117,4 до 3 414,4 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	7,67	7,67	2,35	2,37
максимальні	28,72	37,96	28,62	29,34
<i>для населення</i>				
мінімальні	7,67	7,67	1,52	1,52
максимальні	26,63	28,32	28,62	26,7
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	5,1	5,8	1,7	4,2
максимальна	26,7	46,4	28,7	36
середня	10,9	18	9,3	17
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	100	100	100	100
<i>для населення</i>	87	90	91	90

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 37 підприємств (у 2020 р. - 37 підприємств), в тому числі 5 спеціалізованих комунальних, 32 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 35 підприємств; до іншої - 2.

Базове підприємство області - **КП «Тернопільводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Тернопіль-водоканал»		КП «Міськводгосп», м.Кременець		КП «Чортківське ВУВКГ», м.Чортків		МКП «Добробут», м.Бережани	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	15,28	15,06	0,4	0,4	0,56	0,56	0,33	0,33
<i>очищено</i>	3,72	3,89	-	-	-	-	-	-

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Тернопільська область

Показники	КП «Тернопіль-водоканал»		КП «Міськводгосп», м.Кременець		КП «Чортківське ВУВКГ», м.Чортків		МКП «Добробут», м.Бережани	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>подано усім споживачам</i>	15,12	14,89	0,4	0,4	0,54	0,55	0,33	0,33
<i>реалізовано</i>	10,35	10,32	0,34	0,37	0,54	0,55	0,304	0,304
<i>втрати та витрати</i>	4,92	4,74	0,05	0,06	0,03	0,03	0,03	0,03
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	357,90	359,73	157,1	157,1	115,7	115,7	27,6	27,6
<i>ветхі та аварійні</i>	219,56	219,56	21,4	21,4	44,7	44,7	8,5	8,5
<i>замінено</i>	3,66	2,64	0,4	0,35	2,8	1,8	1,0	1,0
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	10,32	10,13	0,561	0,553	2,7	2,7	0,770	0,770
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	0	0	0	0	0	0	0	0
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	10,66	10,65	0,292	0,294	0,53	0,51	0,181	0,18
<i>відведено</i>	16,02	15,71	-	-	-	-	-	-
<i>очищено</i>	16,02	15,71	0,292	0,294	0,53	0,51	0,181	0,18
<i>біологічно очищено</i>	16,02	15,71	-	-	-	-	-	-
<i>доочищено</i>	16,02	15,71	-	-	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	291,09	293,60	42	42	75,5	75,5	12,1	12,1
<i>ветхі та аварійні</i>	167,66	167,66	10,1	10,2	19,6	19,6	6,1	6,1
<i>замінено</i>	0,13	1,48	0,1	0,1	3,2	2,0	0,1	0,1
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	13,04	13,07	0,103	0,117	0,08	0,08	0,009	0,009
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	0	0	-	-	-	-	-	-

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	-	4,945
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	6,20	7,700
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	2,18	1,190
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		8,38	13,835

Загальна вартість здійснених заходів з розвитку систем водопостачання та водовідведення ліцензіатом НКРЕКП - КП «Тернопільводоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 8,38 млн. грн. (5,55 млн. грн. у 2020 р.), для систем водовідведення - 6,63 млн. грн. (6,24 млн. грн. у 2020 р.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	31,5	37,14
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,58	5,63

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	31,42	38,09
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,0	6,25
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	36,92	25,53
	<i>бактеріологічні показники</i>	27,0	6,38
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	40,9	41,83
	<i>бактеріологічні показники</i>	12,59	10,57
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	41,36	41,0
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,80	11,03
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	47,34	41,13
	<i>бактеріологічні показники</i>	20,65	8,99

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Підгайці, м. Скалат, смт Дружба, смт Велика Березовиця	Мікробіологічні, санітарно-хімічні
м. Збараж, м. Терембовля, м. Бучач, м. Ланівці, м. Борщів, м. Шумськ, м. Чортків, м. Заліщики, м. Хоростків, м. Зборів, м. Кременець, смт Скала-Подільська, смт Коропець, с. Байківці	Санітарно-хімічні

Охорона природних водойм

Таблиця 5.19.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	30,83	30,34
нормативно чистих без очищення	12,368	11,99
нормативно очищених	16,395	16,34
недостатньо очищених	1,662	1,63
неочищених	0,406	0,39
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	18,144	17,77
нормативно чистих без очищення	0,104	-
нормативно очищених	16,049	15,796
недостатньо очищених	1,592	1,592
неочищених	1,961	0,380

Таблиця 5.19.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	6	4
<i>за мікробіологічними показниками</i>	-	-
Водойми II-ї категорії:		

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2020 р.	2021 р.
за санітарно-хімічними показниками	3	4
за мікробіологічними показниками	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Підприємствами житлово-комунального господарства області постійно проводиться комплекс заходів щодо утримання в належному санітарному стані території водозаборів та вживаються заходи щодо підвищення якості питної води та дотримання санітарно-епідеміологічних норм, здійснюється хлорування питної води.

В області рішенням Тернопільської обласної ради від 26 травня 2021 року № 186 затверджено обласну програму «Питна вода Тернопілля» на 2021-2025 роки. У 2021 році в рамках даної Програми з обласного бюджету профінансовано проєкт «Капітальний ремонт підземного водозабору для водозабезпечення об'єктів соціальної сфери по вул.Садова в с.Ігровиця Тернопільського району Тернопільської області» на суму 160,784 тис.гривень.

У 2021 році для покращення санітарно-епідеміологічної ситуації в області здійснювалось фінансування 4 об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку на суму 7 212,713 тис. грн.:

- ✓ каналізаційна мережа м. Монастирська - реконструкція в розмірі 1931,148 тис. грн.;
- ✓ будівництво дощового колектора по вул. Галицькій в м. Тернополі на суму 1075,027 тис.грн. з державного бюджету;
- ✓ очисні споруди по вул. Стефаніка, 60Д у м. Заліщики Заліщицького району - реконструкція в розмірі 335,616 тис. грн.;
- ✓ очисні споруди каналізації господарсько-побутових стоків по вул.Нічлава у м. Борщеві - будівництво в розмірі 3 870,922 тис. грн.

Для забезпечення населених пунктів якісним водопостачанням та водовідведенням облдержадміністрацією сформовано перелік із 66 проєктів орієнтовною вартістю 924,776 млн. грн., що будуть пропонуватися до фінансування у 2022 році в рамках реалізації загальнодержавної цільової та соціальної програми «Питна вода України 2022-2026 роки» по Тернопільській області.

З метою покращення стану водопровідно-каналізаційного господарства області протягом 2021 року за рахунок місцевих бюджетів для забезпечення діяльності водопровідно-каналізаційного господарства виконано роботи на суму 10 371,889 тис. грн., на заходи, пов'язані з поліпшенням питної води - 48,900 тис.грн.

Протягом 2021 року проводились роботи на очисних спорудах у місті Бучач.

З метою приведення якості питної води за органолептичними показниками (для 80 відсотків населення міста Тернополя) та запобіганню осідання оксиду заліза у розподільчій водопровідній мережі і резервуарах чистої води на водопровідних насосних станціях, реалізується проєкт «Будівництво станції знезалізнення води на майданчику насосної станції (III підйому) в місті Тернополі» (в рамках використання кредиту Світового Банку по програмі «Розвиток міської інфраструктури-2»). Сума контракту становить 8,1 млн євро.

5.20 Харківська область

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Харківській області за 2021 рік відсутні.

5.21 Херсонська область

Дані про стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Херсонській області за 2021 рік відсутні.

5.22 Хмельницька область

Хмельницькою обласною державною адміністрацією (Хмельницькою обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 111,008 млн. м³ води, що на 11,98 млн. м³ більше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 89,838 (більше на 9,598) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 26,126 (менше на 0,138) млн. м³, на виробничі - 61,82 (більше на 10,065) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 29,042 (менше на 0,683) млн. м³ води (табл. 5.22.1, рис. 5.22.1).

Таблиця 5.22.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	99,028	111,008	+11,98
	<i>поверхневої</i>	58,854	70,638	+11,784
	<i>підземної</i>	40,174	40,370	+1,196
2	Використання води, млн. м³			
	всього	80,240	89,838	+9,598
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	26,264	26,126	-0,138
	<i>на виробничі потреби</i>	51,755	61,820	+10,065
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	1,042	0,875	-0,167
	<i>на зрошення</i>	1,073	0,847	-0,226
	<i>на інші потреби</i>	0,106	0,170	+0,064
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	29,725	29,042	-0,683
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	-	-	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	-	-	-
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

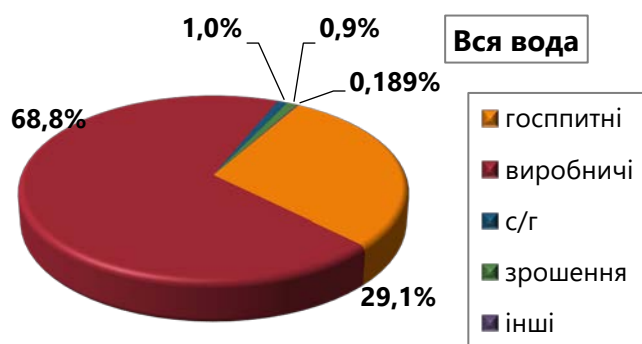

Рис. 5.22.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - р. Дністер, р. Хомора та артезіанських свердловин.

На території області, відповідно до наданої інформації, станом на 2021 рік, населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відсутні.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

За наданою інформацією, у 2021 році забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.22.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 13 міст, усі 24 смт, 443 села (31,3 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 971 селах;
- **централізоване водовідведення** - усі 13 міст, 15 смт (62,5 %), 12 сіл (0,8%). Централізоване водовідведення було відсутнє у 9 смт (Війтівці, Закупне, Вовковинці, Смотрич, Антоніни, Меджибіж, Базалія, Чорний Острів, Дунаївці) та у 1 402 селах.

Таблиця 5.22.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
міста	13	13	13
смт	24	24	15
села	1 414	443	12
Разом	1 451	480	40

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.22.3):

- ✓ **централізованим водопостачанням:** у містах - 537,7 тис. осіб (84,7 %), у смт - 71,5 тис. осіб (86,6 %), у селах - 182,7 тис. осіб (35,8 %);
- ✓ **централізованим водовідведенням:** у містах - 457,3 тис. осіб (72,1%), у смт - 30,2 тис. осіб (36,6 %), у селах - 5,8 тис. осіб (1,1 %).

Таблиця 5.22.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
міста	634,6	537,7	457,3
смт	82,6	71,5	30,2
села	510,2	182,7	5,8
Разом	1 227,5	791,9	493,3

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та 100 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 95; у смт - 20 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 228 (менше на 5);
- кількість колодязів - 11 309 од.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області - 176, з них поверхневих - 2. Кількість свердловин - 476. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 0,2 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.22.2):

- ✓ піднято води - 37,4 млн. м³;
- ✓ очищено - 13,0 млн. м³ або 34,8 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 36,2 млн. м³ або 96,8 %;
- ✓ реалізовано - 26,5 млн. м³ або 70,9 %;
- ✓ знезаражено - 32,9 млн. м³ або 88,0 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 10,9 млн. м³ або 29,1 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 34,5 млн. м³ або 92,2 % від загального обсягу; смт - 1,6 млн. м³ або 4,3 %; сільські населених пунктів - 1,3 млн. м³ або 3,5 %.

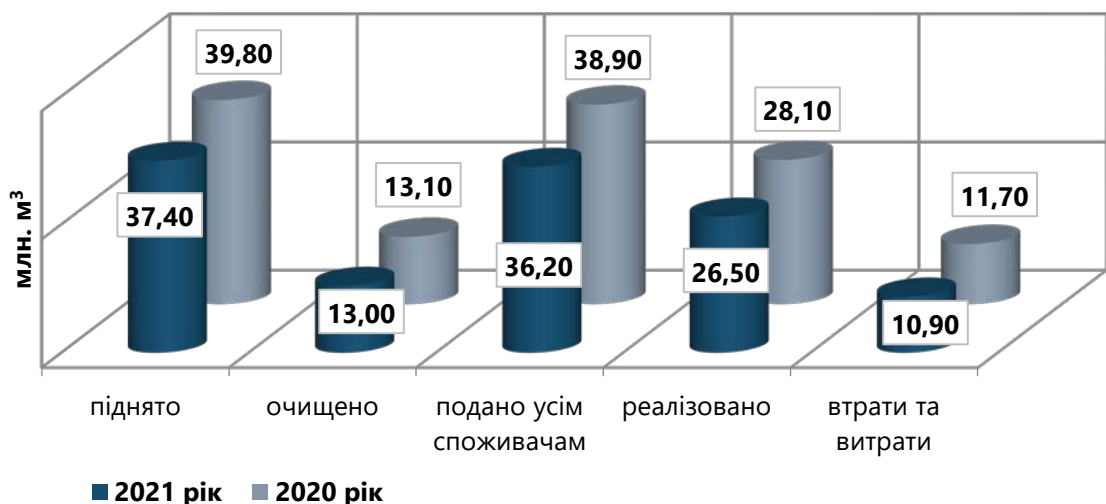

Рис. 5.22.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 100; за категорією «населення» - 55,6 тис. м³/добу.

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 68 з сумарним об'ємом - 141,8 тис. м³; водонапірні башти - 409 з сумарним об'ємом - 5,18 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 1,15 (менше на 0,1) тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 19,2 до 19,8 %; квартир - з 77,7 до 78,8 %.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 179 (фактична потужність - 37,4 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 622 одиниці, з них заміни потребували 92 або 14,8 % насосів, було замінено протягом року - 31 або 33,7 % від потреби (рис. 5.22.3).

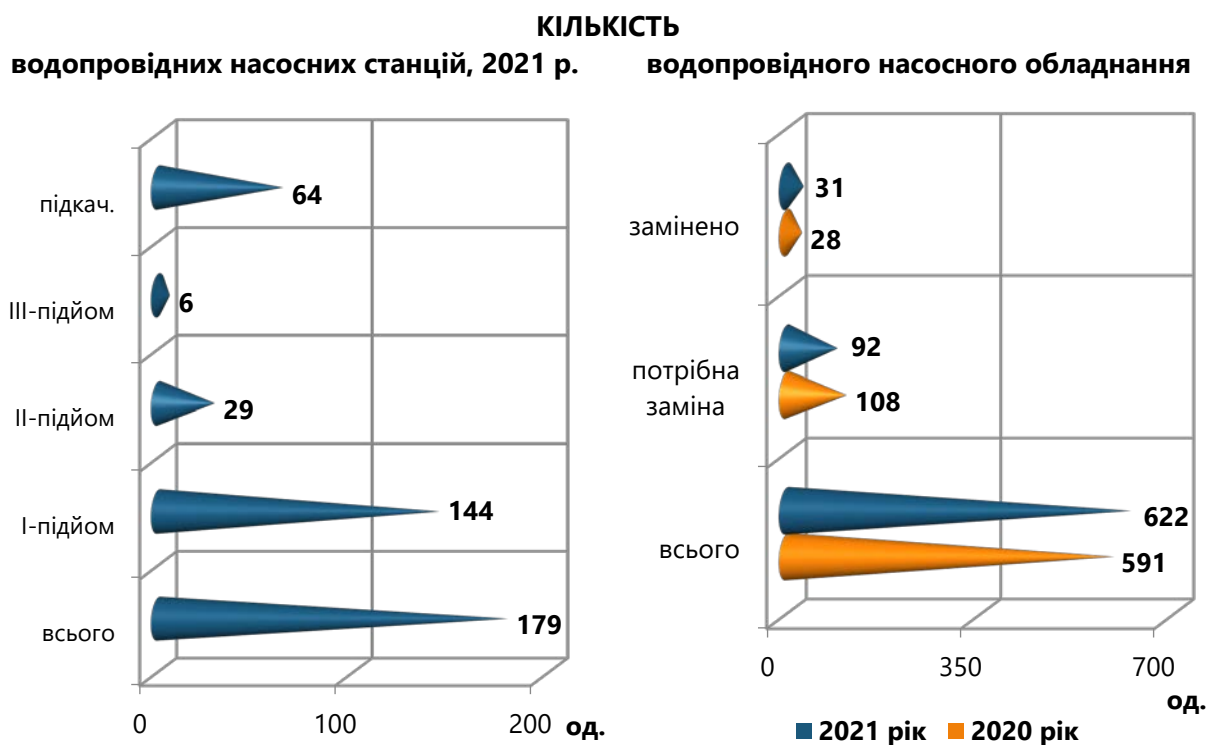

Рис. 5.22.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила - 3 556,4 км, з них ветхих та аварійних - 1 087 км або 30,6 %; протягом року було замінено 62,6 км або 5,8 % від потреби (рис. 5.22.4). Показник аварійності мереж знизився з 0,63 до 0,6 аварій на 1 км мережі.

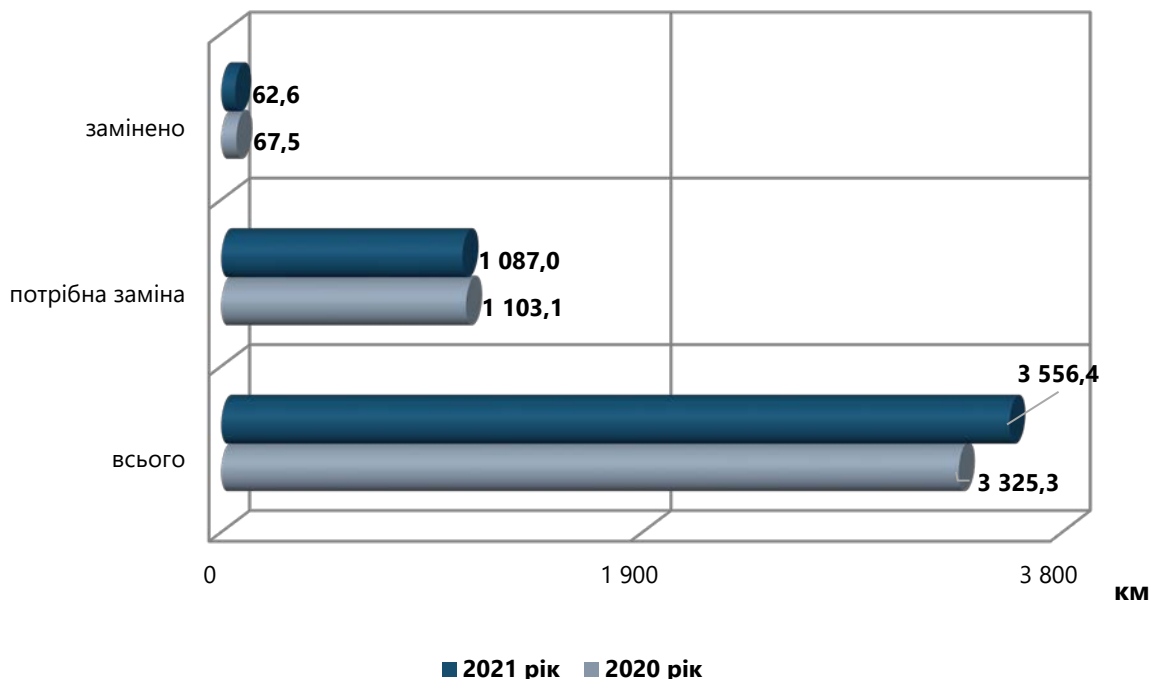

Рис. 5.22.4. Протяжність водопровідних мереж

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році питоме водовідведення на 1 людину не змінилось: у містах - 98; у смт - 55 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.22.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 33,26 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 33,26 млн. м³;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 33,26 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло доочищення - 3,16 млн. м³ або 9,5 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 32,14 млн. м³ або 96,5 % від їх загальної кількості; у смт - 0,82 млн. м³ або 2,5 %; у селах - 0,3 млн. м³ або 1 %.

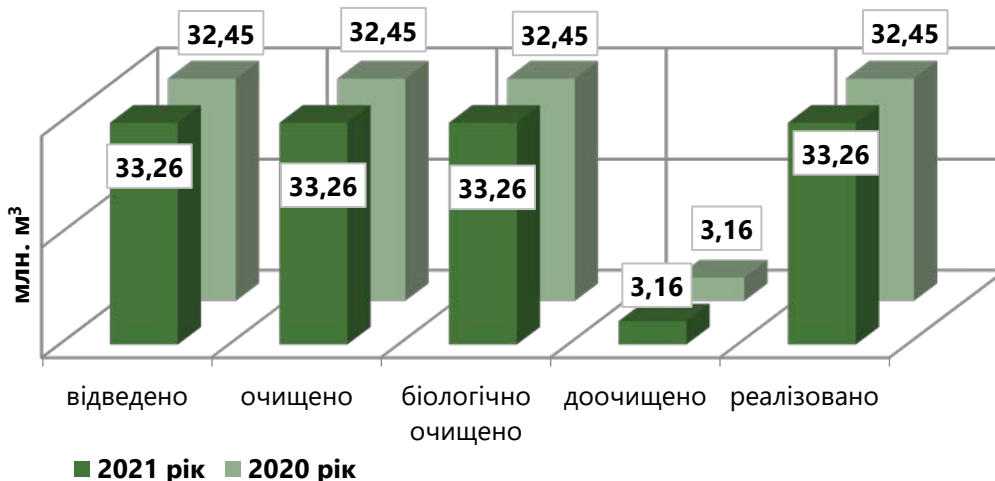

Рис. 5.22.5. Виробничі показники водовідведення

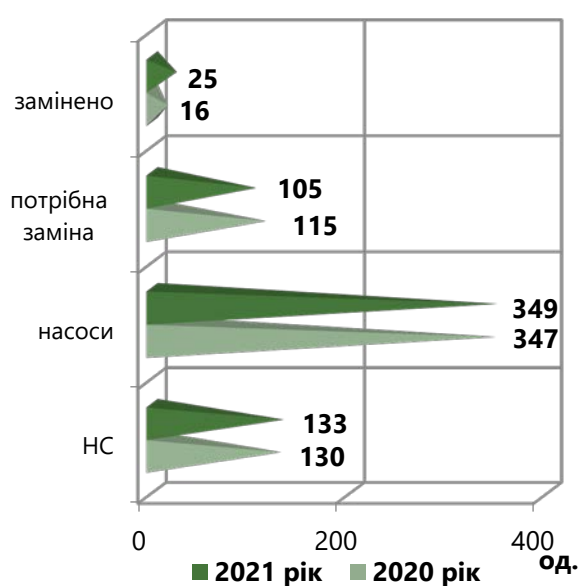
Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 133 НС (загальна фактична потужність - 32,26 млн. м³/рік); 349 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 105 або 30,1 % насосів, було замінено протягом року - 25 або 23,8 % від потреби;

➤ 36 очисних споруд (загальна фактична потужність - 33,26 млн. м³/рік), з них 24 потребували реконструкції; протягом року було здійснено реконструкцію 1 очисних споруд (рис. 5.22.6).

КІЛЬКІСТЬ

насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

очисних споруд систем централізованого водовідведення

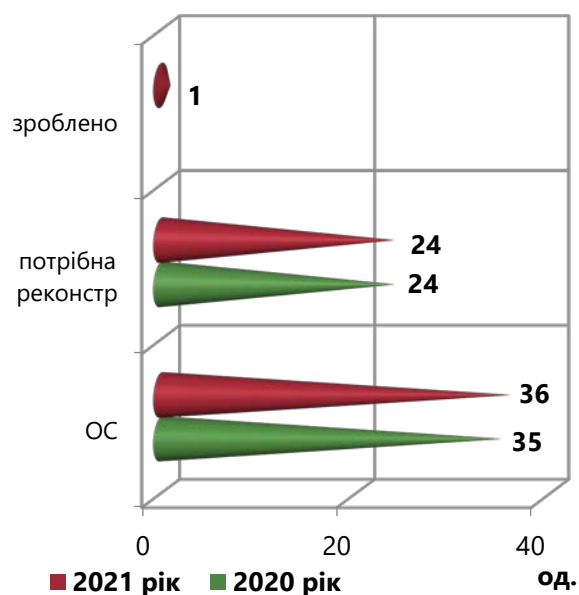

Рис. 5.22.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 121,9 км, з них ветхих та аварійних - 462,7 км або 41,2 %; протягом року було замінено 6,8 км або 1,5 % від потреби (рис. 5.22.7). Показник аварійності мереж знизився з 0,3 до 0,29 аварій на 1 км мережі.

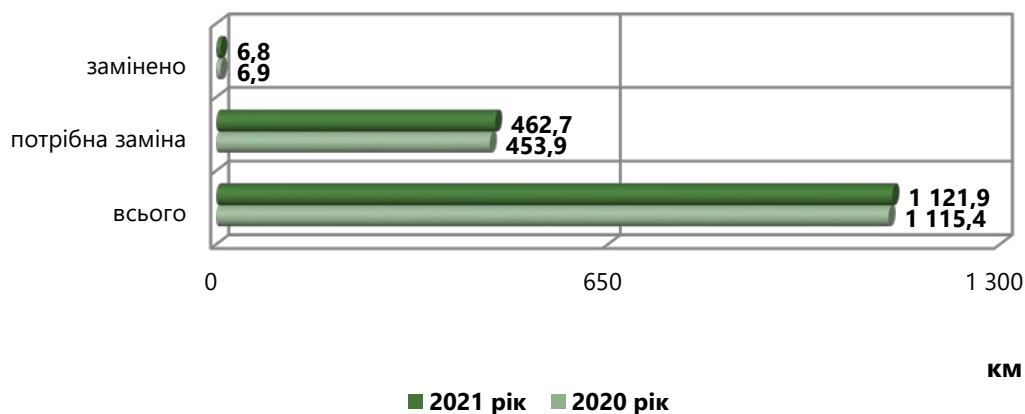

Рис. 5.22.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** знизилась з 39,8 до 36,9 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 1 000 до 987 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** знизилась з 23,5 до 23,17 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 724 до 697 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась - з 9 388,9 до 15 210,2 тис. грн.; в системах водовідведення зменшилась - з 1 663,7 до 1 115 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники зазнали наступних змін.

Тарифи на послуги, грн./м ³	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,38	11,38	4,5	4,5
максимальні	30,66	30,66	31,32	46,85
<i>для населення</i>				
мінімальні	8,81	8,81	3,0	3,00
максимальні	20,44	25,52	24,10	26,13
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	9,50	12,48	7,11	3,42
максимальна	27,52	48,71	34,00	48,10
середня	12,51	14,90	11,75	14,10
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	95,7	91,4	87,8	88,3
<i>для населення</i>	80,4	75,0	74,9	71,4

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 44 підприємства (у 2020 р. - 41 підприємство), в тому числі 14 спеціалізованих комунальних, 29 багатогалузевих комунальних, 1 відомче. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 43 підприємства, до державної - 1.

Базове підприємство області - **КП «Хмельницькводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	МКП «Хмельницьк-водоканал»		КП «Міськтепло-воденергія» м. К.Подільський		Славутське УВКГ		ШКПВКГ м. Шепетівка		КП «Водоканал», Старокостянтинів	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ										
Обсяги води, млн. м³/рік										
<i>піднято</i>	19,0	18,6	8,35	8,03	1,337	1,342	1,097	1,127	1,19	1,2
<i>очищено</i>	19,0	0	5,99	5,64	1,268	1,271	1,097	1,127	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	18,9	18,5	7,91	7,44	1,268	1,271	1,029	1,057	1,18	1,19

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Хмельницька область

Показники	МКП «Хмельницьк- водоканал»		КП «Міськтепло- воденергія» м. К.Подільський		Славутське УВКГ		ШКПВКГ м. Шепетівка		КП «Водоканал», Старокостянтинів	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>реалізовано</i>	12,5	12,3	5,66	5,58	0,988	0,992	0,794	0,818	0,806	0,814
<i>втрати та витрати</i>	6,53	5,7	2,22	1,83	0,35	0,35	0,303	0,309	0,37	0,32
Водопровідні мережі, км										
<i>всього</i>	678,6	685,54	329,6	329,97	134,5	134,5	121,9	121,9	62,6	104,2
<i>ветхі та аварійні</i>	320,407	324,34	149,8	134,6	65,0	65,0	45,5	45,5	19,8	33,1
<i>замінено</i>	0,6	1,09	1,42	3,04	0	0,12	0,69	0,05	0,15	0,3
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	13,737	13,480	9,26	9,06	1,503	1,453	1,656	1,640	1,067	1,18
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	5327*	10200,2	2051*	5010,02	0	0	0	1000,0	776,6	2199,2
ВОДОВІДВЕДЕННЯ										
Обсяги стоків, млн. м³/рік										
<i>реалізовано</i>	0	0	4,98	4,85	0,75	0,78	0,845	0,846	0,92	0,86
<i>відведено</i>	17,2	18,2	6,62	7,02	0,75	0,78	0,892	0,895	1,16	1,17
<i>очищено</i>	17,2	18,2	6,62	7,02	0,75	0,78	0,892	0,895	1,16	1,17
<i>біологічно очищено</i>	17,2	18,2	6,62	7,02	0,75	0,78	0,892	0,895	1,16	1,17
Мережі централізованого водовідведення, км										
<i>всього</i>	396,12	398,63	164,7	164,7	76,13	76,13	54,5	54,5	55,3	55,3
<i>ветхі та аварійні</i>	178,67	180,22	94,04	97,88	3,6	3,6	21,9	21,9	16,6	16,4
<i>замінено</i>	0,4	0,5	0,4	0,3	0	0	0	0	0,7	0,322
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	11,619	11,766	4,11	4,03	0,843	0,884	1,374	1,324	1,09	0,98
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	5 327*	0	2 051*	556,67	0	0	0	860,4	794,4	1635,5

*загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	58,2	27,9
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	26,4	13,7
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	3,1	1,98
4.	Науково-технічне і методичне забезпечення	0,4	0,083
5.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	-	0,097
6.	Інші заходи (виготовлення ПКД)	1,03	0,35
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		93,81	44,11

Загальна вартість заходів з розвитку, здійснених ліцензіатами НКРЕКП у 2021 р. складала:

- КП «Хмельницькводоканал»: для систем водопостачання - 14,4 млн. грн. (у 2020 р. - 4,2 млн. грн.), для систем водовідведення - 26,3 млн. грн. (у 2020 р. - 3,96 млн. грн.);
- КП «Міськтепловоденергія» м. Кам'янець-Подільський: для систем водопостачання - 2,49 млн. грн. (у 2020 р. - 2,12 млн. грн.), для систем водовідведення - 2,42 млн. грн. (у 2020 р. - 0,14 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0,7	3,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,05	0,7
	підземні джерела водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	5,3	12,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,8	11,2
Системи водопостачання			
2	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	-	-
	<i>бактеріологічні показники</i>	-	-
3	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0,2	0,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	0,3	0,4

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у м. Полонне за показниками заліза загального та перманганатної окиснюваності.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.22.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	32,45	33,26
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	32,4	33,26
недостатньо очищених	-	-
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	32,45	33,26
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	32,4	33,26
недостатньо очищених	-	-
неочищених	-	-

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Населення області забезпечується питною водою в основному із підземних джерел - артезіанських свердловин. Частково для централізованого водопостачання використовують воду із поверхневих водозаборів у містах Кам'янець-Подільський та Полонне. Якість води цих горизонтів за вмістом основних санітарно-хімічних та бактеріологічних показників відповідає вимогам державних санітарних норм та правил. Виробничий контроль за якістю питної води у процесі її добування, обробки та у розподільних мережах здійснюють підприємства питного водопостачання. У містах обласного значення якість води контролюється акредитованими хіміко-бактеріологічними лабораторіями, що проводять повний, скорочений та щоденний аналізи води для населення.

З метою забезпечення послугами цілодобового і стабільного централізованого водопостачання, в області 44 комунальних підприємства здійснюють свою діяльність у сфері водопостачання. Рівень тарифів у суб'єктів господарювання значною мірою залежить від місцевих особливостей виробництва та надання цих послуг, зокрема від джерела водопостачання, його віддаленості від споживачів, якості води у джерелі водопостачання, технології очищення, обсягу реалізації послуг водопостачання, кількості споживачів, яким надаються послуги, стану основних засобів, розгалуженості комунікацій та багатьох інших факторів, що впливають на собівартість тарифів.

Переважна більшість підприємств, які надають послуги з централізованого водопостачання, збиткові. Основна причина збитковості - невідповідність діючих тарифів на комунальні послуги собівартості виробництва і постачання води. Враховуючи те, що вартість електричної енергії на підприємствах є основною складовою собівартості води господарсько-питного призначення, енергозбереження стало однією з основних проблем системи питного водопостачання. Успішне розв'язання цієї проблеми дасть змогу суб'єктам господарювання отримувати власні кошти для інвестування їх у модернізацію та розвиток систем питного водопостачання та водовідведення.

На даний час, існуючі водопровідні споруди та мережі відпрацювали свій нормативний термін експлуатації. Зношеність технологічного обладнання становить у середньому 65-70%. З них, 30% мереж знаходяться в аварійному стані і потребують негайної заміни. Проблема заміни аварійної частини водопровідних мереж залишається у значній частині населених пунктів. Несвоєчасне проведення капітальних, поточних та планово-профілактичних ремонтів негативно впливає на якість питної води. Через незадовільний технічний стан водопровідних мереж втрати води збільшуються, а відтак, зростають витрати на її добування, що призводить до повторного забруднення.

Водночас, потребує негайного ремонту 41% мереж централізованого водовідведення. Через постійний дефіцит коштів напірні та самопливні каналізаційні колектори побудовані в одну нитку. При такій системі транспортування стоків у процесі експлуатації під час аварійних зупинок насосних станцій, проривів напірних колекторів і раптових відключень електроенергії, неминуче періодичне скидання неочищених стоків у водні об'єкти. Часто, замість планово-попереджувальних ремонтів на каналізаційних спорудах та мережах проводяться аварійно-відновлювальні роботи.

Наразі, очищення стічних вод проводиться на 36 очисних спорудах систем централізованого водовідведення, більшість з яких, експлуатуються понад 40 років і не

можуть забезпечити необхідний рівень очистки стічних вод. Модернізації і реконструкції вимагають 66% очисних споруд, зокрема у містах Хмельницький, Кам'янець-Подільський, Старокостянтинів, Городок, Красилів, Волочиськ та інші. Забруднення водних об'єктів недостатньо очищеними зворотними водами через незадовільний технічний стан очисних споруд - одна з найактуальніших екологічних проблем області. Вирішення проблеми забезпечення населення питною водою гарантованої якості, можливе лише шляхом упровадження сучасних технологій, споруд, реагентів, матеріалів та обладнання, а також відновлення систем розподілу питної води.

З метою формування переліку пріоритетних інвестиційних проектів на 2022-2026 роки, головами територіальних громад області надані пропозиції щодо будівництва і реконструкції мереж централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. У розрізі населених пунктів визначено об'єкти, на які розроблена та затверджена проектна документація. Загальна вартість проектних робіт складає близько 1045,0 млн гривень. Проблеми з водозабезпеченням населення та якістю питної води мають стратегічне значення для області і потребують комплексного вирішення, як з боку органів місцевого самоврядування, так і з боку держави.

5.23 Черкаська область

Черкаською обласною державною адміністрацією (Черкаською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 155,67 млн. м³ води, що на 13,09 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив 115,436 (менше на 17,414) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 22,993 (більше на 1,853) млн. м³, на виробничі - 73,138 (менше на 10,242) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 19,608 (більше на 0,645) млн. м³ води, зокрема на господарсько-питні потреби - 7,486 (більше на 0,75) млн. м³ (табл. 5.23.1, рис. 5.23.1).

Таблиця 5.23.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	168,76	155,67	-13,09
	<i>поверхневої</i>	145,39	131,24	-14,15
	<i>підземної</i>	23,37	24,43	+1,06
2	Використання води, млн. м³			
	всього	132,85	115,436	-17,414
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	22,14	23,993	+1,853
	<i>на виробничі потреби</i>	83,38	73,138	-10,242
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
	<i>на зрошення</i>	27,33	18,3	-9,03
<i>на інші потреби</i>	-	0,005	+0,005	
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	18,963	19,608	+0,645
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	6,736	7,486	+0,75
	<i>на виробничі потреби</i>	3,847	2,504	-1,343
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	7,662	9,028	+1,366
	<i>на зрошення</i>	0,718	-	-0,718
<i>на інші потреби</i>	-	0,590	+0,590	

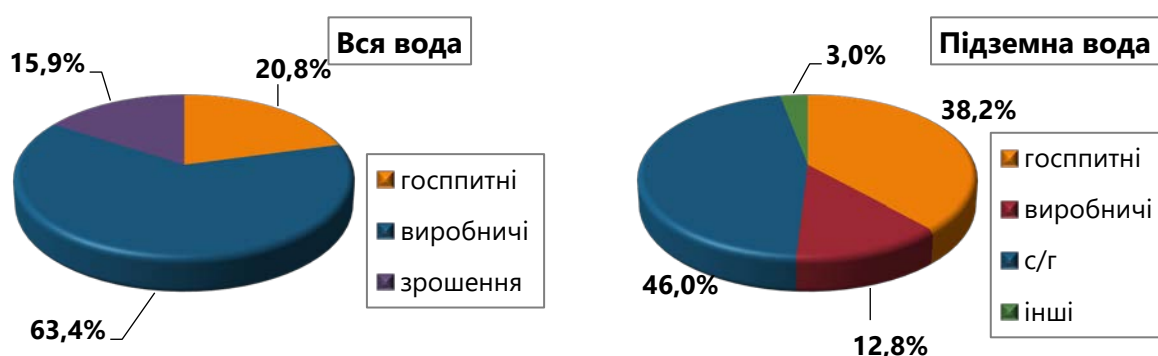

Рис. 5.23.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з поверхневих джерел - р. Гнилий Тікич, р. Рось, Кременчуцьке водосховище та артезіанських свердловин.

На території області, відповідно до наданої інформації, станом на 2021 рік, у маловодній місцевості перебуває 23 населених пункти (2,7 % від загальної кількості населених пунктів області), з яких 2 міста (Шпола, Ватутіно), 1 смт (Лисянка) та 20 сіл (19 сіл Лисянської ТГ та 1 село Гальмязів).

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році забезпеченість населених пунктів області, згідно до наданої інформації, була такою (табл. 5.23.2):

- **централізоване водопостачання** - усі 16 міст, 9 смт (60 %), 139 сіл (16,9 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у 6 смт (Буки, Верхнячка, Єрки, Стеблів, Цвіткове, Цибулів) та у 685 селах;
- **централізоване водовідведення** - 15 міст (93,8 %), 7 смт (46,7 %), 7 сіл (0,8 %). Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Шпола, 8 смт (Бабанка, Буки, Верхнячка, Вільшана, Стеблів, Цибулів, Цвіткове, Шрамківка) та у 817 селах.

Таблиця 5.23.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	16	16	15
<i>смт</i>	15	9	7
<i>села</i>	824	139	7
Разом	855	164	29

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.23.3):

✓ **централізованим водопостачанням:** у містах - 461,9 тис. осіб (69,3 %), у смт - 10,4 тис. осіб (22,4 %), у селах - 11,9 тис. осіб (2,7 %);

✓ **централізованим водовідведенням:** у містах - 398 тис. осіб (59,7 %), у смт - 7,6 тис. осіб (16,4 %), у селах - 1,1 тис. осіб (0,2 %).

Таблиця 5.23.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	666,3	461,9	398,0
<i>смт</i>	46,4	10,4	7,6
<i>села</i>	448,0	11,9	1,1
Разом	1 160,7	484,2	406,7

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

- цілодобове водопостачання - 19,2 % населених пунктів та 48 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 68,7; у смт - 38,1; у сільських населених пунктах - 39,8 л/добу;
- кількість вуличних колективних установок - 328.

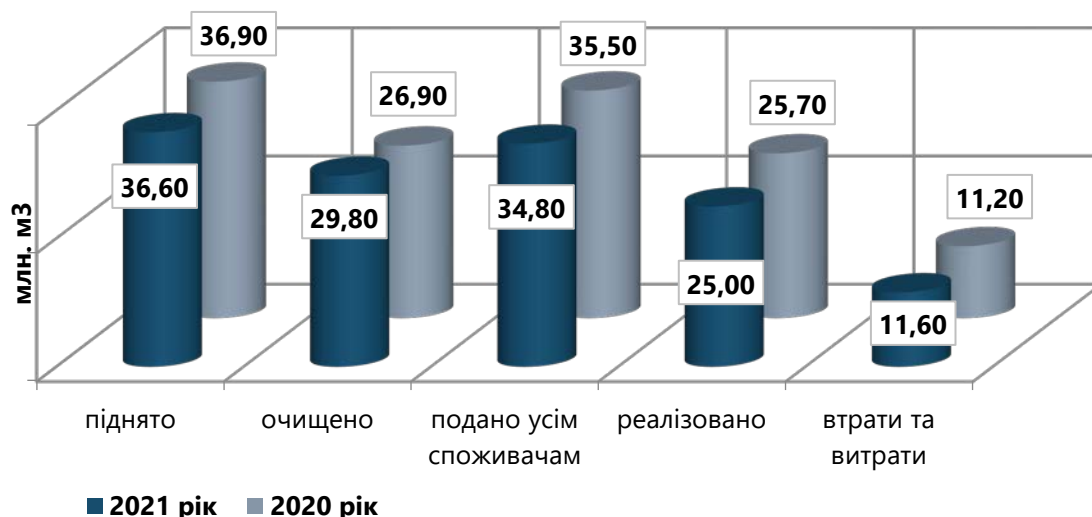
Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у селі Поташ Маньківської селищної територіальної громади Уманського району - 6 годин на добу (як і у 2020 р.).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 68, з них поверхневих - 4; кількість свердловин - 452. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 1,8 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.23.2):

- ✓ піднято води - 36,6 млн. м³;
- ✓ очищено - 29,8 млн. м³ або 81,4 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 34,8 млн. м³ або 95,1 %;
- ✓ реалізовано - 25,0 млн. м³ або 68,3 %;
- ✓ знезаражено - 34,8 млн. м³ або 95,1 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 11,6 млн. м³ або 31,7 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 35,5 млн. м³ або 97,0 % від загального обсягу; смт - 0,4 млн. м³ або 1,1 %; сільські населені пункти - 0,7 млн. м³ або 1,9 %.

Рис. 5.23.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 95,3; за категорією «населення» - 54,5 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 258 (фактична потужність - 65,0 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 249 одиниць, з них заміни потребували 78 або 31,3 % насосів, було замінено протягом року - 12 або 15,4 % від потреби (рис. 5.23.3).

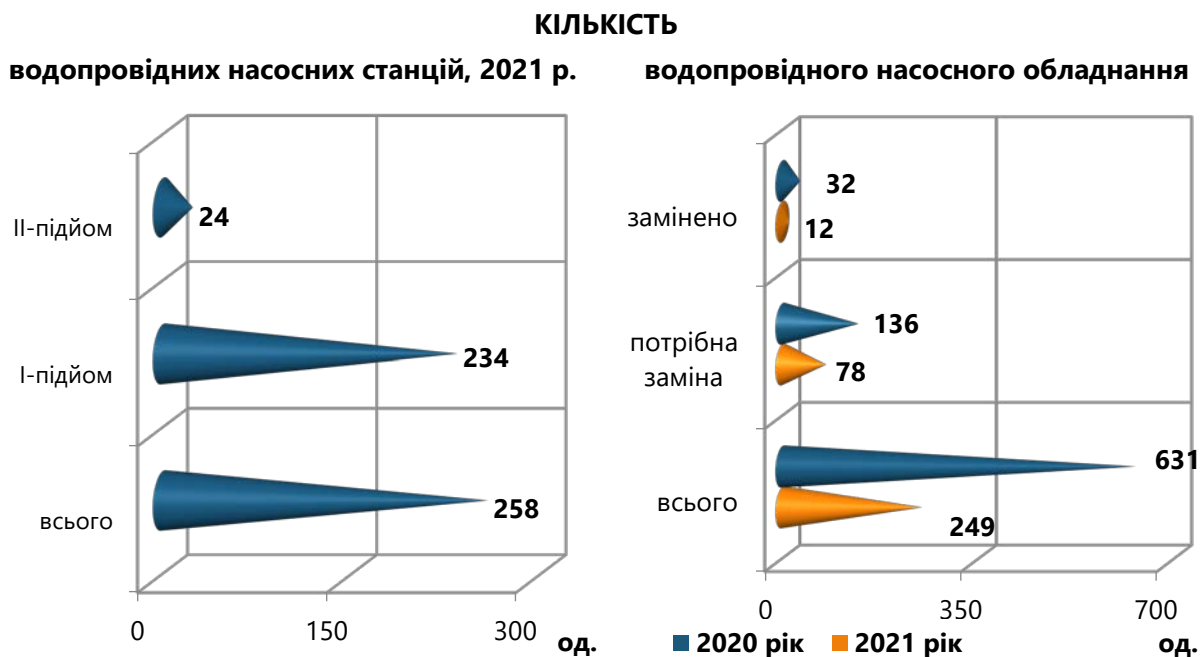

Рис. 5.23.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 2 946,3 км, з них ветхих та аварійних - 979,4 км або 33,2 %; протягом року було замінено 20,08 км або 2,1 % від потреби (рис. 5.23.4). Показник аварійності мереж залишився на рівні 0,01 аварії на 1 км мережі.

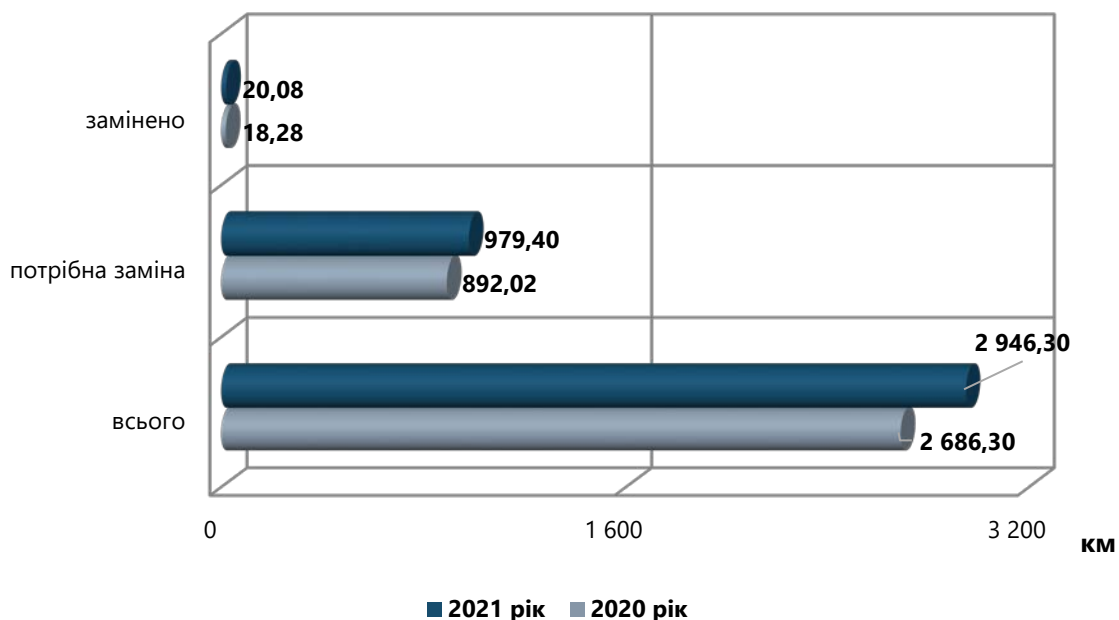

Рис. 5.23.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 82 з сумарним об'ємом - 150,7 тис. м³; водонапірні башти - 30 з сумарним об'ємом - 4,0 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 8,56 тис.м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року склав 12 %; квартир збільшився - з 79 до 82 %.

Системи централізованого водовідведення

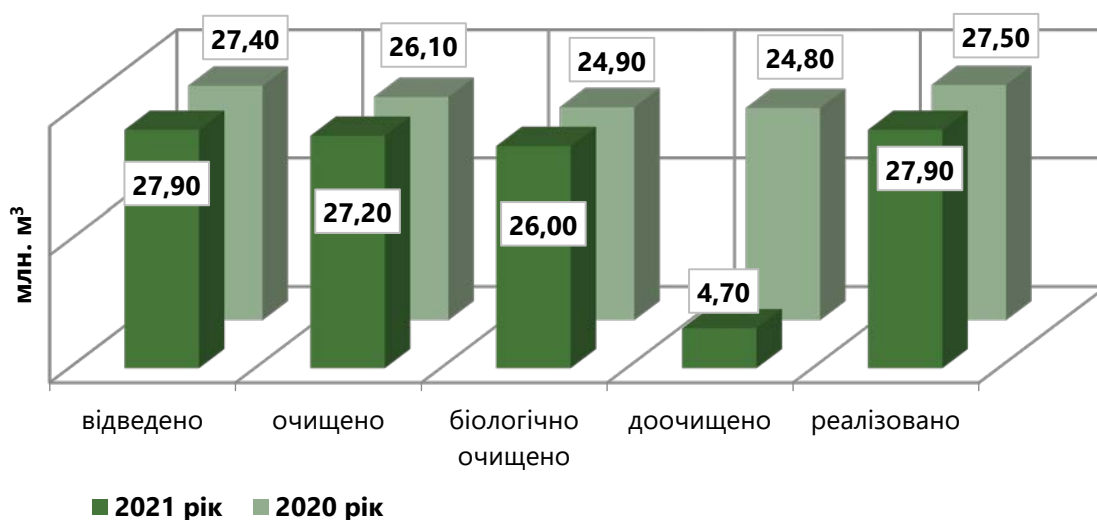
У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 142,42 (більше на 1,97); у смт - 56,0; у сільських населених пунктах - 61 л/добу (зменшився на 61,1 л/добу).

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.23.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 27,9 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 27,9 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 27,2 млн. м³ або 97,5 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 26,0 млн. м³ або 93,2 %;
- ❖ пройшло доочищення - 4,7 млн. м³ або 16,8 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 27,5 млн. м³ або 98,5 % від їх загальної кількості; у смт - 0,3 млн. м³ або 1,1 %; у сільських населених пунктів - 0,1 млн. м³ або 0,4 %.

Рис. 5.23.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 93 НС (загальна фактична потужність - 65 млн. м³/рік); 249 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 78 або 31,3 % насосів, було замінено протягом року - 12 або 15,4 % від потреби;

➤ 17 очисних споруд (загальна фактична потужність - 8,2 млн. м³/рік), з них 9 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.23.6).

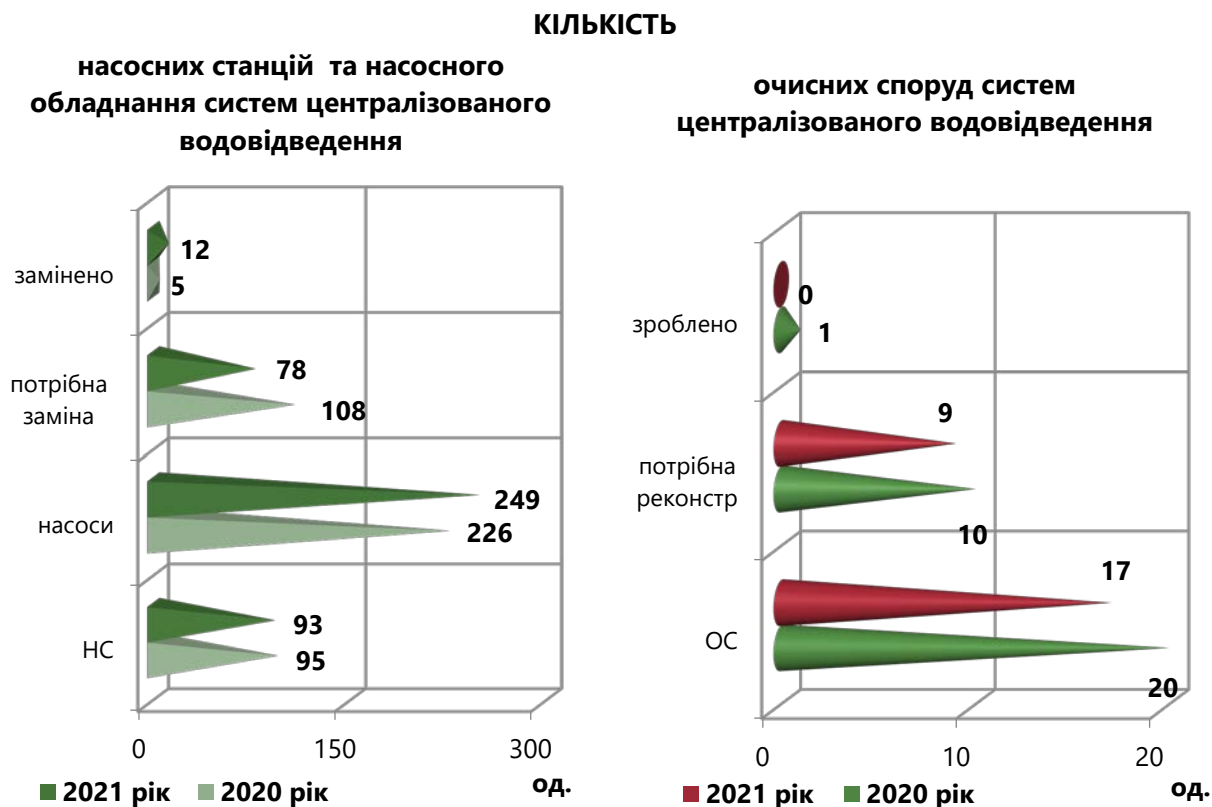

Рис. 5.23.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 1 146,6 км, з них ветхих та аварійних - 398,3 км або 34,7 %; протягом року було замінено 5 км або 1,3 % від потреби (рис. 5.23.7). Показник аварійності мереж знизився з 0,05 до 0,04 аварії на 1 км мережі.

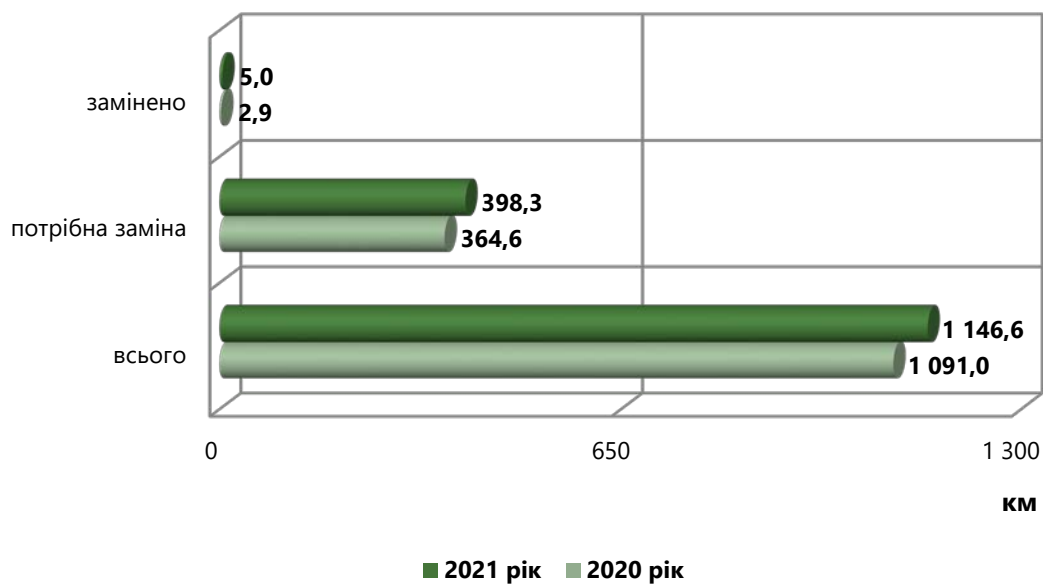

Рис. 5.23.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► **у системах водопостачання** зросли з 22,4 до 22,5 млн. кВт-год/рік; питомі витрати знизилась - з 1 474,1 до 1 316,7 кВт год/1000 м³ води;

► **у системах водовідведення** - залишились на рівні 2020 р. - 11,9 млн. кВт-год/рік; питомі витрати знизилась з 864,5 до 798,5 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання та водовідведення збільшилась - з 6 040,3 до 10 465,8 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	11,58	11,58	10,104	11,70
максимальні	48,72	48,72	52,60	52,60
<i>для населення</i>				
мінімальні	11,58	11,58	10,104	11,70
максимальні	34,49	34,49	43,51	43,51
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	8,42	9,79	6,47	8,23
максимальна	85,24	100,51	73,26	69,00
середня	23,44	28,27	24,95	28,55
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	95	91	95	91
<i>для населення</i>	87	86	87	86

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 55 підприємств (у 2020 р. - 55 підприємств), в тому числі 47 спеціалізованих комунальних, 8 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 50 підприємств, до державної - 2, до іншої - 3.

Базове підприємство ВКГ області - **КП «Черкасиводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств ВКГ області

Показники	КП «Черкаси-водоканал»		КП «ВодГео» м. Сміла		КП «УВКГ» м. Канів		КП «Умань-водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ								
Обсяги води, млн. м³/рік								
<i>піднято</i>	23,98	23,75	2,94	2,87	0,96	0,94	3,7	0,51
<i>очищено</i>	22,59	22,34	2,92	2,84	0	0	0	3,14
<i>подано усім споживачам</i>	22,59	22,34	2,92	2,78	0,94	0,94	3,74	3,57
<i>реалізовано</i>	17,28	16,63	1,49	1,47	0,69	0,70	2,32	2,30

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Черкаська область

Показники	КП «Черкаси-водоканал»		КП «ВодГео» м. Сміла		КП «УВКГ» м. Канів		КП «Умань-водоканал»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>втрати та витрати</i>	6,7	5,71	1,43	1,31	0,27	0,24	1,41	1,27
Водопровідні мережі, км								
<i>всього</i>	471,4	472,6	182,7	182,7	100,8	100,8	406,1	412,9
<i>ветхі та аварійні</i>	181,7	181,7	47,4	46,8	47,26	39,9	179,39	165,7
<i>замінено</i>	0	0	0,28	0,3	2,37	3,73	1,25	1,85
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	7,21	7,2	3,721	3,6	1,504	1,4	4,02	4,0
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	0	2 125,1	3 427,7	2 751,3	464,8	796,3	1,07	2 910,8
ВОДОВІДВЕДЕННЯ								
Обсяги стоків, млн. м³/рік								
<i>реалізовано</i>	15,2	15,3	1,26	1,1	0,91	0,9	2,0	2,0
<i>відведено</i>	20,0	20,5	1,26	1,1	0,91	0,9	2,5	2,5
<i>очищено</i>	20,0	20,5	1,26	1,1	0,91	0,9	2,5	2,5
<i>біологічно очищено</i>	-	-	1,26	1,1	0	0	2,5	2,5
<i>доочищено</i>	0	0	0	0	0,91	0,9	2,5	2,5
Мережі централізованого водовідведення, км								
<i>всього</i>	282,68	283,8	167	167	67,68	67,7	75,0	76,9
<i>ветхі та аварійні</i>	104,1	104,1	34,1	34,03	29,45	29,2	24,37	24,4
<i>замінено</i>	0,73	-	0,018	0,07	0,412	0,09	-	0,02
Витрати електроенергії, млн. кВт-год/рік	2,85	2,94	1,15	1,06	0,529	0,53	3,76	3,67
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	1 373,1	868,9	2 482,1	2 008,3	0	239,6	0,88	1 567,4

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Реконструкція і модернізація об'єктів	1,70	3,40
2.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	1,95	0,07
3.	Науково-технічне і методичне забезпечення	-	0,10
4.	Оснащення житлового фонду засобами обліку води	1,70	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		5,35	3,57

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	23,0	28,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,6	16,3
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	18,7	27,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,0	15,1
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	18,2	55,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	26,5	11

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	23,0	28,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,6	16,3
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	23,0	28,3
	<i>бактеріологічні показники</i>	11,6	16,3
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	22,3	26,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,6	15,0

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Ватутіне, м. Золотоноша	Загальна жорсткість, залізо загальне
м. Городище, смт Маньківка	Загальна жорсткість
м. Кам'янка	Фтор
м. Тальне	Загальна жорсткість, залізо загальне, нітрати
м. Чигирин	Органолептичні показники, залізо загальне
смт Катеринопіль	Залізо загальне
смт Чорнобай	Залізо загальне, марганець

Охорона природних водойм

Таблиця 5.23.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	75,22	72,96
нормативно чистих без очищення	35,16	34,11
нормативно очищених	36,85	35,74
недостатньо очищених	3,14	3,05
неочищених	0,07	0,06
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	7,126	7,344
нормативно чистих без очищення	1,466	1,468
нормативно очищених	2,717	2,791
недостатньо очищених	2,913	3,011
неочищених	0,031	0,074

Таблиця 5.23.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, од.	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	0	11
<i>за мікробіологічними показниками</i>	1	11
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	19	10
<i>за мікробіологічними показниками</i>	13	11

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Для забезпечення водопостачання населення Черкаської області є дві групи водозаборів: з поверхневих вод та підземних джерел. Водопостачання з поверхневих вод здійснюється 3-ма підприємствами: КП «Водопостачання та водовідведення» Звенигородської міської ради» - забір води проводиться з р. Гнилий Тікич; КП «Водопостачання та водовідведення» Корсунь-Шевченківської міської ради - забір води проводиться з р. Рось; КП «Черкасиводоканал» Черкаської міської ради - забір води проводиться з Кременчуцького водосховища. Водопостачання іншими підприємствами здійснюється з підземних джерел.

Централізоване водопостачання та централізоване водовідведення населених пунктів забезпечують 55 підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

Більшість сільських населених пунктів області забезпечені питною водою із власних артезіанських свердловин та колодязів.

У 2021 році, в порівнянні з попереднім роком, по підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства області зменшилися об'єми забору води на господарсько-питні потреби та зменшились питомі витрати електроенергії на перекачку води.

Господарсько-побутові стічні води в м. Черкаси подаються для очистки на очисні споруди ПРАТ «Азот», стоки м. Звенигородки - на очисні споруди м. Ватутіно. Водовідведення міст Городище, Шпола, Жашків, Корсунь-Шевченківське, смт. Драбів здійснюється у вигрібні ями, з них спецавтотранспортом направляються на поля фільтрації та асенізаційні ділянки.

Загалом якість води, яка подається централізовано, відповідає нормам і залежить від якості води в джерелах водопостачання, ефективності її очищення та знезараження, санітарно-технічного стану споруд та водопровідних мереж.

У 2021 році незначні відхилення показників якості питної води виявлено по: Ватутінське КВП «Водоканал» (по вмісту заліза, амоній-іон, кольоровості незначне перевищення норми), КП «ВодГео» (по вмісту загального заліза, каламутності, кольоровості незначне перевищення норми), КП «ВУЖКГ» смт Чорнобай (по вмісту заліза, кальцію, аміаку незначне перевищення норми).

У каналізаційних стоках перевищено вміст нітратів в міських мережах водовідведення: м. Христинівка, м. Чигирин, м. Тальне, м. Умань, м. Золотоноша, м. Кам'янка, м. Катеринопіль, смт Чорнобай.

Підприємства водопостачання та водовідведення області слідкують за показниками проб води та підтримують в межах норми запаси реагентів і реактивів для її знезараження.

За рахунок бюджетних коштів у 2021 році було проведено:

- ✓ експертизу кошторисної частини проекту «Капітальний ремонт водопровідних мереж м.Звенигородка Черкаської області» на суму 11, 419 тис. грн та виділено 27,08 тис. грн на коригування проекту по об'єкту «Капітальний ремонт водопровідних мереж м. Звенигородка Черкаської області» (коригування), який склав - 36 514,869 тис. грн; наразі використано - 8 864,097 тис. грн; залишкова вартість - 27 650,772 тис. грн;
- ✓ перегляд розрахунку нормативів питного водопостачання для населення м.Звенигородка вартістю 30,00 тис. грн;

- ✓ розпочато розроблення ПКД «Нове будівництво очисних споруд в місті Звенигородка Черкаської області» на загальну вартість - 915,642 тис. грн.

За рахунок бюджетних коштів завершений ремонт напірного каналізаційного колектора ГКНС на суму 73,573 тис. грн.

За рахунок коштів КП «Комунальник-М» Маньківської територіально громади Уманського району виготовлено технічну документацію та проведено грошову оцінку земельних ділянок комунальної власності для загального користування (під розміщення 5 свердловин) в адміністративних межах Маньківської територіальної громади. Проведено капітальний ремонт каналізаційно-насосної станції за рахунок коштів державного бюджету проведено поточний ремонт водонапірної башти, замінено частково труби водопостачання. Проведено ремонт засувки системи водопостачання. Проведено очистку та ремонт колодязів системи водопостачання та водовідведення, бетонування та заливка люків. Здійснено поточний ремонт насосних станцій системи водопостачання. Проведено очистку вигребу насосної фекальної станції, встановлено фільтр (решітку) на збірному колодязі системи водовідведення.

Варто зазначити, що порівняно з 2020 роком зменшилися обсяги фінансування водопровідно-каналізаційної сфери з державного бюджету, тому масштабні проекти не реалізовувалися, а ремонтні роботи систем водопровідно-каналізаційного господарства проводилися за рахунок місцевого бюджету та коштів підприємств.

За інформацією Головного управління Держпродспоживслужби в Черкаській області, спалахів інфекційних захворювань населення області, пов'язаних із використанням питної води з централізованих джерел водопостачання, у 2021 році не реєструвалося.

5.24 Чернівецька область

Чернівецькою обласною державною адміністрацією (Чернівецькою обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 63,273 млн. м³ води, що на 3,715 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 31,708 (менше на 17,369) млн. м³, зокрема на господарсько-питні потреби - 8,415 (менше на 14,365) млн. м³, на виробничі - 21,717 (менше на 3,639) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано – 4,314 (менше на 1,701) млн. м³ води (табл. 5.24.1, рис. 5.24.1).

Таблиця 5.24.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	66,988	63,273	-3,715
	<i>поверхневої</i>	60,970	56,185	-4,785
	<i>підземної</i>	6,019	7,088	+1,069
2	Використання води, млн. м³			
	всього	49,077	31,708	-17,369
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	22,78	8,415	-14,365
	<i>на виробничі потреби</i>	25,356	21,717	-3,639
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,345	0,266	-0,079
	<i>на зрошення</i>	0,141	0,754	+0,613
	<i>на інші потреби</i>	0,455	0,557	+0,102
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	6,015	4,314	-1,701
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	4,86	-	-
	<i>на виробничі потреби</i>	0,81	-	-
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,340	-	-
	<i>на зрошення</i>	0,005	-	-
	<i>на інші потреби</i>	-	-	-

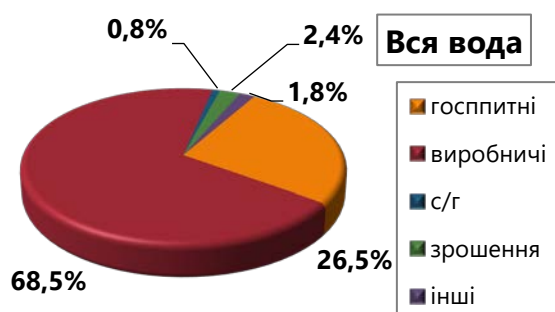

Рис. 5.24.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання Чернівецької області використовується вода з поверхневих джерел - ріки Прут, Сірет та Дністер, а також підземні води.

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році, відповідно до наданої інформації, забезпеченість населених пунктів області була такою (табл. 5.24.2):

▪ **централізоване водопостачання** - 10 міст (90,9 %), 7 смт (87,5 %), 16 сіл (4,0 %). Централізоване водопостачання було відсутнє у м. Вашківці, у смт Красноільськ та у 382 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - 9 міст (81,8 %), 7 смт (87,5 %), 10 сіл забезпечено *локальним водовідведенням*. Централізоване водовідведення було відсутнє у 2 містах (Вашківці, Герца), у смт Красноільськ та у всіх 398 селах.

Таблиця 5.24.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	11	10	9
<i>смт</i>	8	7	7
<i>села</i>	398	16	-
Разом	417	33	16

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.24.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 272,4 тис. осіб (70,2 %), у смт - 34,3 тис. осіб (70,4 %), у селах - 17,2 тис. осіб (3,7 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 251,4 тис. осіб (64,7 %), у смт - 15,1 тис. осіб (31 %).

Таблиця 5.24.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	388,3	272,4	251,4
<i>смт</i>	48,7	34,3	15,1
<i>села</i>	459,5	17,2	-
Разом	896,5	323,9	266,5

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

➤ цілодобове водопостачання - 99,3 % населених пунктів та 96,4 % (менше на 0,7 %) населення;

➤ питоме водоспоживання на 1 людину не змінилось: у містах - 180; у смт - 135; у сільських населених пунктах - 65 л/добу;

➤ кількість вуличних колективних установок - 59 (менше на 5); відсоток населення, що споживає з них воду - 0,19 % (менше на 0,01 %).

Протягом 2021 року подача питної води з систем централізованого водопостачання здійснювалась за графіком у наступних населених пунктах: м. Герца - 3 години на добу (у 2020 р. - 3 год/добу); м. Сторожинець - 14 годин на добу (у 2020 р. - 11,5 год/добу).

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 37, з них поверхневих - 5; кількість свердловин дорівнювала - 280. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 31,3 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.24.2):

- ✓ піднято води - 27,89 млн. м³;
- ✓ очищено - 16,40 млн. м³ або 58,8 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 22,80 млн. м³ або 81,7 %;
- ✓ реалізовано - 10,25 млн. м³ або 36,8 %;
- ✓ знезаражено - 27,89 млн. м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 17,64 млн. м³ або 63,2 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 27,46 млн. м³ або 98,5 % від загального обсягу; смт - 0,31 млн. м³ або 1,1 %; сільські населені пункти - 0,12 млн. м³ або 0,4 %.

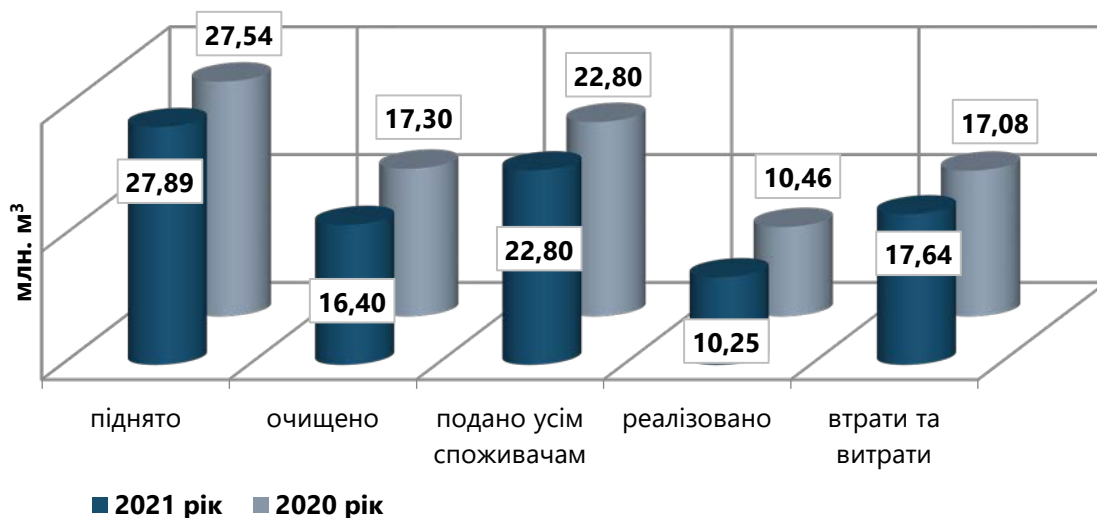

Рис. 5.24.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 28,34; за категорією «населення» - 21,10 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 67 (фактична потужність - 201,6 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 109 одиниць, з них заміни потребували 30 або 27,5% насосів, було замінено протягом року - 3 або 10 % від потреби (рис. 5.24.3).

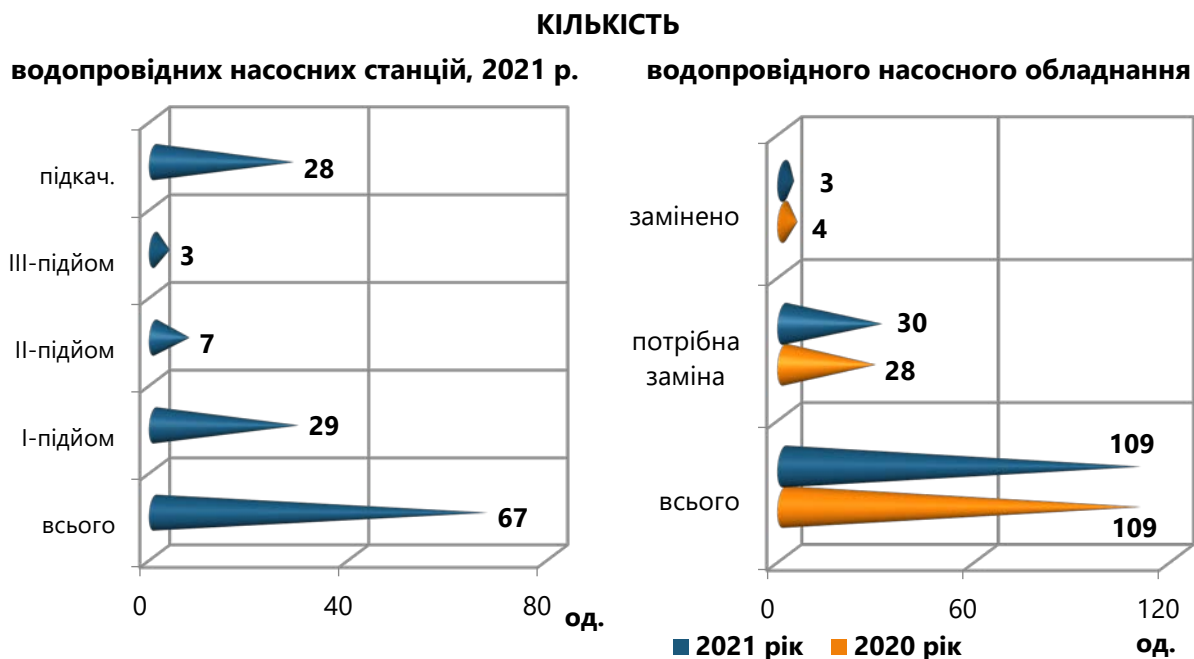

Рис. 5.24.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила - 941,8 км, з них ветхих та аварійних - 251,2 км або 26,7%; протягом року було замінено 23,36 км або 9,3 % від потреби (рис. 5.24.4). Показник аварійності мереж залишився на рівні минулого року - 4,16 аварій на 1 км мережі.

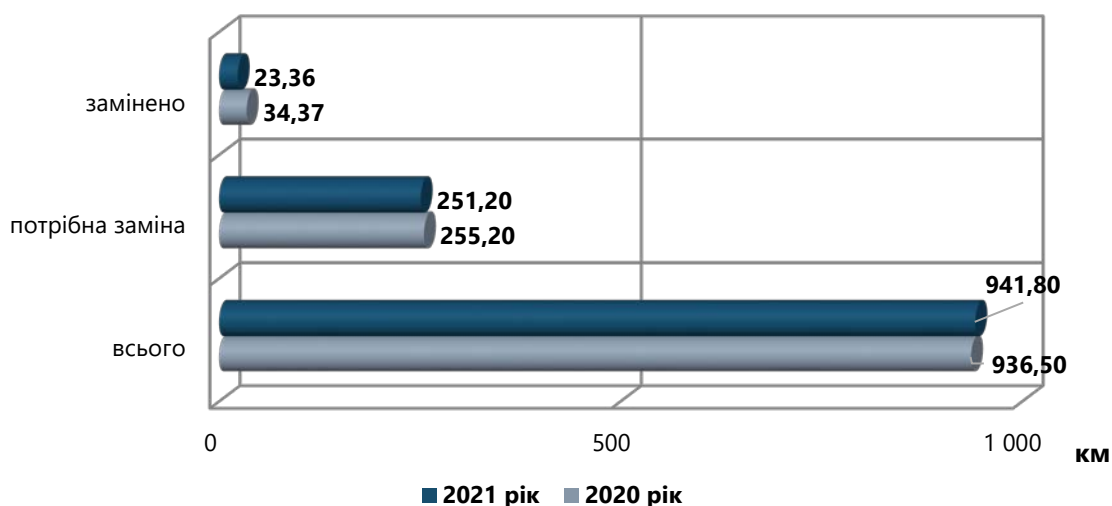

Рис. 5.24.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 24 з сумарним об'ємом - 101,2 тис. м³; водонапірні башти - 28 з сумарним об'ємом - 14,7 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 3,06 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився з 17,7 до 17,9 %; квартир - з 88,6 до 90,8 %.

Системи централізованого водовідведення

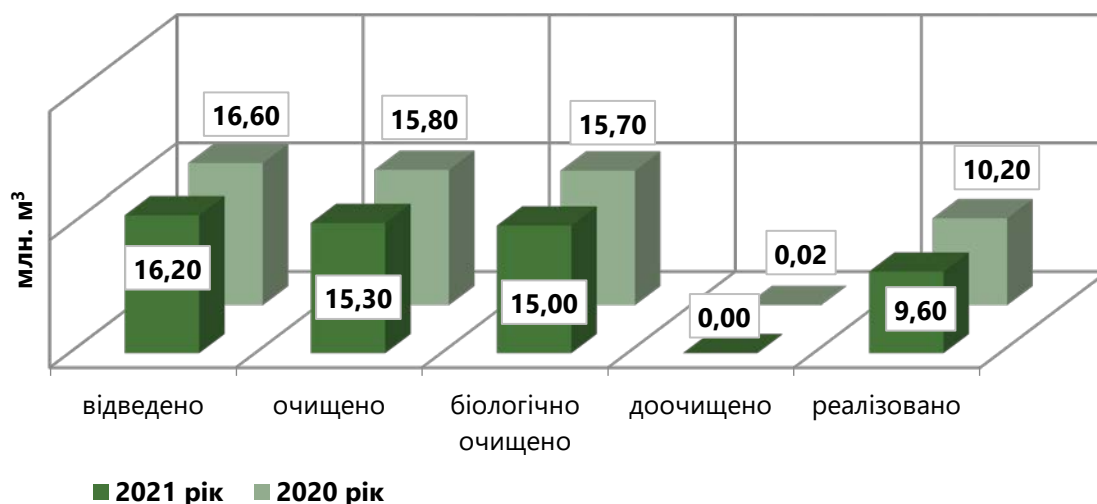
У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину залишилось на рівні минулого року: у містах - 170; у смт - 130; у сільських населених пунктах - 60 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.24.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 9,6 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 16,2 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 15,3 млн. м³ або 94,4 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 15,0 млн. м³ або 92,6 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 16,0 млн. м³ або 98,8 % від їх загальної кількості; у смт - 0,2 млн. м³ або 1,2 %.

Рис. 5.24.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

➤ 31 НС (загальна фактична потужність - 55,2 млн. м³/рік); 69 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 16 або 23,2 % насосів, заміна насосів не проводилась;

➤ 26 очисних споруд (загальна фактична потужність - 36,0 млн. м³/рік), з них 6 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.24.6).

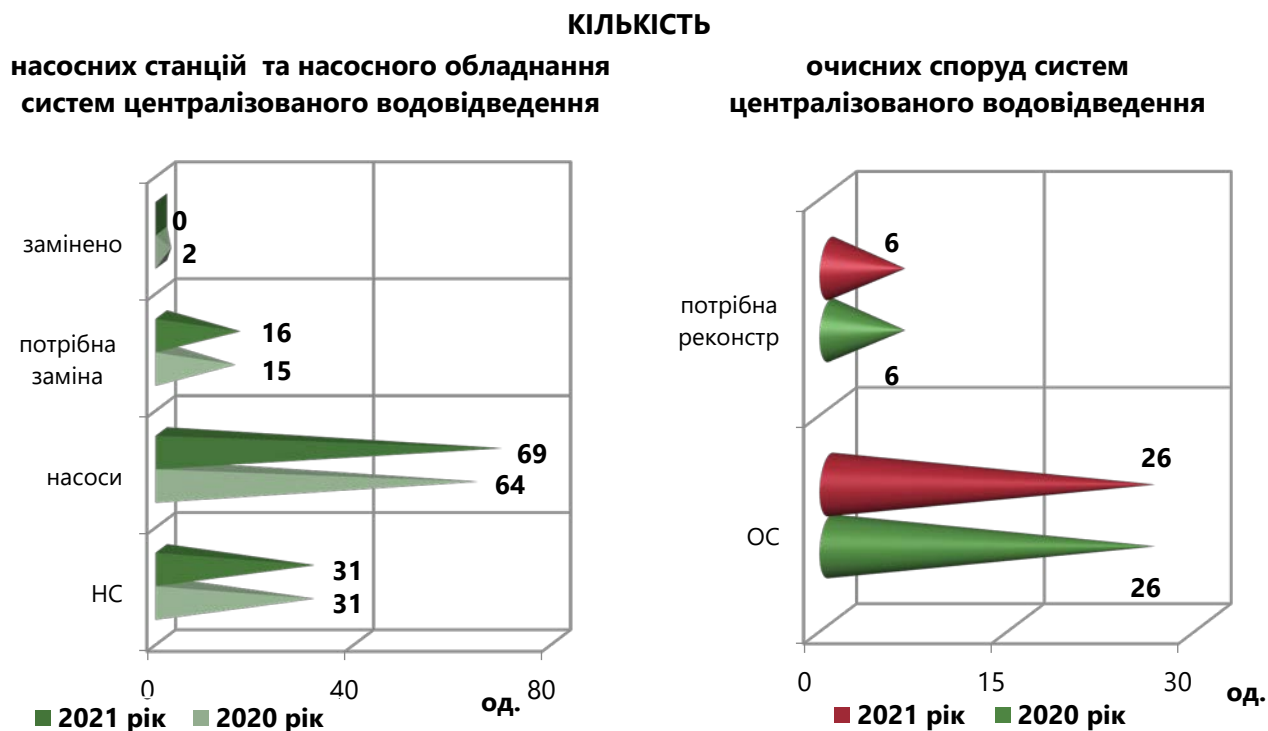

Рис. 5.24.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 580,5 км, з них ветхих та аварійних - 187,4 км або 32,3 %; протягом року було замінено 6,7 км або 3,6 % від потреби (рис. 5.24.7). Показник аварійності мереж залишився на рівні минулого року - 3,4 аварії на 1 км мережі.

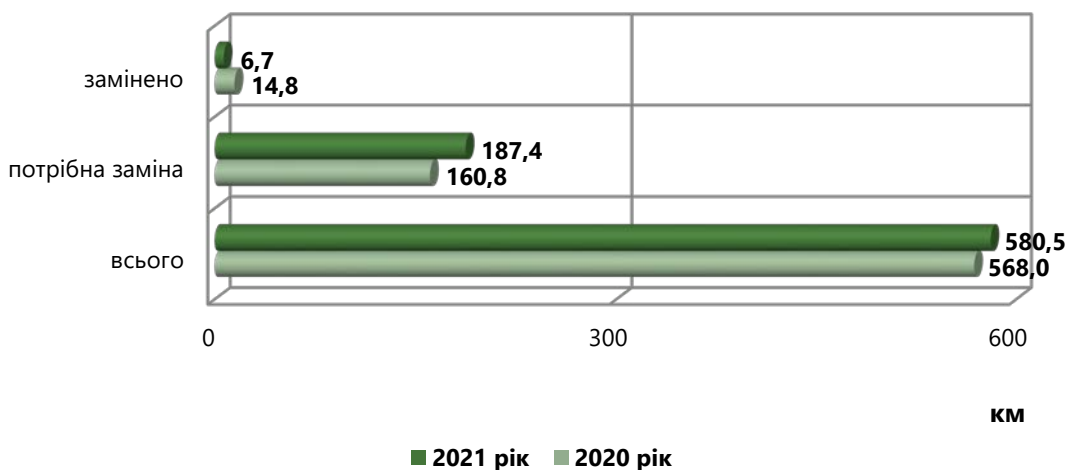

Рис. 5.24.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

- ▶ у системах водопостачання знизились з 31,07 до 30,53 млн. кВт·год/рік; питомі витрати зросли - з 1 128,0 до 1 338,0 кВт год/1000 м³ води;

► у системах водовідведення зросли з 6,54 до 6,69 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 393,5 до 413,2 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась - з 28 793,8 до 29 398,1 тис. грн.; в системах водовідведення - з 6 604,8 до 6 637,5 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	7,14	11,98	7,188	8,652
максимальні	36,00	53,37	38,00	42,41
<i>для населення</i>				
мінімальні	5,80	11,70	7,188	8,652
максимальні	27,00	47,56	23,02	33,62
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	8,40	11,52	6,43	7,64
максимальна	50,07	66,98	34,13	35,95
середня	17,81	20,89	7,63	8,854
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	59,0	58,3	90,2	93,4
<i>для населення</i>	64,4	63,4	86,3	89,5

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 22 підприємства (у 2020 р. - 20 підприємств), в тому числі 1 спеціалізоване комунальне, 20 багатогалузевих комунальних, 1 міжрайонне. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 21 підприємство; до державної - 1.

Базове підприємство області - **КП «Чернівціводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Чернівці-водоканал»		КП «Хотинтепло-мережа Хотинської міської ради»		ДКП Управління «Тепловодоканал» м.Новодністровськ	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн. м³/рік						
<i>піднято</i>	25,7	26,1	0,332	0,279	0,370	0,414
<i>очищено</i>	16,9	16,1	0,304	0,256	0	0
<i>подано усім споживачам</i>	20,8	20,8	0,304	0,256	0,370	0,414
<i>реалізовано</i>	9,1	0,9	0,232	0,194	0,281	0,315
<i>втрати та витрати</i>	11,7	12,0	0,071	0,062	0,089	0,099

Показники	КП «Чернівці-водоканал»		КП «Хотинтепло-мережа Хотинської міської ради»		ДКП Управління «Тепловодоканал» м.Новодністровськ	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	429,9	430,7	74,0	79,0	13,5	19,0
<i>ветхі та аварійні</i>	136,6	136,2	12,7	4,9	6,7	6,8
<i>замінено</i>	2,4	2,6	0	7,8	0	0
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	28,266	27,749	0,693	0,568	0,639	0,665
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	27 622*	27 251,6	0	254,4	211,3	1 315,1
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн. м³/рік						
<i>реалізовано</i>	8,7	8,8	0,08	0,08	0,25	0,49
<i>відведено</i>	15,6	15,4	0,08	0,08	0,25	0,49
<i>очищено</i>	14,8	14,8	0,08	0,08	0,25	0,49
<i>біологічно очищено</i>	14,8	14,6	0,08	0,08	0,25	0,49
<i>доочищено</i>	0	0	0	0	0	0
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	303,8	303,8	13,4	13,4	16,1	16,1
<i>ветхі та аварійні</i>	107,9	107,9	0,5	0,5	0	0
<i>замінено</i>	0,9	0	0	0	0	0
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	6,095	6,11	0,001	0,001	0,251	0,257
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	27 622*	6 096,0	0	0	83,5	511,4

* загальна заборгованість у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, без ПДВ

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	3,0	-
2.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	-	1,2
3.	Розвиток виробничо-експлуатаційних баз	0,2	0,4
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		3,2	1,6

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП КП «Чернівціводоканал» у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 8,4 млн. грн. (9,3 млн. грн. у 2020 р.), для систем водовідведення - 5,3 млн. грн. (3,8 млн. грн. у 2020 р.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	7,9	0,4
	<i>бактеріологічні показники</i>	9,4	2,1
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	8,2	0,5
	<i>бактеріологічні показники</i>	10,2	2,3
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	20,9	7,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	23,3	11,4
Системи питного водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	2,0	1,7
	<i>бактеріологічні показники</i>	3,5	3,5
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	1,0	1,8
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,4	3,6
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	0	0
	<i>бактеріологічні показники</i>	8,6	1,8

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області: у м. Вижниця, м. Герца, м. Сокиряни, смт Берегомет - за мікробіологічними показниками; м. Чернівці, смт Кельменці - за фізико-хімічними та мікробіологічними.

Охорона природних водойм

Таблиця 5.24.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	41,141	38,246
нормативно чистих без очищення	21,659	21,990
нормативно очищених	17,786	14,964
недостатньо очищених	0,586	0,463
неочищених	1,111	0,829
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	16,6	16,2
нормативно чистих без очищення	0	0
нормативно очищених	15,4	15,1
недостатньо очищених	1,1	0,3
неочищених	0,3	0,8

Таблиця 5.24.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, %	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	1,9	0
<i>за мікробіологічними показниками</i>	2,4	5,7
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	3,3	2,1
<i>за мікробіологічними показниками</i>	18,3	7,2

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Стан окремих водопровідних мереж та споруд не відповідає сучасним технічним умовам. Зокрема, 32,8% насосно-силового обладнання водопровідних насосних станцій та очисних споруд працює з повним амортизаційним зношенням, що негативно впливає на якість питної води, призводить до погіршення рівня наданих споживачам послуг з централізованого водопостачання.

Для соціально-економічного розвитку водопровідного господарства суттєве значення має впровадження інвестиційного проєкту «Реконструкція систем водопостачання у м. Чернівці» для проєкту муніципального водного господарства м. Чернівці, 1 стадія, сума кредитування складає 17 млн євро (далі - Проєкт), яким передбачено заміну 25% аварійних водопровідних мереж та 15% мереж централізованого водовідведення в м. Чернівці. Вибірку коштів розпочато 29.09.2021.

Метою Проєкту є підняття рівня надійності, ефективності і якості видобування, підготовки якості води питної та транспортування її споживачам шляхом реконструкції існуючої системи видобутку, подачі і розподілу води, повна очистка стічних вод.

У 2021 році розпочато будівництва фабрики гіпохлориту натрію марки «А» на ВОС «Вікно», підрядній організації перераховано авансовий платіж у розмірі 292 506,46 євро.

Через відсутність фінансування основні завдання та заходи соціально-економічного розвитку на 2021 рік у розрізі водопровідно-каналізаційного господарства виконано не в повному обсязі. Разом з тим, Магальянська територіальна громада приєдналась до централізованого водопостачання, побудовано 2,7 км водопровідних мереж на загальну суму 3 млн грн. В області відремонтовано та замінено 23,36 км аварійних водопровідних мереж, підготовлено до зимового періоду 14 водопровідних насосних станцій, 1 водопровідна очисна споруда та 25 свердловин.

Для забезпечення технологічного обліку води активізовано процес оснащення комунальних підприємств водопровідно-каналізаційного господарства відповідними засобами обліку фактичного відпуску води в мережу. З необхідних 36 засобів обліку води в місцях її відпуску в мережу на комунальних підприємствах централізованого водопостачання встановлено 36 од. Кількість наявних приладів технологічного обліку стічних вод складає 6 од. (66,7%), при потребі 9 од.

Проблемним для області залишається стан каналізаційного господарства. Кожна п'ята насосна станція систем централізованого водовідведення та третина насосних агрегатів відпрацювали нормативний строк експлуатації, 38% каналізаційних колекторів та мереж експлуатуються понад 40 років. Із 15 очисних споруд централізованого водовідведення комунальної власності: 3 (20%) - знаходяться у доброму стані, а саме: у

містах Вижниця, Кіцмань, та смт Кельменці, 5 (33,3%) - у задовільному стані, а саме: у містах Чернівці, Новодністровськ, Сокиряни, смт Путила та Неполоківці, 7 (46,6%) - у незадовільному стані, а саме: у містах Сторожинець, Новоселиця, Хотин, Заставна та в смт Глибока, Берегомет, Кострижівка. Особливо критична ситуація склалася у містах Сторожинець, Заставна та смт Кострижівка, де стічні води без повної очистки скидаються в річки та водойми, що викликає забруднення навколишнього природного середовища.

Основною причиною, пов'язаною із незадовільним станом очисних споруд централізованого водовідведення, і як наслідок, скид понаднормових забруднюючих речовин в акваторії річок та водойми області є недостатнє фінансування за останні роки будівництва та реконструкції систем водовідведення.

З метою покращення екологічного стану на території області у 2021 році в області відремонтовано та замінено 6,7 км аварійних мереж централізованого водовідведення.

Басейнове управління водних ресурсів річок Прут та Сірет, Новодністровське регіональне управління водних ресурсів експлуатації Дністровських водосховищ забезпечують контроль якості поверхневих вод у басейнах річок Дністер, Прут, Сірет та у Новодністровському водосховищі у місцях їх інтенсивного використання, скидів стічних вод та прикордонних ділянках за загально-санітарними, специфічними та радіологічними показниками.

Державною установою «Чернівецький обласний лабораторний центр контролю та профілактики хвороб Міністерства охорони здоров'я України», його районними структурними підрозділами та лабораторіями підприємств водопровідно-каналізаційного господарства здійснюється постійний контроль за якістю питної води відповідно до Державних санітарних норм та правил 2.2.4-171-10. Усього в межах Чернівецької області здійснюється нагляд в 55 створах постійного спостереження, в тому числі на водоймах I категорії водокористування (водойми для господарсько-питного водопостачання) встановлено 11 створів, на водоймах II категорії (рекреаційні водойми) - 44.

Управлінням щоквартально здійснюється моніторинг якості питної води централізованих систем водопостачання, стічних вод мереж та очисних споруд систем централізованого водовідведення, про що надається інформація Міністерству розвитку громад та територій України.

В області створено нормативні запаси знезаражуючих засобів і реагентів для очищення та знезараження питної води.

5.25 Чернігівська область

Чернігівською обласною державною адміністрацією (Чернігівською обласною військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел області було відібрано 102,2 млн. м³ води, що на 4,7 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 91,44 (менше на 3,13) млн. м³, в тому числі на господарсько-питні потреби- 24,76 (менше на 1,03) млн. м³, на виробничі - 62,61 (менше на 1,732) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 31,97 (менше на 1,01) млн. м³ води, в тому числі на господарсько-питні потреби - 24,764 (менше на 1,026) млн. м³ (табл. 5.25.1, рис. 5.25.1).

Таблиця 5.25.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн. м³			
	всього	106,9	102,2	-4,7
	<i>поверхневої</i>	64,99	60,26	-4,73
	<i>підземної</i>	41,95	41,94	-0,01
2	Використання води, млн. м³			
	всього	94,57	91,44	-3,13
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	25,79	24,76	-1,03
	<i>на виробничі потреби</i>	64,342	62,61	-1,732
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	3,467	3,376	-0,091
	<i>на зрошення</i>	0,654	0,390	-0,264
3	Використання підземних вод, млн. м³			
	всього	32,98	31,97	-1,01
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	25,79	24,764	-1,026
	<i>на виробничі потреби</i>	3,371	3,396	+0,025
	<i>на сільськогосподарські потреби</i>	3,437	3,366	-0,071
	<i>на зрошення</i>	0,073	0,148	+0,075
	<i>на інші потреби</i>	0,309	0,296	-0,013

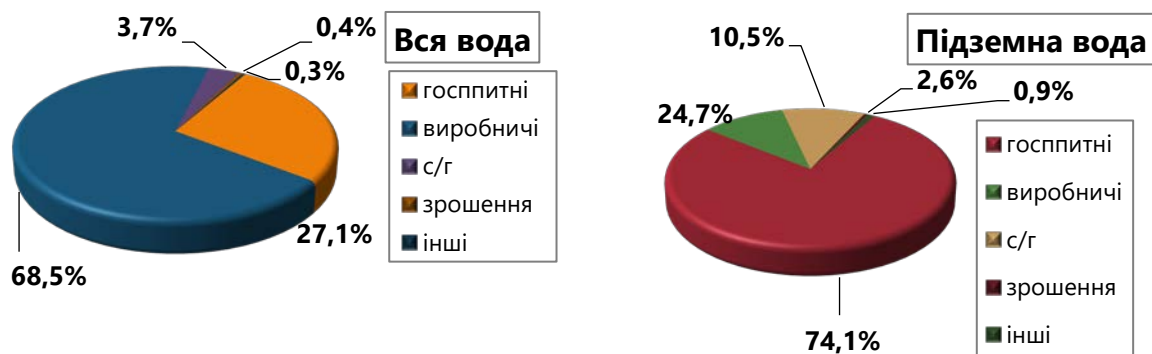

Рис. 5.25.1. Використання води на різні потреби у 2021 р.

Для питного водопостачання області використовується вода з підземних водозаборів.

На території області відсутні населені пункти, які перебувають у маловодній місцевості, відповідно до наданої інформації.

Забезпеченість населених пунктів та населення системами централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році забезпеченість населених пунктів області, згідно до наданої інформації, залишилась на рівні 2020 р., та була такою (табл. 5.25.2):

▪ **централізоване водопостачання** - усі 16 міст, 28 смт (96,6 %), 194 села (13,3 %).
Централізоване водопостачання було відсутнє у смт Радуль та у 1 270 селах;

▪ **централізоване водовідведення** - 15 міст (93,8 %), 15 смт (51,7 %), 11 сіл (0,8%).
Централізоване водовідведення було відсутнє у м. Батурин, у 14 смт (Березна, Дігтярі, Дмитрівка, Добрянкa, Линовиця, Лосинівка, Мала Дівиця, Михайло-Коцюбинське, Олишівка, Понорниця, Радуль, Седнів, Срібне, Холми) та у 1 453 селах.

Таблиця 5.25.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	16	16	15
<i>смт</i>	29	28	15
<i>села</i>	1 464	194	11
Разом	1 509	238	41

Населення області було охоплено послугами таким чином (табл. 5.6.3):

✓ **централізованим водопостачанням**: у містах - 460,6 тис. осіб (86,3 %), у смт - 38,1 тис. осіб (38,3 %), у селах - 41,2 тис. осіб (12,6 %);

✓ **централізованим водовідведенням**: у містах - 345,4 тис. осіб (64,7 %), у смт - 24,7 тис. осіб (24,8 %), у селах - 7,4 тис. осіб (2,3 %).

Таблиця 5.25.3

Категорія населених пунктів	Чисельність населення, тис. осіб	Чисельність населення (тис. осіб), охопленого послугами:	
		централізованого водопостачання	централізованого водовідведення
<i>міста</i>	533,7	460,6	345,4
<i>смт</i>	99,6	38,1	24,7
<i>села</i>	326,0	41,2	7,4
Разом	959,3	539,9	377,5

Системи централізованого питного водопостачання

У 2021 році загальні показники водопостачання області були наступними:

➤ цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та 100 % населення;

- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 68,8; у смт - 64,7; у сільських населених пунктах - 62,0 л/добу - збільшилось порівняно з 2020 р.;
- кількість вуличних колективних установок - 850 (менше на 9);
- кількість колодязів - 775, відсоток населення, що споживає з них воду - 1,4 %.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів в області становила 230; кількість свердловин - 712. Потреба у додатковій потужності водозаборів - 5,57 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.25.2):

- ✓ піднято води - 27,2 млн. м³;
- ✓ очищено - 13,0 млн. м³ або 47,8 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 27,2 млн. м³ або 100 %;
- ✓ реалізовано - 22,1 млн. м³ або 81,3 %;
- ✓ знезараження - відсутнє;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 5,1 млн. м³ або 18,8 %.

За населеними пунктами обсяги піднятої води становили: міста - 25,9 млн. м³ або 95,2 % від загального обсягу; смт - 1,3 млн. м³ або 4,7 %.

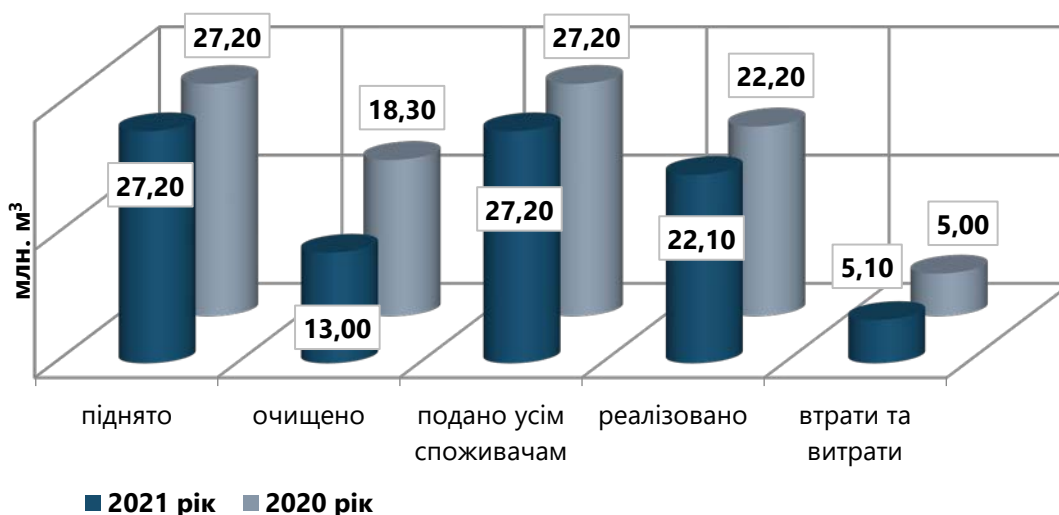

Рис. 5.25.2. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води становила: за категорією «усі споживачі» - 74,2; за категорією «населення» - 58,7 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 777 (фактична потужність - 41,75 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 797 одиниць, з них заміни потребували 25 або 3,1 % насосів, було замінено протягом року - 17 або 68 % від потреби (рис. 5.25.3).

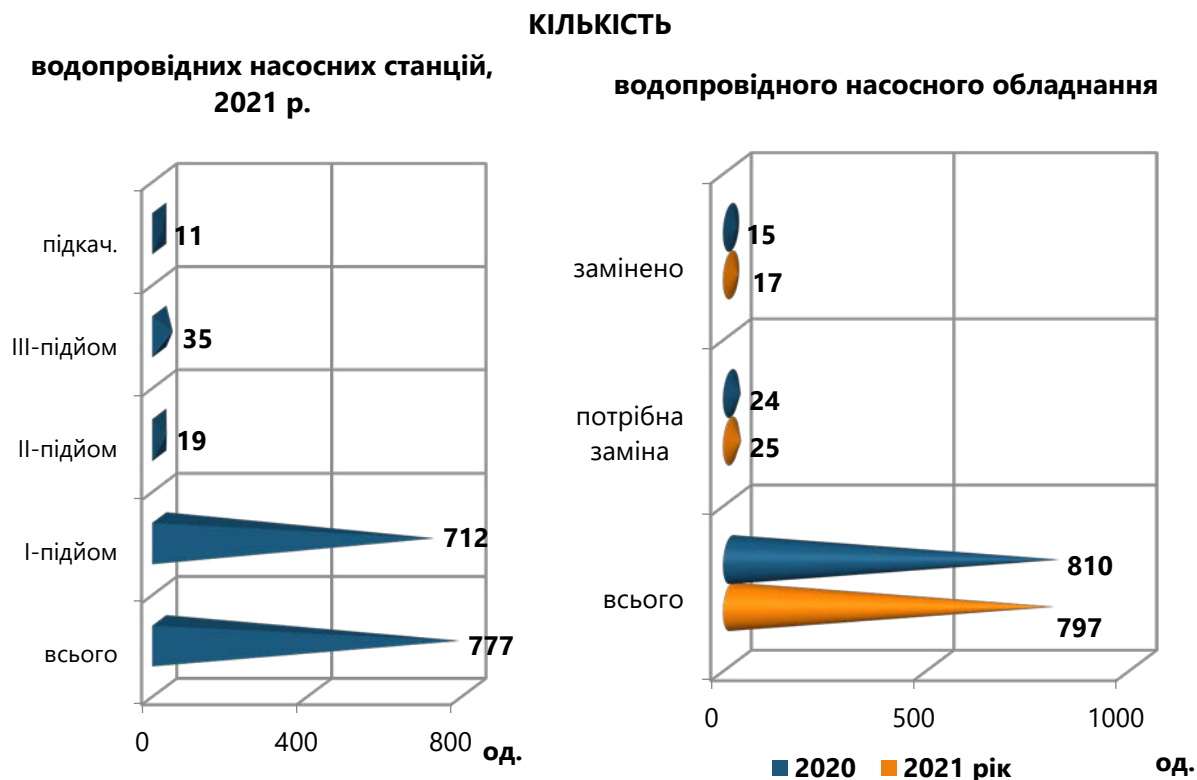

Рис. 5.25.3

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 2 193,5 км, з них ветхих та аварійних - 927,3 км або 42,3 %; протягом року було замінено 6,0 км або 0,6 % від потреби (рис. 5.25.4). Показник аварійності мереж знизився з 0,7 до 0,64 аварій на 1 км мережі.

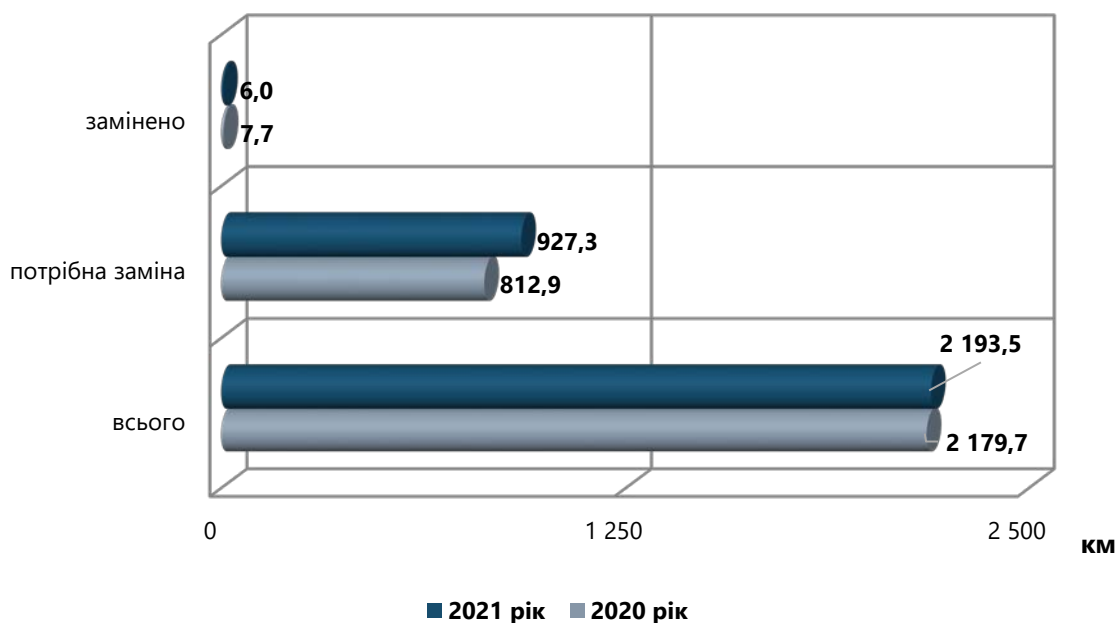

Рис. 5.25.4. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води в цілому по області налічували: резервуари чистої води - 30; водонапірні башти - 34 з сумарним об'ємом - 4,65 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року не змінився - 26,4 %; квартир - збільшився з 83,9 до 84,1 %.

Системи централізованого водовідведення

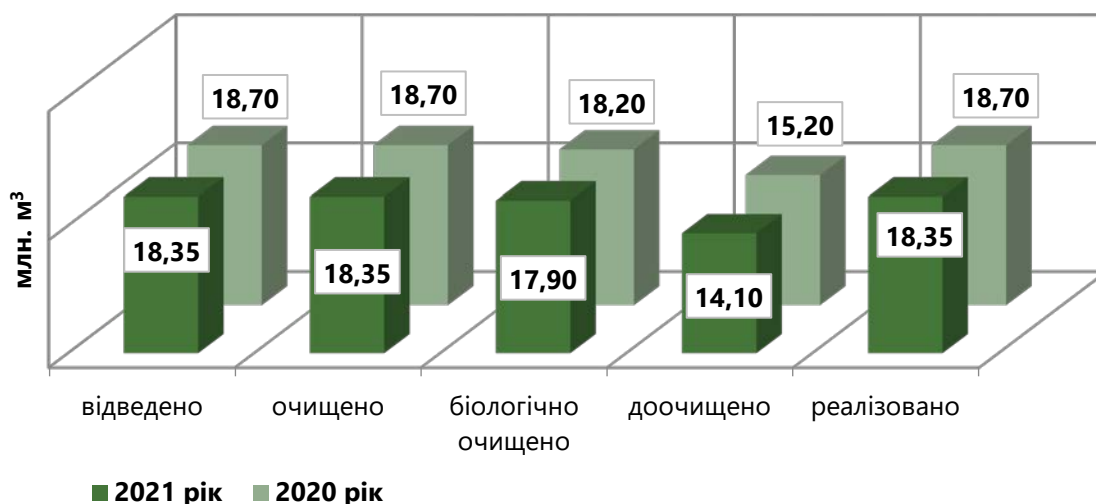
У 2021 році загальні показники водовідведення області були наступними:

➤ питоме водовідведення на 1 людину збільшилось порівняно з 2020 р.: у містах - 62,8; у смт - 61,0; у сільських населених пунктах - 53,2 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах централізованого водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.25.5):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 18,35 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 18,35 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 18,35 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 17,90 млн. м³ або 97,5 %.
- ❖ пройшло доочищення - 14,10 млн. м³ або 76,8 %.

Найбільші обсяги стоків було відведено у містах - 18,1 млн. м³ або 98,6 % від їх загальної кількості; у смт - 0,25 млн. м³ або 1,4 %.

Рис. 5.25.5. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались:

➤ 96 НС (загальна фактична потужність - 24,4 млн. м³/рік); 208 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 36 або 17,3 % насосів, було замінено протягом року 10 або 27,8 % від потреби;

➤ 19 очисних споруд (загальна фактична потужність - 18,35 млн. м³/рік), з них 13 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась (рис. 5.25.6).

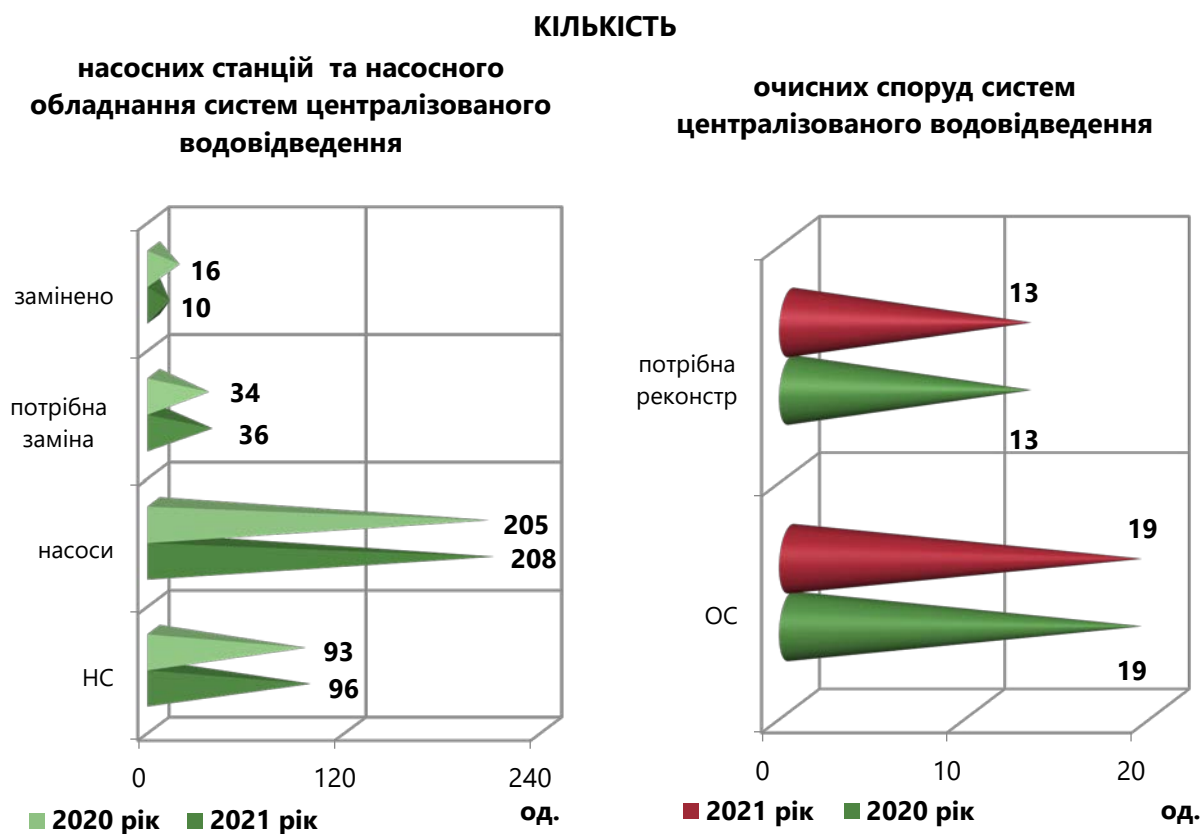

Рис. 5.25.6

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались: загальна протяжність - 793,3 км, з них ветхих та аварійних - 371,9 км або 46,9 %; протягом року було замінено 0,9 км або 0,2 % від потреби (рис. 5.25.7). Показник аварійності мереж зменшився з 0,2 до 0,16 аварій на 1 км мережі.

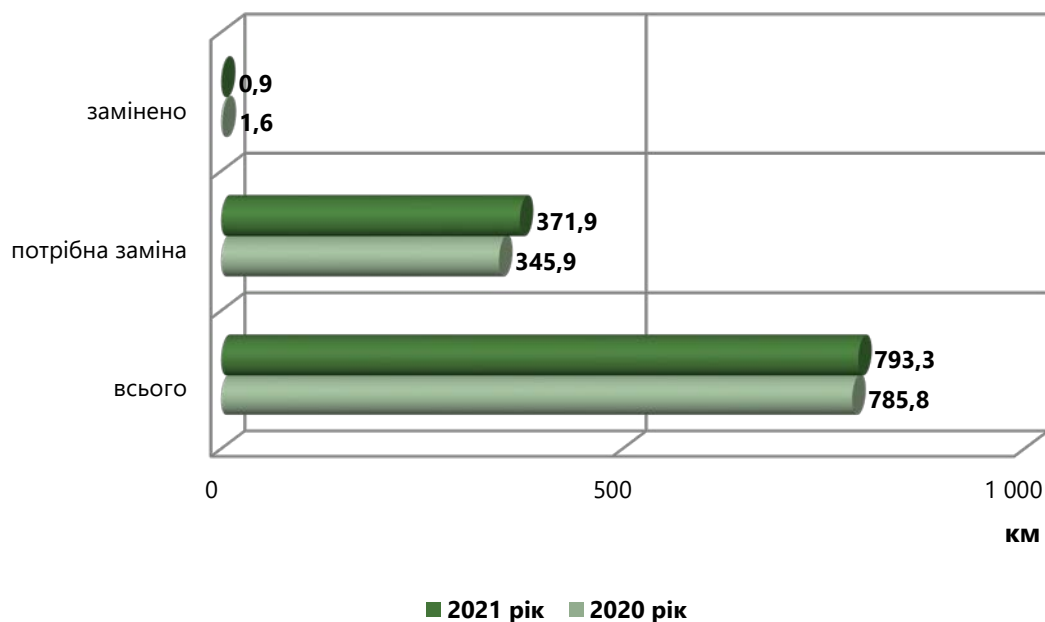

Рис. 5.25.7. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

▶ **у системах водопостачання** знизились з 16,9 до 16,94 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 621,3 до 602,9 кВт год/1000 м³ води;

▶ **у системах водовідведення** знизились з 12,8 до 12,7 млн. кВт-год/рік; питомі витрати зросли з 684,5 до 692,1 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах водопостачання збільшилась з 2 666,2 до 6 125,4 тис. грн.; в системах водовідведення - з 2 543,8 до 5 939,3 тис. грн.

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для промисловості</i>				
мінімальні	10,01	10,01	14,076	15,35
максимальні	30,76	32,27	63,888	68,80
<i>для населення</i>				
мінімальні	10,01	10,01	14,076	15,35
максимальні	30,76	32,27	63,888	68,50
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	7,663	9,542	7,951	10,091
максимальна	25,936	29,696	58,471	69,108
середня	9,933	12,392	11,331	13,469
Відшкодування вартості послуг, %				
<i>для промисловості</i>	96,5	95,4	100,0	99,8
<i>для населення</i>	98,2	95,4	96,3	99,8

Підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в області надає 23 підприємства (у 2020 р. - 23 підприємства), в тому числі 8 спеціалізованих комунальних, 15 багатогалузевих комунальних. До комунальної форми власності у 2021 р. належало 20 підприємств; до іншої - 3.

Базове підприємство області - **КП «Чернігівводоканал»**.

Виробничі показники найбільших підприємств області

Показники	КП «Чернігів-водоканал»		КП «Ніжинське УВКГ»		КП «Прилуки тепло-водопостачання»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
ВОДОПОСТАЧАННЯ						
Обсяги води, млн. м³/рік						
<i>піднято</i>	16,10	16,07	2,8	2,9	3,12	3,08

Показники	КП «Чернігів-водоканал»		КП «Ніжинське УВКГ»		КП «Прилуки тепло-водопостачання»	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
<i>очищено</i>	0,29	0,29	-	-	-	-
<i>подано усім споживачам</i>	16,04	15,97	2,8	2,9	3,11	3,07
<i>реалізовано</i>	14,29	13,78	2,1	2,1	2,20	2,18
<i>втрати та витрати</i>	1,75	2,29	0,7	0,8	0,91	0,9
Водопровідні мережі, км						
<i>всього</i>	559,7	560,1	274,5	274,5	198,6	198,6
<i>ветхі та аварійні</i>	257,52	257,52	133,6	134,9	76,6	76,6
<i>замінено</i>	0,96	0,84	0,29	0,46	0,1	0,5
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	8,62	8,85	2,11	2,05	2,29	2,19
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	1 602,0	3 825,0	291,1	707,7	577,9	1 075,74
ВОДОВІДВЕДЕННЯ						
Обсяги стоків, млн. м³/рік						
<i>реалізовано</i>	14,39	14,14	1,7	1,75	1,31	1,29
<i>відведено</i>	14,39	14,14	1,7	1,75	1,31	1,29
<i>очищено</i>	14,39	14,14	1,7	1,75	1,31	1,29
<i>біологічно очищено</i>	14,39	14,14	1,7	1,75	0,97	0,95
<i>доочищено</i>	14,39	14,14	-	-	-	-
Мережі централізованого водовідведення, км						
<i>всього</i>	341,19	346,36	76,2	76,2	122,7	122,7
<i>ветхі та аварійні</i>	162,42	162,42	52,8	53,1	49,2	49,2
<i>замінено</i>	0,196	0,254	0,049	0,204	0,02	-
Витрати електроенергії, млн. кВт·год/рік	7,46	8,28	1,47	1,50	1,789	1,759
Заборгованість за електроенергію, тис. грн.	1 851,0	4 491,0	203,1	518,9	402,0	717,16

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Будівництво нових об'єктів	14,84	4,2
2.	Реконструкція і модернізація об'єктів	26,62	-
3.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	-	39,21
4.	Науково-технічне і методичне забезпечення	-	3,97
5.	Впровадження пілотних проектів	1,12	-
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		42,58	47,4

Загальна вартість здійснених заходів ліцензіатом НКРЕКП - КП «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради в рамках інвестиційної програми у 2021 р. складала: для систем водопостачання - 8,8 млн. грн. (у 2020 р. – 11,1 млн. грн.), для систем водовідведення - 13,5 млн. грн. (у 2020 р. – 9,07 млн. грн.).

Якість води джерел та систем питного водопостачання

№	Проби води, які не відповідали нормативам	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
Джерела водопостачання			
1	усі джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	27,2	27,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,8	4,8
2	підземні джерела централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	27,2	27,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	2,8	4,8
3	джерела децентралізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	28,3	28,2
	<i>бактеріологічні показники</i>	19,1	23,2
Системи водопостачання			
4	системи централізованого водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	17,0	14,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,2	4,9
5	водопровідні мережі:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	14,4	10,9
	<i>бактеріологічні показники</i>	4,5	4,9
6	сільські системи водопостачання:		
	<i>санітарно-хімічні показники</i>	22,6	21,6
	<i>бактеріологічні показники</i>	5,7	9,0

У 2021 році якість питної води з систем централізованого водопостачання не відповідала встановленим нормативам у таких населених пунктах області.

Категорія населеного пункту	За показниками
м. Чернігів	ЗМЧ, ЗКФ, каламутність, залізо загальне
м. Ніжин	Органолептичні показники, залізо загальне, фториди, хлориди, сухий залишок, загальна жорсткість
м. Прилуки	ЗКФ, залізо загальне, фториди
м. Бахмач, м. Батурин, смт Талалаївка, с. Вільшани, с. Валки, с. Івківці, с. Обичів, с. Погреби, с. Калиновиця, с. Сокиринці, с. Харкове, с. Салтикова Дівиця, с. Хибалівка, с. Вознесенське	ЗКФ
м. Борзна, смт М.-Коцюбинське, с. Піски, с. Рівнопілля, с. Смолин, с. Хмільниця, с. Шибиринівка,	ЗКФ, залізо загальне
м. Корюківка, смт Холми, с. Б.Слобода, с. Наумівка	ЗКФ, органолептичні показники, залізо загальне
м. Мена, с. Липів Ріг, с. Костобобрів, с. Гнідинці (ГПЗ), м. Сновськ, с. Миколаївка	Органолептичні показники, залізо загальне
м. Остер, смт Козелець, смт Короп, смт Гончарівське, смт Седнів, с. В. Загорівка, с. Воловиця, с. Кинашівка, с. Миколаївка, с. Іванівка, с. Хороше Озеро, с. Грем'яч, с. Заріччя, с. Олександрівка, с. Янжулівка, с. Остапівка, с. Плугатар, с. Стара Талалаївка, с. Неданчичі, с. Іванівка, с. Киселівка, с. Клочків, с. Ковпита, с. Красне, с. Кувечичі, с. Льгів, с. Мньов, с. Редьківка,	Залізо загальне

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році
Чернігівська область

Категорія населеного пункту	За показниками
с. Рудка, с. Семенягівка, с. Смолянка, с. Снов'янка, с. Халявин, с. Шестовиця, с. Ягідне	
смт Любеч	ЗМЧ, ЗКФ
смт Дмитрівка	ЗКФ, <i>E.coli</i>
смт Варва	Залізо загальне, хлориди
смт Лосинівка	Фториди
смт Ладан	Загальна жорсткість, фториди
смт Мала Дівиця	ЗКФ, залізо загальне, амоній, фториди
смт Ріпки	ЗМЧ, ЗКФ, органолептичні показники, залізо загальне, марганець, загальна жорсткість
смт Сосниця, с. Загребелля, с. Купчичі, с. Спаське	ЗКФ, каламутність, амоній
смт Макошино, с. Стольне	Каламутність
смт Линовиця, с. Білорічиця, с. Мазки, с. Липове	ЗКФ, залізо загальне, амоній
смт Замглай, с. Бутівка, с. Малий Листвен	Загальна жорсткість
с. Н. Басань	ЗМЧ
с. Орлівка, с. Охрамієвичі, с. Прибинь, с. Сядрине	ЗКФ, органолептичні показники
с. Величківка	Каламутність, загальна жорсткість
с. Шатура	Органолептичні показники, залізо загальне, фториди
с. Печенюги	Нітрати
с. Антонівка, с. Кулишівка, с. Кухарка, с. Красний Колядин, с. Понори	ЗКФ, забарвленість, залізо загальне Залізо загальне, амоній
с. Великий Зліїв	ЗМЧ, ЗКФ, органолептичні показники, залізо загальне, марганець, окиснюваність
с. Розсудів	Органолептичні показники, залізо загальне, марганець, окиснюваність
с. Тараса Шевченка	ЗМЧ, ЗКФ, органолептичні показники, залізо загальне
с. Слабин	Залізо загальне, загальна жорсткість

Охорона природних водойм

Таблиця 5.25.5

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	67,61	67,77
нормативно чистих без очищення	48,38	47,57
нормативно очищених	8,45	5,70
недостатньо очищених	10,78	14,51
неочищених	-	-
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	18,19	18,0
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	7,879	4,10
недостатньо очищених	10,31	13,90
неочищених	-	-

Таблиця 5.25.6

Проби води, які не відповідали встановленим нормативам, од.	2020 р.	2021 р.
Водойми I-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	6	-
<i>за мікробіологічними показниками</i>	3	1
Водойми II-ї категорії:		
<i>за санітарно-хімічними показниками</i>	13	16
<i>за мікробіологічними показниками</i>	13	10

**Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення,
заходи з реформування та розвитку**

За результатами діяльності за 2021 рік підприємства питного водопостачання та централізованого водовідведення отримали прибуток в розмірі 52,4 млн грн (за 2020 рік збиток становив 46,2 млн. грн.).

Загальна сума дебіторської заборгованості підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення порівняно з показниками 2020 року збільшилася на 19,1 млн грн (або на 35,1 %) і на 01.01.2022 року становила - 73,5 млн. грн.

Дебіторська заборгованість за реалізовані послуги станом на 01.01.2022 року становила 65,1 млн грн. Найбільша питома вага в структурі дебіторської заборгованості за послуги - це борги населення - 84,5 % (55,0 млн. грн.).

Загальна сума кредиторської заборгованості підприємств у порівнянні з показниками 2020 року збільшилась на 24,1 % і на 01.01.2022 року становила 165,9 млн. грн.

5.26 Місто Київ

Київською міською державною адміністрацією (Київською військовою адміністрацією) надано наступні дані щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел для потреб міста відібрано 250,9 млн. м³, що на 2,57 млн. м³ менше, ніж у попередньому році (табл. 5.26.1).

Для питного водопостачання міста використовується вода з р. Дніпро та р. Десна, а також артезіанських свердловин Юрського та Сеноман-келовейського водоносних горизонтів.

Таблиця 5.26.1

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
Забір води з природних джерел, млн. м³			
всього	253,47	250,90	- 2,57
<i>поверхневої</i>	231,17	228,25	- 2,92
<i>підземної</i>	22,30	22,65	+0,35

Системи централізованого питного водопостачання

Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у м.Київ та кількох прилеглих населених пунктах надає спеціалізоване підприємство - **ПрАТ «АК «Київводоканал»** (табл. 5.26.2).

Таблиця 5.26.2

Категорія населених пунктів	Кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, забезпечених:	
		централізованим водопостачанням	централізованим водовідведенням
<i>міста</i>	4	2	4
<i>смт</i>	3	3	3
<i>села</i>	9	5	9
Разом	16	10	16

Чисельність населення у містах, яке у 2021 році користувалось послугами ПрАТ «АК «Київводоканал», становило: централізованого водопостачання - 2 491 тис. осіб; централізованого водовідведення - 2 465 тис. осіб.

У 2021 році загальні показники водопостачання були наступними:

- цілодобове водопостачання - 100 % населених пунктів та 100 % населення;
- питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 94,0 л/добу.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів становила - 362, з них поверхневих - 5; кількість свердловин - 357.

Обсяги води в системі водопостачання у 2021 році становили (рис. 5.26.1):

- ✓ піднято води - 250,90 млн. м³;
- ✓ очищено - 211,86 млн. м³ або 84,4 % до обсягу піднятої води;
- ✓ подано усім споживачам - 234,32 млн. м³ або 93,4 %;
- ✓ реалізовано - 180,12 млн. м³ або 71,8 %;
- ✓ знезаражено - 250,90 млн. м³ або 100 %;
- ✓ втрати та технологічні витрати - 70,78 млн. м³ або 28,2 %.

Рис. 5.26.1. Виробничі показники водопостачання

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна кількість - 77 (фактична потужність – 1 534,7 млн. м³/рік); встановлене насосне обладнання - 277 одиниць, з них заміни потребували 173 або 62,5%, протягом року заміни насосів не відбувалось (рис. 5.26.2).

КІЛЬКІСТЬ
водопровідних насосних станцій, 2021 р.   водопровідного насосного обладнання

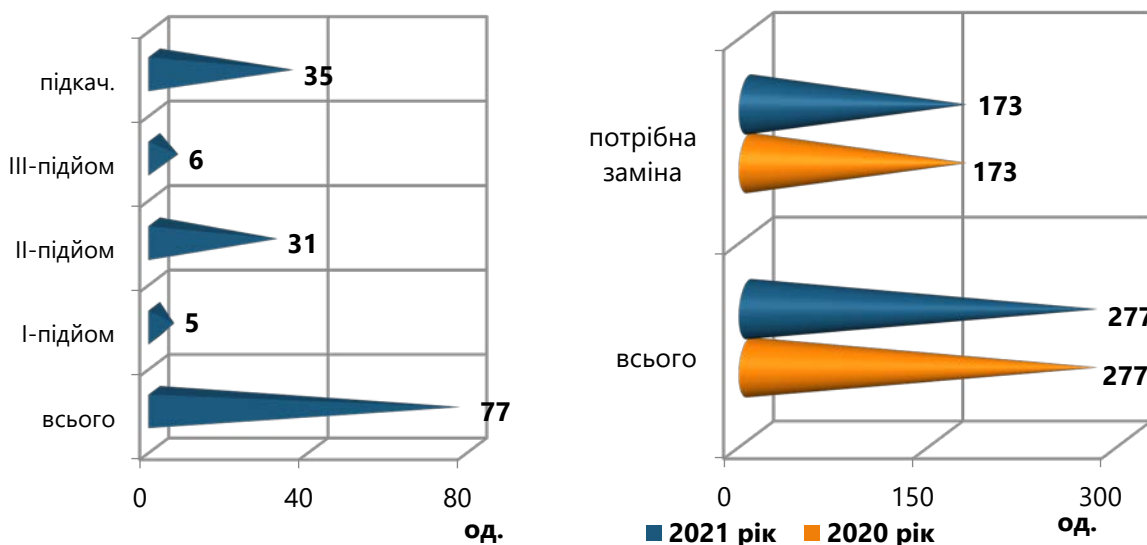

Рис. 5.26.2

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність становила – 4 336,27 км, з них ветхих та аварійних – 2 051,94 км або 47,3 %; протягом року було замінено 49,0 км або 2,4 % від потреби (рис. 5.26.4). Показник аварійності мереж залишився на рівні 2020 року - 0,44 аварії на 1 км мережі.

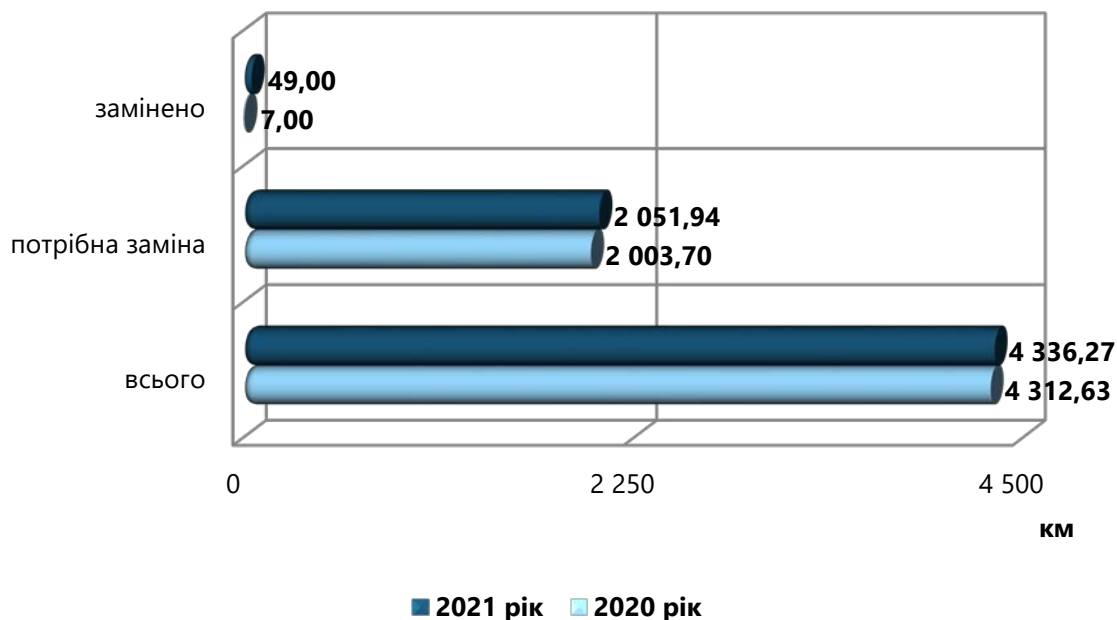

Рис. 5.26.3. Протяжність водопровідних мереж

Середньодобова подача питної води дорівнювала: за категорією «усі споживачі» - 641,98 тис. м³/добу.

Споруди для зберігання питної води в цілому налічували: резервуари чистої води - 70 з сумарним об'ємом 425,7 тис. м³; водонапірні башти - 4 з сумарним об'ємом 0,6 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку протягом звітного року збільшився - з 86,3 до 87,0 %; квартир - з 87,0 до 88,0 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році питоме водовідведення на 1 людину зменшилось до 118 л/добу порівняно з 2020 р. (127 л/добу).

Обсяги стічних вод в системі водовідведення у 2021 році становили (рис. 5.26.4):

- ❖ реалізовано усім споживачам - 177,63 млн. м³;
- ❖ відведено стічних вод - 267,67 млн. м³;
- ❖ пройшло через очисні споруди - 267,67 млн. м³ або 100 %;
- ❖ пройшло повне біологічне очищення - 267,67 млн. м³ або 100 %.

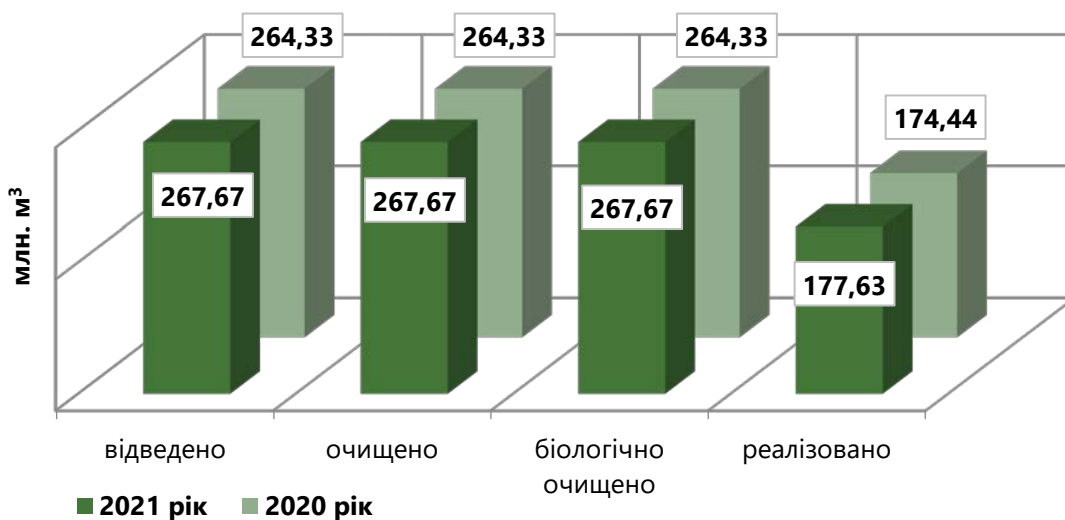

Рис. 5.26.4. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками:

- 34 НС (загальна фактична потужність - 269,6 млн. м³/рік); 137 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 122 або 89,1 % насосів, протягом року заміна насосів не проводилась (рис. 5.26.5);
- 1 очисні споруди (загальна фактична потужність - 267,67 млн. м³/рік), які потребують реконструкції.

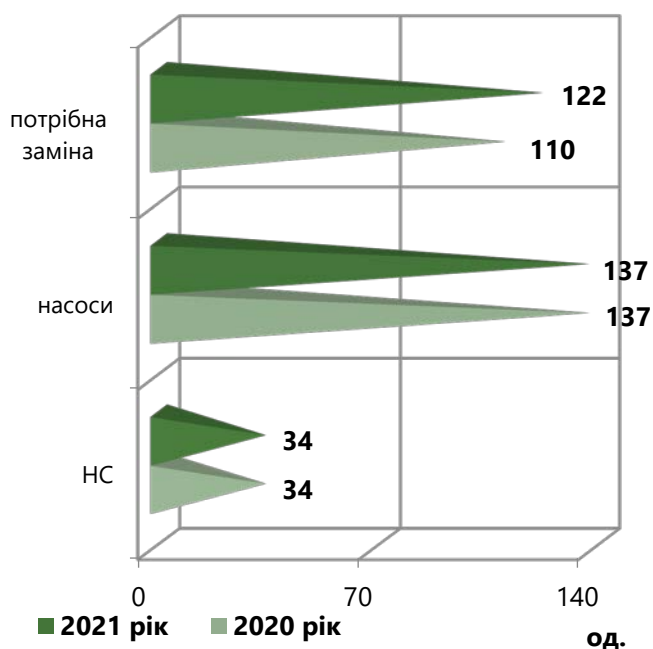

Рис. 5.26.5. Кількість насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність – 2 748,04 км, з них ветхих та аварійних - 822,55 км або 29,9 %; протягом року було замінено 7,54 км або 0,9 % від потреби (рис. 5.26.6). Показник аварійності мереж знизився з 0,035 до 0,032 аварії на 1 км мережі.

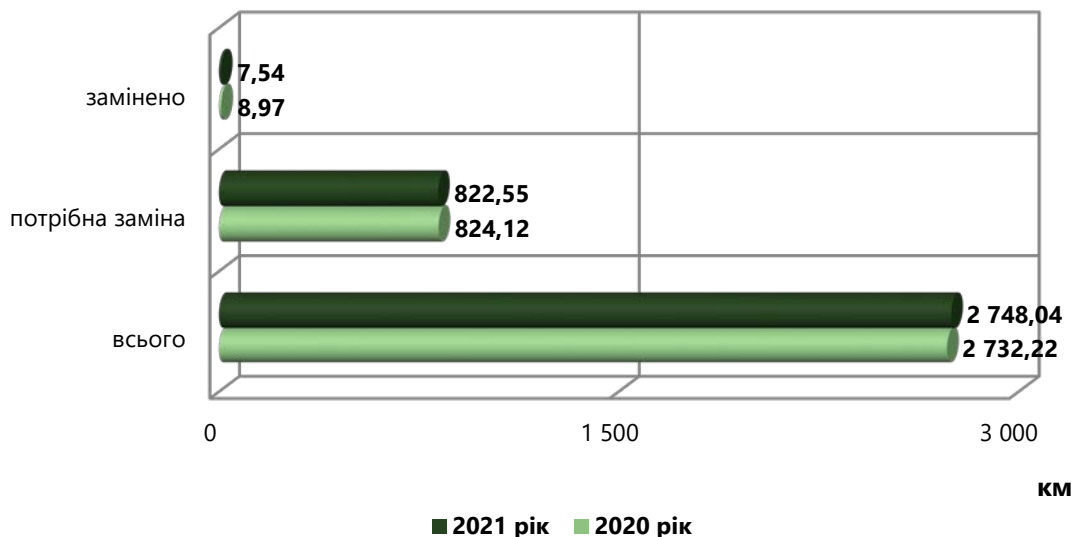

Рис. 5.26.6. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Фінансово-економічні показники

Фінансово-економічні показники протягом 2021 р. зазнали наступних змін порівняно з попереднім роком.

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги водопостачання, грн/м³				
<i>для промисловості</i>				
з 01.01.2020 по 04.02.2020	11,832		8,988	
з 05.02.2020 по 31.12.2020	13,440		9,552	
з 01.01.2021 по 31.12.2021		13,344		12,036
<i>для населення</i>				
з 01.01.2020 по 04.02.2020	11,832		8,988	
з 05.02.2020 по 31.12.2020	13,440		9,552	
з 01.01.2021 по 31.12.2021		13,344		12,036
Собівартість послуг з водопостачання, грн/м³				
середня	9,2	10,63	7,96	8,73
Рівень відшкодування вартості послуг з водопостачання, %				
<i>для промисловості</i>	115,66	102,51	75,21	88,5
<i>для населення</i>	97,79	92,34	102,86	103,42

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

У 2021 році витрати електроенергії порівняно з попереднім роком:

► у системі водопостачання зросли з 150,9 до 151,0 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 637 до 644 кВт год/1000 м³ води;

► у системі водовідведення зросли з 148,2 до 152,4 млн. кВт-год/рік; питомі витрати - з 560 до 569 кВт год/1000 м³ стічної води.

Заборгованість за витрачену електроенергію в системах централізованого водопостачання збільшилась - з (-4 970) до (-6 399) тис. грн., у системах централізованого водовідведення збільшилась - з (-5 326) до (-5 720) тис. грн.

Заходи з розвитку, здійснені у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення

№	Назва заходу	Водопостачання	Водовідведення
1.	Реконструкція і модернізація об'єктів	38,72	385,59
2.	Капремонт і відновлення робочого стану об'єктів	70,3	63,5
3.	Інші заходи	10,16	12,2
Загальна вартість здійснених заходів, млн. грн.		119,18	461,29

Охорона природних водойм

Таблиця 5.26.3

Найменування показника	2020 р.	2021 р.
Скинуто стічних вод в поверхневі водойми, млн. м³/рік		
всього	280,83	283,97
нормативно чистих без очищення	-	-
нормативно очищених	264,33	267,67
недостатньо очищених	-	-
неочищених	16,5	16,3
в т.ч. комунальними підприємствами, млн. м³/рік		
всього	280,83	283,97
нормативно очищених	264,33	267,67
неочищених	16,5	16,3

Загальний стан питного водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з реформування та розвитку

Протягом 2021 року підрозділами Департаменту експлуатації водопровідного господарства та підрядними організаціями ліквідовано 1 893 аварії.

Програмою робіт по ремонту основних фондів силами підрядних організацій на 2021 рік було передбачено кошти в сумі 41 017,3 тис. грн. (без урахування ПДВ). Витрати становлять 24 355,1 тис. грн. (без урахування ПДВ), наприклад:

- перекладка водопровідної мережі Д=300 мм довжиною 746 м на вул. Маршала Тимошенка від вул. Маршала Тимошенка, 18 до вул. Героїв Сталінграду, 23/27 – 3 703,6 тис. грн. (без урахування ПДВ);

- перекладка водопровідної мережі Д=200 мм довжиною 353 м на вул. Борщагівська від вул. Борщагівська, 8 до просп. Перемоги, 31- 2 769,7 тис. грн. (без урахування ПДВ);

- перекладка водопровідної мережі Д=300 мм довжиною 111 м на вул. Дарвіна від вул. Шовковичної до Крутого узв. - 985,5 тис. грн. (без урахування ПДВ);

- перекладка водопровідної мережі $D=200$ мм довжиною 165 м на вул. Федорова від вул. Антоновича до вул. Велика Васильківська – 1 114,7 тис. грн. (без урахування ПДВ).

Відповідно до Інвестиційної програми придбано: верстат рейсмусу, фрезер, циркулярний верстат, швонарізчик, мінітрактор, вібраційну плиту, шафи управління з частотним регулюванням ШУН, альфа-бета радіометр для вимірювання малих активностей, систему контролю якості сировини та питної води, насосне обладнання, подрібнювачі гілля, генератори, ланцюгових пилок із гідроприводом, автотранспортувач, кран гідравлічний складний.

Протягом 2021 року підрозділами Департаменту експлуатації каналізаційного господарства та підрядними організаціями було замінено та відремонтовано 6,29 км каналізаційних мереж, ліквідовано засмічень 10998 шт., ліквідовано 89 шт. аварій на каналізаційних мережах.

У 2021 р. виконано: реконструйовано КНС «Перемога»; придбано сучасний дизельний самовсмоктуючий насосний агрегат марки «Goodwin»; замінені механічні решітки на КНС «Русанівка» та КНС «Ново-Подільська»; заміна масляних вимикачів на вакуумні в РУ 10 кВ КНС «Лівобережна» та БОС-2 БСА.

6 СТАН ВІДОМЧИХ СИСТЕМ ПИТНОГО ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

6.1 За інформацією Міноборони України

Міністерством оборони України надано наступну інформацію щодо стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у Збройних Силах України у 2021 році.

Джерела питного водопостачання

Упродовж 2021 року з природних джерел для потреб відомства було відібрано 5,792 млн. м³ води, що на 2,751 млн. м³ менше, ніж у попередньому році. Загальний обсяг використаної води становив - 5,746 (менше на 2,769) млн. м³, в т.ч. на господарсько-питні потреби - 4,991 (менше на 1,849) млн. м³, на виробничі - 0,7 (менше на 0,188) млн. м³. Для підземної води ці показники були такими: всього використано - 4,38 (менше на 1,139) млн. м³ води, в т.ч. на господарсько-питні потреби - 4,21 (менше на 0,876) млн. м³ (табл. 6.1.1).

Таблиця 6.1.1

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
Забір води з природних джерел, млн м³			
всього	8,543	5,792	-2,751
<i>поверхневої</i>	3,024	1,4	-1,624
<i>підземної</i>	5,519	4,392	-1,127
Використання природних вод, млн м³			
всього	8,515	5,746	-2,769
<i>на господарсько-питні потреби</i>	7,595	4,991	-1,849
<i>на виробничі потреби</i>	0,888	0,7	-0,188
<i>на сільськогосподарські потреби</i>	0,012	0,005	-0,007
<i>на інші потреби</i>	0,02	0,05	+0,030
Використання підземних вод, млн м³			
всього	5,519	4,38	-1,139
<i>на господарсько-питні потреби</i>	5,086	4,21	-0,876
<i>на виробничі потреби</i>	0,283	0,16	-0,123
<i>на сільськогосподарські потреби</i>	-	-	-
<i>на інші потреби</i>	0,150	0,01	-0,040

Системи централізованого питного водопостачання

Згідно до наданих даних у 2021 році загальні показники водопостачання відомства не змінились та залишились на рівні 2020 року:

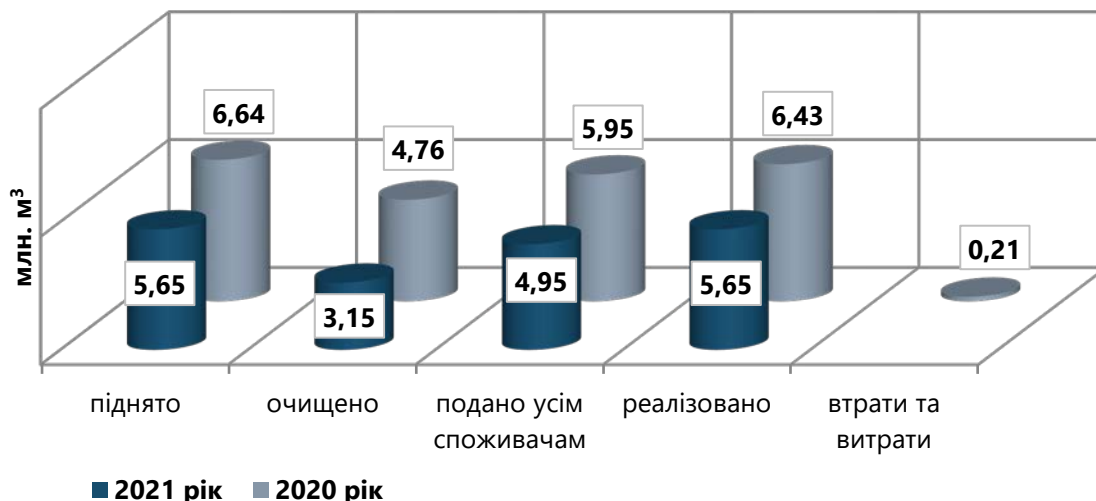
- міста - 96,4 % (населення - 98,7 %); смт - 85,1 % (населення - 85,1 %); сільські населені пункти - 90,8 % (населення - 90,8 %);
- цілодобове водопостачання - 94,2 % населених пунктів та 95,8 % населення;

Питоме водоспоживання на 1 людину: у містах - 190,2; у смт - 155,5; у сільських населених пунктах - 132,2 л/добу.

Водозабори. Загальна кількість централізованих водозаборів становила 252, їх сумарна потужність - 12 млн. м³/рік; потреба у додатковій потужності водозаборів - 0,4 млн. м³/рік.

Обсяги води в системах водопостачання у 2021 році становили (рис. 6.1.1):

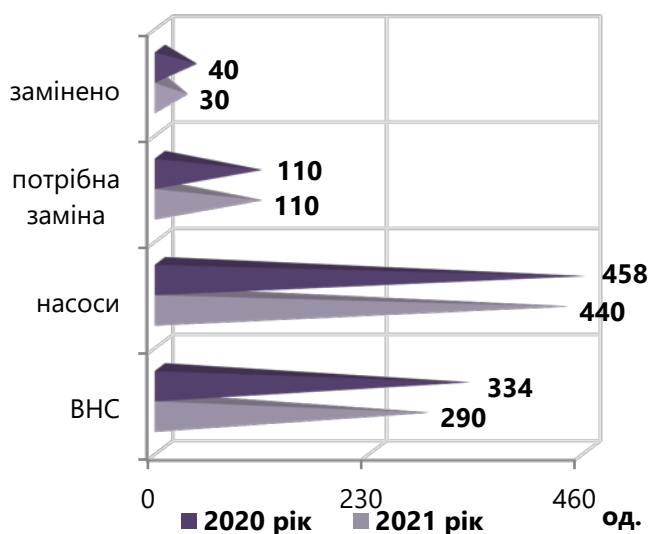
- ✓ піднято води - 5,65 млн. м³;
- ✓ очищено - 3,15 млн. м³ або 55,8 %;
- ✓ подано усім споживачам - 4,95 млн. м³ або 87,6 %;
- ✓ реалізовано - 5,65 млн. м³ або 100 %;
- ✓ знезаражено - 4,67 млн. м³ або 82,7 %.

Рис. 6.1.1. Виробничі показники водопостачання

Середньодобова подача питної води у відомстві дорівнювала: за категорією «усі споживачі» - 15,6; за категорією «населення» - 12,8 тис. м³/добу.

Водопровідні насосні станції у 2021 році характеризувались наступним чином: загальна кількість - 290; встановлене насосне обладнання - 440 одиниць, з яких заміни потребували 110 або 25 % насосів, замінено протягом року - 30 або 27,3 % від потреби (рис. 6.1.2).

Рис. 6.1.2. Водопровідні насосні станції та насоси

Водопровідні мережі у 2021 році характеризувались наступним чином: загальна протяжність становила – 1 192,3 км, з них ветхих та аварійних - 264,13 км або 22,2 %; протягом року було замінено 15,0 км або 5,7 % від потреби (рис. 6.1.3). Показник аварійності мереж залишився на рівні попереднього року - 1,41 аварія на 1 км мережі.

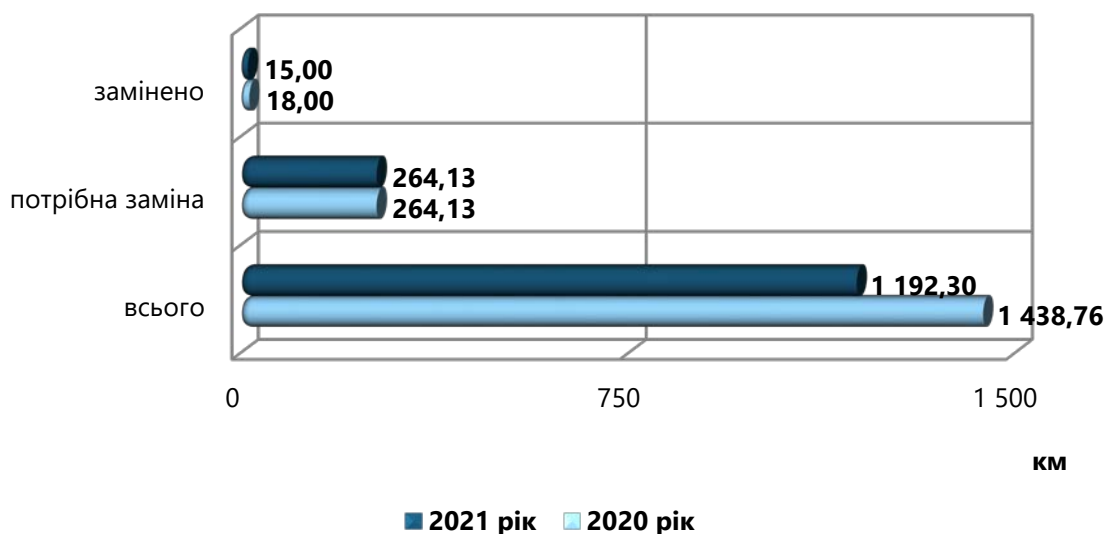

Рис. 6.1.3. Протяжність водопровідних мереж

Споруди для зберігання питної води у відомстві налічували: резервуари чистої води - 153 з сумарним об'ємом - 28,5 тис. м³; водонапірні башти - 106 з сумарним об'ємом - 0,6 тис. м³. Нестача об'ємів споруд для зберігання питної води - 0,6 тис. м³.

Облік послуг з водопостачання. Показник оснащення будівель вузлами комерційного обліку у 2021 році залишився на рівні 2020 р. та становив 67,2 %; квартир - 72,12 %.

Системи централізованого водовідведення

У 2021 році, згідно представлених даних, загальні показники водовідведення відомства не змінилися відносно 2020 року та були наступними:

- ✓ охоплення централізованим водовідведенням: міста - 92,1 % (населення - 94,1 %); смт - 82,5 % (населення - 89,2 %); сільські населених пункти - населення - 67,8 %;
- ✓ питоме водовідведення на 1 людину: у містах - 165,2; у смт - 110,0; у сільських населених пунктах - 122,4 л/добу.

Обсяги стічних вод в системах водовідведення у 2021 році становили (рис. 6.1.4):

- ✓ відведено стічних вод - 5,45 млн. м³;
- ✓ пройшло через очисні споруди - 3,0 млн. м³ або 55 %;
- ✓ пройшло повне біологічне очищення - 2,0 млн. м³ або 36,7 %.
- ✓ пройшло доочищення - 0,3 млн. м³ або 5,5 %.

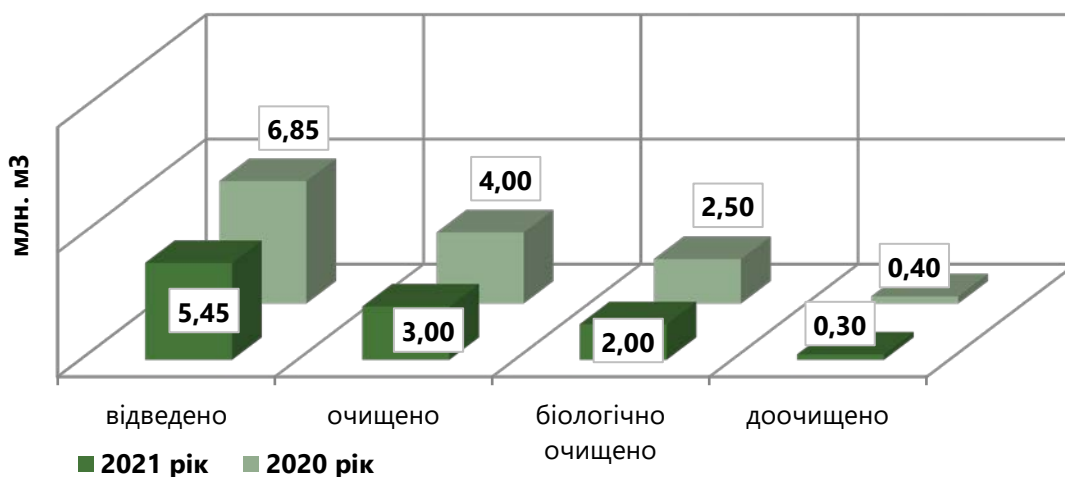

Рис. 6.1.4. Виробничі показники водовідведення

Насосні станції систем централізованого водовідведення та очисні споруди у 2021 році характеризувались такими показниками (рис. 6.1.4):

- ✓ 62 НС; 116 одиниць насосного обладнання, з них потребували заміни 44 або 37,9 % насосів, було замінено протягом року - 12 або 27,3 % від потреби;
- ✓ 49 очисних споруд, з яких 30 потребували реконструкції; реконструкція очисних споруд не проводилась.

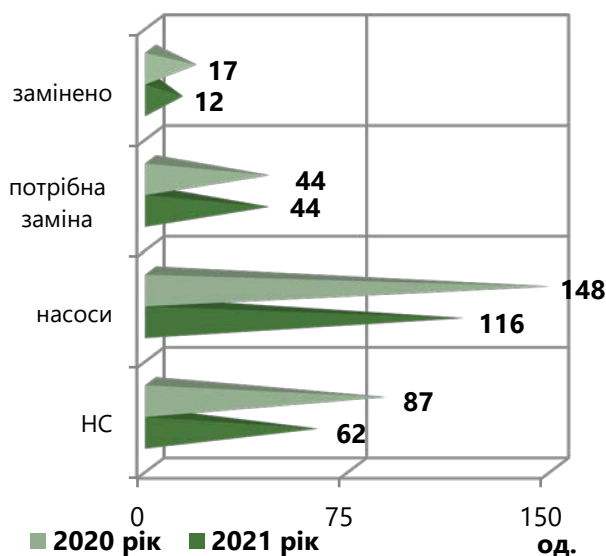

Рис. 6.1.4. Кількість насосних станцій та насосного обладнання систем централізованого водовідведення

Мережі централізованого водовідведення у 2021 році характеризувались такими показниками: загальна протяжність - 614,9 км, з них ветхих та аварійних - 127,5 км або 20,7 %; протягом року було замінено 4 км або 3,1 % від потреби (рис. 6.1.4). Показник аварійності мереж залишився на рівні 2020 р. - 0,8 аварії на 1 км мережі.

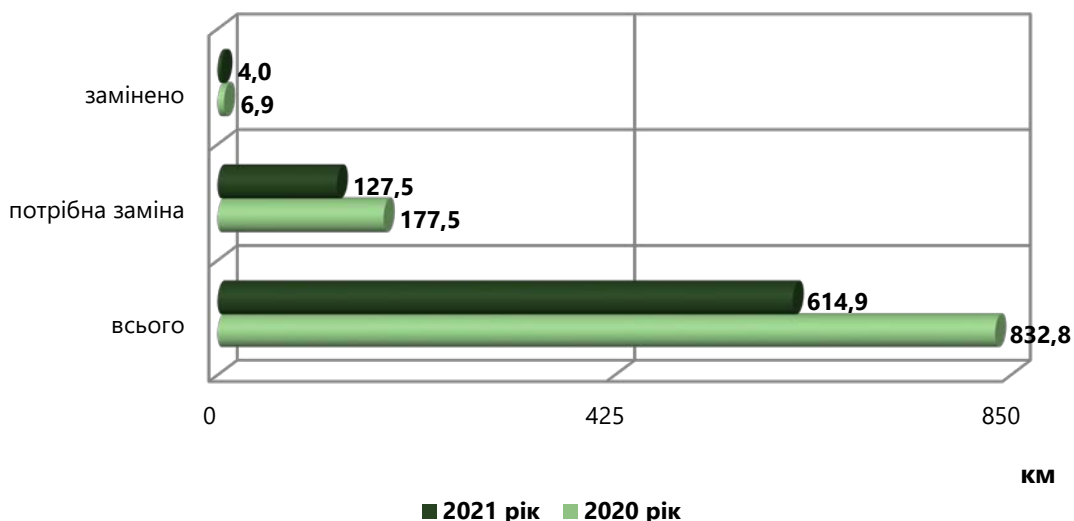

Рис. 6.1.5. Протяжність мереж централізованого водовідведення

Витрати електроенергії у системах централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 році порівняно з попереднім роком:

- ✓ у системах водопостачання - зменшились з 1,6 до 1,2 млн. кВт-год/рік;
- ✓ у системах водовідведення - зменшились з 0,8 до 0,7 млн. кВт-год/рік.

Фінансово-економічні показники

	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	5,2	12,7	5,2	8,50
максимальні	41,36	57,6	45,40	28,04
<i>для інших споживачів</i>				
мінімальні	5,12	12,7	3,46	9,13
максимальні	41,38	57,6	45,40	33,63
Собівартість послуг, грн./м³				
мінімальна	5,2	12,7	6,11	8,50
максимальна	41,38	57,6	45,40	58,14
середня	23,29	35,15	25,76	33,32

У 2021 році спалахів інфекційних захворювань, що пов'язані з вживанням питної води, не зареєстровано.

Якість води джерел та систем питного водопостачання та питної води

Таблиця 6.1.2

№	Найменування показника	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
1	Проби води з усіх джерел централізованого водопостачання, які не відповідали нормативам за: <i>санітарно-хімічними показниками</i>	3,0	6,42

№	Найменування показника	% до загальної кількості	
		2020 р.	2021 р.
	<i>бактеріологічними показниками</i>	5,0	17,6
2	Проби води з підземних джерел централізованого водопостачання , які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	13,0	17,46
	<i>бактеріологічними показниками</i>	20,0	18,66
3	Проби води з джерел децентралізованого водопостачання , які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	4,0	1,0
	<i>бактеріологічними показниками</i>	3,0	7,88
4	Проби води з систем централізованого водопостачання , які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	3,0	1,56
	<i>бактеріологічними показниками</i>	5,0	4,9
5	Проби води з водопровідних мереж , які не відповідали нормативам за:		
	<i>санітарно-хімічними показниками</i>	3,0	4,68
	<i>бактеріологічними показниками</i>	3,0	6,44

Загальний стан систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, заходи з їх розвитку

У Міністерстві оборони України стан об'єктів водопостачання та водовідведення, в основному, задовільний.

Суттєвих змін у стані водопостачання та водовідведення військових об'єктів у 2021 році порівняно з 2020 роком не відмічається. Заходи з будівництва нових та реконструкції існуючих водопровідних та каналізаційних споруд і мереж проводились відповідно до виділеного фінансового ресурсу.

Загальними недоліками, які впливають на стан водопостачання та водовідведення, а також забезпечення споживачів питною водою гарантованої якості, є:

- експлуатація водогінних та каналізаційних інженерних мереж понад встановлені норми експлуатації;
- недостатність фінансування на впровадження нових технологій щодо очистки та знезаражування питної води.

Для забезпечення споживачів питною водою гарантованої якості у 2021 році проводилась промивка, очищення та знезараження резервуарів запасу питної води, мереж водопостачання. Велась постійна робота з підтримання охоронних санітарних зон джерел водопостачання в належному стані.

Стан водопостачання та водовідведення військових частин (закладів), в яких спостерігалось порушення санітарних норм і правил, знаходився під посиленням контролем відповідних служб Міністерства оборони України.

6.2 За інформацією Мінінфраструктури України

Міністерством інфраструктури України надано наступну інформацію щодо використання води і скиду стічних вод у природні водойми та стану відомчих систем водопостачання та водовідведення у 2021 році.

6.2.1 Загальні показники у галузі

Забір та використання води

Таблиця 6.2.1

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Одержано галуззю води, млн м³			
	всього	20,127	12,663	-7,464
	<i>власними підприємствами</i>	15,636	3,460	-12,176
	<i>з систем централізованого водопостачання</i>	4,441	7,903	+3,462
	<i>з інших джерел</i>	0,050	1,3	+1,25
2	Використано води, млн м³			
	всього	20,127	12,663	-7,464
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	4,533	0,552	-3,981
	<i>на виробничі потреби</i>	5,333	4,292	-1,041
	<i>інше</i>	10,260	7,819	-2,441
3	Використано підземних вод, млн м³			
	всього	8,292	8,953	+0,661
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	2,032	2,674	+0,642
	<i>на виробничі потреби</i>	2,290	2,506	+0,216
	<i>інше</i>	3,970	3,773	-0,197

Динаміка скиду стічних вод у природні водойми

Таблиця 6.2.2

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
Кількість об'єктів, що мали скиди стічних вод у водойми	40	40	-
Скинуто в поверхневі водні об'єкти, млн м³/рік			
всього	5,937	7,846	+1,909
<i>нормативно чистих без очищення</i>	0,211	1,354	+1,143
<i>нормативно очищених</i>	5,269	4,553	-0,716
<i>недостатньо очищених</i>	0,116	1,485	+1,369
<i>неочищених</i>	0,341	0,454	+0,113

6.2.2 Залізничний транспорт (АТ «Укрзалізниця»)

У 2021 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано та використано - 11,343 млн. м³ води, в т.ч. підземної 7,693 млн. м³ (табл. 6.2.3).

Таблиця 6.2.3

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн м³			
	всього	11,892	11,343	-0,549
	<i>поверхневої</i>	3,651	3,450	-0,201
	<i>підземної</i>	8,241	7,893	-0,348
2	Використання природних вод, млн м³			
	всього	3,651	3,450	-0,201
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	0,000	0,000	0,000
	<i>на виробничі потреби</i>	3,651	3,450	-0,201
	<i>інше</i>	0,000	0,000	0,000

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
3	Використання підземних вод, млн м³			
	всього	8,241	7,693	-0,549
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	1,996	2,094	+0,098
	<i>на виробничі потреби</i>	2,276	2,224	-0,052
	<i>інше</i>	3,970	3,375	-0,595

У 2021 році, згідно наданої інформації, загальні показники водопостачання та водовідведення в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.4-6.2.7):

Таблиця 6.2.4

Виробничі показники водопостачання

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Кількість централізованих водозаборів	597	597	-
2	Обсяги води, млн. м³/рік, зокрема:			
	піднято	11,892	11,343	-0,549
	пройшло через очисні споруди	0,443	0,378	-0,065
	подано у мережу	13,912	12,093	-1,819
	реалізовано	10,802	9,275	-1,527
	зnezаражено	6,480	5,110	-1,370
3	Витрати електроенергії у водопостачанні, млн кВт-год/рік	18,560	16,926	-1,634
4	Водопровідні мережі			
	загальна протяжність, км	3 127,800	3 127,800	0,000
	потребують заміни, км	587,000	453,009	-133,991
	замінено мереж, км	94,470	6,353	-88,117
	кількість аварій на 1 км мережі	6,900	5,640	-1,260

Таблиця 6.2.5

Виробничі показники водовідведення

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Обсяги стічних вод, млн. м³/рік, зокрема:			
	зібрано	6,810	6,157	-0,653
	пройшло через очисні споруди	2,580	2,319	-0,261
	пройшло повне біологічне очищення	2,390	1,909	-0,481
	пройшло доочищення	0,190	0,074	-0,116
2	Кількість очисних споруд систем централізованого водовідведення, од.			
	усього	30	30	-
	потребують реконструкції	3	3	-
3	Витрати електроенергії на відведення та очищення стічних вод, млн кВт-год/рік	2,970	1,693	-1,277
4	Мережі централізованого водовідведення			
	загальна протяжність, км	608,550	608,550	0,000
	потребують заміни, км	22,860	14,720	-8,140
	замінено мереж, км	4,720	1,200	-3,520
	кількість аварій на 1 км мережі	11,080	5,081	-5,999

Фінансово-економічні показники

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2020 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн/м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	21,37	23,10	12,91	15,96
максимальні	21,37	23,10	12,91	15,96
<i>для інших споживачів</i>				
мінімальні	17,22	23,10	8,45	15,96
максимальні	21,37	23,10	12,91	15,96
Собівартість послуг, грн/м³	29,41	30,82	25,37	21,55

Таблиця 6.2.7

Охорона природних водойм

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/-до 2020 р.
Кількість випусків стічних вод	40	40	0
<i>без очищення</i>	8	2	-6
<i>недостатньо очищених</i>	3	8	+5
Скинуто в поверхневі водойми, млн м³/рік			
всього	5,937	6,732	+0,796
<i>нормативно чистих без очищення</i>	0,211	0,814	+0,604
<i>нормативно очищених</i>	5,269	4,353	-0,916
<i>недостатньо очищених</i>	0,116	1,299	1,183
<i>неочищених</i>	0,342	0,266	-0,076

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

Забір води з природних джерел, в тому числі поверхневих та підземних, в сумі за 2021 рік зменшився на 0,0549 млн. куб.м та становить 11,343 тис. куб.м. У зв'язку з цим зменшилися і всі інші фізичні показники систем питного водопостачання.

Зменшення обсягів забору пов'язано з тим, що на період запровадження карантинних заходів як залізничні так і сторонні підприємства призупинили чи скоротили свою діяльність, відповідно і потреба у споживанні води зменшилася. Цим також пояснюється зменшення використання води на виробничі (технологічні) потреби.

Впродовж 2021 року проведена часткова реконструкції каналізаційно-насосних станцій шляхом підбору та встановлення сучасного енергоефективного насосного обладнання, що відповідає гідравлічним параметрам системи водовідведення. Здійснена модернізація насосно-силового обладнання об'єктів водопостачання. Це дало можливість покращити якість питної води, підвищити ефективність технологічних процесів та роботи систем водопостачання, раціоналізувати розподіл водних потоків, оптимізувати тиски в розподільчій мережі, економити енергетичні ресурсів до 40% та зменшити втрати води в системі, знизити реальні обсяги її подачі та перекачування, а також скоротити витрати.

По підприємствам залізниці проведені планові повірки засобів виміральної техніки, встановлені додаткові прилади обліку та проведена заміна застарілих

лічильників і тих що не відповідають метрологічним стандартам. Для економії паливо-енергетичних ресурсів закуплені та встановлені частотні перетворювачі. Первинний облік водоспоживання та водовідведення ведеться згідно встановлених вимог чинного законодавства. Згідно затверджених графіків проводяться лабораторні аналізи якості води та відбираються проби стічних вод, дотримується лімітна цифра водозаборів згідно дозвільної документації, виконані роботи по створенню та утриманню зон санітарної охорони водозаборів.

Протягом 2020 року філією «Центр будівельно-монтажних робіт та експлуатації будівель і споруд» АТ «Укрзалізниця» проведено роботу зі збору інформації, формування єдиного пакету документів та подачу його до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі НКРЕКП) для отримання єдиного тарифу на 2021 рік на централізоване водопостачання та водовідведення для АТ «Укрзалізниця».

Постановою від 16.12.2020 № 2499 «Про внесення змін до Постанови НКРЕКП від 16.06.2016 № 1141» на 2021 рік для підприємств залізниці, що займаються ліцензійною діяльністю, встановлено наступні тарифи:

- а) на централізоване водопостачання:
  - споживачам, які є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення - 14,34 грн за 1 куб.м (ПДВ);
  - споживачам, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення - 23,10 грн за 1 куб.м (без ПДВ);
- б) на централізоване водовідведення:
  - споживачам, які є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення - 10,33 грн за 1 куб.м (без ПДВ);
  - споживачам, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення - 15,96 грн за 1 куб.м (без ПДВ).

Загалом системи водопостачання та водовідведення знаходяться в задовільному технічному стані, проте потребують капітальних інвестицій для подальшого підтримання і технічного вдосконалення наявних систем.

6.2.3 Морський транспорт (ДП «Адміністрація морських портів України»)

У 2021 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано та використано - 0,137 млн. м³ води, з них підземної - 0,83 млн. м³ (табл. 6.2.8).

Таблиця 6.2.8

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн.м³			
	всього	0,140	0,137	-0,003
	поверхневої	0,560	0,540	-0,020
	підземної	0,830	0,830	0,000
2	Використання природних вод, млн.м³			
	всього	0,140	0,137	-0,003
	на господарсько-питні потреби	0,550	0,540	-0,010
	на виробничі потреби	0,800	0,810	+0,010
	інше	0,300	0,100	-0,200
3	Використання підземних вод, млн.м³			
	всього	0,830	0,830	0,000
	на господарсько-питні потреби	0,550	0,540	-0,010
	на виробничі потреби	0,230	0,270	+0,040
	інше	0,300	0,100	-0,200

У 2021 році, згідно наданої інформації, загальні показники водовідведення в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.9-6.2.10).

Таблиця 6.2.9

Виробничі показники водовідведення

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
Обсяги стічних вод, млн. м³/рік, зокрема:			
зібрано	0,433	0,460	+0,027

Таблиця 6.2.10

Охорона природних водойм

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Кількість випусків стічних вод	5	5	0
	<i>без очищення</i>	5	5	0
	<i>недостатньо очищених</i>	-	-	-
2	Скинуто в поверхневі водойми, млн м³/рік			
	<i>всього</i>	0,280	0,430	+0,150
	<i>нормативно чистих без очищення</i>	0,560	0,540	-0,020
	<i>нормативно очищених</i>	0,200	0,200	0,000
	<i>недостатньо очищених</i>	0,115	0,186	+0,071
	<i>неочищених</i>	0,106	0,188	+0,082

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

ДП «АМПУ» здійснює водопостачання та водовідведення своїх об'єктів як із природних джерел, так і з мереж міських водопостачальних компаній. Мережі систем водопостачання та водовідведення, які знаходяться на балансі ДП «АМПУ», експлуатуються, у середньому, більше, ніж 30 років. На цих мережах постійно впродовж терміну експлуатації проводяться ремонти та інші заходи, що дозволяють підтримувати мережі в задовільному стані.

6.2.4 ДУ «Держгідрографія»

У 2021 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано та використано - 0,02 млн. м³ води, з них підземної - 0,01 млн. м³ (табл. 6.2.11).

Таблиця 6.2.11

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн.м³			
	<i>всього</i>	0,02	0,02	-
	<i>поверхневої</i>	0,01	0,01	-
	<i>підземної</i>	0,01	0,01	-
2	Використання природних вод, млн.м³			
	<i>всього</i>	0,01	0,01	-
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	0,01	0,01	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>інше</i>	-	-	-
3	Використання підземних вод, млн.м³			
	<i>всього</i>	0,01	0,01	-
	<i>на господарсько-питні потреби</i>	0,01	0,01	-
	<i>на виробничі потреби</i>	-	-	-
	<i>інше</i>	-	-	-

У 2021 році, згідно наданої інформації, загальні показники водопостачання в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.12).

Таблиця 6.2.12

Виробничі показники водопостачання

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/-до 2020 р.
1	Кількість централізованих водозаборів	-	-	-
2	Обсяги води, млн. м³/рік, зокрема:			
	піднято води	0,01	0,01	0,0
	пройшло через очисні споруди	-	-	-
	подано у мережу	0,01	0,01	0,0
	реалізовано	-	-	-
	зnezаражено	-	-	-
3	Витрати електроенергії у водопостачанні, млн. кВт*год/рік	0,002980	0,002980	-
4	Водопровідні мережі	-	-	-

Власних систем водовідведення Держгідрографія не має. Більшість об'єктів установи забезпечено централізованим водовідведенням. На 10 берегових об'єктах філій Держгідрографії обладнано вигрібні ями, які регулярно вичищаються комунальними службами найближчих населених пунктів за договорами укладеними з ними.

Держгідрографією аварійних скидів забруднюючих речовин у природні водні об'єкти протягом 2020-2021 р.р. не здійснювалось.

Таблиця 6.2.13

Фінансово-економічні показники водопостачання та водовідведення

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для населення</i>				
мінімальні	15,90	16,44	9,12	8,844
максимальні	20,00	19,176	10,85	15,50
<i>для інших споживачів</i>				
мінімальні	13,90	16,44	13,58	8,844
максимальні	22,58	19,176	15,50	15,50
Собівартість послуг з водопостачання, грн./м³	18,10	17,81	12,26	12,17

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

Стан систем водопостачання та водовідведення до яких підключено об'єкти Держгідрографії задовільний, водопостачання та водовідведення в 2020-2021 р.р. здійснювалося в повному обсязі.

6.2.5 АТ «ДАК «Автомобільні дороги України

У 2021 році для потреб відомства з природних джерел було відібрано та використано підземної води - 0,04 млн. м³ води (табл. 6.2.14).

Таблиця 6.2.14

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Забір води з природних джерел, млн.м³			
	всього	0,050343	0,041785	-0,008558
	поверхневої	-	-	-
	підземної	0,050343	0,041785	-0,008558
2	Використання підземних вод, млн.м³			
	всього	0,050343	0,041785	-0,008558
	на господарсько-питні потреби	0,035918	0,029812	-0,006106
	на виробничі потреби	0,014425	0,011973	-0,002452
	інше	-	-	-

У 2021 році, згідно наданої інформації, загальні показники водопостачання в цілому по відомству характеризувались наступним чином (табл. 6.2.15).

Таблиця 6.2.15

Виробничі показники водопостачання

№	Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
1	Кількість централізованих водозаборів	308	308	-
2	Обсяги води, млн. м³/рік, зокрема:			
	піднято води	0,050343	0,041785	-0,008558
3	Витрати електроенергії у водопостачанні, млн. кВт*год/рік	0,12186	0,10114	0,02072
4	Водопровідні мережі			
	загальна протяжність, км	3,62	3,62	-
	потребують заміни, км	-	-	-
	замінено мереж, км	0,1	-	-

Протяжність мереж водовідведення у 2021 р. складає 0,045 км.

Фінансово-економічні показники водопостачання та водовідведення

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для інших споживачів</i>				
мінімальні	10,11	13,392	9,05	10,794
максимальні	23,18	25,6	9,05	10,794

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення задовільний.

6.2.6 ДП «ДержавтотрансНДІпроект»

Використання природних вод

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
Використання природних вод, млн.м³			
всього	0,0057	0,0053	-0,0004
<i>на господарсько-питні потреби</i>	0,0025	0,0023	-0,0002
<i>на виробничі потреби</i>	0,0016	0,0015	-0,0001
<i>інше</i>	0,0003	0,0003	0

Фінансово-економічні показники водопостачання та водовідведення

Найменування показника	водопостачання		водовідведення	
	2020 р.	2021 р.	2020 р.	2021 р.
Тарифи на послуги, грн./м³				
<i>для інших споживачів</i>				
Мінімальні з ПДВ	11,20	11,12	10,03	10,03
Максимальні з ПДВ	11,20	11,12	10,03	10,03

Охорона природних водойм

Найменування показника	2020 р.	2021 р.	+/- до 2020 р.
Кількість випусків стічних вод	2	2	-
<i>без очищення</i>	2	2	-
<i>недостатньо очищених</i>	-	-	-

Загальний стан систем водопостачання та водовідведення

Забір води з міського водопроводу в 2021 році в порівнянні з 2020 роком зменшився на 7,01%.

- на господарсько-питні потреби в 2021 році в порівнянні з 2020 роком зменшився на 8,0%;
- на виробничі потреби в 2021 році в порівнянні з 2020 роком зменшився на 6,25%;
- на використання води на інші потреби в порівнянні з 2020 роком - не змінився.

Тарифи в 2021 році на послуги водопостачання в порівнянні з 2020 роком зменшились на 0,72%.

Тарифи в 2021 році на послуги водовідведення в порівнянні з 2020 роком не змінилися.

6.3. За інформацією Держводагентства України

У 2012 році прийнято Закон України «Про затвердження Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року».

Заходами з першочергового забезпечення централізованим водопостачанням сільських населених пунктів, що користуються привізною водою, які увійшли до Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства, передбачено у сільській місцевості маловодних регіонів спорудження систем питного водопостачання (будівництво та реконструкція групових водопроводів, очисних споруд, магістральних водоводів, розвідних мереж), забезпечення розвитку систем водовідведення (будівництво каналізаційних мереж водовідведення), а також проведення паспортизації джерел водопостачання та об'єктів водовідведення, здійснення пошуку джерел підземних вод і штучного поповнення їх запасів, створення та реконструкція виробничих баз для експлуатації групових водопроводів, розроблення наукової документації та нормативних актів з питань водопостачання і водовідведення у сільських населених пунктах. Загальна вартість зазначених заходів складає 1668,6 млн. грн., у тому числі за

рахунок державного бюджету - 891,6 млн. грн. та місцевих бюджетів - 777,0 млн. гривень. Реалізація зазначеної програми у цілому розпочалась у 2013 році.

У 2021 році фінансування заходів з будівництва та відновлення централізованих систем водопостачання здійснювалося за рахунок коштів державного бюджету за бюджетною програмою КПКВК 2707090 «Першочергове забезпечення населених пунктів централізованим водопостачанням».

У минулому році було виконано робіт на суму 110,43 млн. гривень. За вказані кошти було завершено будівництво Іванівського групового водопроводу від смт Іванівка Іванівського району до смт Н. Сірогози Нижньосірогозького району у Херсонській області та продовжено будівництво Іванівського групового водопроводу від смт. Н.Сірогози до с. В.Сірогози Нижньосірогозького району Херсонської області (стан готовності 30,25%), продовжувались роботи з будівництва Болградського групового водопроводу, розпочато проектування будівництва водопровідних мереж у Львівській області.

Також, Держводагентство є відповідальним виконавцем державних інвестиційних проєктів «Забезпечення питним водопостачанням сільських населених пунктів Казанківського, Новобузького районів та реконструкція водоскидної споруди Софіївського водосховища Новобузького району Миколаївської області» та «Будівництво водопровідних мереж в населених пунктах Львівської області, що користуються привізною водою».

У 2021 році фінансування заходів інвестиційних проєктів здійснювалося за рахунок коштів державного бюджету за бюджетними програмами КПКВК 2707160 «Реалізація державного інвестиційного проєкту «Забезпечення питним водопостачанням сільських населених пунктів Казанківського, Новобузького районів та реконструкція водоскидної споруди Софіївського водосховища Новобузького району Миколаївської області» та КПКВК 2707810 «Реалізація державного інвестиційного проєкту «Будівництво водопровідних мереж в населених пунктах Львівської області, що користуються привізною водою».

За бюджетною програмою КПКВК 2707160 кошти у сумі 31,18 млн. гривень, було спрямовано на завершення реконструкції промивного та напірного трубопроводів на очисних спорудах Казанківського групового водопроводу та реконструкції 4 ділянок водогону Казанківського групового водопроводу Миколаївської області.

За бюджетною програмою 2707810 «Реалізація державного інвестиційного проєкту «Будівництво водопровідних мереж в населених пунктах Львівської області, що користуються привізною водою» кошти у сумі 0,26 млн. грн. було спрямовано на коригування проєктно-кошторисної документації та оформлення і реєстрацію договорів суперфіцію для подальшого отримання дозволу на виконання будівельних робіт.

У цілому в 2021 році, було побудовано та введено в експлуатацію 24,0 км магістрального водоводу, 1 насосну станцію та 1 резервуар чистої води, що дало змогу забезпечити централізованим водопостачанням 1 населений пункт із кількістю населення 4726 осіб, відновлено та введено в експлуатацію 1,6 км водогонів, відновлено, але не введено в експлуатацію 8,896 км водогонів, побудовано, але не введено в експлуатацію 13,0 км водопровідних мереж та підготовлено 3 робочі проєкти.

7. НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ ПИТНОЮ ВОДОЮ ТА У СИСТЕМАХ ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Державною службою України з надзвичайних ситуацій надано наступну інформацію щодо надзвичайних ситуацій на об'єктах водопостачання та водовідведення протягом 2021 року.

7.1 Загальна характеристика рівня техногенної та екологічної безпеки об'єктів водопровідно-каналізаційного господарства у 2021 році

Упродовж 2021 року на території України зареєстровано 12 надзвичайних ситуацій (НС), пов'язаних із аваріями на системах забезпечення населення питною водою, в теплових мережах (системах гарячого водопостачання) холодної пори року та на каналізаційних системах із скиданням забруднювальних речовин.

За масштабами НС, що виникли у 2021 році, віднесено до місцевого (6 НС) та об'єктового (6 НС) рівнів. НС регіонального та державного рівнів на водопостачальних та каналізаційних мережах не зареєстровано.

Внаслідок таких НС у звітному році загинили та постраждалих не зареєстровано.

Найбільша кількість НС виникла на території Херсонської (3 НС) та Донецької (3 НС) областей. У Вінницькій області зареєстровано 2 НС та по 1 НС - у Житомирській, Миколаївській, Харківській та Черкаській областях.

Порівняно з 2020 роком кількість таких НС у 2021 році збільшилася у 6 разів (у 2020 році на мережах водопостачання та водовідведення зареєстровано 2 НС).

Причинами виникнення цих НС, як і в попередні роки, є незадовільний технічний стан споруд, конструкцій, обладнання й інженерних мереж та їх значна зношеність унаслідок закінчення нормативного строку експлуатації - нормативного ресурсу, невиконання нормативних обсягів планово-попереджувальних ремонтів, порушення регламенту експлуатації та недостатньої надійності функціонування в умовах екстремальних природних явищ.

7.2 Довідка про виникнення надзвичайних ситуацій на водопровідних мережах та мережах централізованого водовідведення у звітному році

Таблиця 7.1

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн.
Об'єктовий масштаб			
1	Черкаська, 09.02.2021	10820-НС унаслідок аварії в теплових мережах (системах гарячого водопостачання) холодної пори року Внаслідок значного зношення та корозії відбулася аварійна зупинка водогрійного котла системи опалення Вітівського навчально-виховного комплексу «Заклад загальної середньої освіти I-II ст. - заклад дошкільної освіти» Чигиринської міської ради в с. Вітове Чигиринського району. В результаті комісійного обстеження встановлено, що зазначений котел відновленню не підлягає. Заклад відвідують 139 осіб: 74 учні, 39 вихованців, 26 осіб	-

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн.
		<p>педагогічного складу. Освітньо-виховний процес у закладі припинено.</p> <p>За інформацією Черкаської облдержадміністрації (вих. від 11.02.2021 № 3100/01/01-56) рішенням комісії з питань ТЕБ та НС Чигиринської міської ради вищезазначену подію класифіковано як надзвичайну ситуацію техногенного характеру об'єктового рівня (протокол № 4 від 10.02.2021).</p>	
2	Херсонська, 05.07.2021	<p>10810-НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин</p> <p>У м. Херсоні по вул. Покришева, 20 внаслідок сильних опадів сталося руйнування склепіння труб каналізаційного колектору № 16 (1980 року побудови) на території КНС-5, що призвело до провалу ґрунту, припинення руху стоків та вилливу на поверхню ґрунту неочищених стоків в обсязі 113 куб.м/год, загальним обсягом близько 510 куб. м. Ділянка колектору, на якій виявлено пошкодження, транспортує стічні води від I-IV Таврійських мікрорайонів міста, де проживає 75 тис. мешканців. Силами МКП «ВУВКГ м. Херсона» виконано переключення на КНС-5 для обмеження надходження стоків до пошкодженої ділянки, здійснюється перекачування стоків по тимчасовій схемі в обсязі більше 5 тис. куб. м на добу в обхід пошкодженої ділянки. Для локалізації аварійної ситуації та відновлення технологічної схеми роботи системи водовідведення в Таврійських мікрорайонах необхідно виконати роботи з відновлення колектору на ділянці довжиною 37 м.</p>	-
3	Херсонська, 13.08.2021	<p>10810-НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин</p> <p>У м. Херсоні з причини значних атмосферних опадів, які спостерігалися у місті з початку липня 2021 року, та обводнення ґрунту над міським каналізаційним колектором, зареєстровано низку аварійних ситуацій на каналізаційному колекторі (діаметром труб 400 - 500 мм), внаслідок чого 13 липня 2021 року сталося повне припинення руху стоків, що викликало гідравлічний підпір та виллив стоків на поверхню по вул. Чорноморській, 22. Внаслідок НС обмежено водопостачання населенню чисельністю понад 1,5 тис. осіб. Причина НС - незадовільний технічний стан залізобетонних труб колектору через їх фізичне зношення (рік побудови колектору - 1968) НС 58-2021 протокол 12/07-21 від 10.08.2021 10810 - НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин Об'єктовий (пункт 7 Порядку класифікації НС за їх рівнями) (пункт 69 розділу I Класифікаційних ознак НС, наказ МВС від 06.08.2018 № 658)</p>	-
4	Вінницька, 12.11.2021	<p>10830-НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою</p> <p>У селищі Чабанове Студенянської територіальної громади Тульчинського району внаслідок зміщення ґрунту сталося пошкодження труб та обладнання артезіанської</p>	200

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн.
		свердловини, що призвело до припинення водопостачання 185 осіб у селах Чабанове та Палійове Студенянської територіальної громади. За фактом НС проведено засідання комісії ТЕБ та НС Студенянської територіальної громади, Тульчинської райдержадміністрації, Вінницької облдержадміністрації. Водопостачання відновлено 27 листопада 2021 року. Сума завданих матеріальних збитків становить 200 тис. гривень	
5	Херсонська, 27.11.2021	10810-НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин У Корабельному районі м. Херсона на вул. Штурвальній внаслідок аварії на напірному каналізаційному трубопроводі стався викид 540 куб. м. неочищених стоків. Причина НС - фізичний знос сталевого трубопроводу внаслідок перевищення терміну його експлуатації (53 роки, за нормативу - 30 років)	-
6	Харківська, 30.11.2021	10830-НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою Внаслідок зниження рівня води нижче проектних позначок водозабірної споруди на Краснопавлівському водосховищі (джерело централізованого водопостачання міста Харкова та частини населених пунктів Харківського району) виникла аварія у системах забезпечення населення Харківської області питною водою. Існує загроза повного припинення питного водопостачання частини споживачів міста Харків та низки населених пунктів Харківської області у разі не проведення водообміну (підвищення рівня води) у Краснопавлівському водосховищі. Рішенням регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Харківської області (протокол № 29 від 30.11.2021) ситуацію класифіковано, як надзвичайну ситуацію техногенного характеру об'єктового рівня.	-
Місцевий масштаб			
1	Донецька, 04.01.2021	10830 - НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою Об 11:15 внаслідок поривів на водогоні «Горлівка-Торецьк» діаметром 900 мм, припинено на 8 діб централізоване водопостачання: м. Торецька (28 336 чол.), м. Залізне (2 899 чол.), смт Північне (5 768 чол.), смт Південне (750 чол.) та частково смт Щербинівка (170 чол.) Торецької міської ради, всього порушено нормальні умови життєдіяльності близько 38 тис. осіб.	-
2	Донецька, 19.01.2021	10830 - НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою У смт Курдюмівці стався порив водогону, внаслідок чого без питного водопостачання залишилось близько 600 мешканців, підприємство ПАТ «Курдюмівський завод кислототривких виробів», 1 дошкільний навчальний заклад, 1 заклад загальної середньої освіти та 1 медична амбулаторія	-

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн.
3	Миколаївська, 25.06.2021	<p>10810-НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин</p> <p>На вулиці Флотській у Центральному районі м. Миколаєва через руйнування каналізаційного колектору МКП «Миколаївводоканал» (довжиною 400 м), сталося скидання неочищених стічних вод на територію міста в обсязі понад 100 куб. м за годину (загальним обсягом скиду більше 500 куб. м), що призвело до забруднення домогосподарств приватного сектору за адресами вул. Флотська 135, 137, 143, 145, 155, 157, 161, 175, 177. Внаслідок НС тимчасово обмежувалося водопостачання та водовідведення понад 7 тис. осіб, в тому числі припинялось питне водопостачання та водовідведення більш як на 3 доби 250 фізичним та 30 юридичним особам. Відвід каналізаційних стоків здійснюється резервним колектором за тимчасовою схемою. До ліквідації НС залучено аварійні бригади МКП «Миколаївводоканал» у кількості 76 осіб та 3 од. техніки. Орієнтована сума завданих збитків становить понад 3270 тис. гривень (протокол позачергового засідання Комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій м. Миколаїв від 29.06.2021 № 13).</p>	3 270,816
4	Житомирська, 06.08.2021	<p>10810-НС унаслідок аварії в каналізаційній системі із скиданням забруднювальних речовин</p> <p>О 22:00 внаслідок аварії на напірному каналізаційному колекторі (діаметром 800 мм) за адресою: м. Житомир, вул. Івана Гонти, 16, сталося скидання близько 7,0 тис. куб. м неочищених стічних вод у річку Тетерів. До ліквідації надзвичайної ситуації залучалось 17 осіб та 5 одиниці техніки, а саме: Головного управління ДСНС України у Житомирській області (2 од. техніки та 5 чоловік особового складу); КП «Житомирводоканал» Житомирської міської ради (3 од. техніки та 12 чоловік особового складу). Розмір завданих збитків становить 22880 тис. гривень</p>	22 880
5	Вінницька, 15.10.2021	<p>10820-НС унаслідок аварії в теплових мережах (системах гарячого водопостачання) холодної пори року</p> <p>Станом на 09.00 год. 15 жовтня 2021 року у зв'язку з відсутністю тепlopостачання та зниження нічної температури повітря до - 10 °С в закладах соціальної сфери міста Козятин (територіальний центр соціального обслуговування, КП «Козятинська центральна районна лікарня», КП «Козятинський міський центр первинної медико-санітарної допомоги», Міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту, заклади загальної середньої освіти № 1, № 2, № 5, ліцей, гімназія №6, заклади дошкільної освіти № 1, № 2, № 6) температурний режим в приміщеннях не відповідав санітарним нормам (згідно складених актів температура коливалась в межах 8 - 14 °С). Такі дії тепlopостачальних компаній (відсутність тепlopостачання) призвели до зриву</p>	-

№	Область, дата	Код та опис НС	Матеріальні збитки, тис. грн.
		<p>опалювального сезону 2021/2022 років та відповідно до зриву навчального процесу у закладах освіти, зриву лікувального процесу у закладах охорони здоров'я, а також становлять безпосередню загрозу життю та здоров'ю людей. Теплопостачання відсутнє на 12 об'єктах соціальної сфери. Порушено нормальні умови життєдіяльності 613 осіб (тривалістю більше 5 діб), оскільки неможливо забезпечити працівників бюджетних закладів та відвідувачів тепловою енергією. Збитки від надзвичайної ситуації встановлюються. Рішенням місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Козятинської міської ради Вінницької області (протокол № 23 від 15.10.2021) ситуацію, що склалася у місті Козятин Вінницької області у зв'язку з відсутністю теплопостачання бюджетним закладам соціальної сфери на осінньо-зимовий період 2021/2022 років, класифіковано як надзвичайну ситуацію техногенного характеру місцевого рівня</p>	
6	Донецька, 25.12.2021	<p>10830-НС унаслідок аварії в системах забезпечення населення питною водою</p> <p>25 грудня 2021 року стався порив водогону «Горлівка - Торецьк» діаметром 900 мм (в «сірій зоні»), внаслідок чого надходить менше 30% розрахункового обсягу водопостачання, що порушує нормальні умови життєдіяльності 43 тис. мешканців: 32,5 тис. осіб - м. Торецьк; 6 тис. осіб - смт. Північний; 3 тис. осіб - м. Залізне; 1 тис. осіб - смт. Південний; 0,5 тис. осіб - частини смт. Щербинівка. Протокол засідання міської комісії з питань ТЕБ та НС м. Торецьк від 27.12.2021 № 52.</p>	-

Упродовж 2021 року кошти з резервного фонду державного бюджету для ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій на мережах водопостачання та водовідведення не виділялися.

ОСНОВНІ ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

Аналіз загального стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за 2021 р. здійснено для 19 областей та м. Київ у порівнянні з даними для цих же областей у 2020 р. 5 обласних державних адміністрацій (обласних військових адміністрацій), а саме: АР Крим та м. Севастополь, Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська, Херсонська - не змогли надати інформацію щодо стану систем водопостачання та водовідведення у 2021 р. через повномасштабну військову агресію рф.

На основі проведеного аналізу стану систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у 2021 р. зроблено наступні висновки.

У 2021 році показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водопостачання, порівняно з 2020 роком, не змінився:

- 310 міст із 314 (у 2020 році – 310 із 314 міст);
- 427 смт із 473 (у 2020 році - 432 із 473 смт);
- 5 215 сіл із 22 204 (у 2020 році – 5 382 із 22 204 села).

Показник охоплення населених пунктів послугами з централізованого водовідведення у 2021 році залишився без змін:

- 301 місто із 314 (у 2020 році – 301 із 314 міст);
- 319 смт із 473 (у 2020 році - 319 із 473 смт);
- 330 сіл із 22 204 (у 2020 році – 323 із 22 204 сіл).

В цілому, у 2021 році по країні у розрізі населених пунктів ситуація не змінилась порівняно із 2020 р. (без урахування тих областей, які не змогли надати інформацію) забезпечено:

✓ централізованим водопостачанням - 98,7 % міст (відсутнє у 4 містах), 90,3 % смт (відсутнє у 46 смт) та 23,5 % сільських населених пункти (відсутнє у 16 989 сільських населених пунктах);

✓ централізованим водовідведенням - 95,9 % міст (відсутнє у 13 містах), 67,4 % смт (відсутнє у 154 смт) та 1,5 % сільських населених пунктів (відсутнє у 21 874 сільських населених пунктах).

У чотирьох містах - Судова Вишня, Турка Львівської обл., Копичинці Тернопільської обл. та Вашківці Чернівецької обл. - централізоване водопостачання відсутнє. У цих населених пунктах водопостачання здійснюється зі свердловин та колодязів.

У тринадцяти містах - Берестечко, Устилуг Волинської області; Благовіщенське Кіровоградської області; Турка, Угнів, Белз, Доброміль, Глиняни Львівської області; Копичинці Тернопільської області; Шпола Черкаської області; Вашківці, Герца Чернівецької області; Батурин Чернігівської області централізоване водовідведення відсутнє.

Кількість населених пунктів, забезпечених системами централізованого водопостачання складає 5 951 із чисельністю населення приблизно 19 млн. осіб або 65,2 % (65,2 % у 2020 р.) від загальної чисельності населення населених пунктів.

Кількість населених пунктів, забезпечених системами централізованого водовідведення складає 950 із чисельністю населення приблизно 14,7 млн. осіб або 50,4 % (50,2 % у 2020 р.) від загальної чисельності населення населених пунктів.

У 2021 р. 686 населених пунктів перебували у маловодній місцевості у 7 областях України. Найбільша кількість вказаних населених пунктів і населення були у Одеській та Житомирській областях - 270 та 131 населений пункт, відповідно.

У маловодній місцевості перебувають переважно сільські населені пункти – 662 села або 96,5 % від 686 населених пунктів, які перебувають у маловодній місцевості.

Привізною водою було забезпечено 549 населених пунктів України у 5 областях України (523 населених пункти у 5 областях протягом 2020 р.) без урахування даних тих областей, які не змогли надати інформацію. У розрізі населення 171,2 тис. осіб або 0,6 % від загальної чисельності населення в Україні було забезпечено привізною водою (у 2020 р. – 165,1 тис. осіб). Найбільша кількість населених пунктів і населення, які забезпечувались привізною водою, була у Дніпропетровській - 293 населених пунктів (20,4 % від загальної кількості населених пунктів області) і 70,6 тис. осіб (2,2 % від загальної чисельності населення області) та Миколаївській областях - 154 населених пункти (16,9 % від загальної чисельності населення області) і 46,6 тис. осіб (4,3 % від загальної чисельності населення області).

Стосовно систем централізованого водопостачання, загальні показники по Україні, без урахування даних по 5 областям та АР Крим, протягом 2021 р. були такими: піднято 1 452,82 млн. м³ води, з яких очищено – 1 087,44 млн. м³ або 74,9 % до обсягу піднятої води, подано споживачам – 1 344,38 млн. м³ або 92,5 %, знезаражено – 1 283,49 млн. м³ або 88,3 %. Втрати та витрати води складають 406,37 млн. м³ або 28 %. Порівняно з попереднім роком обсяги піднятої води знизились. Також знизився рівень втрат та витрат води – з 28,5 % до 28 %.

Кількість встановленого водопровідного насосного обладнання складає 10 593 од., з яких 2 224 потребували заміни та було замінено протягом 2021 року 1 093 од. насосів або 49,1 % від потреби.

Загальна протяжність водопровідних мереж складає 82,9 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних – 27,3 тис. км або 33 %; протягом року було замінено 0,679 тис. км або 2,5 % від потреби.

Найбільший відсоток труб, які через свій незадовільний технічний стан потребували заміни, був у Волинській - 54,9 % та Кіровоградській - 52,5 % областях. Найбільший відсоток замінених водопровідних мереж (по відношенню до тих, що потребували заміни) у 2021 році був у Київській області - 28,2 %.

Щодо систем централізованого водовідведення, загальні показники по Україні протягом 2021 р. були такими: протягом звітного року було реалізовано 762,80 млн. м³ стічної води, відведено 1 074,84 млн. м³ стічної води, з яких очищено – 1 060,90 млн. м³ або 98,7 % до обсягу відведених стічних вод, біологічно очищено – 995,80 млн. м³ або 92,6 %, доочищено – 84,87 млн. м³ або 7,9 %. Порівняно з 2020 роком обсяги відведених стічних вод практично не змінилися.

Кількість встановленого насосного обладнання систем централізованого водовідведення складала 6 098 од., з яких 1 720 од. потребували заміни та було замінено протягом 2021 року 303 од. насосів або 17,6 % від потреби.

Сумарна протяжність мереж централізованого водовідведення у 2021 році, дорівнювала – 28,6 тис. км, в т.ч. ветхих та аварійних - 9,9 тис. км або 34,6 %; протягом року було замінено 0,133 тис. км або 1,4 % від потреби.

На 10 очисних спорудах систем централізованого водовідведення протягом 2021 року зроблено реконструкцію.

У 2021 році, відповідно до наданої інформації, у системах централізованого водопостачання було витрачено 980,19 млн. кВт*год електроенергії, з яких найбільше - у Дніпропетровській - 226,89, у Львівській - 161,7, у м. Київ - 151 млн. кВт год/рік; найменше - у Київській області - 10,7 млн. кВт год/рік. У системах централізованого водовідведення було витрачено 784,94 млн. кВт*год електроенергії, з яких найбільше - у Львівській - 194,43 та Дніпропетровській - 186,79 млн. кВт год/рік; найменше - у Чернівецькій - 6,69 млн. кВт год/рік областях.

Заборгованість за спожиту електроенергію у системах централізованого водопостачання та водовідведення складає близько 590 млн. грн.

Серед основних проблем, як і у попередні роки, пов'язаних з централізованим водопостачанням та централізованим водовідведенням, можна виділити основні, які потребують першочергової уваги:

- погіршення якості води поверхневих джерел водопостачання, їх екологічний стан практично не покращується, та неспроможність існуючих очисних споруд очистити таку воду до рівня нормативних показників;

- якість підземних вод не завжди відповідає нормативним вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10, зокрема за сухим залишком, жорсткістю, вмістом заліза;

- погіршення якості питної води з сільських централізованих систем водопостачання (відсутність водопровідних очисних споруд, знезаражуючих установок, відсутній лабораторний контроль якості питної води);

- неспроможність більшості підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення виконувати вимоги ДСанПіН 2.2.4-171-10;

- існуючі очисні споруди систем централізованого водовідведення не дозволяють забезпечити очищення стічних вод відповідно до вимог законодавства, що призводить до скидання забруднених стічних вод у водні об'єкти;

- застарілість системи централізованого водовідведення, неспроможність підприємств оновлювати насосне та енергетичне обладнання;

- практична відсутність систем обробки осадів стічних вод.

На розв'язання означених проблем Міністерством розвитку громад та територій України впроваджується ряд заходів.

Для забезпечення розвитку та реконструкції систем централізованого питного водопостачання та централізованого водовідведення населених пунктів України та забезпечення населення якісною питною водою в достатній кількості Мінрегіоном розроблено проєкт Програми «Питна вода України», яка передбачає реалізацію понад 1 747 інфраструктурних проєктів у регіонах протягом 2022-2026 років.

Крім того, за рахунок коштів державного фонду регіонального розвитку у 2021 році профінансовано 21 проєкт з водопостачання та водовідведення на суму 485,1 млн гривень, завершено 11 проєктів.

З метою вирішення проблемних питань у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення вживаються заходи щодо залучення коштів міжнародних фінансових організацій та інших джерел фінансування.

Реалізувались наступні проєкти:

- **«Проєкт розвитку міської інфраструктури-2»** (за рахунок коштів Міжнародного банку реконструкції та розвитку);

- **проєкт «Розвиток системи водопостачання та водовідведення в місті Миколаїв»** (за рахунок коштів Європейського інвестиційного банку);

- **«Програма розвитку муніципальної інфраструктури України»** (спільно з Європейським інвестиційним банком);

- **Проект «Реконструкція та відновлення комунальної інфраструктури» та «Проект муніципального водного господарства м. Чернівці, Стадія 2»** (за рахунок коштів Кредитної організації для відновлення (KfW)).

На виконання протокольного рішення робочої групи з питань безпеки водних ресурсів держави та забезпечення населення якісною питною водою в населених пунктах України при Раді національної безпеки та оборони (РНБО) від 18.06.2020 р. була утворена робоча група з опрацювання питань щодо наближення законодавства України у сфері питної води, питного водопостачання та водовідведення до стандартів Європейського Союзу (наказ № 275 від 10.11.2020 р. Мінрегіону).

Членами робочої групи розроблено остаточну редакцію проєкту Державних санітарних норм та правил 2.2.4-171-20 «Гігієнічні вимоги до питної води, призначеної для споживання людиною». Проєкт розроблено з урахуванням імплементації Директиви 98/83/ЄС, а також поетапного впровадження вимог нової Директиви (EU) 2020/2184 від 16 грудня 2020 р. щодо якості води, призначеної для споживання людиною.

Для розвитку підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення рекомендовано:

1. Створення ефективних систем реагування на надзвичайні ситуації, зокрема, логістичних ланцюгів поставки питної води у разі припинення водопостачання населенню, доставки необхідних реагентів для очищення води та стічних вод.
2. Продовження роботи із залучення інвестицій для модернізації водопровідних та очисних споруд систем централізованого водовідведення.
3. Впровадження сучасних методів знезараження питної води (на заміну газоподібному хлору) з відповідним науковим обґрунтуванням.
4. Проведення наукових досліджень, проєктних та будівельних робіт з метою модернізації споруд очищення стічних вод з використанням сучасних технологій та обладнання для зниження рівня біогенних елементів у стічних водах, враховуючи при цьому поетапне введення черг та пускових комплексів.
5. Створення системи управління осадами очисних споруд з впровадженням прогресивних методів оброблення, утилізації або їх подальшого використання.
6. Впровадження енергоефективних заходів для модернізації підприємств питного водопостачання та централізованого водовідведення.
7. Розглянути питання щодо забезпечення населення якісною питною водою шляхом облаштування локальних пунктів розливу тим підприємствам, які використовують воду з підвищеною мінералізацією.
8. Зниження рівня втрат та витрат питної води шляхом удосконалення законодавчої бази, установки вузлів комерційного обліку води в багатоквартирному житловому фонді, розробки та реалізації державних програм з реконструкції та заміни мереж водопостачання.
9. Агрегація підприємств водопостачання та водовідведення.
10. Зменшення рівня собівартості послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і тарифів на ці послуги шляхом розроблення схем оптимізації роботи систем водопостачання та водовідведення, інвестиційних програм і планів розвитку (у т. ч. довгострокових) та залучення інвестицій в галузь, спрямовуючи їх на: стимулювання скорочення питомих витрат паливно-енергетичних та інших

Національна доповідь про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні у 2021 році

матеріальних ресурсів, здійснення комплексу енергозберігаючих та інших заходів відновлення активів, автоматизацію процесу виробництва, оновлення основних фондів, забезпечення обліку природних та енергетичних ресурсів.

11. Постійне підвищення кваліфікації працівників підприємств водопостачання та водовідведення, створення позитивного іміджу професії.